ULUSLARARASI
KARADENİZ EĞİTİM BİLİMLERİ
KONGRESİ

I.

INTERNATIONAL
BLACK SEA EDUCATIONAL SCIENCES
CONGRESS

BİLDİRİ ÖZET KİTAPÇIĞI

2 - 4 MAYIS 2025

TRABZON - TÜRKİYE

I. ULUSLARARASI KARADENİZ EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ

I. International Black Sea Educational Sciences Congress

Trabzon Üniversitesi 2-4 Mayıs 2025 / 2-4 May 2025, Trabzon University

CONFERENCE ABSTRACT BOOK
Bildiri Özet Kitabı

Yayına Hazırlayanlar

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU
Doç. Dr. Bircan EYÜP
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÇEPNİ

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Trabzon

I. INTERNATIONAL BLACK SEA EDUCATIONAL SCIENCES CONGRESS
UKEBK 2025 ABSTRACTS
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
Trabzon Üniversitesi - Türkiye
Trabzon University - Türkiye
Yayınlanma tarihi : 20.06.2025
Tel : 0 462 455 11 11
E-posta: ukebk@trabzon.edu.tr
ISBN : 978-625-7739-03-0

Ön Söz

Uluslararası Karadeniz Eğitim Bilimleri Kongresi'nin (UKEBK) ilki, 2-4 Mayıs 2025 tarihleri arasında, köklü akademik geçmişi ve öğretmen yetiştirme konusundaki 60 yılı aşkın deneyimiyle ülkemizin saygın eğitim kurumlarından biri olan Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinin ev sahipliğinde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Fakültemiz ev sahipliği ve Avrasya Sosyal Bilimler Eğitimcileri Birliği Derneğinin iş birliğinde düzenlenen kongremizin ana teması olan dijital dönüşümün eğitim üzerindeki etkileri çerçevesinde, teknolojinin küreselleşen dünyada eğitime sunduğu sürdürülebilir, yenilikçi ve kapsayıcı fırsatları konu alan bilimsel çalışmalar çok yönlü biçimde ele alınmıştır.

Kongremiz, eğitim bilimlerinin farklı disiplinleri ile disiplinler arası etkileşim alanlarında çalışan bilim insanlarını bir araya getirerek bilimsel bilgi üretimine katkı sağlamıştır. Üç gün süren kongre boyunca 107'si yüz yüze, 57'si çevrim içi olmak üzere toplam 164 bildiri sunulmuş; katılımcıların değerli katkılarıyla zengin içerikli akademik paylaşımlar gerçekleştirilmiştir.

Bu özet kitapçıkta yer alan bildiriler, kongremizde sunulan çalışmaların çeşitliliğini ve niteliğini yansıtmaktadır. Katkı sunan tüm araştırmacılara, düzenleme ve bilim kurulu üyelerine, sekretaryaya kongrenin gerçekleşmesine emek veren tüm paydaşlara teşekkür eder; bu akademik buluşmanın yeni iş birliklerine vesile olmasını temenni ederiz.
Saygılarımızla,

UKEBK 2025 Düzenleme Kurulu Adına,
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU
Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

UKEBK 2025
KURULLAR / COMMITTEES

ONUR KURULU
PROF. DR. Emin AŞIKKUTLU, Trabzon Üniversitesi Rektörü, Türkiye

DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi (Düzenleme Kurulu Başkanı)
Doç. Dr. Bircan EYÜP, Trabzon Üniversitesi (Düzenleme Kurulu Koordinatörü)
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÇEPNİ, Trabzon Üniversitesi (Düzenleme Kurulu Koordinatörü)
Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Güven ÖZDEN, Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa CİN, Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin KAYMAKÇI, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa GÜLER, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Nilüfer SERİN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Tuğba BAHÇEKAPILI ÖZDEMİR, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜLAY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gamze TUTİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Merve GANGAL, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARSANTIK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Adil YILDIZ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Celal MUTLUER, Millî Eğitim Bakanlığı
Dr. Elif TORUN, Trabzon Üniversitesi
Dr. İnanç GENÇ, T. C. İletişim Başkanlığı Trabzon Bölge Müdürlüğü
Dr. Miraç BAKKALOĞLU Milli Eğitim Bakanlığı
Dr. Zümrüt ŞEN, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Abdulkadir KOCAOĞLU, Trabzon Üniversitesi

SEKRETARYA
Dr. Aybüke BAŞTÜRK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Elif TORUN, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Abdullatif UYUMAZ, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Diyar AZBAĞ, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Haluk YILMAZ, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Nurbanu KANSIZOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Selvanur KAYHAN, Trabzon Üniversitesi
Arş. Gör. Tülin MERCAN, Trabzon Üniversitesi

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Abdullah AYAYDIN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Adem SEZER, Çankırı Karatekin Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan ALTUN, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan BAKİ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan TEPECİK, Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet İlhan ŞEN, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Zeki SAKA, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Akif PAMUK, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Alaattin CANBAY, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Fuat ARICI, Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ali GÖÇER, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Ali KOLOMUÇ, Artvin Çoruh Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ, Trabzon Üniversitesi
Prof.Dr. Ali Sinan BİLGİLİ, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Annmarie GORENC ZORAN, Faculty of Organisation Studies in Novo Mesto
Prof. Dr. Arife Figen ERSOY, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Arzu SAKA, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Aslan GÜLCÜ, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN, Ondukuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Atilla ÇİMER, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Attila DÖL, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof Dr. Aydın GÜVEN, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ayhan URAL, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Aysun YAVUZ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül SAĞLAM ARSLAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Bahri ATA, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Barış KARAELMA, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram BAŞ, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Beytullah KAYA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Bilal KIRIMLI, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent AKBABA, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent AKSOY, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent GÜVEN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent SALDERAY, Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent ŞAHİN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Cahit AKSU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz ŞAHİN, Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Damla BULUT, Ondokuzmayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Derya ÇELİK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Duran AYDINÖZÜ, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun DİLEK, Sinop Üniversitesi
Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ece ZEHİR TOPKAYA, İzmir Demokrasi Üniversitesi
Prof. Dr. Elif AKTAŞ, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Prof. Dr. Erçenk HAMARAT, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal ASLAN, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan BADA, Hakkari Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan DURUKAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Erkan DİNÇ, Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Erkan YEŞİLTAŞ, Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ertuğrul SESLİ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Faik Özgür KARATAŞ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Feyzan GÖHER BALÇIN, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Gökalp PARASIZ, Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi

Prof. Dr. Gökhan ÖZSOY, Ordu Üniversitesi
Prof. Dr. Gönül GÜNEŞ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Gülçin DİLEK, Sinop Üniversitesi
Prof. Dr. Güven ÖZDEN, Giresun Üniversitesi
Prof Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Şevki AYVACI, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Haluk ÖZMEN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hamza KELEŞ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Handan DEVECİ, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan GENÇ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KARAL, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hıdır KARADUMAN, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Hikmet YAZICI, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya BALABAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU TANKUTAY, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Indra ODINA, University of Latvia
Prof. Dr. Işıl Güneş MODİRİ DİLEK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan ERDEM, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan GÜNBAYI, Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan TURAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi
Prof Dr. İsmail ACUN, Eskişehir Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail GELEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Kerim GÜNDOĞDU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Lale Cerrah ÖZSEVGEÇ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Levent MERCİN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. M. Abdullah ARSLAN, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. M. Kayhan KURTULDU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. M. Muhsin KALKIŞIM, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AKPINAR, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BARIŞ HORZOM, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet MURAT, Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÖZKARTAL, Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet PALANCI, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mehtap AYDINER UYGUN, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Melek ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Meliha YILMAZ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Meltem DÜZBASTILAR, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut GÜN, Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Miraç AYDIN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer ÇALIK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Murat İSKENDER, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa BAŞARAN, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa CİN, Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa KOÇ, Düzce Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÜREY, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Nedim ALEV, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Nejdet HARİTA, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nemira MAČIANSKIENĖ, Vytautas Magnus University
Prof. Dr. Neslihan AVCI, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nevzat YİĞİT, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Nurşat BİÇER, Amasya Üniversitesi

Prof. Dr. Oğuz DİLMAÇ, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuz Serdar KESİCİOĞLU, Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuzhan YILMAZ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan ÇAKIROĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan KARAMUSTAFAOĞLU, Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Tuğrul KARA, Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Özay KARADAĞ, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Özden DEMİR, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Özgür YILMAZ TÜZÜN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Raif KALYONCU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Sabiha ODABAŞI ÇİMER, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Sadık KARTAL, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Salih AKYILDIZ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ, Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Sedat MADEN, Bayburt Üniversitesi
Prof. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin ARSLAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Selami YANGIN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Sema SEVİNÇ ÇETİN, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Servet ÇELİK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Sevda KÜÇÜK, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Sevilay KARAMUSTAFAOĞLU, Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Sibel ER NAS, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Suat ÜNAL, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Suzan Duygu BEDİR ERİŞTİ, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Şehnaz BALTACI, Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Şule BAHÇECİ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Temel ÇALIK, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Temel KÖSA, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Tuba İSKENDEROĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Tuğba Şengül BİRCAN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Tuğrul KAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Tunay KAMER, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay ÖĞRETMEN, Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay ÖZSEVGEÇ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Turhan ÇETİN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Tülay ŞENEL ÇORUHLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Uğurcan AKYÜZ, Toros Üniversitesi
Prof. Dr. Uygar KANLI, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ünal ÇAKIROĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Vedat ÖZSOY, TOBB Üniversitesi
Prof. Dr. Vesile SOYYİĞİT, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Yakup Alper VARIŞ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Yalçın ÖZDEMİR, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar AKKAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar KOP, Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz KARA, Bartın Üniversitesi

Prof. Dr. Yosanne VELLA, University of Malta
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr Zekerya AKKUŞ, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki NACAKCI, Carnegie Melton University
Doç. Dr. Abdullah KALDIRIM, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmed Emin OSMANOĞLU, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ, Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Suat KARAHAN, Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. AhmetVURGUN, Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Kürşat ERÜMİT, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Serdar SAĞKAL, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Arzu KİRMAN BİLGİN, Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Aslı AVCI AKÇALI, Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Ayça ÇEBİ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Aysel SARICAOĞLU AYGAN, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül AKINCI COŞGUN, Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül ASLAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül TAKKAÇ TULGAR, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Banu ÖZDEMİR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Bircan EYÜP, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Buket ÖZÜM BÜLBÜL, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Büşra TUNCAY YÜKSEL, Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Canan CENGİZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Dekant KIRAN, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Dilşad GÜVEN AKDENİZ, Bayburt Üniversitesi
Doç. Dr. Döndü ÖZDEMİR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu ARABACI, Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Ekrem CENGİZ, Bayburt Üniversitesi
Doç. Dr. Elif AKŞAN KILIÇASLAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ÖZDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Erdem ÇEKMEZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Esra EMİNOĞLU ÖZMERCAN, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Esra KARAKUŞ TAYŞİ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Esra KELEŞ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Esra MİNDİVANLİ AKDOĞAN, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih CAMADAN, Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ALBAYRAK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ALTUN KOBUL, Samsun Üniversitesi
Doç. Dr. Fazilet TAŞDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Gonca ULUDAĞ, Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Gül TUNCEL, Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Gülçin TAN ŞİŞMAN, Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Gülhan GÜVEN, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. H. Deniz GÜLLEROĞLU, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Handan ÇELİK, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr Hasan ASLAN, Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan BAKIRCI, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan GÜNAL, Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Basri KANSIZOĞLU, Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Hakan OKAY, Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Hava İPEK AKBULUT, Trabzon Üniversitesi

Doç. Dr. Hayriye Gül KURUYER, Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Irakli CHKHAIDZE, Tiflis Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. İİLKNUR REİSOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail KARSANTIK, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Kerem COŞKUN, Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet AKPINAR, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet KOKOÇ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Mavi AKKAYA, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut ÖZTÜRK, Bayburt Üniversitesi
Doç. Dr. Mithat ELÇİÇEK, Siirt Üniversitesi
Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Cem BABADOĞAN, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa GÜLER, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Serkan ABDÜSSELAM, Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa YADİGAROĞLU, Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Müjgan BAKİ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Namık ŞENCAN, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Nazihan URSAVAŞ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe DUMAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi
Doç. Dr. Nevra ATIŞ AKYOL, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Nilüfer SERİN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Nur Hümeyra ÖZDEMİR EREN, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç. Dr. Nurbanu PARPUCU, Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nurhan AKTAŞ, Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Özge ERDOĞAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem YURT TARAKÇI, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Perihan Tuğba ŞEKER, Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Pınar GÜNER, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Sadık Fatih TORUN, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Doç. Dr. Sakine ÖNGÖZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Savaş YEŞİLYURT, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Seda LİMAN TURAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Selda ARAS, Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Selma DENEME GENÇOĞLU, Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Sertan TALAS, Tokat Gaziosmapaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Servet UZTEMUR, Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Sevinç QASIMOVA, Bakü Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Şahin DANİŞMAN, Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Şefika TOPALAK, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Talat AYTAN, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tufan İNALTEKİN, Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Ufuk TÖMAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ümmü Gülsüm DURUKAN, Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Volkan Burak KİBİCİ, Hakkâri Üniversitesi
Doç. Dr. Yalçın YILDIZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin KARAL, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin ÖZTÜRK, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ŞEN, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Yurdagül GÜNAL, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Zehra Nesrin BİROL, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep Medine ÖZMEN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep TATLI, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Zuhal DİNÇ ALTUN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Cevdet KIRIKÇI, Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜLAY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alper ŞİMŞEK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe AYTAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe DURMUŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KALYON, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bilal KARACA, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Birgül KÜÇÜK TURGUT, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Birsen Berfu AKAYDIN, Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burcu AKTAŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bülent KANDEMİR, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Caner ÖZDEMİR, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cemil Kürşat KARADENİZ, Hakkâri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cenk Önder ÖZEN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar BAKIOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Baki PALA, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Demet BATMAN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Duygu YILMAZ, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Öğr. Üyesi Ebru MAZLUM GÜVEN, Bayburt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ebru ÜNAY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif AKTAŞ, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif Özlem ARDIÇ KEMERKAYA, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEDE, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esra Kaptan, Sinop Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Eşref NURAL, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Faruk ARICI, Bayburt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gül UZUNER, Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Figen BOZKUŞ, Medipol Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gamze TUTİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökay AÇIKYILDIZ, 29 Mayıs Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülşah AVCI DOĞAN, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÇEPNİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülten YILDIRIM, Pamukkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Harun KAHVECİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan BAĞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan SAĞLAMEL, Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÇOLAK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İlhami EGE, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ŞEN, TED Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap KOT, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Meral A. SELCİK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Merve GANGAL, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mine YILDIZ YAZICI, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed AKINCI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Talha ÖZALP, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Münevver ÖZDEMİR, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nagihan BAŞ, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Neslihan UZUN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ALTUN, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özlem OKYAY, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Pınar YAŞAR HAYAL, Trabzon Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ramle Gül HAZAR, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Raziye ERDEM, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Saliha CEVHER, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Saniye Nur ERGAN, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selcen ÇALIK UZUN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selda ŞAN, Ege Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serpil REİSOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Siyar KÖKSAL, Hakkâri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şenay BAŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şengül PALA, Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule YANIK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Taha Yasir CEVHER, Hakkâri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba ÖZTÜRK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Y. Barış UZUN, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARSANTIK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Adem ÖTER, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Aybüke BAŞTÜRK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Bahar CANDAŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Betty LIEBOVICH, Goldsmiths University of London
Dr. Can SAKAR, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Celal MUTLUER, Millî Eğitim Bakanlığı
Dr. Elif TORUN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Emine Damla KOCATÜRK, Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. İbrahim Emrah ÖZGÜRBÜZ, Çankırı Karatekin Üniversitesi
Dr. İnanç GENÇ, T.C. İletişim Başkanlığı Trabzon Bölge Müdürlüğü
Dr. Maşide GÜLER, Trabzon Üniversitesi
Dr. Melek ATABAY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Merve KAYMAZ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Miraç BAKKALOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı
Dr. Murat ATASOY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Neslihan YAZICI, Trabzon Üniversitesi
Dr. Onur GÜVEN, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Serpil Seda ŞİMŞEK, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Şenay DELİMEHMET DADA, Trabzon Üniversitesi
Dr. Valeria ROSSINI, Università degli Studi di Bari Aldo Moro
Dr. Vildan SAKİ AYDIN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Zümrüt ŞEN, Trabzon Üniversitesi

HAKEM KURULU

Prof. Dr. Aslı AVCI AKÇALI, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül SAĞLAM ARSLAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan DURUKAN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Gönül GÜNEŞ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hikmet YAZICI, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU TANKUTAY, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Lale CERRAH ÖZSEVGEÇ, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AKPINAR, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Meltem DÜZBASTILAR, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer ÇALIK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÜREY, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Nevzat YİĞİT, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Nurşat BİÇER, Amasya Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Orhan ÇAKIROĞLU, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Özden DEMİR, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Servet ÇELİK, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Sibel ER NAS, Trabzon Üniversitesi

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Vesile SOYYİĞİT, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül AKINCI COŞGUN, Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Bircan EYÜP, Trabzon Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Elif AKŞAN KILIÇASLAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Erdem ÇEKMEZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Esra KELEŞ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ALTUN KOBUL, Samsun Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Hava İPEK AKBULUT, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN, İstanbul Cerrah Paşa Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail KARSANTIK, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Mithat ELÇİÇEK, Siirt Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa GÜLER, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Nilüfer SERİN, Trabzon Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Nurbanu PARPUCU, Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Sakine ÖNGÖZ, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Seda LiMAN TURAN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Tuğba BAHÇEKAPILI ÖZDEMİR, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin KARAL, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep Medine ÖZMEN, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep TATLI, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe DURMUŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KALYON, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bilal KARACA, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burcu AKTAŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Caner ÖZDEMİR, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gamze TUTİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÇEPNİ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÇOLAK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İlhami EGE, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap KOT, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Merve GANGAL, Trabzon üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed AKINCI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Münevver ÖZDEMİR, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Pınar YAŞAR HAYAL, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ramle Gül HAZAR, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Raziye ERDEM, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şenay BAŞ, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şengül PALA, Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule YANIK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba ÖZTÜRK, Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARSANTIK, Trabzon Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Emine Damla KOCATÜRK, Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Celal MUTLUER, Millî Eğitim Bakanlığı
Dr. Elif TORUN, Trabzon Üniversitesi
Dr. İnanç GENÇ, İletişim Trabzon Bölge Bakanlığı
Dr. Maşide GÜLER, Trabzon Üniversitesi
Dr. Melek ATABAY, Trabzon Üniversitesi
Dr. Vildan SAKİ AYDIN, Trabzon Üniversitesi
Dr. Zümrüt ŞEN, Trabzon Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Ön Söz ii

1. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda Kültürlerarası Eğitim 8

2. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi 10

3. Kız Meslek Lisesindeki Öğrencilerin Kariyer Bilinci ve Alan Seçimleri Üzerine Bir Araştırma 12

4. Kırsal Bölgelerde Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Motivasyonunu Etkileyen Faktörler: Fenomenolojik Bir Araştırma 14

5. Okul Psikolojik Danışmanların Mesleki Yeterliliklerine Yansıyan Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı Okuryazarlığı 17

6. Mesleki Müzik Eğitimi Alan Bireylerin Türk Müziği Teori ve Uygulama Derslerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin Ölçülmesi 20

7. Okuma Stratejileri Bilişsel Farkındalık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi 22

8. Hans Christian Andersen'in Masallarında Türk İmgesi 24

9. Çevre Adaleti Eğitimi: Sınıflarda Farkındalık mı, Dönüşüm mü? Bir Sistematik Derleme 26

10. Kırsal Bölgelerde Öğretmen Olmak: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Perspektifinden Bir Durum Çalışması 28

11. İlkokulda Yerel Tarih Projesi 31

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi 33

13. Aksiyon Araştırması Aracılığıyla İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi 35

14. Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinlikler 37

15. Okul Yöneticilerinin Okullarda Ortaya Çıkarılan İstismar Vakalarındaki Tutumlarının, Rehber Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi 39

16. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Bilişsel Esnekliklerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi 41

17. Tanıyabildiniz mi? 43

18. Trabzon Şehir Müzesi'nin Dijital Dönüşümü: Bir Sanal Müze Projesi 45

19. Lise Öğretmenlerinin Algıladıkları Liderlik Stili ile Mesleki Motivasyonları Arasındaki İlişkinin Pilot Uygulaması 47

20. Arcs Modeli ile Tasarlanan Öz Farkındalık Oyununun Alan Uzmanları Tarafından İncelenmesi 49

21. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Program Değişimi Sürecinde Karşılaştıkları Zorluklar 51

22. Okul Yöneticilerinin Eğitimde Sanal Kaytarmacılık Davranışının Etkileri Hakkındaki Görüşleri . 53

23. Portfolyo Dosyası Aracılığıyla Erken Çocuklukta Çalışma Belleği ve Matematik Becerilerinin İncelenmesi 55
24. Acaba Paylaşılan Tüm Bilgiler Doğru ve Güvenilir mi? Tarih Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Ortamlarında Yer Alan Tarihî Bilgilerin Güvenilirliğine Yönelik Görüşleri 57
25. Orta Öğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile İlgili Görüşleri 59
26. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Program Uyarlama Süreci 61
27. İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Geometrik Şekil ve Cisimler ile İlgili Hata ve Kavram Yanılgılarının Belirlenmesi 63
28. Kaynaştırma/Bütünleştirme Uygulamalarında BEP Hazırlama ve Uygulama Sürecinde Öğretmenler Olarak Neden Yetersiziz? Sebepler ve Çözüm Önerileri 65
29. PDR Lisans Öğretim Programlarında Yer Alan Manevi Danışmanlık Dersinin Gerekliliği ve İşlevselliği Hakkında Öğrenci Görüşleri 67
30. Sınıf Öğretmenlerinin Geri Dönüşüm Konusundaki Farkındalıkların Belirlenmesine Yönelik Bir Durum Çalışması 69
31. Mizaç Özelliklerine Göre Üstün Yetenekli Çocukların Bilişsel Özelliklerinin Sınıflanması 71
32. Web 2.0 Teknolojilerinin Ortaokul 8. Sınıf Tarih Öğretiminde Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Ders Tutumlarına Etkisi 73
33. Ortaokul Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Empati Becerilerine Etkisi 75
34. Fen ve Matematik Alanında Eğitim Gören Lise Öğrencilerinin Sosyobilimsel Konular Hakkında Eleştirel Bakış Açılarının Değerlendirilmesi 77
35. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Alan Matrislerinin Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi 79
36. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ile 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Kavramlara Yer Verme Durumu Açısından Karşılaştırılması 81
37. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Okuryazarlık Bütünleşik Becerilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi 83
38. Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezinde Verilen Matematik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması 85
39. İlkokullarda Birleştirilmiş Sınıflara İlişkin Veli Görüşleri 87
40. Eğitimde Yapay Zekâ ve Öğretmen Konulu Makalelerin İçerik Analizi 89
41. Kelime Öğretimi Açısından 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi 91
42. Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematiksel Düşünme Yapısının Belirlenmesi 93
43. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10 ve 11. Sınıflar) Öğretim Programı'nın Tarihsel Etik Boyutunun Değerlendirilmesi 95
44. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10 ve 11. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Dijital Tarih ve Etik 97
45. Affetmenin Gücü: Psikolojik Sağlamlık ile İlişkisi ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 99
46. Sağlık ve Spor Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi 101
47. Temel Müzik Yazı ve Ögeleri Ünitesinde Ayrılıp Birleşme Tekniği Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisinin İncelenmesi 103

48. Farklı Dönemlerde Liselere Giriş Sınavlarında Fen Bilimleri Alanına Ait Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi 105
49. Akademisyenlerin Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi 107
50. TRT Çocuk Kitaplık Uygulaması'ndaki Reza Hemmatirad Kitaplarının Finans Okuryazarlığının Önemini Öğretebilirlik Bakımından İncelenmesi 109
51. Özel Eğitim Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Okul ve Kurum Deneyimi Dersiyle İlgili Görüşleri 111
52. 15-24 Yaş Aralığındaki Bireylerde Alkol ve Sigara Tüketim Eğilimleri ve İlişkili Faktörler (2010-2022) 113
53. Avrupa Yetişkin Eğitimi Elektronik Platformunun (Epale) İncelenmesi 115
54. Eğitim Programlarında Eleştirel Düşünmenin Yeri ve Önemi 117
55. Aile İşlevselliğini Güçlendirmeye Yönelik Bir Programın Çocukların Akran İlişkilerindeki Sorunları Üzerindeki Etkisi: Deneysel Bir Çalışma 119
56. Ortaokul Öğrencilerinin Afet Bilinci Düzeylerinin ve Afetlerle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi 121
57. İngilizce Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Eğitimde Yapay Zekânın Etik Kullanımına İlişkin Algıları 123
58. Avrupa'dan Anadolu'ya Masallarda Toplumsal Cinsiyet Algısı: Nardaniye Hanım ve Pamuk Prenses Örnekleri 125
59. Dijital Eğitimin Psikolojik ve Sosyal Yansımaları 127
60. Andrew Clements'in Kitaplarında Yeni Kelimelerin Yaratılması ve Dilin Evreleri 129
61. 7e Modeli ile Yapay Zekâ Destekli Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir İçerik Analizi 131
62. Ardunio Destekli Coğrafya Öğretimi Ders Materyali Tasarımı ve Başarıya Etkisinin İncelenmesi 133
63. Öğretmen Adaylarının Mesleki İlgi ve Yeterlilik Algıları 135
64. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Sınıf Yönetimi Kaygılarına Etkisinin İncelenmesi 137
65. Öğrencilerin Metaforik Algılamaları Bağlamında Sosyomatematiksel Normların Belirlenmesi 139
66. Ortaöğretim Öğrencilerinin Yöresel Çevre Sorunlarına Yönelik Farkındalık Düzeyinin İncelenmesi: Doğubeyazıt Örneği 141
67. Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Hikâyelerde Yaratıcı Düşünmeyi Destekleyen Unsurlar 144
68. Türkiye'de Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımı Üzerine Yapılan Çalışmaların Analizi 146
69. Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Sorularının 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Temel Beceriler Kapsamında İncelenmesi 148
70. 2018 ve 2024 İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programları "Veri İşleme" Öğrenme Alanı Kazanımları ile "Veriye Dayalı Araştırma" ve "Olayların Olasılığı ve Veriye Dayalı Araştırma" Temaları Öğrenme Çıktılarının Karşılaştırılması 150
71. Sosyobilimsel Konuların Sınıf Öğretmeni Adaylarının Argümantasyon Kalitelerine ve Kavramsal Anlamalarına Etkisi 152
72. Tarih ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında "Zaman Algısı ve Kronoloji Becerisi" Üzerine Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi: Bir Meta Sentez Çalışması 154
73. Türkçe Dersine Yönelik Beden Dili Eğitimi Etkinlik Önerileri 156

74. Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımı ile Zenginleştirilmiş Öğrenme-Öğretme Sürecinin İncelenmesi 158
75. Matematik Dersi Öğretim Programlarında Matematikçi İmajı 161
76. Matematik Ders Kitaplarında Matematikçi İmajı 163
77. İlkokul Öğrencilerinin Akıl ve Zekâ Oyunlarına İlişkin Metaforik Algıları 165
78. Aile Okulu Eğitimine Katılan Velilerin Eğitime İlişkin Görüşleri 167
79. Beliren Yetişkinlikte Değerlerin İncelenmesi: Psikoterapi ve Psikolojik Danışmanlık Bağlamında Bir Karma Yöntem Araştırması 169
80. Pandemi Dönemi Oluşan Teknolojik Maruziyetin Pandemi Sonrası Okul Yönetimine Etkileri 172
81. Okul Müdürlerinin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki 175
82. Duyguları İfade Etme ve İlişki Sürdürme Stratejileri Arasındaki İlişkide Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyinin Aracı Rolünün İncelenmesi 177
83. Maarif Modeli'ne Göre Yenilenen 5.Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabındaki Ünite Sonu Değerlendirme Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi 180
84. Odaklayıcı Müzik Dinleme Etkinliğinin Armoni Dersinde Öğrenci Algısına ve Duygu Durumlarına Etkisi 182
85. Fen Bilimlerinde Yeni Paradigma: Yeni Nesil Sınıflar ve Öğrenci Deneyimleri 184
86. Türkçe Öğretiminde Mekânsal Çeşitlilik: Türkçe Öğretmenlerinin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Görüşleri 186
87. Metafor Analiziyle Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Öğretmenine Yönelik Algılarının İncelenmesi 188
88. Türk Destanlarında Afet Yönetimi: "Dede Korkut" Üzerine Bir İnceleme 190
89. Avrupa Birliği Yabancı Dil Eğitim Politikalarının Türkiye'deki Yabancı Dil Eğitim Politikalarına Yansıması 192
90. Dinleme Motivasyonunun Yordayıcıları Olarak Öz Yeterlik, Mükemmeliyetçilik ve Dinleme Kaygısının Rolü 194
91. Afet Bilinci için Dijital Deneyim: Web 2.0 Destekli Sanal Afet Müzesi 196
92. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sınıf İçi Değerlendirme Öz-Yeterlik Algıları ve Uygulama Deneyimleri: Karma Yöntemli Bir Çalışma 198
93. Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeyleri 200
94. Türkçe Eğitiminde Suriyeli Mültecilere Yönelik Akademik Çalışmaların Sistematik Analizi 202
95. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalık Düzeyleri 204
96. İngilizce Öğretmeni Adaylarının Dinleme Becerilerinin Öğretimine İlişkin Görüşleri 207
97. Modern Çocuk Anlatısında Çin Mitolojisi 209
98. Resimli Öykü Kitaplarının Nitelik Açısından Değerlendirilmesi: İçerik ve Resimleme Yeterlilikleri 211
99. Fen Bilimleri 5-8. Sınıf Ders Kitaplarında Kullanılan Bilim İnsanları ve Biyografilerin Değerlendirilmesi 213
100. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Yönetimi: Ordu Üniversitesi Örneği 215
101. İkinci Dilde Dinlediğini Anlama Modelinin Akademik Türkçe Dinleme Becerisine Etkisi 217
102. Fen Öğretiminde Analoji Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması 219
103. Matematik Öğretmeni Adaylarının Matematiksel Kanıt Yapmaya Yönelik İnançlarının İncelenmesi ... 222

104. Türkiye'de Son Çeyrek Yüzyılda Okul Öncesi Dönemde İngilizce Öğretimi: Sistematik Bir İnceleme ... 224

105. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Öykü Tekrar Anlatımlarında Bellek Becerileri ve Öyküyü Anlama Düzeylerinin İncelenmesi ... 226

106. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Matematik Öğretim Programı'nın Sosyal Duygusal Beceriler Açısından İncelenmesi ... 228

107. Fen Bilgisi Dersini Alan Ortaokul Öğrencilerine Uygulanan Animasyon Tabanlı Dijital İçeriklere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi ... 230

108. Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitiminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Eğitimine Yönelik İnançlarına Etkisinin İncelenmesi ... 233

109. Fen Bilgisi Dersini Alan Ortaokul Öğrencilerinin Ekolojik Ayak İzi, Küresel Isınma ve Sürdürülebilir Çevre Farkındalıklarının İncelenmesi ... 235

110. Uzamsal Yetenek, Uzamsal Görselleştirme ve Uzamsal İlişkiler ile İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi ... 237

111. Görme ve İşitme Engelli Bireylere Yönelik Sosyal Bilimler Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi ... 239

112. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Kavramına İlişkin Metaforik Algıları ... 241

113. Kültürel Miras Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojilerinin Kullanımı ... 243

114. Yapay Zekâ Destekli Eğitim Uygulamalarının Ortaokul Öğrencilerinin Tarihsel Empati Becerileri Üzerindeki Etkisi ... 245

115. Ders Geçme ve Kredi Sisteminin Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Kurumları Müfredatına Yansıması: İmam-Hatip Liseleri Örneği ... 247

116. Türkiye'de Sosyal Bilimlerde Öğretmen Yetiştirme Projesi (1996-2008): Düşünceler ve Anılar ... 251

117. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılığı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ... 253

118. Bayburt Türk Ocağı ve Halkevinin Vatandaşlık Bilinci Oluşturmaya Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi ... 255

119. Teknoloji Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojilerinin Etkinliğine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri ... 257

120. Uluslararası Dil Olarak İngilizce Öğretimi Paradigması Odaklı Öğretim, Materyal, Ölçme-Değerlendirme ve Öğretmen Eğitimi Konusunda Öğretmen Görüşleri: Ortak Akıl Yoluyla Karşılaştırmalı Bir Analiz ... 259

121. Doğrusal İlişkilerin Öğretiminde Tahmini Öğrenme Yol Haritalarına Dayalı Sınıf İçi Uygulamaların Tasarımı ... 261

122. Algoritma ve Programlama Eğitiminde Üretken Yapay Zekâ Platformunun Öğrencilerin Programlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi ... 263

123. İngilizce Öğretiminde Müziğin Kullanımına İlişkin Akademisyen Görüşleri ... 265

124. Proje Tabanlı Öğretim ve Mühendislik Tasarımıyla K12 Düzeyinde 21. Yüzyıl Becerilerinin Gelişimi ... 267

125. Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Web 2.0 Araçlarına İlişkin Bilgi Düzeyleri ve Web 2.0 Araçlarını Kullanım Amaçlarının İncelenmesi ... 269

126. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Vatandaşlık ve Vatandaşlığa İlişkin Kavramlara Yönelik Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Testi Temelli Bir İnceleme ... 271

127. Birinci Nesil Kadın Öğretmen Adaylarının Refet Romanına İlişkin Görüşleri 273
128. Giresun Türk Ocağı: Eğitim, Kültür ve Sosyal Hayata Katkıları 275
129. Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Millî Kültür Unsurlarına Yer Verilme Durumunun İncelenmesi 277
130. Değer Eğitim Programının Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Bireysel Değerleri Üzerindeki Etkisi 279
131. İlkokul 1. Sınıf Matematik Ders Kitaplarında Yer Alan Problemlerin İncelenmesi 281
132. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kütüphane Kavramına İlişkin Metaforik Algıları 283
133. Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Kapsayıcı Eğitim Uygulamalarına Yönelik 285
134. Farklı Disiplinlerden Öğretmen Adaylarının Kapsayıcı Eğitim Farkındalıkları ve Fen Öğretiminde Kapsayıcı Uygulamalara Yönelik Görüşleri 289
135. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Dijital İçeriklerin Değerlendirilmesi 293
136. Ergenlerde Duygusal Yeme, Sosyal Kaygı ve Beden Değerinin İncelenmesi 296
137. Yapay Zekâ Uygulamalarının Ortaokul Düzeyindeki İstatistiksel Kavramlara Yönelik Tanımlamalarının İstatistik ve İstatistik Eğitimi Bağlamında Analizi ve Geliştirme Önerileri 298
138. 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı 5.Sınıf Yazılı Senaryolarının ve Öğrenim Çıktılarının SOLO Taksonomisine Göre İncelenmesi 300
139. Türkçe Öğretmenlerinin Instagram Kullanımlarının Mesleki Gelişimlerine ve Eğitim Öğretim Faaliyetlerine Yansımasıyla İlgili Görüşleri 302
140. Psikolojik Danışmanların Travmaya Müdahale Becerilerinin Değerlendirilmesi 304
141. Yaratıcılığın Duygusal Dinamikleri: Sanatın İlham Verici Gücü 306
142. Teknoloji Destekli Sergileme: Sanatın Yeni Deneyim Alanları Üzerine Eleştirel Bir İnceleme 308
143. Ortaöğretimde Koro Eğitimine Katılan Öğrencilerin Sayısal-Sözel Akademik Başarılarının Karşılaştırılması 310
144. Eğitsel Oyunla Matematik Öğretimi: Çarpsana 312
145. Yalnızlık ve Cinsiyetin Phubbing Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 314
146. Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Phubbing Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 316
147. Ortaöğretim Kurumlarında Sosyal Kaytarma Davranışlarının Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi 318
148. Aynı Sırada, Farklı Dünyalar: Öğretmenlerin Gözünden Kaynaştırmada Sosyal Kabul Gerçeği 321
149. 2010-2025 Yılları Arasında Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisine Yönelik Yapılan Tez ve Makalelerin İncelenmesi 323
150. Beyin Temelli Öğrenmeye İlişkin Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi 325
151. Beliren Yetişkinlik Döneminde Uyumsuz Hayal Kurma: Demografik Değişkenler Açısından Bir Değerlendirme 327
152. Yapay Zekâ Destekli Sistemlerle Akıcı Okumayı Geliştirme: Bir Eylem Araştırması 329
153. Öğretmen Adaylarının Bağlama Edatlarını Bilme ve Seçip Kullanma Düzeyleri 332
154. Ortaokul Öğrencilerinin Bağlama Edatlarını Bilme ve Seçip Kullanma Düzeyleri 334
155. İlkokul Dördüncü Sınıf Düzeyinde Bir Bilimsel Süreç Becerileri Testinin Geliştirilmesi 336

156. Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Dijital Vatandaşlık: Tez Makale ve Bildiriler Üzerine Doküman Analizi 338

157. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın Politik Okuryazarlık Açısından Değerlendirilmesi 340

158. Yapay Zekâ Araçlarının Dil Eğitimine Entegrasyonu Üzerine Öğretmen Eğitimi Programı: İki Akademisyenin Perspektifinden 342

159. Okulda İyi Olma Hâli 344

160. Öğretmenlerin Yapay Zekâ Farkındalık Düzeyleri: Literatür Taramasına Dayalı Bir Değerlendirme 346

161. Bilimsel Araştırmalarda Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Fırsatlar, Etik Sorular ve Paradigma Kaymaları 347

162. Yapay Zekâ Destekli Sanal Gerçeklik Ortamında Sosyal Beceri Eğitimi: Öğrenci Deneyimlerine Dayalı Bir Çalışma 349

163. Öğretmenlerin Matematik Öğretme Motivasyonlarının İncelenmesi 351

164. Okul Öncesi ve Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Üstün Yetenekli Çocuklar Hakkındaki Bilgileri ve Bakış Açıları 353

165. Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında Yer Alan Eğitim Teknolojileri Konulu Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2004-2024)..... 355

1. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda Kültürlerarası Eğitim

Arş. Gör. Arzu CANTÜRK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye, canturkarzu@outlook.com

ÖZET

Günümüzde, bölgesel savaş ve çatışmaların yanı sıra, diğer etmenlere bağlı gerçekleştirilen göçler neticesinde, ABD, Kanada ve Türkiye başta olmak üzere birçok ülkede farklı kültürel özelliklere sahip bireylerin bir arada uyum içinde yaşamak zorunda olduğu ifade edilebilir. Kültürel çeşitliliğe sahip ülkelerde çatışma, uyumsuzluk ve iletişim gibi sorunların önlenebilmesi için bireylerin kültürlerarası duyarlılık gibi genel anlamda kültürlerarası iletişim yeterliğine sahip olmaları gerekli bir durumdur. Bugün modern eğitim sistemleri bu yeterliğin kazandırılması durumunu göz önünde bulundurarak eğitim ve öğretim programlarını çokkültürlü ve kültürlerarası eğitim anlayışları odağında hazırladığı bir gerçektir. Kültürlerarası eğitim, ırk, inanç, dil ve diğer birtakım kültürel faktörler açısından kültürel çeşitliliğe sahip toplumlarda bireylerin etkileşim hâlinde ve uyum içerisinde bir arada yaşamalarını hedefleyen ilk başlarda Avrupa'da asimilasyon ve uyum programlarına karşı olarak ortaya çıkan bir anlayıştır. Bu araştırmada, 2024 tarihli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın kültürlerarası eğitim anlayışı bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel yaklaşım odaklı bir tasarım benimsenmiş olup doküman incelemesi tekniğine başvurulmuştur. Araştırmanın veri kaynağını, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye yüzyılı maarif modeli kapsamında hazırlanan 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde elde edilen veriler, nitel veri analiz yaklaşımlarından biri olan içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmada kültürlerarası eğitime yönelik içeriğin uygunluğu ve yeterliği programın temel yaklaşımı ve özel amaçları, uygulamaya ilişkin esaslar, programın yapısı ve sınıf düzeylerine ait öğrenme alanları başlıkları kapsamında derinlemesine değerlendirilmeye çalışılmıştır. Veri kaynağından elde edilen veriler, nitel veri analiz yaklaşımlarından içerik analizine tabi tutularak çözümlenmiştir. Verilerin analiz süreci devam etmekte olup bulgu, sonuç ve önerilere tam metinde yer verilecektir

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası Eğitim, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

The Century of Türkiye Education Model: Intercultural Education in the 2024 Social Studies Curriculum

Res. Asst. Arzu CANTÜRK, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye, canturkarzu@outlook.com

ABSTRACT

Today, due to regional wars and conflicts as well as migration resulting from other factors, it can be stated that individuals with different cultural characteristics have to live together in harmony in many countries, especially in the USA, Canada and Turkey. In countries with cultural diversity, it is necessary for individuals to have intercultural communication competence in general, such as intercultural sensitivity, in order to prevent problems such as conflict, disharmony and communication. Considering the situation of gaining this competence, it is a fact that modern education systems today prepare their education and training programs in the focus of multicultural and intercultural education approaches. Intercultural education is an understanding that initially emerged in Europe against assimilation and integration programs, aiming to enable individuals to live together in interaction and harmony in societies with cultural diversity in terms of race, belief, language and a number of other cultural factors. This study aims to examine the Social Studies Curriculum of 2024 in the context of intercultural education approach. The research adopted a qualitative approach-oriented design and document analysis technique was used. The data source of the research is the 2024 Social Studies Curriculum (4th, 5th, 6th and 7th grades) prepared by the Ministry of National Education within the scope of the Century of Türkiye education model. The data obtained during the research process were analyzed by content analysis, one of the qualitative data analysis approaches. Compliance and adequacy of the content for intercultural education were tried to be evaluated in depth within the scope of the basic approach and specific objectives of the program, principles related to implementation, structure of the program and learning areas belonging to grade levels. The data obtained from the data source were analyzed by content analysis, one of the qualitative data analysis approaches. The data analysis process is ongoing and the findings, conclusions and recommendations will be included in the full text.

Keywords: *Intercultural Education, Social Studies Curriculum, 2024 The Century of Türkiye Education Model*

2. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Elvin BİRASA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, elvin_birasa19@trabzon.edu.tr

Dr. İlhami EGE, Trabzon Üniversitesi Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

ÖZET

2024-2025 eğitim öğretim yılında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı, Türkiye genelinde uygulanmaya başlanmıştır. Bu anlamda yeni eğitim öğretim yılına başlanmadan önce öğretmenlere Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli hakkında seminer verilmiştir. Programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin yeni program hakkındaki görüşleri oldukça önemlidir. Öğretmenlerin sadece program metni anlamındaki görüşleri değil programın diğer unsurları hakkında neler düşündüğü de önem arz etmektedir. Dersin işlenişi bakımından yaşadıkları sorunlar, ders kitaplarının verimliliği, programın öğrenci düzeyine olan uygunluğu vb. unsurlar öğretmenlerin programı uygulamalarında birer etmendir. Bunun yanında okul ortamı ve okulda bulunan erişime açık materyal ve malzemeler, yaşanılan şehirde gezi ve gözlem yöntemi uygulanması adına "okul dışı eğitim ortamları" olup olmaması Maarif Modeli'nin uygulanışı bakımından araştırılmaya değer bir konudur. Bu araştırmanın esas amacı da beşinci sınıf öğrencilerinin matematik dersi adına geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Matematik Dersi Öğretim Programı'nı öğrenme ve öğretme sürecindeki etkililiği hakkında öğretmen görüşlerini incelemektir Araştırma nitel yöntem kullanılarak desenlenmiştir. Araştırmada olasılık dışı (amaçlı) örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında dersin uygulanışı esnasında yeni programın ne derece etkili olduğuna dair veriler, ilköğretim matematik öğretmenlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanacaktır. Araştırma evreni Ağrı il ve merkez ilçelerine 2024-2025 eğitim öğretim yılında görev yapan 5. sınıf öğrencilerine ders anlatan ilköğretim matematik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubundan rastgele seçilen gönüllü 10 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme yapılacaktır. Nitel veri analizi için içerik analizi yapılarak kodlar ve temalar oluşturulacaktır. Çalışma sonucunda programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin bu yeni öğretim programının uygulanışı hakkındaki görüşlerinin literatüre katkı sağlaması, Millî Eğitim Bakanlığı'nın program hakkındaki araştırmalarına kapsamlı bir şekilde destek vermesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Eğitimi, Matematik Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*

Analysis of the Fifth Grade Mathematics Curriculum of the Türkiye Century Maarif Model According to Teachers' Opinions

Graduate Student Elvin BİRASA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, elvin_birasa19@trabzon.edu.tr

PhD İlhami EGE, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

In the 2024-2025 academic year, the Turkey Century Maarif Model Fifth Grade Mathematics Course Curriculum has started to be implemented throughout Turkey. In this sense, a seminar was given to teachers about the Turkey Century Maarif Model before the new academic year started. The opinions of teachers who are the implementers of the program about the new program are very important. Not only the opinions of teachers in terms of the program text but also what they think about other elements of the program are important. The problems they experience in terms of teaching the course, the efficiency of the textbooks, the suitability of the program for the student level, etc. are factors in teachers' implementation of the program. In addition, the school environment and accessible materials and supplies in the school, whether there are "outside school educational environments" for the application of the trip and observation method in the city are issues worth investigating in terms of the implementation of the Maarif Model. The main purpose of this research is to examine the opinions of teachers about the effectiveness of the Turkey Century Maarif Model Mathematics Course Curriculum developed for fifth grade students in the learning and teaching process. The research was designed using the qualitative method. In the research, easily accessible case sampling, one of the non-probability (purposeful) sampling methods, was used. Within the scope of the research, data on the extent to which the new program is effective during the implementation of the course will be collected from primary school mathematics teachers through a semi-structured interview form. The research universe consists of primary school mathematics teachers who teach 5th grade students in Ağrı province and its central districts in the 2024-2025 academic year. Semi-structured interviews will be conducted with 10 volunteer teachers randomly selected from the study group. Codes and themes will be created by content analysis for qualitative data analysis. As a result of the study, it is aimed that the opinions of the teachers who are the implementers of the program on the implementation of this new curriculum will contribute to the literature and that the Ministry of National Education will provide comprehensive support for its research on the program.

Keywords: *Mathematics Education, Mathematics Curriculum, Türkiye Century Education Model*

3. Kız Meslek Lisesindeki Öğrencilerin Kariyer Bilinci ve Alan Seçimleri Üzerine Bir Araştırma

Öğretmen Betül ÇAKMAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, betulcakmak6125@gmail.com

ÖZET

Meslek seçimi, hayatımızdaki en önemli kararlardan biridir çünkü günlük seçimlerimiz, ekonomik, sosyal, psikolojik, politik ve biyolojik gelişmelerle doğrudan ilişkilidir. Günümüzde eğitim sistemi, gençlerin kariyer yolculuklarını şekillendirmede büyük bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, özellikle kız meslek lisesindeki öğrencilerin kariyer bilinci ve alan seçimleri üzerine yapılan bu araştırma, genç kadınların gelecekteki mesleki hedeflerini anlamak ve onlara destek sunmak adına önemli bir adımdır. Bu çalışma, kız meslek liselerindeki öğrencilerin kariyer hedeflerini güçlendirmeyi ve yönlendirmeyi amaçlayarak, genç kadınların profesyonel gelişimlerine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Projenin amacı; Trabzon Borsa İstanbul Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden seçilen öğrencilerin kariyer bilinci farkındalıklarını ortaya koymak, alan tercihlerini neye göre yaptıklarını tespit etmek, kariyer bilinci doğrultusunda alan ve meslek tercihlerini incelemek, elde edilen veriler çerçevesinde konuya dair öneriler sunmaktır. Çalışmanın evreni, Trabzon ili Ortahisar ilçesinde yer alan Trabzon Borsa Kız İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'dir. Evreni yansıttığı düşünülen tesadüfi yolla seçilen 32 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Bilgi ve verileri toplamak amacıyla literatür taramalarından elde edilen bilgilerle birlikte akademisyen ve uzman kişilerden alınan görüşlere dayalı olarak hazırlanan 9 sorudan oluşan bir görüşme formu geliştirilmiştir. Araştırmada durum çalışması araştırma deseni olarak belirlenmiş ve veri toplama yöntemi olarak mülakat kullanılmıştır. Sonuçlar, Microsoft Office Excel 2016, Microsoft Office Word 2016 ile tablolar, temalar ve kodlarla değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin alan ve kariyer seçimlerini neye göre yaptıklarını açıklığa kavuşturmakta ve kariyer bilincini arttırmak adına ipuçları içermektedir. Araştırma sonucunda katılımcıların, genellikle yeteneklerini göz ardı ederek ilgi alanlarına göre alan tercihinde bulundukları tespit edilmiştir. Katılımcıların kendilerini çok iyi tanımadıkları, ilgi, yetenek ve becerileri konusunda derinlemesine bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir. Katılımcıların kariyer bilinçlerinin geliştirilmesi sonucuna varılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda alan tercihleri ve kariyer bilinci konusunda bilinçli farkındalığı arttıracak çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Alan Seçimi, Kariyer Bilinci, Meslek Lisesi, Kız Öğrenciler, Meslek*

A Study on Career Awareness and Field Selection of Vocational High School Girls

Teacher Betül ÇAKMAK, National Ministry of Education, Trabzon, Türkiye, betulcakmak6125@gmail.com

ABSTRACT

Career choice is one of the most important decisions in life, as it is directly influenced by daily preferences and various economic, social, psychological, political, and biological factors. Today, the education system plays a significant role in shaping young people's career paths. In this context, this study focusing on the career awareness and field preferences of female students in vocational high schools aims to understand their future professional goals and provide support accordingly. The project aims to identify the career awareness levels of selected students from Trabzon Borsa Istanbul Vocational and Technical Anatolian High School for Girls, determine the factors influencing their field choices, examine their career and occupational preferences in line with their awareness levels, and offer recommendations based on the findings. The study was conducted in Trabzon province, Ortahisar district, with a sample of 32 randomly selected students representing the population. To collect data, a semi-structured interview form consisting of nine questions was developed based on literature reviews and expert opinions. A case study design was adopted, and interviews were used as the data collection method. The results were analyzed using Microsoft Office Excel 2016 and Word 2016, through tables, themes, and codes. Findings revealed that students often chose fields based on interests rather than their abilities. Most participants lacked in-depth knowledge about their talents and skills, and were found to have low self-awareness. The study concludes that students' career awareness should be strengthened, and it offers suggestions to enhance their understanding and decision-making regarding career and field selection.

Keywords: *Field Selection, Career Awareness, Vocational High School, Female Students, Profession*

4. Kırsal Bölgelerde Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Motivasyonunu Etkileyen Faktörler: Fenomenolojik Bir Araştırma

Öğretmen Zehra SERDAR, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, zehraserdar611@gmail.com

Öğretmen Tuncay ÖZTÜRK Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, tuncay_ozturk18@hotmail.com

Öğretmen Serhat ÖZEL, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, serhat_ozel_86@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gamze TUTİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, gamzetuti@trabzon.edu.tr

ÖZET

Eğitim sisteminin en önemli bileşeni olan öğretmenler, mesleki motivasyonlarına bağlı olarak eğitim kalitesini belirlemektedirler. Kırsal alanlarda görev yapan öğretmenler, şehirde görev yapan meslektaşlarından farklı olarak, sosyal ve fiziksel yoksunluklar nedeniyle motivasyonel açıdan farklı deneyimler yaşamaktadırlar. Bu araştırmanın amacı, köy okullarında görev yapan öğretmenlerin motivasyonlarını etkileyen faktörleri belirlemektir. 2024-2025 eğitim-öğretim yılı içerisinde Trabzon ilinin farklı ilçelerinde görev yapan 18 köy okulu öğretmeni ile yapılan bu araştırmaya okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeylerinde öğretmenler katılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilim) desenini kullanılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını etkileyen çeşitli içsel ve dışsal faktörler incelenmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış, tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcılara yöneltilen sekiz sorudan 31 alt tema elde edilmiştir. Temalar arasında mesleki motivasyonu azaltan faktörler en fazla alt temaya (yedi), veli profili ise en az alt temaya (iki) sahip temalar olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırma, öğretmenlerin mesleki motivasyonunu etkileyen faktörleri olumlu unsurlar (doğal çevre, çocuk sevgisi, öğrenme isteği) ile olumsuz etkenler (olumsuz veli ve öğrenci tutumları, coğrafi zorluklar) bağlamında incelemekte; ayrıca fiziksel koşullar, yönetsel ilişkiler, meslektaş dayanışması, öğrenci ve veli profili ile öğretmen beklentilerinin motivasyon üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Bulgular, motivasyonu artırmaya yönelik stratejilerin bireysel, kurumsal ve toplumsal düzeyde ele alınması gerektiğini göstermektedir. Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını artıran başlıca faktörler arasında öğrencilerin sevgisi, doğal çevrenin huzur verici etkisi, meslektaşlar arasındaki samimi ilişkiler ve toplumsal destek yer almaktadır. Öğrencilerin öğretmenlerine duyduğu sevgi ve bağlılık, öğretmenlerin daha fazla çaba göstermesini sağlamakta; köy çocuklarının doğal samimiyeti ve öğretmenlerine duydukları derin saygı ise öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarını güçlendirerek motivasyonlarını artırmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin daha fazla özveriyle çalışmasını sağlayan güçlü bir duygusal bağ oluşturur. Ayrıca, öğretmenler arası iş birliğinin güçlü olması ve köydeki toplumsal desteğin varlığı da motivasyonu olumlu yönde etkileyen faktörlerdendir. Köylerdeki toplumsal dayanışma, öğretmenlerin zor koşullarda daha güçlü bir şekilde birbirlerini desteklemelerini sağlayarak mesleki motivasyonlarını artırmaktadır. Bununla birlikte, öğretmenlerin mesleki motivasyonunu olumsuz yönde etkileyen çeşitli zorluklar da tespit edilmiştir. Bu zorluklar arasında velilerin eğitime olan ilgisizliği, köy okullarına erişimde yaşanan güçlükler, olumsuz hava koşulları, sınıfların fiziksel yetersizlikleri ve mesleki gelişim fırsatlarının sınırlı olması öne çıkmaktadır. Bu faktörler, öğretmenlerin karşılaştıkları engelleri artırmakta ve motivasyon eksikliklerini derinleştirerek daha verimli bir eğitim ortamı oluşturma çabalarını zorlaştırmaktadır. Mesleki gelişim fırsatlarına sınırlı erişim, öğretim kalitesinin iyileştirilmesinin önünde önemli bir engel teşkil etmektedir. Sonuç olarak, bu araştırma, kırsal okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını artırmak amacıyla, köy okullarının fiziksel altyapısının iyileştirilmesi, velilere yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi, mesleki gelişim fırsatlarının çeşitlendirilmesi ve öğretmenler arası etkileşimi destekleyecek sosyal destek mekanizmalarının

oluşturulmasının faydalı olacağına işaret etmektedir. Ayrıca, okul yönetimlerinin öğretmenlere daha destekleyici bir yaklaşım benimsemesi, öğretmenlerin karar alma süreçlerine daha fazla dahil olmalarını sağlayarak motivasyonlarını güçlendirebilir. Kırsal alanlarda, sosyal ve mesleki yıpranma riskinin arttığı göz önünde bulundurularak, öğretmenlere yönelik psikolojik destek programlarının geliştirilmesi de oldukça önemli bir adım olacaktır. Bu tür destekler, öğretmenlerin ruhsal ve duygusal yüklerini hafifleterek, görevlerini daha sağlıklı bir şekilde yerine getirmelerine yardımcı olabilir. Elde edilen bulgular, kırsal bölgelerde eğitim kalitesini artırmaya yönelik politika geliştirme süreçlerine katkı sağlayacak niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki Motivasyon, Öğretmen, Kırsal Bölge, Fenomenoloji*

Factors Affecting the Professional Motivation of Teachers Working in Rural Areas: A Phenomenological Study

Teacher Zehra SERDAR, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, zehraserdar611@gmail.com

Teacher Tuncay ÖZTÜRK, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, tuncay_ozturk18@hotmail.com

Teacher Serhat ÖZEL, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, serhat_ozel_86@hotmail.com

Ass. Prof. Dr. Gamze TUTİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, gamzetuti@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Teachers, as the most important component of the education system, determine the quality of education based on their professional motivation. Teachers working in rural areas, unlike their colleagues in urban settings, experience different motivational challenges due to social and physical deprivations. The aim of this study is to identify the factors that affect the motivation of teachers working in rural schools. The research, conducted with 18 teachers from different districts of Trabzon province during the 2024-2025 academic year, includes teachers from preschool, primary, and secondary school levels. A qualitative research method, specifically the phenomenological (phenomenology) design, was used in this study. Various internal and external factors affecting teachers' professional motivation were examined. Data was collected using a semi-structured interview form and analyzed thematically. The study provides a significant contribution to understanding the educational conditions in rural areas and developing strategies to increase teachers' motivation. According to the research findings, 31 sub-themes emerged from the eight questions posed to the participants. Among the themes, the factors that reduce professional motivation have the most sub-themes (seven), while the parent profile stands out with the fewest sub-themes (two). This study examines the factors affecting teachers' professional motivation in the context of both positive elements (natural environment, love for children, desire to learn) and negative factors (negative attitudes of parents and students, geographical difficulties); it also highlights the effects of physical conditions, administrative relationships, colleague solidarity, student and parent profiles, and teacher expectations on motivation. The findings suggest that strategies to increase motivation should be addressed at individual, institutional, and societal levels. The main factors that increase teachers' professional motivation include students' affection, the calming effect of the natural environment, sincere relationships among colleagues, and societal support. The love and attachment students feel for their teachers motivate them to put forth more effort; the natural sincerity of village children and their deep respect for their teachers strengthen teachers' commitment to their profession, thus increasing their motivation. This creates a strong emotional bond that encourages teachers to work with more dedication. Additionally, strong collaboration among teachers and the presence of community support in the village are factors that positively affect motivation. The social solidarity in rural areas enables teachers to support each other more effectively in difficult conditions, enhancing their professional motivation. However, various challenges that negatively impact teachers' professional motivation were also identified. These challenges include parents' indifference to education, difficulties in accessing rural schools, adverse weather conditions, physical inadequacies of classrooms, and limited opportunities for professional development. These factors increase the obstacles teachers face and deepen motivational deficiencies. Limited access to professional development opportunities constitutes a significant barrier to improving teaching quality. As a result, this research suggests that in order to enhance the professional motivation of teachers working in rural schools, it is important to improve the physical infrastructure of village schools, organize educational programs for parents, expand professional development opportunities, and create social support mechanisms that strengthen interaction among teachers. Furthermore, adopting a more supportive approach by school administrations and encouraging teachers' participation in decision-making processes can positively influence their motivation. Considering the increased risk of social and professional burnout in rural areas, it is also crucial to develop psychological support programs for teachers. Such support would help alleviate the teachers' mental and emotional burdens, enabling them to perform their duties in a healthier way. These findings can serve as a valuable guide for policymakers aiming to improve the quality of education in rural regions.

Keywords: *Professional Motivation, Teacher, Rural Area, Phenomenology*

5. Okul Psikolojik Danışmanların Mesleki Yeterliliklerine Yansıyan Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı Okuryazarlığı

Lisansüstü Öğrencisi Yaren YILMAZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, yaren.yilmaz1999@icloud.com

Prof. Dr. Özden DEMİR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, oooozden@gmail.com

ÖZET

Okul psikolojik danışmanlar okulların düşünme kültürünü anlamlandırmada ve oluşturmada etkin role sahip uzmanlardır. İyi bir program uygulayıcısı ve okul kültürüne etkili olan okul psikolojik danışman mesleki yeterlilikleri hakkında bilgi birikimine sahip olması ve yeterlilikleri geliştirmeleri programı daha iyi anlamaları, esnekliğini sağlamaları, etkin bir şekilde uyarlayabilmeleri, süreç boyunca paylaşımcı bir program liderliği görevi üstlenmeleri ve bunların yanında programa bağlı kalmada ve değerlendirmede önemli bir etkisi söz konusudur. Bu kapsamda okul psikolojik danışmanların mesleki yeterliliklerini ve alt yeterliliklerinin farklı boyutlarının bilmeleri ve programı okuryazarlığı ile ilgili olan değişkenleri (program esnekliği, uyarlanabilirliği, liderliği, programa bağlılık ve değerlendirme) geliştirebilme adına değişime gidebilmeleri oldukça önemlidir. Okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı, okul psikolojik danışmanın öğrenenlerin gereksinimleri doğrultusunda oluşturulacak okul rehberlik ve psikolojik danışma programına ve programdaki gelişmeye açık alanların farkındalığına katkı sağlayabilir. Ayrıca programa uygun güncellemeleri bağlamana göre yapmasında, gelişim alanlarını eleştirel bir şekilde sorgulamasında ve değerlendirmesinde, sınıf seviyelerindeki kazanımların programın geneliyle ve birbirleriyle tutarlılığının incelenmesinde katkı sağlayabilir. Dolayısıyla çalışmada okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilikleri ve alt yeterlilikleri, okul rehberlik ve psikolojik danışma program okuryazarlığında etkili olan (program esnekliği, uyarlanabilirliği, liderliği, programa bağlılık ve değerlendirme) değişkenler arasındaki ilişkiler alanın öncüleri ve alanda yapılan araştırmalar incelenmiştir. Yapılan incelemede okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilikleri ile okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı arasındaki ilişkiyi ele alan herhangi bir çalışmaya yurt içi ve dışı alan yazında rastlanılamamıştır. Bu doğrultuda araştırmada öncelikle okul psikolojik danışmanlarının farklı kaynaklarda ele alınan mesleki yeterlilikleri program okuryazarlığı bağlamında incelenmiş, bu bağlamda okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilik kavramının kavramsal bir çerçevesi oluşturulmuş, okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı boyutu da aynı yaklaşımla ele alınmıştır. Ardından araştırmada okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı ve okuryazarlıkta etkili olan program esnekliği, uyarlanabilirliği, liderliği, programa bağlılık ve değerlendirme ele alınmış. Daha sonra okul psikolojik danışmanların mesleki ana ve alt yeterlilikleri, okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı ve mesleki yeterlilikler arasındaki ilişki ağı ele alınmıştır. Araştırmada sonucunda okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilikleri ve alt yeterlilikleri (programı geliştirme, temel okul psikolojik danışmanlığı eğitimini uygulama, öğrencilerin gelişimlerine yönelik bireysel planlamalar yapmalarına yardım etme, dolaylı ve müdahale hizmetleri sunma, danışma hizmetlerinin kalitesini ve meslek gelişim faaliyetlerini geliştirme) okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığında çerçevesinde incelenmiştir. İncelenen bu mesleki yeterlilikler ve alt yeterlilikler eğitim-öğretim yılı içerisinde okul psikolojik danışmanlar tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin doğrudan ve dolaylı olarak program esnekliği, uyarlanabilirliği, liderliği, programa bağlılık ve değerlendirme değişkenlerini içeren okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı tarafından etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yapılan incelemeler sonucunda okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilikleri ile okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı arasındaki ilişki okul psikolojik danışmanların uygulama ve karar verme boyutunda alanla ilgili önemli bilgiler sunması okul kültürü içerisinde öğrenenlere ve okuldaki paydaşlara yapacakları rehberlik ve psikolojik danışma

hizmetlerinde etkili olmalarına katkı sağlayabilir. Öte yandan araştırma kapsamında okul psikolojik danışmanların mesleki yeterlilikleri ile okul rehberlik ve psikolojik danışma programı okuryazarlığı arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmaya rastlanılmamış olunması araştırma sonuçları alanda farklı bir kaynak niteliğinde uygulayıcılara yardımcı olabilir. Son olarak yapılan değerlendirme alanı daha derinlemesine anlamada ve alandaki gelişmeye açık yönlerin belirlenmesinde bir kaynak oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Program Okuryazarlığı, Program Esnekliği, Okul Psikolojik Danışmanın Mesleki Yeterlilikleri, Okul Psikolojik Danışmanı*

School Guidance and Psychological Counseling Curriculum Literacy Reflecting the Professional Competencies of School Psychological Counselors

Graduate Student Yaren YILMAZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, yaren.yilmaz1999@icloud.com

Prof. Dr. Özden DEMİR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, oooozden@gmail.com

ABSTRACT

School counsellors are pivotal to shaping the thinking culture of schools. An effective curriculum implementer must be a school counsellor who knows their professional competencies and is able to develop them. This means understanding the curriculum, ensuring its flexibility, adapting it effectively, taking on a shared leadership role throughout the process, and having a significant impact on adherence to and evaluation of the curriculum. School counsellors must be familiar with their professional competencies and different sub-competencies, and be able to make changes to improve curriculum literacy (curriculum flexibility, adaptability, leadership, commitment to the curriculum and evaluation). School guidance and counseling curriculum literacy contributes to creating a curriculum that meets the needs of learners and identifies areas for improvement. It is vital to make appropriate updates to the curriculum according to the context, critically question and evaluate the areas of development, and examine the consistency of the achievements at the grade levels with the overall programme and with each other.This study definitively examined the relationships between the professional competencies and sub-competencies of school counsellors and the variables that are effective in school guidance and counselling curriculum literacy. To do this, we consulted the pioneers of the field and the research conducted in the field. After a review of the literature, we found no study on the relationship between school counsellors' professional competencies and school guidance and counselling curriculum literacy. This study therefore first examined the professional competencies of school counsellors discussed in different sources in the context of curriculum literacy. In this context, a conceptual framework of the concept of professional competence of school counsellors was created, and the literacy dimension of school guidance and counselling curriculum was handled with the same approach. As a result of the research, school counsellors' professional competencies and sub-competencies (developing the curriculum, implementing basic school counselling education, helping students to make individual development plans, providing indirect and intervention services, improving the quality of counselling services and professional development activities) were examined within the framework of school counselling curriculum literacy. It was concluded that these professional competencies and sub-competencies are directly and indirectly influenced by school guidance and counselling curriculum literacy, which includes curriculum flexibility, adaptability, leadership, curriculum commitment and evaluation variables. The results of the examinations clearly demonstrate the relationship between school counsellors' professional competencies and school guidance and counselling curriculum literacy. This is a vital source of information about the field in the implementation and decision-making dimension of school counsellors. It will undoubtedly contribute to their effectiveness in the guidance and counselling services they will provide to learners and stakeholders in the school culture. The results of the research will help practitioners in the field, as they will provide a different resource. Finally, the evaluation has provided a deeper understanding of the field and identified aspects that can be improved.

Keywords: *Curriculum Literacy, Curriculum Flexibility, Professional Competencies of School Psychological Counselors, School Psychological Counselor*

6. Mesleki Müzik Eğitimi Alan Bireylerin Türk Müziği Teori ve Uygulama Derslerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin Ölçülmesi

Lisansüstü Öğrencisi Yakuphan BİÇİCİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, biciciyakuphan@gmail.com

Doç. Dr. Zühal DİNÇ ALTUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, zdincaltun@trabzon.edu.tr

ÖZET

Mesleki müzik eğitimi alan bireylerin, Türk Sanat Müziği (TSM) teori ve uygulama derslerindeki öz yeterlik algıları, eğitim sürecindeki başarılarını ve mesleki gelişimlerini etkileyen önemli bir faktördür. Bu bağlamda, bireylerin öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi, eğitim süreçlerinin verimliliğini artırmak ve öğrencilerin müzikal becerilerini daha etkin geliştirmelerine olanak sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, mesleki müzik eğitimi alan bireylerin Türk müziği teori ve uygulama derslerine ilişkin öz yeterlik düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Nicel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada, "TSM Teori ve Uygulaması Derslerine İlişkin Yeterlilik Ölçeği" aracılığıyla 106 öğrenciden veri toplanmıştır. Ölçek, koma cetveli, usuller, dörtlü ve beşliler, makamlar ve makamları oluşturan ögeler olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Çalışmada iki bölümlü anket kullanılmıştır. Birinci bölümde öğrencilerin demografik bilgileri (cinsiyet, üniversite, bölüm, sınıf, bireysel çalgı ve Türk müziği bilgisi) yer alırken, ikinci bölümde 18 maddelik, beşli likert tipi öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Veriler, betimsel istatistikler ve parametrik testler (t-testi, ANOVA) ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %55,7'si kadın, %44,3'ü erkektir. En yüksek öz yeterlik algısı makamlar ve makamları oluşturan ögeler ve en düşük ise usuller alt boyutunda gözlenmiştir. Erkeklerin koma cetveli yeterlik puanı, kadınlardan anlamlı düzeyde daha yüksektir. 3. ve 5. sınıf öğrencileri, 1. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek öz yeterlik algısına sahiptir. Türk müziği bilgisinde kendini "çok iyi" olarak değerlendiren öğrenciler, diğer gruplara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek öz yeterlik algısına sahiptir. Alt boyutlar arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bunlar ışığında araştırmaya ilişkin şu sonuçlara varılmıştır; mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin TSM teori ve uygulama derslerine ilişkin öz yeterlik algılarının orta-yüksek seviyede olduğunu görülmektedir. Öz yeterlik düzeyi, cinsiyet, eğitim düzeyi, üniversite ve bireysel müzikal deneyim gibi faktörlerden etkilenmektedir. Özellikle Türk müziği bilgisi yüksek olan öğrencilerin öz yeterlik algılarının daha güçlü olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Öz yeterlik, Türk müziği, Öğrenci*

Self-Efficacy Levels of Individuals Receiving Vocational Music Education Regarding Turkish Music Theory and Practice Courses

Graduate Student Yakuphan BİÇİCİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, biciciyakuphan@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Zühal DİNÇ ALTUN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, zdincaltun@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The self-efficacy perceptions of individuals receiving vocational music education in Turkish Classical Music (TSM) theory and practice courses are an important factor affecting their success and professional development during the education process. In this context, determining individuals' self-efficacy levels is of great importance in terms of increasing the efficiency of education processes and enabling students to develop their musical skills more effectively. This research aims to measure the self-efficacy levels of individuals receiving vocational music education regarding Turkish music theory and practice courses. In the study conducted using the quantitative research method, data were collected from 106 students through the "Sufficiency Scale Regarding TSM Theory and Practice Courses". The scale consists of four subdimensions: the coma scale, usuls, tetrachords and quintets, modes, and elements that form modes. A two-part survey was used in the study. The first part included demographic information on the students (gender, university, department, class, individual instrument, and Turkish music knowledge), while the second part used an 18-item, five-point Likert-type scale. The data were analysed with descriptive statistics and parametric tests (t-test, ANOVA). According to the findings, 55.7% of the participants were female, and 44.3% were male. The highest self-efficacy perception was observed in the maqams and elements forming maqams, and the lowest was observed in the usuls sub-dimension. The coma scale efficacy score of males was significantly higher than that of females. 3rd and 5th grade students had higher self-efficacy perception than 1st grade students. Students who evaluated themselves as "excellent" in Turkish music knowledge had a significantly higher self-efficacy perception compared to other groups. Positive and significant relationships were found between the subdimensions. In light of these, the following conclusions were reached regarding the research: The self-efficacy perceptions of the students receiving vocational music education regarding TSM theory and practice courses are at a medium-high level. Self-efficacy level is affected by factors such as gender, education level, university, and individual musical experience. It was determined that students with high knowledge of Turkish music have stronger self-efficacy perceptions.

Keywords: *Self-Efficacy, Turkish Music, Student*

7. Okuma Stratejileri Bilişsel Farkındalık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Öğretmen Emel EROL, Millî Eğitim Bakanlığı, Balıkesir, Türkiye, humaemel319@gmail.com

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ŞAHAN, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye, hhsahan@gmail.com

ÖZET

Bütün yaşamın her evresinde son derece önemli olan bir eylem olan okumanın en önemli görevi okuduğunu anlamayı sağlarken, bütün alanlarda da gelişimi ve öğrenmeyi desteklemektir. Okuma, sadece kitapları değil, yazılı olan her türlü materyali anlama ve anlamlandırmayı içeren kapsamlı bir faaliyettir. İnsanın, okuduğunu anlamlandırabilmek, yorumlar yapabilmek çıkarımlarda bulunabilmek için bazı okuma stratejilerini kullanmasını gerektirir. Okuma stratejileri, okumanın derinleştirilmesi ve kolaylaştırılması için kullanılan araçlar veya planları ifade eder. Bilişsel farkındalık, okuduğunu anlama konusunda oldukça önemli bir beceridir. Öğrencilerin yaşamlarını çok daha iyi bir şekilde anlaması adına stratejilerin onlara ne denli destek olduğunun farkına varmaları ve bunu kontrol edebilmeleri gerekir. Bu nedenle okuma evresinde kişiler öğrenmenin verimini arttırmak adına üst bilişsel bir stratejiden faydalanmalıdır. Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin okuma stratejileri bilişsel farkındalık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Betimsel tarama desenine göre tasarlanan araştırmada örneklemi, Balıkesir ili merkez ilçelerinde yer alan beşinci sınıfta öğrenim gören 813 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Analizler uç değerlerin çıkarılması sonucunda 674 veri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek için kişisel bilgi formu, öğrencilerin okuma stratejileri üstbilişsel farkındalık düzeylerini belirlemek için ise “Okuma Stratejileri Bilişsel Farkındalık Ölçeği” kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin veri seti içindeki dağılımlarını belirleyebilmek için betimsel analizler yapılmış, okuma stratejileri bilişsel farkındalık düzeylerinin bağımsız değişkenler açısından anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ise bağımsız gruplar t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların okuma stratejileri bilişsel farkındalık düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu, okuma stratejileri üstbilişsel farkındalık düzeylerinin gelir durumu ve günlük okuma süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı, diğer yandan cinsiyet, evde kitaplık bulundurma ve okuduğunu anlamada zorluk çekme durumu açısından ise anlamlı bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Okuma Stratejileri, Bilişsel Farkındalık, Çeşitli Değişkenler*

Examining Reading Strategies Cognitive Awareness Levels in Terms of Some Variables

Teacher Emel EROL, Ministry of National Education, Balıkesir, Türkiye, humaemel319@gmail.com

Prof. Dr., Hasan Hüseyin ŞAHAN, Balıkesir University, Balıkesir, Türkiye, hhsahan@gmail.com

ABSTRACT

The most important task of reading, which is an extremely important action in every stage of life, is to provide understanding of what is read, while also supporting development and learning in all areas. Reading is a comprehensive activity that includes understanding and making sense of not only books but also all kinds of written materials. It requires a person to use some reading strategies in order to make sense of what is read, to make comments and to make inferences. Reading strategies refer to the tools or plans used to deepen and facilitate reading. Cognitive awareness is a very important skill in understanding what is read. In order for students to understand their lives much better, they need to be aware of how much strategies support them and be able to control this. Therefore, people should benefit from a metacognitive strategy in order to increase the efficiency of learning during the reading phase. The main purpose of this research is to examine the cognitive awareness levels of reading strategies of 5th grade secondary school students in terms of various variables. The sample of the research, which was designed according to the descriptive scanning design, consists of 813 volunteer students studying in the fifth grade in the central districts of Balıkesir province. The analyses were carried out with 674 data as a result of removing the extreme values. In the study, a personal information form was used to obtain the demographic information of the participants, and the "Reading Strategies Cognitive Awareness Scale" was used to determine the reading strategy metacognitive awareness levels of the students. Descriptive analyses were conducted to determine the distribution of the demographic characteristics of the participants within the data set, and independent groups t-test and ANOVA test were used to determine whether the reading strategy cognitive awareness levels differed significantly in terms of independent variables. As a result of the study, it was determined that the participants' reading strategy cognitive awareness levels were high, their reading strategy metacognitive awareness levels differed significantly according to income status and daily reading time, and on the other hand, there was no significant difference in terms of gender, having a library at home and having difficulty in understanding what they read.

Keywords: *Reading Strategies, Cognitive Awareness, Various Variables*

8. Hans Christian Andersen'in Masallarında Türk İmgesi

Dr. Hakan İSKENDER, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, hiskender82@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 19. yüzyılda yaşamış çocuk edebiyatı sahasının önemli isimlerinden Danimarkalı yazar Hans Christian Andersen'in masallarına yansıyan Türk imgesini incelemektir. Bu amaçla Andersen'in masal külliyatında yer alan ve Türklerden bahsedilen üç masal (Uçan Sandık, Yahudi Kız ve Arkadaşlık Bağı) incelenmiştir. Nitel yaklaşıma göre desenlenen bu çalışmanın verileri doküman analizi ile elde edilmiştir. Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmış ve oryantalist söylem, tarihsel bağlam ve kültürel temsil gibi temalar üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırmada hem Danca orijinal metinler hem de Türkçe tam çeviri esas alınmıştır. Araştırma sonucunda Andersen'in masallarında Türk imgesini biçimlendiren iki farklı damar olduğu belirlenmiştir. Bunların ilki; Andersen'in çocukluğundan ve kendi yaşamından izler taşıyan, Binbir Gece Masalları'ndan beslenen mistik bir Doğu algısı (Uçan Sandık), ikincisi ise Osmanlı İmparatorluğu'na karşı Yunan İsyanı'nın desteklendiği ve filhelenizmin zirvede olduğu Avrupa'da Türklere karşı duyulan husumetin beslediği atmosferdir (Yahudi Kız ve Arkadaşlık Bağı). Uçan Sandık (1839) masalı, Andersen'in 1842 yılında gerçekleştirdiği Türkiye ve Yunanistan ziyaretlerinden önce kaleme alınmıştır. Dolayısıyla masaldaki Türk imgesi, yazarın gerçek deneyimlerine dayanmamakta Avrupa'da yaygın olan oryantalist algılardan ve onun çocukluğunda dinlediği Binbir Gece Masalları'ndan beslenmektedir. Uçan Sandık masalı, Andersen'in Doğu'ya yönelik egzotik hayranlığını ve Batı'nın oryantalist bakış açısını temsil etmektedir. Türkler, masalda egzotik bir toplum olarak betimlenmiş fakat bu tasvirler gerçek kültürel gözlemlere değil yüzeysel bir hayal gücüne dayanmıştır. İki Yunan genci ve onların bir kilisede ebedî dostluk yemini etme ritüelleri etrafında dönen Arkadaşlık Bağı (1842) masalını Andersen, Yunan geleneklerini gözlemledikten sonra yazmıştır. Yunan İsyanı'nı destekleyen Batılı politikacı, yazar ve entelektüellerin filhelenist düşüncelerinin etkisi altındaki Andersen, Osmanlı'yı kötüleyen ve Yunanları romantikleştiren eğilimin destekçisi olmuştur. Yahudi Kız (1855) masalı ise 19. yüzyıl Avrupa'sının Türklere karşı tutumunu özellikle de Hıristiyanlık değerleri çerçevesinde Türkleri arketipsel bir kötücül güç olarak betimleyerek önemli ölçüde yansıtmaktadır. Bu bakış açısı Osmanlı yönetimi altındaki Hıristiyan milletlerin mücadelelerini idealize eden Avrupa Romantizminde oldukça yaygın yer bulmaktaydı. Andersen'in Türklerle ilgili masallarındaki önyargılar, onun Doğu'ya olan hayranlığı ile Batı'nın üstünlük anlayışını harmanlayan karmaşık bir bakış açısını yansıtmaktadır. Esasen Osmanlı'nın çok uluslu devlet yapısını ve hukuk sistemini kavrayamadığı görülen Andersen'in Osmanlı toplumunu egzotik bir merak nesnesi olarak görürken aynı zamanda Batı'nın değer yargılarını referans alarak bu toplumu eleştirdiği fark edilmektedir. Andersen'in Doğu'ya dair bu çelişkili tasvirlerinin yer aldığı masallar, kişisel bakış açısının yanı sıra aynı zamanda 19. yüzyıldaki Batı'nın Türklere yönelik genel tutumunu anlamak açısından da önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Sonuç olarak Hans Christian Andersen'in masalları çocuk edebiyatı alanında önemli bir yere sahip olsa da bu tür masalların kültürel önyargılar oluşturduğu ve çocukların farklı kültürleri tarafsız ve doğru bir şekilde tanımasını engelleyebileceği görülmektedir. Türklere karşı tarihsel ve sosyal gerçeklikten uzak bu tür anlatılar, evrensel değerlere aykırılık oluştururken örtük iletileri aracılığıyla çocukların bilişsel gelişimini de olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle gerek öğretmenlerin gerekse de ebeveynlerin bu tür metinleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hans Christian Andersen, Masal, Türk İmgesi*

Turkish Image in the Fairy Tales of Hans Christian Andersen

PhD Hakan İSKENDER, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, hiskender82@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to examine the image of the Turks in the fairy tales of Hans Christian Andersen, a significant figure in 19th-century children's literature. For this purpose, three tales—The Flying Trunk, The Jewish Maiden, and The Bond of Friendship—where Turks are mentioned were analyzed. The study, designed using a qualitative approach, employed document analysis and content analysis, focusing on themes such as orientalist discourse, historical context, and cultural representation. Both the original Danish texts and full Turkish translations were considered. The research revealed two distinct perspectives shaping the image of Turks in Andersen's tales. The first is an exoticized perception of the East, influenced by The Thousand and One Nights and Andersen's childhood imagination, reflected in The Flying Trunk. The second is shaped by the anti-Turkish sentiments in Europe, particularly during the Greek Rebellion, supported by philhellenist intellectuals, as seen in The Jewish Maiden and The Bond of Friendship. The Flying Trunk (1839) was written before Andersen visited Turkey and Greece in 1842. Thus, its portrayal of Turks is not based on firsthand experience but rather on orientalist stereotypes and European fantasies of the East. The story depicts Turks in an exoticized manner, relying on superficial imagination rather than authentic cultural observations. In contrast, The Bond of Friendship (1842), written after Andersen's travels, focuses on two Greek youths taking a vow of eternal friendship in a church. The tale reflects the philhellenist movement in Europe, which romanticized Greeks while vilifying the Ottomans. Influenced by Western political and literary figures who supported Greek independence, Andersen adopted this biased perspective in his writing. Similarly, The Jewish Maiden (1855) reflects 19th-century European attitudes toward the Turks, particularly within the framework of Christian values. The story portrays Turks as an archetypal malevolent force, a common trope in European Romanticism, which idealized the struggles of Christian nations under Ottoman rule. Andersen's tales exhibit a complex duality—admiration for the East combined with Western notions of superiority. He fails to grasp the multinational structure and legal system of the Ottoman Empire, instead critiquing Ottoman society through Western value judgments while simultaneously portraying it as an exotic curiosity. These contradictory depictions provide insight into both his personal perspective and the broader Western attitudes toward the Turks in the 19th century. In conclusion, although Andersen's fairy tales hold a significant place in children's literature, such narratives contribute to cultural biases, preventing children from understanding different societies objectively. The tales' unrealistic portrayals of Turks contradict historical and social realities, potentially influencing young readers' cognitive development through implicit messages. Therefore, teachers and parents should approach such texts critically to ensure a more balanced cultural understanding.

Keywords: *Hans Christian Andersen, Fairy Tales, Turkish İmage*

9. Çevre Adaleti Eğitimi: Sınıflarda Farkındalık mı, Dönüşüm mü? Bir Sistematik Derleme

Lisansüstü Öğrencisi Zümrüt VAROL SELÇUK, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye, zumrutvarolselcuk@gmail.com

Dr. Gamze MERCAN, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye, gmercn@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Erdem KAYA, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye, kayaerdem@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde çevresel sorunların artması, çevre eğitiminin yalnızca ekolojik farkındalık oluşturmanın ötesine geçerek öğrencilerin toplumsal adalet bilinci kazanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmaktadır. Çevre adaleti eğitimi, bireylerin çevresel eşitsizlikleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerine, çözüm üretmelerine ve sürdürülebilir eylemler gerçekleştirmelerine katkı sağlayacaktır. Ancak, mevcut eğitim uygulamalarında çevre adaleti perspektifinin yeterince ele alınmadığı ve öğrencilerin bu konuda etkin roller üstlenmelerini teşvik eden öğrenme ortamlarının sınırlı olduğu görülmektedir. Peki, çevre adaleti eğitimi sınıflarda nasıl daha etkili hâle getirilecektir? Çevresel adaletsizliklere duyarlılık kazanan öğrenciler, eğitim süreçlerinde dönüşüm odaklı bir öğrenme deneyimiyle nasıl desteklenecektir? Bu çalışmada, çevre adaleti eğitiminin erken çocukluk, ilkokul ve öğretmen eğitimi süreçlerindeki yeri ve uygulanabilirliği sistematik bir derleme yöntemiyle incelenmiştir. Web of Science, Scopus ve ERIC veri tabanlarında Ocak 2010-Şubat 2025 yılları arasında yayımlanmış akademik çalışmalar PRISMA protokolüne uygun olarak analiz edilmiştir. Çevre adaleti eğitimi ile ilgili sınıf içi uygulamaları ele alan 49 makale içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve öğretim yöntemleri, öğrenme ortamlarının niteliği, eğitim programlarına entegrasyonu ve öğrenci katılım düzeyleri gibi temel değişkenler analiz edilmiştir. Ön bulgular, çevre eğitiminin çoğunlukla bilgi aktarımına dayalı olduğunu ve çevre adaleti boyutunun eğitim süreçlerine sınırlı düzeyde dâhil edildiğini göstermektedir. Çevresel sorunların toplumsal eşitsizliklerle bağlantısının yeterince vurgulanmadığı, öğrencilerin eleştirel düşünme, sistem düşüncesi ve eylem yetkinliği geliştirmeleri için yeterli fırsat sunulmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, çevre adaleti temelli eğitim süreçlerinde öğrenci merkezli ve katılımcı öğrenme modellerinin sınırlı düzeyde uygulandığı gözlemlenmiştir. Bu sistematik derleme, çevre adaleti eğitiminin sınıf içi uygulamalarını dönüştürecek yeni eğitim yaklaşımlarını tartışmayı amaçlamaktadır. Çevre eğitimi yalnızca farkındalık kazandıran bir süreç olarak mı kalacaktır, yoksa öğrencileri çevresel adaletsizlikleri sorgulamaya ve çözüm üretmeye teşvik eden dönüşümcü bir öğrenme modeli mi oluşturulacaktır? Gelecekteki eğitim programlarında çevre adaleti eğitimini destekleyen pedagojik yaklaşımların nasıl geliştirileceği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Çevre Adaleti Eğitimi, Dönüşümcü Çevre Eğitimi, Fen Bilimleri Eğitimi, Erken Çocukluk Eğitimi*

Environmental Justice Education: Awareness or Transformation in Classrooms? A Systematic Review

Graduate Student Zümrüt VAROL SELÇUK, Ordu University, Ordu, Türkiye, zumrutvarolselcuk@gmail.com

PhD Gamze MERCAN, Hacettepe University, Ankara, Türkiye, gmercn@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Erdem KAYA, Ordu University, Ordu, Türkiye, kayaerdem@hotmail.com

ABSTRACT

The increasing prevalence of environmental problems has necessitated the restructuring of environmental education beyond fostering ecological awareness, toward cultivating students' understanding of social justice and sustainability. Environmental justice education has contributed to individuals' ability to critically evaluate environmental inequalities, develop solutions, and engage in sustainable action. However, current educational practices have revealed that the environmental justice perspective has not been sufficiently addressed, and learning environments that encourage students to take an active role have remained limited. How has environmental justice education been more effectively integrated into classroom contexts? How have students, who developed sensitivity to environmental injustices, been supported through transformation-oriented learning experiences? This study systematically reviewed the role and applicability of environmental justice education across early childhood, primary, and teacher education settings. Academic publications focusing on environmental justice education and classroom practices, published between 2010 and 2023 in the Web of Science, Scopus, and ERIC databases, were analyzed using the PRISMA protocol. A total of 49 articles were evaluated through content analysis, focusing on instructional methods, the nature of learning environments, integration into educational programs, and levels of student participation. The findings indicated that environmental education has mostly been structured around the transmission of information and that the justice dimension has been only marginally included in educational processes. The connection between environmental issues and social inequalities was found to be insufficiently emphasized, and students were not offered adequate opportunities to develop systems thinking, critical literacy, and action competence. Moreover, it was observed that student-centered and participatory learning models were applied only to a limited extent in education processes based on environmental justice. This systematic review aimed to discuss new educational approaches that could transform classroom-based practices in environmental justice education. Has environmental education remained merely a process of raising awareness, or has it evolved into a transformative learning model that encourages students to question environmental injustices and develop solutions? The study addressed how pedagogical approaches supporting environmental justice education have been developed in recent curricula.

Keywords: *Environmental Justice Education, Transformative Environmental Education, Science Education, Early Childhood Education*

10. Kırsal Bölgelerde Öğretmen Olmak: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Perspektifinden Bir Durum Çalışması

Dr. Öğr. Üyesi Zehra Saadet FIRAT, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, zhra.ozdemr@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Aslı BALCI, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, asli.balci@atauni.edu.tr

ÖZET

Kırsal bölgelerde yer alan okullar, çocukların eğitime erişimini sağlamak ve toplumsal kalkınmaya katkıda bulunmak açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu sürecin etkinliğini artırmak için okul öncesi öğretmenlerinin çalışma koşulları ve karşılaştıkları zorlukların detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışma, kırsal bölgelerde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükleri anlamayı, bu bölgelerdeki eğitim sorunlarını ele almayı, öğretmenlerin rollerini tanımlamayı ve kırsal-kent bölgelerindeki öğretmenlik deneyimlerini karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenine sahip olan bu çalışmada, durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın katılımcıları, en az üç yıl kırsal bölgede ve şehir merkezinde öğretmenlik yapma ölçütünü taşıyan 16 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri doğrultusunda son hali verilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, katılımcıların demografik bilgilerini (cinsiyet, meslekteki hizmet süresi, mezun olunan program, görev yapılan kırsal bölgenin özellikleri) içeren sorulardan oluşurken, ikinci bölümde kırsal bölgede öğretmenlik deneyimlerine yönelik betimleyici sorular yer almaktadır. Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiş, katılımcıların gönüllü katılım onamları alınmış ve ses kaydı yapılacağı kendilerine bildirilmiştir. Görüşmeler ortalama 20 dakika sürmüş ve elde edilen ses kayıtları yazıya dökülerek içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bulgular doğrultusunda, kırsal bölgelerde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler ve bu bölgelerde çalışmanın olumlu yönleri ortaya konmuştur. Öğretmenlerin deneyimleri dört ana başlık altında incelenmiştir: Eğitim Ortamı ve Altyapı, Çocuk Profili ve Hazırbulunuşluk, Öğretmen Deneyimi ve Mesleki Gelişim, Aile Katılımı ve Sosyoekonomik Faktörler. Çalışmanın bulgularına göre kırsal bölgelerde görev yapmanın avantajları arasında "öğretmen-aile arasındaki samimi ilişkiler, öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirme fırsatına sahip olmaları, çocuklara bireysel olarak daha fazla ilgi gösterebilmeleri ve doğayla iç içe bir öğrenme ortamının bulunması" yer almaktadır. Bu sonuçlar, kırsal bölgelerde bireysel ilişkilerin daha güçlü olduğunu ve bunun öğretim sürecini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Sınıf mevcutlarının azlığı, öğretmenlerin çocuklara bireysel rehberlik yapmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, çocukların doğal bir çevrede büyümelerinin akademik ve sosyal-duygusal gelişim açısından destekleyici olabileceği belirlenmiştir. Öte yandan, öğretmenlerin kırsal bölgelerde karşılaştıkları temel zorluklar "sosyoekonomik yetersizlikler, altyapı ve fiziksel olanakların sınırlılığı, dil ve iletişim problemleri, okul öncesi eğitime yönelik farkındalık eksikliği, öğretmenlerin idari yükünün fazlalığı ve destek mekanizmalarının yetersizliği" olarak belirlenmiştir. Özellikle altyapı eksiklikleri (örneğin, okul binalarının fiziki yetersizlikleri, ulaşım sorunları, eğitim materyallerinin eksikliği), öğretmenlerin motivasyonlarını ve öğretim süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, ebeveynlerin eğitim sürecine yeterince katılım sağlayamaması ve çocukların düşük hazırbulunuşluk seviyesinde olması, okul öncesi eğitimin niteliğini sınırlayan faktörler arasında öne çıkmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini artırmaya yönelik özel hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesi, mesleki tükenmişliği önleyici psikolojik destek ve teşvik mekanizmalarının sağlanması, kırsal bölgelere özgü

eğitim projelerinin geliştirilmesi ve kırsal bölgelerdeki okul fiziki altyapılarının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların hızlandırılması önerilmektedir. Ayrıca, ebeveynlerin okul öncesi eğitime yönelik farkındalıklarını artırmaya yönelik aile eğitim programlarının planlanması ve uygulanması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kırsal Bölge, Öğretmen Deneyimleri, Okul Öncesi Öğretmeni*

Being a Teacher in Rural Areas: A Situation Study from the Perspective of Preschool Teachers

Assist Prof. Zehra Saadet FIRAT, Atatürk University, Erzurum, Türkiye, zhra.ozdemr@gmail.com

Assist Prof. Aslı BALCI, Atatürk University, Erzurum, Türkiye, asli.balci@atauni.edu.tr

ABSTRACT

Schools in rural areas are critical for ensuring children's access to education and contributing to social development. To increase the effectiveness of this process, the working conditions and challenges faced by preschool teachers need to be examined in detail. This study aims to understand the challenges faced by preschool teachers working in rural areas, to address the educational problems in these areas, to define the roles of teachers, and to reveal similarities and differences by comparing their teaching experiences in rural and urban areas. In this study, which has a qualitative research design, the case study method was used. Participants were determined by the criterion sampling technique, which is one of the purposeful sampling methods. Accordingly, the study participants consisted of 16 preschool teachers who met the criteria of teaching for at least three years in rural areas and urban centers. The data were collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers and finalized in line with expert opinions. The data collection tool consists of two parts. The first part consists of questions about the demographic information of the participants (gender, length of service in the profession, graduated program, characteristics of the rural area where they work), while the second part includes descriptive questions about their teaching experiences in rural areas. The interviews were conducted face-to-face, the participants' voluntary consent was obtained, and they were informed that they would be audio recorded. The interviews lasted an average of 20 minutes, and the audio recordings were transcribed and analyzed by content analysis method. The findings revealed the challenges faced by preschool teachers working in rural areas and the positive aspects of working in these areas. Teachers' experiences were analyzed under four main headings: Educational Environment and Infrastructure, Child Profile and Readiness, Teacher Experience and Professional Development, and Family Involvement and Socioeconomic Factors. According to the findings of the study, the advantages of working in rural areas include “intimate relationships between teachers and families, teachers having the opportunity to improve their professional skills, being able to pay more attention to children individually, and having a learning environment intertwined with nature”. These results show that individual relationships are stronger in rural areas, and this has a positive effect on the teaching process. Small class sizes make it easier for teachers to provide individual guidance to children. In addition, it was determined that children growing up in a natural environment can be supportive in terms of academic and social-emotional development. On the other hand, the main challenges faced by teachers in rural areas were identified as “socioeconomic inadequacies, limited infrastructure and physical facilities, language and communication problems, lack of awareness of preschool education, high administrative burden of teachers, and insufficient support mechanisms”. In particular, infrastructure deficiencies (e.g., physical inadequacies of school buildings, transportation problems, and lack of educational materials) negatively affect teachers' motivation and teaching processes. In addition, parents' insufficient involvement in the education process and children's low level of readiness stand out among the factors limiting the quality of preschool education. In line with these findings, it is recommended to develop special in-service training programs to increase the professional competencies of teachers working in rural areas, to provide psychological support and incentive mechanisms to prevent professional burnout, to develop education projects specific to rural areas, and to accelerate efforts to improve the physical infrastructure of schools in rural areas. In addition, it is important to plan and implement family education programs to raise parents' awareness of preschool education.

Keywords: *Rural, Teacher Experiences, Preschool Teacher*

11. İlkokulda Yerel Tarih Projesi

Dr. Miraç BAKKALOĞLU, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, miracbakkaloglu@gmail.com

ÖZET

2018 ve 2023 yılları Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programında sınıf öğretmenlerine derslerinde yerel tarih etkinliklerine yer vermeleri önerilmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada ilkokul öğretmenlerinin yerel tarih öğretim becerilerinin etkinlikler aracılığıyla geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla TÜBİTAK 4005 – 11. Yenilikçi Eğitim Uygulamaları çağrısı kapsamında hazırlanan bu proje TÜBİTAK tarafından desteklenmiş ve Trabzon ilinde yürütülmüştür. Bu çalışmanın yürütülmesi öncesinde sınıf öğretmenlerinin yerel tarih uygulamalarına yönelik ön görüşleri belirlenmiştir. Öğretmenlerden elde edilen ön görüşlere göre öğretmenlerin yerel tarih hakkında bilgi sahibi olmadıkları, etkinlikleri nasıl gerçekleştireceklerini bilmedikleri, bu etkinlikleri teknoloji ile zenginleştirme noktasında önemli eksikliklerinin olduğu belirtilmiş; bununla birlikte bölgelerinde kullanabilecekleri yerel tarih etkinliklerini nasıl belirleyeceklerini ve derslerine yerel tarih etkinliklerini nasıl entegre edecekleri hakkında eğitim almak istediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca derslerinde yerel tarih etkinliklerine yer veren sınıf öğretmenlerinin çok azının sadece gezi etkinliği yaptığı, çoğunun ise diğer etkinlik türlerini neredeyse hiç yapmadığı ortaya çıkmıştır. Derslerinde yerel tarih etkinliklerine yer veren sınıf öğretmenlerinin bu etkinlikleri soru-cevap tekniği ile değerlendirdiği belirlenmiş ancak yerel tarih etkinliklerinde olması gereken sergi ve sunum gibi etkinlik sonu değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı ortaya çıkmıştır. Bu ön görüşme verilerinden hareketle Yerel Tarih Öğretmen Eğitimi Etkinlik Programı (YTÖEEP) geliştirilmiş ve geliştirilen YTÖEEP ile öğretmenlerin yerel tarih öğretim becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Çalışmadaki etkinlikler eleştirel kuram yaklaşımı eylem araştırması doğrultusunda geliştirilmiştir. Çalışmanın hedef kitlesini ilkokul sınıf öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Hedef kitlenin sınıf öğretmeni olarak belirlenmesinin amacı yerel tarih öğretiminin ilkokulda başlamasıdır. Bu kapsamda proje dahilinde Türkiye'nin her bölgesinden 4'er sınıf öğretmeni olmak üzere toplamda 28 sınıf öğretmeni projeye dahil edilmiştir. Tüm katılımcı öğretmenler 19-23 Ağustos 2023 tarihlerinde Trabzon ilinde bir araya gelmiş ve etkinlikler yürütülmüştür. Geliştirilen YTÖEEP değerlendirilmesi için araştırmacı tarafından etkinlik gözlem formları geliştirilmiştir. Gözlem formlarından elde edilen verilere göre öğretmenler yerel tarih etkinliklerini derslerine nasıl entegre edeceklerini, yerel tarih etkinliklerini süreç içerisinde nasıl değerlendireceklerini, gezi etkinliği dışında yerel tarih ile ilgili ne tür etkinlikler yapabileceklerini ve bu etkinlikleri teknoloji ile zenginleştirme noktasında neler yapılabileceklerini öğrenerek projeden ayrılmışlardır. Proje kapsamında bu projenin Maarif Modeli Öğretim programı çerçevesinde ilkokul ve ortaokul sosyal bilgiler dersi düzeyinde de devam ettirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Tarih, İlkokul, Sınıf Öğretmenliği, Eylem Araştırması*

Local History Project in Primary School

PhD Miraç BAKKALOĞLU, National Ministry of Education, Trabzon, Türkiye, miracbakkaloglu@gmail.com

ABSTRACT

In the 2018 and 2023 Social Studies Curriculum and the Turkey Century Education Model program, it is recommended that primary school teachers incorporate local history activities into their lessons. In line with this, the aim of this study is to develop primary school teachers' skills in teaching local history through activities. For this purpose, the project prepared within the scope of TÜBİTAK 4005 – 11. Innovative Education Practices call has been supported by TÜBİTAK and carried out in the Trabzon province. Prior to the implementation of this study, the preliminary views of primary school teachers regarding local history practices were determined. According to the preliminary views gathered from the teachers, it was noted that the teachers did not have knowledge about local history, did not know how to carry out the activities, and had significant gaps in enriching these activities with technology. However, they also expressed a desire to receive training on how to determine local history activities that could be used in their regions and how to integrate local history activities into their lessons. Additionally, it was found that very few teachers who included local history activities in their lessons only conducted field trips, while most of them almost never carried out other types of activities. Among the teachers who included local history activities in their lessons, it was observed that they evaluated these activities using the question-and-answer technique, but evaluation methods such as exhibitions and presentations, which should be used at the end of local history activities, were not utilized. Based on these preliminary interview data, the Local History Teacher Training Activity Program (LHTTAP) was developed, and the aim was to improve teachers' local history teaching skills through the developed LHTTAP. The activities in the study were developed in accordance with the critical theory approach and action research. The target group of the study was determined to be primary school teachers. The reason for selecting primary school teachers as the target group is that local history teaching starts at the elementary school level. Within this framework, a total of 28 primary school teachers, with four from each of Turkey's regions, participated in the project. All participating teachers gathered in Trabzon between August 19-23, 2023, and the activities were carried out. Observation forms for evaluating the developed LHTTAP were created by the researcher. According to the data obtained from the observation forms, the teachers learned how to integrate local history activities into their lessons, how to evaluate local history activities during the process, what types of activities could be done related to local history besides field trips, and what could be done to enrich these activities with technology. It is suggested that this project continue at the primary and secondary school levels within the framework of the Maarif Model Teaching Program.

Keywords: *Local History, Primary School, Social Studies, Action Research*

12. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi

Dr. Celal MUTLUER, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, cllmtlr@hotmail.com

Öğretmen Dürüye MUTLUER, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, medlar__46@hotmail.com

ÖZET

Öğretmenler ve öğrenciler için eğitimi destekleyici ve geliştirici niteliğe sahip olan ders kitapları günümüzün değişen eğitim ve öğretim şartlarını daha iyi yansıtabilmek için sürekli olarak yenilenmektedir. Bu değişiklikler neticesinde 5. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabı 2024- 2025 eğitim öğretim yılında yenilenerek derslerde kullanılmaya başlanmıştır. Öğretim programlarına göre hazırlanmış olan ders kitapları, okullarda en çok kullanılan öğretim materyallerindendir. Bu çalışmanın amacı 2024'te Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında değişen Sosyal Bilgiler Öğretim programıyla birlikte kullanılmaya başlayan 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem kullanılmıştır. Çalışmada betimsel yöntemin kullanılmasının sebebi araştırılan konunun doğasına amacına uygun olmasıdır. Konu ve amaç ışığında çalışma, mevcut bir durumu betimlemeyi, bu konuda ne durumdayız, neler yaptık ve neler yapılabilir gibi soruları cevaplamayı amaçlamaktadır. Çalışma grubu tesadüfü örneklem yöntemiyle seçilen 30 Sosyal Bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış mülakat formu aracılığıyla 2024-2025 eğitim öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır. Mülakat formu aracılığıyla toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve elde edilen bulgular, frekans, yüzde ve doğrudan alıntılarla birlikte tablo haline getirilip yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, ders kitaplarının fiziksel özellikleri, konuların kazanımlara göre dağılımı, görsellerin seçiminin öğrenci gelişimine uygunluğu, etkinliklerin kitap içinde dağılımı temaları altında yorumlanmıştır. Öğretmen görüşlerinin alınması ile elde edilen bulgulara göre; ders kitaplarının fiziksel özelliklerinin iyi olduğu, görsellerinin seçiminin öğrenci gelişimine uygun olduğu, öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkinliklere yer verildiği ve dijital yönlendirmelere yer verildiği belirtilmiştir. Öğretmenlerin genel olarak ifade ettiği en önemli bulgulardan biri de öğrencileri düşündürmeye ve araştırmaya iten birçok etkinliğine Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamından hazırlanan kitaplarda yer verilmesidir.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni*

An Evaluation of 5th Grade Social Studies Textbooks Within the Scope of the "Century of Türkiye" Education Model Based on Teachers' Perspectives

PhD Celal MUTLUER, National Ministry of Education, İzmir, Türkiye, cllmtlr@hotmail.com

Teacher Dürüye MUTLUER, National Ministry of Education,İzmir, Türkiye, medlar__46@hotmail.com

ABSTRACT

Textbooks, which play a crucial role in supporting and enhancing the educational process for both teachers and students, are continuously updated to better reflect the changing dynamics of modern education. In line with these developments, the 5th grade Social Studies textbook was renewed and implemented in the 2024–2025 academic year, based on the updated curriculum designed under the "Century of Türkiye" Education Model. These textbooks are among the most widely used instructional materials in schools. This study aims to evaluate the newly revised 5th grade Social Studies textbook through the perspectives of teachers. A qualitative research method, specifically a descriptive research design, was employed due to its suitability for exploring and portraying the current state of the subject. The study group consisted of 30 Social Studies teachers selected through random sampling. Data were collected during the fall semester of the 2024–2025 academic year through semi-structured interviews and analyzed using content analysis techniques. The findings were presented through tables, including frequency and percentage values, along with direct quotations from participants. The results revealed that the textbooks have strong physical qualities, include visuals appropriate for student development, and feature learning-facilitating activities along with digital guidance tools. Teachers generally emphasized the importance of incorporating activities that promote critical thinking and inquiry-based learning, aligning with the goals of the Century of Türkiye Education Model.

Keywords: *Century of Türkiye Education Model, Social Studies Textbook, Social Studies Teacher*

13. Aksiyon Araştırması Aracılığıyla İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi

Öğretmen Özlem KURT, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, ozlem_kurt61@outlook.com

ÖZET

Yazma, sadece kelimeleri kâğıda dökmek değil, aynı zamanda bireyin iç dünyasını, düşüncelerini ve deneyimlerini ifade etmesinin en güçlü yollarından biridir. Bu nedenle, yazma becerisi, bireyin kendini ifade etme, iletişim kurma ve öğrenme süreçlerinde kritik bir rol oynar. Ancak, yazma becerisinin kazanılması ve kullanılmasında sadece teorik bilgi yeterli değildir; psikolojik, sosyal ve kültürel etkenler de belirleyici rol oynar. Özellikle öğrenciler için yazma süreci, çoğu zaman zahmetli, zorlayıcı ve hatta kaygı verici bir deneyim olabilir. Öğrencilerin bu sürece daha olumlu yaklaşabilmeleri, yazma eylemini bir yük olarak değil, bir keşif ve ifade aracı olarak görebilmeleri için yazma becerisinin erken dönemlerden itibaren geliştirilmesi büyük önem taşır. Bu önemden hareketle, bu araştırmanın temel amacı, Türkçe dersi yazma alanında yer alan yaratıcı yazma konusunda öğrenci becerilerinin, uygulanan yaratıcı yazma öğretimi teknikleri ile geliştirilmesidir. Araştırma, öğrencilerin yazma sürecine olan yaklaşımlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalı bir çalışma sunmayı hedeflemektedir. Araştırmada, eleştirel kuramda yer alan "Aksiyon Araştırma Yöntemi" kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırmacının doğrudan uygulama içinde yer alarak, süreç boyunca gözlem, veri toplama ve analiz yapmasını içerir. Veri toplama araçları olarak, öğrencilerin yazma becerilerini değerlendirmek için ön test ve son testler uygulanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin düşüncelerini, duygularını ve deneyimlerini yansıtan yazılı kağıtlar, günlükler ve araştırmacının çalışma alanı notlarından yararlanılmıştır. Veri analizi için, toplanan nitel verilerin derinlemesine incelenmesini sağlayan içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Trabzon ili Ortahisar ilçesindeki Hami Yıldırım İlkokulu'nda öğrenim gören dokuz öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler, tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Bu yöntem, farklı seviyelerdeki öğrencilerin araştırmaya dahil edilmesini sağlayarak, daha kapsamlı ve temsil edici bir veri elde etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, haftada iki ders saatinden toplamda altı haftalık bir süreci kapsamaktadır. Bu süre zarfında, öğrencilere çeşitli yaratıcı yazma teknikleri ve etkinlikleri uygulanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen veriler, yaratıcı yazma öğretimi tekniklerinin öğrencilerin yazma sürecine olan ilgisini artırdığını ve sürece daha aktif katılım sağladıklarında yazma becerilerinde belirgin bir gelişim gösterdiklerini ortaya koymuştur. Özellikle, öğrencilerin hayal güçlerini kullanmalarını teşvik eden, onlara farklı bakış açıları sunan ve yazma eylemini eğlenceli hale getiren tekniklerin, öğrencilerin yazma motivasyonlarını artırdığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin günlüklerinde ve yazılı kağıtlarında, yazma sürecine ilişkin olumlu düşüncelerini ve deneyimlerini ifade ettikleri görülmüştür. Ayrıca, son testlerde öğrencilerin yazma becerilerinde, özellikle de yaratıcılık, akıcılık ve özgünlük gibi alanlarda önemli bir artış olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma, özellikle ilkokul düzeyinde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı öğretim yaklaşımlarının önemini vurgulamaktadır. Türkçe dersi öğretim programlarına yaratıcı yazma ile ilgili kazanımlar eklemek, ders kitaplarında yaratıcı yazma etkinliklerine daha fazla yer vermek ve öğretmenlere yaratıcı yazma teknikleri konusunda eğitimler vermek, öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır. Yaratıcı yazma tekniklerinin erken dönemlerden itibaren ders programlarına entegre edilmesi, öğrencilerin yazma becerilerinin yanı sıra, eleştirel düşünme, problem çözme, hayal gücü ve kendini ifade etme gibi üst düzey becerilerinin de gelişimine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe, Yaratıcı Yazma, Yazı*

Improving the Creative Writing Skills of Primary School 2nd Grade Students Through Action Research

Teacher Özlem KURT, National Ministry of Education, Trabzon, Türkiye, ozlem_kurt61@outlook.com

ABSTRACT

Writing is not only putting words on paper, but also one of the most powerful ways for an individual to express their inner world, thoughts and experiences. Therefore, writing skills play a critical role in the individual's self-expression, communication and learning processes. However, theoretical knowledge alone is not enough in acquiring and using writing skills; psychological, social and cultural factors also play a decisive role. Especially for students, the writing process can often be a laborious, challenging and even anxiety-provoking experience. In order for students to approach this process more positively and to see the act of writing not as a burden but as a means of discovery and expression, it is of great importance to develop writing skills from an early age. Based on this importance, the main purpose of this research is to develop student skills in creative writing in the field of writing in the Turkish language course through the applied creative writing teaching techniques. The research aims to present an applied study to develop students' approaches to the writing process and their writing skills. The "Action Research Method" in critical theory was used in the research. This method involves the researcher directly participating in the application and making observations, data collection and analysis throughout the process. As data collection tools, pre-tests and post-tests were applied to evaluate students' writing skills. In addition, written papers reflecting students' thoughts, feelings and experiences, diaries and the researcher's work field notes were used. Content analysis method, which allows for an in-depth examination of the collected qualitative data, was used for data analysis. The study group consists of nine students studying at Hami Yıldırım Primary School in Ortahisar district of Trabzon province in the 2024-2025 academic year. The students were selected using a stratified sampling method. This method aims to obtain more comprehensive and representative data by including students at different levels in the study. The study covers a total of six weeks with two lesson hours per week. During this period, various creative writing techniques and activities were applied to the students. The data obtained because of the study revealed that creative writing teaching techniques increased the students' interest in the writing process and that they showed a significant development in their writing skills when they participated more actively in the process. In particular, it has been observed that techniques that encourage students to use their imagination, offer them different perspectives, and make the act of writing fun increase students' motivation to write. It has been observed that students express positive thoughts and experiences about the writing process in their journals and written papers. In addition, it has been determined in the post-tests that there is a significant increase in students' writing skills, especially in areas such as creativity, fluency, and originality. This research emphasizes the importance of applied teaching approaches to the development of creative writing skills, especially at the primary school level. Adding creative writing-related outcomes to Turkish language course curricula, including more creative writing activities in course books, and providing teachers with training in creative writing techniques will contribute significantly to the development of students' writing skills. Integrating creative writing techniques into course programs from an early age will contribute to the development of students' higher-level skills such as critical thinking, problem solving, imagination, and self-expression, as well as their writing skills.

Keywords: *Turkish, Creative Writing, Writing*

14. Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinlikler

Dr. Öğr. Üyesi Dursun DEMİR, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, dursundemir@omu.edu.tr

ÖZET

Ders kitapları, eğitim öğretim sürecinde öğrenci ve öğretmenlerin en çok kullandığı ders materyallerinin başında gelmektedir. Yıl içinde öğretilecek bütün konuları içermeleri, müfredata uygun olarak hazırlanmış olmaları, ortalama 4-5 yılda bir yenilendikleri için güncel olmaları gibi birçok özelliğe sahip olan ders kitaplarının alanında uzman kişiler tarafından hazırlandığı bilinmektedir. Önceki yıllarda metinlere ilaveten sadece görsel unsurlara sahip olan kitaplar, artık sınıflardaki akıllı tahtalara uyumlu olarak EBA üzerinden dinleme ve izleme metinlerine de yer vermektedir. Bu durum, kitabın bir kısım içeriğinin internet ortamına taşınması anlamına geldiği gibi çoklu ortam ögelerine yer verdiğinden dolayı kitapları daha ilgi çekici bir hâle de getirmektedir. Türkçe ders kitapları temel olarak metinler ve onlara eşlik eden etkinliklerden oluşmaktadır. Bu alanda yapılmış çalışmalar incelendiğinde, 2024 Türkçe Öğretim Programı'na göre hazırlanmış 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinlikleri inceleme konusu yapan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mevcut çalışma, alandaki bu boşluğu doldurmak için gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı Türkçe ders kitabındaki etkinliklerin sayısını, türlerini ve temalara göre dağılımını incelemektir. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma nesnesi olan kitap, Millî Eğitim Bakanlığı'nın genel ağ sayfasından indirilmiştir. Çalışma sonucunda, kitapta etkinliği olan metin sayısının 36 olduğu görülmüştür. Kitapta yer alan toplam etkinlik sayısı ise 334'tür. Metin başı ortalama 9 etkinlik düşmektedir. Etkinliklerin %30'u okuma, %18'i dinleme, %15'i yazma ve %13'ü konuşma becerisine aittir. Dört dil becerisi içerisinde, en çok etkinlik okumaya en az ise konuşmaya aittir. Anlama becerilerine ait etkinlik oranı %48'dir. Kitapta yer alan etkinliklerin neredeyse yarısı anlama becerilerine aittir. Anlatma becerilerine yönelik etkinlik oranı ise %28'dir. Anlama ve anlatma becerilerine yönelik etkinlikler arasında %20'lik bir fark bulunmaktadır. Diğer taraftan, anlama becerilerine yönelik etkinler detaylı bit şekilde incelendiğinde, bunlardan birçoğunun okunan ve dinlenen metinden hareketle sorulan soruların sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmasını istediği görülmektedir. Bu durum, anlama becerilerine yönelik bu tür etkinliklerin anlatma becerileri kullanılarak yerine getirilmesi gerektiğini göstermektedir. Muhtemelen kitap yazarları da bu durumu bilerek anlama becerilerine yönelik etkinlik sayısını yüksek tutmuş olabilir. Kitapta dil bilgisi ve kelime öğretimine yönelik etkinlik oranları aynıdır (%11). Detaylı analizler, dil bilgisi etkinliklerinin 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda tavsiye edildiği gibi sezdirme ve keşfettirme yoluyla dil yapılarını öğretmeye çalıştığını ortaya koymuştur. Kelime öğretimine yönelik etkinliklerde de kelimelerin bir bağlam içerisinde öğretilmeye çalışıldığı ve bazı metinlere ait anahtar kelimelerin tespiti gibi bazı yeniliklere yer verildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Ders Kitabı, Etkinlikler, Dil Becerileri, Dil Bilgisi*

Activities in the 5th Grade Turkish Course Book

Assist. Prof. Dr. Dursun DEMİR, Ondokuz Mayıs University, Samsun, Türkiye, dursundemir@omu.edu.tr

ABSTRACT

Course books are one of the most used course materials by students and teachers. It is known that course books, which have many features such as containing all the subjects to be taught during the year, being prepared in accordance with the curriculum, and being up-to-date because they are renewed approximately every 4 or 5 years, are prepared by experts in their field. Books, which in previous years had only visual elements in addition to texts, now include listening and viewing texts on EBA and are compatible with smart boards in classrooms. This means that some of the content of the books is on the internet which makes them more interesting because they include multimedia elements. Turkish course books basically consist of texts and accompanying activities. When the studies in this field are examined, no study has been found that examines the activities in the 5th Grade Turkish course book prepared according to the 2024 Turkish Curriculum. The current study was carried out to fill in this gap. The aim of the study is to examine the number of activities in the Turkish course book, their types and distribution according to themes. Document analysis was used in the study. The book, which is the object of study, was downloaded from the website of the Ministry of National Education. As a result of the study, it was seen that the number of texts with activities in the book was 36. The total number of activities in the book is 334. There are an average of 9 activities per text. 30% of the activities belong to reading skill, 18% to listening, 15% to writing and 13% to speaking skills. Among the four language skills, the most activities belong to reading and the least to speaking. 48% of the activities belong to receptive skills. Almost half of the activities in the book belong to receptive skills. The rate of activities for productive skills is 28%. There is a 20% difference between activities related to receptive and productive skills. On the other hand, when the activities for receptive skills are examined in detail, it is seen that many of them want students to respond to them orally or in writing. This shows that activities aimed at receptive skills should be carried out using productive skills. It is possible that for this reason the authors of the book may have kept the number of activities aimed at receptive skills high. The number of activities for teaching grammar and vocabulary in the book are the same (11%). Detailed analysis has revealed that grammar activities try to teach language structures through implication and discovery, as recommended in the 2024 Turkish Curriculum. It has been observed that vocabulary activities try to teach words in a context and they include new forms such as identifying keywords of some texts.

Keywords: *Turkish Course Book, Activities, Language Skills, Grammar*

15. Okul Yöneticilerinin Okullarda Ortaya Çıkarılan İstismar Vakalarındaki Tutumlarının, Rehber Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

Öğretmen Bülent KAYNAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, bulentkaynak61@gmail.com

Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU TANKUTAY, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hulyak@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, okul yöneticilerinin eğitim ortamlarında karşılaştıkları çocuk istismarı vakalarına karşı sergiledikleri tutum ve yaklaşımları okul rehberlik öğretmenlerinin bakış açısıyla anlamayı amaçlamaktadır. Araştırma, okul rehberlik öğretmenleriyle yapılan yüz yüze ve online görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yöntemi nitel bir çalışma olup özel durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmada ölçüt örnekleme yöntemi kullanmıştır. Araştırmanın örneklemi, okullarında çocuk istismarı vakasıyla karşılaşan ve şu an ülkenin çeşitli yerlerinde aktif olarak görev yapan 21 okul rehberlik öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada, veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından ve alanında uzman bir akademisyen tarafından hazırlanan “yarı yapılandırılmış görüşme formu" ve katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek için “kişisel bilgi formu” kullanılmıştır. Görüşmeler yüz yüze veya online platformlarda gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yoluyla analiz edilmiş ve 3 tema halinde bulgular kısmında sunulmuştur. Bu temalar okul yöneticilerinin çocuk istismarı vakalarına yaklaşımlarının nasıl olduğu, rehber öğretmenlerin bildirim süreçlerinde okul yöneticileri ile karşılaştıkları sorunların neler olduğu ve bildirim süreçlerinde karşılaşılan sorunların ortadan kaldırılmasında okul yöneticilerinin desteğinin nasıl olduğu sorularına cevap aramaktadır. Araştırmanın sonucunda, bazı okul yöneticilerinin çocuk istismarı vakalarında okul rehberlik servisiyle uyumlu çalıştığı, bildirim süreçlerini düzgün bir şekilde yerine getirdiği tespit edilmiştir. Bu yöneticiler, vakaların üstesinden gelmek için profesyonel bir iş birliği sergileyip, gerekli adımları atmışlardır. Ancak bazı okul yöneticilerinin ise istismar vakalarıyla ilgili bilgi eksiklikleri olduğu, bildirim yükümlülüklerinden kaçındıkları, olaya duyarsız davrandıkları, olayın doğruluğunu sorgulama yoluna girdikleri ve istismar olaylarından çekindikleri görülmüştür. Bu yöneticiler, vakaların doğruluğunun araştırılmasını talep etmekte ve daha dikkatli bir yaklaşım sergilememektedirler. Araştırma, okul rehber öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin çocuk istismarı vakalarına yaklaşım biçimlerinin, okulda alınacak önlemler ve çocukların korunması için büyük öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Elde edilen bulgular, eğitim ortamlarında istismar vakalarının daha etkin bir şekilde ele alınabilmesi için daha fazla eğitim ve farkındalık sağlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Okul Yöneticileri, Rehber Öğretmen Psikolojik Danışman, Cinsel İstismar, Çocuk İstismarı*

Evaluation of School Administrators' Attitudes Toward Cases of Abuse in Schools by Guidance Counselors

Teacher Bülent KAYNAK, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, bulentkaynak61@gmail.com

Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU TANKUTAY, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hulyak@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to understand the attitudes and approaches of school administrators toward child abuse cases encountered in educational settings, from the perspective of school guidance counselors. The research was conducted through face-to-face and online interviews with school guidance counselors. Employing a qualitative research method, the study was designed as a case study. The purposive sampling method was used to select participants. The sample consists of 21 school guidance counselors who have encountered child abuse cases in their schools and are currently working actively in various parts of the country. For data collection, a semi-structured interview form—prepared by the researcher in collaboration with an academic expert in the field—was used, alongside a personal information form to gather demographic data of the participants. The interviews were conducted either in person or through online platforms. The data obtained from the study were analyzed using content analysis, one of the qualitative data analysis methods, and the findings were presented under three main themes. These themes aimed to answer the following questions: How do school administrators approach child abuse cases? What problems do guidance counselors face with administrators during reporting processes? And how do school administrators support the resolution of problems encountered during these processes? The results indicate that some school administrators collaborate effectively with school guidance services in handling child abuse cases and properly fulfill their reporting responsibilities. These administrators exhibit professional cooperation and take necessary actions to address the incidents. However, the study also revealed that some school administrators lack adequate knowledge about abuse cases, tend to avoid reporting obligations, display indifference, question the credibility of the incidents, and are apprehensive about engaging with such cases. These administrators often demand further investigation into the validity of the allegations but do not adopt a sufficiently cautious or proactive stance. The study underscores the significant role that school guidance counselors and administrators play in responding to child abuse cases and implementing protective measures within schools. The findings emphasize the need for increased training and awareness to ensure more effective management of abuse incidents in educational environments.

Keywords: *School Administrators, Guidance Counselor Psychological Counselor, Sexual Abuse, Child Abuse*

16. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Bilişsel Esnekliklerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Ercüment İŞLEYEN, Trabzon Üniversitesi, Türkiye, Trabzon, ercument_isleyen21@trabzon.edu.tr

ÖZET

21. yüzyıl becerileri arasında önemli bir yer tutan bilişsel esneklik, bir kişinin değişen şartlara göre hızlı ve etkili bir şekilde uyum sağlayabilme yeteneği olarak tanımlanabilir. Bilişsel esneklik, aynı zamanda yaşamın her alanında daha etkili bir şekilde işlev görebilmek ve değişen dünya ile uyum sağlamak için temel bir beceridir. Bilişsel esnekliğin bireylerin sorunlarla karşılaştıklarında karar vermek ve seçim yapmak zorunda kalmaları konusunda bireyleri güçlendirdiği bilinmektedir. Bu nedenle, bilişsel esnekliği artırmak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde büyük bir önem taşır. Toplumların devamı ve sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde eğitimin etkisi düşünüldüğünde eğitimde bilişsel esnekliğin önemi kendini gösterecektir. Bu yönüyle eğitim alanında bilişsel esneklik öğrencilerin etkili öğrenmesini, problem çözme yeteneklerini ve duygusal zekâlarını geliştirmelerine yardımcı olur. Eğitimde bilişsel esnekliği teşvik etmek, yalnızca öğrencilerin akademik başarılarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onların yaşam boyu öğrenme becerilerini güçlendirir. Bu bakımdan bir ülkenin eğitim faaliyetlerindeki başarısını sağlayabilmesi, psikolojik olarak sağlıklı bir nesil yetiştirebilmesi için öğretmenlerin sadece alan bilgisine sahip olması yeterli değildir. Aynı zamanda öğretmenler, bilişsel ve davranışsal becerilere de sahip olmalıdır. Özellikle öğretmenlerin sınıf ortamında olayları kontrol altına alabilme, doğru karar vermek için de esnek düşünüp alternatif çözüm yollarını gözden geçirebilme becerilerine sahip olması gerekir. Eğitimcilerin, öğrencilerin bilişsel esnekliklerini geliştiren öğretim yöntemlerine odaklanarak daha yaratıcı, özgür ve etkili öğrenme ortamları oluşturmaları beklenir. Bu yönüyle Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı branş dersleri birçok bilişsel ve davranışsal becerinin etkili kullanılmasını gerektirmektedir. Bu alan öğretmenleri de öğrencilerine daha verimli öğrenme deneyimleri sunabilmek için bilişsel esnekliğe sahip olmalıdırlar. Bu bakımdan Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinde farklı değişkenler açısından bilişsel esneklik düzeylerinin incelenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma nicel yöntem araştırması olarak tasarlanmıştır. Bu aşamada Dennis ve Vander Wal'ın (2010) bireylerin bilişsel esneklik düzeylerini belirlemek ve değerlendirebilmek amacıyla geliştirdikleri ve Sapmaz ve Doğan (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Bilişsel Esneklik Envanteri kullanılmıştır. Ölçek, Türkiye'nin 63 ilinde görev yapan 515 Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenine gönüllülük esasına bağlı yüz yüze ve çevrim içi olarak uygulanmıştır. Verilerin analizinde öğretmenlerin bilişsel esneklikleri ile cinsiyet, öğrenim durumu, yaş, meslekteki yıl değişkenleri arasındaki ilişki, "bağımsız t testi" ve Tek Yönlü Varyans (One-Way Anova) ile incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 23.0 programı kullanılmıştır. Veri analizlerine göre öğretmenlerin bilişsel esnekliklerinde cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenler lehine istatiksel olarak anlamlı bir fark görülmüş olup öğrenim durumu, meslekteki yıl ve yaş değişkenlerine göre öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı branşları arasında da bilişsel esneklik bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmeni adaylarının üniversite derslerinde bilişsel esneklik konusuna ağırlık verilmesi ve öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra da Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere bu yönde destek verecek çalışmaların yapılması hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından oldukça faydalı olacaktır. Ayrıca bilişsel esnekliğin öğretmenlerde gelişimi ve bu konuda ilgili öğrencilerin yetiştirilmesinin de eğitim sistemine önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel Esneklik Becerisi, Değişkenler, Öğretmen*

Investigation of Turkish and Turkish Language and Literature Teachers' Cognitive Flexibility According to Different Variables

Graduate Student Ercüment İŞLEYEN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ercument_isleyen21@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

21st century skills, cognitive flexibility can be defined as a person's ability to adapt quickly and effectively to changing conditions. Cognitive flexibility is also a fundamental skill for functioning more effectively in all areas of life and adapting to a changing world. Cognitive flexibility is known to empower individuals to make decisions and choices when faced with problems. Therefore, increasing cognitive flexibility is of great importance at both individual and societal levels. Considering the impact of education on the continuation of societies and the raising of healthy individuals, the importance of cognitive flexibility in education will manifest itself. In this respect, cognitive flexibility in education helps students develop effective learning, problem solving skills and emotional intelligence. Promoting cognitive flexibility in education not only increases students' academic achievement but also strengthens their lifelong learning skills. In this respect, in order for a country to ensure its success in educational activities and to raise a psychologically healthy generation, it is not enough for teachers to have only subject knowledge. Teachers should also have cognitive and behavioral skills. Teachers, in particular, need to have the ability to take control of events in the classroom and to think flexibly and consider alternative solutions in order to make the right decision. Educators are expected to create more creative, free and effective learning environments by focusing on teaching methods that develop students' cognitive flexibility. In this respect, Turkish and Turkish language and literature branch courses require the effective use of many cognitive and behavioral skills. Teachers in this field should have cognitive flexibility in order to provide more productive learning experiences for their students. In this respect, the aim of the study is to examine the cognitive flexibility levels of Turkish and Turkish language and literature teachers in terms of different variables. At this stage, the Cognitive Flexibility Inventory developed by Dennis and Vander Wal (2010) to determine and evaluate the cognitive flexibility levels of individuals and adapted into Turkish by Sapmaz and Doğan (2013) was used. The scale was applied to 515 Turkish and Turkish language and literature teachers working in 63 provinces of Turkey on a voluntary basis face-to-face and online. In the analysis of the data, the relationship between teachers' cognitive flexibility and the variables of gender, education level, age, and years in the profession was examined with “independent t-test” and One-Way Anova. SPSS 23.0 program was used to analyze the data. According to the data analysis, there was a statistically significant difference in favor of female teachers in the cognitive flexibility of teachers according to the gender variable, but there was no statistically significant difference between teachers according to the variables of education level, years in the profession and age. In addition, there was no statistically significant difference between Turkish and Turkish language and literature branches in terms of cognitive flexibility. It is thought that the development of cognitive flexibility in teachers and the training of relevant students on this subject will make a significant contribution to the education system.

Keywords: *Cognitive Flexibility, Variables, Teacher*

17. Tanıyabildiniz mi?

Öğretmen Hatice EROĞLU, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, hatice61y@gmail.com

ÖZET

"Sizi daha önce bir yerde görmüş müydüm? Tanışmış mıydık?'' Bu sorular, insan beyninin yüzlere olan eğilimini ve tanıma yeteneğini ortaya koymaktadır. Bir kişiyi sadece kısa bir an bakıp, bu kişiyi daha önce görmüş müydüm?" diye hiç düşündünüz mü? Bu sorular, insan beyninin yüzlere olan doğal eğilimini ve tanıma yeteneğini ortaya koymaktadır. Bu eğilim bizleri hemen tanıdık bir yüzle bağ kurmaya itmektedir. Yüzleri tanıma yeteneğinin ise hayatta kalmamızda bir aracı olarak işlev gördüğünü hiç düşündünüz mü? Gezegende 8 milyar (Birleşmiş Milletler, 2022) yüz var. Beynimiz ancak belli bir kısmını hatırlayabilmesi yüz tanıma becerisinin işlevselliği kadar sınırlarını da ortaya koymaktadır. Sosyal bağlamlar ve fiziksel değişiklikler (gözlük takmak, saç rengi ya da kesimini değiştirmek)tanıma sürecini etkileyebilir. Beyin yüzleri tanırken saç stili, gözlük, sakal, yüz hatları ve duygusal ifadelere dikkat eder. Beynin "Fusiform" yüz alanı (FFA) adı verilen bu bölge yüzleri hızlı ve doğru bir şekilde tanımlamak için çalışmaktadır. Fakat bu sistem her zaman kusursuz değildir. Bu projeyi yapmamızın amacı, insanların yüz tanımada en çok hangi özelliklere dikkat ettiği ve bu özelliklerdeki değişikliklerin (saç rengi, saç stili, gözlük, sakal) tanıma sürecini nasıl etkilediğini araştırmayı amaçlamaktadır. Beynin, yüzleri nasıl tanıdığına dair biyolojik ve psikolojik süreçlere dair bilgiler sunmak amaçlanmaktadır. Çalışmanın evreni, Trabzon ili Yomra ilçesinde yer alan Hacı Hakkı Çalık Anadolu İmam Hatip Lisesidir. Evreni yansıttığı düşünülen kolay erişebilen ve amaçlı örneklem ile seçilen 50 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Projemizde, "karma araştırma yöntemi" kullanılmıştır. Yapay zekâ programıyla hayali 5 kişi oluşturulmuştur. Fotoğrafları "FaceApp" uygulaması kullanılarak bağımsız değişkenler (saç modeli, saç rengi, sakal, gözlük) değiştirilerek düzenlenmiştir. Bu fotoğraflar arasında 5 kişinin fotoğrafı ve her biri için 6 adet seçenek yer almaktadır. Öğrencilere önce bir kişinin fotoğrafına 10 saniye bakması ve ardından 10 saniye beklemesi istenilmiştir.6 adet seçenek fotoğraflarının arasından kişiyi seçmesi istenilmiştir. Deney 5 aşamada gerçekleştirilip her aşamada katılımcıların tespit süreci ve deneme sayısı değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post-hoc testler kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda: Saçın olmaması tanımayı en çok zorlaştıran değişikliktir. Orijinal görünüm ve gözlük takılması tanımayı en az zorlaştıran değişikliktir.

Anahtar Kelimeler: *Yüz Tanıma, Prozopagnozi, Yapay Zekâ, Görsel Algı, Pareidolia*

Did You Recognize Them?

Teacher Hatice EROĞLU, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, hatice61y@gmail.com

ABSTRACT

"Have I seen you somewhere before? Have we met?" These questions highlight the brain's inclination and ability to recognize faces. When identifying faces, the brain pays attention to hairstyle, glasses, beard, facial features, and emotional expressions. The brain's fusiform face area (FFA) is responsible for identifying faces quickly and accurately. However, this system is not always flawless. The aim of this project is to investigate which facial features people focus on the most during face recognition and how changes in these features (hair color, hairstyle, glasses, beard) affect the recognition process. It also aims to provide insights into the biological and psychological processes involved in how the brain recognizes faces. The population of the study consists of Hacı Hakkı Çalık Anatolian Imam Hatip High School, located in Yomra district of Trabzon, Turkey. A sample of 50 students was selected using convenient and purposive sampling methods, assuming they represent the population. A mixed-methods research approach was used in the project. Five fictional individuals were created using artificial intelligence. Their photos were edited using the FaceApp application by changing independent variables (hairstyle, hair color, beard, glasses). Among these photos, there were five original faces and six modified options for each one. Students were shown a person's original photo for 10 seconds, followed by a 10-second waiting period. Then, they were asked to select the same person from among six altered options. The experiment was conducted in five stages, and in each stage, the accuracy and number of attempts were evaluated. The collected data was analyzed using the SPSS software. Descriptive statistics, one-way ANOVA, and post-hoc tests were used for data analysis. The results showed that: The absence of hair is the change that made recognition the most difficult. The original appearance and the addition of glasses were the changes that made recognition the least difficult.

Keywords: *Face Recognition, Prosopagnosia, Artificial Intelligence, Visual Perception, Pareidolia*

18. Trabzon Şehir Müzesi'nin Dijital Dönüşümü: Bir Sanal Müze Projesi

Doç. Dr. Zeynep TATLI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ztatli@trabzon.edu.tr

Öğr. Gör. Emine TİMUÇİN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, et.timucin@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Cevriye ERGÜL, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, cergul@ankara.edu.tr

Prof. Dr. Sibel ER NAS, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sibelernas@trabzon.edu.tr

Doç. Dr. Selçuk Kürşad KOCA, Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye, skursadkoca@sakarya.edu.tr

Öğr. Gör. Göksel ÇELENK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, gokselcelenk@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Bahar MURADOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bahar.muradoglu@gmail.com

ÖZET

Geleneksel müze gezileri, özel öğrenme güçlüğü yaşayan bireyler için bilgiye erişimi zorlaştırabilirken, sanal müzeler bireyselleştirilmiş ve etkileşimli öğrenme fırsatları sunarak bu soruna çözümler sağlayabilir. Bu müzeler, kullanıcıya bağımsız olarak öğrenme imkânı sunduğu için bireylerin kendi öğrenme hızlarına ve ilgi alanlarına göre içeriklere erişmelerini mümkün kılmaktadır. Ancak, mevcut sanal müzelerde özel öğrenme güçlüğü yaşayan bireyler için alternatif uygulamalar oldukça sınırlıdır. Bu durum, özellikle disleksi gibi öğrenme farklılıkları yaşayan öğrenciler için bilgiye erişimi zorlaştırmaktadır. Bu bağlamdan yola çıkan çalışma, TÜBİTAK 3005 - Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Yenilikçi Çözümler başlığı altında desteklenen Trabzon Şehir Müzesi projesini tanıtmayı amaçlamaktadır. Trabzon Şehir Müzesi temel alınarak, özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) yaşayan bireyleri de kapsayacak biçimde bir sanal müze geliştirilmiştir. Bu sanal müzede disleksi yaşayan öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştıracak çoklu duyusal öğeler, dijital öyküler ve oyun tabanlı etkileşimler gibi farklı teknolojiler kullanılmıştır. Tasarım ve Geliştirme Araştırma Modeli (TGAM) yöntemiyle yürütülen projede, bilgisayar ve öğretim teknolojileri, özel eğitim ve sosyal bilgiler alanlarından uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen içerikler; 360 derece panoramik görüntüler, etkileşimli bileşenler ve sanal rehberlik hizmetleri ile zenginleştirilmiştir. Proje kapsamında, 5. sınıf düzeyinde özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerle yüz yüze bireysel çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarda öğrencilerin sanal müze deneyimleri, yarı yapılandırılmış mülakatlar, gözlemler ve dijital analizler yoluyla çok yönlü olarak değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında geliştirilen bu sanal müze ve içeriği tanıtılmış olup, özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik geliştirilecek bu tür ortamlar hakkında önerilerde bulunulmuştur. Sanal rehberlerin kullanımı, içeriğin görselleştirilerek sunumu, müze kat planlarının oluşturulması bu önerile arasında yer almaktadır. Bu çalışma, sanal müze tasarımlarında erişilebilirlik ve etkililiği artırmaya yönelik gelecekte yapılacak çalışmalara önemli katkılar sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Öykü, Sanal Müze, Özel Öğrenme Güçlüğü, Kültürel Miras Eğitimi*

Digital Transformation of Trabzon City Museum: A Virtual Museum Development Project

Assoc. Prof. Dr. Zeynep TATLI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ztatli@trabzon.edu.tr

Lecturer Emine TİMUÇİN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, et.timucin@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Cevriye ERGÜL, Ankara University, Ankara, Türkiye, cergul@ankara.edu.tr

Prof. Dr. Sibel ER NAS, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, sibelernas@trabzon.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Selçuk Kürşad KOCA, Sakarya University, Sakarya, Türkiye, skursadkoca@sakarya.edu.tr

Lecturer Göksel ÇELENK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, gokselcelenk@trabzon.edu.tr

Graduate Student Bahar MURADOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bahar.muradoglu@gmail.com

ABSTRACT

Traditional museum visits can pose challenges for individuals with specific learning difficulties when it comes to accessing information. However, virtual museums provide personalized and interactive learning opportunities that effectively address these challenges. These virtual environments allow users to engage with content at their own pace and based on their personal interests, thereby fostering a more inclusive learning atmosphere. Unfortunately, current virtual museums offer limited alternative applications specifically designed for individuals with learning difficulties, which particularly impacts students with dyslexia. In this context, the study aims to introduce the Trabzon City Museum project, supported under the TUBITAK 3005 - Innovative Solutions in Social and Human Sciences program. A virtual museum has been developed based on the Trabzon City Museum to include individuals with specific learning difficulties. This virtual museum incorporates various technologies aimed at facilitating access to information for students with dyslexia, including multisensory elements, digital storytelling, and game-based interactions. The project was conducted using the Design and Development Research (DDR) method. Content was created in collaboration with experts from computer and instructional technologies, special education, and social studies. The materials are enriched with 360-degree panoramic images, interactive components, and virtual guidance services. The project also involved face-to-face individual studies with 5th-grade students who have specific learning difficulties. Their experiences in the virtual museum were evaluated through semi-structured interviews, observations, and digital analyses. This study introduces the developed virtual museum and its content, providing recommendations for designing similar environments aimed at students with specific learning difficulties. This study is expected to make significant contributions to future studies aimed at increasing accessibility and effectiveness in virtual museum designs.

Keywords: *Digital Storytelling, Virtual Museum, Specific Learning Difficulties, Cultural Heritage*

19. Lise Öğretmenlerinin Algıladıkları Liderlik Stili ile Mesleki Motivasyonları Arasındaki İlişkinin Pilot Uygulaması

Lisansüstü Öğrencisi Belma ÇEVİK, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, belmacevik2017@gmail.com

Doç. Dr. Tuba AYDIN GÜNGÖR, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı lise öğretmenlerinin algıladıkları liderlik stilleriyle mesleki motivasyonları arasındaki ilişki düzeyinin incelenmesidir. Artvin ilinde lisede görev yapan öğretmenlere ulaşılarak mesleki motivasyonları ile okullarında karşılaştıkları liderlik stili arasındaki ilişkinin incelenmesi hedef olarak belirlenmiştir. Araştırmanın alt soruları; Artvin' de görev yapan meslek lisesi öğretmenlerinin; 1. Mesleki motivasyon ne düzeydedir? 2. Algıladıkları liderlik stilleri nelerdir? 3. Mesleki motivasyon durumları cinsiyete, branşa, kıdeme, yaşa, çalıştığı okulun bölgesine göre farklılık gösteriyor mu? 4. Algıladıkları liderlik stilleri cinsiyete, branşa, kıdeme, yaşa, çalıştığı okulun bölgesine göre farklılık gösteriyor mu? 5. Algılanan liderlik stili ile mesleki motivasyon arasındaki ilişki nedir? Lise öğretmenlerinin algıladıkları liderlik stillerinin mesleki motivasyonlarına etkilerinin inceleneceği bu araştırma alana mesleki motivasyonu etkileyen unsurlar konusunda yapılmış olan araştırmalar içerisinde öneli bir katkı sağlayacaktır. Lise düzeyince Artvin ilinin evren ve örneklem olarak daha önce alınmamış olması bu alanda yeni bir araştırma ortamı sağlayacaktır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde araştırma hem konusu bağlamında hem de yapılacağı ortam bağlamında oldukça kıymetli olacaktır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılacaktır. Lise öğretmenlerinin mesleki motivasyonları ile algıladıkları liderlik stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığı için bu tarama modeli seçilmiştir. Tarama modeli; olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye ve açıklamaya çalışan incelemelerdir. Bu nedir sorusuna cevap bulmaya yöneliktir. Araştırma evreni Artvin il merkezinde, Hopa, Borçka, Arhavi ilçelerinde resmi okullarda 2025-2026 eğitim öğretim yılında görev yapan 397 lise öğretmenidir. Örneklem alınmadan evrenin tamamına ulaşılacaktır. Gönüllü olanlardan veriler toplanacaktır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecektir. Veriler analiz edilmeden önce eksik veya hatalı yanıtlar olup olmadığı kontrol edilecektir. Analizde betimleyici ve çıkarımsal istatistik kullanılacaktır. Çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak normal dağılım gösterip göstermediği analiz edilecektir. T testi ve Anovadan yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Liderlik, Liderlik Stili, Mesleki Motivasyon*

Pilot Application of the Relationship Between Perceived Leadership Style and Professional Motivation of High School Teachers

Graduate Student Belma ÇEVİK, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, belmacevik2017@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Tuba AYDIN GÜNGÖR, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between high school teachers' perceived leadership styles and their professional motivation. This research, conducted on high school teachers in the province of Artvin, aims to analyze the relationship between their professional motivation and the leadership style they encounter in their schools. The sub-questions of the research are as follows: What is the level of professional motivation among high school teachers in Artvin? What are the leadership styles they perceive? Does professional motivation differ based on gender, subject area, seniority, age, and the region of the school where they work? Do perceived leadership styles differ according to these variables? What is the relationship between perceived leadership styles and professional motivation? This study, which examines the effects of high school teachers' perceived leadership styles on their professional motivation, will provide a significant contribution to existing research on factors influencing professional motivation. The fact that Artvin province has not previously been taken as the population and sample at the high school level will create a new research setting in this field. In terms of research topic and application area, it will offer important contributions. A relational survey model will be used in the study. Since the study focuses on the relationship between high school teachers' professional motivation and their perceived leadership styles, this survey model has been selected. The survey model involves studies that aim to describe and explain what events, objects, entities, institutions, groups, and various fields are. It is a descriptive research model designed to explain relationships. The research population consists of 397 high school teachers working in public schools in the central district of Artvin, as well as the districts of Hopa, Borçka, and Arhavi, during the 2025-2026 academic year. Instead of sampling, the entire population will be included, and data will be collected from volunteers. The data will be analyzed using SPSS, applying descriptive and inferential statistical techniques. Before analysis, the data will be checked for missing or incorrect responses. Skewness and kurtosis values will be examined to determine whether the data follows a normal distribution. T-tests and ANOVA will be utilized. This study will provide new findings on the relationship between high school teachers' perceived leadership styles and their professional motivation, making significant contributions to the field of educational administration.

Keywords: *Leadership, Leadership Styles, Professional Motivation*

20. Arcs Modeli ile Tasarlanan Öz Farkındalık Oyununun Alan Uzmanları Tarafından İncelenmesi

Öğretmen Betül ÇAKMAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, betulcakmak6125@gmail.com

ÖZET

Öz farkındalık, bireyin kendini tanıma yolculuğunda bilinçli ve dengeli bir yaşamın anahtarıdır. Bu çalışmanın temel amacı, lise öğrencilerine yönelik ARCS modeline dayalı olarak tasarlanan öz farkındalık oyununun alan uzmanları tarafından değerlendirilmesidir. Lise öğrencilerinin öz farkındalıklarını araştırmak ve bu doğrultuda öğrencilerden alınan veriler doğrultusunda oyun tasarlamak ise çalışmanın alt amaçları arasında yer almaktadır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, durum çalışması deseni benimsenmiş ve veri toplama yöntemi olarak görüşme kullanılmıştır. Araştırmanın yürütüldüğü yer, Trabzon ili Yomra ilçesinde bulunan Yomra Anadolu Lisesi'dir. Tesadüfi yolla seçilen 28 öğrenci, çalışmanın katılımcı grubunu oluşturmuştur. Çalışma bağlamında 2 farklı veri toplama aracı kullanılmış olup, oyunu tasarlamadan önce lise öğrencilerinin öz farkındalıklarını araştırmak amacıyla akademisyenlerden alınan görüşlere dayalı olarak 7 soruluk yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiştir. ARCS modeline göre hazırladığımız oyunda; duyguları tanıma, kendini tanıma ve öz farkındalık konularını içeren Wordwallnet adresinden hazırladığımız oyunlar, Thinglink adlı Web 2 uygulamasına yüklenmiştir. Bu oyunlar, tek bir Web 2.0 aracında toplanarak öğrencilerin etkileşimli kullanımına sunulmuştur. Tasarlanan oyun hakkında uzman görüşü almak amacıyla, 1 akademisyen ile 4 rehber öğretmen ve psikolojik danışmanların gönüllü katılımıyla 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Soru formlarından elde edilen veriler içerik ve betimsel olarak analiz edilmiştir. Veriler, tablolar, temalar ve kodlar yoluyla değerlendirilmiştir. Sonuçlar, oyun öncesinde öğrencilerin "kendini tanıma" ve "farkındalık" kavramlarına ağırlık verdiğini ortaya koymuştur. Stresli durumlarda ise öğrenciler, duygularını anlamak yerine başkalarının tepkilerini gözlemlemeyi tercih etmişlerdir. Alan uzmanlarından oyun hakkında alınan görüşler doğrultusunda, ARCS modeline göre tasarladığımız oyun, lise öğrencilerinin öz farkındalıklarını; duygusal farkındalık, kendini tanıma, içsel farkındalık, öz güven ve düşünme süreçleri açısından etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, oyun tasarımının geliştirilmesine ve öğrencilerin öz farkındalığının artırılmasına yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Öz farkındalık, Lise Öğrencileri, Oyunlaştırma, ARCS Modeli, Durum Çalışması*

Examination of the Self-Awareness Game Designed with the Arcs Model by Field Experts

Teacher Betül ÇAKMAK, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, betulcakmak6125@gmail.com

ABSTRACT

Self-awareness is regarded as the key to leading a conscious and balanced life in an individual's journey of self-discovery. The primary aim of this study is to evaluate a self-awareness game, designed based on the ARCS motivational model, through the perspectives of field experts. A secondary aim is to investigate high school students' levels of self-awareness and to design the game in accordance with the data obtained from students. A qualitative research approach was adopted, utilizing a case study design, and data were collected through semi-structured interviews. The research was conducted at Yomra Anatolian High School, located in Yomra, Trabzon province. The participant group consisted of 28 students selected randomly. Two distinct data collection tools were employed. Initially, to explore students' self-awareness before the game design, a semi-structured interview form containing seven questions was developed based on the opinions of academic experts. The game designed according to the ARCS model included activities focusing on recognizing emotions, knowing oneself, and fostering self-awareness. Games prepared through Wordwall.net were integrated into a single interactive platform using the Web 2.0 tool Thinglink for students' engagement. Furthermore, to evaluate the designed game, another semi-structured interview form with five questions was prepared and administered to one academician and four volunteer school counselors and psychological consultants. The data obtained were analyzed through content and descriptive analysis, utilizing coding, themes, and tables. The findings indicated that before the game, students predominantly emphasized concepts such as "self-knowledge" and "awareness." In stressful situations, they tended to observe others' reactions rather than understanding their own emotions. Expert feedback suggested that the ARCS-based game positively influenced students' emotional awareness, self-knowledge, internal awareness, self-confidence, and cognitive processes. The study concludes with recommendations for enhancing game design and promoting students' self-awareness development.

Keywords: *Self-awareness, High School Students, Gamification, ARCS Model, Case Study*

21. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Program Değişimi Sürecinde Karşılaştıkları Zorluklar

Lisansüstü Öğrencisi Serap GENÇ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, serap_genc23@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARSANTIK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ybaykin@trabzon.edu.tr

ÖZET

Günümüzde toplumlar dünyadaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde eğitim süreçlerini şekillendirmektedir. Bu bağlamda temelde eğitim programlarında değişiklikler yaparak toplumsal ve küresel beklentileri karşılayacak bireyler yetiştirme yoluna gitmektedir. Her eğitim kademesinde uygulanan programlarda olduğu gibi okul öncesi eğitim programlarında da zaman zaman değişiklikler yapılmaktadır. Okul öncesi eğitim programlarında son yirmi yılda yapılan değişiklikler incelendiğinde gelişim alanları, amaç, kazanım veya öğrenme çıktıları, öğrenme süreci (etkinlikler, öğrenme köşeleri / merkezleri, öğrenme-öğretme yaşantıları), değerlendirme gibi boyutlarda çeşitli değişikler yapıldığı görülmektedir. Bu süreçte öğretmenler de kendi uygulamalarında değişiklikler yapma yoluyla değişime uyum sağlamaya çalışmaktadır. Okul öncesi eğitim programlarının etkililiğini ve uygulanabilirliğini artırmak için öğretmenlerin değişim sürecindeki deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları belirlemek sorunlara olası çözüm yollarının geliştirilmesi için önemli bir adım olacaktır. Bu doğrultuda bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin program değişimi sürecinde karşılaştıkları zorlukların ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araçsal durum çalışması olarak tasarlanan araştırmaya uygun örnekleme yöntemine göre belirlenen 11 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenler en az bir program değişikliği deneyimlemişlerdir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış bireysel görüşme formu aracılığıyla 2024-2025 eğitim-öğretim yılı güz döneminde toplanmış ve tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin program değişimi sürecinde yaşadıkları zorlukların dört tema altında toplandığı belirlenmiştir. Değişim sürecinin kendisine yönelik zorluklar; öğretmen görüşlerinin dikkate alınmaması, değişimin iş yükü getirmesi, değişimin ani, sık veya değerlendirilmeden gerçekleştirilmesi gibi sorunlar olarak ifade edilmiştir. Değişen programla ilgili zorluklar; programın karmaşıklığı, kazanım ve içeriğin öğrencilerin gelişim düzeyiyle uyumsuzluğu ve planlamayla ilgili değişiklikler olarak belirtilmiştir. Değişen programa hazırlık sürecine yönelik zorluklar programla ilgili bilgilenme kanallarının sınırlılığı ve hizmet içi eğitimlerdeki zorluklar olarak belirtilmiştir. Değişen program için sağlanan imkanlara yönelik zorluklar ise okul koşullarındaki yetersizlikler ve iklim şartları gibi bölgesel farklılıklar şeklinde ifade edilmiştir. Ülkemizde okul öncesi eğitim programlarının değişim sürecinde öğretmenlerin çeşitli sorunlarla karşılaştığını gösteren araştırma bulgularının alan yazındaki araştırma bulgularıyla tutarlı olduğu görülmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak eğitim programlarının değişim süreçlerinin sadece kuramsal düzeyde değil, uygulama düzeyinde de planlı ve katılımcı bir şekilde ele alınması ve öğretmenlerin bu süreçte desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Program Değişimi, Okul Öncesi Eğitim Programı, Durum Çalışması*

Preschool Teachers' Challenges in The Process of Curriculum Change

Graduate Student Serap GENÇ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, serap_genc23@trabzon.edu.tr

Assist. Prof. Yasemin KARSANTIK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ybaykin@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Today, societies are adapting their educational processes in a manner that responds to the evolving demands of a globalized world. Thus, curricula are subject to changes with the aim of raising individuals who will meet social and global expectations. As in the curricula implemented at each level of education, preschool curriculum also undergo changes that occur from time to time. A review of the changes in preschool curriculum over the past two decades reveals a range of modifications across various dimensions, including development areas, objectives, learning outcomes, learning processes (activities, learning corners/centers, learning-teaching experiences), and evaluation. In this process, teachers also try to adapt to those modifications by changing in their own practices. Revealing the experiences and challenges of teachers in the change process to enhance the effectiveness and feasibility of preschool curriculum will facilitate the development of potential solutions to the identified problems. The present study aims to ascertain the challenges encountered by preschool teachers in the process of curriculum change. The study was designed as an instrumental case study and involved 11 preschool teachers who were selected using convenience sampling method. The participants experienced at least one curriculum change. Data were collected in the fall semester of 2024-2025 academic year through a semi-structured individual interview form developed by the researchers. The thematic analysis yielded four overarching themes involving the challenges encountered by preschool teachers during the curriculum change process. The challenges related to the change process itself were indicated as the problems such as inconsideration to teachers' opinions, the workload of the change, and the sudden, frequent or unevaluated implementation of the change. The second category pertains to the modified curriculum, which encompasses the complex nature of the curriculum, the incongruity between the outcomes and content with the developmental level of students, and the alterations in planning. Concerning the preparation process for the modified curriculum, challenges were highlighted as a restricted source of information and difficulties in in-service training. Last, inadequacies in school conditions and regional differences, such as climate conditions, were cited regarding the facilities provided for the new curriculum. The results of the study indicating that teachers encounter various challenges in the process of transitioning to new preschool curriculum in Türkiye align with the results of existing studies in the relevant literature. The study suggests that curriculum change processes should be managed in a systematic and participatory manner, not only at the theoretical but also at the implementation level and teachers should be provided with support throughout this process.

Keywords: *Curriculum Change, Preschool Curriculum, Case Study*

22. Okul Yöneticilerinin Eğitimde Sanal Kaytarmacılık Davranışının Etkileri Hakkındaki Görüşleri

Lisansüstü Öğrencisi Duygu KUYUMCU, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, duygukumas08@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitimde sanal kaytarmacılık olgusunu okul yöneticilerinin bakış açısından incelemektir. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin sanal kaytarmayı nasıl tanımladığı, bu davranışı nasıl değerlendirdiği ve sanal kaytarmacılığın nedenlerine ilişkin görüşleri ele alınacaktır. Ayrıca, okul yöneticilerinin kendi kurumlarında görev yapan öğretmenlerin sanal kaytarma davranışları sergileyip sergilemediğine dair algıları da araştırılacaktır. Araştırma, Artvin il merkezinde görev yapan okul yöneticilerinin görüşlerini temel almakta olup, bu alanda yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalara katkı sağlamayı hedeflemektedir. Daha önce benzer bir araştırmanın Artvin ilinde okul yöneticileri özelinde gerçekleştirilmemiş olması, çalışmanın önemini artırmaktadır. Literatürde sanal kaytarmacılık kavramının daha çok öğretmen ve öğrenciler açısından ele alındığı görülmektedir. Ancak, okul yöneticilerinin bu kavrama ilişkin algı ve değerlendirmeleri, eğitim yönetimi açısından önemli veriler sunabilecek niteliktedir. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin sanal kaytarmacılıkla ilgili görüşlerinin alınması, bu olgunun eğitim süreçleri üzerindeki etkilerini anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca, sanal kaytarmacılığın hangi faktörlerle ilişkili olduğu belirlenerek, hizmet içi eğitim programları veya çeşitli mesleki gelişim faaliyetleri ile bu konuda farkındalık yaratılması önerilmektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacıya belirli bir çerçeve sunarken, katılımcıların deneyim ve düşüncelerini ayrıntılı şekilde paylaşmalarına olanak tanımaktadır. Görüşmelerden elde edilen veriler, nitel veri analiz teknikleriyle çözümlenecek ve bulgular içerik analiziyle derinlemesine incelenerek, ilgili literatür çerçevesinde yorumlanacaktır. Artvin ilindeki farklı cinsiyette bulunan 22 okul yöneticisi çalışma grubunu oluşturacaktır. Okul yöneticilerinin yaşlarının farklı olması da çalışmayı özgün kılmaktadır. Çalışma grubunda yapılacak gözlemlerdeki veriler sınıflandırılırken belirli kodlama yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Araştırmanın özgünlüğü, okul yöneticilerinin perspektifinden sanal kaytarmacılık olgusunu ele alması ve bu konudaki mevcut literatüre yeni bir bakış açısı sunmasından kaynaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Sanal Kaytarmacılık, Okul Yöneticileri, Eğitim*

School Administrator's Views on the Effects of Cyberslacking Behavior in Education

Graduate Student Duygu KUYUMCU, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, duygukumas08@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the phenomenon of cyberloafing in education from the perspective of school administrators. In this context, how school administrators define cyberloafing, how they evaluate this behavior, and their views on the causes of cyberloafing will be discussed. In addition, the perceptions of school administrators about whether teachers working in their institutions exhibit cyberloafing behaviors will also be investigated. The research is based on the views of school administrators working in the city center of Artvin and aims to contribute to the limited number of studies conducted in this field. The fact that no similar research has been conducted in the province of Artvin specifically for school administrators increases the importance of the study. It is seen that the concept of cyberloafing is mostly addressed in terms of teachers and students in the literature. However, school administrators' perceptions and evaluations of this concept can provide important data in terms of educational management. In this context, obtaining the opinions of school administrators on cyberloafing is of critical importance in understanding the effects of this phenomenon on educational processes. In addition, it is recommended to determine the factors associated with cyberloafing and to raise awareness on this issue through in-service training programs or various professional development activities. The qualitative research method was adopted in the study and semi-structured interview technique will be used. Semi-structured interviews provide the researcher with a specific framework and allow the participants to share their experiences and thoughts in detail. The data obtained from the interviews will be analyzed with qualitative data analysis techniques and the findings will be examined in depth with content analysis and interpreted within the framework of the relevant literature. 22 school administrators of different genders in Artvin province will form the study group. The fact that the school administrators are different in age also makes the study original. The data in the observations to be made in the study group will be classified with a certain coding method. The originality of the research stems from the fact that it addresses the phenomenon of cyberloafing from the perspective of school administrators and offers a new perspective to the existing literature on this subject.

Keywords: *Cyberloafing, School Administrators, Education*

23. Portfolyo Dosyası Aracılığıyla Erken Çocuklukta Çalışma Belleği ve Matematik Becerilerinin İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. Hülya TOKUÇ, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye, htokuc70@gmail.com

Prof. Dr. Neriman ARAL, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, aralneriman@gmail.com

ÖZET

Araştırma Hikâye Temelli Çalışma Belleği Müdahale Programı sürecinde çalışma belleği ve matematik becerilerinin gelişimini değerlendirmek amacıyla portfolyo dosyasının kullanımına odaklanmaktadır. Portfolyo dosyaları, çocukların öğrenme süreçlerindeki bireysel ilerlemelerini gözlemlemek, belgelemek ve değerlendirmek için önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Çocukların gelişimsel kazanımlarını çok yönlü bir şekilde izlemeye olanak tanıyan portfolyo dosyaları, çocukların akademik ve bilişsel performanslarını somut verilerle ortaya koymaktadır. Çalışmada, çocukların çalışma belleği ve matematik becerilerini izlemek ve değerlendirmek için nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın temel verileri, çocukların müdahale programı sürecinde katıldıkları sınıf içi etkinlikler, aile katılım çalışmaları ve anekdot kayıtlarından elde edilen portfolyo dosyalarında toplanmıştır. Portfolyo dosyaları, çocukların çalışma belleği ve matematik becerilerine yönelik kazanımlarını kapsamlı bir şekilde değerlendirmek amacıyla hazırlanmış, sınıf içi etkinlikler, aile katılım çalışmaları ve anekdot kayıtlarından oluşmaktadır. Sınıf içi etkinlikler kapsamında çocukların hikâye temelli çalışma belleği uygulama sayfaları, etkinlik değerlendirme resimleri ve matematiksel kavramları içeren çalışmalar yer almıştır. Aile katılım çalışmaları ise ev ödevleri ve ailelerin çocuklarıyla birlikte gerçekleştirdikleri etkinliklerden oluşmuştur. Gözlemlere dayanan anekdot kayıtarı, çocukların sürece yönelik ilgilerini ve katılım düzeylerini ortaya koymaktadır. Portfolyo dosyasındaki dokümanlar, uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan Portfolyo Değerlendirme Kontrol Listesi (PDKL) kullanılarak değerlendirilmiştir. Bulgular, çocukların hikâyelerde geçen kahramanları resimleme, olayları günlük yaşantılarıyla ilişkilendirme ve dikkat dağıtıcı unsurları ayırt etme gibi çalışma belleği becerilerinde ilerleme kaydettiklerini göstermektedir. Matematik etkinlikleri kapsamında ise çocukların sayılar, şekiller ve basit işlem becerilerinde gelişim gösterdikleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçları, portfolyo dosyasının çocukların çalışma belleği ve matematik becerilerinin değerlendirilmesi ve gelişimlerinin izlenmesinde etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Erken Çocukluk Dönemi, Çalışma Belleği, Matematiksel Beceriler, Portfolyo*

Examining Working Memory and Math Skills in Early Childhood Through Portfolio Files

Lect. Dr. Hülya TOKUÇ, Hacettepe University, Ankara, Türkiye, htokuc70@gmail.com

Prof. Dr. Neriman ARAL, Ankara University, Ankara, Türkiye, aralneriman@gmail.com

ABSTRACT

The study focuses on the use of portfolio files to evaluate the development of working memory and math skills during the Story-Based Working Memory Intervention Program. Portfolio files are used as an important tool to observe, document and evaluate children's individual progress in their learning processes. Portfolio files, which allow for multi-dimensional monitoring of children's developmental gains, reveal children's academic and cognitive performances with concrete data. In the study, the document analysis method, one of the qualitative research methods, was preferred to monitor and evaluate children's working memory and math skills. The basic data of the study were collected in portfolio files obtained from the classroom activities, family participation studies and anecdotal records that children participated in during the intervention program. Portfolio files were prepared to comprehensively evaluate children's working memory and math skills gains and consist of classroom activities, family participation studies and anecdotal records. Within the scope of in-class activities, children's story-based working memory practice sheets, activity evaluation pictures and studies containing mathematical concepts were included. Family participation studies consisted of homework and activities carried out by families with their children. Anecdotal records based on observations reveal children's interest in the process and their participation levels. Documents in the portfolio file were evaluated using the Portfolio Evaluation Checklist (PDCL) prepared in line with expert opinions. Findings show that children made progress in working memory skills such as drawing characters in stories, associating events with their daily lives and distinguishing distracting elements. Within the scope of mathematics activities, it was determined that children made progress in numbers, shapes and simple operation skills. The results of the research reveal that the portfolio file is an effective method in evaluating children's working memory and mathematical skills and monitoring their development.

Keywords: *Early Childhood, Working Memory, Mathematical Skills, Portfolio*

24. Acaba Paylaşılan Tüm Bilgiler Doğru ve Güvenilir mi? Tarih Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Ortamlarında Yer Alan Tarihî Bilgilerin Güvenilirliğine Yönelik Görüşleri

Doç. Dr. Ramazan KAYA, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, ramco@atauni.edu.tr

Doç. Dr. Hasan GÜNAL, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye, hasangunal@balikesir.edu.tr

ÖZET

Günümüz dünyasında sosyal medya kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. İnsanlar sosyal medya üzerinden çeşitli konularda paylaşımlar yaptıkları gibi başkaları tarafından yapılan paylaşımları da takip edebilmektedirler. Bilindiği üzere sosyal medya ortamlarında yapılan paylaşımların önemli bir bölümünü, insanların her zaman için ilgi duyduğu bir alan olan tarihle ilgili içerikler oluşturmaktadır. Ancak tarihle ilgili yapılan paylaşımlarda doğru bilgilerin yanında hatalı, yanlış hatta belirli amaçlarla çarpıtılmış bilgiler de sunulabilmektedir. Bu nedenden dolayı sosyal medya ortamlarında paylaşılan tarihî bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini değerlendirebilme becerisi büyük önem taşımaktadır. Bu önemden ötürü araştırmamızın amacı, öğretmen adaylarının sosyal medya ortamlarında yer alan tarihî bilgilerin güvenilirliğini nasıl değerlendirdiklerine yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile ve "temel nitel araştırma" deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin doğusunda yer alan bir üniversitenin tarih bölümü son sınıfında okuyan ve ayrıca pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri açık uçlu görüş formuyla toplanmış ve tümevarımcı içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular katılımcıların sosyal medya platformlarında tarihle ilgili paylaşımlar yapılmasının nedenlerini başta insanlara bilgi verme ve ardından insanları manipüle etme, dikkat çekme, izlenme ve beğenilme, geçmişe merak duyma ile insanların tarihle ilgili bilgilere kolaylıkla ulaşmasını sağlama olarak belirttiklerini ortaya koymaktadır. Katılımcıların neredeyse tamamı, sosyal medya platformlarında yer alan tarihî bilgilerin doğru ve güvenilir olmasını önemsediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılara göre bu bilgileri doğru ve güvenilir kılan kriterler; güvenilir ve doğru kaynaklara dayalı olması, bilginin alındığı kaynağın belirtilmesi ve bilgiyi paylaşan kişinin alanında uzman olmasıdır. Katılımcıların büyük çoğunluğu sosyal medya platformlarında karşılaştıkları bilgilerin doğruluğundan ve güvenilirliğinden şüphe duyduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar sosyal medya platformlarında karşılaştıkları bilgilerin doğruluğundan ve güvenilirliğinden şüphe duyma durumunda özellikle başka kaynaklardan ve uzman kişilerden doğruyu öğrenme ile gönderi sahibini ve takipçilerini bilgilendirme yoluna gittiklerini belirtmişlerdir. Bulgular katılımcıların sosyal medya ortamlarındaki bilgilerin güvenilirliğini değerlendirme açısından kısmen yeterli düzeyde olduklarını ortaya koymaktadır. Geleceğin öğretmeni olacak öğretmen adaylarına lisans eğitimleri sırasında bu konuda etkili/yeterli bir eğitim verilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya, Tarihsel Bilgi, Tarih Eğitimi, Öğretmen Adayı*

Is All the Information Shared True and Reliable? Preservice History Teachers' Views on the Reliability of Historical Information in Social Media Environments

Assoc. Prof. Dr. Ramazan KAYA, Atatürk University, Erzurum, Türkiye, ramco@atauni.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Hasan GÜNAL, Balikesir University, Balikesir, Türkiye, hasangunal@balikesir.edu.tr

ABSTRACT

In today's world, the use of social media has become quite widespread. People can share posts on various topics on social media as well as follow the posts made by others. As it is known, a significant section of the posts made in social media environments consist of content related to history, a subject that people have always been interested in. However, in addition to accurate information, incorrect, misleading and even distorted information for specific purposes can also be presented in posts about history. For this reason, the ability to evaluate the accuracy and reliability of historical information shared in social media environments has great importance. Due to this importance, the aim of our research is to reveal the views of preservice teachers on how they evaluate the reliability of historical information in social media environments. The research was carried out with qualitative research method and “basic qualitative research” design. The participants of the study are preservice teachers who are in their final year of the History department at a university located in the east of Turkey and who are also receiving pedagogical formation training. The data of the study were collected with an open-ended opinion form and analyzed through inductive content analysis. The findings reveal that the participants stated that the reasons for making posts about history on social media platforms are primarily to inform people and then manipulate people, to attract attention, to be watched and liked, to be curious about the past, and to enable people to easily access information about history. Almost all of the participants stated that they care about the accuracy and reliability of historical information on social media platforms. According to the participants, the criteria that make this information accurate and reliable are that it is based on reliable and accurate sources, the source from which the information is obtained is stated and the person sharing the information is an expert in the field. The majority of participants stated that they doubt the accuracy and reliability of the information they encounter on social media platforms. Participants stated that if they doubt the accuracy and reliability of the information they encounter on social media platforms, they try to learn the truth from other sources and experts and inform the post owner and followers. The findings reveal that the participants are partially competent in evaluating the reliability of information in social media environments. It is of great importance that preservice teachers who will become teachers in the future are given effective/sufficient training on this subject during their undergraduate education.

Keywords: *Social Media, Historical Knowledge, History Education, Preservice Teacher*

25. Orta Öğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile İlgili Görüşleri

Lisansüstü Öğrencisi Kadime Nur BAYRAM, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kadime_nur_bayram24@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi İlhami EGE, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, lise öğrencileri arasında sosyal medya bağımlılığını derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Türkiye'deki 12. sınıf öğrencileri arasından seçilen toplam altı katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde, sosyal medya bağımlılığına dair kapsamlı bilgi sunan bir görüşme formu kullanılmıştır. Bu form, katılımcıların sosyal medya ile olan etkileşimlerini ve bağımlılık düzeylerini anlamaya yönelik sorular içermektedir. Orta öğretim öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile ilgili görüşlerini derinlemesine incelemeyi amaçlayan bu çalışma, 2024-25 eğitim-öğretim yılında Trabzon ilinde öğrenim gören 10 (on) orta öğretim okulu 12.sınıf öğrencisiyle yürütülecektir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler belirlemek için basit seçkisiz örnekleme (Random) örnekleme yöntemi tercih edilecektir. Betimsel olan bu çalışma nitel desende oluşturulacaktır. Nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan olgubilim deseni kullanılacaktır. Nitel araştırma yönteminin tercih edilmesinin sebebi, sosyal medya bağımlılığının karmaşık doğası ve bireyler üzerindeki etkilerinin daha iyi anlaşılabilmesi için katılımcıların görüşlerinin ve deneyimlerinin detaylı bir şekilde incelenmesidir. Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu yardımıyla verilerin elde edilmesi düşünülmektedir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılacak ve verilerin yüzde ve frekans şeklindeki nicel değerlerle daha anlamlı olması amaçlanmaktadır. Araştırmanın bulguları, günümüz dijital çağında lise öğrencileri arasında sosyal medya bağımlılık oranlarının yüksek düzeyde olabileceğini göstermektedir. Bu yüksek bağımlılık oranı hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çeşitli risk faktörlerinin varlığını işaret etmektedir. Örneğin, sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte öğrencilerin akademik performansları, sosyal ilişkileri ve ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerin daha belirgin hale geldiği gözlemlenmektedir. Ayrıca, bu çalışma, sosyal medya bağımlılığı ile ilgili risk faktörlerini ve bu faktörler doğrultusunda gerçekleştirilebilecek müdahale stratejilerini belirlemek adına önemli bir temel oluşturmayı hedeflemektedir. Araştırma bulguları, ilerleyen çalışmalara ışık tutarak, sosyal medya bağımlılığına yönelik daha kapsamlı ve etkili çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunabilir. Bu bağlamda, gelecekte yapılacak çalışmaların, sosyal medya bağımlılığının önlenmesi ve müdahale yöntemlerinin yapılandırılması açısından önemli ipuçları sağlayacağı öngörülmektedir. Sonuç olarak, bu araştırma, lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı konusundaki farkındalığını artırmak ve bu bağımlılığın olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla gerekli adımların atılmasına yönelik önemli bir başlangıç noktası teşkil etmektedir. Bu nedenle, sosyal medya bağımlılığı üzerine daha fazla ve geniş kapsamlı araştırmaların yapılması, yalnızca akademik bir gereklilik değil, aynı zamanda toplumsal bir sorumluluk olarak da değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya, Sosyal Medya Bağımlılığı, Bağımlılık*

Secondary School Students' Views on Social Media Addiction

Graduate Student Kadime Nur BAYRAM, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kadime_nur_bayram24@trabzon.edu.tr

Assistant Professor İlhami EGE, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to conduct an in-depth examination of social media addiction among high school students. The research was conducted with a total of six participants selected from 12th-grade students in Turkey. During the data collection process, an interview form was used that provides comprehensive information on social media addiction. This form includes questions aimed at understanding the participants' interactions with social media and their level of addiction. This study, which aims to explore in-depth the views of secondary school students on social media addiction, will be carried out with 10 (ten) 12th-grade students attending secondary schools in Trabzon during the 2024-25 academic year. Simple random sampling will be used to identify the students who will form the research group. This descriptive study will be designed in a qualitative pattern. The phenomenological design, one of the qualitative research designs, will be used as it aligns with the nature of the research. The reason for preferring qualitative research methods is to better understand the complex nature of social media addiction and its effects on individuals by examining the participants' views and experiences in detail. Data will be collected using a semi-structured open-ended interview form developed by the researchers. Content analysis will be employed in data analysis, and the goal is to make the data more meaningful with quantitative values in the form of percentages and frequencies. The findings of the research suggest that social media addiction rates among high school students may be high in the current digital age. This high rate of addiction indicates the presence of various risk factors at both the individual and societal levels. For example, it is observed that as social media usage increases, the negative effects on students' academic performance, social relationships, and mental health become more apparent. Moreover, this study aims to provide an important foundation for identifying the risk factors associated with social media addiction and the intervention strategies that could be implemented based on these factors. The research findings could shed light on future studies and contribute to the development of more comprehensive and effective solutions to social media addiction. In this context, it is anticipated that future research will provide significant insights into the prevention and intervention strategies for social media addiction. In conclusion, this research serves as an important starting point for taking the necessary steps to increase awareness among high school students about social media addiction and to minimize its negative effects. Therefore, conducting more extensive and in-depth research on social media addiction is not only an academic requirement but also considered a societal responsibility.

Keywords: *Social Media, Social Media Addiction, Addiction*

26. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Program Uyarlama Süreci

Lisansüstü Öğrencisi Hüma UZUNALİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, huma_uzunali23@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KARSANTIK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ybaykin@trabzon.edu.tr

ÖZET

Resmi programı uygulanan programa dönüştüren öğretmenler ile eğitim programları ile arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Öğretmenler programları uygularken her ne kadar aslına uygun şekilde, diğer bir ifadeyle programa bağlılıkla uygulamaya çalışsalar da araştırmalar çeşitli sebeplerden dolayı programda değişiklikler veya düzenlemeler yapılarak uygulamanın gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bu değişiklikler atlama, ekleme veya yer değiştirme şeklinde yapılabilmektedir. Her eğitim kademesinde uygulanan programlarda olduğu gibi okul öncesi eğitim programlarında da öğretmenler zaman zaman uyarlama yapma ihtiyacı duyabilmektedir. Okul öncesi eğitim programları yapısı itibariyle esnek, gelişim alanları arasında dengeli, çocuk merkezli gibi özellikler barındırmaktadır ve uyarlamaya imkân tanıma potansiyeline sahiptir. Okul öncesi eğitim programlarının uygulanmasında yaşanan sorunlara yönelik araştırmalar yapılmasına rağmen okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programını nasıl uyarladıklarına yönelik çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programını uyarlama sürecine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların okul öncesi öğretmenlerinin program uygulama sürecinde program-öğretmen-öğrenci ilişkisini yansıtması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin neden ve hangi şekillerde uyarlama yaptıklarının anlaşılması programı öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun hale getirerek etkili uygulamalar yapabilmelerine olanak tanıyacaktır. Temel nitel araştırma olarak tasarlanan araştırmaya farklı yıllarda deneyime sahip 10 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve 12 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 2023-2024 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada teyit edilebilirlik, inandırıcılık, aktarılabilirlik gibi durumları sağlamak için detaylı betimleme, amaçlı örneklem kullanımı, uzman görüşü alma gibi uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin program uygulama deneyimleri açısından hazır plan kullandıkları ve programa bağlılık önündeki engellerin çoğunlukla öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin program uyarlama sürecinde ise atlama, sırasını değiştirme, zenginleştirme ve basitleştirme örüntülerini kullandıkları; kazanım, materyal ve öğretme-öğrenme sürecinde uyarlama yaptıkları ve öğretim öncesi, sırası ve sonrasında uyarlama yaptıkları belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin program uyarlama gerekçeleri incelendiğinde ise programın kazanımlarıyla, öğrenme ortamıyla, materyallerle ve öğrenme etkinlikleriyle ilgili gerekçelerin öne çıktığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul öncesi öğretmenlerinin program uyarlama konusunda bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılmasına yönelik uygulamaların ve düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi Eğitim Programı, Program Uyarlama, Uyarlama Örüntüleri*

Curriculum Adaptation Process of Preschool Teachers

Graduate Student Hüma UZUNALİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, huma_uzunali23@trabzon.edu.tr

Assist. Prof. Yasemin KARSANTIK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ybaykin@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

A significant relationship exists between curriculum and teachers, who are responsible for the transformation of the official curriculum into the implemented curriculum. Despite teachers' efforts to implement the curriculum in accordance with its original form, in other words in fidelity, research indicate that implementation is frequently accompanied by alterations or adjustments to the curriculum such as omissions, additions, or substitutions. Preschool teachers may need to make adaptations from time to time like all teachers in other fields. Preschool curriculum is characterized by flexibility, balanced structure, child-centered approach, and capacity for adaptation. While there exists a body of research addressing the challenges encountered during the implementation of preschool curriculum, limited number of studies that examine how preschool teachers adapt the curriculum. The purpose of the present study was to reveal preschool teachers' views on the process of adapting the preschool curriculum. Results of the study will be significant in terms of reflecting the interaction between the curriculum-teacher-student in the curriculum implementation process of preschool teachers. Understanding teachers' motivations and methods when adapting the curriculum will enable teachers to implement effective practices that align the curriculum with the diverse needs of students. A total of ten preschool teachers with varying degrees of experience participated in the study, which was designed as basic qualitative research. The data were collected in the spring semester of the 2023-2024 academic year through a semi-structured interview form consisting of 12 questions developed by the researchers and analyzed by content analysis method. In order to ensure confirmability, credibility and transferability in the research, detailed description, use of purposeful sampling, and taking expert opinion were carried out. The results indicated that preschool teachers employed ready-made plans in terms of curriculum implementation experiences, and the majority of barriers to curriculum fidelity were related to students' readiness. In the process of curriculum adaptation, it was revealed that preschool teachers employed various patterns including skipping, changing the sequence, enriching and simplifying content. These adaptations were made across three primary domains which are objectives, materials and the teaching and learning process. These adaptations were implemented before, during, and after teaching stages. An analysis of the reasons for curriculum adaptation demonstrated that factors associated with curriculum objectives, the learning environment, materials, and learning activities were predominant. In alignment with the results, it is recommended that practices and regulations be established to enhance the knowledge and awareness levels of preschool teachers regarding curriculum adaptation.

Keywords: *Preschool Curriculum, Curriculum Adaptation, Adaptation Patterns*

27. İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Geometrik Şekil ve Cisimler ile İlgili Hata ve Kavram Yanılgılarının Belirlenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Ecesu MUSLUOĞLU, Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye, ecesuolcek@gmail.com

Doç. Dr. Kemal ALTIPARMAK, Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye, kemal.altiparmak@ege.edu.tr

ÖZET

Günlük hayatın her alanında karşılaşılan ve kullanılan geometri, matematik biliminin önemli bir alanını oluşturmaktadır. Matematik biliminin literatüründe çok fazla yer alan kavram, çeşitli kaynaklarda olay veya nesnelerin ortak özelliklerini kapsayan soyut ve genel fikir olarak tanımlanmaktadır. Matematiksel kavramların birbirleriyle ilişkili olmasından ya da öğrencilerin kavrama kendi çıkarımlarıyla anlamlar yüklemesinden dolayı süreçte öğrenciler hatalar yapmakta ve bu hataların bazıları kavram yanılgılarına dönüşebilmektedir. Son yıllarda ülkemizde geometride kavram yanılgılarına odaklanan bazı araştırmalar yapılmıştır fakat çalışmaların çoğunlukla ortaokul, lise düzeyi öğrencilerle ve öğretmen adaylarıyla yapıldığı görülmüştür. Bu araştırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin geometrik şekil ve geometrik cisimler ile ilgili hatalarının ve kavram yanılgılarının tespit edilmesidir. Araştırmanın örneklemini, 2023-2024 öğretim yılında Van'ın Erciş ilçesinde yer alan 94 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma betimsel analiz yöntemi kullanılarak yürütülmüş ve elde edilen bulguların analizinde nitel yöntemden faydalanılmıştır. Çalışmada MEB Matematik Öğretim Programında yer alan geometri kazanımları göz önünde bulundurularak geometri özelinde uyarlanmış 28 sorudan oluşan geometrik şekiller ve geometrik cisimler hakkında üç aşamalı "Kavram Yanılgıları ve Hata Teşhis Testi" kullanılmıştır. Sorular üç aşamalı olduğu için her bir aşama ayrı ayrı değerlendirilip sonuca ulaşılmıştır. İlk olarak öğrencinin soruyu doğru olarak cevaplayıp cevaplamadığı tespit edilmiştir. Daha sonra öğrencinin işaretlediği şıkkı neden işaretlediği ile ilgili açıklama yapması istenerek incelenmiştir. Son olarak öğrencinin verdiği cevaptan emin olup olmadığına bakılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında öğrencilerin: kareyi bir dikdörtgen olarak kabul etmediği; eşkenar üçgenin aynı zamanda ikizkenar olduğunu kabul etmediği; geometrik şekilleri geometrik cisim olarak gördüğü ve tanımladığı; kare ve dikdörtgeni tanımlarken diklik ifadesini kullanmadığı ve verilen şekillerde diklik ifadesini aramadığı; ayrıt, yüz, köşe kavramlarını birbirine karıştırdığı; geometrik cisimleri geometrik şekiller ile isimlendirdikleri görülmüştür. Araştırmanın sonucunda ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin geometrik şekiller ve cisimler konularında yaptıkları hatalar ve kavram yanılgıları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Geometri, Geometri Öğretimi, Hata, Kavram Yanılgısı*

Examination of 4th Grade Students' Mistakes and Misconceptions for Geometric Shapes and Geometric Objects

Graduate Student Ecesu MUSLUOĞLU, Ege University, İzmir, Türkiye, ecesuolcek@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Kemal ALTIPARMAK, Ege University, İzmir, Türkiye, kemal.altiparmak@ege.edu.tr

ABSTRACT

Geometry, which is encountered and used in every aspect of daily life, constitutes an important field of mathematics. Concept, which is widely used in the literature of mathematical science, defined as an abstract and general idea that icludes the common characteristics of events or objects in various sources. Mathematical concepts are related to each other and students attribute meaning to the concept through their own inferences causes errors in the learning process and some of these errors may turn into misconceptions. In recent years, some research has been conducted in our country focusing on misconceptions in geometry however it was observed that the studies were mostly conducted with secondary school and high school students and teacher candidates. The aim of this research is to define the errors and misconceptions of 4th grade students about geometric shapes and geometric objects. The sample of the research consists of a total of 94 students studying at the 4th grade in Erciş, Van in the 2023-2024 academic year. The study was carried out using a descriptive model and the qualitative method was used in the analysis of the findings. In the study, a three-stage "Misconceptions and Error Diagnosis Test" consisting of 28 questions about geometric shapes and geometric objects was used. The questions were adapted by taking into account the geometry outcomes in the MEB Mathematics Curriculum. Since the questions were three-stage, the results were reached by evaluating each stage separately. First, it was determined whether the student answered the question correctly. Second, the student was asked to explain why he/she marked the option he/she marked. Finally, it was checked whether the student was sure or not sure about his/her answer. The findings of the study are: students do not accept a square as a rectangle; students do not accept that an equilateral triangle is also isosceles; students see and define geometric shapes as geometric objects; students do not use the right-angle term when defining squares and rectangles and does not seek the expression of right-angle in the given figures; students confuse the concepts of edge, face and corner; students name geometric objects with geometric shapes. As a result of the research, the errors and misconceptions of 4th grade students about geometric shapes and geometric objects were determined.

Keywords: *Geometry, Geometry Teaching, Errors, Misconceptions*

28. Kaynaştırma/Bütünleştirme Uygulamalarında BEP Hazırlama ve Uygulama Sürecinde Öğretmenler Olarak Neden Yetersiziz? Sebepler ve Çözüm Önerileri

Lisansüstü Öğrencisi Aysun ŞAHİN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye aysun_sahin23@erdogan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Serkan YAZICI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, mserkan.yazici@erdogan.edu.tr

ÖZET

Özel gereksinimli öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını ve güçlü yönlerini belirleyerek bireysel olarak bütünsel gelişimlerini sağlamak, eğitim sürecinin temel hedeflerinden biridir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için bireyselleştirilmiş eğitim programlarının (BEP) nitelikli bir şekilde hazırlanması ve uygulanması büyük önem taşımaktadır. Bu önem kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları için de geçerlidir. Dolayısıyla, her branşta öğretmenin BEP ile ilgili yeterliliğinin olması gerekmektedir. Ancak araştırmalar, sınıf öğretmenlerinin bu öğrencilerin gelişimindeki kritik rollerini ifade etmelerinin yanı sıra, BEP ile ilişkili sınırlılıklara sahip olduklarını göstermektedir. Bu sınırlılıkların üstesinden gelebilmek için öğretmenlerin bu soruna yönelik karşılaştıkları engellerin sebepleri detaylı bir şekilde incelenmelidir. Nitekim bu araştırma, özel gereksinimli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin BEP geliştirme ve uygulama süreçlerinde yaşadıkları sınırlılıkların sebeplerini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, bir devlet okulunda özel gereksinimli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenleri (n=9) yer almıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve tematik analizle analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissettiklerini ve bu nedenle çeşitli zorluklarla karşılaştıklarını ortaya koymuştur. Katılımcılar, sınırlılıkların başlıca sebeplerinden birinin öğretmen eğitimi olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, BEP geliştirme biriminin aktif olmaması ve okullarda BEP uygulamasının yeterince önemsenmemesi gibi faktörlerin süreci olumsuz etkilediği bulgularda öne çıkmıştır. Hatta katılımcılar arasında, özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim sınıflarında yer almaması gerektiğini ifade edenler de olmuştur. Dolayısıyla, bu bulgular, öğretmenlerin BEP ile ilgili teorik bilgilendirilmesinin yanı sıra, özel gereksinimli öğrenciler, kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi ve BEP gibi çeşitli temel konularda farkındalık çalışmalarına ihtiyaç duyduğu vurgulanmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin BEP hazırlama ve uygulama süreçlerinde uzman desteği almalarının, mevcut sınırlılıkların kısa vadede ve nitelikli bir şekilde çözüme kavuşturulmasına katkı sağlayabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı, Özel Eğitim, Kaynaştırma, Bütünleştirme, Öğretmen Eğitimi*

Why Are We Inadequate as Teachers in the Preparation and Implementation Process of Iep in Inclusion/Integration Practices? Reasons and Solution Suggestions

Graduate Student Aysun ŞAHİN, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, aysun_sahin23@erdogan.edu.tr

Dr. Mahmut Serkan YAZICI, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, mserkan.yazici@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Identifying the educational needs and strengths of students with special needs is a crucial goal in supporting their individual development. To achieve this, creating and implementing individualized education programs (IEPs) effectively is essential. This is also important for inclusion/integration practices. Therefore, teachers across all subjects must be knowledgeable about IEPs. However, research shows that while primary school teachers acknowledge their significant role in supporting these students, they face challenges related to IEPs. To overcome these challenges, it is important to understand the underlying reasons for the difficulties teachers encounter. This study, which employs the case study approach—one of the qualitative research methods—explores why primary school teachers struggle when developing and implementing IEPs for students with special needs. For this purpose, data were collected from nine primary school teachers who have students with special needs in their state school classrooms through interviews and were analyzed using thematic analysis. The findings reveal that teachers feel unprepared and face numerous challenges. They identified a lack of teacher training as a major contributing factor. Other issues, such as the lack of support from IEP development units and insufficient attention to IEP implementation in schools, also hinder the process. Some teachers even suggested that students with special needs should not be placed in general education classes. These findings highlight the need for greater awareness and training for teachers, not only on IEPs but also on working with students with special needs and implementing inclusion/integration practices. Furthermore, the study concludes that expert support during the development and implementation of IEPs can help teachers address these challenges more effectively.

Keywords: *Individualized Education Program, Special Education, Inclusion, Integration, Teacher Training*

29. PDR Lisans Öğretim Programlarında Yer Alan Manevi Danışmanlık Dersinin Gerekliliği ve İşlevselliği Hakkında Öğrenci Görüşleri

Dr. Öğr. Üyesi İlhami EGE, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Harun KAHVECİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ÖZET

Manevi danışmanlık ve rehberlik, psikolojik danışmanlıktan farklı olarak bireyin hastalık, sakatlık, yaşlılık ya da doğal afetler nedeniyle yaşadığı krizlerle başa çıkmada, kaybedilen kontrol duygusunun yeniden kazandırılması için gerekli desteğin dini ve manevi referanslar kullanılarak gerçekleştirilmesidir. "Manevi Danışmanlık" adı altında bir dersin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) öğretim programlarında yer alması, yapılan literatür taramasında bazı psikologların itirazına neden olmaktadır. Bu itirazların arka planında psikologların bilimsel temellere, etik kurallara, profesyonel sınırlara ve çokkültürlü yaklaşımlara önem vermesi gibi faktörlerin olduğu görülmektedir. Ancak bu konudaki tartışmalara öğrenciler dahil edilmemiştir. Bu dersin mesleki yeterlilik noktasında işlevsellik boyutunun sorgulanmasında öğrencilerin de sürece dahil edilmiş olmasının mevcut tartışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu makalenin amacı ise, PDR Öğretim Programlarında yer alan Manevi Danışmanlık dersini ilgili bölüm öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Yapılan literatür taramasında bu alanda bilimsel çalışmaların oldukça az olduğu görülmüş ve hatta yapacağımız çalışmaya benzer bir araştırmaya rastlanmamıştır. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programında öğrenim gören son sınıf danışman adaylarının "Manevi Danışmanlık" dersinin gerekliliği ve mesleki yaşama katkısını ortaya koyabilmek amacıyla yapılan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Nitel araştırma deseni olarak, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılacaktır. Trabzon Üniversitesi PDR Öğretim Programında yer alan "Manevi Danışmanlık" dersinin gerekliliğini ve işlevselliğini Danışman adaylarının yazılı olarak ortaya koyabilmeleri için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu oluşturulmuştur. Toplanan veriler nitel veri analiz yaklaşımlarından içerik analizi ile çözümlenecektir. Araştırmanın örneklemi, Fatih Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programının son sınıfında öğrenim gören danışman adaylarıdır (n=38). Örneklem seçiminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *PDR Öğretim Programı, Manevi Danışmanlık, Öğrenci Görüşleri*

Student Views on the Necessity and Functionality of the Spiritual Counseling Course in PDR Undergraduate Curriculum

Assist. Prof. Dr. İlhami EGE, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ilhamiege@trabzon.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Harun KAHVECİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The inclusion of a course under the name of "Spiritual Counseling" in the Psychological Counseling and Guidance (PCG) curriculum has caused objections from some psychologists in the literature review. It is seen that the background of these objections is due to factors such as psychologists' emphasis on scientific foundations, ethical rules, professional boundaries and multicultural approaches. However, students were not included in the discussions on this subject. Questioning the functionality dimension of this course in terms of professional competence will contribute to the current discussions. In this research conducted in order to reveal the necessity and contribution of the "Spiritual Counseling" course to the professional life of senior counselor candidates studying in the Psychological Counseling and Guidance Program, the qualitative research method will be used. As a qualitative research design, the phenomenology design, which focuses on phenomena that we are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding, will be used. A semi-structured interview form was created so that counselor candidates could present the necessity and functionality of the "Spiritual Counseling" course in the Trabzon University PCG Curriculum in writing. The collected data will be analyzed with content analysis, one of the qualitative data analysis approaches. The sample of the research is the counselor candidates studying in the final year of Fatih Faculty of Education Psychological Counseling and Guidance Program (n=38). Criterion sampling, one of the non-random sampling methods, will be used in sample selection.

Keywords: *PDR Curriculum, Spiritiual Counseling Course, Student Opinions*

30. Sınıf Öğretmenlerinin Geri Dönüşüm Konusundaki Farkındalıkların Belirlenmesine Yönelik Bir Durum Çalışması

Öğretmen Emine HELLAÇ, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, eminehellac1988@gmail.com

ÖZET

Geri dönüşüm, atık maddelerin işlenerek tekrar kullanılabilecek hale getirilmesi ve kaynakların azalmasını önlemek için etkili bir yoldur. Sürdürülebilir bir çevre için insanlara geri dönüşüm bilincini kazandırmak çok önemlidir. Bireylere ilkokul çağında sınıf öğretmenleri tarafından verilen çevre eğitimi, bireylerin gelecekteki yaşantılarında çevre konusunda daha kalıcı davranışlar kazanmasına katkı sağlayabilir. Bu ifadelerden hareketle yapılan çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinde geri dönüşümün gerekliliği, çevre problemleri ve problemlere çözüm bulmak için ne gibi çalışmalar yapılabileceği konusunda farkındalıkların belirlenerek geri dönüşüm kavramı detaylı olarak incelemektir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin geri dönüşüme ilişkin yeterliliklerinin tespit edilmesi gelecek nesillerde çevre bilinci ve geri dönüşüm konusunda sorumluluk duygusu oluşturmaktır. Bu çalışmada elde edilen bulguların toplanması ve yorumlanmasında ise nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına başvurulmuştur. Araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim öğretim yılı Bayburt ilindeki merkez ilkokullarında görev yapan basit tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 15 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğretmenlere geri dönüşümle ile ilgili 6 soru sorulmuştur. Öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz tekniğine göre incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin; yaptıkları tanımlardan, uyguladıkları etkinliklerden ve atık malzemelerle ilgili yaptıkları tespitlerinden anlaşıldığı üzere geri dönüşüm konusunda yeterli bilgiye sahip oldukları görülmektedir. Geri dönüşüm adına bazı altyapı yetersizliklerinden dolayı ise, uygulamada sorun yaşamaktadırlar. Fakat bu altyapı yetersizliklerini önlemek için girişimde bulunmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin yaptıkları etkinlikler daha çok okulu ve sınıf içini kapsamaktadır. Geniş çaplı projeler yürüten öğretmen sayısı azdır. Bu durum, toplumda geri dönüşüm bilincinin yaygınlaşmasını engellemektedir. Araştırma sonunda geri dönüşüm konusunda farkındalık kazandırmaya yönelik literatüre çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Geri Dönüşüm, Sınıf Öğretmeni, Durum Çalışması, Çevre*

A Case Study on Determining Primary School Teachers' Awareness of Recycling

Teacher Emine HELLAÇ, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, eminehellac1988@gmail.com

ABSTRACT

Recycling is an effective way to process waste materials so that they can be reused and to prevent the depletion of natural resources. Raising awareness about recycling among individuals is crucial for ensuring a sustainable environment. Environmental education provided by primary school teachers during childhood can help individuals develop lasting environmentally conscious behaviors in their future lives. Based on these statements, the aim of this study is to determine primary school teachers' awareness regarding the necessity of recycling, environmental problems, and the possible efforts to solve these problems, while examining the concept of recycling in detail. In addition, identifying the competencies of primary school teachers in relation to recycling aims to instill a sense of responsibility in future generations regarding environmental awareness and recycling. In this study, a qualitative research method, specifically a case study, was employed for data collection and interpretation. Content analysis was used to analyze the data. The sample of the study consisted of 15 primary school teachers selected by simple random sampling from central primary schools in Bayburt during the 2020-2021 academic year. Semi-structured face-to-face interviews were conducted with the participating teachers. In these interviews, teachers were asked six questions related to recycling. According to the findings obtained from the semi-structured interviews, it was observed that primary school teachers have sufficient knowledge about recycling, as reflected in their definitions, activities, and assessments of recyclable materials. However, they face practical challenges due to infrastructural deficiencies and are not actively taking initiatives to overcome these issues. The activities implemented by the teachers are mostly limited to the school and classroom settings. The number of teachers carrying out large-scale projects is relatively low, which hinders the widespread development of recycling awareness in society. At the end of the study, various suggestions were made in the literature to raise awareness about recycling.

Keywords: *Recycling, Primary School Teacher, Case Study, Environment*

31. Mizaç Özelliklerine Göre Üstün Yetenekli Çocukların Bilişsel Özelliklerinin Sınıflanması

Prof. Dr. Mehmet PALANCI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mpalanci@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Esra ÖZEL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, e.ozel6194@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın mizaç (Enneagram) kişilik gelişim ve bireysel farklılıkları açıklamaya odaklanan kuramsal yaklaşıma göre 5. Mizaç özelliklerini temsil eden çocukların zihinsel özelliklerine ilişkin farklılıkları ortaya koymaktır. Çocuklarda mizaç yönelimine bağlı kalarak fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişim özelliklerinin farklılıklar taşıdığı bilinmektedir. Enneagram teorisi 9 ana mizaç sınıflamasını farklı özellikler kümesi ile Palancı tarafından geliştirilen model (R analizi hesaplamaları ve büyük veri iterasyonları) ile 987 alt kırılmaya kadar kümelenmiştir. Bu çalışmada 9 temel mizaç tipine göre karşılaştırmalı olacak şekilde üstün yetenekli çocukların özelliklerinin incelenmesi kapsamında erişilen bilgiler, yeni bir model etrafında önerilerek tartışılmaktadır. Araştırmanın katılımcıları konu kapsamında KTÜ Teknokent ve Dicle Teknokenlerinde yazar tarafından yürütülen uygulamalı projeye dahil olan kamu, özel ve Azerbaycan'da eğitim faaliyetlerine devam eden kurumlardır. Toplamda 3 yıl içinde 72.000 kişiye online uygulanan Mizaç özelliklerini belirleme aracı ile Palancı (2019) tarafında geliştirilen grup yetenek başarı testi karşılaştırma envanteri (BYK) uygulanmıştır. Dikkat, dil becerileri, ayırt etme, genelleme, şekil uzay konumlaması, eksikliği görme, mantık yürütme, soyutlama ve aritmetik alanlarında veriler toplanmıştır. BYK testinden yüksek puan alan çocuklara bireysel zekâ testi WISC IV testi uygulanmıştır. Her mizaç tipinden 10 çocuğa bağımsız psikoloji merkezlerinde uygulanan toplam 90 zekâ testi sonuçları mizaç özellikleri ile karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Kontrol listesi ve derecelendirme formu ile 5 mizaç çocuklar ile diğer 8 mizaç türü açısından konu karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Benzerlikler, bulgular, şifre, akıl yürütme ve sayı dizisi bölümlerinde 5 mizaç çocukların cevap parametrelerinin manidar düzeyde daha farklı ve zengin olduğu görülmüştür. Ayrıca test esnasında alınan tepkiler ve yorumlama seçenekleri bu konuda eğitim almış uygulayıcılar tarafında özel olarak not edilmiştir. Alternatif cevaplar, şekil-desen kısımlarında pratik yorumlama ve çözümlemeler not edilmiştir. 130 IQ üstü öğrencilerle yapılan bu dizinlemede nicel zekâ puanları yakın olan çocukların niteliksel düşünme ve problem çözme yaklaşımlarının birbirinden oldukça farklı olduğu yönündedir. Klasik IQ teorisi çocukları belli bir genelleme içerisinde eşit özelliklerle ele almaya daha yatkındır. Oysa mizaç özelliklerine bağlı kalarak nitel zekâ parametrelerine göre kişi içi değişkenlerin zekâyı kullanma, işlem yapma, içerik üretme ve ürüne taşıma becerilerinin eğitim bilimleri alanları için oldukça değerli ve yeni tartışmalara aracılık edeceği söylenebilir. Sonuç 5 mizaç çocukların bilişsel özelliklerinde gözlendiği varsayılan özelliklerin nitel ve nicel zekâ yaklaşımı kapsamında alt parametreleri ve spektrumu ele alınarak ayrıştığı (cluster analiz) doğrulanmıştır. Bu kişilik tipindeki çocukların zekâ işlem, içerik ve ürün oluşturma yaklaşımı diğer bütün mizaç tiplerinden ayrı bir algoritmaya ve çalışma yöntemine sahiptir. Bulgular bu perspektif ışığında paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Mizaç, Nitel Zekâ, Nicel Zekâ, Yeni Kişilik Paradigması*

Classification of Cognitive Characteristics of Gifted Children According to Temperament Characteristics

Prof. Dr. Mehmet PALANCI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, mpalanci@trabzon.edu.tr

Graduate Student Esra ÖZEL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, e.ozel6194@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the differences in the cognitive characteristics of children representing the 5th temperament characteristics according to the theoretical approach focusing on temperament (enneagram) personality development and individual differences. It is known that physical, cognitive and emotional developmental characteristics of children differ depending on their temperament orientation. Enneagram theory clustered 9 main temperament classifications with different sets of characteristics up to 987 sub-fractures with the model developed by Palancı (R analysis calculations and large data iterations). In this study, the information obtained within the scope of examining the characteristics of gifted children in a comparative manner according to 9 main temperament types is proposed and discussed around a new model. The participants of the research are public, private and public educational institutions in Azerbaijan, which are included in the applied project carried out by the author in KTU Techno City and Dicle University Techno City. In total, 72,000 people were administered the Temperament Traits Identification Tool and the Group Ability Achievement Test Comparison Inventory (GAT) developed by Palancı (2019), which were administered online in 3 years. Data were collected in the areas of attention, language skills, discrimination, generalization, shape-space positioning, deficit vision, reasoning, abstraction and arithmetic. The WISC IV, an individual intelligence test, was administered to children with high scores on the BMI test. A total of 90 intelligence test results applied to 10 children of each temperament type in independent psychology centers were analyzed in comparison with temperament characteristics. With the checklist and rating form, the subject was discussed comparatively in terms of 5 temperament children and 8 other temperament types. It was observed that the response parameters of 5 temperament children were significantly different and richer in the sections of similarities, findings, code, reasoning and number sequence. In addition, the reactions and interpretation options received during the test were specially noted by practitioners trained in this field. Practical interpretation and analysis were noted in the alternative answers, shape-pattern sections. In this indexing with students above 130 IQ, it was found that the qualitative thinking and problem solving approaches of children with close quantitative intelligence scores were quite different from each other. Classical IQ theory is more inclined to treat children with equal characteristics within a certain generalization. However, it can be said that the ability of intrapersonal variables to use intelligence, processing, content generation and productization skills according to qualitative intelligence parameters based on temperament characteristics will be very valuable for the fields of educational sciences and will mediate new discussions. Conclusion It was confirmed by cluster analysis that the characteristics assumed to be observed in the cognitive characteristics of children with 5 temperaments were differentiated by considering their sub-parameters and spectrum within the scope of qualitative and quantitative intelligence approach. The intelligence processing, content and product creation approach of children with this personality type has a different algorithm and working method from all other temperament types. The findings will be shared in the light of this perspective.

Keywords: *Temperament, Qualitative Intelligence, Quantitative Intelligence, New Personality Paradigm*

32. Web 2.0 Teknolojilerinin Ortaokul 8. Sınıf Tarih Öğretiminde Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Ders Tutumlarına Etkisi[1]

Öğretmen Aykut AKAR, Millî Eğitim Bakanlığı, Erzurum, Türkiye, aykut-akar-25@hotmail.com

Prof. Dr. Aydın GÜVEN, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, aydinguven@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Web 2.0 araçlarının kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini belirlemektir. Nicel araştırma yöntemlerinden "ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen" doğrultusunda yürütülen çalışmada, bir deney grubu ve bir kontrol grubu oluşturulmuş; bu grupların akademik başarı ve tutum farklılıkları karşılaştırılmıştır. Araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, bir ortaokulda öğrenim gören ve uygun örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 50 sekizinci sınıf öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, rastgele yöntemle deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır. Deney grubunda, derslerin öğretiminde Web 2.0 araçları kullanılarak yapılandırılmış bir öğretim programı uygulanmış; kontrol grubuna ise Web 2.0 araçları kullanılmadan, eğitim verilmiştir. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin akademik başarılarını değerlendirmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Akademik Başarı Testi", öğrencilerin derse yönelik tutumlarını ölçmek için ise "Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS-22 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, Web 2.0 araçları ile desteklenen öğretim yöntemlerinin öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı bir şekilde artırdığını ortaya koymuştur. Deney grubundaki öğrenciler, başarı testlerinde kontrol grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Bu bulgu, Web 2.0 araçlarının öğrencilerin ders içeriğini daha etkin öğrenmelerine katkı sağladığını göstermektedir. Ancak deney grubunun ortalama puanları daha yüksek olmasına rağmen, öğrencilerin derse yönelik tutumları açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Başka bir deyişle, Web 2.0 araçlarının öğrencilerin derse yönelik motivasyon ve ilgileri üzerinde kayda değer bir etki oluşturmadığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, Web 2.0 destekli öğretim yöntemlerinin akademik başarı üzerinde doğrudan etkili olduğunu, ancak öğrencilerin derse yönelik tutumlarını değiştirmede sınırlı bir etkisinin bulunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim Teknolojisi, Tarih Eğitimi, Web 2.0 Araçları, Akademik Başarı*

[1] Bu bildiri, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

The Effect of the Use of Web 2.0 Technologies in Secondary School 8th Grade History Teaching on Students' Academic Achievement and Course Attitudes[1]

Teacher Aykut AKAR, Ministry of National Education, Erzurum, Türkiye, aykut-akar-25@hotmail.com

Professor Dr. Aydın GÜVEN, Atatürk University, Erzurum, Türkiye, aydinguven@atauni.edu.tr

ABSTRACT

The main objective of this research is to determine the effects of the use of Web 2.0 tools on the academic success and attitudes of the students towards the course in the 8th grade Republic of Turkey History of Revolution and Atatürkçülük course. In the study, which was conducted in line with the "pre-test-post-test matched control group quasi-experimental design", one of the quantitative research methods, an experimental group and a control group were created; the academic success and attitude differences of these groups were compared. The research was conducted on a total of 50 eighth grade students studying in a secondary school in the 2023-2024 academic year and selected through the convenience sampling method. The students were randomly divided into experimental and control groups. In the experimental group, a structured curriculum using Web 2.0 tools was applied in the teaching of the courses; the control group was given education without using Web 2.0 tools. In the data collection process, the "Republic of Turkey History of Revolution and Atatürkçülük Academic Success Test" developed by the researcher was used to evaluate the academic success of the students, and the "Attitude Scale" was used to measure the attitudes of the students towards the course. The obtained data were analyzed with SPSS-22 statistical program. The analysis results revealed that teaching methods supported by Web 2.0 tools significantly increased the academic success of the students. The students in the experimental group obtained statistically significantly higher scores in achievement tests compared to the control group. This finding shows that Web 2.0 tools contributed to the students learning the course content more effectively. However, although the average scores of the experimental group were higher, no statistically significant difference was found between the two groups in terms of students' attitudes towards the course. In other words, it was determined that Web 2.0 tools did not have a significant effect on the students' motivation and interest towards the course. The findings show that Web 2.0 supported teaching methods have a direct effect on academic success, but have a limited effect in changing students' attitudes towards the course.

Keywords: *Educational Technology, History Education, Web 2.0 Tools, Academic Achievement*

[1] This paper is derived from the first author's master's thesis.

33. Ortaokul Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Empati Becerilerine Etkisi

Lisansüstü Öğrencisi Selahattin KARAHÜYÜKLÜ, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, selahattinkyk@gmail.com

ÖZET

Günümüzde bireylerin duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir yere sahip olan empati, başkalarının duygu ve düşüncelerini anlayabilme ve onlara karşı duyarlılık gösterebilme yetisidir. Bu becerinin gelişmesinde ise çeşitli faktörler rol oynamaktadır. Özellikle okuma alışkanlığı, bireylerin farklı karakterlerin dünyalarına girerek onların yaşantılarını, duygularını ve düşüncelerini deneyimlemelerine olanak tanır. Romanlar, hikâyeler ve çeşitli edebi eserler aracılığıyla okuyucu, kendi hayatından çok farklı koşullarda yaşayan insanlarla bağ kurabilir ve onların iç dünyasını anlamaya çalışır. Bu süreç, zamanla empati kurma becerisini güçlendirir ve bireylerin toplumsal ilişkilerinde daha anlayışlı, hoşgörülü bireyler olmasına katkı sağlar. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının empati becerilerine etkisinin incelendiği bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, Gaziantep il merkezinde yaşayan 2023-2024 eğitim-öğretim yılına devam eden 5 farklı ortaokuldan 294'ü kız 231 erkek toplam 525, 7. ve 8. sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Çalışma grubu belirlenirken basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgilere ulaşmak için "Kişisel bilgi formu", okuma alışkanlığını belirlemek için "Kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutum ölçeği" ve empati becerilerini ölçmek için "Empatik eğilim ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde (SPSS) 25.0 programı kullanılmıştır. Ölçeklerden elde edilen puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki Pearson Korelasyon Analizi ile test edilmiştir. Kitap okuma alışkanlığının empati becerisi üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır. Gruplar arasındaki ikili değişkenler bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Kitap okuma alışkanlığı ve empati becerisinde, anne – baba eğitim durumlarının farklılığını bulmak için tek yönlü ANOVA testi ve farkın kaynağını incelemek amaçlı Tukey çoklu karşılaştırma analizi yapılmıştır. Yapılan Pearson Korelasyon analizi sonucunda kitap okuma alışkanlığı ile empatik eğilim arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda ise okuma alışkanlığı arttığında empatik eğilim de artar sonucu tespit edilmiştir. Sonuç olarak okuma alışkanlığının artması, empatik eğilimi anlamlı olarak artırmaktadır. Yani kitap okuma alışkanlığı, empatik eğilimi pozitif yönde ve anlamlı olarak etkilemektedir. Kitap okuma alışkanlıkları ile cinsiyet değişkeni karşılaştırıldığında kızların kitap okuma alışkanlığının erkeklere göre anlamlı olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kitap okuma alışkanlıkları ile sınıf düzeyi, anne-baba çalışma durumu, anne-baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı ve ailenin maddi durumu ile anlamlı bir fark oluşmamıştır. Empati becerileri ile cinsiyet değişkeni karşılaştırıldığında kızların empati becerilerinin erkeklere göre anlamlı olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tukey çoklu karşılaştırma analizine göre babası yüksek lisans/doktora mezunu olan öğrenciler ile babası ilköğretim mezunu olan öğrencilerin empatik eğilimlerinin anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Analiz sonucuna göre babası ilköğretim mezunu olan öğrencilerin empatik eğilimleri en yüksek ortalamaya sahiptir ve ilköğretim mezunu olanların empatik eğilimleri, en düşük ortalamaya sahip olan yüksek lisans/doktora mezunlarının empatik eğilimlerinden anlamlı olarak yüksek bir şekilde tespit edilmiştir. Empati becerileri ile sınıf düzeyi, anne-baba çalışma durumu, kardeş sayısı ve ailenin maddi durumu ile anlamlı bir fark oluşmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kitap Okuma, Empati Becerisi, Öğrenci*

The Effect of Reading Habits on the Empathy Skills of Middle School Students

Graduate Student Selahattin KARAHÜYÜKLÜ, Gaziantep University, Gaziantep, Türkiye, selahattinkyk@gmail.com

ABSTRACT

Empathy, which plays a significant role in individuals' emotional and social development, is the ability to understand the emotions and thoughts of others and to demonstrate sensitivity toward them. Various factors contribute to the development of this skill. In particular, the habit of reading allows individuals to immerse themselves in the lives of diverse characters, enabling them to experience different emotions, thoughts, and life circumstances. Through novels, stories, and other literary works, readers can establish connections with people living in conditions vastly different from their own and attempt to understand their inner worlds. This process, over time, strengthens the ability to empathize and contributes to individuals becoming more understanding and tolerant in their social interactions. This study, which examines the effect of reading habits on the empathy skills of 7th and 8th grade students, employs a relational survey model. The research was conducted with 525 students (294 female and 231 male) from five different middle schools in the city center of Gaziantep during the 2023–2024 academic year. A simple random sampling method was used to determine the study group. As data collection tools, a "Personal Information Form" was used to gather demographic data, the "Reading Habits Attitude Scale" to assess reading habits, and the "Empathic Tendency Scale" to measure empathy skills. The data obtained were analyzed using the SPSS 25.0 software. Pearson correlation analysis was conducted to test the relationship between the mean scores from the scales. Regression analysis was performed to determine the effect of reading habits on empathy skills. Independent samples t-tests were used to analyze binary variables between groups. One-way ANOVA and Tukey's multiple comparison tests were conducted to examine the effects of parental education levels on reading habits and empathy skills. Findings revealed a moderate, statistically significant relationship between reading habits and empathic tendencies. Regression analysis showed that an increase in reading habits leads to an increase in empathic tendencies. Thus, the development of reading habits significantly enhances empathy skills. Moreover, it was found that female students have significantly higher reading habits and empathy skills compared to male students. No significant differences were observed in reading habits or empathy skills in relation to grade level, parental employment status, number of siblings, or family's financial status. However, Tukey's analysis revealed that students whose fathers had only completed primary education exhibited significantly higher empathy levels compared to those whose fathers held graduate degrees. In summary, reading habits positively and significantly affect empathy skills.

Keywords: *Reading Habits, Empathy Skills, Students*

34. Fen ve Matematik Alanında Eğitim Gören Lise Öğrencilerinin Sosyobilimsel Konular Hakkında Eleştirel Bakış Açılarının Değerlendirilmesi

Öğretmen Zeynep GÜL, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, oflu5587@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 11. ve 12. Sınıflarda fen ve matematik alanında eğitim gören lise öğrencilerinin, son zamanlarda toplumda da oldukça dikkat çeken günümüz sosyobilimsel konularından olan organ bağışı, kürtaj, taşıyıcı annelik, yapay et, insan genom projesi, insan klonlaması konuları hakkında eleştirel bakış açılarının belirlenmesi ve değerlendirilmesidir. Araştırma deseni olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomoloji) tercih edilmiştir. Çalışma grubunu, Doğu Karadeniz bölgesindeki bir ilin (Trabzon) ilçe merkezindeki devlet okulunda (Anadolu lisesi) öğrenim gören ve 9. Sınıftan beri Biyoloji dersi alan fen ve matematik alanında eğitim gören 11.(kız: 19 erkek: 8 yaş: 16-17) ve 12.(kız: 5 erkek: 7 yaş: 17-18) Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu sınıf kademelerinde öğrenim gören öğrenciler daha önce biyoloji dersinin çeşitli ünitelerinde sosyobilimsel konuların içinde geçtiği kazanımları derslerde görmüş olup bu konular hakkında da az çok bilgiye sahiptirler. Araştırma örneklemi uygun örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğrencilere bu konularla alakalı altı farklı soru sorulmuş olup yazılı olarak görüşleri alınmıştır. Verilerin yorumlanmasında ve analizinde nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda organ bağışı konusunda genel olarak olumlu bir eğilim göze çarpmaktadır (%61.29). İstenmeyen Gebelikte Kürtaj öğrenciler arasında en belirgin görüş ayrılıklarının yaşandığı alanlardan biridir. 11. sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu kürtajı kabul edilebilir bulurken (%82.61), 12. sınıf öğrencilerinde tam tersi bir eğilim hakimdir (%62.5 yapılmamalı). Doğal yollarla çocuk sahibi olamayan çiftlere yönelik taşıyıcı annelik konusunda 11. sınıf öğrencileri daha olumlu bir tutum sergilerken (%73.91), 12. sınıf öğrencilerinde görüşler eşit oranda dağılmaktadır. Yapay et konusunda 12. sınıf öğrencilerinin görüşleri eşit oranda olumlu ve olumsuzken, 11. sınıf öğrencilerinin çoğunluğu olumsuz bir bakış açısına sahiptir (%69.57). İnsan Genom Projesi, her iki sınıf düzeyinde de büyük oranda olumlu karşılanmaktadır (%96.30). İnsan klonlamasının organ nakli amacıyla kullanılması konusunda her iki sınıf da temkinli yaklaşmaktadır (%55.17 olumlu). Bu, insan klonlamasının etik sınırları ve potansiyel riskleri konusundaki endişeleri yansıtmaktadır. Bu altı farklı konudaki öğrenci görüşleri, gençlerin etik ve bilimsel tartışmalara aktif olarak katıldığını ve bu konularda çeşitli bakış açılarına sahip olduğunu göstermektedir. Yaş, cinsiyet ve muhtemelen eğitim seviyesi gibi faktörler, bu görüşlerin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır. Özellikle etik açıdan hassas olan kürtaj ve insan klonlaması gibi konularda belirgin görüş ayrılıklarının olması, bu konuların gençlerin düşünce dünyasında ne kadar önemli ve tartışmalı olduğunu göstermektedir. Bu tür veriler, eğitim sistemlerinin gençlerin etik muhakeme becerilerini geliştirmesi, farklı görüşlere saygı duymayı öğrenmesi ve bilimsel gelişmeleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmesi için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır. Gençlerin bu konulardaki düşüncelerini anlamak, gelecekteki toplumsal tartışmalara ve politika oluşturma süreçlerine katkıda bulunmaları açısından da büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyobilimsel Konular, Eleştirel Düşünme Becerisi, Ortaöğretim*

Evaluation of The Critical Perspectives of High School Students in 11th And 12th Grades Studying Science and Mathematics on Socioscientific Issues

Teacher Zeynep GÜL, National Ministry of Education, Trabzon, Türkiye, oflu5587@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to identify and evaluate the critical perspectives of high school students in science and mathematics programs in the 11th and 12th grades regarding contemporary socioscientific issues that have recently garnered significant attention in society. These issues include organ donation, abortion, surrogacy, cultured meat, the human genome project, and human cloning. A phenomenological approach, a qualitative research method, was chosen as the research design. The study group comprised 11th (female: 19, male: 8, age: 16-17) and 12th (female: 5, male: 7, age: 17-18) grade students enrolled in the science and mathematics programs at a public high school (Anatolian High School) located in the district center of a province (Trabzon) in the Eastern Black Sea region. These students have taken Biology courses since the 9th grade and have been exposed to learning outcomes involving socioscientific issues in various units of the biology curriculum, possessing some level of prior knowledge on these topics. The research sample was determined using convenience sampling. A semi-structured interview form was employed as the data collection instrument. Students were asked six different questions related to these issues, and their written opinions were obtained. Descriptive analysis, a qualitative data analysis method, was used for the interpretation and analysis of the data. The research findings indicate a generally positive trend towards organ donation (61.29%). Abortion in cases of unwanted pregnancy is one of the areas with the most pronounced differences in opinion among students. While the majority of 11th-grade students find abortion acceptable (82.61%), the opposite trend prevails among 12th-grade students (62.5% believe it should not be performed). Regarding surrogacy for couples unable to conceive naturally, 11th-grade students express a more favorable attitude (73.91%), whereas opinions are equally divided among 12th-grade students. Concerning cultured meat, 12th-grade students hold equally positive and negative views, while the majority of 11th-grade students have a negative perspective (69.57%). The Human Genome Project is largely viewed positively at both grade levels (96.30%). Both grades approach human cloning for organ transplantation cautiously (55.17% positive), reflecting concerns about the ethical boundaries and potential risks of human cloning. The opinions of students on these six different issues demonstrate their active engagement with ethical and scientific discussions and their diverse perspectives on these matters. Factors such as age, gender, and potentially educational level play a significant role in shaping these views. The distinct differences in opinion on ethically sensitive issues like abortion and human cloning highlight the importance and controversial nature of these topics in the minds of young people. These data underscore the crucial role of educational systems in developing students' ethical reasoning skills, fostering respect for diverse viewpoints, and enabling them to evaluate scientific advancements with a critical perspective. Understanding the thoughts of young people on these issues is also of great importance for their contribution to future societal discussions and policy-making processes.

Keywords: *Socioscientific Issues, Critical Thinking Skills, Secondary Education*

35. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Alan Matrislerinin Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi

Öğr. Gör. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nın alan matrislerinin yaş değişkenine göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizidir. Araştırmanın bulguları; 36-48 ay Türkçe alanında; 4 alan becerisi, 7 bütünleşik beceri, 14 süreç bileşeni, 8 öğrenme ve 14 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Matematik alanında; 4 alan becerisi, 6 bütünleşik beceri, 12 süreç bileşeni, 6 öğrenme ve 12 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Fen alanında; 5 alan becerisi, 5 bütünleşik beceri, 10 süreç bileşeni, 5 öğrenme ve 12 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Sosyal alanında; 2 alan becerisi, 2 bütünleşik beceri, 2 süreç bileşeni, 2 öğrenme ve 4 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Hareket ve Sağlık alanında; 2 alan becerisi, 9 bütünleşik beceri, 18 süreç bileşeni, 9 öğrenme ve 20 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Sanat alanında; 4 alan becerisi, 4 bütünleşik beceri, 10 süreç bileşeni, 4 öğrenme ve 14 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Müzik alanında; 5 alan becerisi, 5 bütünleşik beceri, 13 süreç bileşeni, 15 öğrenme ve 30 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. 48-60 ay Türkçe; 4 alan becerisi, 9 bütünleşik beceri, 19 süreç bileşeni, 11 öğrenme ve 19 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Matematik; 5 alan becerisi, 13 bütünleşik beceri, 23 süreç bileşeni,13 öğrenme ve 28 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Fen; 6 alan becerisi, 6 bütünleşik beceri, 12 süreç bileşeni, 6 öğrenme ve 14 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Sosyal; 5 alan becerisi, 7 bütünleşik beceri, 8 süreç bileşeni, 7 öğrenme ve 11 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Hareket ve Sağlık; 3 alan becerisi, 12 bütünleşik beceri, 27 süreç bileşeni, 12 öğrenme ve 31 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Sanat; 4 alan becerisi, 4 bütünleşik beceri, 10 süreç bileşeni, 4 öğrenme ve 16 tane alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. Müzik; 5 alan becerisi, 5 bütünleşik beceri, 13 süreç bileşeni, 16 öğrenme ve 45 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır. 60-72 ay için Türkçe; 4 alan becerisi, 13 bütünleşik beceri, 54 süreç bileşeni, 18 öğrenme ve 59 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Matematik; 5 alan becerisi, 14 bütünleşik beceri, 34 süreç bileşeni, 14 öğrenme ve 42 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Fen; 10 alan becerisi, 10 bütünleşik beceri, 35 süreç bileşeni, 10 öğrenme ve 36 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Sosyal; 11 alan becerisi, 22 bütünleşik beceri, 41 süreç bileşeni, 22 öğrenme ve 45 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Hareket ve Sağlık; 3 alan becerisi, 14 bütünleşik beceri, 36 süreç bileşeni, 14 öğrenme ve 48 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Sanat; 4 alan becerisi, 4 bütünleşik beceri, 10 süreç bileşeni, 4 öğrenme ve 25 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Müzik; 5 alan becerisi, 5 bütünleşik beceri, 13 süreç bileşeni, 16 öğrenme ve 45 alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. 36-48 aylık; 26 alan becerisi, 38 bütünleşik beceri, 79 süreç bileşeni, 49 öğrenme ve 106 tane alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. 48-60 aylık; 32 alan becerisi, 56 bütünleşik beceri, 112 süreç bileşeni, 69 öğrenme ve 164 tane alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. 60-72 aylık; 42 alan becerisi, 82 bütünleşik beceri, 223 süreç bileşeni, 98 öğrenme ve 300 alt öğrenme çıktısı yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Alan Becerileri, Okul Öncesi Eğitim, Maarif Modeli*

Examination of the Field Matrices of the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program According to the Age Variable

Lect. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to examine the field matrices of the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program according to the age variable. The model of this study is document analysis, which is one of the qualitative research methods. According to the findings of research; for 36-48 months old children in the field of Turkish language; there are 4 field skills, 7 integrated skills, 14 process components, 8 learning and 14 sub-learning outcomes.In mathematics; there are 4 field skills, 6 integrated skills, 12 process components, 6 learning and 12 sub-learning outcomes. In Science; there are 5 field skills, 5 integrated skills, 10 process components, 5 learning and 12 sub-learning outcomes. In Social Sciences; there are 2 field skills, 2 integrated skills, 2 process components, 2 learning and 4 sub-learning outcomes. In Movement and Health; there are 2 field skills, 9 integrated skills, 18 process components, 9 learning and 20 sub-learning outcomes. In Art; there are 4 field skills, 4 integrated skills, 10 process components, 4 learning and 14 sub-learning outcomes. In Music; there are 5 field skills, 5 integrated skills, 13 process components, 15 learning and 30 sub-learning outcomes. For 48-60 months old children in the field of Turkish language; there are 4 field skills, 9 integrated skills, 19 process components, 11 learning and 19 sub-learning outcomes. In Mathematics; there are 5 field skills, 13 integrated skills, 23 process components, 13 learning and 28 sub-learning outcomes. In Science; there are 6 field skills, 6 integrated skills, 12 process components, 6 learning and 14 sub-learning outcomes. In Social Sciences; there are 5 field skills, 7 integrated skills, 8 process components, 7 learning and 11 sub-learning outcomes. In Movement and Health; there are 3 field skills, 12 integrated skills, 27 process components, 12 learning and 31 sub-learning outcomes. In Art; there are 4 field skills, 4 integrated skills, 10 process components, 4 learning and 16 sub-learning outcomes. In Music; there are 5 field skills, 5 integrated skills, 13 process components, 16 learning and 45 sub-learning outcomes. For 60-72 months old children in the field of Turkish language; there are 4 field skills, 13 integrated skills, 54 process components, 18 learning and 59 sub-learning outcomes. In Mathematics; There are 5 field skills, 14 integrated skills, 34 process components, 14 learning and 42 sub-learning outcomes. In Science; there are 10 field skills, 10 integrated skills, 35 process components, 10 learning and 36 sub-learning outcomes. In Social Sciences; there are 11 field skills, 22 integrated skills, 41 process components, 22 learning and 45 sub-learning outcomes. In Movement and Health; There are 3 field skills, 14 integrated skills, 36 process components, 14 learning and 48 sub-learning outcomes. In Art; there are 4 field skills, 4 integrated skills, 10 process components, 4 learning and 25 sub-learning outcomes. In Music; there are 5 field skills, 5 integrated skills, 13 process components, 16 learning and 45 sub-learning outcomes. For 36-48 months old; there are 26 field skills, 38 integrated skills, 79 process components, 49 learning and 106 sub-learning outcomes. For 48-60 months old; there are 32 field skills, 56 integrated skills, 112 process components, 69 learning and 164 sub-learning outcomes. For 60-72 months old; there are 42 field skills, 82 integrated skills, 223 process components, 98 learning and 300 sub-learning outcomes.

Keywords: *Field Skills, Preschool Education, Education Model*

36. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ile 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Kavramlara Yer Verme Durumu Açısından Karşılaştırılması

Öğr. Gör. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ile 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın kavramlara yer verme durumu açısından karşılaştırılmasıdır. Bu çalışmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizidir. Araştırmada verileri toplamak amacı ile içerik analizinde "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı" ve "2024 Okul Öncesi Eğitim Programı" kavram listeleri kullanılmaktadır. Renk, boyut ve sayı/sayma kavramları her iki programda aynı şekilde yer almaktadır. Geometrik şekiller kavramlarından; daire, üçgen, kare, dikdörtgen, çember, elips, kenar ve köşe kavramları her iki programda da yer almaktadır. Ancak "küre, küp, piramit ve silindir" 2024 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alırken; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programında yer almamaktadır. Miktar kavramlarından; az-çok, ağır-hafif, boş-dolu, tek-çift, yarım-tam, kalabalık-tenha, parça-bütün, para her iki programda da yer almaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi programında "eşit" olarak alınan kavram 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda "eşit-denk" şeklinde yer almaktadır. "En az-en çok" ve "hepsi-hiçbiri" kavramları sadece 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer almaktadır. Yön/Mekânda konum kavramlarından; ön-arka, yukarı-aşağı, ileri-geri, sağ-sol, önünde-arkasında, altında-ortasında-üstünde, arasında, yanında, yukarıda-aşağıda, iç-dış, içinde-dışında, içeri-dışarı, uzak-yakın, alçak-yüksek, sağında-solunda, saat yönü, saat yönünün tersi her iki programda da yer almaktadır. Ancak "alt-orta-üst" ve "çevresinde-etrafında" kavramları sadece 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer almaktadır. Zaman kavramlarından; gece-gündüz, sabah-öğle-akşam, dün-bugün yarın, haftanın günleri, aylar, mevsimler, önce-şimdi-sonra, erken-geç her iki programda da yer almaktadır. Ancak "asla-her zaman" ve "yıllar" kavramları sadece 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer almaktadır. Duyu kavramlarından; tatlı, tuzlu, acı, ekşi, sıcak-soğuk-ılık, sert-yumuşak, kaygan-pütürlü, tüylü-tüysüz, ıslak-kuru, sivri-küt, parlak-mat, taze-bayat, sesli-sessiz her iki programda da yer almaktadır. Ancak "kokulu-kokusuz" kavramı sadece 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer almaktadır. Duygu kavramlarından; mutluluk, üzüntü, öfke, korku, şaşırma, endişe, iğrenme, pişmanlık, utanma her iki programda da yer almaktadır. Ancak; "sevgi, güven, heyecan, gurur, mahcubiyet, hayal kırıklığı, yalnızlık" kavramları Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer almamaktadır. Kavram listelerinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda 92, 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda 114 kavram yer almaktadır. Her iki programda yer alan kavramlar incelendiğinde 28 kavramın farklılık gösterdiği ancak diğer kavramların her iki programda da aynı şekilde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kavramlar, Okul Öncesi Eğitim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*

Comparison of the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program and the 2024 Preschool Education Program in Terms of Inclusion of Concepts

Lect. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this research is to compare the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program and the 2024 Preschool Education Program in terms of inclusion of concepts. The model of this study is document analysis, which is a qualitative research method. In order to collect data in the research, the concept lists of “Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program” and “2024 Preschool Education Program” are used in the content analysis. The concepts of color, size and number/counting are included in both programs in the same way. Among the geometric shapes; circle, triangle, square, rectangle, circle, ellipse, edge and corner concepts are included in both programs. However, while the sphere, cube, pyramid and cylinder are included in the 2024 Preschool Education Program, they are not included in the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program. Among the quantity concepts; few-many, heavy-light, empty-full, odd-even, half-whole, crowded-secluded, part-whole, money are included in both programs. The concept of "equal" in the Türkiye Century Maarif Model Pre-School program is included as "equal-equivalent" in the 2024 Pre-School Education Program. The concepts of least-most and all-none are included only in the 2024 Pre-School Education Program. Direction/Location concepts such as front-back, up-down, forward-back, right-left, in front of-behind, under-in the middle-on, between, next to, above-below, inside-outside, inside-outside, far-near, low-high, right-left, clockwise, counterclockwise are included in both programs. However, the concepts of lower-middle-upper and round-around are only included in the 2024 Pre-School Education Program. Time concepts such as day-night, morning-noon-evening, yesterday-today-tomorrow, days of the week, months, seasons, before-now-after, early-late are included in both programs. However, the concepts of never-always and years are only included in the 2024 Preschool Education Program. Among the sensory concepts; sweet, salty, bitter, sour, hot-cold-lukewarm, hard-soft, slippery-rough, hairy-hairless, wet-dry, sharp-blunt, shiny-matte, fresh-stale, sound-silent are included in both programs. However, the concept of scented-unscented is only included in the 2024 Pre-School Education Program. Among the emotional concepts; happiness, sadness, anger, fear, surprise, anxiety, disgust, regret, shame are included in both programs. However; the concepts of love, trust, excitement, pride, embarrassment, disappointment, loneliness are not included in the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program. In the concept lists, there are 92 concepts in the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program and 114 concepts in the 2024 Preschool Education Program. When the concepts in both programs are examined, it is concluded that 28 concepts differ, but the other concepts are included in both programs in the same way.

Keywords: *Concepts, Preschool Education Program, Türkiye Century Maarif Model*

37. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Okuryazarlık Bütünleşik Becerilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi

Öğr. Gör. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı okuryazarlık bütünleşik becerilerinin 21. Yüzyıl becerileri çerçevesinde incelenmesidir. Bu çalışmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizidir. Araştırmada verileri toplamak amacı ile içerik analizinde "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı" ve analizin gerçekleştirilmesinde araştırmacı tarafından geliştirilen "21. Yüzyıl Becerileri Kontrol Listesi" kullanılmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan bilgi okuryazarlığı bütünleşik becerilerinde; bilgi okuryazarlığı, yaratıcılık ve yenilenme, eleştirel düşünme ve problem çözme 21.yy becerileri yer almaktadır. Dijital okuryazarlık bütünleşik becerilerinde; bilgi, medya, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) okuryazarlığı 21.yy becerileri yer almaktadır. Görsel okuryazarlık bütünleşik becerilerinde; bilgi okuryazarlığı, eleştirel düşünme ve problem çözme, yaratıcılık ve yenilenme 21.yy becerileri yer almaktadır. Kültür okuryazarlığı bütünleşik becerilerinde; esneklik ve uyum, inisiyatif alma ve özdenetim, üretkenlik ve hesap verilebilirlik, liderlik ve sorumluluk, bilgi okuryazarlığı ve iletişim 21.yy becerileri yer almaktadır. Vatandaşlık okuryazarlığı bütünleşik becerilerinde; bilgi okuryazarlığı, esneklik ve uyum, inisiyatif alma ve özdenetim, liderlik ve sorumluluk 21.yy becerileri yer almaktadır. Veri okuryazarlığı bütünleşik becerilerinde; bilgi okuryazarlığı, eleştirel düşünme ve problem çözme 21.yy becerileri yer almaktadır. Sürdürülebilirlik okuryazarlığı bütünleşik becerilerinden; bilgi okuryazarlığı, esneklik ve uyum, inisiyatif alma ve özdenetim 21.yy becerileri yer almaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programında okuryazarlık bütünleşik becerilerinde 21. Yüzyıl becerilerinin yer alma durumu incelendiğinde; öğrenme ve yenilik becerilerinden; yaratıcılık ve yenilenme, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim, işbirliği; bilgi, medya ve teknoloji becerilerinden; bilgi, medya, bilgi ve iletişim teknolojileri(bit) okuryazarlığı; yaşam ve kariyer becerilerinden; esneklik ve uyum, inisiyatif alma ve özdenetim, üretkenlik ve hesap verilebilirlik, liderlik ve sorumluluk becerilerinin yer aldığı görülmektedir. 21. Yy becerilerinden en fazla bilgi okuryazarlığı becerisi; en az iletişim, üretkenlik ve hesap verilebilirlik becerileri yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi Eğitim Programı, Okuryazarlık Becerileri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*

Examining the Integrated Literacy Skills of the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program Within the Framework of 21st Century Skills

Lect. Gülden ERDOĞAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, guldenerdogan@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the integrated literacy skills of the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program within the framework of 21st Century skills. The model of this study is document analysis, which is a qualitative research method. In order to collect data in the research, "Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program" is used in the content analysis and the "21st Century Skills Checklist" developed by the researcher is used in carrying out the analysis. The integrated information literacy skills included in the Türkiye Century Maarif Model Preschool Education Program include 21st century skills such as information literacy, creativity and renewal, critical thinking and problem-solving skills. Digital literacy integrated skills include 21st century skills such as information, media, information and communication technologies (ICT) literacy skills. Visual literacy integrated skills include 21st century skills such as information literacy, critical thinking and problem solving, creativity and renewal skills. Cultural literacy integrated skills include 21st century skills such as flexibility and adaptation, initiative and self-control, productivity and accountability, leadership and responsibility, information literacy and communication skills. Citizenship literacy integrated skills include 21st century skills such as information literacy, flexibility and adaptation, initiative and self-control, leadership and responsibility skills. Data literacy integrated skills include 21st century skills such as information literacy, critical thinking and problem-solving skills. Sustainability literacy integrated skills include 21st century skills such as information literacy, flexibility and adaptation, initiative and self-control skills. When the status of 21st century skills in literacy integrated skills are examined; from learning and innovation skills; creativity and renewal, critical thinking and problem solving, communication, cooperation skills; from information, media and technology skills; information, media, information and communication technologies (ICT) literacy skills; from life and career skills; flexibility and adaptation, taking initiative and self-control, productivity and accountability, leadership and responsibility skills are seen to be included. Among the 21st century skills, information literacy skills are the most common, while communication, productivity and accountability skills are the least common.

Keywords: *Preschool Education Program, Literacy Skills, Türkiye Century Education Model*

38. Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezinde Verilen Matematik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması

Doç. Dr. Nur SIRMACI, Atatürk Üniversitesi, Türkiye, nsirmaci@yahoo.com

Lisansüstü Öğrencisi Muhammed Alican PUSAT, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, m.a.pusat@gmail.com

Dr. Serdar SAFALI, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkiye, ssafali@agri.edu.tr

ÖZET

Özel yetenekli öğrenciler, bilişsel kapasiteleri, öğrenme hızları ve problem çözme yetenekleri açısından akranlarından önemli ölçüde farklılık gösteren bireylerdir. Bu öğrenciler için uygun eğitim ortamlarının sağlanması, potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmeleri açısından kritik öneme sahiptir. Türkiye'de özel yetenekli öğrencilerin eğitim aldığı en önemli kurumlardan biri olan Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda zenginleştirilmiş ve farklılaştırılmış bir eğitim sunmayı amaçlamaktadır. BİLSEM'lerde sunulan eğitim programlarının etkinliği, öğrencilerin akademik başarıları ve bu programlara yönelik tutumlarıyla doğrudan ilişkilidir. Özellikle matematik eğitimi, özel yetenekli öğrencilerin analitik düşünme becerilerini geliştirmede temel bir rol oynamaktadır. Ancak, özel yetenekli öğrencilerin matematik derslerine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik yeterli ölçme araçlarının bulunmaması, bu alandaki araştırmaların sınırlı kalmasına neden olmaktadır. Bu eksiklikten yola çıkılarak gerçekleştirilen bu çalışmanın temel amacı, özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'de verilen matematik dersine yönelik tutumlarını ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ölçek geliştirme modeli benimsenmiştir. Bu çalışmada, bilim ve sanat merkezlerinde öğrenim gören genel yetenek öğrencilerinin bilim ve sanat merkezlerinde okutulan matematik dersine yönelik tutumlarını tespit etmek üzere geçerlik ve güvenirliğe sahip bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Türkiye'nin çeşitli illerinde bilim ve sanat merkezlerinde öğrenim gören 138 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Ölçeğin geliştirilirken önce alan yazın taranarak 28 maddeden oluşan bir havuz oluşturulmuştur. Ölçek için geçerlik çalışması yalımasına ilişkin olarak kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Yapı geçerliliği için, açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, "BİLSEM matematik dersi ders içi etkinlikler ve uygulamalar" ve "matematik dersi ilgili projeler ve yarışmalar" isimlerinde iki faktör ve 21 maddeden oluşan geçerlik ve güvenilirliği test edilmiş bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçeği oluşturan iki faktör, toplam varyansın %68'ini açıklamaktadır. Ölçeğin bütünü için iç tutarlık katsayısı .85 olarak hesaplanmıştır. Bu veriler ışığında bakıldığında, oluşturulan ölçeğin geçerlik ve güvenirlik seviyelerinin alan yazındaki kriterlere göre kabul edilebilir bir seviyede olduğunu göstermektedir. Çalışmanın bulguları, geliştirilen ölçeğin özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'de verilen matematik dersine yönelik tutumlarını ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ölçeğin ilerleyen çalışmalarda farklı örneklemlerle test edilmesi ve geçerliliğinin artırılması önerilmektedir. Ölçek, özel yetenekli öğrencilerin matematik derslerine yönelik tutumlarını belirlemenin yanı sıra, BİLSEM'de sunulan matematik eğitiminin etkililiğini değerlendirmek için de kullanılabilir. Bulgular ışığında çeşitli öneriler sunulmaktadır. Ayrıca, özel yetenekli öğrencilerin matematiğe yönelik tutumlarını artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası matematik yarışmalarına daha fazla katılım sağlanmalı ve bu öğrenciler için özel destek programları geliştirilmelidir. Sonuç olarak, özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'de sunulan matematik dersine yönelik tutumlarını ölçmeye yönelik geliştirilen bu ölçek, hem akademik araştırmalara hem de eğitim politikalarına katkı sağlayabilecek önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bilim ve Sanat Merkezi, Özel Yetenekliler Eğitimi, Tutum, Matematik Eğitimi*

Development of an Attitude Scale for the Mathematics Course Given in Science and Art Centers by Students with Special Talents

Assoc. Prof. Dr. Nur SIRMACI, Atatürk University, Türkiye, nsirmaci@yahoo.com

Graduate Student Muhammed Alican PUSAT, Ministry of National Education, Türkiye, m.a.pusat@gmail.com

Dr. Serdar SAFALI, Ağrı İbrahim Çeçen University, Türkiye, ssafali@agri.edu.tr

ABSTRACT

Students with special talents are individuals who differ significantly from their peers in terms of their cognitive capacities, learning speed and problem-solving abilities. Providing appropriate educational environments for these students is critical for them to maximize their potential. Science and Art Centers (BİLSEM), one of the most important institutions in Turkey where gifted students receive education, aim to provide an enriched and differentiated education in line with students' interests and abilities. The effectiveness of the education programs offered at BİLSEMs is directly related to students' academic achievement and attitudes towards these programs. In particular, mathematics education plays a fundamental role in developing the analytical thinking skills of gifted students. However, the lack of adequate measurement tools to determine the attitudes of gifted students towards mathematics courses causes the research in this field to remain limited. Based on this deficiency, the main purpose of this study is to develop a valid and reliable scale to measure the attitudes of gifted students towards the mathematics course given in BİLSEM. In this study, scale development model, one of the quantitative research methods, was adopted. In this study, scale development model, one of the quantitative research methods, was adopted. In this study, it was aimed to develop a scale with validity and reliability to determine the attitudes of general ability students studying in science and art centers towards the mathematics course taught in science and art centers . The study group consisted of 138 students studying in science and art centers in various provinces of Turkey. During the development of the scale, a pool of 28 items was created by first reviewing the literature. For the validity study for the scale, expert opinions were consulted to ensure content validity. For construct validity, exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were conducted. As a result, a scale with two factors and 21 items named “BİLSEM mathematics course in-class activities and practices” and “mathematics course related projects and competitions” was developed, the validity and reliability of which was tested. The two factors that make up the scale explain 68% of the total variance. The internal consistency coefficient for the whole scale was calculated as .85. In the light of these data, it shows that the validity and reliability levels of the scale are at an acceptable level according to the criteria in the literature. The findings of the study reveal that the developed scale is a valid and reliable tool for measuring the attitudes of gifted students towards the mathematics course given in BİLSEM. It is recommended that this scale should be tested with different samples in future studies and its validity should be increased. In addition to determining the attitudes of gifted students towards mathematics courses, the scale can also be used to evaluate the effectiveness of the mathematics education offered at BİLSEM. In the light of the findings, various recommendations are presented. In addition, in order to increase the attitudes of gifted students towards mathematics, more participation in national and international mathematics competitions should be ensured and special support programs should be developed for these students. In conclusion, this scale, which was developed to measure the attitudes of gifted students towards the mathematics course offered at BİLSEM, is considered as an important tool that can contribute to both academic research and educational policies. It is recommended that the scale be tested with larger groups of participants in the future to increase its general validity.

Keywords: *Science and Art Center, Gifted Education, Attitude, Mathematics Education*

39. İlkokullarda Birleştirilmiş Sınıflara İlişkin Veli Görüşleri

Öğretmen Şennur KUĞU, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, sennurkugu@hotmail.com

Doç. Dr. Yurdagül GÜNAL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ygunal@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, ilkokullarda birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin velilerin görüşlerinin derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında kamuya bağlı bir köy ilkokulunda bulunan iki sınıflı, birleştirilmiş sınıfın velileri ile nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde fenomenolojik desen ile yürütülmüştür. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve beş açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, veliler birleştirilmiş sınıfların sakıncalarına ilişkin olarak; iki sınıfın bir arada olması, öğretmenli ders saatinin az olması, öğretmenin iki sınıfı idare etmesi, yaş farkı sebebiyle uyumsuzluk gibi uygulamada öğretim şekli ve arkadaşlık ilişkileri kaynaklı kategorilerde değerlendirmeler yapmışlardır. Birleştirilmiş sınıflara ilişkin olumsuz olarak dikkat dağınıklığı, gürültü, tam öğrenememe gibi durumları belirtmişlerdir. Aynı zamanda dersi yürüten öğretmenlerin konuları yetiştirememesi, öğretmenin öğrencileri ile bireysel ilgilenemediğini de ifade etmişlerdir. Buna karşın, birleştirilmiş sınıflarda farklı nitelikteki öğrenciler bir arada olduğundan bu uygulamada çocuklarının birbirinden öğrendiklerini, üst sınıfa hazırlık yapma olanağı bulduklarını, diğer sınıftakiler ile kaynaştıklarını, sabretmeyi öğrendikleri gibi olumlu yönlerinden de bahsetmişlerdir. Birleştirilmiş sınıflarda öğrenciler ödevli derslerde dikkat dağınıklığı, sıkılma, tam öğrenememe, motive olamama; arkadaşlık ilişkilerinde üst sınıfların alt sınıfları baskı altına alması gibi olumsuzluklar yaşamaktadır. Birleştirilmiş sınıflarda ders planlama ve sınıf yönetimi konusunda öğretmenler hizmet içi eğitimle desteklenmelidir. Ayrıca araştırmaya katılan veliler birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlerin mesleklerini sevmelerinin önemini vurgularken, bununla birlikte okulda öğrencilere yetiştirme kurslarının açılmasını, bilgisayar destekli eğitimin yapılması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Ayrıca birleştirilmiş sınıflarda bağımsız sınıflar programı uygulandığından konuların yetişmemesi, yeterli tekrar yapılamaması, öğretmenin öğrencilerle bireysel ilgilenememesi gibi sorunlar yaşanabilmektedir. Bu nedenle birleştirilmiş sınıflara özgü öğretim programı oluşturulması, uygulamaya özgü yardımcı kitaplar ve araç gereçlerle desteklenmesi önerilir. Birleştirilmiş sınıflı köy okullarına çoğunlukla yeni mezun sınıf öğretmenleri atanmaktadır. Köy şartlarının zor olması, deneyimsizlik nedeniyle öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflara bakış açıları genellikle olumsuzdur. Bu nedenle birleştirilmiş sınıflı köy okullarına köy yaşamını seven, deneyimli, istekli sınıf öğretmenlerinin görevlendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: *İlkokul, Birleştirilmiş Sınıf, Veli*

Parent Views on Unified Classes in Primary Schools

Teacher Sennur KUGU, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, sennurkugu@hotmail.com

Assoc.Prof. Yurdagul GUNAL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ygunal@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to examine in-depth the views of parents on the practice of combined classrooms in primary schools. The research was conducted with the parents of a two-class combined class in a public village primary school in the 2023-2024 academic year with a phenomenological design within the framework of qualitative research approach. A semi-structured interview form consisting of five open-ended questions and a personal information form developed by the researchers were used in the study. The study group was determined by criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods. Descriptive analysis was used to analyse the data. As a result of the research, parents made evaluations about the drawbacks of unified classrooms in categories such as having two classes together, fewer class hours with a teacher, the teacher managing two classes, incompatibility due to age difference, teaching style in practice and friendship relations. They mentioned distraction, noise, and not being able to learn fully as negative aspects of combined classes. At the same time, they also stated that the teachers conducting the lesson could not complete the subjects and that the teacher could not deal with the students individually. On the other hand, since students with different qualifications are together in unified classes, they also mentioned positive aspects of this practice such as that their children learn from each other, have the opportunity to prepare for the upper class, mingle with the students in the other class, and learn patience. In combined classes, students experience negative problems such as distraction, boredom, incomplete learning, lack of motivation in lessons with homework, and pressure from upper classes on lower classes in friendship relations. Teachers should be supported with in-service training on lesson planning and classroom management in combined classes. In addition, while the parents who participated in the research emphasised the importance of teachers' love for their profession, they also made suggestions such as opening training courses for students at school and providing computer-aided education. In addition, since the programme of independent classes is applied in combined classes, there may be problems such as not keeping up with the subjects, not enough repetition, and the teacher's inability to deal with the students individually. For this reason, it is recommended that a curriculum specific to combined classrooms should be developed and supported with auxiliary books and tools specific to the application. Newly graduated classroom teachers are mostly assigned to village schools with combined classrooms. Due to difficult village conditions and inexperience, teachers' perspectives on combined classrooms are generally negative. For this reason, it is recommended that experienced and willing classroom teachers who like village life should be assigned to village schools with combined classes.

Keywords: *Primary School, Unified Classroom, Parents*

40. Eğitimde Yapay Zekâ ve Öğretmen Konulu Makalelerin İçerik Analizi

Öğretmen Gonca ŞAMİLOĞLU, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, goncakomsu087@gmail.com

Prof. Dr. Aynur GEÇER, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, aynurgecer@gmail.com

ÖZET

Yapay Zekâ, sunduğu uygulamalar ile öğrenme-öğretme süreçlerini kişiselleştirme, öğretmenlerin iş yükünü hafifletme ve öğrencilerin öğrenme kaynaklarının artmasına ve farklılaşmasına etki etmektedir. Ancak, bu yenilikçi teknoloji ve uygulamaların etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için pedagojik yaklaşımların ne olacağı ve kişisel verilerle ilgili etik sorunların nasıl önlenebileceği gibi birçok önemli konuyu da gündeme getirmektedir. Bu araştırmada, eğitimde yapay zekâ (YZ) kullanımı ve öğretmenler konulu Türkiye merkezli makaleler 2020-2024 yılları arasında sistematik bir içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Google Scholar, Science Direct ve Ulakbim veri tabanlarında yapılan taramalarda ulaşılan ve belirlenen ölçütlere uyan 30 makale araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışmalar; yayın yılı, araştırma yöntemi, örneklem grubu, veri toplama araçları, araştırma konusu ve sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Bulgulara göre, en fazla yayın 2024 yılında yapılmış ve araştırmalarda ağırlıklı olarak nitel yöntem (%60) tercih edilmiştir. Öğretmenlerin yapay zekâya yönelik tutumları genel olarak olumlu bulunmuş; özellikle lisansüstü eğitim almış öğretmenlerde bu tutumların daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Ancak veri güvenliği, etik sorunlar, teknik altyapı eksiklikleri ve yapay zekâ okuryazarlığı eksikliği öğretmenlerin çekinceler geliştirmesine yol açmıştır. Öğretmenlerin yapay zekâyı etkili kullanabilmesi için mesleki gelişim eğitimlerine ve destekleyici politikaların geliştirilmesine ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır. Yapay zekânın eğitim süreçlerinde kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunduğu, öğretmenlerin iş yükünü hafiflettiği ve öğrenci performansını izleme imkânı sağladığı ifade edilmiştir. Ancak bu teknolojilerin sınıf içi uygulamalara entegrasyonu için pedagojik yaklaşımların yeniden tasarlanması gerektiği belirtilmiştir. Araştırmanın sınırlılığı, yalnızca Türkiye merkezli ve belirli yıllar arasında yayımlanmış makaleleri kapsamasıyla ilgilidir. Gelecek çalışmalarda uluslararası literatürün de kapsam dâhiline alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, İçerik Analizi, Öğretmenlerin YZ Kullanımı, Eğitimde Yapay Zekâ ve Öğretmen*

Content Analysis of Articles on Artificial Intelligence and Teacher in Education

Teacher Gonca ŞAMİLOĞLU, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, goncakomsu087@gmail.com

Prof. Dr. Aynur GEÇER, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, aynurgecer@gmail.com

ABSTRACT

Artificial Intelligence, with the applications it offers, has the effect of personalising learning-teaching processes, alleviating the workload of teachers and increasing and differentiating the learning resources of students. However, in order to use these innovative technologies and applications effectively and efficiently, it also raises many important issues such as pedagogical approaches and how to prevent ethical problems related to personal data. In this study, Turkey-based articles on the use of artificial intelligence (AI) in education and teachers between 2020 and 2024 were analysed through a systematic content analysis method. Thirty articles that were found in Google Scholar, Science Direct, and Ulakbim databases and met the specified criteria were included in the study. The studies were analysed according to publication year, research method, sample group, data collection tools, research topic and results. According to the findings, the highest number of publications was made in 2024 and qualitative method (60%) was predominantly preferred in the studies. Teachers' attitudes towards artificial intelligence were found to be positive in general; it was observed that these attitudes were higher especially in teachers with postgraduate education. However, data security, ethical problems, technical infrastructure deficiencies and lack of artificial intelligence literacy caused teachers to develop reservations. It was emphasised that there is a need for professional development trainings and the development of supportive policies for teachers to use artificial intelligence effectively. It was stated that artificial intelligence offers personalised learning opportunities in educational processes, lightens the workload of teachers and provides the opportunity to monitor student performance. However, it was stated that pedagogical approaches should be redesigned for the integration of these technologies into classroom practices. The limitation of the study is related to the fact that it only covers articles centred in Turkey and published between certain years. It is suggested that international literature should also be included in future studies.

Keywords: *Artificial Intelligence, Content Analysis, Teachers' Use Of AI, Artificial Intelligence and Teacher in Education*

41. Kelime Öğretimi Açısından 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi

Dr. Tuğba EMİRHAN, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, tubaemirhan@hotmail.com

ÖZET

Türkçe derslerinde anlama (okuma-dinleme) ve anlatma (konuşma-yazma) becerilerinin çocuklara kazandırılması önemlidir. Sözü edilen bu temel beceriler kelime hazinesine bağlı olarak gelişir. Nitekim birey; kelime bilgisi dâhilinde okuduğunu ve dinlediğini anlar, kendini yazarak veya konuşarak ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yenilenen 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da söz varlığı önemsenmiş, detaylı olarak açıklanmış ve örneklendirilmiştir. Bu araştırmanın temel amacı, kelime öğretimi açısından 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikleri incelemektir. Nitel bir çalışma olan bu araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu kapsamda 2024-2025 eğitim ve öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Ortaokul Türkçe dersi 5. sınıf ders kitapları incelenmiş, elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Buna göre sözü edilen kitaplardaki kelime etkinlerinin hangi yöntem veya teknikle ilişkili olduğu ve bunların kaç kez tekrarlandığı belirlenmiştir. Araştırma sonunda incelenen kitaplarda en çok "Bağlamdan Yararlanarak Tahmin Etme", "Eşleştirme", "Tahminleri Sözlükten Kontrol Edip Anlamını Öğrenme", "Sözlük Oluşturma", "Cümle İçinde Kullanma" yöntem ve tekniklerini içeren etkinlikler tespit edilmiştir. Bunların dışında sözü edilen kitaplarda "Bulmaca Çözme", "Boşluk Doldurma ile Kelime Öğretimi", "Çağrışım Yoluyla Kelime Öğretimi", "Harflerden Kelime Oluşturma" yöntem ve teknikleri de bulunmaktadır. Sonuç olarak 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan söz varlığına ilişkin yöntem ve tekniklere incelenen ders kitaplarında yer verildiği görülmüştür. Araştırma kapsamındaki kitaplarda genellikle aynı yöntem ve teknikler tekrar edilmiş, oyunlarla kelime öğretimine ilişkin çok az sayıda etkinliğe yer verilmiştir. Ancak oyunlarla kelime öğretimi öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayarak onların söz varlığının gelişmesine katkı sunabilir. Bu noktada kelime öğretiminde çocukların dikkat ve ilgisini çeken oyunlarla zenginleştirilmiş yöntem ve tekniklerinden Türkçe ders kitaplarında yararlanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Ders Kitapları, Kelime Öğretimi, Söz Varlığı*

Analyzing the Activities in 5th Grade Turkish Textbooks in Terms of Vocabulary Teaching

PhD Tuğba EMİRHAN, National Ministry of Education, Türkiye, tubaemirhan@hotmail.com

ABSTRACT

In Turkish lessons, it is important that children acquire comprehension (reading-listening) and expression (speaking-writing) skills. These basic skills develop depending on vocabulary. As a matter of fact, the individual understands what he/she reads and listens to within his/her vocabulary and expresses himself/herself by writing or speaking. In the 2024 Secondary School Turkish Lesson Teaching Program, which was renewed within the scope of the Turkish Century Education Model, vocabulary is given importance, explained in detail and exemplified. The main purpose of this study is to examine the activities in 5th grade Turkish textbooks in terms of vocabulary teaching. In this context, the 5th grade Turkish textbooks published by the Ministry of National Education in the 2024-2025 academic year were examined and the data obtained were analyzed using descriptive and content analysis techniques. Accordingly, it was determined which method or technique the vocabulary activities in these books were related to and how many times they were repeated. As a result of the research, the most common activities in the books examined in the study were found to include the methods and techniques of "Guessing by Making Use of Context", 'Matching', "Checking the Meaning of the Guesses from the Dictionary", "Creating a Dictionary", "Using in Sentences". In addition to these, there are also methods and techniques such as "Solving Crossword Puzzles", "Teaching Vocabulary by Filling in the Blanks", "Teaching Vocabulary by Association" and "Forming Words from Letters" in the aforementioned books. As a result, it was seen that the methods and techniques related to vocabulary in the 2024 Secondary School Turkish Curriculum were included in the textbooks examined. In the books within the scope of the research, the same methods and techniques were generally repeated and very few activities related to vocabulary teaching with games were included. However, vocabulary teaching with games can contribute to the development of students' vocabulary by ensuring their active participation in the lesson. At this point, methods and techniques enriched with games that attract children's attention and interest in vocabulary teaching can be used in Turkish textbooks.

Keywords: *Turkish Textbooks, Vocabulary Teaching, Vocabulary*

42. Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematiksel Düşünme Yapısının Belirlenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Hülya KOYUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hulyakoyun.92@gmail.com

Doç. Dr. Elif AKŞAN KILIÇASLAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aksanelif@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaöğretim öğrencilerinin matematiksel düşünme yapısının belirlenmesidir. Bir başka deyişle ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme sürecinde görsel kullanıp kullanmama tercihlerine göre düşünme yollarının belirlenmesidir. Öğrencilerin matematiksel düşünme yapılarının belirlenmesi, onların öğrenme süreçlerinde kullandıkları bilişsel yaklaşımları anlamaya imkân vererek öğretmenlerin etkili öğretim stratejileri geliştirmesine önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı doğrultusunda araştırma yöntemi betimsel araştırma olarak belirlenmiştir. Çalışmada "Öğrencilerin matematiksel düşünme yapısı nasıldır?" ve "Öğrencilerin matematiksel düşünme yapısı cinsiyete göre nasıl değişmektedir?" sorularına cevap aranmaktadır. Veri toplama aracı olarak Krutetskii düşünme yapıları bağlamında Presmeng (1985) tarafından geliştirilen Matematiksel Süreç Aracı (MSA)'nın A ve B bölümü kullanılmıştır. A bölümü Özhan Turan (2011) tarafından, B bölümü ise Taşova (2011) tarafından Türkçeye çevrilip geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. MSA'nın A bölümünde 6 ve B bölümünde 12 olmak üzere toplam 18 açık uçlu problem yer almaktadır. Çalışma grubu Trabzon ilinde yer alan bir devlet lisesinde öğrenim gören 32 kız, 23 erkek toplam 55 onuncu sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcılardan elde edilen verilerin analizi için MSA'da yer alan Presmeng (1985) tarafından geliştirilen "Çözüm Anahtarı" kullanılmıştır. MSA'nın analizinde, çözümün doğruluğuna bakılmaksızın her görsel çözüm 2 puan, görsel olmayan her çözüm 0 puan ve belirsiz bir yöntemle çözülen problemler 1 puan değerindedir. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin MSA puanının en düşük 5, en yüksek 26 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu harmonik düşünme yapısına sahip iken geometrik düşünme yapısına sahip öğrenci sayısının en az olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha çok geometrik ve analitik düşünme yapısına, kız öğrencilerin ise erkek öğrencilere göre daha çok harmonik düşünme yapısına sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonucuna göre öğrencilerin genel olarak problem çözüm sürecinde zihnin sözel-mantıksal ve görsel-uzamsal bileşenlerini dengeli bir biçimde kullanabildiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Matematiksel Düşünme Yapısı, Geometrik Düşünme, Analitik Düşünme, Ortaöğretim Öğrencileri*

Determination of Mathematical Thinking Structure of Secondary School Students

Graduate Student Hülya KOYUN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hulyakoyun.92@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Elif AKŞAN KILIÇASLAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aksanelif@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the mathematical thinking structure of secondary school students. In other words, it is to determine the ways of thinking of secondary school students according to whether they prefer to use visuals in the problem solving process. Determining students' mathematical thinking structures is significant as it reveals the cognitive approaches they adopt in learning mathematics, thereby providing valuable insights for teachers in developing effective instructional strategies. In line with the study's objective, a descriptive research method was employed. The study aims to answer the following research questions: "What are the mathematical thinking structures of students?" and "How do students' mathematical thinking structures differ by gender? As the data collection instrument, the Mathematical Processing Instrument (MPI), developed by Presmeg (1985) within the context of Krutetskii's thinking structures, was used. The A section of the MPI was translated into Turkish and validated by Özhan Turan (2011), while the B section was translated and validated by Taşova (2011). The MPI consists of a total of 18 open-ended problems, with 6 problems in section A and 12 problems in section B. The study group consists of 55 tenth-grade students (32 female, 23 male) enrolled in a public high school in Trabzon, Turkey. The data obtained from the participants were analyzed using the "Solution Key" developed by Presmeg (1985) within the MPI framework. In the analysis of the MPI, regardless of the correctness of the solution, each visual solution was assigned 2 points, each non-visual solution 0 points, and solutions with an unclear method 1 point. According to the results, students' MPI scores ranged from a minimum of 5 to a maximum of 26. The majority of students exhibited a harmonic thinking structure, while the number of students with a geometric thinking structure was the lowest. Male students were found to have a higher tendency toward geometric and analytical thinking structures compared to female students, whereas female students exhibited a greater inclination toward harmonic thinking structures. Based on the study results, it can be concluded that students generally use both the verbal-logical and visual-mental components of the mind in a balanced manner during problem-solving.

Keywords: *Mathematical Thinking Structure, Visual Thinking, Analytical Thinking, Secondary School Students*

43. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10 ve 11. Sınıflar) Öğretim Programı'nın Tarihsel Etik Boyutunun Değerlendirilmesi

Dr. İnanç GENÇ, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Trabzon, Türkiye, inancgenc@yahoo.com

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, Türkiye, selahattinkaymakci@gmail.com

ÖZET

Tarihsel etik, tarihsel olayların değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında etik değerlerin nasıl bir rol oynadığını inceleyen bir disiplindir. Bu bağlamda, tarihsel etik, bireylerin ve toplumların geçmişe ilişkin anlayışlarını şekillendirmekte ve tarih eğitiminin temel bileşenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Tarihsel olayların etik açıdan analizi, öğrencilerin adalet, dürüstlük, empati ve sorumluluk gibi değerleri benimsemelerine yardımcı olurken, tarihsel bilinçlerini de derinleştirir. Bu nedenle, tarihsel etik, eğitim politikalarında ve öğretim programlarında önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10 ve 11. sınıflar) Öğretim Programı'nın tarihsel etik boyutunu değerlendirmektir. Nitel bir anlayışla gerçekleştirilen çalışmada, öğretim programı doküman analizi yöntemiyle incelenmiş öğretim programı ve ilgili literatür doğrultusunda veriler, belirli temalar ve etik yaklaşımlar çerçevesinde kodlanmıştır. Kodlama süreci, verilerin içerik analizi yöntemi ile sistematik bir şekilde incelenmesini sağlamış, benzerlikler ve ilişkiler göz önünde bulundurularak kodlar daha geniş temalar altında birleştirilmiştir. Her tema üzerinde derinlemesine bir analiz gerçekleştirilerek, öğretim programının etik boyutunun ele alınışı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretim programının etik değerlerin vurgusunu, tarihsel olayların etik analizi ve dijital tarih ile etik konularını kapsamaktadır. Program, öğrencilerin dürüstlük, adalet, sorumluluk, empati ve vatanseverlik gibi etik değerleri kazanmalarını hedeflerken, tarihsel olayların dönemin koşulları bağlamında tarafsız ve eleştirel bir şekilde değerlendirilmesini önermektedir. Ayrıca, dijital tarih çalışmalarında etik kurallara uyum vurgulanmış ve öğrencilerin dijital kaynakların güvenilirliğini sorgulama becerilerini geliştirmeleri gerektiği belirtilmiştir. Öğretim yöntemleri olarak Sokratik tartışmalar, örnek olay analizleri ve performans görevleri gibi yöntemlerin kullanılması önerilmektedir. Araştırma sonuçları, programın tarihsel etik boyutunu güçlü bir şekilde ele aldığını ve öğrencilerin tarihsel olayları değerlendirirken etik bir bakış açısı geliştirmelerini hedeflediğini göstermektedir. Bu çalışma, tarih eğitiminin etik boyutuna ilişkin önemli katkılar sunmakta ve eğitim politikaları açısından yol gösterici bir çerçeve oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Tarih Öğretim Programı, Tarihsel Etik, Tarih Dersi, Türkiye Yüzyılı*

Evaluation of the Historical Ethics Dimension of the Türkiye Century Education Model 2024 Secondary History Course (9th, 10th and 11th Grades) Curricula

PhD İnanç GENÇ, The Republic of Türkiye Directorate of Communications, Trabzon, Türkiye, inancgenc@yahoo.com

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye, selahattinkaymakci@gmail.com

ABSTRACT

Historical ethics is a discipline that examines how ethical values play a role in the evaluation and interpretation of historical events. In this context, historical ethics shapes individuals‘ and societies’ understanding of the past and is considered as one of the basic components of history education. The ethical analysis of historical events helps students to adopt values such as justice, honesty, empathy and responsibility, while deepening their historical consciousness. Therefore, historical ethics has an important place in educational policies and curricula. The aim of this study, evaluation of the historical ethics dimension of the Turkey century education model 2024 secondary history course (9th, 10th and 11th Grades) curricula. In the study conducted with a qualitative approach, the curricula was examined by document analysis method and the data were coded within the framework of certain themes and ethical approaches in line with the curricula and related literature. The coding process enabled the data to be analysed systematically with the content analysis method, and the codes were combined under broader themes by considering similarities and relationships. An in-depth analysis was carried out on each theme, and the ethical dimension of the curricula was examined in detail. The findings cover the curricula's emphasis on ethical values, ethical analysis of historical events and digital history and ethics. While the curricula aims for students to acquire ethical values such as honesty, justice, responsibility, empathy and patriotism, it recommends an objective and critical evaluation of historical events in the context of the conditions of the period. In addition, compliance with ethical rules in digital history studies was emphasized and it was stated that students should develop the skills of questioning the reliability of digital sources. Socratic discussions, case studies and performance tasks are suggested as teaching methods. The results of the study show that the curricula strongly addresses the historical ethical dimension and aims to help students develop an ethical perspective when evaluating historical events. This study makes important contributions to the ethical dimension of history education and provides a guiding framework for educational policies.

Keywords: *History Curricula, Historical Ethics, History Lesson, Türkiye Century*

44. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10 ve 11. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Dijital Tarih ve Etik

Dr. İnanç GENÇ, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Trabzon, Türkiye, inancgenc@yahoo.com

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

ÖZET

Dijital tarih, tarihsel araştırma ve öğretim süreçlerinde dijital teknolojilerin entegrasyonunu ifade eder. Bu uygulamalar, tarihsel verilerin dijital ortamda toplanması, analizi ve paylaşımını kolaylaştırarak, tarih biliminin daha erişilebilir ve etkileşimli hale gelmesine olanak tanır. Tarih eğitimi açısından dijital tarih uygulamaları, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini artırarak, tarihsel bilgiyi sorgulama, analiz etme ve yorumlama yeteneklerini güçlendirir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programı kapsamında dijital tarih uygulamaları ve etik boyutların ele alınışını incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiş olup veriler öğretim programının doküman analizi yöntemiyle incelenmesi sonucunda elde edilmiştir. Programın içerikleri, öğrenme çıktılarına yönelik hedefler ve uygulama esasları detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Ayrıca, literatür taraması yoluyla mevcut yaklaşımlar değerlendirilmiştir. Bu süreçte, dijital tarih uygulamaları ve etik boyutlar tematik olarak ele alınmış ve programdaki yeri sistematik bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, dijital tarih uygulamalarının ve etik değerlerin programda bütüncül bir şekilde ele alındığını göstermektedir. Dijital tarih, öğrencilerin tarihsel olayları geniş bir perspektiften anlamalarına ve bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Program, dijital kaynakların güvenilirliği ve etik kullanımı konularına özel bir vurgu yaparak, öğrencilerin dijital tarih uygulamalarında etik kurallara uymalarını teşvik etmektedir. Bu bağlamda program tarih derslerini öğrencilere ilgi çekici, sorgulayıcı ve güncel hayatla ilişkilendirilebilir bir şekilde sunmaktır. Dijital tarih uygulamaları, öğrencilerin tarihsel olayları farklı perspektiflerden anlamalarını sağlarken, etik boyutlar ise dijital kaynakların güvenilirliği ve doğru kullanımına vurgu yapmaktadır. Öğretim programında, öğrencilerin eleştirel düşünme, analiz ve yorumlama becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler ve uygulamalar yer almakta olup dijitalleşmenin tarih araştırma ve yazım süreçlerine etkisi kapsamlı bir şekilde ele alındığı sonucuna ulaşılmış ve bu kapsamda çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Tarih, Etik, Tarih Eğitimi, Eleştirel Düşünme, Türkiye Yüzyılı*

Digital History and Ethics in the Türkiye Century Education Model 2024 Secondary Education History Course (Grades 9, 10 and 11) Curricula

PhD İnanç GENÇ, The Republic of Türkiye Directorate of Communications, Trabzon, Türkiye, inancgenc@yahoo.com

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

ABSTRACT

Digital history refers to the integration of digital technologies in historical research and teaching. These applications facilitate the collection, analysis and sharing of historical data in a digital environment, making the science of history more accessible and interactive. In terms of history education, digital history applications increase students' critical thinking skills and strengthen their ability to question, analyze and interpret historical knowledge. The aim of this study is to examine the handling of digital history practices and ethical dimensions within the scope of the Türkiye Century Maarif Model 2024 Secondary Education History Course Curricula. The research was carried out using the qualitative research method and the data were obtained as a result of examining the curriculum using the document analysis method. The contents of the curriculum, objectives for learning outcomes and application principles were analyzed in detail. In addition, existing approaches were evaluated through literature review. In this process, digital history practices and ethical dimensions were addressed thematically and their place in the program was systematically examined. The findings of the study show that digital history practices and ethical values are addressed in a holistic manner in the program. Digital history allows students to understand historical events from a broad perspective and develop information literacy skills. The program places special emphasis on the reliability and ethical use of digital resources, encouraging students to comply with ethical rules in digital history practices. In this context, the program aims to present history lessons to students in an engaging, questioning and relatable way. Digital history practices enable students to understand historical events from different perspectives, while ethical dimensions emphasize the reliability and correct use of digital resources. The curricula includes activities and practices aimed at developing students' critical thinking, analysis and interpretation skills, and it has been concluded that the impact of digitalization on history research and writing processes has been comprehensively addressed and various suggestions have been made in this context.

Keywords: *Digital History, Ethics, History Education, Critical Thinking, Türkiye Century*

45. Affetmenin Gücü: Psikolojik Sağlamlık ile İlişkisi ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Gülçin KÖSE, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, gulcinkose.1313@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Elvan YILDIZ AKYOL, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, elvanyildiz@gazi.edu.tr

ÖZET

Psikolojik sağlamlık, bireylerin yaşadıkları olumsuzluk veya sıkıntı içeren durumlardan sonra risk faktörleri ve koruyucu faktörlerin etkileşimleri ile ortaya çıkan bir süreçtir ve bireylerin bu değişikliklere ayak uydurması anlamına gelmektedir. Bireyler, aile, arkadaşlık, romantik ilişkiler, iş hayatı ve toplumsal etkileşimler gibi farklı ilişki dinamiklerinde incitici davranışlarla karşılaşabilir ve bu durum ilişkilerinde zedelenmelere yol açabilir. Böyle anlarda bireylerin önünde iki temel seçenek bulunmaktadır. İlki, karşıdaki kişiye karşı öfke ve kırgınlığı sürdürerek kin tutmak ve bu olumsuz duyguların ilişkilerini daha da yıpratmasına izin vermektir. İkinci seçenek ise, yaşanan olumsuzluğu kabul ederek affetmeyi seçmek ve duygusal yükten kurtularak ilişkilerde onarıcı bir yaklaşım benimsemektir. Affetme, kişinin kendisine zarar veren bir kişi ya da duruma karşı duyduğu olumsuz duyguları bilinçli olarak serbest bırakması ve daha dengeli bir bakış açısı geliştirmesi sürecidir. Kendini affetme, başkalarını affetme ve durumu affetme olarak üçe ayrılan bu süreç, bireyin ruh sağlığını olumlu yönde etkileyerek stres, öfke ve depresyon düzeylerini azaltırken, daha yüksek yaşam doyumu ve olumlu duygularla ilişkilidir. Affetmenin, bireyin olumsuz duygularını hafifleterek stresle başa çıkmasını kolaylaştıracağı ve psikolojik sağlamlığını artırıcı bir rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı yetişkinlerde affetmenin (kendini affetmek, başkalarını affetmek ve durumu affetmek) psikolojik sağlamlığı anlamlı biçimde yordayıp yordamadığını incelemektir. Ayrıca, bu çalışma kapsamında psikolojik sağlamlığın bireylerin cinsiyetine göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı ve psikolojik sağlamlık ve yaş arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın katılımcıları yaşları 18 ile 65 arasında değişen ve yaş ortalaması 25.89 olan 339 (253 kadın, 86 erkek) yetişkinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ), Heartland Affedicilik Ölçeği (HAÖ) ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu araştırmada gerçekleştirilen temel istatistikler IBM SPSS 29 paket programı kullanılarak test edilmiştir. Gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucunda araştırmanın bağımlı değişkeni olan "psikolojik sağlamlık" ile bağımsız değişkeni olan "affetme" arasında ($r = .58$, $p < .001$) pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca psikolojik sağlamlık ile affetmenin alt boyutları olan kendini affetme ($r = .60$, $p < .001$), başkalarını affetme ($r = .22$, $p < .001$) ve durumu affetme ($r = .57$, $p < .001$) arasında da pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Daha sonra affetmenin alt boyutları olan kendini affetme, başkalarını affetme ve durumu affetme değişkenlerinin psikolojik sağlamlığı yordama düzeylerini analiz etmek için çoklu regresyon analizi stepwise metodu ile gerçekleştirilmiş ve analiz sonucunda kendini affetme [$F:192.06$, $R = .60$, $R2 = .36$, $p < .001$] ve durumu affetmenin [$F:119.57$, $R = .65$, $R2 = .41$, $p < .001$] psikolojik sağlamlığı anlamlı bir şekilde yordadığı başkalarını affetmenin ise psikolojik sağlamlığı anlamlı bir şekilde yordamadığı bulunmuştur. Kendini affetme psikolojik sağlamlığa ait varyansın tek başına %36'sını açıklarken, durumu affetme değişkeni eklendiğinde iki alt boyutun birlikte %41'ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca gerçekleştirilen t-testi analizi sonucunda bulgular psikolojik sağlamlığın cinsiyete göre farklılaşmadığını gösterirken ($t(337) = -4.04$, $p > .05$), gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucunda ise bulgular yaş ve psikolojik sağlamlık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir ($r = .22$, $p < .001$).

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Sağlamlık, Affetme, Yetişkinler*

The Power of Forgiveness: Its Relationship with Psychological Resilience and Examination in Terms of Various Variables

Gülçin KÖSE, Gazi University, Ankara, Türkiye, gulcinkose.1313gmail.com

Asst. Prof. Dr. Elvan YILDIZ AKYOL, Gazi University, Ankara, Türkiye, elvanyildiz@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Psychological resilience is a dynamic process that emerges through the interaction of risk and protective factors following adverse or distressing life events. It refers to an individual's capacity to adapt to such changes. People may encounter hurtful behaviors within various relational dynamics, such as family, friendships, romantic relationships, work life, and social interactions, which can lead to emotional injuries and relational damage. In such situations, individuals are typically faced with two primary options: to harbor anger and resentment, thereby allowing these negative emotions to further deteriorate relationships; or to accept the negative experience, choose to forgive, and adopt a reparative approach that alleviates emotional burdens. Forgiveness is defined as the conscious release of negative emotions directed toward a person or situation that has caused harm, and the development of a more balanced perspective. This process, which includes self-forgiveness, forgiveness of others, and situational forgiveness, is positively associated with mental health outcomes. It has been shown to reduce levels of stress, anger, and depression, while enhancing life satisfaction and positive affect. It is believed that forgiveness may play a crucial role in enhancing psychological resilience by alleviating negative emotions and facilitating more effective coping with stress. Accordingly, the aim of this study is to examine whether forgiveness (i.e., self-forgiveness, forgiveness of others, and situational forgiveness) significantly predicts psychological resilience among adults. In addition, the study explores whether psychological resilience differs significantly by gender and whether there is a significant relationship between psychological resilience and age. The study sample consisted of 339 adults (253 women, 86 men) aged between 18 and 65 years, with a mean age of 25.89. The instruments used in the study included the Brief Resilience Scale (BRS), the Heartland Forgiveness Scale (HFS), and a personal information form. Descriptive statistics were analyzed using IBM SPSS version 29. Correlation analysis revealed a moderately significant positive relationship between psychological resilience (the dependent variable) and forgiveness (the independent variable) ($r = .58$, $p < .001$). Furthermore, significant positive correlations were found between psychological resilience and the subdimensions of forgiveness: self-forgiveness ($r = .60$, $p < .001$), forgiveness of others ($r = .22$, $p < .001$), and situational forgiveness ($r = .57$, $p < .001$). A stepwise multiple regression analysis was conducted to examine the predictive power of forgiveness subdimensions on psychological resilience. The results indicated that self-forgiveness [$F = 192.06$, $R = .60$, $R^2 = .36$, $p < .001$] and situational forgiveness [$F = 119.57$, $R = .65$, $R^2 = .41$, $p < .001$] significantly predicted psychological resilience, whereas forgiveness of others did not. Self-forgiveness alone accounted for 36% of the variance in psychological resilience. When situational forgiveness was added to the model, both variables together explained 41% of the variance. In addition, an independent samples t-test revealed no significant difference in psychological resilience by gender ($t(337) = -4.04$, $p > .05$). However, a correlation analysis demonstrated a significant positive relationship between age and psychological resilience ($r = .22$, $p < .001$).

Keywords: *Psychological Resilience, Forgiveness, Adults*

46. Sağlık ve Spor Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. İclal ŞAHİN, Avrasya Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, c_iclal_sahin@hotmail.com

ÖZET

Öğrencinin, eğitimde akademik başarıya ulaşması öğrenci, veli ve eğitmen açısından önemlidir. Bununla birlikte eğitimde istenilen akademik başarıya ulaşmak için gereklilikler arasında öğrencinin ders çalışma becerilerine sahip olması öne çıkmaktadır. Lise ve üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalarda öğrencilerin nasıl ders çalışılacağını bilmedikleri bildirilmektedir. Ders çalışmak için gereken beceriler arasında motivasyon, zaman yönetimi ve sınava hazırlık-sınav kaygısı yönetimi becerilerinin olması gerektiği bildirilmektedir. İfade edilen beceriler yanında öğrencilerin aldıkları derslerin içeriklerinin akademik başarılarında etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim biyoloji temelli dersler alan öğrencilerinin derslerinde zorlandıklarını ifade ettikleri çalışmalar literatürde görülmektedir. Durum dikkate alındığında çalışmada biyoloji temelli dersler alan sağlık ve spor alanı öğrencilerinin ders çalışma becerilerinin tespiti amaçlanmıştır. Ders çalışma becerileri; mezun olunan lise türü, YKS tercihlerinde program/bölüm tercihinde kullanılan puan türü, başarı dilimi, üniversitede okunan program/bölüm, sınıf tercih sırası, AGNO ve üniversitedeki derslere devam durumu gibi değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışmanın evrenini Karadeniz Bölgesi'nde bulunan bir vakıf üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda (SHMYO), Sağlık Bilimleri Fakültesinde (SBF) ve Spor Bilimleri Fakültesinde (SPR) öğrenim gören 3724 öğrenci oluşturmakla birlikte örneklem 433 öğrenci olmuştur. Çalışmanın araştırma yaklaşımı nicel, araştırma deseni ise ilişkisel tarama şeklinde belirlenmiş olup, veri toplama aracı olarak demografik soruların ve ders çalışma becerileri ile ilgili soruların yer aldığı bir ölçek formu kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 20 programı ile yapılmıştır. Yapılan tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 20 programıyla yüzde, ANOVA, Kruskal Wallis varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının; mezun olunan lise, üniversite giriş puanı, üniversite giriş başarı dilimi, okudukları sınıf seviyeleri, üniversiteyi tercih sıralarına göre anlamlı bir fark göstermediği anlaşılmıştır. Öğrencilerin, ders çalışma alışkanlıklarının okudukları program/bölüm değişkenine göre anlamlı bir fark gösterdiği ($p<.007$) anlaşılmış olup farkın İlk ve Acil Yardım programı ile Ergoterapi bölümü öğrencileri arasında olduğu görülmüştür. Çalışmamızda öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının, sahip oldukları son AGNO değerine göre anlamlı bir fark gösterdiği $p<.05$ (.00) anlaşılmış olup farkın 3.01-4.00 AGNO ile bunun altında olan değerler arasında olduğu görülmüştür. Öğrencilerin, ders çalışma alışkanlıklarının derse devam değişkenine göre anlamlı bir fark gösterdiği $p<.05$ (.00) anlaşılmış olup farkın 1 hafta devamsızlık ile 1-4 ve 4-8 arası devamsızlık süreleri arasında olduğu görülmüştür. Sonuç olarak öğrencilerin ders çalışma becerilerinin okunan program/bölüm, AGNO ve devamsızlık sürelerine göre anlamlı olduğu, AGNO değeri yüksek olan, devamsızlık süreleri düşük olan öğrencilerin ders çalışma becerilerinin yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ders Çalışma, Üniversite Öğrencileri, Motivasyon, Zaman, Sınav Kaygısı*

Examination of the Study Skills of University Students Studying in the Health and Sports Field in Terms of Different Variables

Lect. Dr. İclal ŞAHİN, Avrasya University, Trabzon, Türkiye, c_iclal_sahin@hotmail.com

ABSTRACT

Achieving academic success in education is important for students, parents, and educators. However, among the requirements for attaining the desired academic success in education, students' study skills stand out. Studies conducted with high school and university students have reported that many students do not know how to study effectively. The necessary skills for studying include motivation, time management, and the ability to prepare for and manage exam anxiety. In addition to these skills, it is also believed that the content of the courses students take plays a significant role in their academic success. Indeed, literature indicates that students taking biology-based courses often express difficulty with these subjects. Considering this situation, the present study aims to determine the study skills of students in health and sports fields who are enrolled in biology-based courses. Study skills were examined in relation to variables such as the type of high school graduated from, the type of score used in university entrance preferences, placement ranking, current academic program/department, class level, program preference order, GPA, and class attendance. The population of the study consists of 3,724 students studying at a foundation university located in the Black Sea Region, specifically within the Vocational School of Health Services (SHMYO), the Faculty of Health Sciences (SBF), and the Faculty of Sport Sciences (SPR). The sample size was 433 students. The research approach was quantitative, and the research design was a relational screening model. A scale form including demographic questions and items related to study skills was used as the data collection tool. Data were analyzed using SPSS 20. The significance level for all statistical analyses was set at 0.05. Percentage, ANOVA, and Kruskal-Wallis variance analysis techniques were used in the analysis. The results revealed that students' study habits did not differ significantly based on the type of high school graduated, university entrance score, entrance ranking, class level, or program preference order. However, there was a significant difference in study habits based on the academic program/department variable ($p<.007$), with the difference observed between students in the First and Emergency Aid program and the Occupational Therapy department. Additionally, a significant difference in study habits was found based on students' current GPA ($p<.05$ (.00)), with the difference between students having a GPA of 3.01–4.00 and those with lower GPAs. A significant difference was also found in relation to class attendance ($p<.05$ (.00)), particularly between those with only one week of absence and those with 1–4 and 4–8 weeks of absence. In conclusion, students' study skills were found to significantly vary based on their academic program/department, GPA, and absenteeism levels. Students with higher GPAs and lower absenteeism had better study skills.

Keywords: *Studying, University Students, Motivation, Time, Exam Anxiety*

47. Temel Müzik Yazı ve Ögeleri Ünitesinde Ayrılıp Birleşme Tekniği Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Cemre BAYAT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bayatcemre4@gmail.com

Doç. Dr. Yalçın YILDIZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, yyildiz@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, lise müzik dersi öğretim programında yer alan temel müzik yazı ve öğeleri ünitesinde, iş birlikli öğrenme yöntemlerinden "ayrılıp birleşme" tekniğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, yarı-deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Çalışma, 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılında Rize'deki bir lisede öğrenim gören 26 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen, geçerliliği ve güvenirliği test edilmiş müzik yazı ve öğeleri ünitesine yönelik bir başarı testi kullanılmıştır. Çalışmanın veri analizinde, bir istatistik programı yardımıyla, parametrik olmayan istatistiksel teknikler uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasındaki farklılıkları belirlemek için Mann-Whitney U testi, grup içindeki değişimi incelemek için Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. "Ayrılıp birleşme" tekniğiyle öğrenim gören deney grubunun, geleneksel öğretim yöntemlerini kullanan kontrol grubuna kıyasla temel müzik yazısı ve öğeleri ünitesinde daha yüksek başarı gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, iş birlikli öğrenme kapsamında yer alan "ayrılıp birleşme" tekniğinin müzik eğitiminde öğrenci başarısını artırmada etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, tekniği kullanacak müzik öğretmenlerinin bu tekniğe hâkim olmaları, ders planlarını buna göre hazırlamaları ve sınıf ortamını iş birlikli öğrenme yöntemine uygun şekilde düzenlemeleri önerilmektedir. Gelecekte bu tekniğin öğrenciler arasında etkileşimi ve iş birliğine yönelik etkisinin inceleneceği çalışmalar gerçekleştirilebilir. Bu çalışmanın, müzik eğitiminde alternatif öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini incelemesi açısından literatüre önemli bir katkı sunulacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bu tür tekniklerin farklı derslerde de uygulanabilirliği üzerine yapılacak yeni araştırmalar için bir temel teşkil etmektedir. Bu doğrultuda, gelecekte daha geniş örneklemlerle yapılacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İş birlikli Öğrenme, Ayrılıp Birleşme Tekniği, Müzik Eğitimi, Nicel Araştırma*

An Investigation into the Effect of the Jigsaw Technique on Student Achievement in the Curricular Unit of Basic Music Notation and Elements

Graduate Student Cemre BAYAT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bayatcemre4@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Yalçın YILDIZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, yyildiz@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to investigate the effect of the jigsaw technique, one of the cooperative learning methods, on student achievement in the curricular unit "Basic Music Notation and Elements", which is part of the high school music curriculum. The study employed a quasi-experimental design with a pre-test/post-test control group. It was conducted with 26 students enrolled in a high school in Rize during the Fall semester of the 2024–2025 academic year. As a data collection tool, an achievement test specifically developed by the researchers for the music notation and elements unit—whose validity and reliability were confirmed—was used. In the data analysis, non-parametric statistical techniques were applied using statistical software. The Mann-Whitney U test was used to determine differences between the post-test scores of the experimental and control groups, while the Wilcoxon signed-rank test was applied to analyze within-group changes. The statistical analysis revealed a significant difference between the experimental and control groups. Students in the experimental group, who received instruction through the jigsaw technique, demonstrated higher achievement in the curricular unit compared to the control group, which was taught using traditional teaching methods. The findings suggest that the jigsaw technique, as part of cooperative learning, is an effective method for enhancing student achievement in music education. Accordingly, it is recommended that music teachers who intend to implement this technique should develop a solid understanding of it, design their lesson plans accordingly, and create a classroom environment conducive to cooperative learning. Future research may explore the effects of this technique on student interaction and collaboration. This study is expected to contribute significantly to the literature by examining the impact of alternative instructional methods on student achievement in music education. Furthermore, it provides a basis for future research on the applicability of such techniques in other subject areas. Therefore, further studies with larger sample sizes are needed.

Keywords: *Cooperative Learning, Jigsaw Technique, Music Education, Quantitative Research, Achievement Test*

48. Farklı Dönemlerde Liselere Giriş Sınavlarında Fen Bilimleri Alanına Ait Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Yılmaz DUMAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, yduman93@gmail.com

Prof. Dr. Evrim URAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, evrimural@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen liselere giriş sınavları olan Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS), Seviye Belirleme Sınavı (SBS), Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) ve Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamında fen bilimleri alanında seçilen iki döneme ait sınav sorularının, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi ve bilişsel süreç boyutlarına göre incelenmesidir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi deseninden tasarlanmıştır. Çalışma kapsamında veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmada, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan sınavlarda fen bilimleri alanına ait toplam 170 sınav sorusu incelenmiştir. Alanında iki uzman, soruları Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi ve bilişsel süreç boyutlarına göre karşılaştırarak analiz etmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda; 2003 ve 2007 yıllarında yapılan OKS'de, iki döneme ait 50 fen bilimleri sorusunun %52'sinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin alt düzey bilişsel süreç boyutunda, % 48'inin ise üst düzey bilişsel süreç boyutunda yer aldığı, ancak değerlendirme ve sentez basamağına ait soru bulunmadığı belirlenmiştir. 2009 ve 2013 yıllarında yapılan SBS'de, iki döneme ait 40 adet fen bilimleri sorusunun %57,5'inin alt düzey bilişsel süreç boyutunda, %42,5'inin ise üst düzey bilişsel süreç boyutunda yer aldığı tespit edilmiştir. 2013-2014 ve 2015-2016 yılları 1.dönemde yapılan TEOG'da, iki döneme ait 40 fen bilimleri sorusunun %80'inin alt düzey bilişsel süreç boyutunda, %20'sinin ise üst düzey bilişsel süreç boyutunda yer aldığı belirlenmiştir. 2022 ve 2024 yıllarında yapılan LGS'de, iki döneme ait 40 fen bilimleri sorusunun %95'inin alt düzey bilişsel süreç boyutunda, %5'inin ise üst düzey bilişsel süreç boyutunda yer aldığı tespit edilmiştir. Bilgi birikimi boyutu açısından değerlendirildiğinde, fen bilimleri alanındaki soruların büyük çoğunluğunun olgusal, kavramsal ve işlemsel bilgi boyutlarında yoğunlaştığı, ancak üst düzey bilgi boyutuna ait soruların bulunmadığı görülmüştür. Araştırma sonuçları, liselere geçiş sınavlarında fen bilimleri alanına ait soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne orantılı şekilde dağılmadığını göstermektedir. Soruların büyük çoğunluğunun alt bilişsel basamaklarda (hatırlama, anlama, uygulama) yoğunlaştığı, ancak değerlendirme ve yaratma gibi üst düzey bilişsel basamaklarda yeterli sayıda soru bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerini geliştirme fırsatlarının sınırlı olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Liselere Giriş Sınavı, Fen Bilimleri Alanı Soruları, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi*

Examination of Science Questions in High School Entrance Exams in Different Periods According to the Revised Bloom Taxonomy

Graduate Student Yılmaz DUMAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye, yduman93@gmail.com

Prof. Dr. Evrim URAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye, evrimural@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to examine the exam questions of two terms selected in the field of science within the scope of the High School Entrance Exams conducted by the Ministry of National Education: Secondary Education Institutions Selection and Placement Exam (OKS), Level Determination Exam (SBS), Transition from Basic Education to Secondary Education (TEOG) and Transition to High School System (LGS) according to the knowledge and cognitive process dimensions of the Revised Bloom Taxonomy. The study was designed using document analysis, one of the qualitative research methods. Within the scope of the study, the data were evaluated using the content analysis method. A total of 170 exam questions belonging to the field of science in the exams administered by the Ministry of National Education were examined in the research. Two science education experts analysed the questions by comparing them according to the knowledge and cognitive process dimensions of the Revised Bloom's Taxonomy. In line with the findings obtained, It was determined that 52% of the 50 science questions of two terms in OKS were in the low-level cognitive process dimension of the Renewed Bloom Taxonomy, and 48% were in the high-level cognitive process dimension. However, there were no questions belonging to the evaluation and synthesis step. In SBS, it was found that 57.5% of the 40 science questions from two terms were in the lower cognitive process dimension, and 42.5% were in the higher cognitive process dimension. In TEOG, it was found that 80% of the 40 science questions from two terms were in the lower cognitive process dimension, and 20% were in the higher cognitive process dimension. In LGS, it was found that 95% of the 40 science questions from two terms were in the lower cognitive process dimension, and 5% were in the higher cognitive process dimension. When evaluated in terms of the knowledge accumulation dimension, it was seen that the majority of the questions in the field of science concentrated on the factual, conceptual, and procedural knowledge dimensions. However, there were no questions about the higher knowledge dimension. The research results show that the questions from the field of science in the high school entrance exams are not distributed proportionally according to the Revised Bloom Taxonomy. It was found that the majority of the questions were concentrated on lower cognitive levels (remembering, understanding, applying). However, there were not enough questions on higher cognitive levels, such as evaluation and creation. This situation shows that students may have limited opportunities to develop critical thinking and problem-solving skills.

Keywords: *High School Entrance Exam, Science Questions, Revised Bloom Taxonomy*

49. Akademisyenlerin Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, taltun@trabzon.edu.tr

Arş. Gör. Zehra Nur KOYNOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, zehranurkoynoglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Yapay zekâ, insan zekâsını taklit eden sistemlerin geliştirilmesine yönelik bir bilim dalıdır ve makine öğrenimi, derin öğrenme ve doğal dil işleme gibi alt disiplinleri içerir. Bu teknolojiler, büyük veri setlerinden anlam çıkarma, karmaşık sorunları çözme ve öğrenme kapasitesine sahip algoritmalar tasarlamaya odaklanır. Yapay zekâ, öğrenme ve karar verme gibi görevlerde insan zekâsına benzer işlevler sergileyen bir teknolojidir ve sağlık, ulaşım, enerji ve eğitim gibi çeşitli alanlarda önemli yenilikler sağlamıştır. Bu yeniliklerden yapay zekânın eğitimde kullanımı hem fırsatlar hem de zorluklar sunmaktadır. Fırsatlar açısından bakıldığında yapay zekâ teknolojileri bireysel öğrenme hızına ve ihtiyaçlarına uygun içerikler sunabilir, öğretmenlerin öğrenci performansını daha etkili bir şekilde değerlendirmesine olanak tanıyabilir ve rutin idari işlerin otomasyonunu sağlayarak öğretmenlere daha fazla zaman kazandırabilir. Fakat zorluklar açısından bakıldığında yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaşması, veri gizliliği ve güvenliği gibi konularda riskler doğurabilir. Ayrıca, yapay zekânın öğrenciler ve öğretmenler arasındaki insani etkileşimi azaltma potansiyeli, eğitim süreçlerinin yalnızca teknolojik bir çerçeveye indirgenmesi endişelerini artırabilir. Yapay zekânın eğitime entegrasyonu, bu fayda ve riskler arasındaki dengeyi koruma vb. konulara ilişkin pek çok bileşen arasında çeşitli görüş farklılıkları bulunmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinde görev yapan akademisyenlerin eğitimde yapay zekâ kullanımına ilişkin algılarını incelemektedir. Nicel araştırma yaklaşımı ile tasarlanan bu çalışmada geçerliliği ve güvenirliği kanıtlanmış “Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi Türkiye’nin çeşitli üniversitelerinin eğitim fakültelerindeki farklı ana bilim dallarında görev yapan 115 akademisyenden oluşmaktadır. Çalışma kapsamında ölçek online (çevrimiçi) şekilde katılımcılara ulaştırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiş, bağımsız t testi, ANOVA gibi testlere tabi tutulmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre cinsiyet, kıdem ve unvan değişkenleri açısından katılımcıların yapay zekâ kullanımına ilişkin algılarında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Araştırma bulgularına göre akademisyenlerin büyük çoğunluğunun yapay zekâyı derslerinde ve bilimsel çalışmalarında ortalama bir düzeyde kullandıkları sonucuna varılmıştır. Çoğunluğun yapay zekâ konusunda eğitim almadıkları ve kendilerini kısmen yeterli gördükleri saptanmıştır. Çalışma grubundaki akademisyenlerin yarısından fazlasının yapay zekâyı öğretim sürecini tasarlamada ve sürecin takibini yapma noktasında olumlu değerlendirdikleri söylenebilir. Fakat akademisyenlerin büyük çoğunluğu yapay zekânın etik tehditler teşkil ettiğini, öğrencileri hazır bilgiye ve kolaycılığa alıştırdığını belirtmişlerdir. Araştırmanın sonunda akademisyenlere yapay zekâ konusunda daha fazla bilgilendirme ve farkındalık geliştirme çalışmalarının yapılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Akademisyen, Yapay Zekâ, Eğitim*

Academicians' Perceptions on the Use of Artificial Intelligence in Education

Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, taltun@trabzon.edu.tr

Res. Asst. Zehra Nur KOYNOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, zehranurkoynoglu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Artificial intelligence is the science of developing systems that mimic human intelligence and includes sub-disciplines such as machine learning, deep learning and natural language processing. These technologies focus on designing algorithms capable of extracting meaning from large data sets, solving complex problems and learning. Artificial intelligence is a technology that exhibits functions like human intelligence in tasks such as learning and decision-making and has provided significant innovations in various fields such as health, transportation, energy and education. Among these innovations, the use of AI in education presents both opportunities and challenges. In terms of opportunities, AI technologies can provide content tailored to individual learning pace and needs, enable teachers to assess student performance more effectively, and save teachers more time by automating routine administrative tasks. However, in terms of challenges, the proliferation of AI applications may pose risks in terms of data privacy and security. Furthermore, the potential for AI to reduce the human interaction between students and teachers may raise concerns about reducing educational processes to a purely technological framework. There are differences of opinion among many constituents regarding the integration of AI into education, maintaining the balance between these benefits and risks, and so on. In this context, the aim of this study is to examine the perceptions of academics working in faculties of education that train teachers about the use of artificial intelligence in education. In this study, which was designed with a quantitative research approach, the “Perception Scale for the Use of Artificial Intelligence in Education”, which has proven its validity and reliability, was used. The sample of the study consists of 115 academicians working in different departments in faculties of education of various universities in Turkey. Within the scope of the study, the scale was delivered to the participants online. The data obtained were analyzed in the SPSS program and subjected to tests such as independent t-test and ANOVA. According to the findings obtained from the study, no significant difference was found in the participants' perceptions of the use of artificial intelligence in terms of gender, seniority and title variables. According to the research findings, it was concluded that the majority of academicians use artificial intelligence at an average level in their courses and scientific studies. It was determined that the majority did not receive training on artificial intelligence and considered themselves partially competent. It can be said that more than half of the academics in the study group evaluate artificial intelligence positively in designing the teaching process and following up the process. However, most of the academics stated that artificial intelligence poses ethical threats and that it accustoms students to ready-made knowledge and ease. At the end of the study, it was suggested that more information and awareness-raising studies should be carried out on artificial intelligence.

Keywords: *Academician, Artificial Intelligence, Education*

50. TRT Çocuk Kitaplık Uygulaması'ndaki Reza Hemmatirad Kitaplarının Finans Okuryazarlığının Önemini Öğretebilirlik Bakımından İncelenmesi

Öğr. Gör. Ayşegül AYDINLI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aysegulaydinli@trabzon.edu.tr

ÖZET

Dijitalleşen dünyada eğitim; içerik, yöntem ve ortam bakımından bir dönüşüm yaşamakta; bu dönüşümden kütüphaneler de payını almaktadır. Fiziki ortamda erişilmesi günler haftalar sürecek pek çok kitap; okuyucuya cep telefonuyla arasındaki mesafe kadar yakınlaşmıştır. Bir dijital kitaplık olan "TRT Çocuk Kitaplık Uygulaması" da okul öncesi ve okul dönemi çocuklarına hızlı ve kolay bir biçimde içerik sunmaktadır. "Hayatın İçinden", "Meraklı Bilgin", "Bizim Masallar", "Doğanın Masalları" ve "Bizim Kahramanlar" kategorilerine ayrılmış kitaplar, çocuk okuyucularla buluşturulmaktadır. Çocuk kitapları çocuğun söz varlığını zenginleştiren, hayal dünyasını renklendiren, dil becerilerini iyileştiren ve çocuğa estetik zevk aşılayan önemli vasıtalardır. Aynı zamanda çocuk kitapları, okuryazarlığın anlamının genişlediği; düşünmenin ve sorgulamanın her geçen gün daha büyük ihtiyaç olduğu 21 yüzyıl dünyasında, çocuğun düşünme ve okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayan ürünlerdir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Programı özel amaçlarında, öğrencilerin dil becerilerinin ve söz varlığının geliştirilmesi, hayal güçlerinin zenginleştirilmesi, estetik ve sanatsal değerleri benimsemeleri üzerinde durulmuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin tüm dersleri kapsayan beceriler çerçevesinde ise okuryazarlık becerileri için özel bir başlık açılmıştır. Bu başlıkta yer verilen dokuz okuryazarlık türünden biri de finans okuryazarlığıdır. Mali kaynakları akılcı kullanmayı ve doğru finansal tercihler yapabilmeyi içeren finans okuryazarlığı; dijital dünyanın para harcamayı kolaylaştırarak kırılganlaştırdığı kişisel ekonomileri iyi yönetebilmek için hayati bir beceri halini almıştır. Bu araştırmanın amacı "TRT Çocuk Kitaplık Uygulaması"nda yer alan Reza Hemmatirad kitaplarının finans okuryazarlığının önemini öğretebilirlik bakımından incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla yapılan bu çalışmada, veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Çalışma kapsamında Reza Hemmatirad'ın TRT Çocuk Kitaplık Uygulamasında yer alan "Luga, Mako, Mavik ve Simurg" adlı kitapları finans okuryazarlığı ile ilgili içerik barındırmaları bakımından taranmış; Luga ve Mavik adlı kitaplarda finans okuryazarlığının bilinçli harcama yapma bileşeni ile ilgili içerik olduğu tespit edilmiştir. Verilerin betimsel analiz yoluyla değerlendirildiği çalışmada "Luga" adlı kitapta finans okuryazarlığının önemi ile ilgili iletinin örtük olduğu; "Mavik" adlı kitabın ise çocuklara finans okuryazarlığının önemini öğretmede kullanılabilecek bir materyal olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *TRT Çocuk Kitaplık Uygulaması, Çocuk Edebiyatı, Reza Hemmatirad, Finans Okuryazarlığı*

Examining the Importance of Financial Literacy in Reza Hemmatirad's Books in the TRT Children's Library Application Regarding Teachability

Lect. Ayşegül AYDINLI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aysegulaydinli@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

In a digitalizing world, education is undergoing a transformation in terms of content, method, and environment; libraries are also sharing in this transformation. Many books that would take days or weeks to access in a physical setting are now as close to the reader as a mobile phone. The "TRT Children's Library Application," a digital library, provides content to preschool and school children quickly and easily. Books categorized as "From Life," "Curious Scholar," "Our Tales," "Tales of Nature," and "Our Heroes" are introduced to young readers. Children's books serve as essential tools that enrich a child's vocabulary, broaden their imagination, enhance language skills, and instill aesthetic appreciation. At the same time, these books contribute to the development of children's thinking and literacy skills in the 21st century, where the meaning of literacy has expanded, and critical thinking and questioning are increasingly essential. The specific objectives of the Turkey Century Maarif Model 2024 Middle School Turkish Course Program aim to develop students' language skills and vocabulary, enrich their imagination, and promote aesthetic and artistic values. Within the framework of skills encompassing all courses of the Turkish Century Education Model, a special category has been created for literacy skills. One of the nine types of literacy included in this category is financial literacy. Financial literacy, which involves using financial resources wisely and making informed financial decisions, has become a crucial skill for managing personal finances in a digital world that has made spending easier and, thus, more precarious. The objective of this research is to examine the significance of financial literacy in Reza Hemmatirad's books within the "TRT Children's Library Application" in terms of their educational effectiveness. This study, conducted through document review, is one of the qualitative research methods, and data were collected via this document analysis. In this study, the books "Luga, Mako, Mavik, and Simurg" by Reza Hemmatirad in the TRT Children's Library Application were reviewed for content related to financial literacy; it was found that "Luga" and "Mavik" contained elements related to the conscious spending aspect of financial literacy. After evaluating the data using descriptive analysis, it was concluded that the message regarding the importance of financial literacy in the book "Luga" was implicit, while the book "Mavik" served as a useful resource for teaching children about the importance of financial literacy.

Keywords: *TRT Children's Library Application, , Children's Literature, Reza Hemmatirad, Financial Literacy*

51. Özel Eğitim Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Okul ve Kurum Deneyimi Dersiyle İlgili Görüşleri

Lisansüstü Öğrencisi Beyza Nur BALCI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, beyzanurblc9@gmail.com

ÖZET

Özel Eğitim Öğretmenliği Lisans Öğretim Programında 3. Sınıflar için 'Okul ve Kurum Deneyimi' adında bir ders bulunmaktadır. Bu ders, 4 saat uygulama, 1 saat teorik olarak yürütülmektedir. Özel Eğitim Öğretmenliği lisans bölümü 3. Sınıf öğrencilerinin okul ve kurum deneyimi dersi uygulama aşaması ile ilgili görüşlerini derinlemesine incelemeyi amaçlayan bu çalışma, 2024-2025 eğitim – öğretim yılında Trabzon Üniversitesi Özel Eğitim Öğretmenliği bölümü 3. sınıfında öğrenim gören 8 (sekiz) lisans öğrencisiyle yürütülecektir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler belirlemek için basit seçkisiz örnekleme (random) örnekleme yöntemi tercih edilecektir. Betimsel olan bu çalışma nitel desende oluşturulacaktır. Nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan olgu bilim deseni kullanılacaktır. Nitel araştırma yönteminin tercih edilmesinin sebebi, okul ve kurum deneyimi dersinin karmaşık doğasının daha iyi anlaşılabilmesi için katılımcıların görüş ve deneyimlerinin detaylı bir şekilde incelenmesidir. Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu yardımıyla verilerin elde edilmesi düşünülmektedir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılacak ve verilerin yüzde ve frekans şeklindeki nicel değerlerle daha anlamlı olması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada, özel eğitim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okul ve kurum deneyimi dersinin uygulama boyutuyla ilgili görüşleri tespit etmenin, araştırmacılara farklı bakış açıları sunması noktasında etkili olacağı düşünülmektedir. Okul ve kurum deneyimi dersi öğretmenliğe hazırlık kapsamında adaylar için son derece önemli olmakla birlikte sürecin hassasiyetle sürdürülebilmesi için yaşanan problemlerin tespit edilip en aza indirgenmesi elzem olmaktadır. Bu nedenle, özel eğitim öğretmenliği bölümü 3.sınıf ders programında yer alan okul ve kurum deneyimi dersinde yaşanan sorunlar üzerine daha fazla ve geniş kapsamlı araştırmaların yapılması, yalnızca akademik bir gereklilik değil, aynı zamanda tüm öğretmenlik bölümleriyle kesişen bir uygulama olduğundan dolayı genel bir sorumluluk olarak da değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Özel Eğitim Öğretmenliği, Okul ve Kurum Deneyimi, Uygulamaya Dair Görüşler*

Views of Special Education Teaching Undergraduate Students Regarding the School and Institution Experience Course

Graduate Student Beyza Nur BALCI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, beyzanurblc9@gmail.com

ABSTRACT

In the undergraduate curriculum of Special Education Teaching, there is a course titled "School and Institution Experience" for third-year students. This course consists of 4 hours of practical work and 1 hour of theoretical instruction per week. This study aims to examine in depth the opinions of third-year undergraduate students in the Special Education Teaching Department regarding the implementation phase of the School and Institution Experience course. The research will be conducted in the 2024–2025 academic year with eight undergraduate students studying in the third year of the Special Education Teaching Department at Trabzon University. To determine the participants of the study group, a simple random sampling method will be employed. This is a descriptive study and will be designed using a qualitative research method. Among qualitative research designs, the phenomenological design, which is suitable for the nature of the study, will be used. The preference for a qualitative method stems from the aim to better understand the complex nature of the School and Institution Experience course by exploring the participants' views and experiences in detail. Data will be collected using a semi-structured, open-ended interview form developed by the researchers. Content analysis will be used to analyze the data, and presenting the results with quantitative values such as percentages and frequencies is intended to enhance their interpretability. It is believed that identifying the opinions of students studying in the Special Education Teaching Department regarding the practical dimension of the School and Institution Experience course will offer valuable perspectives to researchers. Although the course is highly significant for preparing teacher candidates for the profession, it is essential to identify and minimize the challenges encountered in the process in order to ensure the effectiveness of the course. Therefore, conducting more comprehensive and in-depth research on the issues experienced in the School and Institution Experience course, which is included in the third-year curriculum of the Special Education Teaching program, is not only an academic necessity but also a general responsibility, as it intersects with all teacher education programs.

Keywords: *Special Education Teaching, School and Institution Experience, Problems in Practice*

52. 15-24 Yaş Aralığındaki Bireylerde Alkol ve Sigara Tüketim Eğilimleri ve İlişkili Faktörler (2010-2022)

Prof. Dr. Hikmet YAZICI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hyazici@trabzon.edu.tr

ÖZET

Sigara ve alkol tüketimi önlenebilir hastalıklara ve ölümlere yol açan ciddi birer halk sağlığı sorunudur. Yapılan farklı düzenlemelere ve uygulanan çeşitli politikalara rağmen dünyada ve Türkiye'de bu alışkanlıklarla ilgili riskler devam etmektedir. Bu alışkanlıkların ortaya çıkmasında merak, özenti, aile sorunları, kişisel sorunlar, arkadaş etkisi gibi faktörlerin etkisi vardır. Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) yıllar içinde alkol ve sigara tüketimindeki eğilimleri gösteren raporlar yayımlamaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de 15-24 yaş aralığındaki bireylerin 2010-2022 yılları arasındaki sigara ve alkol tüketimi ile bu alışkanlıklara başlama nedenlerini incelemektir. Çalışma doküman incelemesi yöntemine uygun olarak düzenlenmiştir. Bilgiler erişime açık rapordan derlenmiştir. Bu araştırm yaşları 15-24 ay arasındaki bireyler üzerinden toplanan verilerle sınırlıdır. Yapılan incelemeden ortaya çıkan sonuçlara göre 2010'da alkol tüketimi kadınlar arasında % 2.8, erkekler arasında % 14.7 iken 2022'de kadınların alkol tüketim oranı % 4.9'a çıkmış, erkeklerde ise %8.3'e düşmüştür. 2010 yılında kadınlar arasında sigara içme yaygınlığı % 6.1 iken, erkeklerde % 27.1 idi. Bu oran 2022'de kadınlarda % 9'a erkeklerde ise %29'a çıkmıştır. Yaş aralığından bağımsız olarak yapılan incelemede 2010 yılında alkol tüketmeye başlamada en önemli neden hem kadınlarda (%30.2) hem de kadınlarda (%30.6) merak olurken, 2022'de, eğlence amaçlılık olmuştur (Kadın % 62.1, Erkek % 50.4). 2010 yılı verilerine göre sigara içmeye başlama nedenlerinde kadınlarda (%34.3) ve erkeklerde (%34.6) merak en önemli değişken olarak belirtilirken 2022'de hem kadınlarda (%30.2) hem erkeklerde (%31.7) arkadaş etkisi vurgulanmıştır. Sigara içmeye başlama nedenleri yıllar arasında farklılık gösterebilmektedir. Ortaya çıkan sonuçlar sigara ve alkol tüketiminin artma eğilimi gösterdiğini, bu alışkanlıkları kontrol etmeye dönük farklı politika ve uygulamalar yer verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Alkol, Sigara, Gençler*

Alcohol and Cigarette Consumption Trends and Associated Factors in 15-24 Year Olds (2010-2022)

Prof. Dr. Hikmet YAZICI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hyazici@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Smoking and alcohol consumption are serious public health problems leading to preventable diseases and deaths. Despite various regulations and policies, the risks associated with these habits persist in Türkiye and around the world. Factors such as curiosity, wannabes, family problems, personal problems and the influence of friends have an impact on the emergence of these habits. Turkish Statistical Institute (TUIK) publishes reports showing the trends in alcohol and cigarette consumption over the years. The aim of this study is to examine the cigarette and alcohol consumption of individuals aged 15-24 in Turkey between 2010 and 2022 and the reasons for starting these habits. The study was organized in accordance with the document analysis method. The information was compiled from the report that was made available. This research is limited to the data collected on individuals aged between 15-24 months. According to the results of the analysis, while alcohol consumption was 2.8% among women and 14.7% among men in 2010, it increased to 4.9% among women and decreased to 8.3% among men in 2022. In 2010, the prevalence of smoking was 6.1% among women and 27.1% among men. In 2022, this rate increased to 9% for women and 29% for men. Regardless of age range, the most important reason for starting to consume alcohol in 2010 was curiosity for both women (30.2%) and men (30.6%), whereas in 2022, it was for recreational purposes (62.1% women, 50.4% men). According to 2010 data, curiosity was the most important variable for both women (34.3%) and men (34.6%), whereas in 2022, the influence of friends was emphasized for both women (30.2%) and men (31.7%). The reasons for starting smoking may differ between years. The results show that cigarette and alcohol consumption tends to increase and that different policies and practices should be put in place to control these habits.

Keywords: *Alcohol, Smoking, Youth*

53. Avrupa Yetişkin Eğitimi Elektronik Platformunun (Epale) İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Gül ŞEREN, Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, aysegul.seren14@hotmail.com

Doç. Dr. Hüseyin KAYGIN, Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, hkaygin@bartın.edu.tr

ÖZET

Yetişkin eğitimi bireylerin gelişimi, ulusların geleceği için vazgeçilmez bir olgu haline gelmiştir. Dünya üzerinde yetişkin eğitiminin önemini kavramış ve bu konuyla ilgili çok önemli çalışmaları yürüten topluluklardan biri Avrupa Birliği'dir. Avrupa Birliği yetişkin eğitimi ile toplumsal istihdamı artırmayı, rekabet fırsatı yaratabilmeyi, topluma entegre olabilmeyi, bireyin kendini geliştirmesini hedeflemektedir. AB, bu hedefleri gerçekleştirmek ve etkin bir yetişkin eğitimi sağlayabilmek için çeşitli projeler geliştirerek, paylaşımı, etkileşimi artırmaya çalışmaktadır. EPALE de (Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platformu) bu amaçların gerçekleşmesini sağlayan önemli çevrimiçi araçlardan biridir. Bu çalışmada yetişkin eğitimi için oldukça önemli bir öğrenme ve bilgi edinme aracı olan Avrupa Yetişkin Eğitim Elektronik Platformu (Epale) hakkında makaleler ve platformun web sitesi incelenmiştir. Bu çalışmanın içeriği oluşturulurken nitel araştırma yöntemleri arasında bulunan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Epale, 2014 yılında Avrupa Birliğinin tüm yetişkinlerin hayat boyu öğrenme fırsatlarını artırmak için oluşturduğu stratejilerden biridir. Yetişkin eğitiminin tüm paydaşlarının kullanımına açık olan çok dilli, açık üyelikli çevrimiçi bir Avrupa topluluğudur. EPALE, Erasmus+ programınca finanse edilir. EPALE, yetişkin eğitimi paydaşları için oldukça kaliteli ve doğru bilgilerden oluşan zengin bir içerik sağlar. Platform yetişkin öğrenimindeki mesleklerin gelişimini destekleyip güçlenmesine olanak sağlar. Güçlü bir yayın stratejisine sahip platform kullanıcıların sunulan bilgilere güvenmesini ve kendilerini değerli hissetmesini oldukça önemsemektedir. EPALE, "37 Ulusal Destek Ekibinin yardımıyla Merkezi Destek Ekibi" tarafından yönetilir. Platformda yetişkin eğitimi ile ilgili blog gönderileri, haberler, kurs ve etkinlik ile ilgili paylaşımlar yapılmaktadır. Platformda yer alan tartışmalar, blog gönderileri, içerik derecelendirme, yorum yapabilme gibi nitelikler sayesinde üyeler Avrupa'nın farklı yerlerindeki meslektaşları ile iletişim kurabilmekte, etkileşime geçebilmekte, çeşitli projeler üretebilmektedirler. Yetişkin eğitimi paydaşlarının, kurum ve kuruluşların Avrupa'da bağlantılar kurmalarına imkân sağlamakta, kullanıcılarının hem Avrupa hem de ülke bazında yetişkin eğitimi alanındaki önemli etkinlikler, kurslar, başarılı çalışmalar, eğitimler hakkında güncel verilere erişimine imkân sunmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda platformun yetişkin eğitimine önemli katkıları olduğu tespit edilmiştir. Avrupa Komisyonu tarafından 2014 yılında kurulan platform oldukça kaliteli, güvenilir çevrimiçi bir araçtır. Çok dilli, herkese açık bir platform olması kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Yetişkin eğitiminin tüm paydaşlarına var olan bilgileri kullanma, aktarma ve yeniden yapılandırma fırsatı sunar. Kullanıcıların güncel gelişmeleri takip etmesine, uzman görüşlerinden faydalanmasına, kendini geliştirmesine olanak sağlar. Alanla ilgili iyi uygulamaların sergilendiği bir vitrindir. Kullanıcıların hem ulusal hem de uluslararası paydaşlarıyla iletişim kurmasını kolaylaştırır, ortak projeler yürütmesini destekler. Sunmuş olduğu eğitimler ve sertifika programları sayesinde bireylerin öz yönelimli öğrenmesine, mesleki gelişimlerine olanak sağlar. Yetişkin eğitimine önemli katkılar sağlayan platformun işlerliğini artırılması için kullanıcıları sıkça şikâyet ettiği internet alt yapısının güçlendirilmesi, web ara yüzünün daha kullanışlı hale getirilmesi gerekmektedir. Platformun yeterince tanıtımının, reklamının yapılması, sosyal medya hesaplarının daha aktif kullanılması tanınırlığını artıracaktır.

Anahtar Kelimeler: *Hayat Boyu Öğrenme, Yetişkin Eğitimi, Avrupa Yetişkin Eğitimi Elektronik Platformu (Epale)*

Review of the European Electronic Platform for Adult Education (Epale)

Graduate Student Ayşe Gül ŞEREN, Bartın University, Bartın, Türkiye, aysegul.seren14@hotmail.com

Assoc. Prof. Dr. Hüseyin KAYGIN, Bartın University, Bartın, Türkiye, hkaygin@bartın.edu.tr

ABSTRACT

Adult education has become an indispensable phenomenon for the development of individuals and the future of nations. One of the communities in the world that has understood the importance of adult education and has carried out very important studies on this subject is the European Union. The European Union aims to increase social employment, create competitive opportunities, integrate into society and improve the individual through adult education. The EU is trying to increase sharing and interaction by developing various projects to achieve these goals and provide effective adult education. EPALE (Electronic Platform for Adult Learning in Europe) is one of the important online tools that enable the realization of these goals. In this study, articles and the platform's website about the European Electronic Platform for Adult Education (Epale), which is a very important learning and information acquisition tool for adult education, were examined. The document analysis method, which is among the qualitative research methods, was used while creating the content of this study. Epale is one of the strategies established by the European Union in 2014 to increase the lifelong learning opportunities of all adults. It is a multilingual, open-membership online European community open to the use of all stakeholders of adult education. EPALE is funded by the Erasmus+ program. EPALE provides a rich content of high quality and accurate information for adult education stakeholders. The platform supports and strengthens the development of adult education professions. The platform, which has a strong publication strategy, attaches great importance to users trusting the information provided and feeling valued. EPALE is managed by the “Central Support Team with the help of 37 National Support Teams”. The platform shares blog posts, news, courses and events related to adult education. Thanks to the features such as discussions, blog posts, content ratings and commenting on the platform, members can communicate with their colleagues in different parts of Europe, interact and produce various projects. It enables adult education stakeholders, institutions and organizations to establish connections in Europe and provides its users with access to up-to-date data on important events, courses, successful studies and trainings in the field of adult education both in Europe and in countries. As a result of the research, it has been determined that the platform makes significant contributions to adult education. Established by the European Commission in 2014, the platform is a high-quality, reliable online tool. Being a multilingual, open-to-everyone platform provides ease of use. It offers all stakeholders in adult education the opportunity to use, transfer and restructure existing information. It allows users to follow current developments, benefit from expert opinions and improve themselves. It is a showcase where good practices related to the field are exhibited. It facilitates users' communication with both national and international stakeholders and supports them to carry out joint projects. It enables individuals to learn self-directedly and develop professionally thanks to the trainings and certification programs it offers. In order to increase the functionality of the platform, which makes significant contributions to adult education, the internet infrastructure, which its users frequently complain about, needs to be strengthened and the web interface needs to be made more usable. Adequate promotion and advertising of the platform and more active use of social media accounts will increase its recognition.

Keywords: *Lifelong Learning, Adult Education, European Adult Education Electronic Platform (Epale)*

54. Eğitim Programlarında Eleştirel Düşünmenin Yeri ve Önemi

Lisansüstü Öğrencisi Aslı Perihan AVCI, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, talayasli4@gmail.com

ÖZET

21.Yüzyıl eğitime yönelik reformlar sonucunda bireylerden beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikler değişim göstermiştir. Bireylerin bilgi edinme becerisine sahip olması, gözlem yapabilmesi, gözlemler sonucunda yorum yapabilme, bilimsel süzgeçlerden geçirerek bilgilere ulaşabilme, tartışabilme, sorgulayabilme, analiz edip sentezleyebilme becerilerine sahip olması beklenmektedir. Bu çalışmanın amacı; eleştirel düşünebilen bireyin özellikleri bağlamında eğitim programlarında eleştirel düşünmenin yeri ve önemini çözümleyerek bu konuda yapılan çalışmaları ortaya koymaktır. Eleştirel düşünme, bireylerin bilgiyi derinleştirmesini sağlayarak hayatı birey açısından daha işlevsel hale getirebilmektedir. Bir bakıma bireye derin düşünme pratiği, öğrenme özgürlüğü ve bağımsızlığı sağlayan bir araçtır. Araştırmada eleştirel düşünme kavramına dair diğer alt başlıklar açıklanarak, eğitim programlarındaki yeri ve önemi üzerine analiz yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi benimsenmiştir. Bulgular, düşünme becerilerini aktif olarak kullanabilen bireylerin, hayatı daha iyi yorumlama ve anlamlandırma yetisine sahip olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, bilim ve teknolojideki hızlı dönüşümlere, artan bilgi birikime ve bunun insan hayatına yansımalarına da ayak uydurabildiğini göstermektedir. Bu bağlamda 21.Yy düşünme becerilerinden biri olan eleştirel düşünme, toplumun tüm bireylerine kazandırılması hedeflenen beceriler arasına girmiştir ve güncelliğini uzun yıllar koruyacak bir gereksinim haline gelmiştir. Bu araştırmanın bulguları ışığında, eleştirel düşünme kavramının önemine ve eğitim programları üzerindeki etkisine dikkat çekerek bu konudaki farkındalığın artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Eleştirel Düşünme, Eğitim Programları, 21.yy Düşünme Becerileri*

The Place and Importance of Critical Thinking in Educational Programs

Graduate Student Aslı Perihan AVCI, Dicle University, Diyarbakır, Türkiye, talayasli4@gmail.com

ABSTRACT

As a result of the reforms in education in the 21st century, the knowledge, skills and competencies expected from individuals have changed. Individuals are expected to have the ability to acquire information by making observations, comments as a result of observations, access information through scientific filters, discuss, question, analyze and synthesize. The purpose of this study is to reveal the studies conducted on this subject by analyzing the place and importance of critical thinking in educational programs in the context of the features of individuals who can think critically. Critical thinking can make life more functional for individuals by enabling individuals to deepen their knowledge. In other words, it is a tool that provides individuals with deep thinking practice, freedom of learning and independence. In the study, subheadings related to critical thinking were explained and an analysis was made on its place and importance in educational programs. The document analysis method, one of the qualitative research methods, was adopted in the study. The findings show that individuals who can actively use their thinking skills, have the ability to interpret and make sense of life. At the same time, it shows that they can keep up with the rapid transformations in science and technology, increasing knowledge accumulation and its reflections on human life. In this context, critical thinking, one of the 21st century thinking skills, has become one of the skills targeted to be acquired by all individuals in society and it has become a requirement that will maintain its relevance for many years. In the light of the findings of this research, it is thought that it will contribute to increasing awareness on this subject by drawing attention to the importance of the concept of critical thinking and its impact on educational programs.

Keywords: *Critical Thinking, Educational Programs, 21st Century Thinking Skills*

55. Aile İşlevselliğini Güçlendirmeye Yönelik Bir Programın Çocukların Akran İlişkilerindeki Sorunları Üzerindeki Etkisi: Deneysel Bir Çalışma

Lisansüstü Öğrencisi Sevde Nur ULUSAL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sevdenur_ulusal19@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Serpil REİSOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sreisoglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın temel amacı, aile işlevselliğini güçlendirmeye yönelik bir programın uygulanması yoluyla aile işlevselliği düzeyindeki değişimlerin çocukların akran ilişkilerindeki sorunlar üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Program kapsamında ailelere verilen eğitimler sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek, aile işlevselliği ile çocukların akran ilişkilerindeki sorunlar arasındaki ilişkinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Bu çalışma, aile işlevselliğini artırmaya yönelik müdahalelerin çocukların sosyal gelişimleri üzerindeki potansiyel etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Teorik Çerçeve: Aile işlevselliği, aile üyelerinin fiziksel, güvenlik ve duygusal ihtiyaçlarının karşılanmasına odaklanan bir kavramdır. İşlevsel bir ailede iletişim sağlıklıdır, roller dengeli dağılmıştır, çatışmalar yapıcı bir şekilde çözülür ve kurallar esneklik içerir. Aile üyeleri birbirlerine duygusal destek sağlar, sevgi, saygı ve anlayış gösterir. Bu tür bir aile yapısı, bireylerin sağlıklı gelişimine önemli katkılar sunar. Aile işlevselliğinin artırılması, çocukların sosyal ilişkilerini ve kişisel gelişimlerini olumlu yönde etkileyebilir. Bu bağlamda, aile işlevselliğini güçlendirmeye yönelik müdahale programlarının etkililiği, alanyazında yapılan araştırmalarla da desteklenmektedir. Yöntem: Bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen Aile Rehberliği dersi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kullanılan psikoeğitim programı, daha önce etkililiği kanıtlanmış bir programın revize edilmesiyle oluşturulmuştur. Gönüllü bir aile ile çalışılmış ve aileden ses kaydı alınacağına dair onam alınmıştır. Her uygulama sonrasında aileyle gerçekleştirilen eğitimler dersin hocası ile paylaşılarak geri bildirim alınmıştır. Uygulamada "Güçler ve Güçlükler Ölçeği Ebeveyn Formu" kullanılmıştır. Uygulamaya başlamadan önce iki kez kararlılık verisi toplanmış ve her oturum sonunda ölçek tekrar uygulanmıştır. Beş oturumun tamamlanmasının ardından, sosyal geçerlik verilerini toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form, iki uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Ayrıca, uygulamanın sürekliliğini ölçmek amacıyla uygulamanın bitiminden iki ay sonra aileden izleme verisi alınmıştır. Araştırma kapsamında grafik analizi ve Tau-U indeksleri hesaplanmıştır. Bulgular: Araştırmanın başlama, uygulama ve izleme aşamalarındaki puanların grafik analizleri incelenmiş ve değişim değerleri değerlendirilmiştir. Etkililik analizleri kapsamında Tau-U indeks değerleri hesaplanmıştır. Akran ilişkisi sorunları alt ölçeği için yapılan etkililik analizinde Tau-U değeri |0.25| olarak bulunmuştur. Bu değer, 0.20 < 0.25 olduğundan, uygulamanın orta düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Uygulama evresi ile uygulamadan iki ay sonra alınan izleme verileri arasındaki ilişki incelendiğinde, Tau-U analizi |-1.00| olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç, uygulama etkisinin çok yüksek düzeyde devam ettiğini ortaya koymaktadır. Analiz sonuçlarına göre, aile işlevselliği programının çocukların akran ilişkilerindeki sorunlar üzerinde orta düzeyde bir etkiye sahip olduğu ve bu etkinin yüksek düzeyde sürdüğü görülmektedir. Sonuç: Bu çalışma, aile işlevselliğini güçlendirmeye yönelik müdahalelerin çocukların akran ilişkilerindeki sorunlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini göstermektedir. Elde edilen bulgular, aile temelli müdahalelerin çocukların sosyal gelişimleri üzerindeki potansiyel katkılarını vurgulamakta ve bu tür programların yaygınlaştırılmasına yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Aile işlevselliği, Akran ilişkileri, Sosyal Gelişim, Psikoeğitim Programı*

The Effect of a Program Aimed at Enhancing Family Functionality on Children's Peer Relationship Problems: An Experimental Study

Graduate Student Sevde Nur ULUSAL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, sevdenur_ulusal19@trabzon.edu.tr

Assist. Prof. Serpil REİSOGLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye sreisoglu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The main purpose of this study is to evaluate the effects of a program aimed at enhancing family functionality on children's peer relationship problems by observing the changes in family functionality levels. Data obtained through training sessions provided to families within the scope of the program were analyzed to reveal the relationship between family functionality and children's peer-related issues. This study aims to investigate the potential effects of interventions designed to improve family functionality on children's social development. Theoretical Framework: Family functionality is a concept that focuses on fulfilling the physical, safety, and emotional needs of family members. In a functional family, communication is healthy, roles are distributed in a balanced manner, conflicts are resolved constructively, and rules are applied with flexibility. Family members provide emotional support to each other and demonstrate love, respect, and understanding. Such a family structure makes significant contributions to the healthy development of individuals. Improving family functionality can positively influence children's social relationships and personal development. In this context, the effectiveness of intervention programs designed to strengthen family functionality is supported by studies in the literature. Method: This study was conducted within the scope of the Family Counseling course in the Guidance and Psychological Counseling Master's Program at Trabzon University. The psychoeducation program used in the study was developed by revising a previously validated program. A volunteer family participated in the study, and informed consent was obtained for audio recordings. After each session, the educational content was shared with the course instructor for feedback. The “Strengths and Difficulties Questionnaire – Parent Form” was used during the process. Stability data were collected twice before the intervention, and the scale was administered again at the end of each session. After completing five sessions, a semi-structured interview form was used to collect social validity data. This form was developed based on the opinions of two experts. Additionally, follow-up data were collected two months after the intervention to assess the program’s sustainability. Graphical analysis and Tau-U indices were calculated within the scope of the study. Findings: The graphical analysis of scores from the baseline, implementation, and follow-up phases was examined, and changes were evaluated. In the effectiveness analysis for the peer relationship problems subscale, the Tau-U value was found to be |0.25|. Since 0.20 < 0.25, this indicates a moderate level of effect. When the relationship between the implementation phase and the follow-up data was examined, the Tau-U value was found to be |-1.00|, indicating that the effect of the intervention continued at a very high level. These results suggest that the program had a moderate impact on peer problems and that this impact persisted strongly over time. Conclusion: This study demonstrates that interventions aimed at enhancing family functionality can significantly influence children’s peer relationship problems. The findings emphasize the potential contributions of family-based interventions to children's social development and suggest the importance of expanding such programs.

Keywords: *Family Functioning, Peer Relationships, Social Development, Psychoeducation Program*

56. Ortaokul Öğrencilerinin Afet Bilinci Düzeylerinin ve Afetlerle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Elif BİLİCİ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, elif_bilici23@erdogan.edu.tr

Doç. Dr. Kader BİRİNCİ KONUR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, kader.konur@erdogan.edu.tr

ÖZET

Afetler hakkında bilinçli olmak çok önemlidir. Afet bilincinin oluşmuş ve bu bilincin gelişmiş olduğu toplumlarda afetler ile daha kolay baş edilebilmektedir. Afet bilincine sahip olunması ve bu bilinçle hareket edilebilmesi için eğitime çocuklardan başlamak gerekmektedir. Çocukların doğru davranış biçimlerini kazanmaları yönünden okul dönemi, kritik bir dönemdir. Ülkemizde sık sık afetler yaşandığı ve bu afetlerin bireyleri etkilediği düşünülürse, afetlere karşı toplum bilinci önem kazanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin afet bilinci düzeylerini ve afetlere yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu kapsamda ortaokul öğrencilerinin afet bilinci düzeyleri ile cinsiyetleri ve sınıf seviyeleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve afetlerin oluşma sebepleri ile afetlere yönelik yapılacaklara ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırmada karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; Rize ili merkez ilçesinde yer alan iki farklı ortaokulda (5, 6, 7 ve 8.sınıf) öğrenim görmekte olan 300 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada nicel verilerin toplanması ve ortaokul öğrencilerinin afet bilinci düzeylerini belirlemek amacıyla "Ortaokul Öğrencilerinin Afet Bilinci Ölçeği" kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanması ve ortaokul öğrencilerinin afetlerle ilgili görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla bazı öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nicel verilerin çözümlenmesi aşamasında "SPSS Statistics 25" paket programı kullanılmış ve verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakmak için Kolmogorov Smirnov testi kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için veriler analiz edilirken sınıf seviyeleri (dört değişken) ortalamaları arasında belirgin bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis testi, cinsiyet (iki değişkenli) ortalamaları arasında belirgin bir farkın olup olmadığını belirlemek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin afet bilinci düzeyinin sınıf seviyesi arttıkça farklılaşmadığı ve öğrencilerin afet bilinci düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın bulgularından ortaokul öğrencilerinin afetlerin oluşma sebepleri hakkında orta düzeyin altında bilgiye sahip oldukları, afetlere yönelik yapılabilecek uygulamalara ilişkin bilgilerinin ise orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin doğa olayı ile afetlere genellikle aynı tanımı yaptıkları ve en çok Türkiye'de yaşanan afetlere örnekler verdikleri belirlenmiştir. Bu sonuçlar okullarda verilen afet eğitimlerinin kapsamının yetersiz olduğunu, afet eğitiminin hala bazı noktalarda eksikliklerinin olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda farklı sınıf seviyelerine afetler ile ilgili ders içeriklerinin eklenmesi, eğitimlerin sadece tatbikat boyutunda kalmaması için gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet, Afet Bilinci, Ortaokul Öğrencileri*

Determination of Middle School Students' Level of Disaster Awareness and Their Views on Disasters

Graduate Student Elif BİLİCİ, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, elif_bilici23@erdogan.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Kader BİRİNCİ KONUR, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, kader.konur@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

It is very important to be aware of disasters. In societies where disaster awareness is established and this awareness is developed, disasters can be dealt with more easily. In order to have disaster awareness and to act with this awareness, education should start with children. The school period is a critical period for children to acquire correct behaviors. Considering that disasters occur frequently in our country and these disasters affect individuals, social awareness against disasters becomes important. In this context, the purpose of the research is to determine the disaster awareness levels of secondary school students and their views on disasters. In this context, whether there is a relationship between the disaster awareness levels of secondary school students and their gender and grade levels, and their views on the reasons for disasters and what to do about disasters were investigated. In the study, explanatory sequential design, which is a mixed method research design, was used. The sample of the study consists of 300 students studying in two different secondary schools (5th, 6th, 7th and 8th grades) located in the central district of Rize province. In the study, "Disaster Awareness Scale of Secondary School Students" was used in order to collect quantitative data and determine the disaster awareness levels of secondary school students. In order to collect qualitative data and reveal the opinions of secondary school students about disasters, interviews were conducted with some students using a semi-structured interview form. "SPSS Statistics 25" package program was used in the analysis of quantitative data and Kolmogorov Smirnov test was used to see whether the data were normally distributed. Since the data did not show normal distribution, Kruskal Wallis test was used to determine whether there was a significant difference between the means of class levels (four variables) and Mann Whitney U test was used to determine whether there was a significant difference between the means of gender (two variables). The data obtained from the semi-structured interview questions used in the study were analyzed using the descriptive analysis technique. According to the findings, it was determined that the students' disaster awareness level did not differ as the grade level increased and that there was no significant difference between the students' disaster awareness levels and gender. From the findings of the study, it was concluded that middle school students had below-average knowledge about the causes of disasters and that their knowledge about the practices that could be done for disasters was at an average level. In addition, it was determined that students generally defined natural events and disasters the same and gave examples of disasters that occurred most frequently in Türkiye. These results show that the scope of disaster education given in schools is insufficient and that disaster education still has some deficiencies. In this context, it is recommended that course content related to disasters be added to different grade levels and that necessary arrangements be made so that the education does not remain only in the drill dimension.

Keywords: *Disaster, Disaster Awareness, Secondary School Students*

57. İngilizce Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Eğitimde Yapay Zekânın Etik Kullanımına İlişkin Algıları

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÇEPNİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, gokhancepni@trabzon.edu.tr

Lisans Öğrencisi İrem ÖZTUNÇ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, irem_oztunc20@trabzon.edu.tr

Lisans Öğrencisi Merve Gül BEKAR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mervegul_bekar22@trabzon.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin gelişimiyle her alanda olduğu gibi eğitim alanı da her geçen yıl yeniden şekillenmektedir. Özellikle son yıllarda üretken yapay zekâ uygulamalarının günlük kullanımda yaygınlaşması ve herkes tarafından erişilebilir olmasıyla eğitim ve öğretim yeni bir istikamete doğru evrilmekledir. Ancak, bu gelişme pek çok sorunu da beraberinde getirmiştir. Mevcut sorunlardan en dikkat çekeni ise üretken yapay zekânın eğitim ve öğretimde etik dışı kullanımıdır. Bu nedenle, bu araştırmada üniversite öğrencilerinin üretken yapay zekânın etik kullanım farkındalığına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, 120 İngilizce Öğretmen Adayının görüşlerinin toplanıp incelenmesinde nicel bir araştırma yöntemi olan anket tekniği kullanılmış ve elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen veriler öğrencilerin büyük çoğunluğunun yapay zekânın akademik alanda kullanımının ilerde önemli bir rol oynayacağını, bu nedenle yapay zekânın etik kullanımı üzerine eğitim verilmesinin gerekliliğini vurguladıklarını göstermiştir. Ayrıca araştırmaya katılan çoğu öğrenci eğitim alanında kullanılacak yapay zekâ araçlarının eğitimciler, öğrenciler ve etik bilim uzmanları tarafından elde edilen verilerle desteklenmiş olması gerektiğini savunmuşlardır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin halihazırda yapay zekâ kullanımı ile ilgili bazı etik sorunların bulunduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Öğrenciler, kişisel verilerinin korunması ve bağımsızca kullanıma fırsat verilmesi açısından yapay zekânın geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer bir çıkarım ise üretken yapay zekâ uygulamalarının eğitimde etnik ve kültürel farklılıklara saygı çerçevesinde gelişmeye ihtiyaç duyduğudur. Bu bağlamda mevcut araştırma akademik eğitimde yapay zekâ kullanımının artacağı ve bu süreçte mevcut karşılaşılan dijital eşitsizlik, kişisel verilerin korunması ve bağımsız kullanım ile bağlantılı etik sorunların giderilmeye ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşmıştır. Özellikle her gün tanıtılan yeni yapay zekâ araçlarıyla yeni endişelerin ortaya çıkacağı ve alanla ilgili yeniliklerin takip edilerek daha fazla araştırmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Üretken Yapay Zekâ, Yapay Zekâ Kullanımı, Eğitim, Etik*

Perceptions of Pre-Service English Language Teachers on the Ethical Use of Artificial Intelligence in Education

Assist. Prof. Dr. Gökhan ÇEPNİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, gokhancepni@trabzon.edu.tr

Undergraduate Student İrem ÖZTUNÇ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, irem_oztunc20@trabzon.edu.tr

Undergraduate Student Merve Gül BEKAR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, mervegul_bekar22@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

With the advancement of technology, the field of education, like many other areas, has been reshaped year by year. In particular, the widespread use and easy accessibility of generative artificial intelligence (AI) tools in recent years have directed education and teaching towards a new path. However, this development has also brought many issues. One of the most striking problems is the unethical use of generative AI in education and teaching. Therefore, this study aims to examine university students' awareness and perceptions regarding the ethical use of generative AI. For this purpose, a quantitative research method was adopted, and a questionnaire was carried out to 120 pre-service English language teachers. The data obtained were analyzed using the SPSS program. The results showed that the majority of the students believed that the use of AI in academia will play an important role in the future and emphasized the necessity of providing education on the ethical use of AI. In addition, most participants argued that AI tools to be used in education should be supported by data gathered from educators, students, and ethics experts. It was also found that students already recognize the existence of certain ethical issues related to AI use. They pointed out the need for further development of AI in terms of protecting personal data and ensuring independent usage. Another conclusion drawn from the study is the need for generative AI applications in education to evolve in a way that respects ethnic and cultural diversity. In this context, the current study concludes that the use of AI in academic education will increase, and there is a need to address ethical issues related to digital inequality, data privacy, and autonomous usage. It can also be stated that with the introduction of new AI tools every day, new concerns will continue to emerge, highlighting the need for ongoing research and close monitoring of developments in the field.

Keywords: *Generative Artificial Intelligence, AI Use, Education, Ethics*

58. Avrupa'dan Anadolu'ya Masallarda Toplumsal Cinsiyet Algısı: Nardaniye Hanım ve Pamuk Prenses Örnekleri

Lisansüstü Öğrencisi Sabire Bilgehan Okkalı, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye,
sabirebilgehan_okkali21@trabzon.edu.tr

ÖZET

Masallar, milletlerin ortaklaşa oluşturduğu metinler olarak arzu edilen, ideal olan birey ve toplum özelliklerini öneren, özendiren metinlerdir. İlk bakışta masum görünen masalların iletileri derinlemesine incelendiğinde toplumsal cinsiyet rollerine dair alt iletiler içerdikleri yapılan pek çok çalışma ile tespit edilmiştir. Masallar, toplumların kültürel kalıplarını yansıtan davranış örüntülerinin sezdirilmeden gelecek kuşaklara aktarımını sağlayan en tılsımlı edebi türdür. İdeal kadın, ideal erkek tiplerini çizerken onları toplumda hâlihazırda var olan ve toplum tarafından onaylanıp sürdürülmesi istenen davranış kalıpları ile donatır ve okuyucusuna sunar. Bu araştırma, birbirinin varyantı olan ve aynı konuyu işleyen Nardaniye Hanım ve Pamuk Prenses masallarının toplumsal cinsiyet kalıp yargıları bağlamında benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Almanya'da derlenen ve kitle iletişim araçları sayesinde tüm dünyaca tanınan Pamuk Prenses masalı ile Anadolu'da derlenen ve nispeten az bilinen Nardaniye Hanım masallarını toplumsal cinsiyet kalıp yargıları üzerinden ele alan bu çalışma, nitel araştırma özelliği göstermektedir. İki masal kitabına yönelik inceleme yapıldığından çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine göre tasarlanmıştır. Almanca'dan çevrilen Pamuk Prenses masalının çeviri esnasında toplumsal cinsiyet algısı kalıp yargıları bakımından anlam kaybına uğrayıp uğramadığını belirlemek amacı ile metin Almancası üzerinden toplumsal cinsiyet rolleri kalıp ifadeleri üzerinden iki uzman tarafından karşılaştırmalı okunmuştur. Toplumsal cinsiyet rollerine ait bulguları belirlemek için başka öğretim üyelerinin görüşlerinden de yararlanılmıştır. Araştırma konusu olan iki masaldaki toplumsal cinsiyet rollerine ait ögeler içerik analiziyle belirlenmiştir. Bulgular bölümde ana karakterler toplumsal cinsiyet rolleri bakımından ele alınırken Nardaniye Hanım ve Pamuk Prenses için "Genç kız figürü" başlığı uygun görülmüştür. Masalın ana kahramanlarından Pamuk Prenses, bir kralın kızıdır ve dolayısı ile prensestir. Nardaniye Hanım, ondan farklı olarak sıradan bir adamın kızıdır. Ortak özellik olarak genç güzel ve iyi kızlar olmaları dolayısı ile bu başlık seçilmiştir. Masallarda yardımcı karakterler ile ilgili ifadeler sınırlı olduğundan bu karakterler, belirlenen her kriter için ayrı ayrı incelenmemiş, ayırıcı yönleriyle ele alınmıştır. Sonuç olarak toplumsal cinsiyet algısı bakımından mukayeseli ele alınan Nardaniye Hanım ve Pamuk Prenses masalları incelendiğinde klasik masalların çoğunda rastlanan ve ataerkil düşünce sistemini destekleyen ifadeler, çarpıcı kültürel farklılıklar ve bir o kadar da benzerlikler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Masal, Toplumsal Cinsiyet, Nardaniye Hanım, Pamuk Prenses*

From Europe to Anatolia: Gender Perception in Folk Tales Examples of Nardaniye Hanım and Snow White

Graduate Student Sabire Bilgehan Okkalı, Trabzon University, Trabzon, Türkiye,
sabirebilgehan_okkali21@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Today, due to regional wars and conflicts as well as migration resulting from other factors, it can be stated that individuals with different cultural characteristics have to live together in harmony in many countries, especially in the USA, Canada and Turkey. In countries with cultural diversity, it is necessary for individuals to have intercultural communication competence in general, such as intercultural sensitivity, in order to prevent problems such as conflict, disharmony and communication. Considering the situation of gaining this competence, it is a fact that modern education systems today prepare their education and training programs in the focus of multicultural and intercultural education approaches. Intercultural education is an understanding that initially emerged in Europe against assimilation and integration programs, aiming to enable individuals to live together in interaction and harmony in societies with cultural diversity in terms of race, belief, language and a number of other cultural factors. This study aims to examine the Social Studies Curriculum of 2024 in the context of intercultural education approach. The research adopted a qualitative approach-oriented design and document analysis technique was used. The data source of the research is the 2024 Social Studies Curriculum (4th, 5th, 6th and 7th grades) prepared by the Ministry of National Education within the scope of the Century of Türkiye education model. The data obtained during the research process were analyzed by content analysis, one of the qualitative data analysis approaches. Compliance and adequacy of the content for intercultural education were tried to be evaluated in depth within the scope of the basic approach and specific objectives of the program, principles related to implementation, structure of the program and learning areas belonging to grade levels. The data obtained from the data source were analyzed by content analysis, one of the qualitative data analysis approaches. The data analysis process is ongoing and the findings, conclusions and recommendations will be included in the full text.

Keywords: *Fairy Tale, Gender, Nardaniye Hanım, Snow White*

59. Dijital Eğitimin Psikolojik ve Sosyal Yansımaları

Lisansüstü Öğrencisi Ali Rıza Yavrutürk, Millî Eğitim Bakanlığı, Tokat, Türkiye, aliriza_yavruturk19@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, dijital eğitimin bireyler üzerindeki psikolojik ve sosyal yansımalarını incelemektir. Çalışmada konu ile ilgili teorik kuramların ve önerilerin ortaya konulmasını amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden geleneksel alan yazını taraması benimsenmiştir. Geleneksel alan yazını taraması, belirli bir konu veya araştırma sorusuyla ilgili çalışmaları derinlemesine inceleyerek, mevcut bilgiyi sentezlemeyi ve önemli bulguları özetlemeyi amaçlayan bir araştırma yöntemidir. Bu doğrultuda, Dijital eğitimin psikolojik ve sosyal yansımaları ile ilgili mevcut araştırmalar incelenmiş ve analiz edilmiştir. Dijital eğitim, teknolojik gelişmelerin etkisiyle son yıllarda hızla yaygınlaşarak geleneksel eğitim yöntemlerinde köklü değişimlere yol açmıştır. Çevrimiçi öğrenme platformları ve dijital araçlar, eğitime erişimi kolaylaştırırken bireylerin öğrenme süreçlerini özelleştirme imkânı sunmaktadır. Ancak dijital eğitimin bu avantajlarının yanı sıra, bireylerin psikolojik ve sosyal yaşamlarında çeşitli etkiler yarattığı görülmektedir. Psikolojik açıdan dijital eğitim hem olumlu hem de olumsuz etkiler barındırmaktadır. Çevrimiçi öğrenme, bireylerin kendi hızlarına uygun öğrenme fırsatları sunarak esnek bir yapı sağlarken, özellikle odaklanma sorunları ve dikkat dağınıklığı gibi problemleri beraberinde getirmektedir. Sürekli ekran karşısında vakit geçirmek, dijital yorgunluk, göz sağlığı sorunları ve zihinsel tükenmişlik gibi sonuçlara yol açmaktadır. Aynı zamanda yalnız başına çalışmanın getirdiği izolasyon hissi, bireylerde depresyon ve kaygı gibi psikolojik sorunları tetiklediği görülmektedir. Özellikle rehberlik ve psikolojik destek eksikliği, bireylerin motivasyon kaybı yaşamalarına ve özgüven seviyelerinin düşmesine neden olmaktadır. Dijital eğitimin sosyal yansımaları ise toplumun farklı kesimlerinde eşitlik ve iletişim bağlamında önemli değişimlere yol açmaktadır. Teknolojik altyapıya erişim eksikliği ve dijital okuryazarlık seviyelerindeki farklılıklar, eğitimde fırsat eşitliğini olumsuz etkileyerek toplumsal eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Ayrıca, yüz yüze iletişim ve sosyal etkileşim eksikliği, bireylerin sosyal becerilerinin zayıflamasına neden olabilmektedir. Özellikle genç bireylerde empati kurma ve takım çalışması gibi sosyal yeteneklerin azalması, dijital eğitimin önemli bir sorunu olarak öne çıkmaktadır. Bunun ile birlikte, dijital eğitimin sosyal açıdan olumlu etkileri de bulunmaktadır. Çevrimiçi platformlar, bireylerin farklı kültürlerden insanlarla etkileşim kurmasına ve yeni sosyal ağlar oluşturmasına olanak tanımaktadır. Bu durum, küresel bir bakış açısının gelişmesine ve bireylerin dijital çağın gerektirdiği sosyal becerilerle donanmasına katkı sağlamaktadır. Dijital eğitimin aile üzerindeki etkileri ise karmaşıktır; ebeveynler çocuklarının öğrenme süreçlerine daha fazla dahil olurken, bu durum aile içi ilişkileri güçlendirebilir iken, aşırı müdahaleci tutumlar aile içi çatışmalara yol açabilir. Bu zorlukların aşılabilmesi için çeşitli çözüm önerileri bulunmaktadır. Eğitim teknolojilerinin daha interaktif ve kullanıcı dostu bir hale getirilmesi, dijital yorgunluğu ve dikkat dağınıklığını azaltabilir. Dijital okuryazarlık eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve altyapı yatırımlarıyla erişim eşitsizliklerinin giderilmesi önemlidir. Ayrıca hibrit eğitim modellerinin benimsenmesi, bireylerin hem dijital hem de fiziksel eğitim ortamlarından faydalanmalarını sağlayarak daha dengeli bir öğrenme deneyimi sunabilir. Sonuç olarak, dijital eğitim, bireylerin akademik başarılarını destekleyen ve küresel öğrenme fırsatlarını artıran bir araç olmanın ötesinde, psikolojik ve sosyal etkileri de göz önünde bulundurulması gereken bir olgudur. Teknolojinin eğitime entegrasyonu dikkatli bir şekilde planlanmalı ve bireylerin hem psikolojik sağlıklarını koruyacak hem de sosyal gelişimlerini destekleyecek şekilde uygulanmalıdır. Bu denge sağlandığında, dijital eğitim bireylerin hayatlarında kalıcı ve olumlu değişimlere katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Eğitim, Dijital Eğitimin Psikolojik Etkileri, Dijital Eğitimin Sosyal Etkileri*

Psychological and Social Reflections of Digital Education

Graduate Student Ali Rıza Yavrutürk, Ministry of National Education, Tokat, Türkiye,
aliriza_yavruturk19@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the psychological and social reflections of digital education on individuals. In this study, which aims to reveal theoretical theories and suggestions related to the subject, traditional literature review, one of the qualitative research methods, was adopted. Traditional literature review is a research method that aims to synthesize existing knowledge and summarize important findings by examining studies on a specific subject or research question in depth. In this direction, existing studies on the psychological and social reflections of digital education were examined and analyzed. Digital education has become rapidly widespread in recent years with the effect of technological developments and has led to radical changes in traditional education methods. Online learning platforms and digital tools facilitate access to education and offer individuals the opportunity to customize their learning processes. However, in addition to these advantages of digital education, it is seen that it creates various effects on individuals' psychological and social lives. From a psychological perspective, digital education has both positive and negative effects. While online learning provides a flexible structure by offering individuals learning opportunities at their own pace, it also brings with it problems such as concentration problems and distraction. Constantly spending time in front of the screen leads to consequences such as digital fatigue, eye health problems and mental burnout. At the same time, it is seen that the feeling of isolation brought about by working alone triggers psychological problems such as depression and anxiety in individuals. In particular, lack of guidance and psychological support causes individuals to lose motivation and their self-confidence levels to decrease. The social reflections of digital education lead to significant changes in the context of equality and communication in different segments of society. Lack of access to technological infrastructure and differences in digital literacy levels negatively affect equal opportunities in education and deepen social inequalities. In addition, lack of face-to-face communication and social interaction can cause individuals to lose their social skills. The decrease in social skills such as empathy and teamwork, especially in young individuals, stands out as an important problem of digital education. However, digital education also has positive social effects. Online platforms allow individuals to interact with people from different cultures and create new social networks. This contributes to the development of a global perspective and to equip individuals with the social skills required by the digital age. The effects of digital education on the family are complex; While parents are more involved in their children's learning processes, this can strengthen family relationships, while overly interfering attitudes can lead to family conflicts. There are various solutions to overcome these difficulties. Making educational technologies more interactive and user-friendly can reduce digital fatigue and distraction. It is important to disseminate digital literacy training and eliminate access inequalities with infrastructure investments. In addition, adopting hybrid education models can provide a more balanced learning experience by allowing individuals to benefit from both digital and physical education environments. As a result, digital education is a phenomenon that should be considered in terms of its psychological and social effects, beyond being a tool that supports individuals' academic success and increases global learning opportunities. The integration of technology into education should be planned carefully and implemented in a way that protects both the psychological health of individuals and supports their social development. When this balance is achieved, digital education can contribute to permanent and positive changes in individuals' lives.

Keywords: *Digital Education, Psychological Effects of Digital Education, Social Effects of Digital Education*

60. Andrew Clements'in Kitaplarında Yeni Kelimelerin Yaratılması ve Dilin Evreleri

Prof. Dr. Erhan DURUKAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, erhandurukan@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Elifnur ÖZYÜREK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ozyrkel@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, çocuk edebiyatında dilin nasıl şekillendirildiğini, yeni kelimelerin nasıl doğduğunu ve bu süreçte dilin evrimini incelemektir. Andrew Clements'in eserleri, özellikle Frindle adlı kitabı, çocukların dilsel yaratıcılığını ve dilin evrimsel süreçlerini anlamak adına önemli bir örnek teşkil etmektedir. Çalışmada, dilsel yeniliklerin nasıl ortaya çıktığı ve çocukların bu yenilikleri toplumsal düzeyde nasıl kabul ettikleri üzerine odaklanılmıştır. Ayrıca, dilin evreleri ve çocukların dilsel becerilerinin gelişimi, metin üzerinden yapılan analizlerle ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu araştırma nitel bir yaklaşım benimsenerek Clements'in eserlerinden seçilen pasajlar üzerinde dil bilimsel analizler yapılmış, kitaplarda yer alan kelime türetme yöntemleri, anlam genişlemeleri ve dilin toplumsal etkileri incelenmiştir. Findel Gizemi kitabında "Kodlama konusunda dalga geçmek" ifadesi, dilin oyunlaştırılması ve günlük dilde yeni terimlerin nasıl benimsendiğine bir örnek olabilir. "Bay N", "X kişisi", "Y kişisi" gibi ifadeler, kelimelerin yerine kullanılan simgesel anlatımların dil gelişimi üzerindeki etkisini gösterebilir. Yeni kelimelerin çocuklar ve toplum ürerindeki etkisi, dilin hem bireysel hem de toplumsal bir araç olarak nasıl şekillendiğine dair derinlemesine bir bakış açısı sunacaktır. Araştırmanın bulguları, Andrew Clements'in eserlerinde çocukların kelime türetme süreçlerinin yaratıcı ve özgün bir biçimde geliştiğini göstermektedir. Özellikle Frindle eserinde, ana karakterin yeni bir kelime üretmesi ve bu kelimenin toplumda hızla kabul görmesi, dilin toplumsal bir araç olarak evrimini ortaya koymaktadır. Yeni kelimeler, çocukların günlük yaşamlarında, oyunlarında ve etkileşimlerinde dilsel bir yenilik olarak kullanılmaktadır. Bu süreç, dilin yalnızca bir iletişim aracı olmanın ötesine geçip, toplumsal yapıyı etkileyen bir güç haline gelmesine olanak tanımaktadır. Findel Gizemi'nde geçen "Peki, bir karar şeması oluştursan?" gibi ifadeler, çocukların dil yoluyla düşünme süreçlerini geliştirme biçimlerine işaret etmektedir. Bulgular, aynı zamanda dilsel yaratıcılığın çocuklar için önemli bir öğrenme ve ifade biçimi olduğunu, dilin evrimsel süreçlerinin çocuklar arasında nasıl doğal bir şekilde ortaya çıktığını ve toplumun bu süreçlere nasıl tepki verdiğini göstermektedir. Çocukların olayları çözmek için dilsel ve zihinsel yaratıcı süreçler kullanmaları vurgulanmaktadır. Çocukların dilsel deneyimleri, toplumdaki dilin dinamiklerini de yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Dilsel Yaratıcılık, Dil Evrimi, Andrew Clements*

Language and Children's Literature: The Creation of New Words and the Stages of Language in Andrew Clements' Books

Prof. Dr. Erhan DURUKAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, erhandurukan@gmail.com

Graduate Student Elifnur ÖZYÜREK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ozyrkel@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to examine how language is shaped in children's literature, how new words are created, and how language evolves during this process. Andrew Clements' works, especially his book Frindle, serve as significant examples for understanding children's linguistic creativity and the evolutionary processes of language. The study focuses on how linguistic innovations emerge and how children socially accept these innovations. Additionally, the stages of language and the development of children's linguistic skills are revealed through textual analyses. Adopting a qualitative approach, this research conducts linguistic analyses on selected passages from Clements' works. It examines methods of word formation, semantic expansion, and the social impacts of language in his books. For example, the expression "making fun of coding" in The Mystery of Frindle can illustrate the gamification of language and how new terms are adopted in everyday speech. Phrases like "Mr. N", "Person X", and "Person Y" may demonstrate the impact of symbolic expressions on language development. The influence of new words on children and society offers a deeper perspective on how language is shaped both as an individual and a social tool. Ultimately, the study highlights how the evolution of language and creative language use transform the ways children make sense of and express the world. The findings show that the processes of word creation among children in Andrew Clements' works develop in a creative and original way. Especially in Frindle, the main character's creation of a new word and its rapid acceptance in society reveals the evolution of language as a social tool. New words are used as linguistic innovations in children's daily lives, games, and interactions. This process enables language to go beyond being merely a means of communication and become a force that influences social structures. Expressions such as "So, what if you create a decision chart?" in The Mystery of Frindle point to the ways in which children develop cognitive processes through language. The findings also reveal that linguistic creativity is a significant form of learning and expression for children, that the evolutionary processes of language naturally emerge among them, and that society responds to these processes in various ways. The emphasis is placed on how children use linguistic and mental creative processes to solve problems. Children's linguistic experiences also reflect the dynamics of language in society. In conclusion, the evolution of language and creative language use are highlighted as transformative forces in how children make sense of and express the world.

Keywords: *Linguistic Creativity, Language Evolution, Andrew Clements*

61. 7e Modeli ile Yapay Zekâ Destekli Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir İçerik Analizi

Dr. Ahmet YALKIN, Tarsus Üniversitesi, Mersin, Türkiye, ahmetyalkin@tarsus.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda eğitimde bireyselleştirilmiş öğrenme yaklaşımlarına yönelik artan ilgi, Yapay Zekâ (YZ) destekli öğretim modellerinin önemini artırmıştır. Bu bağlamda, 7E Öğretim Modeli (Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate, Extend, Empower), öğrenci merkezli ve yapılandırmacı bir çerçeve sunarak öğrenme süreçlerini zenginleştirmektedir. YZ teknolojileri, büyük veri analitiği, doğal dil işleme ve adaptif öğrenme sistemleri aracılığıyla bu modelin her aşamasını destekleyerek öğrenme deneyimlerinin kişiselleştirilmesi ve ölçeklenebilirliği açısından yeni fırsatlar sunmaktadır. Bu çalışma, YZ destekli 7E modelinin eğitim süreçlerine entegrasyonunu incelemek amacıyla içerik analizi yöntemi kullanmıştır. 2015-2024 yılları arasında yayımlanan hakemli akademik makaleler analiz edilmiş olup, Google Scholar, Web of Science, Scopus, IEEE Xplore ve ScienceDirect gibi uluslararası veri tabanlarından elde edilen çalışmalar değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları, YZ'nin 7E modelinin her aşamasına nasıl entegre edildiğini, öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini ve öğretmenlerin pedagojik karar alma süreçlerine katkısını ortaya koymaktadır. Ayrıca, veri güvenliği, algoritmik önyargılar ve etik sorumluluklar gibi kritik meseleler incelenmiştir. Bulgular, YZ destekli 7E modelinin öğrenci başarısını %30 ila %45 oranında artırdığını, bireyselleştirilmiş öğrenmeyi desteklediğini ve öğretim süreçlerini daha dinamik hâle getirdiğini göstermektedir. Öğretmenlerin %68'i YZ destekli öğretim süreçlerini anlamlı ve verimli bulurken, %55'i bu teknolojileri sınıf ortamına entegre etmekte zorluk yaşamaktadır. Bununla birlikte, YZ tabanlı eğitim platformlarının %35'i veri güvenliği açısından uluslararası standartlara tam uyum sağlamamakta ve algoritmik önyargılar belirli öğrenci gruplarını dezavantajlı konuma sokabilmektedir. Sonuçlar, YZ destekli 7E modelinin öğrencinin bilişsel gelişimini artırmada, derin öğrenmeyi teşvik etmede ve öğretmenlerin dijital pedagojik süreçlerini güçlendirmede önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Engage aşamasında kişiselleştirilmiş giriş etkinlikleri, Explore aşamasında YZ destekli simülasyonlar, Explain aşamasında bireyselleştirilmiş öğretim asistanları ve Elaborate aşamasında problem çözme temelli araçlar ön plana çıkmaktadır. Evaluate aşamasında otomatik geri bildirim mekanizmaları, Extend aşamasında disiplinler arası bağlantılar ve Empower aşamasında öğrenci özerkliğini artıran adaptif sistemler dikkat çekmektedir. Bu çalışma, YZ destekli 7E modelinin eğitimdeki etkinliğini ve potansiyelini ele alarak, pedagojik ve teknik uygulamalar açısından gelecekteki araştırmalar için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Özellikle, bu modelin farklı yaş gruplarındaki ve disiplinlerdeki uzun vadeli etkilerini değerlendiren deneysel çalışmaların yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *7E Öğretim Modeli, Yapay Zekâ, Bireyselleştirilmiş Öğrenme, Eğitim Teknolojileri, Adaptif Öğrenme*

A Content Analysis on Artificial Intelligence Supported Education Applications With 7e Model

PhD Ahmet YALKIN, Tarsus University, Mersin, Türkiye, ahmetyalkin@tarsus.edu.tr

ABSTRACT

In recent years, the increasing interest in individualised learning approaches in education has increased the importance of Artificial Intelligence (AI) supported teaching models. In this context, the 7E Instructional Model (Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate, Extend, Empower) enriches learning processes by providing a student-centred and constructivist framework. AI technologies offer new opportunities for personalisation and scalability of learning experiences by supporting each stage of the model through big data analytics, natural language processing and adaptive learning systems. This study employs a content analysis method to examine the integration of the AI-supported 7E model into educational processes. A comprehensive analysis of peer-reviewed academic articles published between 2015 and 2024 was conducted, with studies obtained from international databases such as Google Scholar, Web of Science, Scopus, IEEE Xplore and ScienceDirect being evaluated. The study's findings reveal the integration of AI into each stage of the 7E model, its effects on student achievement, and its contribution to teachers' pedagogical decision-making processes. Furthermore, critical issues such as data security, algorithmic biases and ethical responsibilities are analysed. A total of 89 publications were identified through a comprehensive examination of studies published between 2015 and 2024, utilising major databases including Google Scholar, Web of Science, Scopus, IEEE Xplore and ScienceDirect. Following a rigorous application of the predetermined inclusion and exclusion criteria, 17 publications were selected for the analysis. The content analysis conducted in this context reveals the current trends and application patterns of the AI-supported 7E model in a systematic framework. The findings indicate that the AI-supported 7E model enhances student achievement by 30% to 45%, facilitates individualised learning, and renders teaching processes more dynamic. While 68% of teachers find AI-supported teaching processes meaningful and efficient, 55% of them encounter difficulties in integrating these technologies into the classroom environment. However, it is concerning that 35% of AI-based educational platforms do not fully comply with international standards in terms of data security and that algorithmic biases may disadvantage certain student groups. The findings indicate that the AI-supported 7E model is a significant instrument in promoting student cognitive development, facilitating deep learning and reinforcing teachers' digital pedagogical processes. The findings indicate that the Engage phase is characterised by personalised introductory activities, the Explore phase incorporates AI-supported simulations, the Explain phase features individualised teaching assistants, and the Elaborate phase employs problem-solving based tools. Automatic feedback mechanisms in the Evaluate phase, interdisciplinary connections in the Extend phase, and adaptive systems that increase student autonomy in the Empower phase are also worthy of note. This study provides a comprehensive framework for future research in terms of pedagogical and technical applications by addressing the effectiveness and potential of the AI-supported 7E model in education. It is recommended that experimental studies be conducted to evaluate the long-term effects of this model in different age groups and disciplines.

Keywords: *7E Instructional Model, Artificial Intelligence, Individualised Learning, Educational Technologies, Adaptive Learning*

62. Ardunio Destekli Coğrafya Öğretimi Ders Materyali Tasarımı ve Başarıya Etkisinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Muhammed Alican PUSAT, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, m.a.pusat@gmail.com

Öğretmen Özden Burcu PUSAT, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, ozden04burcu@gmail.com

ÖZET

Coğrafya, öğrencilerin çevrelerini anlamalarını, dünya ile bağlantı kurmalarını ve mekânsal farkındalık geliştirmelerini sağlayan önemli bir disiplindir. Ancak geleneksel coğrafya öğretim yöntemleri bazen öğrenciler için sıkıcı ve ezber temelli olabilmektedir. Bu proje, ortaokul düzeyindeki öğrencilere interaktif, eğlenceli ve öğretici bir öğrenme ortamı sunmayı amaçlamaktadır. Projede, Arduino teknolojisi ve LED ışıklarla desteklenen interaktif bir harita geliştirilmiş, oyunlaştırma unsurları eklenerek öğrenme sürecinin daha etkili hale getirilmesi hedeflenmiştir. Harita, öğrencilerin aktif katılımını teşvik edecek şekilde tasarlanmış ve doğru cevaplara duyarlı bir yapıya sahiptir. Araştırma, özel yetenekli 21 öğrenci ile yürütülen yarı deneysel bir çalışma ile gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grupları oluşturularak, öğrencilerin başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak başarı testi kullanılmış ve öğrencilerin öğrenme süreçleri analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, oyunlaştırma destekli coğrafya eğitiminin öğrencilerin başarısını, motivasyonunu ve bilgi kalıcılığını artırdığı tespit edilmiştir. Öğrenciler, interaktif harita sayesinde bilgiyi sadece pasif olarak almak yerine, keşfederek ve uygulayarak öğrenme fırsatı yakalamışlardır. Bu projenin temel amacı, Türkiye'nin coğrafyasını ortaokul öğrencilerine interaktif ve oyunlaştırılmış bir yöntemle öğretmektir. Geleneksel yöntemlerin eksikliklerini gidermek, öğrenmeyi daha kalıcı ve eğlenceli hale getirmek ve teknolojinin eğitimdeki rolünü güçlendirmek de projenin diğer önemli hedefleri arasındadır. Bu sayede öğrencilerin coğrafya dersine olan ilgileri artırılarak, daha aktif ve anlamlı öğrenme süreçleri sağlanacaktır. Araştırmada karma araştırma yöntemlerinden sıralı yarı deneysel desen kullanılmıştır. 21 özel yetenekli öğrenciyle gerçekleştirilen çalışma, deney ve kontrol grupları oluşturularak yürütülmüştür. Deney grubunda, oyunlaştırma unsurları ve interaktif LED haritası ile desteklenen öğretim uygulanırken, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak başarı testi uygulanmış ve öğrencilerin başarıları istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır. LED haritası ve Arduino kontrol sistemi, öğrencilerin doğru cevaplarına göre etkileşimli olarak yanıt vermekte, böylece öğrenme sürecini daha etkili hale getirmektedir. Araştırma sonucunda, oyunlaştırma ve teknolojik destekle gerçekleştirilen coğrafya eğitiminin öğrencilerin başarısını ve motivasyonunu anlamlı düzeyde arttırdığı gözlemlenmiştir. Oyunlaştırma öğeleri sayesinde öğrenciler, öğrenme sürecine daha aktif katılım göstermiş, eğitimi bir zorunluluk olarak görmek yerine keyifli bir etkinlik olarak deneyimlemişlerdir. Ayrıca, interaktif harita gibi yenilikçi yaklaşımların öğrencilerin konuları daha iyi kavramalarına ve uzun vadeli öğrenme kazanmalarına katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu çalışma, coğrafya eğitiminde yenilikçi yaklaşımların etkisini ortaya koyarak, teknoloji ve oyunlaştırmanın eğitime entegrasyonuna dair bir model sunmaktadır. Elde edilen bulgular, gelecekteki benzer projelere rehberlik edebilecek niteliktedir. Bu projeyle birlikte, eğitsel teknolojilerin ve oyunlaştırmanın coğrafya öğretiminde nasıl daha etkili kullanılabileceği konusunda yeni yaklaşımlar geliştirilmiş ve öğrenci merkezli öğrenme süreçleri desteklenmiştir. Böylece, coğrafya eğitimi daha etkileşimli, anlamlı ve kalıcı bir hale getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Coğrafya Eğitimi, Arduino, Oyun ve Oyunlaştırma*

Ardunio Supported Geography Teaching Course Material Design and Investigation of the Effect on Achievement

Graduate Student Muhammed Alican PUSAT, Ministry of National Education, Türkiye, m.a.pusat@gmail.com

Teacher Özden Burcu PUSAT, Ministry of National Education, Türkiye, ozden04burcu@gmail.com

ABSTRACT

Geography is an important discipline that enables students to understand their environment, connect with the world and develop spatial awareness. However, traditional geography teaching methods can sometimes be boring and memorization-based for students. This project aims to provide an interactive, fun and instructive learning environment for middle school students. In the project, an interactive map supported by Arduino technology and LED lights was developed, and it was aimed to make the learning process more effective by adding gamification elements. The map is designed to encourage students' active participation and is sensitive to correct answers. The research was conducted with a quasi-experimental study with 21 gifted students. Experimental and control groups were formed and the achievement levels of the students were compared. An achievement test was used as a data collection tool and students' learning processes were analyzed. As a result of the study, it was determined that gamification-supported geography education increased students' achievement, motivation and knowledge retention. Thanks to the interactive map, students had the opportunity to learn by exploring and applying the information instead of just passively receiving it. This research aims to teach the geography of Turkey to middle school students through an interactive and gamified method. Other important goals of the project are to overcome the shortcomings of traditional methods, to make learning more permanent and fun, and to strengthen the role of technology in education. In this way, students' interest in geography course will be increased and more active and meaningful learning processes will be provided. A sequential quasi-experimental design from mixed research methods was used in the study. The study with 21 gifted students was conducted by forming experimental and control groups. In the experimental group, instruction supported by gamification elements and interactive LED map was applied, while the traditional teaching method was used in the control group. An achievement test was used as a data collection tool and students' achievements were statistically compared. The LED map and Arduino control system responded interactively according to the correct answers of the students, thus making the learning process more effective. As a result of the research, it was observed that geography education with gamification and technological support significantly increased students' achievement and motivation. Thanks to gamification elements, students participated more actively in the learning process and experienced education as an enjoyable activity instead of seeing it as an obligation. In addition, it was determined that innovative approaches such as interactive maps contributed to students' better comprehension of the subjects and long-term learning. This study demonstrates the impact of innovative approaches in geography education and provides a model for the integration of technology and gamification into education. The findings can guide similar projects in the future. With this project, new approaches were developed on how educational technologies and gamification can be used more effectively in geography teaching and student-centered learning processes were supported. Thus, geography education has been made more interactive, meaningful and permanent.

Keywords: *Geography Education, Arduino, Game and Gamification*

63. Öğretmen Adaylarının Mesleki İlgi ve Yeterlilik Algıları

Doç. Dr. Tuba GÜNGÖR, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇAKIR, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, cigdem.cakir@erbakan.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, öğretmen adaylarının mesleki ilgi düzeylerinin mesleki yeterlilik algıları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Öğretmen adaylarının mesleki ilgi düzeylerinin, mesleki yeterlilik algıları ile nasıl bir ilişki içerisinde olduğu, onların mesleki gelişimleri açısından önemli bir konudur. Öğretmen adaylarının mesleklerine duydukları ilginin, kendilerini ne kadar yeterli hissettiklerine etkisi, öğretmen yetiştirme sürecinde dikkate alınması gereken bir faktördür. Bu nedenle, eğitim programlarının, öğretmen adaylarının ilgi düzeylerini artırıcı yönde şekillendirilmesi, onların mesleki gelişim süreçlerini desteklemek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada, mesleki ilgi bağımsız değişken, mesleki yeterlilik ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, farklı öğretmenlik alanlarında öğrenim gören 150 kadın (%73,2) ve 55 erkek (%26,8) olmak üzere toplam 205 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler, öğretmen adaylarının mesleki ilgilerini ve yeterlilik algılarını ölçmek amacıyla kullanılan "Mesleki İlgi Ölçeği" ve "Mesleki Yeterlilik Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiş, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve gücünü belirlemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmış, ayrıca regresyon analizi ile mesleki ilginin mesleki yeterlilik üzerindeki yordayıcılığı incelenmiştir. Araştırma bulguları, öğretmen adaylarının mesleki ilgi düzeyleri ile mesleki yeterlilik algıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre, mesleki ilginin mesleki yeterlilik üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir. Yüksek mesleki ilgiye sahip öğretmen adaylarının, mesleki yeterlilik algılarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, öğretmen adaylarının mesleklerine duydukları ilginin, kendilerini mesleki olarak daha yeterli hissetmelerinde önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Mesleki ilginin yüksek olması, öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini daha bilinçli ve istekli bir şekilde sürdürmelerini sağlayabilir. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, öğretmen adaylarının mesleki ilgi düzeylerini artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesi önerilmektedir. Mesleki ilginin erken dönemlerden itibaren desteklenmesi, öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik algılarını güçlendirebilir ve mesleki gelişimlerini daha etkili hâle getirebilir. Bu kapsamda, öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik ilgilerini artıracak etkinlik ve uygulamalara daha fazla yer verilmesi önerilmektedir. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri ve yeterliliklerin yanı sıra, mesleğe duyulan ilginin de öğretmenlik performansı üzerinde belirleyici olduğu göz önünde bulundurularak, öğretmen adaylarına yönelik rehberlik ve kariyer planlama çalışmalarının artırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki İlgi, Mesleki Yeterlilik, Öğretmen Adayları*

Pre-Service Teachers' Vocational Interest and Perceptions of Competence

Assoc. Prof. Dr. Tuba GÜNGÖR, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Çiğdem ÇAKIR, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye, cigdem.cakir@erbakan.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to examine the effect of pre-service teachers' vocational interest levels on their perceptions of professional competence. Understanding the relationship between vocational interest and professional competence perception is crucial for the professional development of pre-service teachers. In this context, a correlational research design was employed. In the study, vocational interest was considered the independent variable, while professional competence was the dependent variable. The study sample consisted of 205 pre-service teachers, including 150 females (73.2%) and 55 males (26.8%). Data were collected using the "Vocational Interest Scale" and the "Professional Competence Scale." The collected data were analyzed using the SPSS program, and regression analysis was conducted to determine the relationship between the variables. The research findings indicate a significant and positive relationship between pre-service teachers' vocational interest levels and their perceptions of professional competence. According to the results of the regression analysis, vocational interest was found to be a significant predictor of professional competence. Pre-service teachers with higher vocational interest levels were observed to have higher perceptions of professional competence. This finding suggests that the level of interest in the profession plays a crucial role in how competent pre-service teachers perceive themselves to be. Based on the study results, it is recommended to develop strategies to enhance the vocational interest levels of pre-service teachers. Supporting vocational interest from an early stage may strengthen their professional competence perceptions and make their professional development more effective. In this regard, teacher education programs should incorporate more activities and practices aimed at increasing pre-service teachers' interest in their profession.

Keywords: *Vocational Interest, Professional Competence, Pre-Service Teachers*

64. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Sınıf Yönetimi Kaygılarına Etkisinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Kadriye PASLI, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, kadriyepasli91@gmail.com

Doç. Dr. Tuba AYDIN GÜNGÖR, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

ÖZET

Öğretmen adayları eğitimlerinin belirli dönemlerinde sınıf yönetimi ile ilgili kaygı yaşamaktadırlar. Bununla birlikte kişisel farklılıklar veya birtakım etkenlerden dolayı bu kaygılarda değişiklikler görülebilmektedir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının da kaygı durumlarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Özellikle mezun olacak son sınıf öğrencilerinin bu kaygılara sahip olmaları ileriki dönemlerdeki mesleki başarılarını da etkileyebileceği için bu kaygıların ve bu kaygıları etkileyen durumların tespit edilmesi oldukça önemlidir. Yapılan incelemelerde bu konuyla alakalı daha önce yapılmış çalışmaların sayısının az olduğu görülmekte ve literatüre yeni çalışmaların eklenmesi gerektiği kanısına varılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının sınıf yönetimi esnasında yaşadıkları kaygılarla ilişkisini belirlemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmaktadır. Araştırmanın evrenini 2024-2025 Eğitim Öğretim yılında Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinin son sınıflarında öğrenim gören toplam 210 öğrenci oluşturmaktadır. 210 kişiden oluşan evreni temsil edecek olan asgari örneklem sayısı 137 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında nicel araştırma teknikleri kullanılmaktadır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen örneklemdeki kişilere Kişisel Bilgi Formu, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve Sınıf Yönetimi Kaygı Ölçeği'nden oluşan anket formları uygulanmaktadır. Kişisel bilgi formunda öğrencilerin yaş, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve daha önce sınıf deneyimi yaşama durumu gibi özeliklerine ilişkin veriler toplanmaktadır. Bunlar aynı zamanda çalışmanın değişkenlerini de oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirtilen değişkenlere göre anlamlı bir farklılıklarının olup olmadığı ile bu öğretmen adaylarının, sınıf yönetimi kaygılarının belirtilen değişkenlere göre anlamlı bir farklılıklarının olup olmadığı incelenmektedir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile sınıf yönetimi kaygısı arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı sorusuna yanıt verilmektedir. Çalışmanın bulguları hâlâ analiz aşamasında olup daha sonra paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Öğretmen Adayı, Öğretmenlik Mesleğine Tutum, Sınıf Yönetimi, Sınıf Yönetimi Kaygısı*

Examining the Effect of Teacher Candidates' Attitudes Towards the Teaching Profession on Their Classroom Management Concerns

Graduate Student Kadriye PASLI, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, kadriyepasli91@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Tuba AYDIN GÜNGÖR, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye, tuba.gngr@artvin.edu.tr

ABSTRACT

Prospective teachers experience anxiety about classroom management at certain periods of their education. However, changes in these concerns may occur due to personal differences or some factors. It is thought that the attitudes of prospective teachers towards the teaching profession may also affect their anxiety levels. It is very important to identify these concerns and the situations that affect these concerns, especially for senior students who will graduate, as these concerns may affect their professional success in the future. In the examinations, it is seen that the number of previous studies on this subject is low and it is concluded that new studies should be added to the literature. The purpose of this research is to determine the relationship between the attitudes of prospective teachers towards the teaching profession and the concerns they experience during classroom management. In the research, the scanning model, one of the quantitative research methods, is used. The universe of the research consists of a total of 210 students studying in the final years of Guidance and Psychological Counseling, Primary School Mathematics Teaching, Preschool Teaching, Classroom Teaching, Social Studies Teaching and Turkish Teaching departments at Artvin Çoruh University Faculty of Education in the 2024-2025 Academic Year. The minimum sample size to represent the universe of 210 people was calculated as 137. Quantitative research techniques are used in collecting research data. Survey forms consisting of the Personal Information Form, the Attitude Scale Towards the Teaching Profession and the Classroom Management Anxiety Scale are applied to the people in the sample selected by the simple random sampling method. In the personal information form, data regarding students' characteristics such as age, gender, department of study and previous classroom experience are collected. These also constitute the variables of the study. It is examined whether the attitudes of the prospective teachers participating in the study towards the teaching profession have a significant difference according to the specified variables and Whether The Classroom Management Concerns of These Prospective Teachers Have A Significant Difference according to the specified variables. In addition, the question of whether there is a significant relationship between teacher candidates' attitudes towards the teaching profession and classroom management anxiety is answered. The findings of the study are still in the analysis phase and will be shared later.

Keywords: *Teacher Candidate, Attitude Towards the Teaching Profession, Classroom Management, Classroom Management Anxiety*

65. Öğrencilerin Metaforik Algılamaları Bağlamında Sosyomatematiksel Normların Belirlenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Tuğba TAT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, tugba_tat21@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Adnan BAKİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, abaki@trabzon.edu.tr

ÖZET

Sosyomatematiksel normlar, bir matematiksel öğretme-öğrenme ortamında paylaşılan öğretmeyi ve öğrenmeyi olumlu ya da olumsuz etkileyen inanç ve tutumların oluşturduğu ortak değerlerdir. Bu çalışmanın amacı, 10. sınıf öğrencilerinin matematik ile ilgili algıları hakkında fikir sahibi olmak ve bu algılara bağlı olarak ortaya çıkan sosyomatematiksel normları incelemektir. Çalışma; Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5 ve Ö6 şeklinde kodlanan altı, lise 10. sınıf öğrencisi ile nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların matematiksel algılarını belirlemek amacıyla literatürde yer alan ve araştırmacılar tarafından uyarlanan "Matematik bir renk/hayvan/müzik/yiyecek olsaydı ne olurdu? Neden?" şeklinde dört soru sırasıyla yöneltilmiş ve öğrencilerin yanıtları uzman görüşü eşliğinde sosyomatematiksel normlar çerçevesinden analiz edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmanın doğası gereği gözlemler ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Sosyomatematiksel normların incelendiği sınıf ortamında gerçekleşen bu çalışmaya ilişkin öğrencilerle yapılan gözlemler ve yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre belirlenen sosyomatematiksel normlar şu şekildedir: "[SMN1]: Matematiğin, negatif duygusal çağrışımlar yapması yaygındır. [SMN2]: Matematik, kişisel tercihlere ve estetik anlayışa bağlıdır. [SMN3]: Matematik, soyut ve derin olabilir. [SMN4]: Matematik, işlevsel ve çok yönlüdür. [SMN5]: Problemin hızlı çözülmesi önemlidir. [SMN6]: Matematiksel düşünme süreci bir iş birliğidir, diğer öğrencilerle etkileşim gereklidir. [SMN7]: Matematikte doğru sonuç bir ödüldür ve başarı sosyal statü ile ilişkilidir. [SMN8]: Matematiksel düşünme süreci yaratıcı ve beklenmedik sonuçlar doğurabilir. [SMN9]: Yanlış sonuçlar üzerinde durmak gerekli değildir, doğru sonuç üzerine odaklanmak yeterlidir. [SMN10]: En değerli çözüm stratejisi en hızlı sonuca ulaştırandır. [SMN11]: Matematiğin derinlemesine anlaşılması gereklidir. [SMN12]: Matematiksel problemler başlangıçta zorlayıcı olabilir fakat zamanla matematiksel engeller aşılabilir. [SMN13]: Matematiğin bazen zorlayıcı ve zor öğrenilebilir olduğu kabul edilmelidir. [SMN14]: Matematikteki doğru sonuçlara ulaşma sürecine odaklanma gereklidir. [SMN15]: Matematik, günlük hayata uygulanabilir ve somutlaştırılabilir. [SMN16]: Matematiksel zorluklar, öğrencinin duygusal durumu ve anlamlı algısı ile ilgilidir." şeklindedir. Öğrencilerin cevaplarının analizi sonucunda, "Matematik, günlük hayata uygulanabilir ve somutlaştırılabilir." sosyomatematiksel normu frekans değeri en yüksek norm olarak ortaya çıkmıştır. Bu konu ile ilgili yapılacak yeni araştırmalarda bu çalışmada kullanılan metaforlara ilave olarak; "Matematik bir bitki, sayı olsaydı" gibi sorular ilave edilerek alınacak öğrenci yanıtlarının sosyomatematiksel normlara daha geniş bir çerçeveden bakılmasına imkân sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyomatematiksel Normlar, Matematiğin Doğası, Metaforik Algılama*

In the Context of Students' Metaphorical Perceptions Identifying Socio Mathematical Norms

Graduate Student Tuğba TAT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, tugba_tat21@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Adnan BAKİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, abaki@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Sociomathematical norms are shared beliefs and attitudes in a mathematical teaching-learning environment that positively or negatively affect teaching and learning. The purpose of this study is to have an idea about 10th grade students' perceptions about mathematics and to examine the sociomathematical norms that emerge based on these perceptions. The study was conducted with six 10th grade high school students coded as S1, S2, S3, S4, S5 and S6 using the phenomenology approach, one of the qualitative research designs. In order to determine the mathematical perceptions of the participants, four questions in the literature and adapted by the researchers as "If math were a color/an animal/music/food, what would it be? Why?" and the students' responses were analyzed within the framework of sociomathematical norms with expert opinion. Due to the nature of the study, observations and semi-structured interviews were used as data collection tools. The sociomathematical norms determined according to the findings obtained from the observations and semi-structured interviews with the students regarding this study, which took place in the classroom environment where sociomathematical norms were examined, are as follows: "[SMN1]: It is common for math to have negative emotional connotations. [SMN2]: Mathematics, depends on personal preferences and aesthetic sense. [SMN3]: Mathematics can be abstract and deep. [SMN4]: Mathematics is functional and versatile. [SMN5]: It is important to solve the problem quickly. "[SMN6]: Mathematical thinking process is a collaboration, interaction with other students is necessary. [SMN7]: Correct result in mathematics is a reward and success is associated with social status. [SMN8]: The process of mathematical thinking can lead to creative and unexpected results. [SMN9]: It is not necessary to dwell on wrong results, it is enough to focus on the right result. [SMN10]: The most valuable solution strategy is the one that leads to the fastest result. [SMN11]: A deep understanding of mathematics is necessary. [SMN12]: Mathematical problems can be challenging at first, but with time mathematical obstacles can be overcome. [SMN13]: It should be recognized that mathematics is sometimes challenging and difficult to learn. [SMN14]: Focus on the process of reaching correct results in mathematics is necessary. [SMN15]: Mathematics can be concretized and applied to everyday life. [SMN16]: Mathematical difficulties are related to the student's emotional state and perception of meaning." As a result of the analysis of the students' responses, the sociomathematical norm "Mathematics can be applied to daily life and can be concretized" emerged as the norm with the highest frequency value. In future studies on this subject, in addition to the metaphors used in this study, it is thought that the student responses to be obtained by adding questions such as "If math were a plant or a number" will enable a broader perspective on sociomathematical norms.

Keywords: *Sociomathematical Norms, Nature of Mathematics, Metaphorical Perception*

66. Ortaöğretim Öğrencilerinin Yöresel Çevre Sorunlarına Yönelik Farkındalık Düzeyinin İncelenmesi: Doğubeyazıt Örneği

Lisansüstü Öğrencisi Meltem PASLI, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, mltmkdry91@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Özlem TAŞDELEN, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, ozlemtasdelen@gazi.edu.tr

ÖZET

İnsanların yaşamlarını sürdürdüğü ve onlar için önemli bir yere sahip olan çevrede çeşitli zamanlarda ve farklı nedenlerle değişik sorunlar meydana gelmektedir. Her yörenin içinde bulunduğu koşullar nedeniyle karşılaştığı çevre sorunları farklılık gösterebilmekte ve gelişen dünya düzeniyle birlikte de bu sorunlarda artış görülmektedir. İnsanların özellikle de gençlerin çevre sorunlarına karşı bilinçli olması ve bu sorunlara yönelik farkındalık oluşturmanın ileriye dönük olarak çevre koruma konusunda önemli bir kazanç sağlayacağı düşünülmektedir. İnsanların yaşadıkları yörede bulunan çevresel sorunların farkında olması bu çevre sorunlarının ortadan kaldırılmasında önemli rol oynayacaktır. Dolayısıyla bu araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin yaşadıkları yörenin çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel ve nitel aşamaların birlikte yer aldığı karma araştırma modeli kullanılmıştır. Karma bir model olmasından kaynaklı çalışma grupları ayrı ayrı belirlenmiştir. Nicel aşama için araştırmanın evrenini, Ağrı İli Doğubeyazıt İlçesi sınırları içerisinde bir ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 599 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçiminde basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmış ve tüm eğitim kademelerinden toplam 350 öğrenci örnekleme dâhil edilmiştir. Nitel aşama için ise çalışma grubu, nicel aşamada kullanılan ölçekten elde edilen toplam puanlara göre ayıklanarak (alt-üst %27'lik gruplar) elde edilmiştir. Veri toplama araçları demografik bilgilerin, açık uçlu soruların ve bir ölçeğin yer aldığı üç aşamalı bir formdan oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin veriler toplanmıştır. Araştırmanın değişkenlerini de oluşturan demografik özellikler; cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, öğrenim görülen alan, anne-baba eğitim durumu, anne-baba meslek durumu, çevre ile ilgili eğitim alma durumu ve çevre ile ilgili yayınları takip etme durumuna yöneliktir. Araştırmanın nitel boyutunda, öğrencilerden yöresel çevre sorunlarına yönelik daha ayrıntılı bilgi almanın hedeflendiği üç açık uçlu soru yer almıştır. Araştırmanın nicel boyutunda 3'lü Likert tipinde ve 44 maddeden oluşan Çevre Sorunlarına Yönelik Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama aşamasında kişisel bilgi formu, üç açık uçlu soru ve çevre sorunlarına yönelik farkındalık ölçeği aynı anda bu sırayla çalışma grubuna uygulanmıştır. Böylelikle öğrencilerin ölçek maddelerinden etkilenmelerinin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Veri toplama araçları ile öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeyleri, belirtilen değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS paket programı ve Excel programından yararlanılmıştır. Öğrencilerin yöresel çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeylerinin cinsiyet, yaş, çevre eğitimi alma, çevre ile ilgili yayınları takip etme ve anne meslek durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği t-testi ile sınıf düzeyi, öğrenim görülen alan, baba meslek durumu ve anne-baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yapılması planlanmaktadır. Araştırmaya ait nicel verilerin analiz sonuçlarına göre 12. sınıfta yer alan öğrenciler ile 9. ve 10. sınıfta bulunan öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik farkındalık puanlarının 12. sınıf öğrencileri lehine anlamlı şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Bu farklılığın kaynağını araştırmak için Bonferroni testi uygulanmıştır. Buna karşın öğrencilerin anne-baba eğitim durumları, anne-baba meslek durumları, öğrenim gördükleri alan, çevre ile ilgili eğitim alma ve çevre ile ilgili yayınları takip etme, yaş ve cinsiyet değişkenleri açısından çevre sorunları farkındalık puanları arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Çalışmanın nitel bulguları analiz aşamasında olup sonuçlar daha sonra paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Çevre, Çevre Farkındalığı, Yöresel Çevre Sorunu, Çevre Sorunlarına Yönelik Farkındalık*

Examining the Awareness Level of High School Students Regarding Local Environmental Problems: The Example of Doğubeyazit

Graduate Student Meltem PASLI, Gazi University, Ankara, Türkiye, mltmkdry91@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Özlem TAŞDELEN, Gazi University, Ankara, Türkiye, ozlemtasdelen@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the awareness level of high school students regarding the environmental problems of the region where they live. A mixed research model was used in the study. Since it is a mixed model, the study groups were determined separately. For the quantitative phase, the universe of the research consisted of 599 students studying in a high school within the borders of Doğubeyazıt District of Ağrı Province. The sample consisted of 350 students selected from all educational levels using a simple random sampling method. For the qualitative stage, the study group was obtained by sorting (lower and upper 27% groups) according to the total scores obtained from the scale used in the quantitative stage. Data collection tools consist of a three-stage form that includes demographic information, open-ended questions and a scale. Data on demographic characteristics of the students, such as gender, age, grade level, field of study, parental education, parental occupation, status of receiving environmental education, and status of following environmental publications, were collected using the personal information form developed by the researchers. The qualitative dimension of the research included three open-ended questions aimed to obtain more detailed information from students about local environmental problems. In the quantitative dimension of the research, the Environmental Problems Awareness Scale consisting of 44 items and a 3-point Likert type was used. With the data collection tools, the students' awareness levels towards environmental problems were examined to see whether there was a significant difference in terms of the specified variables. SPSS package program and Excel program were used in the analysis of quantitative data. Whether the students' awareness levels of local environmental problems differ significantly according to gender, age, receiving environmental education, following environmental publications and mother's occupation was analyzed using a t-test, and whether it differs significantly according to grade level, field of study, father's occupation and mother's and father's educational status was analyzed using one-way analysis of variance (ANOVA). Content analysis is planned to be performed in the analysis of qualitative data. According to the analysis results of the quantitative data of the research, it was determined that the environmental problems awareness scores of the 12th grade students and the 9th and 10th grade students differed significantly in favor of the 12th grade students. Bonferroni test was applied to investigate the source of this difference. On the other hand, it was observed that there was no statistically significant difference between the environmental problems awareness scores of the students in terms of their parents' education status, parents' occupational status, field of study, receiving education about the environment and following environmental publications, age and gender variables. The qualitative findings of the study are in the analysis phase and the results will be shared later.

Keywords: *Environment, Environmental Awareness, Local Environmental Problem, Awareness of Environmental Problems*

67. Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Hikâyelerde Yaratıcı Düşünmeyi Destekleyen Unsurlar

Lisansüstü Öğrencisi Elif Nur ÖZYÜREK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ozyrkel@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Emre KARACA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, emre.karacaa29@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan hikâyelerin yaratıcı düşünmeyi destekleyen unsurlar açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Hikâyelerdeki açık uçlu olay örgüsü, karakter çeşitliliği, problem çözme süreçleri ve özgün bakış açıları gibi öğelerin yaratıcı düşünmeye katkısı değerlendirilmiştir. Çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanan 2024 yılına ait farklı yayınevlerine ait ders kitapları doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Olay örgüsü, karakterler, problem çözme süreçleri ve dil-anlatım gibi temel kriterler belirlenerek hikâyeler tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. "Oyun Durdu!" adlı hikâye, dijital dünyanın etkisiyle şekillenen bir çocuğun deneyimlerini ele almaktadır. Hikâyede, karakterin dijital oyun bağımlılığı veya gerçeklikten kopma gibi problemlerle karşılaşması ve çözüm üretmesi yaratıcı düşünmeyi teşvik etmektedir. “Oyuna devam mı, yoksa durmak mı?” sorusu, öğrencilerin farklı bakış açıları geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Sanal gerçeklik teması, hayal gücünü harekete geçiren bir atmosfer oluştururken, metindeki sorular öğrencilerin kişisel düşüncelerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Bu tür hikâyeler, alternatif çözüm önerileri, karar alma süreçleri ve özgün karakterler aracılığıyla öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. "Ne Olacak Bu Yemek Sorunu?" adlı hikâyede, yemek yemeyi sevmeyen Tolga’nın düşüncelerinde yaşadığı değişim anlatılmaktadır. Annesinin ve öğretmeninin yönlendirmeleriyle yemeklere dair ön yargılarını sorgulayan Tolga, beslenme alışkanlıkları üzerine düşünmeye başlar. Hikâye, okuyucunun da benzer durumları yaşayıp yaşamadığını sorgulamasını teşvik ederken, "Sizin başınıza da gelmiştir, değil mi?" gibi ifadelerle interaktif bir okuma deneyimi sunmaktadır. Tolga’nın yaşadıkları, yemeklerin sadece bir ihtiyaç değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir olgu olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, hikâyenin performans ödeviyle sonuçlanması, öğrencilerin araştırma yapma ve öğrenme süreçlerine katılımını artırmaktadır. Hikâyelerde yaratıcı düşünmeyi teşvik eden unsurlar daha fazla açık uçlu sorularla desteklenebilir. Örneğin, “Eğer bir yemek icat etseydin, nasıl bir yemek olurdu?” veya “Tolga hala yemekleri sevmeseydi, neler olurdu?” gibi sorular eklenerek öğrencilerin hayal gücü geliştirilebilir. Aynı şekilde, “Oyun Durdu!” hikâyesinde alternatif senaryolar oluşturularak, öğrencilerin yaratıcı çözümler üretmesi sağlanabilir. Sonuç olarak, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki hikâyeler, yaratıcı düşünmeyi destekleyen pek çok unsur içermektedir. Açık uçlu olay örgüsü, karakterlerin karar alma süreçleri ve metinlerde yer alan interaktif unsurlar, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmektedir. Ancak, bu süreçlerin daha etkili olabilmesi için hikâyelere daha fazla alternatif senaryo ve açık uçlu soru eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Ders Kitabı, Yaratıcı Düşünme*

Elements Supporting Creative Thinking in Stories in Turkish Textbooks

Graduate Student Elif Nur ÖZYÜREK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ozyrkel@gmail.com

Graduate Student Emre KARACA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, emre.karacaa29@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to examine the elements that support creative thinking in the stories found in 5th-grade Turkish textbooks. The contribution of elements such as open-ended plot structures, character diversity, problem-solving processes, and unique perspectives to creative thinking has been evaluated. The study analyzes textbooks from different publishers approved by the Ministry of National Education in 2024 using the document analysis method. Stories were assessed through thematic analysis by establishing key criteria such as plot, characters, problem-solving processes, and language-expression. The story "The Game Stopped!" explores the experiences of a child shaped by the digital world. The character's struggle with digital game addiction or detachment from reality and their efforts to find solutions encourage creative thinking. The question "Should I continue playing or stop?" helps students develop different perspectives. The theme of virtual reality creates an imaginative atmosphere, while questions within the text contribute to the development of students' personal thoughts. Such stories, through alternative solutions, decision-making processes, and unique characters, help students enhance their creative thinking skills. In the story "What Will Happen to This Food Problem?", the transformation of Tolga, a child who dislikes eating, is depicted. With guidance from his mother and teacher, Tolga begins to question his prejudices about food and reflects on eating habits. The story encourages readers to consider whether they have experienced similar situations, offering an interactive reading experience with phrases like "This has happened to you too, right?" Tolga's experiences highlight that food is not just a necessity but also a social and cultural phenomenon. Additionally, the story concludes with a performance assignment, increasing students' engagement in research and learning processes. Elements that encourage creative thinking in stories can be further supported with more open-ended questions. For instance, questions like "If you were to invent a new dish, what would it be?" or "What if Tolga still didn't like food?" can help develop students' imagination. Similarly, alternative scenarios in "The Game Stopped!" could encourage students to produce creative solutions. In conclusion, the stories in 5th-grade Turkish textbooks contain numerous elements that support creative thinking. Open-ended plots, characters' decision-making processes, and interactive elements within the texts contribute to students' creativity. However, to make these processes more effective, it is recommended to include more alternative scenarios and open-ended questions in the stories.

Keywords: *Turkish Textbook, Creative Thinking*

68. Türkiye'de Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımı Üzerine Yapılan Çalışmaların Analizi

Lisansüstü Öğrencisi Hasan Çağrı KILIÇ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hasancagri61@gmail.com

Prof. Dr. Mehmet AKPINAR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, makpinar66@yahoo.com

ÖZET

Yapay zekâ, insan zekâsını taklit eden ve karmaşık problemleri çözme yeteneğiyle birçok alanda devrim yaratan bir teknolojidir. Büyük veri analizi, makine öğrenmesi ve derin öğrenme gibi yöntemlerle gelişen yapay zekâ, eğitimde kişiselleştirilmiş öğrenme, öğrenci performans takibi ve öğretim süreçlerini optimize etme gibi çeşitli avantajlar sunmaktadır. Türkiye'de eğitimde yapay zekâ kullanımına yönelik yapılan akademik çalışmalar incelendiğinde, son yıllarda bu alanda artan bir ilginin olduğu görülmektedir. Bu çalışma, 1999-2025 yılları arasında Türkiye'de eğitimde yapay zekâ uygulamalarına yönelik yapılan araştırmaları kapsamlı bir şekilde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel bir yöntem yaklaşımıyla gerçekleştirilmiş olup, veri toplama süreci doküman incelemesi yoluyla yapılmıştır. Bu doğrultuda, Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik, DergiPark, ResearchGate ve Academia gibi açık erişimli platformlardan çevrimiçi olarak elde edilen 147 çalışma incelenmiştir. Veriler, yayın türü, yayın yılı ve konu başlıklarına göre kategorize edilerek analiz edilmiştir. İçerik analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen bu araştırmada, çalışmalar, belirlenen temalar çerçevesinde değerlendirilmiş ve ortaya çıkan bulgular, frekans ve yüzdelerle detaylı olarak sunulmuştur. İncelenen 52 makalenin analizleri sonucunda, araştırmaların büyük bir kısmının 2023-2024 yılları arasında yayımlandığı ve en çok ele alınan konuların yapay zekânın genel eğitimdeki kullanımı, yabancı dil öğretimi ve öğretmen görüşleri olduğu tespit edilmiştir. 58 yüksek lisans tezinin analizi yapıldığında, yapay zekânın eğitimde en fazla yabancı dil öğrenimi üzerine odaklandığı saptanmıştır. Ayrıca, incelenen çalışmaların %9'unda yapay zekânın öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine dair araştırmalar yer almaktadır. Çalışmaların %50'sinin 2024 yılına yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. 26 doktora tezinin analizi sonucunda, eğitimde yapay zekâ konusundaki araştırmaların ağırlıklı olarak öğrenci başarısı ve motivasyonu üzerindeki etkilerine odaklandığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin duygu ve dikkat durumlarının tespiti ile yabancı dil öğrenimi ve yabancı dil becerilerinin geliştirilmesi konularına da önemli ölçüde yer verildiği gözlemlenmiştir. Doktora tezlerin %60'ının 2022 yılından sonra yazıldığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, eğitimde yapay zekâ üzerine gerçekleştirilen akademik çalışmaların son yıllarda belirgin bir artış gösterdiğini ve konunun güncelliğini koruduğunu ortaya koymaktadır. 11 kitap çalışmasının analizinde ise, bu kitaplardan 6'sının genel eğitim uygulamalarına, 4'ünün ise disiplinlere özgü kullanıma odaklandığı belirlenmiştir. Disiplinler özelinde incelendiğinde, 2 kitap Fen Bilgisi eğitimi, 1 kitap Matematik eğitimi ve 1 kitap ise Sosyal Bilgiler eğitimi alanlarında ele alınmıştır. 2022 yılı, 4 kitap ile en fazla yayının yapıldığı yıl olarak belirlenirken, 2024 yılında ise 3 kitap yayımlanmıştır. Bu bulgular, yapay zekânın eğitimde giderek daha fazla kabul gördüğünü ve farklı disiplinlerde derinleşen uygulamaların arttığını göstermektedir. Araştırmanın sonuçları, eğitimde yapay zekâ ile ilgili yapılan çalışmaların belirli disiplinlerde yoğunlaşırken, bazı alanlarda oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Özellikle fen bilimleri ve yabancı dil öğretimi gibi alanlarda yapay zekâ kullanımına yönelik araştırmaların yaygın olduğu görülürken, sosyal bilgiler ve sanat eğitimi gibi alanlarda yapılan çalışmaların sayıca yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, yapay zekânın eğitimde genel kullanımına yönelik yapılan çalışmaların da oldukça fazla olduğu belirlenmiştir. Yayın türü açısından incelendiğinde, makale ve tezlerinin sayıca daha fazla olduğu, kitapların ise sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Çalışmaların büyük bir kısmının 2023-2024 yıllarında yoğunlaşması, bu alana yönelik akademik ilginin son yıllarda arttığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Yapay Zekâ, Akademik Çalışmalar*

Analysis of Studies on the Use of Artificial Intelligence in Education in Türkiye

Graduate Student Hasan Çağrı KILIÇ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hasancagri61@gmail.com

Prof. Dr. Mehmet AKPINAR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, makpinar66@yahoo.com

ABSTRACT

Artificial intelligence is a technology that mimics human intelligence and revolutionizes many fields with its ability to solve complex problems. Developed through methods such as big data analysis, machine learning and deep learning, artificial intelligence offers various advantages in education such as personalized learning, student performance tracking and optimizing teaching processes. When the academic studies on the use of artificial intelligence in education in Turkey are examined, it is seen that there has been an increasing interest in this field in recent years. This study aims to comprehensively analyze the research on artificial intelligence applications in education in Turkey between 1999 and 2025. The research was conducted with a qualitative method approach and the data collection process was carried out through document analysis. In this direction, 147 studies obtained online from open access platforms such as the National Thesis Center of the Council of Higher Education, Google Scholar, DergiPark, ResearchGate and Academia were examined. The data were categorized and analyzed according to publication type, publication year and subject headings. In this study, which was conducted using the content analysis method, the studies were evaluated within the framework of the determined themes and the findings were presented in detail with frequencies and percentages. As a result of the analysis of 52 articles, it was determined that most of the studies were published between 2023-2024 and the most common topics were the use of artificial intelligence in general education, foreign language teaching and teacher opinions. When 58 master's theses were analyzed, it was found that artificial intelligence was mostly focused on foreign language learning in education. In addition, 9% of the studies analyzed included research on the effects of artificial intelligence on student achievement. It was observed that 50% of the studies focused on the year 2024. As a result of the analysis of 26 doctoral dissertations, it was determined that research on artificial intelligence in education mainly focuses on its effects on student achievement and motivation. In addition, it has been observed that the detection of students' emotions and attention states, foreign language learning and the development of foreign language skills are also significantly included. It was determined that 60% of the doctoral dissertations were written after 2022. This finding reveals that academic studies on artificial intelligence in education have shown a significant increase in recent years and that the subject remains up-to-date. In the analysis of 11 book studies, it was determined that 6 of these books focused on general educational applications and 4 of them focused on discipline-specific use. When analyzed in terms of disciplines, 2 books focused on Science education, 1 book on Mathematics education and 1 book on Social Studies education. While 2022 was determined as the year with the highest number of publications with 4 books, 3 books were published in 2024. These findings show that artificial intelligence is increasingly accepted in education and that deepening applications in different disciplines are increasing. The results of the research show that while the studies on artificial intelligence in education are concentrated in certain disciplines, they are quite limited in some areas. Especially in areas such as science and foreign language teaching, studies on the use of artificial intelligence are widespread, while the number of studies in areas such as social studies and art education is insufficient. However, it has been determined that there are quite a lot of studies on the general use of artificial intelligence in education. When analyzed in terms of publication type, it was observed that articles and theses were more numerous, while books were limited. The fact that most of the studies were concentrated in 2023-2024 years shows that academic interest in this field has increased in recent years. For this reason, it is recommended that artificial intelligence research in education should be disseminated in a balanced manner in different disciplines and more studies should be conducted in the missing areas.

Keywords: *Education, Artificial Intelligence, Academic Studies*

69. Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Sorularının 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Temel Beceriler Kapsamında İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Okan YETİŞENSOY, Bayburt Üniversitesi, Bayburt, Türkiye, okan.yetisensoy@gmail.com

Arş. Gör. Abdulkadir OKCU, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, abdulkadirokcu@gazi.edu.tr

ÖZET

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı ya da mevcut literatürde sıklıkla kullanılan ismiyle PISA, Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından her üç senede bir gerçekleştirilen önemli bir izleme araştırması olarak öne çıkmaktadır. 15 yaş grubundaki öğrencilerin okuma becerileri, matematik ve fen okuryazarlıkları gibi alanlardaki yeterliliklerini değerlendirmeyi amaçlayan bu sınav, uluslararası ölçekte önemli bir rekabet alanı doğurmuş, sağladığı veriler ile ülkelerin eğitim politikalarının başarısını yansıtan bir gösterge haline gelmiştir. Günümüzde, Matematik, Fen Bilimleri ve Türkçe gibi dersler PISA sınavı ile yakından ilişkilendirilmekte, bu sınav başarısının yükseltilmesinde belirleyici alanlar olarak görülmektedir. Buna karşın ilkokul ve ortaokul düzeylerinde okutulan Sosyal Bilgiler dersleri ile PISA sınavı arasındaki ilişkiye odaklanan, Sosyal Bilgilerin ilgili sınav başarısının sağlanmasındaki potansiyeline işaret eden herhangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Düşünce yazısı niteliğindeki bu çalışma ise 2018 Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan temel beceriler ile son üç PISA sınavında çıkmış sorular arasındaki yoruma dayalı yakınlıklardan hareketle Sosyal Bilgilerin bu sınav başarısına temel oluşturma rolüne dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Gerçekleştirilen incelemeler sonucunda PISA sınav sorularının önemli kısmının Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan problem çözme ve karar verme becerileriyle ilintili olduğu, bununla birlikte bazı soruların Sosyal Bilgilerin kazandırmayı amaçladığı belirli beceriler ekseninde kurgulandığı gözlenmiştir. Örneğin 2022 PISA sınavında yer alan Ormanlık Alan ünitesi sorularının programda yer alan "Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama" ile doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür. Dahası 2015 sınavı Kuş Göçü ünitesi sorularının "Harita okuryazarlığı", Göktaşı ve Kraterler ünitesi sorularının "Gözlem" becerilerini gerektirdiği, 2018 sınavı Tavuk Forumu ünitesinde "Eleştirel düşünme" ile ilişkili soruların olduğu belirlenmiştir. Bütün bu sonuçlar ise Sosyal Bilgilerin erken dönemlerden itibaren kazandırmayı amaçladığı beceriler ile öğrencilerin gelecek PISA sınavı başarısına pozitif bir etkide bulunduğunu düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Beceri Eğitimi, Öğretim Programı, PISA, Sosyal Bilgiler*

An Analysis of Programme for International Student Assessment (Pisa) Questions Within the Scope of Core Skills Outlined in the 2018 Social Studies Curriculum

Assist. Prof. Dr. Okan YETİŞENSOY, Bayburt University, Bayburt, Türkiye, okan.yetisensoy@gmail.com

Res. Asst. Abdulkadir OKCU, Gazi University, Ankara, Türkiye, abdulkadirokcu@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The Programme for International Student Assessment, commonly known in the literature as PISA, is a significant monitoring study conducted every three years by the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Aimed at assessing the competencies of 15-year-old students in reading, mathematics, and science literacy, PISA has become a major arena of international competition and a key indicator of the effectiveness of countries' educational policies, thanks to the data it provides. Today, subjects such as Mathematics, Science, and Language are closely associated with PISA, and they are seen as critical domains for boosting performance on this assessment. However, there appears to be a lack of studies focusing on the relationship between the Social Studies courses taught at primary and lower secondary levels and the PISA assessment, or highlighting the potential contribution of Social Studies to success in this exam. This reflective essay aims to draw attention to the foundational role that Social Studies may play in PISA performance, based on the interpretive similarities between the core skills outlined in the 2018 Social Studies curriculum and the questions from the last three PISA cycles. The analysis reveals that a significant portion of PISA questions are closely related to the problem-solving and decision-making skills emphasized in the Social Studies curriculum. Furthermore, some questions appear to be structured around specific skills that Social Studies aims to foster. For instance, questions related to the "Forested Areas" unit in the 2022 PISA exam are directly connected to the skill of "drawing and interpreting tables, graphs, and diagrams." Similarly, the 2015 exam questions on "Bird Migration" require "Map literacy", while the "Meteoroids and Craters" questions involve the skill of "observation". The "Chicken Forum" unit from the 2018 exam, on the other hand, includes questions associated with "Critical thinking". All these findings suggest that the skills Social Studies aims to develop from an early age may positively contribute to students' future success in the PISA assessment.

Keywords: *Skills training, Curriculum, PISA, Social Studies*

70. 2018 ve 2024 İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programları "Veri İşleme" Öğrenme Alanı Kazanımları ile "Veriye Dayalı Araştırma" ve "Olayların Olasılığı ve Veriye Dayalı Araştırma" Temaları Öğrenme Çıktılarının Karşılaştırılması

Dr. Öğr. Üyesi Emine GÖZEL, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, egozel@ksu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, ilkokul 1-4. sınıf seviyelerinde 2018 ilkokul matematik dersi öğretim programı "Veri işleme" öğrenme alanı kazanımları ile 2024 ilkokul matematik dersi öğretim programı "Veriye dayalı araştırma" ve "Olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma" temaları öğrenme çıktılarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yönteminden doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışmanın verilerini, Millî Eğitim Bakanlığı onaylı 2018 ve 2024 ilkokul matematik dersi öğretim programları (1, 2, 3 ve 4. Sınıf) oluşturmuş olup verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda ilkokul 1-4. sınıf seviyelerinde 2018 ilkokul matematik dersi öğretim programında "Veri işleme" olarak adlandırılan öğrenme alanı 2024 ilkokul matematik dersi öğretim programında 1, 2 ve 3. sınıfta "Veriye dayalı araştırma", 4. sınıfta ise "Olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma" temaları olarak değiştirilmiştir. 2024 İMDÖP veriye dayalı araştırma ile olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma temaları içerik olarak 1 ve 2. sınıfta "Kategorik veri", 3. sınıfta "Kategorik veri ve nicel veri", 4. sınıfta "Olasılığın dili, kategorik veri ve nicel veri" şeklinde düzenlenmiştir. 2018 İMDÖP veri işleme öğrenme alanı kazanımlarında "Temel beceriler", 2024 İMDÖP veriye dayalı araştırma ile olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma temalarının öğrenme çıktılarında ise "Veri ile çalışma ve veriye dayalı karar verme ile temel beceriler"in kullanıldığı ortaya çıkmıştır. 2024 İMDÖP veriye dayalı araştırma ile olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma temaları öğrenme çıktılarına 1. sınıfa "Kategorik veri, değişebilirlik", 3. sınıfa "Kategorik ve sayma ile elde edilen nicel veri, nokta grafiği", 4. sınıfa "İmkânsız, olabilir, kesin" kavramlarının eklendiği ancak öğrenme çıktılarından 2. sınıftan "Ağaç şeması" ve 4. sınıftan "Sütun grafiği" kavramlarının çıkarıldığı tespit edilmiştir. 2024 İMDÖP veriye dayalı araştırma ile olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma temaları öğrenme çıktılarının "En çok iki veri grubu" ile sınırlandırıldığı, veri türlerinin ise 1 ve 2. sınıfta "Kategorik veri", 3 ve 4. sınıfta "Kategorik veri ve nicel veri" olarak belirtildiği anlaşılmıştır. Ayrıca 2024 İMDÖP veriye dayalı araştırma ile olayların olasılığı ve veriye dayalı araştırma temaları öğrenme çıktılarının 2018 İMDÖP veri işleme öğrenme alanı kazanımlarına göre azaltıldığı buna karşın ders saati sayılarının artırıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı, Veri İşleme Öğrenme Alanı, Veriye Dayalı Araştırma Teması, Olayların Olasılığı ve Veriye Dayalı Araştırma Teması*

Comparison of 2018 and 2024 Primary School Mathematic Course Curriculum “Data Processing” Learning Field Gains And “Data-Based Research” and “Probability of Events and Data-Based Research” Themes Learning Outputs

Assist. Prof. Dr. Emine GÖZEL, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye, egozel@ksu.edu.tr

ABSTRACT

In this study, it is aimed to compare the 2018 primary school mathematic course curriculum “data processing” learning area gains and 2024 primary school mathematic course curriculum “data based research” and “probability of events and data based research” themes learning outputs at grade 1-4 levels of primary school. Of the qualitative research methods, document assessment was used in the research. The data of the research consists of 2018 and 2024 primary school mathematic course curriculums (grades 1, 2, 3, and 4), approved by the Ministry of National Education and content and descriptive analysis were used for analyzing data. As a result of the research the learning area called as “data processing” in the 2018 primary school mathematic course curriculum at primary school grade 1-4 levels was changed as the themes “data-based research” at the grade 1, 2 and 3 and “probability of the events and data-based research” at the grade 4 in the 2024 primary school mathematic course curriculum. 2024 IMDOP (Primary School Mathematic Course Program) regulates the data-based research and probability of the events and data-based research themes, as contents, as “categorical data” at grade 1 and 2, “categorical data and quantitative data” at the grade 3, and “language of probability, categorical data and quantitative data”. It was emerged that “basic skills” were used in the 2018 IMDOP data processing learning field gains and “working with data and data based decision making and basic skills” in the learning outputs of 2024 IMDOP data based data based research and probability of events and data based research themes. It was found out that to the learning outputs of 2024 IMDOP data based research and probability of events and data based research themes, “categorical data, changeability” notion was added to the grade 1, “quantitative data, categorical and obtained by counting, and point graphic” to grade 3, “improbable, probable, absolute” to grade 4, however, of the learning outputs, “three scheme” notion was removed from the grade 2 and “column graphic” from the grade 4. It was understood that 2024 IMDOP data based research and probability of events and data based research themes learning outputs are limited with “at most two data groups” and data types were determined as “categorical data” at grade 1 and 2 and “categorical data and qualitative data” at grade 3 and 4. Furthermore, it was concluded that 2024 IMDOP data based research and probability of events and data based research themes learning outputs were decreased depending on 2018 IMDOP data processing learning area gains, in spite of this, the course hour numbers were increased.

Keywords: *Primary School Mathematic Course Curriculum, Data Processing Learning Area, Data-Based Research Theme, Probability of Events and Data-Based Research Theme*

71. Sosyobilimsel Konuların Sınıf Öğretmeni Adaylarının Argümantasyon Kalitelerine ve Kavramsal Anlamalarına Etkisi

Lisansüstü Öğrencisi Büşra ÖZDEMİR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, busra_ozdemir20@trabzon.edu.tr

ÖZET

Toplumu oluşturan bireylerin fen okuryazarı olarak yetiştirilmesi öğretim programlarının temel amacı olarak karşımıza çıkmakta, bireyin fen okuryazarı olabilmesini sağlamak ise bilimsel konular hakkında bilinçli kararlar verebilme becerisine sahip olmalarından geçmektedir. Fen okuryazarlığın gerektirdiği şekilde fenin toplumla, çevreyle ve teknoloji ile etkileşimi içerisinde bazı sorunlara çözüm önerileri sunulmak istenir. 2018 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre (FTTÇ) öğrenme alanında yer alan Sosyobilimsel Konular (SBK), bireylerin bu çözüm önerilerini olgunlaştırma ve bununla ilgili bilimsel ve ahlaki muhakeme becerilerini geliştirmelerini sağlamaktadır. Ayrıca SBK bireylerin argümantasyon kalitelerini ve kavramsal anlamalarını da etkilemektedir. İlkokulda sosyobilimsel konulara yönelik öğrencilerin görüşlerini ve tutumlarını etkileyecek olan sınıf öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının, bu konuda kendilerinin de sosyobilimsel konulara karşı duyarlı, yeterli olmaları ve fikirlerini rahatça ifade edebilmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı sosyobilimsel konular yardımı ile sınıf öğretmeni adaylarının argümantasyon kalitelerini ve bu konuların onların kavramsal anlamalarına etkisini belirlemektir. Basit deneysel desenin takip edildiği bu çalışmaya amaçlı örneklem seçilen ve üçüncü sınıfta öğrenim görüp Fen Öğretimi dersini alan 16 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırmanın verileri, Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ve Scrumlr.io uygulaması ile toplanmıştır. KİT'ten elde edilen veriler, anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler incelenerek, 1-4, 5-8, 9+ olarak belirlenen frekans kesme noktaları doğrultusunda kavram ağı oluşturularak analiz edilmiştir. Scrumlr.io uygulamasının verileri ise argümantasyon analiz rubriği ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, SBK'nın sınıf öğretmeni adaylarının kavramsal anlamalarını geliştirdiği fakat bu etkinin istatiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının SBK yardımı ile geliştirdikleri argümanların kalitelerinin sınırlı olduğu da tespit edilmiştir. Araştırmanın bu sonuçları doğrultusunda ilkokullarda sosyobilimsel konulara dayalı uzun süreli öğretim uygulamalarının gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Argümantasyon Kalitesi, Kavramsal Anlama, Sınıf Öğretmeni Adayları, Sosyobilimsel Konular*

The Effect of Socioscientific Issues on Prospective Classroom Teachers' Argumentation Quality and Conceptual Understanding

Graduate Student Büşra ÖZDEMİR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, busra_ozdemir20@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The main purpose of the curricula is to educate the individuals who make up the society as science literate, and to ensure that individuals can be science literate is to have the ability to make informed decisions about scientific issues. As required by science literacy, it is desired to offer solutions to some problems in the interaction of science with society, environment and technology. 2018 Science Curriculum Socioscientific Issues (SSI) in the Science-Technology-Society-Environment (STSEC) learning domain enable individuals to mature these solutions and develop their scientific and moral reasoning skills. In addition, SSI also affects individuals' argumentation quality and conceptual understanding. Classroom teachers and pre-service teachers, who will influence students' views and attitudes towards socioscientific issues in primary school, are expected to be sensitive and competent towards socioscientific issues and to be able to express their ideas comfortably. In this context, the aim of this study is to determine the argumentation quality of prospective classroom teachers with the help of socioscientific issues and the effect of these issues on their conceptual understanding. In this study, which followed a simple experimental design, 16 pre-service primary school teachers who were selected from a purposive sample and who were studying in the third grade and taking the Science Teaching course participated. The data of the study were collected with the Word Association Test (WIT) and Scrumlr.io application. The data obtained from the WIT were analyzed by examining the answer words given to the key concepts and creating a concept network in line with the frequency cut-off points determined as 1-4, 5-8, 9+. The data of the Scrumlr.io application were evaluated with the argumentation analysis rubric. As a result of the study, it was determined that SBK improved pre-service classroom teachers' conceptual understanding, but this effect was not statistically significant. In addition, it was also determined that the quality of the arguments developed by the pre-service classroom teachers with the help of SBK was limited. In line with these results of the study, it is recommended that long-term teaching practices based on socioscientific issues should be realized in primary schools.

Keywords: *Argumentation Quality, Conceptual Understanding, Pre-Service Classroom Teachers, Socioscientific İssues*

72. Tarih ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında "Zaman Algısı ve Kronoloji Becerisi" Üzerine Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi: Bir Meta Sentez Çalışması

Arş. Gör. Şeyda MARANCI, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, maranci.seyda@atauni.edu.tr

ÖZET

Zamanla ilgili; metafiziksel, dinsel, tarihsel, öznel, nesnel olarak geniş bir alanı kapsayan çeşitli tanımlar yapılmıştır. Basit tanımıyla zaman "gece ile gündüzün, haftaların, ayların, mevsimlerin ve yılların oluşumunu sağlayan ve saatlerle ölçülen soyut bir kavramdır. Zaman algısı ise zamanın farkında olma yetisi olarak ifade edilebilir. Kronoloji zamanı veya zaman aralıklarını hesaplama ve ayarlama ve olayları zamana göre kaydetme ve düzenleme bilimidir. Zaman ve kronolojiyi anlama etkin bireylerde bulunması gereken belli başlı özellikler arasında yer alır. Zaman ve kronoloji geçmişten bugüne meydana gelmiş ve gelecekte yaşanacak olayları binlerce yıllık insanlık tarihi içinde doğru yere konumlandırma becerisini içermektedir. Bu becerilerin kazandırılmasında sosyal bilgilerin tarih konuları oldukça önemlidir. Bu çalışmada tarih ve sosyal bilgiler eğitimi alanında "zaman algısı ve kronoloji becerisi" ile ilgili yapılan araştırmaları meta-sentez yöntemi ile değerlendirmek amaçlanmıştır. Meta sentez araştırmaları, belirli bir alanda yapılan çalışmaların nitel bulgularının; yorumlanmasını, değerlendirilmesini, benzer ve farklı yönlerinin ortaya konulmasını ve yeni çıkarımlar yapılmasını amaçlayan çalışmalardır. Bu amaç doğrultusunda "zaman ve kronoloji" anahtar kelimesi kullanılarak dergi veri tabanlarında arama yapılmıştır. Bu arama sonucunda çalışmalardan 445 tanesinin araştırma problemi ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalardan da sadece 47 tanesinin araştırmanın ölçütlerini tam olarak karşıladığı belirlenmiştir. Elde edilen veriler tematik içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu doğrultuda oluşturulan tema ve kodlar frekans tabloları ile verilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonunda tarih ve sosyal bilgiler eğitimi alanında "zaman algısı ve kronoloji becerisi" ile ilgili yapılan çalışmaların "zaman türleri, zaman bilişinin gelişimi, çocuklarda zaman algısı, zaman kavramları, tarihsel zaman algısı, zaman şeritleri, kronolojik düşünme, yaş dönemine göre kronoloji etkinlikleri ve kronoloji öğretimi" başlıkları altında yapılandırıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Zaman Algısı, Kronoloji Becerisi, Meta Sentez*

Evaluation of Studies on “Time Perception and Chronology Skills” in History and Social Studies Education: A Meta Synthesis Study

Res. Asst. Şeyda MARANCI, Atatürk University, Erzurum, Türkiye, maranci.seyda@atauni.edu.tr

ABSTRACT

There are various definitions of time, covering a wide range of metaphysical, religious, historical, subjective and objective aspects. In its simplest definition, time is “an abstract concept that provides the formation of day and night, weeks, months, seasons and years and is measured in hours. Time perception can be defined as the ability to be aware of time. Chronology is the science of calculating and adjusting time or time intervals and recording and organizing events according to time. Understanding time and chronology is one of the main characteristics that effective individuals should have. Time and chronology include the ability to position the events that have occurred from the past to the present and the events that will occur in the future in the right place within thousands of years of human history. History subjects of social studies are very important in gaining these skills. In this study, it was aimed to evaluate the research on “time perception and chronology skills” in the field of history and social studies education by using meta-synthesis method. Meta-synthesis studies are studies that aim to interpret and evaluate the qualitative findings of the studies conducted in a certain field, to reveal similar and different aspects and to make new inferences. For this purpose, journal databases were searched using the keyword “time and chronology”. As a result of this search, 445 of the studies were found to be related to the research problem. It was determined that only 47 of these studies fully met the criteria of the study. The data obtained were analyzed by thematic content analysis method. The themes and codes created in this direction were interpreted with frequency tables. At the end of the research, it is seen that the studies on “time perception and chronology skills” in the field of history and social studies education are structured under the titles of “time types, development of time cognition, time perception in children, time concepts, historical time perception, time strips, chronological thinking, chronology activities according to age period and chronology teaching”.

Keywords: *Time Perception, Chronological Skills, Meta-Synthesis*

73. Türkçe Dersine Yönelik Beden Dili Eğitimi Etkinlik Önerileri

Lisansüstü Öğrencisi Feyzanur GÜNEŞ, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, feyzagunes2516@gmail.com

ÖZET

Bireyin toplum içinde kendini ifade edebilmesi ve sosyal etkileşimde bulunabilmesi, etkili bir iletişim süreci gerektirir. Bu süreç, yazılı, sözlü ve sözel olmayan çeşitli iletişim unsurlarını içerir. Bu unsurlardan biri de beden dilidir. Beden dili, sözlü iletişimi destekleyen ve mesajın daha etkili bir şekilde aktarılmasını sağlayan önemli bir bileşendir. İletişim biçimleri arasında, sözlü ve yazılı anlatımın ardından en yaygın kullanılan unsur olarak beden dili öne çıkmaktadır. Konuşma becerisi, dili etkili kullanmanın yanı sıra, beden diliyle de desteklendiğinde daha güçlü ve etkili bir iletişim süreci oluşturur. Jestler, mimikler, duruş ve göz teması, konuşmanın anlamını pekiştirerek dinleyici üzerindeki etkiyi artırır. Ortaokul öğrencileri için beden dili, kendilerini daha özgüvenli ifade etmelerine, dinleyicinin ilgisini çekmelerine ve anlatımlarını daha anlaşılır kılmalarına yardımcı olur. Ayrıca, topluluk önünde konuşma kaygısını azaltarak iletişim becerilerini geliştirmelerine katkı sağlar. Bu nedenle, beden dili, konuşma becerisinin ayrılmaz bir parçası olup, etkili iletişim için temel bir unsurdur. Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin beden dillerini etkili kullanmaya yönelik etkinlik önerileri sunmaktır. Bu çalışma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Veriler, Türkçe öğretimi, anadil eğitimi ve dört temel dil becerisi konularında yapılan yerli ve yabancı bilimsel çalışmalar, çeşitli düzeylere yönelik Türkçe ders ve çalışma kitapları, Türkçe dersi öğretim programı ile bilgisayar destekli kaynaklardan yararlanılarak toplanmıştır. Veri kaynaklarının incelenmesi sonucu, tasarlanacak etkinliklerde nelerin göz önünde bulundurulması gerektiği konusunda bir çerçeve oluşturulmuş; beden dili eğitimine ilişkin etkinlikler, bu çerçeveye uygun bir anlayışla oluşturulmaya çalışılmıştır. Konuşma eğitimi sürecinde beden diline yönelik daha çok uygulamaya dönük çalışmalar yapılmalı ve bir beceri dersi olan Türkçe derslerinden daha çok verim alınabilmesi uygulamaya dayalı çalışmalarla sağlanmalıdır. Bu çalışmada, beden dili eğitimine yönelik sunulan etkinlik önerileri aracılığıyla öğrencilerin derse aktif katılım sağlamaları, Türkçe derslerinden aldıkları verimin artırılması ve öğrenme sürecinden daha fazla keyif almaları ve öğrencilerin beden dillerini geliştirmeye yardımcı olması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Dil Becerisi, Eğitimde Beden Dili Kullanımı, Sözsüz İletişim*

Body Language Education Activity Suggestions for Turkish Language Lessons

Graduate Student Feyzanur GÜNEŞ, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye, feyzagunes2516@gmail.com

ABSTRACT

An individual's ability to express himself/herself in society and to engage in social interaction requires an effective communication process. This process includes various written, verbal and non-verbal communication elements. One of these elements is body language. Body language is an important component that supports verbal communication and ensures that the message is conveyed more effectively. Among communication methods, body language stands out as the most widely used element after verbal and written expression. Speaking skills create a stronger and more effective communication process when supported by body language, in addition to using the language effectively. Gestures, facial expressions, posture and eye contact reinforce the meaning of the speech and increase the effect on the listener. For middle school students, body language helps them express themselves more confidently, attract the attention of the listener and make their expressions more understandable. It also contributes to the development of communication skills by reducing public speaking anxiety. Therefore, body language is an inseparable part of speaking skills and is a basic element for effective communication. The purpose of this study is to present activity suggestions for middle school students to use their body language effectively. This study is a descriptive study in the screening model. The data were collected by using domestic and foreign scientific studies on Turkish language teaching, mother tongue education and four basic language skills, Turkish course and workbooks for various levels, Turkish course curriculum and computer-aided resources. As a result of examining the data sources, a framework was created regarding what should be considered in the activities to be designed; activities related to body language education were tried to be created with an understanding suitable to this framework. More practical studies should be conducted on body language in the process of speaking education and more efficiency should be obtained from Turkish lessons, which are a skill lesson, with practical studies. In this study, it was aimed to ensure that students actively participate in the lesson, increase the efficiency they get from Turkish lessons, enjoy the learning process more and help students develop their body language through activity suggestions presented for body language education.

Keywords: *Turkish Language Skills, Use of Body Language in Education, Nonverbal Communication*

74. Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımı ile Zenginleştirilmiş Öğrenme-Öğretme Sürecinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Zeynep ÖZTÜRK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ozturkmath@gmail.com

Doç. Dr. Müjgan BAKİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, müjgan@trabzon.edu.tr

ÖZET

Matematik eğitimi, bireylerin eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcılık yeteneklerini geliştirme açısından kritik bir öneme sahiptir. Ancak geleneksel öğretim yöntemleri, sınıflardaki heterojen öğrenci yapısı nedeniyle çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı, her öğrencinin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yanıt verebilecek bir çerçeve sunmaktadır. 2024 yılında hayata geçirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli de öğrencilerin bireysel farklılıklarına, esnek gruplandırma ve sürekli değerlendirme gibi uygulamalara vurgu yaparak bu yaklaşımı desteklemektedir. Farklılaştırılmış öğretim, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stillerine göre içerik, süreç ve ürün boyutlarının farklılaştırıldığı öğretim uygulamalarını kapsamaktadır (Tomlinson, 2014). Bu süreçte öğretmenin rolü, öğrencilerin öğrenme yollarını desteklemek için motive edici ve zorlu matematik etkinlikleri planlamaktır (Tomlinson ve McTighe, 2006). Son dört yıldır bir meslek lisesinde görev yapan araştırmacı, öğrencilerinin birçoğunun akademik başarı düzeylerinin düşük olduğunu ve matematik dersinde temel becerileri kazanamadıklarını gözlemlemiştir. 9. sınıf öğrencilerinden bazılarının çıraklık eğitim merkezine geçiş yapmayı düşünmesi nedeniyle okula düzensiz devam etmeleri, sınıftaki diğer öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, 9. sınıflarda yeni kaydolan öğrencilerin yanı sıra sınıf tekrarlayan öğrenci sayısının fazla olması, sınıf yapısının heterojenliğini artırmaktadır. Bu şartlar altında matematik derslerinin etkili bir şekilde öğretilmesi zorlaşmaktadır. Araştırmacı, bu sorunlara bir çözüm olarak matematik öğretiminde farklılaştırılmış öğretim yaklaşımını derslerinde kullanmaya karar vermiştir. Bu çalışmanın amacı, farklılaştırılmış öğretim yaklaşımına dayalı yürütülen matematik dersinde nasıl bir öğrenme-öğretme süreci gerçekleştiğini incelemektir. Bu amaçla, farklılaştırılmış öğretime dayalı ders sürecinin öğrenci ve öğretmen görüşleriyle birlikte değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu çalışma, lise matematik dersinde farklılaştırılmış öğretimin uygulanmasına ilişkin elde edilen bulgular ile alana katkı sağlayacaktır. Çalışma, 9. sınıf seviyesinde "Nicelikler ve Değişimler" öğrenme temasında yürütülmüştür. Farklılaştırılmış öğretime uygun istasyon tekniği ile ders planlanmış ve uygulanmıştır. Ders, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak dört istasyona ayrılmıştır. Her istasyonda, öğrencilerin bireysel ve grup çalışmaları yaparak farklı öğrenme deneyimleri edinmeleri hedeflenmiştir. Etkinlikler, kolaydan zora doğru ilerleyecek şekilde tasarlanmış ve öğrencilerin öğrenme hızlarına uygun düzenlemeler yapılmıştır. Araştırma, eylem araştırması deseniyle yürütülmüştür. Katılımcılar, Trabzon'un Arsin ilçesindeki bir meslek lisesinin 9. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Sınıfta 15 kız öğrenci bulunmakta ve bunlardan 11'i sınıf tekrarlamaktadır. Veriler, araştırmacının gözlem notları, ses kayıtları ve öğrenci görüşlerini kapsayan anket yoluyla toplanmıştır. Analizde betimsel yöntem kullanılmıştır. Bulgular, farklılaştırılmış öğretim yaklaşımının öğrenci motivasyonu ve derse katılımı artırmada etkili olduğunu göstermiştir. Akademik başarısı düşük öğrenciler öğretmen rehberliğinde ilerlerken, üst düzey öğrenciler grup çalışmalarıyla derinlemesine öğrenme fırsatı bulmuştur. Ancak öğrencilerin toplamsal muhakemeden çarpımsal muhakemeye geçişte zorlandıkları gözlemlenmiştir. Bu durum, grafik çizimi ve fonksiyonel düşünme becerilerinin geliştirilmesi için ek çalışmaların gerekli olduğunu işaret etmektedir. Grup çalışmaları sırasında öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunarak öğrenme sürecini daha keyifli hale getirdiği belirlenmiştir.

Araştırma, geleneksel yöntemlerin aksine farklılaştırılmış öğretim yaklaşımının bireysel ihtiyaçlara cevap verebildiğini ortaya koymuştur. Ancak istasyon tekniğinin zaman ve kaynak kullanımı açısından yoğun bir çaba gerektirdiği vurgulanmıştır. Bu yöntemin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik eğitimlerin artırılması ve destekleyici materyallerin geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, sınıf ortamlarının daha uygun fiziksel düzenlemelerle desteklenmesi gerekliliği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Farklılaştırılmış Öğretim, Lise Matematik Öğretmeni, Matematik Eğitimi*

Investigation of Enriched Learning-Teaching Process with Differentiated Instruction Approach

Graduate Student Zeynep ÖZTÜRK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ozturkmath@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Müjgan BAKİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, müjgan@trabzon.edu.tr

Mathematics education is critical in developing individuals' critical thinking, problem-solving and creativity skills. However, traditional teaching methods are often inadequate due to the heterogeneous student structure in classrooms. In this context, the differentiated instruction approach offers a framework that can respond to the individual learning needs of each student. The 2024 Turkish Century Education Model also supports this approach by emphasising students' individual differences, flexible grouping and continuous assessment. Differentiated instruction includes teaching practices in which content, process and product dimensions are differentiated according to students' readiness levels, interests and learning styles (Tomlinson, 2014). The role of the teacher in this process is to plan motivating and challenging mathematics activities to support students' learning paths (Tomlinson & McTighe, 2006). The researcher, who has been working in a vocational high school for the last four years, observed that many of her students had low academic achievement levels and could not acquire basic skills in mathematics. Some of the 9th-grade students were planning to transfer to an apprenticeship training centre, and their irregular school attendance negatively affected the motivation of other students in the class. In addition, the heterogeneity of the class structure increases due to the high number of students repeating grades and newly enrolled students in the 9th grade. Under these conditions, it becomes difficult to teach mathematics lessons effectively. The researcher used a differentiated instruction approach in mathematics teaching to solve these problems. This study examines the learning-teaching process in a mathematics course based on a differentiated instruction approach. For this purpose, the course process is evaluated based on differentiated instruction based on the views of students and teachers. This study will contribute to the field with the findings obtained regarding implementing differentiated instruction in high school mathematics courses. The study was conducted at the 9th-grade level in the "Quantities and Changes" learning theme. The lesson was planned and implemented using the station technique suitable for differentiated instruction. The lesson was divided into four stations based on the student's readiness levels. At each station, it was aimed for students to gain different learning experiences through individual and group work. The activities were designed to progress from easy to difficult, and arrangements were made based on the student's learning speed. The research was conducted using an action research design. The participants were 9th-grade students of a vocational high school in the Arsin district of Trabzon. There were 15 female students in the class, and 11 were repeaters. The data were collected through the researcher's observation notes, audio recordings, and a questionnaire covering student opinions. The descriptive method was used in the analysis. The findings showed that differentiated instruction effectively increased student motivation and engagement. While students with low academic achievement progressed under the teacher's guidance, high-level students had the opportunity to learn. In-depth through group work. However, it was observed that students had difficulty transitioning from additive reasoning to multiplicative reasoning. This situation indicates additional work is needed to develop graph drawing and functional thinking skills. It was determined that students made the learning process more enjoyable by interacting with each other during group work. The research revealed that differentiated instruction approaches can respond to individual needs in contrast to traditional methods. However, the station technique requires intensive effort in terms of time and resource use. To implement this method effectively, it is advisable to increase teacher professional development training and develop supporting materials. In addition, it was stated that classroom environments should be supported with more appropriate physical arrangements.

Keywords: *Differentiated İnstruction, High School Mathematics Teacher, Mathematics Education*

75. Matematik Dersi Öğretim Programlarında Matematikçi İmajı

Arş. Gör. Gizem ÜNSAL, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, gizemunsal06@gmail.com

Doç. Dr. Nurullah YAZICI, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, nurullah.yazici@gop.edu.tr

Prof. Dr. Erdal ŞENOCAK, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, erdal.senocak@gop.edu.tr

ÖZET

Matematik, yalnızca soyut kavram ve işlemlerden ibaret değil; aynı zamanda tarihsel süreçte önemli bilim insanlarının katkılarıyla şekillenen bir disiplindir. Matematik dersi öğretim programları, öğrencilere matematiksel bilgiyi kazandırmanın yanı sıra bilim insanlarının kim olduklarına ve nasıl çalıştıklarına dair önemli mesajlar da iletme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, öğretim programlarında yer alan matematikçi temsilleri, öğrencilerin matematik algısı ve disiplinin doğasına ilişkin bakış açıları üzerinde etkili olabilir. Bu çalışma, Türkiye'deki matematik dersi öğretim programlarında matematikçi imajının nasıl yer aldığına yönelik bir analiz yapmayı amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında 2018 ve 2024 yıllarına ait lise ve ortaokul matematik dersi öğretim programları doküman analizine tabi tutulmuştur. Bu doğrultuda 2018 matematik dersi öğretim programında "bilim insanı" ve "matematikçi" anahtar kelimeleri taranmış ve bu kavramların programda belirli bir kazanım olarak yer almadığı belirlenmiştir. Ancak bazı konuların açıklamalarında, matematiğin tarihsel gelişim sürecine katkı sağlayan bilim insanlarına ve onların çalışmalarına yer verildiği görülmüştür. 2024 yılında yayımlanan Maarif Modeli kapsamında hazırlanan lise ve ortaokul matematik öğretim programında ise zenginleştirme ve farklılaştırma bölümlerinde matematikçilerin çalışmaları örneklendirilmiştir. Özellikle Farabi, Cezeri, Uluğ Bey ve Harezmi gibi isimlere vurgu yapılmış; bu kişilerin matematiksel keşifleri, geometri, algoritma ve trigonometri bağlamında ele alınmıştır. 2024 Maarif Modeli'nde yer alan zenginleştirme ve farklılaştırma etkinliklerinin öğrencilere matematikçileri tanıma ve onların çalışmalarını inceleme fırsatı sunduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca bazı öğrenme-öğretme kanıtlarında ve uygulamalarında, öğrencilere bu matematikçileri araştırma ödevi verilerek tanıma fırsatı sunulmuştur. Araştırmanın bulguları, 2018 matematik dersi öğretim programında matematikçi imajının belirli kazanımlar üzerinden sistematik bir şekilde işlenmediğini; 2024 matematik dersi öğretim programında ise daha kapsamlı ve yapılandırılmış biçimde işlendiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte araştırma bulguları, 2024 matematik dersi öğretim programlarında matematikçi temsillerinin belirginleştiğini ancak sistematik bir şekilde ele alınmadığını da göstermektedir. Öğretmenlere rehberlik, öğrencilere ise öğrenme hedefleri sunan öğretim programlarının gerçekçi ve kapsamlı bir matematikçi imajı sunması önemlidir. Çünkü hâlâ birçok öğrencinin matematikçiler hakkında dar, sınırlı ve bazen hatalı algıları bulunmaktadır. Gelecek müfredat geliştirme ve iyileştirme çalışmalarında, daha kapsamlı bir matematikçi imajının işlenmesi ve disiplinlerarası katkılarının görünür kılacak stratejilerin benimsenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Öğretim Programı, Matematikçi İmajı, Doküman Analizi*

The Image of the Mathematician in Mathematics Curricula

Res. Asst. Gizem ÜNSAL, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, gizemunsal06@gmail.com

Assoc. Prof. Nurullah YAZICI, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, nurullah.yazici@gop.edu.tr

Prof. Dr. Erdal ŞENOCAK, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, erdal.senocak@gop.edu.tr

ABSTRACT

Mathematics is not merely composed of abstract concepts and operations; it is also a discipline shaped by the contributions of significant scientists throughout history. Mathematics curricula have the potential to impart mathematical knowledge to students and convey important messages regarding who these scientists are and how they work. Therefore, the representations of mathematicians within these curricula can influence students' perceptions of mathematics and their perspectives on the nature of the discipline. This study aims to analyze how the image of the mathematician is reflected in mathematics curricula in Turkey. The 2018 and 2024 high school and middle school mathematics curricula were subjected to document analysis for this research. Initially, in the 2018 mathematics curriculum, the keywords "scientist" and "mathematician" were searched, and it was found that these concepts were not included as specific learning outcomes. However, in explaining some topics, there were references to scientists who contributed to the historical development of mathematics and their work. In the 2024 mathematics curriculum, prepared under the Maarif Model, the work of mathematicians is illustrated within enrichment and differentiation sections for both high and middle school levels. In particular, scholars such as Farabi, Cezeri, Uluğ Bey, and Harezmi are highlighted, emphasizing their mathematical discoveries in geometry, algorithms, and trigonometry. It was observed that the enrichment and differentiation activities in the 2024 Maarif Model allow students to learn about these mathematicians and examine their work. Furthermore, in some learning-teaching contexts and applications, students have been given the opportunity to get to know these mathematicians by being assigned research tasks. The findings indicate that in the 2018 curriculum, the image of the mathematician was not systematically addressed through specific learning outcomes. In contrast, in the 2024 curriculum, it is handled in a more comprehensive and structured manner. Nonetheless, the results also show that while mathematician representations become more prominent in the 2024 mathematics curricula, they are not addressed fully systematically. It is crucial for curricula—which serve as a teacher guide and a set of objectives for students—to present a realistic and comprehensive image of mathematicians. This is especially important because many students still continue to hold narrow, limited, and sometimes inaccurate perceptions of mathematicians. Future curriculum development and improvement efforts should adopt strategies to construct a more comprehensive image of mathematicians and highlight their interdisciplinary contributions more visibly.

Keywords: *Mathematics Curriculum, Image of the Mathematician, Document Analysis*

76. Matematik Ders Kitaplarında Matematikçi İmajı

Arş. Gör. Gizem ÜNSAL, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, gizemunsal06@gmail.com

Doç. Dr. Nurullah YAZICI, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, nurullah.yazici@gop.edu.tr

Prof. Dr. Erdal ŞENOCAK, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, erdal.senocak@gop.edu.tr

ÖZET

Matematik ders kitapları, öğrencilere yalnızca matematiksel kavramları kazandırmayı değil, aynı zamanda matematik alanında çalışanların kimler olduğu ve nasıl çalıştığına dair güçlü mesajlar da iletir. Bu araştırmada, Türkiye'deki matematik ders kitaplarında yer alan matematikçi temsillerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmada ilkokul (1-4), ortaokul (5-8) ve lise (9-12) matematik ders kitapları doküman analizine tabi tutulmuştur. Ders kitaplarındaki matematikçi figürlerinin metinsel (biyografik bilgiler, unvanlar vb.) ve görsel (fotoğraf, illüstrasyon, karikatür vb.) öğelerle nasıl tanıtıldığı analiz edilmiştir. Ayrıca bu figürlerin cinsiyet, etnik köken ve tarihsel dönem gibi özelliklerinin hangi düzeyde vurgulandığı araştırılmıştır. Ders kitaplarındaki matematikçi imajları incelenirken sınıf seviyeleri değiştikçe cinsiyet, etnik köken ve görselleştirme tarzı gibi boyutlarda bir değişim olup olmadığı analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, incelenen matematik ders kitaplarındaki matematikçi temsillerinin tamamının erkek olduğunu göstermiştir. Tüm sınıf seviyelerinde herhangi bir kadın matematikçi görseli ya da biyografisi bulunmamıştır. Temsil edilen matematikçi figürlerinin etnik ve kültürel kökenleri incelendiğinde, farklı coğrafyalardan sınırlı sayıda temsilin yer aldığı görülmüştür. Batı kökenli bilim insanlarına özellikle lise düzeyinde yer verilmişse de, ortaokul düzeyinde bu temsil oldukça sınırlıdır. Bununla birlikte, kitaplarda İslam dünyası ve Türk kökenli isimlere ağırlık verilmiştir. Matematik ders kitaplarında adı geçen matematikçiler; Antik Çağ (Thales, Pisagor, Öklid, Platon), Orta Çağ – İslam Rönesansı (Sâbit bin Kurra, Ömer Hayyam), Avrupa Rönesansı ve sonrası (John Napier, Fermat, Pascal, Rolle) ile 18. yüzyıl Osmanlı (Gelenbevi İsmail Efendi) ve 20. yüzyıl (Cauchy, Cantor, Cahit Arf, Atatürk) gibi geniş bir tarihsel yelpazeye yayılmıştır. Metinlerde özellikle Antik Çağ'dan (MÖ 6. yy – MS 4. yy) ve 17-18. yüzyıl sonrasına ait matematikçilerin daha yoğun vurgulandığı, buna ek olarak İslam dünyasının önemli isimlerinin de (Sâbit bin Kurra, Ömer Hayyam) yer aldığı görülmektedir. Ayrıca, lise ders kitaplarında ortaokul ders kitaplarına göre daha fazla matematikçiye yer verildiği de görülmüştür. Çalışmanın bulguları matematik ders kitaplarının toplumsal cinsiyet ve kültürel çeşitlilik açısından daha kapsayıcı hale getirilmesine işaret etmektedir. Özellikle kadın bilim insanlarının temsili konusunda eksikliklerin giderilmesi ve öğrencilere farklı rol modeller sunma açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Eğitimi, Matematikçi İmajı, Ders Kitapları, Doküman Analizi*

The Image of Mathematicians in Mathematics Textbooks

Res. Asst. Gizem ÜNSAL, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, gizemunsal06@gmail.com

Assoc. Prof. Nurullah YAZICI, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, nurullah.yazici@gop.edu.tr

Prof. Dr. Erdal ŞENOCAK, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, erdal.senocak@gop.edu.tr

ABSTRACT

Mathematics textbooks aim to teach students mathematical concepts and convey strong messages about who works in mathematics and how they carry out their work. This study aims to reveal the representations of mathematicians featured in mathematics textbooks used in Turkey. In the research, mathematics textbooks for primary school (grades 1–4), middle school (grades 5–8), and high school (grades 9–12) were subjected to document analysis. The way mathematician figures are presented in the textbooks, through textual (biographical information, titles, etc.) and visual (photographs, illustrations, cartoons, etc.) elements, was analyzed. Additionally, the extent to which these figures' gender, ethnic origin, and historical period are emphasized was investigated. While examining the images of mathematicians in the textbooks, it was also analyzed whether there is any change in dimensions such as gender, ethnic origin, and style of visualization as the grade levels increase. The research findings indicate that all mathematician representations in the analyzed mathematics textbooks are male. Across all grade levels, there are no visuals or biographical entries for any female mathematicians. When examining the ethnic and cultural backgrounds of the represented mathematicians, it is observed that there is a limited number of figures from different geographical regions. While Western-origin scientists are particularly featured at the high school level, their representation is limited at the middle school level. In contrast, textbooks place a greater emphasis on mathematicians from the Islamic world and of Turkish origin.The mathematicians mentioned in the mathematics textbooks span a broad historical spectrum, including Antiquity (Thales, Pythagoras, Euclid, Plato), the Middle Ages – Islamic Renaissance (Thābit ibn Qurra, Omar Khayyam), the European Renaissance and beyond (John Napier, Fermat, Pascal, Rolle), as well as the 18th-century Ottoman period (Gelenbevi Ismail Efendi) and the 20th century (Cauchy, Cantor, Cahit Arf, Atatürk). The texts particularly emphasize mathematicians from Antiquity (6th century BCE – 4th century CE) and the post-17th and 18th centuries while also including prominent figures from the Islamic world (Thābit ibn Qurra, Omar Khayyam). Furthermore, it is observed that high school textbooks include more mathematicians than middle school textbooks. The study's findings highlight the need for mathematics textbooks to become more inclusive regarding gender and cultural diversity. Addressing the lack of representation of female scientists is particularly important to provide students with various role models.

Keywords: *Mathematics Education, Image of Mathematicians, Textbooks, Document Analysis*

77. İlkokul Öğrencilerinin Akıl ve Zekâ Oyunlarına İlişkin Metaforik Algıları

Dr. Ali TERZİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, terzi.ali.53@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıl ve zekâ oyunlarına ilişkin görüşlerini metaforlar aracılığıyla incelemektir. Nitel araştırma yönteminin doğasına uygun olarak tasarlanan bu çalışmada, olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılarak seçilen ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak "Akıl ve zekâ oyunları ..... gibidir. Çünkü, ..." biçimindeki akıl ve zekâ oyunu kavramına yönelik açık uçlu ifadelerin bulunduğu form kullanılmıştır. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada; ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin 95 farklı metafor ürettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan 95 farklı metafor, 4 ana tema ve 8 kategori etrafında birleştirilmiştir. Elde edilen metaforlar; kapsam, çaba, etki ve katkı boyutu olmak üzere dört ana tema altında toplanmıştır. Kapsam boyutu gelişim ve çok yönlülük, çaba boyutu mücadele ve temel ihtiyaç, etki boyutu eğlence/keyif unsuru ve yaşamın yansıması, katkı boyutu ise öğrenme aracı ve soyut düşünme kategorileri altında bir araya getirilmiştir. Oluşturulan bu kategorilere bağlı olarak, akıl ve zekâ oyunları kavramının ortak ve farklı metaforlarla temsil edildiği tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin akıl ve zekâ oyunları kavramına ilişkin ürettikleri metaforların olumlu olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler kategorik açıdan incelendiğinde katılımcıların akıl ve zekâ oyunları kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforların çoğunun gelişim ve çok yönlülük kategorisi içerisinde, en azının ise eğlence/keyif unsuru ve yaşamın yansıması kategorisi içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda; ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıl ve zekâ oyunları kavramını en fazla "zekâ geliştirici, beyin, matematik problemi, ilaç, dışarıda oynamak, ders, beyin jimnastiği ve bulmaca" metaforlarıyla ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Üretilen bu metaforlar akıl ve zekâ oyunlarının öğrencilerin bilişsel gelişimleri açısından önemli katkılar sağladığının önemli bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Metaforların çoğunun gelişim ve çok yönlülük kategorisi altında toplanması ve bilişsel gelişimi desteklemesi nedeniyle Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilkokullarda akıl ve zekâ oyunları uygulamaları öğrenme süreçlerine dâhil edilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Akıl ve Zekâ Oyunları, Algı, İlkokul Öğrencileri, Metafor*

Primary School Students' Metaphorical Perceptions of Mind and Intelligence Games

PhD Ali TERZİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, terzi.ali.53@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the views of fourth grade primary school students on mind and intelligence games through metaphors. In this study, which was designed in accordance with the nature of qualitative research method, a phenomenological design was used. The participants of the study consisted of fourth grade primary school students selected using the convenience sampling method. Within the scope of the research, "Mind and intelligence games are like ..... Because, ..." form containing open-ended statements about the concept of mind and intelligence games was used. Content analysis technique was used to analyze the data obtained in this context. In the study, it was concluded that fourth grade primary school students produced 95 different metaphors. The 95 different metaphors were combined under 4 main themes and 8 categories. The metaphors were grouped under four main themes: scope, effort, impact and contribution. The scope dimension was grouped under the categories of development and versatility, the effort dimension under the categories of struggle and basic need, the impact dimension under the categories of entertainment/enjoyment and reflection of life, and the contribution dimension under the categories of learning tool and abstract thinking. Based on these categories, it was determined that the concept of mind and intelligence games was represented by common and different metaphors. As a result of the research, it was determined that the metaphors produced by the students regarding the concept of mind and intelligence games were positive. When the data obtained were analyzed categorically, it was determined that most of the metaphors produced by the participants regarding the concept of mind and intelligence games were included in the category of development and versatility, and the least of them were included in the category of entertainment/enjoyment element and reflection of life. As a result of the research, it was concluded that fourth grade primary school students mostly expressed the concept of mind and intelligence games with the metaphors of "intelligence developer, brain, math problem, medicine, playing outside, lesson, brain gymnastics and puzzle". These metaphors can be interpreted as an important indicator that mind and intelligence games provide important contributions to students' cognitive development. Since most of the metaphors are gathered under the category of development and versatility and support cognitive development, the Ministry of National Education can include mind and intelligence games applications in learning processes in primary schools.

Keywords: *Metaphor, Mind and İntelligence Games, Perception, Primary School Students*

78. Aile Okulu Eğitimine Katılan Velilerin Eğitime İlişkin Görüşleri

Dr. Ali TERZİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, terzi.ali.53@gmail.com

Öğretmen Hatice TERZİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, hatice.61.92@gmail.com

ÖZET

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) okul-aile iş birliğini geliştirmek, çocuk eğitimi konusunda aileleri bilinçlendirmek, aile içi ilişkileri güçlendirmek amacıyla Aile Okulu Projesi kapsamında ailelere yönelik eğitim programı düzenlemiştir. Mevcut çalışma, aile okulu projesi kapsamında eğitim alan velilerin sürece ilişkin deneyimlerinin ve görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışma; verilen eğitimin velilere kazandırdıklarının ve ne gibi katkılar sağladığının tespitine yönelik bilgiler sunmaktadır. Ailelerin eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Rize ili Ardeşen ilçesinde aile eğitimi programına katılan 10 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcılar ile 2024-2025 eğitim öğretim yılında proje kapsamında verilen eğitim sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda; verilen aile eğitiminin katılımcıların kişisel gelişimlerini desteklediği, iletişim becerilerini olumlu yönde etkilediği, sosyalleşmelerine önemli katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcılar bu tür kurslara katılmaktan mutluluk duyduklarını, çocuk eğitimi ile ilgili önemli bilgiler elde ettiklerini, aile bireylerinin yanında çevrelerindeki diğer bireylerle de daha etkili bir iletişim kurmaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Bunların yanı sıra katılımcılar, çocuk eğitimi konusunda davranışlarında eksiklikler olduğunda veya yanlış davranışların değiştirilmesi konusunda kursta elde ettikleri bilgilerin yol gösterici olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada aile okulu eğitimlerinin ebeveynlerin iletişim, empati, stres yönetimi, çatışma çözme, bilinçli teknoloji kullanımı, sosyalleşme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen diğer sonuç ise, bu tür eğitimlerin aile içi çatışmaları azalttığı, aile içi iletişimin artmasına katkı sağladığı ve aile içinde sorumluluğun paylaşılması konusunda farkındalıkların artmasında etkili olduğudur. Bunun yanında eğitime katılan ebeveynler bu tür eğitimlerin okul aile iş birliğinin gelişimine katkı sağladığını ve bu eğitimler sayesinde okuldaki diğer öğretmenlerle görüşme fırsatı elde ettiklerini dile getirmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle okullarda yıl içinde belirli aralıklarla bu tür aile eğitim programları düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Aile Okulu Eğitimi, Aile Okulu Projesi, Ebeveyn Görüşleri*

Opinions of the Parents Participating in the Family School Training on the Training

PhD Ali TERZİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, terzi.ali.53@gmail.com

Teacher Hatice TERZİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, hatice.61.92@gmail.com

ABSTRACT

The Ministry of National Education (MoNE) organized a training program for families within the scope of the Family School Project in order to improve school-family cooperation, raise awareness of families about child education, and strengthen family relationships. The current study was conducted to determine the experiences and opinions of the parents who received training within the scope of the Family School Project. The study conducted in line with this purpose provides information on what the training provided to the parents and what kind of contributions it provides. In order to determine the views of the families on education, the case study design, which is among the qualitative research methods, was used. The study group of the research consists of 10 parents who participated in the family education program in Ardeşen district of Rize province. Within the scope of the research, semi-structured interviews were conducted with the participants after the training provided within the scope of the project in the 2024-2025 academic year. The interviews were recorded with a voice recorder. The constant comparative analysis method was used to analyze the data obtained from the interviews. As a result of the study, it was concluded that the family training supported the personal development of the participants, positively affected their communication skills and made significant contributions to their socialization. In addition, the participants stated that they were happy to participate in such courses, that they gained important information about child education, and that they started to communicate more effectively with other individuals around them as well as family members. In addition to these, the participants stated that the information they obtained in the course was guiding when there were deficiencies in their behaviors in child education or when changing the wrong behaviors. The study concluded that family school trainings contribute to the development of parents' communication, empathy, stress management, conflict resolution, conscious use of technology, and socialization skills. Another result obtained in the study is that such trainings reduce conflicts within the family, contribute to the increase in communication within the family and are effective in raising awareness about sharing responsibility within the family. In addition, the parents who participated in the training stated that such trainings contributed to the development of school-family cooperation and that they had the opportunity to meet with other teachers at school thanks to these trainings. Based on these results, such family training programs can be organized in schools at certain intervals throughout the year.

Keywords: *Family School Education, Family School Project, Parent Views*

79. Beliren Yetişkinlikte Değerlerin İncelenmesi: Psikoterapi ve Psikolojik Danışmanlık Bağlamında Bir Karma Yöntem Araştırması

Lisansüstü Öğrencisi Oğuzhan YAVUZ, Millî Eğitim Bakanlığı, Eskişehir, Türkiye, oguzhanyavuz26@gmail.com

Doç. Dr. Osman SEZGİN, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, osmansezgin@hotmail.com

ÖZET

Keşfedici sıralı karma desen yöntemi kullanılarak yürütülen bu tez araştırmasında, beliren yetişkinlik ölçütlerini karşılayan bireylerin değerlerine ilişkin algılarını ve deneyimlerini keşfetmek ve elde edilen verilerin genellenebilirliğini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla, ilk aşama olan nitel araştırma aşamasında yorumlayıcı fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. İkinci aşama olan nicel araştırma aşamasında ölçek geliştirme adımları izlenmiştir. Araştırma süreci, aşağıda aşamalar halinde listelenen araştırma sorularının yanıtlanmasıyla düzenlenmiştir. Keşfedici ardışık desenin nitel basamağının araştırma soruları: Beliren yetişkinler değerlerine yönelik deneyimlerini nasıl anlamlandırmaktadırlar? Beliren yetişkinlerin değerlerine yönelik temalar ve kategoriler (alt temalar) nelerdir? Keşfedici ardışık desenin nicel basamağının araştırma soruları: Beliren yetişkinlerde değerler ölçeği geçerli ve güvenilir midir? Keşfedici ardışık desenin araştırma sorusu: Beliren yetişkinlerin değerlerine yönelik nitel bulgular ile değerler ölçeğinden elde edilen nicel sonuçlar karşılaştırıldığında hangi sonuçlar ortaya çıkmaktadır? Bu araştırma soruları doğrultusunda İlk aşama olan Nitel araştırma kısmında sorulara cevap aranmıştır. Nitel araştırma aşamasında uzman teyidiyle birlikte yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmış ve 12 katılımcıyla bu sorular eşliğinde yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Her bir katılımcıyla yapılan görüşmeler öncelikle deşifre edilmiştir. Ardından analiz basamakları eşliğinde hem manuel hem de bilgisayar destekli olmak üzere analizler gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda beliren yetişkinlikte değerlerin 3 tema, 18 kategori altında toplandığı görülmüştür. Her bir tema ve kategoriler ayrı ayrı başlıklandırılmış ve bulgular sunulmuştur. Devamında nitel araştırma tartışma, sonuç ve öneriler literatür eşliğinde yazılmıştır. Nitel araştırma aşaması tamamlandıktan sonra nicel aşamaya geçilmiştir. Nicel aşamada nitel araştırma bulgularına dayalı olarak beliren yetişkinlere yönelik değerler ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle nitel araştırma bulgularının desteğiyle ölçülecek yapı belirlenmiştir. Ardından ölçek maddeleri oluşturulmuştur. Ölçek maddeleri üzerinde kapsam geçerliliği kontrolleri ve ön analizler yapıldıktan sonra açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. AFA sonuçlarına göre ölçeğin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Açımlayıcı faktör analizinden sonra ölçeğin üç faktörlü yapısını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Üç faktörlü yapının iyi uyum gösterdiği doğrulanmıştır. Ardından ölçüt geçerliliği ve test-tekrar test güvenirlik analizleri yapılmıştır. Bu analizlerin sonuçlarına dayanarak beliren yetişkinlere yönelik değerler ölçeğinin son hali sunulmuştur. Ölçeğe ilişkin bulgular sunulmuş, tartışma, sonuç ve önerilerde bulunulmuştur. Son olarak, karma yöntem yaklaşımı kullanılarak yürütülen araştırmanın değerlendirmesi sunulmuştur. Ülkemiz bağlamında beliren yetişkinlerin değerlerine ilişkin katılımcılardan toplanan verilere dayanarak nitel bulgular ve yorumlar tartışılmıştır. Bu çalışmanın özgün yanını ortaya koymaktadır. Özetle, nitel araştırma sonucunda üç ana tema

belirlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda ölçme aracı geliştirilmiştir. Ölçme aracı da üç faktörlü bir yapıyla ortaya çıkmıştır. Bu açıdan nitel ve nicel verilerin birbirlerini destekledikleri söylenebilir. Elde edilen sonuçların psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoterapi çalışmaları için önemli bilgiler sağlayacağı ve bu alanlara destek sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Beliren Yetişkinlik, Değerler, Karma Yöntem, Psikolojik Danışmanlık*

Examining Values in Emerging Adulthood: A Mixed-Methods Research Within the Context of Psychotherapy and Psychological Counseling

Graduate Student Oğuzhan YAVUZ, Ministry of National Education, Eskişehir, Türkiye, oguzhanyavuz26@gmail.com

Assoc. Prof. Osman SEZGİN, Marmara University, İstanbul, Türkiye, osmansezgin@hotmail.com

ABSTRACT

This thesis research, conducted using the exploratory sequential mixed design method, aims to explore the perceptions and experiences of individuals who meet the criteria for emerging adulthood regarding their values, and to assess the generalizability of the obtained data. For this purpose, the interpretative phenomenological approach was employed in the qualitative research phase, which is the first stage. In the second phase, the quantitative research phase, scale development steps were followed. The research process was organized by addressing the research questions listed below in stages: Research questions for the qualitative phase of the exploratory sequential design: How do emerging adults interpret their experiences related to values? What are the themes and categories (sub-themes) related to values for emerging adults? Research questions for the quantitative phase of the exploratory sequential design: Is the values scale valid and reliable for emerging adults? Research question for the overall exploratory sequential design: What results emerge when comparing the qualitative findings related to emerging adults' values with the quantitative results obtained from the values scale? In line with these research questions, answers were sought in the first phase, the qualitative research phase. In this phase, semi-structured interview questions were prepared with expert validation, and face-to-face interviews were conducted with 12 participants using these questions. The interviews with each participant were initially transcribed. Then, following the analysis steps, both manual and computer-assisted analyses were performed. The analysis results showed that values in emerging adulthood were grouped under 3 themes and 18 categories. Each theme and category was titled separately, and findings were presented. Subsequently, the discussion, results, and recommendations of the qualitative research were written with reference to the literature. After the qualitative phase was completed, the study proceeded to the quantitative phase. In the quantitative phase, based on the findings from the qualitative research, the aim was to develop a values scale for emerging adulthood. In the scale development process, the structure to be measured was first determined with the support of the qualitative research findings. Then, scale items were created. After conducting content validity checks and preliminary analyses on the scale items, exploratory factor analysis (EFA) was performed. The results of the EFA indicated that the scale had a three-factor structure. After the exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis (CFA) was conducted to validate the three-factor structure of the scale. It was confirmed that the three-factor structure showed a good fit. Subsequently, criterion validity and test-retest reliability analyses were conducted. Based on the results of these analyses, the final version of the values scale for emerging adulthood was presented. Findings related to the scale were presented, and discussion, results, and recommendations were provided. Finally, an evaluation of the research conducted using the mixed-methods approach is presented. Based on the data collected from participants regarding the values of emerging adults in the context of our country, qualitative findings and interpretations are discussed. This highlights the unique contribution of this study. In summary, three main themes were identified as a result of the qualitative research. Based on these findings, a measurement tool was developed. The measurement tool emerged with a three-factor structure. In this respect, it can be said that the qualitative and quantitative data support each other. The results obtained are expected to provide valuable insights for psychological counseling, guidance, and psychotherapy practices, and to support these fields.

Keywords: *Emerging Adulthood, Values, Mixed Methods, Psychological Counseling*

80. Pandemi Dönemi Oluşan Teknolojik Maruziyetin Pandemi Sonrası Okul Yönetimine Etkileri

Lisansüstü Öğrencisi Ersan KAVUŞAN, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye, ersank@gmail.com

Doç. Dr. Hasan Yücel ERTEM, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye, ertem@beun.edu.tr

ÖZET

COVID-19 pandemisi, eğitim sistemlerinde köklü ve hızlı değişimlere yol açarak, okul yönetim süreçlerinde de ciddi dönüşümlere neden olmuştur. Pandemi sürecinde, eğitim faaliyetlerinin dijital araçlarla zorunlu olarak yürütülmesi; öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin teknolojiye maruz kalma oranını artırmıştır. Bu durum, dijital dönüşümün eğitimde ne denli hayati bir rol oynadığını ortaya koymuş, eğitim kurumlarının işleyişinde yeni strateji ve yaklaşımların benimsenmesine zemin hazırlamıştır. Bu araştırmanın amacı, pandemi döneminde artan teknoloji maruziyetinin ve dijital dönüşümün, pandemi sonrası okul yönetim süreçlerine etkilerini nitel bir araştırma yöntemiyle kapsamlı şekilde incelemektir. Çalışmada, dijitalleşmenin eğitimdeki rolü, okul yönetimindeki yapısal değişiklikler ve öğrencilerin davranışlarındaki bozulmaların yol açtığı disiplin problemleri detaylı olarak ele alınmıştır. Araştırma kapsamında, 15 okul yöneticisi ile yarı yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiş; elde edilen veriler MAXQDA yazılımı kullanılarak içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, pandemi sonrası eğitimde dijital dönüşümün belirgin bir ivme kazandığını göstermektedir. Teknolojinin eğitim-öğretim süreçlerinde yanı sıra, yönetsel, iletişimsel ve idari alanlarda da kalıcı hale geldiği tespit edilmiştir. Okul yönetimleri, dijital platformlar üzerinden uzaktan eğitim desteği sağlama, öğrenci performansını izleme ve veli-öğretmen iletişimini güçlendirme gibi uygulamalara yönelirken, aynı zamanda öğrencilerde gözlenen davranış bozukluklarının disiplin problemlerinde artışa neden olduğunu ortaya koymuştur. Artan disiplin sorunları, okul içi düzenin sağlanması, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin yönetilmesi ve genel eğitim kalitesinin korunması açısından önemli bir meydan okuma oluşturmaktadır. Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı'nın pandemi sürecinde hayata geçirdiği EBA (Eğitim Bilişim Ağı) sistemi, dijital dönüşümün eğitim alanındaki somut örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. EBA, öğretmen, öğrenci ve velilere dijital içeriklere erişim imkânı sağlayarak, uzaktan eğitim süreçlerinin kesintisiz devam etmesine katkıda bulunmuş; aynı zamanda okul yönetimlerinde dijital altyapının güçlendirilmesi ve yönetsel süreçlerin modernizasyonu açısından kritik bir rol oynamıştır. Uygulama sürecinde, teknik altyapı eksiklikleri, kullanıcıların dijital yeterlilik düzeylerindeki farklılıklar ve adaptasyon sürecinde yaşanan zorluklar da belirlenmiştir. Pandemi sonrası dönemde, geleneksel e-konferans araçlarının ötesinde, çevrimiçi ders anlatımı ve öğretici içerik sunan online öğrenme platformları eğitimde önemli bir yer edinmiştir. Bu platformlar, öğrencilere interaktif ders anlatımı ve özelleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunarak, dijital dönüşümün eğitim üzerindeki etkisini pekiştirmiştir. Böylece, okul yöneticilerinin dijital altyapıyı güçlendirme stratejileri ve personelin teknolojik adaptasyonunu sağlama çabaları daha da önem kazanmıştır. Sonuç olarak, pandemi sonrası eğitimde dijital dönüşüm, okul yönetimlerinin yalnızca teknolojik altyapıyı geliştirmeleriyle sınırlı kalmayıp; disiplin problemleri, kriz yönetimi ve yenilikçi liderlik yaklaşımlarının da geliştirilmesini

zorunlu kılmaktadır. Okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliklerinin artırılması, disiplin uygulamalarında esneklik ve kriz durumlarında etkin müdahale becerilerinin kazandırılması, sürdürülebilir ve uyumlu bir yönetim anlayışı için elzemdir. Bu araştırma, dijital dönüşümün eğitimdeki etkilerini, EBA sistemi ve online ders anlatımına odaklanan platformlar örnekleriyle somutlaştırarak, politika yapıcılar, eğitimciler ve araştırmacılar için yol gösterici öneriler sunmaktadır. Gelecekte yapılacak çalışmalar, dijital dönüşümün eğitim liderliği, kurumsal kültür ve disiplin uygulamaları üzerindeki uzun vadeli etkilerini daha detaylı olarak irdeleyecektir.

Anahtar Kelimeler: *Pandemi, Okul Yönetimi, Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, EBA*

The Impact of Technology Exposure on Post-Pandemic School Management

Graduate Student Ersan KAVUŞAN, Zonguldak Bülent Ecevit University, Zonguldak, Türkiye, ersank@gmail.com

Assoc. Prof. Hasan Yücel ERTEM, Zonguldak Bülent Ecevit University, Zonguldak, Türkiye, ertem@beun.edu.tr

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic triggered profound and rapid changes within education systems, leading to significant transformations in school management processes. The mandatory use of digital tools during the pandemic increased the exposure of students, parents, and teachers to technology. This elevated digital engagement demonstrated the vital role of digital transformation in education and paved the way for new strategies and approaches in the operation of educational institutions. This study aims to comprehensively examine, through a qualitative research method, the effects of increased technology exposure and digital transformation during the pandemic on post-pandemic school management processes. The research explores the role of digitalization in education, structural changes in school management, and the disciplinary challenges arising from deteriorating student behavior. Data were gathered through semi-structured interviews with 15 school administrators and analyzed using content analysis via MAXQDA software. Findings indicate that digital transformation has accelerated noticeably in the post-pandemic period. Technology has become entrenched not only in teaching and learning processes but also in administrative, communication, and managerial practices. While school administrations have increasingly adopted digital platforms to support remote education, monitor student performance, and enhance parent-teacher communication, they have also faced challenges due to an increase in disciplinary issues linked to deteriorating student behavior. These rising discipline problems have posed significant challenges in maintaining order, managing teacher-student relationships, and ensuring overall educational quality. A concrete example of digital transformation is the Education Informatics Network (EBA) implemented by the Ministry of National Education in Turkey. EBA has played a critical role by providing teachers, students, and parents with access to digital content, thereby ensuring continuity in remote education and supporting the modernization of administrative processes. However, during its rollout, issues such as technical infrastructure shortcomings, varying levels of digital proficiency among users, and adaptation challenges were observed. In the post-pandemic era, dedicated online learning platforms—designed specifically for delivering instructional content and facilitating interactive learning experiences—have also gained significant traction. These platforms, which focus on lesson delivery rather than functioning as e-conferencing tools, offer tailored and interactive learning environments that further reinforce the impact of digital transformation in education. As a result, school administrators are compelled to enhance digital infrastructure and foster greater technological adaptability among staff. In conclusion, post-pandemic educational management must not only focus on strengthening digital infrastructures but also address disciplinary challenges, crisis management, and innovative leadership approaches. Enhancing the technological competencies of school administrators, alongside developing flexible disciplinary and crisis management strategies, is crucial for achieving sustainable and adaptive management. This study provides valuable insights into the impact of digital transformation in education—illustrated through examples like the EBA and specialized online lesson delivery platforms—offering strategic recommendations for policymakers, educators, and researchers. Future studies could further explore the long-term effects of digital transformation on educational leadership, institutional culture, and disciplinary practices.

Keywords: *Pandemic, School Management, Digitalization, Digital Transformation, EBA*

81. Okul Müdürlerinin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki

Öğretmen Müge UZUN, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, mgzn61@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Harun KAHVECİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ÖZET

Okul müdürlerinin duygusal zekâ düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi öğretmen algılarına göre incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma, 2020–2021 Eğitim-Öğretim yılında Trabzon İli Merkez ve İlçe sınırları içinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda görev yapan 407 öğretmen katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu belirlemek için seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz (tesadüfi) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri, üç bölümden oluşan ölçek aracılığı ile toplanmıştır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümde Ergin (2008) tarafından yeniden uyarlanan duygusal zekâ ölçeği, üçüncü bölümde ise Şimşek (2003) tarafından oluşturulan "öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine yönelik görüşleri" ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi IBM SPSS 22 paket programı çerçevesinde Shapiro-Wilk normallik testi, Spearman Korelasyon Analizi, Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testleri ile gerçekleştirilmiştir. Duygusal zekâ ve iletişim sabit değerlere sahip kavramlar olmayıp çeşitli eğitimler ve çalışmalar ile değişebilen ve gelişebilen kavramlardır. Bu çalışmada da okul müdürlerinin duygusal zekâ düzeylerinin kurumsal iletişim sürecine olan bakış açılarında ve öğretmenlerle gerçekleştirecekleri iletişimlerinde nasıl bir etki oluşturduğuna yönelik genel durumu ortaya koyarak, çıkan sonuçlar temelinde öneriler geliştirip, örgüt ikliminin daha nitelikli hale getirilmesi hedeflenmiştir. Araştırmadan elde edilecek sonuçlara göre de okul müdürlerinin duygusal zekâ düzeylerini geliştirebilmesi umularak iletişimde üst düzey beceriye sahip olması hedeflenmektedir. Bu hususta yapılacak eğitimlere, çalışmalara katkı sağlaması, sonrasında gelecek araştırmalara yol gösterici olması ve literatüre katkı sunması açısından da önemli olacaktır. Araştırma bulgularına göre, öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin duygusal zekâ düzeylerinin duygusal zekâ alt boyutlarında kişisel beceriler düzeyine oldukça yüksek, uyumluluk, stres yönetimi ve genel ruh durumu düzeyine yüksek kişiler arası beceriler düzeyine ise orta dereceli oranda sahip oldukları, öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerilerinin iletişim becerileri alt boyutlarında empatik düşünme ve bilgi aktarımı düzeyine oldukça yüksek, planlama ve olumlu tutumlar düzeyine yüksek, ön yargı düzeyine orta dereceli oranda sahip oldukları, öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin duygusal zekâ düzeyleri ile iletişim becerileri arasında genel anlamda yüksek dereceli lineer bir ilişkinin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal Zekâ, İletişim Becerileri, Okul Müdürleri, Öğretmen Algısı*

The Relationship Between School Principals' Emotional Intelligence Levels and Communication Skills

Teacher Müge UZUN, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, mgzn61@gmail.com

Asst. Prof. Harun KAHVECİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

In this study, which aims to examine the relationship between school principals' emotional intelligence levels and communication skills according to teachers' perceptions, the relational screening model, one of the quantitative research methods, was used. The study was conducted with 407 teacher participants working in public schools affiliated with the Ministry of National Education within the borders of the Trabzon Province Center and District in the 2020–2021 Academic Year. The simple random sampling method, one of the random sampling methods, was used to determine the research group. The research data were obtained with the scales created by Ergin (2008) and Şimşek (2003). The analysis of the data was carried out with the Shapiro-Wilk normality test, Spearman Correlation Analysis, Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Tests within the framework of the IBM SPSS 22 package program. According to the research findings, it was concluded that school principals have a very high level of personal skills, a high level of compatibility, stress management and general mood, and a moderate level of interpersonal skills in the sub-dimensions of emotional intelligence levels of emotional intelligence; that school principals have a very high level of empathic thinking and information transfer, a high level of planning and positive attitudes, and a moderate level of prejudice in the sub-dimensions of communication skills of communication skills; and that there is a generally high-degree linear relationship between school principals' emotional intelligence levels and communication skills.

Keywords: *Emotional İntelligence, Communication Skills, School Principals, Teacher Perception*

82. Duyguları İfade Etme ve İlişki Sürdürme Stratejileri Arasındaki İlişkide Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyinin Aracı Rolünün İncelenmesi

Doç. Dr. Asude ÖZDEMİR, İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, amalkoc@medipol.edu.tr

Uzm. Kübra Dörtyol, Şişli Rehberlik ve Araştırma Merkezi, İstanbul, Türkiye, kubradortyol@gmail.com

ÖZET

İnsanların daha sağlıklı, mutlu ve kaliteli bir yaşam sürdürebilmeleri için kişilerarası ilişkileri anlamak oldukça önemlidir (Güngör, 2021). İnsanların diğerleri ile olan ilişkilerinde yaşamakta olduğu duygu, düşünme ve davranış stilleri kişilerarası ilişkileri ifade etmektedir (Plutchik, 1997). Kişilerarası ilişkileri anlamak, insanların diğer insanlarla sürdürülebilir ve etkili bir iletişim kurabilmesinde ilk önemli etkendir (Çitil-Gürel, 2015). Yakın ilişki veya romantik ilişki, bir insanın diğer insana karşı hissettiği duyguyu belirtmek ya da kişisel ilişki anlamında kullanılmaktadır (Rotenberg vd., 2001). Romantik ilişkiler başlangıç, sürdürme ve sonlandırma aşamalarından oluşan bir süreçtir. Bu süreci mutlu ve istikrarlı bir şekilde devam ettirebilmek için ilişki sürdürme davranışları önemli rol oynamaktadır. İlişki sürdürme davranışları, anlamlı ve değerli olan bir ilişkiyi sürdürmek, yoluna koymak veya yeniden kurmak için belirli bir niyetle yapılan davranışlardır (Canary ve Stafford, 1992; Ertürk, 2021; Kara ve Altınok, 2017; Öz- Soysal, Uz-Baş ve Aysan, 2019). Collins ve Miller (1994) iletişimin önemli unsurlarından biri olan kendini açma davranışının romantik ilişkilerin gelişmesinde ve sürdürülmesinde temel bir rol oynadığını Çeler (2021) ise, duyguların dışa yansıtılmasının bireylerin duygularını daha iyi anlamalarına, duygularının farkında olmalarına ve rahatlamalarına yardımcı olduğunu belirtmektedir. Romantik ilişkileri mutlu ve istikrarlı sürdürebilmek için bireylerin kendini açma davranışlarına ve duygularını ifade edebilmelerine odaklanılması gerektiği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmada duyguları ifade etme ve ilişki sürdürme stratejileri arasındaki ilişkide romantik ilişkide kendini açma düzeyinin aracı rolünün ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, duyguları ifade etme ve ilişki sürdürme stratejileri arasındaki ilişkide romantik ilişkide kendini açma düzeyinin aracı rolünün incelenmesidir. Araştırma örneklemi en az 6 aydır romantik ilişkisi bulunan ve yaşları 18-40 (χ=26.18; ss:5.71) arasında değişen 268 kadın ve 76 erkek olmak üzere toplam 344 kişiden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak Sosyo-Demografik Bilgi Formu, İlişki Sürdürme Stratejileri Ölçeği, Duyguları İfade Etme Ölçeği ve Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi Ölçeği kullanılmıştır. Form araştırma kriterlerini sağlayan bireylere Covid-19 pandemisi nedeniyle ve katılımcılara kolay ulaşılabilirliğin sağlanabilmesi için çevrimiçi olarak ulaştırılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen veriler SPSS Statistics 25 ve AMOS 18 paket programlarıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, İlişki Sürdürme Stratejileri puanlarının Duyguları İfade Etme ve Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi puanları ile orta düzeyde pozitif ilişkili olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Duyguları İfade Etme ve Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi puanları arasında da orta düzeyde pozitif bir ilişki saptanmıştır. Gerçekleştirilen çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre, duyguları ifade etme ve romantik ilişkide kendini açma düzeyi değişkenleri, ilişki sürdürme stratejileri değişkenindeki toplam varyansın yaklaşık %41'ini açıklamıştır. Duyguları ifade etme ve romantik ilişkide

kendini açma düzeyi değişkenlerinin ilişki sürdürme stratejilerinin anlamlı birer yordayıcısı olduğu görülmüştür. Bunun yanında test edilen model sonucuna göre, duyguları ifade etme ile ilişki sürdürme stratejileri arasındaki ilişkide romantik ilişkide kendini açma düzeyinin kısmi aracı olduğu saptanmıştır. Bu bulgu duyguları ifade etmenin ilişki sürdürme stratejileriyle doğrudan etkiye sahip olduğu, romantik ilişkide kendini açma düzeyi üzerinden ise dolayı etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Romantik İlişki, İlişki Sürdürme, Duyguları İfade Etme, Kendini Açma*

Examining the Mediating Role of Self-Disclosure Level in Romantic Relationships in the Relationship Between Expressing Emotions and Relationship Maintenance Strategies

Assoc. Prof. Asude ÖZDEMİR, İstanbul Medipol University, İstanbul, Türkiye, amalkoc@medipol.edu.tr

Teacher Kübra Dörtyol, Şişli Guidance and Research Centre, İstanbul, Türkiye, kubradortyol@gmail.com

ABSTRACT

Understanding interpersonal relationships is very important for people to lead a healthier, happier life with high quality (Güngör, 2021). The emotions, thinking and behavioral styles that people experience in their relationships with others refer to interpersonal relationships (Plutchik, 1997). Understanding interpersonal relationships is the first significant factor for people to establish sustainable and effective communication with other people (Çitil-Gürel, 2015). Intimate relationships or romantic relationships are used in the sense of a personal relationship indicating the feelings of one person towards another person (Rotenberg et al., 2001). Romantic relationships are a process consisting of initiation, maintenance and termination stages. In order to continue this process in a happy and stable manner, relationship maintenance behaviors play an important role. Relationship maintenance behaviors are behaviors that are done with a specific intention to maintain, restore or re-establish a meaningful and valuable relationship (Canary & Stafford, 1992; Ertürk, 2021; Kara & Altınok, 2017; Öz-Soysal, Uz-Baş, & Aysan, 2019). Collins and Miller (1994) state that self-disclosure behavior, which is one of the important elements of communication, plays a fundamental role in the development and maintenance of romantic relationships, and Çeler (2021) states that the external reflection of emotions helps individuals to understand their emotions better and to be aware of their emotions. In order to maintain happy and stable romantic relationships, it is thought that individuals should focus on their self-disclosure behaviors and their ability to express their emotions. From this point of view, this study aims to reveal the mediating role of the level of self-disclosure in romantic relationships in the relationship between expressing emotions and relationship maintenance strategies. The aim of this study is to examine the mediating role of self-disclosure level in romantic relationships in the relationship between expressing emotions and relationship maintenance strategies. The research sample consisted of 344 participants, 268 women and 76 men, aged between 18 and 40 (χ=26.18; SD: 5.71), who have been in a romantic relationship for at least 6 months. Socio-Demographic Information Form, Relationship Maintenance Strategies Scale, Expressing Emotions Scale and Self-Disclosure Level in Romantic Relationship Scale were used as data collection tools. The questionnaire was submitted online due to the Covid 19 pandemic to ensure easy accessibility to the participants who met the research criteria. The data obtained from the participants were analyzed with SPSS Statistics 25 and AMOS 18 package programs. According to the results of the study, it was found that Relationship Maintenance Strategies scores were moderately positively correlated with Expressing Emotions and Self-Disclosure Level in Romantic Relationship scores. Similarly, a moderate positive relationship was found between the scores of Expressing Emotions and Level of Self-Disclosure in Romantic Relationships. Based on the results of the multiple regression analysis, the variables of expressing emotions and the level of self-disclosure in romantic relationships explained approximately 41% of the total variance in the relationship maintenance strategies. The variables of expressing emotions and self-disclosure level in romantic relationships were found to be significant predictors of relationship maintenance strategies. In adding, the tested model revealed that the level of self-disclosure in romantic relationships partially mediated the relationship between expressing emotions and relationship maintenance strategies. This indicates that expressing emotions has a linear effect on relationship maintenance strategies, whereas it has an indirect effect on the level of self-disclosure in romantic relationships.

Keywords: *Romantic Relationship, Relationship Maintenance, Emotion Expression, Self-Disclosure*

83. Maarif Modeli'ne Göre Yenilenen 5.Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabındaki Ünite Sonu Değerlendirme Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Orhan BARAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, Orhanbaran046@gmail.com

Prof. Dr. Evrim URAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, evrimural@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2024-2025 eğitim öğretim yılı için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanan ve derslerde kullanılan 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabındaki ünite sonlarındaki değerlendirme sorularını, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi (olgusal, kavramsal, işlemsel ve üst bilişsel) ve bilişsel süreç (hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma) boyutlarına göre incelemektir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi ile içerik analizi yapılmıştır. Veri toplama ve analiz aşamasında, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 17.07.2024 tarihli ve 110460159 sayılı kararıyla onaylanan, Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Fen Bilimleri 5. sınıf ders kitabı kullanılmıştır. Sonuç olarak, 5. sınıf Fen Bilimleri Ders kitabındaki her ünitenin sonunda yer alan değerlendirme soruları incelendiğinde, bilişsel süreç boyutu açısından soruların genelinin hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yer aldığı, bazı ünitelere ait soruların ise analiz düzeyinde olduğu, 7. üniteye ait bir sorunun ise değerlendirme basamağında yer aldığı görülmüştür. Bilgi boyutunda, genellikle olgusal ve kavramsal düzeyde sorular yer almakta, bazı ünitelerde ise işlemsel düzeyde sorular bulunmaktadır. Bilişsel süreç boyutunda yer alan çözümleme ve yaratma düzeylerinde ise soru bulunmamaktadır. Ayrıca, bilgi boyutunda yer alan üstbilişsel düzeyde de herhangi bir soru yer almamaktadır. Sonuç olarak, 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabındaki ünite sonu değerlendirme sorularının toplam sayısı dikkate alındığında, her bir ünite için bilişsel süreç ve bilgi birikimi boyutlarının yüzdelik dağılımının dengeli olduğu söylenebilir. Ancak, bazı üniteler belirgin bir şekilde farklılık göstermektedir (özellikle 7.ünite gibi). 7. ünite, "Bilgi" ve "Olgusal" boyutlarında soru bulunmazken, tüm soruların "Kavramsal Bilgi" boyutunda yer aldığı özel bir durumu ortaya koymaktadır. Bu durum, ünite içeriğinin tamamen kavramsal sorulardan oluştuğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *5.Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Ünite Sonu Değerlendirme Soruları*

Examination of the End of Unit Questions in the 5th Grade Science Textbook (Revised According to The Maarif Model) According to the Revised Bloom Taxonomy

Graduate Student Orhan BARAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye, orhanbaran046@gmail.com

Prof. Dr. Evrim URAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye, evrimural@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the end-of-unit evaluation questions in the 5th-grade science textbook approved by the Ministry of National Education for the 2024-2025 academic year and used in classes according to the knowledge process (factual, conceptual, operational, and metacognitive) and cognitive process (remembering, understanding, applying, analyzing, evaluating and creating) dimensions of the Revised Bloom Taxonomy. The study is designed for document analysis, one of the qualitative research methods, and a content analysis was conducted using document review. In the data collection and analysis phase, the 5th grade science textbook for Middle School and Imam Hatip Middle School, approved by the decision of the Board of Education of the Ministry of National Education dated 17.07.2024 and numbered 110460159, was used. As a result, when the end-of-unit evaluation questions in the 5th grade science textbook were examined, it was seen that most of the questions in terms of the cognitive process dimension were in the remembering, understanding, and applying stages, while questions from some units were at the analysis level. Only one question from the 7th unit was at the evaluation stage. In the knowledge dimension, there are generally questions at the factual and conceptual levels, while some units have questions at the operational level. There are no questions at the analysis and creation levels in the cognitive process dimension. In addition, there are no questions at the meta cognitive level in the knowledge dimension. As a result, when the total number of end-of-unit evaluation questions in the 5th grade science textbook is considered, the percentage distribution of the cognitive process and knowledge process dimensions for each unit is balanced. However, some units are significantly different (especially unit 7). Unit 7 presents a special case where all questions are in the "Conceptual Knowledge" dimension, while there are no questions in the "Knowledge" and "Factual" levels. This situation shows that the unit's content consists entirely of conceptual questions.

Keywords: 5*th Grade Science Textbook, Revised Bloom Taxonomy, End-Of-Unit Evaluation Questions*

84. Odaklayıcı Müzik Dinleme Etkinliğinin Armoni Dersinde Öğrenci Algısına ve Duygu Durumlarına Etkisi

Arş. Gör. Diyar AZBAĞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, diyarazbag@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kayhankurtuldu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, odaklayıcı müzik dinleme etkinliğinin armoni derslerinde öğrencilerin derse yönelik algıları ve duygu durumları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Armoni eğitimi, müzik teorisinin temel yapı taşlarını içermesi ve çok boyutlu düşünme becerisi gerektirmesi nedeniyle öğrenciler açısından yalnızca bilişsel değil, aynı zamanda duyuşsal açıdan da zorlu bir öğrenme süreci sunmaktadır. Özellikle akor yapıları, armonik analiz, kadanslar, modülasyonlar ve ses ilişkileri gibi kavramsal içerikler, öğrencilerin yüksek düzeyde dikkat, odaklanma ve zihinsel hazırlık gerektiren etkinliklerle karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Bu doğrultuda, öğrenme sürecini destekleyici, bilişsel yükü dengeleyici ve duygusal katılımı artırıcı stratejilerin uygulanması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, odaklayıcı müzik dinleme etkinliklerinin pedagojik etkileri araştırma konusu hâline getirilmiştir. Araştırma, belirli bir üniversitenin müzik eğitimi bölümünde öğrenim görmekte olan bir öğrenci grubuyla yürütülmüş ve öğrenciler, armoni derslerinde belirsiz aralıklarla odaklayıcı müzik dinleme etkinliklerine katılmışlardır. Uygulama süreci boyunca öğrencilerin derse yönelik ilgileri, öğrenme motivasyonları ve duygusal durumlarına ilişkin veriler; anketler, doğrudan sınıf içi gözlemler ve yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Nitel ve nicel veriler bir arada değerlendirilerek çok boyutlu bir analiz gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, odaklayıcı müzik dinleme etkinliğinin öğrencilerin derse karşı ilgisini artırdığını, içsel motivasyonlarını güçlendirdiğini ve öğrenmeye yönelik daha olumlu bir tutum geliştirdiklerini ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencilerin derse zihinsel olarak daha hazırlıklı bir şekilde katıldıkları, dikkatlerini daha uzun süre boyunca sürdürebildikleri ve derse ilişkin kavramları daha hızlı kavrayabildikleri gözlemlenmiştir. Akademik performanslarında da anlamlı düzeyde bir iyileşme kaydedilmiş; bu iyileşmenin yalnızca bilişsel değil, aynı zamanda duyuşsal faktörlerle de ilişkili olduğu değerlendirilmiştir. Müzik dinleme etkinliklerinin, öğrencilerde öğrenme sürecini daha keyifli ve katılımcı hâle getirdiği ve bilişsel süreçleri destekleyici bir rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, odaklayıcı müzik dinleme etkinlikleri, armoni dersleri gibi yoğun dikkat ve kavramsal analiz gerektiren müzik teorisi derslerinde, hem bilişsel hem de duyuşsal süreçleri destekleyebilecek etkili bir öğretim stratejisi olarak değerlendirilmektedir. Bu tür etkinliklerin müzik eğitimi programlarına sistematik biçimde entegre edilmesi, öğrencilerin akademik başarısını ve derse yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir. Araştırma, bu yönüyle yalnızca mevcut uygulamalara katkı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda öğrenci merkezli ve çok duyulu öğrenmeyi teşvik eden yeni pedagojik yaklaşımların geliştirilmesine de zemin hazırlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Armoni Eğitimi, Dikkat, Duygusal Durum, Motivasyon, Odaklayıcı Müzik Dinleme*

The Effect of Focused Music Listening Activity on Students' Perception and Emotional States in Harmony Lessons

Res. Asst. Diyar AZBAĞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, diyarazbag@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kayhankurtuldu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to examine the effects of focused music listening activities on students' perceptions and emotional states during harmony lessons. Harmony education, as a core component of music theory, involves a complex structure and requires multidimensional thinking skills. Consequently, it presents cognitive and affective challenges for students. The conceptual content of harmony—such as chord structures, harmonic analysis, cadences, modulations, and tonal relationships—demands high levels of concentration, mental preparation, and sustained attention. In this context, it becomes essential to integrate supportive strategies that reduce cognitive load and enhance emotional engagement during the learning process. Therefore, the pedagogical impact of focused music listening has become the focus of this research. The study was conducted with a group of undergraduate music education students at a university, who participated in focused music listening activities implemented at irregular intervals during their harmony lessons. Data on students' interest in the course, learning motivation, and emotional states were collected through questionnaires, direct classroom observations, and semi-structured interviews. A mixed-methods approach was employed to evaluate the data in a comprehensive and multidimensional manner. The findings indicate that focused music listening activities increased students' engagement in the lessons, enhanced their intrinsic motivation, and contributed to the development of more positive learning attitudes. Students were observed to enter the lessons in a more mentally prepared state, maintain attention for longer periods, and grasp theoretical concepts more efficiently. Additionally, a significant improvement in their academic performance was noted, which was attributed not only to cognitive development but also to affective factors. The music listening sessions were found to make the learning experience more enjoyable and participatory, while simultaneously supporting cognitive engagement. In conclusion, focused music listening can be considered an effective instructional strategy for harmony lessons and other music theory courses that require intensive concentration and abstract analysis. Integrating such activities into music education curricula may positively influence students' academic success and attitudes toward learning. Beyond its contribution to current teaching practices, this research also lays the groundwork for the development of new pedagogical approaches that support student-centered and multisensory learning environments.

Keywords: *Harmony Education, Attention, Emotional State, Motivation, Focused Music Listening*

85. Fen Bilimlerinde Yeni Paradigma: Yeni Nesil Sınıflar ve Öğrenci Deneyimleri

Öğretmen Fatma TARAKÇI, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, fatmaatarakci@gmail.com

ÖZET

Günümüz eğitim anlayışı, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, teknolojiyi etkili bir şekilde kullanan ve öğrenci merkezli öğrenme ortamlarını destekleyen yenilikçi sınıf modellerine yönelmektedir. Future Classroom Lab (FCL) olarak adlandırılan bu yenilikçi sınıf modelleri, pedagojiyi, alan tasarımını ve teknolojiyi bir araya getirerek esnek mobilyalar ile desteklenen aktif öğrenme ortamları sunmaktadır. Bu çalışmada, fen bilimleri eğitiminde yenilikçi sınıfların öğrenci motivasyonu ve akademik performansına olan yansımaları incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen bu çalışmada, fenomenoloji araştırma deseni benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 2024-2025 öğretim yılının ikinci döneminde Rize'de bir devlet okulunun 5. sınıfında öğrenim gören ve Fen Bilimleri dersini alan 40 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan teknoloji odaklı öğrenme senaryoları, 5 hafta boyunca toplam 20 ders saati süresince uygulanmıştır. Veriler, literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan beş açık uçlu sorudan oluşan öğrenci yazılı görüş formları ve gözlem yoluyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonuçları, geleneksel sınıf ortamlarının öğrencilerin aktif araştırma yapmasını, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmesini sınırlayabildiğini ortaya koymaktadır. Buna karşın, yenilikçi sınıfların öğrencilere daha esnek ve keşfetmeye dayalı bir öğrenme deneyimi sunduğu belirlenmiştir. Öğrenme senaryolarına bağlı yenilikçi sınıflarda (FCL) oluşturulan alan tasarımı ve uygun teknoloji kullanımının etkisiyle, fen bilimleri dersi konu kazanımlarının öğrenciler tarafından eğlenceli bir şekilde öğrenildiği ve bilimsel bilgiyi günlük yaşamla daha kolay ilişkilendirebildiği gözlemlenmiştir. Aynı zamanda, bu sınıfların esnek yapısı sayesinde öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarına uyum sağlayarak motivasyonlarını artırdığı belirlenmiştir. Fen bilimleri eğitiminde yenilikçi sınıfların kullanımı, öğrencilerin bilimsel düşünme becerilerini geliştirmekte, kalıcı öğrenmeyi teşvik etmekte ve derse olan ilgilerini olumlu yönde etkilemektedir. Öğrencilerin 21. Yüzyıl becerileri olarak adlandırılan yaratıcı düşünme, iş birliği yapma, iletişim kurma ve eleştirel düşünme gibi yetkinlikleri kazanabilmesi için eğitimde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi gerektiği önerilmektedir. Ancak bu dönüşümün başarılı olabilmesi için öğretmenlerin dijital pedagojik becerilerinin geliştirilmesi, öğretim materyallerinin güncellenmesi ve altyapının güçlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yenilikçi Öğrenme Ortamları, Future Classroom Lab (FCL), Fen Bilimleri Öğretimi*

A New Paradigm in Science Education: Next Generation Classrooms and Student Experiences

Teacher Fatma TARAKÇI, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, fatmaatarakci@gmail.com

ABSTRACT

The contemporary education approach is shifting toward innovative classroom models that promote active student participation, effective use of technology, and student centered learning environments. These innovative classroom models, referred to as the Future Classroom Lab (FCL), integrate pedagogy, spatial design, and technology, offering active learning environments supported by flexible furniture. This study examines the impact of innovative classrooms on student motivation and academic performance in science education. Conducted using a qualitative research method, the study adopts a phenomenological research design. The study group consists of 40 fifth grade students enrolled in a public school in Rize during the second semester of the 2024–2025 academic year, all of whom are taking Science courses. The technology oriented learning scenarios designed by the researcher were implemented over a period of five weeks, totaling 20 class hours. The data were collected through student written response forms comprising five open ended questions, developed based on literature review and expert opinions, as well as through observations. Content analysis was employed to analyze the collected data. The analysis results indicate that traditional classroom settings may limit students' ability to actively conduct research, develop problem solving skills, and engage in creative thinking. In contrast, innovative classrooms provide students with a more flexible and exploratory learning experience. The study found that through the design of learning scenarios and the appropriate use of technology, students learned science topics in an enjoyable manner and were able to relate scientific knowledge to daily life more easily. Furthermore, the flexible structure of these classrooms allowed students to progress at their individual learning pace, enhancing their motivation. The use of innovative classrooms in science education fosters scientific thinking skills, promotes long term learning, and positively influences students' interest in the subject. To equip students with 21st-century skills such as creative thinking, collaboration, communication, and critical thinking it is recommended that innovative approaches be adopted in education. However, for this transformation to be successful, teachers' digital pedagogical skills must be enhanced, teaching materials must be updated, and infrastructure must be strengthened.

Keywords: *Innovative Learning Environments, Future Classroom Lab (FCL), Science Education*

86. Türkçe Öğretiminde Mekânsal Çeşitlilik: Türkçe Öğretmenlerinin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Görüşleri

Doç. Dr. Ayşegül ASLAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aysegulaslan@trabzon.edu.tr

Arş. Gör. Selvanur KAYHAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, selvanurkayhan@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ortaokul Türkçe öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni çerçevesinde tasarlanmıştır. Çalışmanın katılımcı grubunu Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan 53 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşü doğrultusunda şekillendirilmiş çevrimiçi yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, Türkçe öğretmenlerinin büyük bir kısmının Okul Dışı Öğrenme Ortamları Kılavuzu hakkında bilgi sahibi olmadığı, haberdar olanların ise bu kılavuzu uygulanabilir bulmadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin, okul dışı öğrenme ortamlarını en sık beşinci sınıfta "Oyun Dünyası", altıncı sınıfta "İletişim ve Sosyal İlişkiler", yedinci sınıfta "Okuma Kültürü" ve sekizinci sınıfta "Doğa ve İnsan" temalarıyla ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. Türkçe öğretmenleri, okul dışı öğrenme ortamlarının kalıcı, somut ve etkili öğrenmeyi sağladığını, iletişim, dil becerileri ve sosyalleşmeyi geliştirdiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, gerçek hayatla ilişkilendirme, temaların pekişmesi, yaparak yaşayarak öğrenme ve kültürel zenginleşme açısından önemli katkılar sunduğunu belirtmektedirler. Katılımcılar, okul dışı öğrenme ortamlarının özellikle dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmede etkili olacağını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler mekân, zaman, araç eksikliği; öğrenci sayısı, ulaşım ve maliyet gibi çeşitli zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okul dışı öğrenme ortamlarının etkili kullanımını sağlamak için zaman yönetimi, ulaşım desteği, maddi kaynakların artırılması, bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması, sınıf mevcutlarının azaltılması ve merkezi bir planlama yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, öğretmenlerin sorumluluk yükünün azaltılması ve öğrenci ilgisini artırmaya yönelik materyallerin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Katılımcılar dijital içeriklerin okul dışı öğrenme etkinlikleri kapsamında kullanılmasının, dil becerileri gelişimi, öğrenmeye olan ilginin artması ve söz varlığı kazanımı açısından Türkçe öğretimine önemli katkılar sunacağını belirtmişlerdir. Bunun yanında okul dışı öğrenme ortamlarında tespit edilen ulaşım, zaman, güvenlik gibi birçok güçlüğün dijital okul dışı öğrenme etkinlikleri ile giderilebileceğini vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: *Okul Dışı Öğrenme Ortamları, Türkçe Öğretimi, Türkçe Öğretmenleri*

Spatial Diversity in Turkish Language Teaching: Turkish Language Teachers' Perspectives on Out-of-School Learning Environments

Assoc. Prof. Ayşegül ASLAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aysegulaslan@trabzon.edu.tr

Res. Asst. Selvanur KAYHAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, selvanurkayhan@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the views of middle school Turkish language teachers regarding out-of-school learning environments. The research was designed within the framework of a case study, one of the qualitative research methods. The study group consisted of 53 Turkish language teachers working in different regions of Turkey. Data were collected through an online semi-structured interview form developed by the researchers and shaped in line with expert opinion. The obtained data were analyzed using content analysis. Most Turkish language teachers were unaware of the Out-of-School Learning Environments Guide, and those who were did not find it useful, according to the study. Teachers most frequently associate out-of-school learning environments with the themes of "The World of Games" in the fifth grade, "Communication and Social Relations" in the sixth grade, "Reading Culture" in the seventh grade, and "Nature and Human" in the eighth grade. The teachers emphasized that out-of-school learning environments support permanent, concrete, and effective learning and help improve communication, language skills, and socialization. They also highlighted that these environments contribute significantly to connecting learning with real life, reinforcing themes, learning by doing and experiencing, and cultural enrichment. Participants stated that out-of-school learning environments would be particularly effective in developing listening and speaking skills. However, they also reported facing various challenges, such as a lack of appropriate venues, time constraints, insufficient materials, high number of students, transportation issues, and financial limitations. To ensure the effective use of out-of-school learning environments, the study emphasizes the need for time management, transportation support, increased financial resources, streamlined bureaucratic processes, smaller class sizes, and centralized planning. The study also suggests ensuring educational equity, reducing teachers' workloads, and developing materials to enhance student engagement. Participants stated that the use of digital content within the scope of out-of-school learning activities would make significant contributions to Turkish language education in terms of language skills development, increased interest in learning, and vocabulary acquisition. They also emphasized that many challenges identified in out-of-school learning environments—such as transportation, time, and safety—could be overcome through digital out-of-school learning activities.

Keywords: *Out-of-School Learning Environments, Turkish Language Teaching, Turkish Language Teachers*

87. Metafor Analiziyle Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Öğretmenine Yönelik Algılarının İncelenmesi

Doç. Dr. Zühal DİNÇ ALTUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, zdincaltun@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Musa Kazım AKKAYA, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, musakazimakkaya@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Ahmet ŞAMLI, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, ahmet_samli22@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Aylin GENEZ, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, aylintrnkc@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul öğrencilerinin "Görsel Sanatlar Öğretmeni" kavramına yönelik algılarını metafor yöntemiyle belirlemektir. Metafor çalışması kapsamında öğrencilere "Görsel sanatlar öğretmeni ..... gibidir. Çünkü....." ifadesini tamamlamaları istenmiş ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ve sınıf düzeyleri de kaydedilerek verilerin farklı değişkenlere göre değerlendirilmesi sağlanmıştır. Araştırma, 5 farklı ortaokulda öğrenim gören ve basit olasılıklı örnekleme yöntemi belirlenen toplam 200 ortaokul öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 106'sı kız, 94'ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcılar, 5., 6., 7. ve 8. sınıf düzeylerinden seçilmiş olup, farklı akademik başarı gruplarından öğrencilerin katılımı sağlanarak veri çeşitliliği artırılmıştır. Öğrencilere metafor oluşturmaları için 15 dakikalık bir süre tanınmış, ardından toplanan yanıtlar incelenerek geçerli olanlar belirlenmiştir. Çalışma kapsamında toplam 74 geçerli metafor tespit edilmiş ve bu metaforlar benzerliklerine göre 7 ana kategori altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, öğrenciler görsel sanatlar öğretmenini genellikle sevgi, şefkat, özgürlük, yaratıcılık, yol göstericilik ve eğiticilik kavramlarıyla özdeşleştirmiştir. En sık kullanılan metaforlar arasında melek, anne/baba, ressam, ışık, yıldız, pusula ve psikolog gibi ifadeler yer almaktadır. Öğrenciler, görsel sanatlar öğretmenini bir rehber olarak görmekte, aynı zamanda sanatın yaratıcı ve özgürleştirici yönüyle ilişkilendirmektedir. Öğrencilerin öğretmenlerini, bir aile bireyi veya destekleyici bir figür olarak görmeleri, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin duygusal yönünü de ortaya koymaktadır. Bu araştırma, görsel sanatlar öğretmenine yönelik algıları anlamada ve sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki etkisini kavramada önemli bir kaynak sunmaktadır. Bulgular, sanat eğitiminin sadece teknik bilgi ve beceri öğretmekle kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin duygu dünyalarını ve sosyal ilişkilerini de şekillendirdiğini göstermektedir. Öğrencilerin metafor analizine dayalı algıları incelenerek, sanat eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar daha iyi anlaşılabilir ve öğretim süreçlerinde buna yönelik düzenlemeler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Görsel Sanatlar Öğretmeni, Metafor Analizi, Ortaokul Öğrencileri, Sanat Eğitimi, Öğretmen Algısı*

Examining The Perceptions of Secondary School Students' Visual Arts Teachers with Metaphor Analysis

Assoc. Prof. Dr. Zühal DİNÇ ALTUN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, zdincaltun@trabzon.edu.tr

Graduate Student Musa Kazım AKKAYA, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, musakazimakkaya@gmail.com

Graduate Student Ahmet ŞAMLI, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, ahmet_samli22@trabzon.edu.tr

Graduate Student Aylin GENEZ, Ministry of National Education, Hakkari, Türkiye, aylintrnkc@hotmail.com

ABSTRACT

The main purpose of this study was to determine the perceptions of middle school students towards the concept of "Visual Arts Teacher" through the metaphor method. Within the scope of the metaphor study, students were asked to complete the statement "Visual arts teacher is like ..... because .....", and the obtained data were analysed. The gender and grade levels of the students were also recorded, and the data were evaluated according to different variables. The study was conducted with the participation of 200 middle school students studying in 5 different middle schools, and a simple probability sampling method was determined. A total of 106 participants were women, and 94 were boys. Participants were selected from 5th, 6th, 7th and 8th grade levels, and data diversity was increased by ensuring the participation of students from different academic success groups. Students were given 15 minutes to create metaphors; then, the collected answers were examined, and the valid ones were determined. A total of 74 valid metaphors were identified within the scope of the study, and these metaphors were classified under 7 main categories according to their similarities. According to the results obtained, the students generally identified the visual art teacher with the concepts of love, compassion, freedom, creativity, guidance, and education. The most frequently used metaphors include expressions such as angel, mother/father," "painer," "light," "star," "compass," and "psychologist." Students see the visual arts teacher as a guide and, at the same time, associate it with the creative and liberating aspects of art.Students' perceptions of their teachers as family members or supportive figures also reveal the emotional aspect of teacher-student relationships. This research provides an important resource for understanding the perceptions of visual art teachers and the impact of art education on students. The findings show that art education not only teaches technical knowledge and skills but also shapes students' emotional worlds and social relationships. By examining students' perceptions based on metaphor analysis, the contributions of art education can be better understood, and adjustments can be made in the teaching processes accordingly.

Keywords: *Visual Art Teacher, Metaphor Analysis, Middle School Students, Art Education, Teacher Perception*

88. Türk Destanlarında Afet Yönetimi: "Dede Korkut" Üzerine Bir İnceleme

Lisansüstü Öğrencisi Mahmut MARAP, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mahmut_marap23@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, Dede Korkut Destanı'nı afet yönetimi bağlamında inceleyerek, geleneksel sözlü kültürde afetlerle ilgili bilgi, deneyim ve stratejilerin nasıl aktarıldığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma geleneksel ile bütüncül afet yönetimi arasında bir köprü kurarak tarihsel deneyimlerin günümüz stratejilerine entegrasyonu konusunda disiplinler arası bir yaklaşım sunmayı amaçlamaktadır. Türk dünyasının ortak kültürel mirası olan Dede Korkut Destanı, yalnızca tarihî ve edebî bir eser olmanın ötesinde aynı zamanda, toplumsal hafızayı, kolektif bilinçaltını ve kriz yönetimine dair önemli unsurları barındıran bir kaynaktır. Dede Korkut Destanı'nda yer alan anlatılar, Oğuz Türkleri'nin doğal ve beşerî çevre ile kurduğu ilişkileri, afetler karşısındaki tutumlarını ve bu süreçleri yönetme biçimlerini yansıtmaktadır. Günümüzde artan frekansı ve yıkıcılığı ile öncelikli konuların başında gelen afetlerin ve afet yönetimi konularının, sözlü ve yazılı kültürde ele alınış şekli, afet yönetim kültürünün aktarılması ve konunun disiplinler arası yapısı gereği dikkate değerdir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Muharrem Ergin'in Dede Korkut Kitabı'nda yer alan on iki bölüm taranmıştır. Dede Korkut Kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı'nın "1000 Temel Eser" dizisi kapsamında yayımlanmış olup 240 sayfadan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında Dede Korkut Destanı kapsamında özellikle dua, beddua, nasihat ve tasvirler içerisinde afetlerle ilişkilendirilebilecek ifadelerin yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Afet yönetimi kapsamında değerlendirilen ifadelerin ağırlıklı olarak risk ve kriz yönetimi ile ilgili olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları, Dede Korkut Destanı'nın mücadele kültürü ve dayanıklılık açısından önemli mesajlar içerdiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, geçmişten günümüze sözlü kültürde yer alan bu birikimin, modern afet yönetimi ve afet eğitimi süreçlerinde değerlendirilebilecek nitelikte olduğunu göstermekte ve önermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet Öğretimi, Afet Yönetimi, Dede Korkut Destanı*

Disaster Management in Turkish Epics: An Analysis on the “Dede Korkut”

Graduate Student Mahmut MARAP, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, mahmut_marap23@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to examine the *Book of Dede Korkut* within the context of disaster management and to reveal how knowledge, experiences, and strategies related to disasters were conveyed through traditional oral culture. The research aims to provide an interdisciplinary approach to the integration of historical experiences into today's strategies by building a bridge between traditional and holistic disaster management. As a shared cultural heritage of the Turkic world, the *Epic of Dede Korkut* is more than a historical and literary work; it is also a source that embodies social memory, collective subconscious, and crucial elements of crisis management. The narratives in the Dede Korkut Epic reflects Oghuz Turks' relations with the natural and human environment, their attitudes towards disasters and the way they manage these processes. Given the increasing frequency and severity of disasters today, the way disasters and disaster management are addressed in both oral and written cultures is significant in terms of transferring a culture of disaster management and recognizing the interdisciplinary nature of the subject. In this study, document analysis, one of the qualitative research methods, was employed. The research reviewed all twelve sections of *The Book of Dede Korkut*, published by the Ministry of National Education based on the version compiled by Muharrem Ergin. The book, included in the Ministry’s “1000 Essential Works” series, consists of 240 pages. Within the scope of the research, it has been determined that the expressions that can be associated with disasters within the scope of Dede Korkut Epic, especially in prayers, curses, advice and descriptions, are intense. The disaster-related content was predominantly associated with risk and crisis management. The findings reveal that the *Book of Dede Korkut* carries significant messages in terms of a culture of resilience and struggle. The study concludes that this traditional accumulation of oral culture presents valuable insights that can be utilized in modern disaster management and disaster education processes.

Keywords: *Disaster Education, Disaster Management, Dede Korkut Epic*

89. Avrupa Birliği Yabancı Dil Eğitim Politikalarının Türkiye'deki Yabancı Dil Eğitim Politikalarına Yansıması

Öğretmen İnci AKSOY, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, inciaksoy97@gmail.com

ÖZET

Küreselleşmenin de etkisiyle giderek küçülen dünyada özellikle yüzyılın son çeyreğinde bilim ve teknoloji alanında büyük gelişmeler ve değişimler yaşanmış, önceki yüzyıllarla karşılaştırılamayacak kadar büyük bir bilgi birikimi meydana gelmiştir. Öyle ki insanoğlunun 19. ve 20. Yüzyılda keşfettiği ve ürettiği bilgi, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve yayma hızı takip edilmesi güç baş döndürücü bir ivme yakalamıştır. Bu ortamda toplumlar arası iletişim kaçınılmaz ve önemlidir. İşte bu noktada yabancı dil bilmek diğer uluslarla anlaşmanın temelini oluşturmaktadır. Teknolojik ve kültürel değişimlerin yaşandığı dünyada yabancı dil bilmenin önemi tartışılmazdır. Ülkelerin kendilerini ileri taşıyabilmeleri için yabancı dil bilen insanlara ihtiyacı vardır. Bu noktada yabancı bir dil bilmek önemli olmakla beraber özellikle Fen, Sosyal, Sağlık, Uluslararası İlişkiler, hukuk, siyaset gibi bir alanlarda kendini yetiştirmiş bireylerin yabancı dil ya da diller bilmesi onları hayatta bir iki adım önde aranılan kişiler haline getirmektedir. Ülkelerin uluslararası ilişkilerini; sosyal, siyasal ve ekonomik düzeyde ileri taşıyabilmesi, ayrıca eğitim ve kültür alanında daha gelişmesi, evrensel standart, bilgi ve becerilere ulaşabilmesi ve dünyada olup bitenleri takip edebilmesi için de yabancı dil bilen vatandaşlara sahip olması gerekliliği kaçınılmazdır. Diğer taraftan Hızla gelişen teknoloji, iletişim bağı ve çeşitli alanlardaki kültürlerarası alışverişin artması nedeniyle de yabancı dil öğrenme isteği giderek artmıştır. Cumhuriyetin ilk yöneticileri ise Osmanlı'nın son dönemindeki eğitim kurumlarında yetişmiş, Balkan, Birinci Dünya ve Kurtuluş Savaşı süreçlerini yaşamış olan kimselerdi. Bu nedenle bu kuşakta yetişmiş aydınlar hem eğitimin hem de yabancı ülke ve insanıyla iyi bir ilişki oluşturabilmede yabancı dil bilmenin önemini kavramışlardı. Dolayısıyla eğitimin yanında yabancı bir dil öğretimine de büyük önem vermişlerdi. Cumhuriyetin ilk kuşağından sonra gelen devlet ve idare insanları da bu mirası devam ettirmiş ve Türkiye dünya ile de etkileşim içerisinde yabancı dil eğitiminde kendisini geliştirmeye çalışmıştır. Benzer şekilde kaliteli eğitime el atan Avrupa Birliği (AB), demokrasi çatısı altında ulusların farklılıklarını bir zenginlik olarak algılayıp, ortak değerlerin kabul edilip uygulanmasına yoğunlaşmıştır. Bu doğrultuda Türkiye tarafından Birliğin yaptığı çalışmalar 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren dikkatle takip edilmiş, Birliğe kabul edilebilmek adına takip edilen konulardan biri yabancı dil eğitimi konusu olmuştur. Dolayısıyla Türkiye, eğitim sistemine dair gerçekleştirmek istediği atılımlar ve değişimde Avrupa ile uyumlu olmaya dikkat göstermeye çalışmış, tutumunun bu yönde olmasının ülkeye fayda getireceğini düşünmüştür. Söz konusu araştırmada bu etkileşimin yansımaları ortaya konulmaya çalışılmış, Avrupa Birliği'nin ve Türkiye'nin eğitim politikaları karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Avrupa Birliği standartları bakımından yabancı dil eğitiminin önemi ve Türkiye'deki yabancı dil eğitimi meselesi incelenmiştir. Diğer taraftan Avrupa Birliği eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olan yabancı dil eğitiminin, Millî Eğitim Bakanlığı üzerinden Türk Eğitimindeki yeri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonunda ise Avrupa Birliği uyum sürecindeki Türkiye'ye eğitimde, özellikle de yabancı dil eğitiminde yararlı olabilecek bazı düzenlemeler ve öneriler ileri sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Türkiye, Avrupa Birliği, Yabancı Dil Eğitim Sistemi*

Reflection of Foreign Language Education Policy in the European Union on Foreign Language Education Policy in Turkey

Teacher İnci AKSOY, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, inciaksoy97@gmail.com

ABSTRACT

With the impact of globalization, the world has been steadily shrinking, and particularly in the last quarter of the century, significant advancements and transformations have occurred in the fields of science and technology, resulting in an unprecedented accumulation of knowledge compared to previous centuries. So much so that the knowledge discovered and produced by humanity in the 19th and 20th centuries, along with the pace of accessing, utilizing, and disseminating information, has reached an astonishing momentum that is difficult to keep up with. In this context, communication between societies has become inevitable and crucial. At this point, knowing a foreign language constitutes the foundation of understanding other nations. In a world experiencing technological and cultural changes, the importance of foreign language proficiency is undeniable. For countries to advance themselves, they require individuals proficient in foreign languages. While knowing a foreign language is important, individuals who are educated in specific fields such as Science, Social Sciences, Health, International Relations, Law, and Politics and possess foreign language skills become sought-after individuals who are a step ahead in life. The first rulers of the republic were educated in educiational institutions in the last period of the Ottoman Empire and had experienced the Balkan War, the First World War and the War of Independence. For this reason, intellectuals who were educated in this generation understood the importance of education and knowledge of foreign languages in establishing a good relationship with foreign countries and people. Therefore, they gave great importance to foreign language teaching besides education. After the first generation of the Republic, who came to the state administrations have continued this legacy and Turkey has tried to improve himself in foreign language education in interaction with the world. Similarly, the European Union (EU), which has also taken steps to ensure quality education, has focused on perceiving national differences as a source of richness under the umbrella of democracy and on the acceptance and implementation of shared values. In this regard, Turkey has closely followed the Union's efforts since the second half of the 20th century, with foreign language education being one of the subjects monitored in its pursuit of EU membership. Consequently, Turkey has aimed to align its educational initiatives and reforms with European standards, believing that this approach would benefit the country. In the said research has tried to explain the implications of this interaction, education policy of the EU and Turkey aimed comparative study. Moreover, the importance of EU standards in terms of foreign language education and foreign language education issues in Turkey were examined. Moreover, the significance of foreign language education, which holds a crucial place in the European Union education system, has been examined in relation to its position within Turkish education through the Ministry of National Education. At the end of this work it has tried to expose the similarities and differences between the EU and Turkey's foreign language teaching in the European Union harmonization process.

Keywords: *Education, Turkey, European Union (EU), Foreign Language Education*

90. Dinleme Motivasyonunun Yordayıcıları Olarak Öz Yeterlik, Mükemmeliyetçilik ve Dinleme Kaygısının Rolü

Lisansüstü Öğrencisi Merve KARABACAK YILMAZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, karabacakmerve0803@gmail.com

Doç. Dr. Bircan EYÜP, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bircaneyup@trabzon.edu.tr

Doç. Dr. Fatma ALTUN KOBUL, Samsun Üniversitesi, Samsun, Türkiye, fatma.altun@samsun.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin dinleme motivasyonlarının yordanmasında öz yeterlik algısı, mükemmeliyetçilik ve dinleme kaygısının rolünü araştırmaktır. Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemine göre desenlenmiştir. Çalışma Trabzon ilinde 10 farklı resmi ortaokulda 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeyindeki 1052 ortaokul öğrencisiyle yürütülmüştür. Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin 555'i (%52.7) kız, 497'si (%47.2) erkektir. Çalışmanın verileri kişisel bilgi formu, Dinleme Motivasyonu Ölçeği, Uyumlu-Uyumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Çocuklar için Öz Yeterlik Ölçeği ve Ortaokul Öğrencileri için Dinleme Kaygısı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmada regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar öz yeterliğin, mükemmeliyetçiliğin ve dinleme kaygısının dinleme motivasyonunu önemli oranda (%54) yordadığını göstermiştir. Öz yeterliğin alt faktörlerinden akademik öz yeterlik (β=.31), sosyal öz yeterlik (β= .23) ve duygusal öz yeterliğin (β= .09) dinleme motivasyonunun pozitif yordayıcıları olduğu görülmektedir. Uyumlu mükemmeliyetçiliğin (β= .28) de dinleme motivasyonunu pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığı ancak uyumsuz mükemmeliyetçiliğin (β= -.09) anlamlı yordayıcılığının negatif yönde olduğu bulunmuştur. Dinleme kaygısının alt faktörlerinden dinlemeyi değerlendirme (β= .13) ve dinleme sürecini izleme (β= .14) pozitif yönde anlamlı yordayıcılarken dinleme sonrasına odaklanma alt boyutunun (β= -.24) dinleme motivasyonunu negatif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Dinleme engellerinin (β = -.01) ise dinleme motivasyonunu anlamlı düzeyde yordamadığı belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle öz yeterlik, dinleme kaygısı, mükemmeliyetçilik değişkenlerinden dinleme motivasyonu üzerinde en etkili değişkenin dinleme kaygısı olduğu ve dinleme kaygısı azaldıkça dinleme motivasyonunun arttığı söylenebilir. Öz yeterlik algısı yükseldikçe dinleme motivasyonunun yükseldiği tespit edilmiştir. Uyumlu mükemmeliyetçilik özellikleri arttıkça dinleme motivasyonunun arttığı uyumsuz mükemmeliyetçilik özellikleri arttıkça ise dinleme motivasyonun azaldığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular öğrencilerin dinleme motivasyonlarının geliştirilmesinde öz yeterlik algısı ve uyumlu mükemmeliyetçiliğin desteklenmesi, dinleme kaygısı ve uyumsuz mükemmeliyetçiliğin ise azaltılması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dinleme Motivasyonu, Dinleme Kaygısı, Öz Yeterlik, Mükemmeliyetçilik*

The Role of Self-Efficacy, Perfectionism, and Listening Anxiety as Predictors of Listening Motivation

Graduate Student Merve YILMAZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, karabacakmerve0803@gmail.com

Assoc. Prof. Bircan EYÜP, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bircaneyup@trabzon.edu.tr

Assoc. Prof. Fatma ALTUN KOBUL, Samsun University, Samsun, Türkiye, fatma.altun@samsun.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the role of self-efficacy, perfectionism, and listening anxiety in predicting middle school students' listening motivation. This study is designed based on the correlational method, one of the quantitative research methods. The study was conducted with 1,052 middle school students from 10 different public middle schools in Trabzon, Türkiye, at the 5th, 6th, 7th, and 8th grade levels. Of the students in the research group, 555 (52.7%) are female, and 497 (47.2%) are male. The data were collected using a personal information form, Listening Motivation Scale, Adaptive-Maladaptive Perfectionism Scale, Self-Efficacy Scale for Children and Listening Anxiety Scale for Middle School Students. Regression analysis was conducted to assess the relationships between the variables. The results showed that self-efficacy, perfectionism, and listening anxiety together accounted for 54% of the variance in listening motivation. Among the sub-factors of self-efficacy, academic self-efficacy (β = .31), social self-efficacy (β = .23) and emotional self- efficacy (β = .09) were positive predictors of listening motivation. It was found that adaptive perfectionism (β = .28) positively and significantly predicted listening motivation, while maladaptive perfectionism (β = -.09) had a negative predictive effect. Among the sub-factors of listening anxiety, evaluation of listening (β = .13) and monitoring the listening process (β = .14) were positive predictors whereas focusing on post-listening (β = -.24) negatively predicted listening motivation. It was determined that listening barriers (β = -.01) did not significantly predict listening motivation. Based on these findings, it can be said that the most influential variable on listening motivation is listening anxiety and as listening anxiety decreases, listening motivation increases. Furthermore, an increase in self-efficacy perception was positively associated with higher listening motivation. As for perfectionism, adaptive perfectionism traits contributed to an increase in listening motivation, whereas maladaptive perfectionism traits negatively affected it. These findings suggested that in order to enhance students listening motivation, it was crucial to foster self-efficacy beliefs and adaptive perfectionism while simultaneously addressing and reducing listening anxiety and maladaptive perfectionism.

Keywords: *Listening Motivation, Listening Anxiety, Self-Efficacy, Perfectionism*

91. Afet Bilinci için Dijital Deneyim: Web 2.0 Destekli Sanal Afet Müzesi

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Ebrar ŞEN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ebrar_sen21@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı afete dirençli toplum oluşturmak için çeşitli web 2.0 araçları ile desteklenmiş sanal müzeyle gerçekleştirilen afet eğitiminin uygulanabilirliği ve etkisini belirlemektir. Bütünleşik Afet Yönetimine ilişkin farkındalığı geliştirmek amacıyla tasarlanan sanal müze kullanıcıların aktif, etkileşimli, işbirlikçi ve bireyselleştirilmiş deneyimler yaşamasına olanak tanımaktadır. Süreçte bütünleşik afet yönetimi anlayışına uygun olarak risk yönetimi, kriz yönetimi, rehabilitasyon ve iyileştirme süreçleri bütüncül olarak ele alınmıştır. Sanal müze ve içeriği "SBE5105 Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bilgi-İletişim Teknolojilerinin Kullanımı" isimli yüksek lisans dersi kapsamında ders sorumlusu öğretim üyesi rehberliğinde araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İçerik "SB.5.2.3. Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkinlikleri düzenleyebilme" kazanımı kapsamında geliştirilmiştir. Artsteps, Canva, Inspiration 11, Wordwall, Storyboard That, Learning Apss, QrCode gibi araçlarla afiş, infografik, kavram haritası, bilgi haritası, eğitsel oyun, kavram karikatürü gibi öğrenme nesneleri geliştirilmiştir. Yöntem olarak kontrol grupsuz basit deneysel desen seçilmiştir. Araştırma grubu Trabzon il merkezinde yer alan bir ortaokulun beşinci sınıf düzeyinde olup rastgele seçilen bir sınıfta öğrenim gören 18 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Uygulama ders sorumlusu öğretmen tarafından iki hafta boyunca toplam iki ders saatinde gerçekleştirilmiştir. Veriler uygulama sonrası araştırmacılar tarafından hazırlanan 'Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu' ile toplanmıştır. Kullanıcı deneyimlerine dayalı analizler geliştirilen içeriğin genel olarak katılımcıların afet bilgi, bilinç ve hazırlık seviyesini artırmada etkili olduğunu göstermektedir. Ek olarak uygulamadan sonra afet çantası hazırlama konusunda araştırma isteğinin oluşması, afetlerde dezavantajlı grupların fark edilmesi, yerel afet potansiyelinin sorgulanması, ağırlıklı olarak oyun ve video içeriklerinin beğenilmesi araştırma sonunda elde edilen diğer bulgular arasındadır. Sonuç olarak, afet yönetimi konusunda toplumsal farkındalık yaratmak ve eğitim süreçlerini güçlendirmek için Web 2.0 destekli içeriklerden oluşan sanal müzelerin önemli bir araç olduğu vurgulanmaktadır. Sanal müzelerin öğretim ortamlarında ortaya koyduğu mevcut gücün farklı konu ve içeriklerle çeşitli seviyelere uyarlanması araştırmanın önerileri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: *Afet Eğitimi, Sanal Müze, Web 2.0 Araçları*

Digital Experience for Disaster Awareness: Web 2.0 Supported Virtual Disaster Museum

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aseyihoglu@trabzon.edu.tr

Graduate Student Ebrar ŞEN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ebrar_sen21@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the applicability and effectiveness of disaster education realized with a virtual museum supported by various web 2.0 tools to create a disaster-resilient society. The virtual museum designed to enhance awareness on Integrated Disaster Management, allows users to have active, interactive, collaborative and individualized experiences. In the process, risk management, crisis management, rehabilitation and recovery processes are handled holistically in accordance with the integrated disaster management approach. The virtual museum and its content were developed by the researcher under the guidance of the course instructor as part of the graduate-level course titled "SBE5105: The Use of Information and Communication Technologies in Social Studies Education." The content was developed within the scope of the learning outcome "SB.5.2.3: Organizes awareness activities to reduce the effects of potential disasters in the province where they live." Using tools such as Artsteps, Canva, Inspiration 11, Wordwall, Storyboard That, Learning Apps, and QR Code, various learning objects were created, including posters, infographics, concept maps, knowledge maps, educational games, and concept cartoons. A simple experimental design without control group was selected as the research method. The research group consisted of 18 fifth-grade students from a randomly selected classroom in a public middle school located in the city center of Trabzon. center. The implementation was carried out by the classroom teacher over two class hours across a two-week period. Data were collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers after the implementation. Analyses based on user experiences indicate that the developed content was generally effective in increasing participants' knowledge, awareness, and preparedness regarding disasters. Additionally, findings such as the emergence of an interest in preparing a disaster emergency kit, recognition of disadvantaged groups during disasters, questioning of local disaster potential, and a preference for game and video-based content were among the outcomes of the study. In conclusion, the study highlights that virtual museums comprising Web 2.0-supported content serve as an important tool in raising public awareness on disaster management and enhancing educational processes.
It is recommended that the demonstrated potential of virtual museums in instructional settings be adapted to various subjects and educational levels.

Keywords: *Disaster Education, Virtual Museum, Web 2.0 Tools*

92. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sınıf İçi Değerlendirme Öz-Yeterlik Algıları ve Uygulama Deneyimleri: Karma Yöntemli Bir Çalışma

Arş. Gör. Nurbanu KANSIZOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, nurbanukansizoglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Sınıf içi değerlendirme, etkili bir öğrenme-öğretme sürecinin temel bileşenleri arasında yer almaktadır. Bu süreçte öğretmen; öğrencilerin gelişimini takip etme, öğretimin etkili olup olmadığını sorgulama ve öğretimi yeniden planlama gibi görevler üstlenmektedir. Nihai hedefi öğretimin kalitesini yükseltmek olan bu değerlendirmede öğrenci gelişimini sistematik olarak izlemeyi gerektiren uygulamalar önem kazanmaktadır. Dolayısıyla sınıf içi değerlendirmenin birincil tasarımcısı olarak öğretmenlerin yeterlilikleri, öğretim sürecinin niteliğini artırma noktasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu yüzden öğretmenlerin sınıf içi değerlendirme yeterlikleri ve becerilerinin sürekli olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen adaylarının mesleki rollerini üstlenmeden önce sınıf içi değerlendirmeye ilişkin bilgi ve beceriler edinmesi ise onların gelecekte daha etkili stratejiler geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle öğretmen yetiştirme programlarının, adayların sınıf içi değerlendirme yeterliklerini güçlendirecek teori ve uygulama yaklaşımlarını içermesi beklenmektedir. Bu çalışma, Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf içi değerlendirmeye ilişkin öz yeterlik algılarını ve uygulama deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Açıklayıcı sıralı desene göre tasarlanan karma yöntemli çalışmanın ilk aşamasında nicel veriler, 4. sınıfta öğrenim gören Türkçe öğretmeni adaylarından "Sınıf İçi Değerlendirme Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği" vasıtasıyla toplanmıştır. İkinci aşamadaki nitel veriler ise ilk aşamaya katılan daha küçük bir örneklemden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Bu iki aşamanın birbirine bağlanması ilk aşamadan elde edilen sonuçların açıklanması ve detaylandırılması adına önemli bulunmaktadır. Araştırmada nicel veriler SPSS 27.0 yazılımı kullanılarak hesaplanmış nitel veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonunda, Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf içi değerlendirme öz yeterlik algılarının orta ila yüksek düzeyde olduğuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının öz yeterlik algılarının en yüksek olduğu alanlar değerlendirmede etik ilkelere uyma, sözlü yanıtları değerlendirme ve gözlem yapma; en düşük olduğu alanlar ise değerlendirme aracı hazırlama ve aracın analizlerini yapma olarak belirlenmiştir. Nitel bulgular güçlü ve zayıf yönlere ek olarak engeller ve öneriler kategorileri altında detaylandırılmıştır. Buna göre güçlü yönler; teorik bilgide yeterlilik hissi, gözlem yapma, bireysel farklılıkları dikkate alma, zayıf yönler; uygulama eksikliği, sınav hazırlama/değerlendirme yetkinliği, dönüt verme, farklı değerlendirme araçlarını kullanma olarak tespit edilmiştir. Sonuç odaklı değerlendirme hakimiyeti, sınıf mevcudu, süreklilik sorunu, düşük öğrenci motivasyonu, kısıtlı staj süresi ise engeller olarak belirlenmiştir. Tüm bunların yanında lisans eğitiminde uygulamalı derslerin arttırılması, öğretim stratejilerinin çeşitlendirilmesi; staj süresinin arttırılması ve uygulama öğretmeni-akademisyen-öğrenci geri bildirim sürecinin iyileştirilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sınıf İçi Değerlendirme, Türkçe Öğretmeni Adayı, Öz Yeterlik, Karma Yöntem*

Turkish Pre-Service Teachers' Self-Efficacy Perceptions and Implementation Experiences in Classroom Assessment: A Mixed Methods Study

Res. Asst. Nurbanu KANSIZOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, nurbanukansizoglu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Classroom assessment constitutes a fundamental element of an effective teaching and learning process. In this process, teachers are responsible for tasks such as monitoring students' progress, evaluating the effectiveness of instruction, and revising their teaching plans accordingly. Given that the primary aim of assessment is to enhance instructional quality, practices that involve the systematic monitoring of student development are of critical importance. Consequently, teachers' expertise in classroom assessment significantly influences the improvement of instructional quality. Accordingly, teachers' classroom assessment skills must be continuously developed. Pre-service teachers should acquire knowledge and skills related to classroom assessment before assuming their professional roles. Because this helps them to develop more effective strategies in the future. Teacher educational programmes are expected to include theory and practice approaches to improve pre-service teachers' classroom assessment competencies. This study aims to investigate the self-efficacy perceptions and classroom assessment experiences of Turkish language pre-service teachers. In the first phase of the mixed-method study, which was designed according to the explanatory sequential design, quantitative data were collected from 4th grade Turkish language teacher candidates through the 'Classroom Assessment Self-Efficacy Perception Scale'. In the second stage, qualitative data were collected from a smaller sample participating in the first stage through a semi-structured interview form. It is important to link these two phases to explain and elaborate the results obtained from the first phase. In this study, quantitative data were analyzed using SPSS 27.0 software, and qualitative data were subjected to content analysis. The results revealed that Turkish pre-service teachers' perceptions of classroom assessment self-efficacy were at medium to high levels. The highest self-efficacy perceptions were observed in complying with ethical principles in assessment, evaluating verbal responses, and making observations, while the lowest perceptions were related to preparing an assessment tool and analyzing the tool. Qualitative findings were elaborated under the categories of barriers and suggestions, in addition to strengths and weaknesses. Accordingly, strengths were identified as theoretical knowledge, observation skills, and consideration of individual differences, whereas weaknesses included lack of practice, limited exam preparation and assessment competence, inadequate feedback practices, and insufficient use of different assessment tools. Barriers such as result-oriented evaluation, large class sizes, continuity issues, low student motivation, and a limited internship period were also identified. Based on these findings, it is suggested that practical courses be increased in undergraduate education, teaching strategies be diversified, the internship period be extended, and the feedback process among practice teachers, academicians and students be improved.

Keywords: *Classroom Assessment, Pre-Service Turkish Teachers, Self-Efficacy, Mixed Methods Study*

93. Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeyleri

Lisansüstü Öğrencisi Ramazan Berhan KARABULUT, Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye,
ramazan.karabulut2@ogr.sakarya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Fen Bilimleri öğretmen adaylarının demografik bilgileri ışığında, mesleği isteyerek seçip seçmemelerine ilişkin değişkenler çerçevesinde kaygı düzeylerine yönelik tarama çalışması yaparak mevcut problemlerin devam edip etmediğini ve güncel sorunların düzeyini saptamaktır. Gelecek nesillerin teminatı olan öğretmen adaylarımızın fakültelerdeki mevcut kaygı durumunu öğrenmek oldukça önemlidir. Zira öğretmen adaylarımızın zihnini ne kadar berrak hale getirebilirsek eğitim camiamızı o denli güçlü, yarınlarımızı daha aydınlık hale getirebilmek mümkün olacaktır. Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinde; cinsiyet, mesleği isteyerek seçip seçmeme durumu, adayın bulunduğu sınıf seviyesi değişkenlerinin anlamlı bir farklılaşmaya sebep olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmanın örneklem grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Sakarya Üniversitesi'nde 1., 2., 3. Ve 4. Sınıf seviyelerinde öğrenim gören 105 kadın 13 erkek toplamda 118 fen bilimleri öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırma nicel araştırma desenlerinden olan tarama deseninde tasarlanmış ve yürütülmüştür. Elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Çalışmanın güvenirliği açısından Cronbach alfa güvenirlik katsayısına bakılmış olup verilerin analizinde Kolmogrov-Smirnov Normallik Testi, t-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Araştırma sonuçları; öğretmen adaylarının genel mesleki kaygı düzeylerinin önceki çalışmalara göre arttığını hatta orta düzeye ulaştığını, ekonomik sosyal merkezli kaygı düzeylerinin orta seviyede olduğunu ve atanma merkezli kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Araştırma sonuçları, mesleki kaygı düzeyinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşma gösterdiği yönündedir. Anlamlı düzeyde olan bu farklılaşma sonucunda erkek öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin daha çok olduğu saptanmıştır. Fen bilimleri öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin öğrenim gördükleri bölümü isteyerek seçip seçmemelerine göre ve sınıf seviyelerine göre anlamlı bir fark ortaya çıkmadığı görülmüştür. Tüm bu sonuçlar neticesinde çalışmanın kapsamı genişletilerek ülkedeki diğer fakültelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri araştırılıp ortaya konulacak yeni vizyon ve misyonlarla öğretmen adaylarındaki mesleki kaygı düzeylerine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki Kaygı, Fen Bilimleri Öğretmen Adayları, Tarama Modeli*

Professional Anxiety Levels of Science Teacher Candidates

Graduate Student Ramazan Berhan KARABULUT, Sakarya University, Sakarya, Türkiye,
ramazan.karabulut2@ogr.sakarya.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the anxiety levels of science teacher candidates in relation to whether they chose the profession willingly, based on variables reflecting their demographic information, in order to determine if the current problems still persist and to assess the level of contemporary issues. It is quite important to understand the current anxiety situation of teacher candidates, who are the guarantors of future generations, within the faculties. This is because the clearer we can make the minds of our teacher candidates, the stronger our education community will be, and it will be possible to make our future brighter. The study examines whether variables such as gender, willingness to choose the profession, and the grade level of the candidate cause a significant difference in the professional anxiety levels of teacher candidates. The sample group of the study consists of a total of 118 science teacher candidates, 105 female and 13 male, studying in the 1st, 2nd, 3rd, and 4th-year levels at Sakarya University during the 2023-2024 academic year. The “Professional Anxiety Scale for Teacher Candidates” and the “Personal Information Form” were used for data collection. The research was designed and conducted as a survey, one of the quantitative research designs. The data were analyzed using the SPSS 21.0 software. For the reliability of the study, the Cronbach’s alpha reliability coefficient was calculated, and the data were analyzed using the Kolmogorov-Smirnov Normality Test, t-test, and ANOVA. The results of the study show that the general professional anxiety levels of teacher candidates have increased compared to previous studies, reaching even a moderate level, the anxiety levels related to economic and social factors are moderate, and the anxiety levels related to appointment are high. The results of the study indicate that professional anxiety levels significantly differ according to gender. As a result of this significant difference, it was found that male teacher candidates had higher levels of professional anxiety. There was no significant difference in the professional anxiety levels of science teacher candidates according to whether they chose their department willingly or according to their grade level. Based on all these results, the scope of the study should be expanded, and the anxiety levels of teacher candidates studying at other faculties in the country should be investigated. With new visions and missions, studies should be conducted on the professional anxiety levels of teacher candidates.

Keywords: *Professional Anxiety, Science Teacher Candidates, Survey Model*

94. Türkçe Eğitiminde Suriyeli Mültecilere Yönelik Akademik Çalışmaların Sistematik Analizi

Dr. Osman YAKIŞAN, Millî Eğitim Bakanlığı, Konya, Türkiye, osman_yakisan@hotmail.com

ÖZET

Suriye'de yaşanan siyasi karışıklıklar sebebiyle ülkemize çok sayıda Suriyeli mülteci yerleşmiştir. Ülkemize yerleşen Suriyeli mülteciler ekonomik, siyasi, sosyal birçok düzenlemenin yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu alanlarda yapılan düzenlemeyle Suriyeli mültecilerin topluma uyumunu kolaylaştırmak için okullarda ve Türkçe öğretim merkezlerinde Türkçe öğretme seferberliği başlamıştır. Ülkemizde giderek artan Suriyeli mültecilerin ülkeye uyumunu kolaylaştırmak amacıyla yapılan farklı projelerle mültecilere Türkçe öğretme çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Bu çalışmalardan istenen çıktıların alınması ve Suriyeli mültecilerin dil sorunun ortadan kalkması için konuyla ilgili çeşitli akademik çalışmalar yapılmıştır. Böylece Türkçe eğitimi alanında Suriyeli mültecilerin eğitimini konu alan birçok çalışma ortaya çıkmıştır. Konuyla ilgili akademik çalışmalardaki birikim, bu çalışmaların incelenmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle araştırmanın amacı, Türkçe eğitiminde Suriyeli mültecilere yönelik yapılan araştırmaları sistematik olarak incelemektir. Bu amaçla yapılan çalışmada veri toplama sürecinde doküman incelemesinden, verilerin analizinde ise içerik analizinden ve betimsel analizden yararlanılmıştır. Buna göre konuyla ilgili 2013-2024 yılları arasında 3 doktora tezi, 23 yüksek lisans tezi ve 40 makale olmak üzere toplam 66 akademik çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmaların en fazla 2020 yılında (f=13), en az ise 2013, 2016 ve 2024 yıllarında (f=1) yapıldığı; çalışmaların çoğunda çalışma grubunun öğrencilerden oluştuğu (f=36), en çok yararlanılan yöntemin tarama modeli (f=15) olduğu; çalışmalarda veri toplama aracı olarak en çok yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı (f=31), ayrıca ilgili çalışmaların bir kısmında (f=20) becerilere yönelik herhangi bir çalışma yürütülmezken önemli bir kısmında ise bütün dil becerilerine yönelik çalışmalar yapıldığı (f=21), tek beceriye yönelik yapılan çalışmaların genellikle yazma becerisiyle ilgili olduğu (f=13) sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda konuyla ilgili çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Çalışmalar, Sistematik Analiz, Suriyeli Mülteciler, Türkçe Eğitimi*

Systematic Analysis of Academic Studies on Syrian Refugees in Turkish Language Education

PhD Osman YAKIŞAN, Ministry of National Education, Konya, Türkiye, osman_yakisan@hotmail.com

ABSTRACT

Due to the political turmoil in Syria, a large number of Syrian refugees have settled in our country. Syrian refugees settling in our country have revealed the need for many economic, political and social regulations. With the regulations made in these areas, a campaign to teach Turkish has begun in schools and Turkish language teaching centers in order to facilitate the integration of Syrian refugees into society. In order to facilitate the integration of Syrian refugees, who are increasing in our country, emphasis has been placed on teaching Turkish to refugees with different projects. Various academic studies have been conducted on the subject in order to obtain the desired outcomes from these studies and to eliminate the language problem of Syrian refugees. Thus, many studies on the education of Syrian refugees in the field of Turkish language education have emerged. The accumulation of academic studies on the subject has revealed the need to examine these studies. Therefore, the purpose of the research is to systematically examine the studies conducted on Syrian refugees in Turkish language education. For this purpose, document review was used in the data collection process in the study conducted, and content analysis and descriptive analysis were used in the analysis of the data. Accordingly, a total of 66 academic studies were identified on the subject between the years 2013-2024, including 3 doctoral theses, 23 master's theses and 40 articles. It was concluded that the most of these studies were conducted in 2020 (f=13) and the least in 2013, 2016 and 2024 (f=1); that the study group in most of the studies consisted of students (f=36), that the most commonly used method was the screening model (f=15); that the semi-structured interview form was the most commonly used data collection tool in the studies (f=31), and that while no studies were conducted on skills in some of the relevant studies (f=20), studies were conducted on all language skills in a significant part (f=21), and that studies on a single skill were generally related to writing skills (f=13). Various suggestions were made on the subject in line with the results of the research.

Keywords: *Academic Studies, Syrian Refugees, Systematic Analysis, Turkish Language Education*

95. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalık Düzeyleri

Lisansüstü Öğrencisi Ayşegül ŞEN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, aysegulsen054@gmail.com

Lisans Öğrencisi Nagihan ELBİR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, nagihan_elbir24@erdogan.edu.tr

Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmaya yönelik farkındalık düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır ve TÜBİTAK 2209-A projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nitel yaklaşıma dayalı özel durum çalışması olup, betimsel tarama modeliyle yürütülmüştür ve bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören 20 sosyal bilgiler öğretmen adayını kapsamaktadır. Veriler, dokuz sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Sürdürülebilirlik, çevresel, ekonomik ve sosyal faktörlerin dengeli bir şekilde yönetilmesiyle gelecekteki nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilir kalkınma ise, mevcut kaynakların bilinçli bir şekilde kullanılarak bugünkü ve gelecekteki nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamayı hedeflemektedir. Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) kapsamında, bu çalışmada özellikle "Nitelikli Eğitim" başlığına odaklanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sürdürülebilirlik konusunda temel bir farkındalığa sahip oldukları ancak kavramın içeriği ve kapsamı hakkında detaylı bilgi eksiklikleri olduğu belirlenmiştir. Adaylar, sürdürülebilirliğin genel anlamda doğal kaynakların korunması, çevresel denge ve enerji tasarrufu ile ilişkilendirildiğini ifade etmiştir. Sürdürülebilir kalkınma kavramını daha önce duyduklarını belirten katılımcılar, bu kavramı en çok derslerden, sosyal medyadan ve haberlerden öğrendiklerini ifade etmiştir. Öğretmen adaylarına en önemli üç küresel amaç sorulduğunda, “Yoksulluğa Son”, “Nitelikli Eğitim” ve “Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam” başlıklarının öne çıktığı görülmüştür. Adaylar, sürdürülebilir bir yaşam tarzını öğrencilere aktarmak için görseller, animasyonlar, uygulamalı etkinlikler ve farkındalık çalışmaları yapmayı düşündüklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra, öğretmen adaylarının büyük bir kısmı sürdürülebilir kalkınma konularına sosyal bilgiler derslerinde yeterince yer verilmediğini düşünmekte ve bu konunun daha geniş kapsamda ele alınmasını önermektedir. Sürdürülebilir bir yaşama geçiş için eğitimlerin artırılması, bireysel bilinç oluşturulması, geri dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması ve yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Adaylar ayrıca, müfredatta sürdürülebilir kalkınma konularının daha fazla yer almasını, sosyal medyanın bilinçlendirme amacıyla kullanılmasını ve eğitimde uygulamalı derslerin artırılmasını önermektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri temel bilgilerle sınırlıdır ve konunun daha kapsamlı şekilde ele alınması gerekmektedir. Eğitim fakültelerinde bu konuda bilinç artırıcı çalışmalar yapılmalı, sürdürülebilir kalkınma eğitimi müfredata entegre edilmeli ve öğretmen adaylarına yönelik seminerler, atölye çalışmaları gibi etkinlikler

düzenlenmelidir. Sonuç olarak, sürdürülebilir kalkınma bilincinin artırılması, geleceğin öğretmenleri olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yeterli bilgi ve donanıma sahip olmalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda eğitim sisteminin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun olarak yenilenmesi, öğretmenlerin bu konuda bilinçlenmesini sağlayacak çalışmaların yapılması ve farkındalık eğitimlerinin yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Bilgiler, Sürdürülebilirlik, Öğretmen Adayları*

Social Studies Teacher Candidates' Awareness Levels for Sustainable Development

Graduate Student Ayşegül ŞEN, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, aysegulsen054@gmail.com

Undergraduate Student Nagihan ELBİR, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, nagihan_elbir24@erdogan.edu.tr

Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT, Recep Tayyip Erdogan University, Rize, Türkiye, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

This research aims to determine the awareness levels of pre-service social studies teachers for sustainable development and was carried out within the scope of TÜBİTAK 2209-A project. The research is a special case study based on a qualitative approach, was carried out with a descriptive survey model and covers 20 pre-service social studies teachers studying at the faculty of education of a state university. The data were collected through a semi-structured interview form consisting of nine questions and evaluated by descriptive analysis method. Sustainability aims to leave a livable world to future generations through balanced management of environmental, economic and social factors. Sustainable development, on the other hand, aims to ensure that the needs of present and future generations are met by using existing resources consciously. Within the scope of the 17 Sustainable Development Goals determined by the United Nations, this study focuses especially on the title of "Quality Education". It was determined that the pre-service teachers participating in the research had a basic awareness of sustainability, but they lacked detailed knowledge about the content and scope of the concept. The candidates stated that sustainability is generally associated with the protection of natural resources, environmental balance and energy saving. Participants stated that they had heard the concept of sustainable development before, and that they learned this concept mostly from lectures, social media and news. When pre-service teachers were asked about the three most important global goals, it was seen that the titles of "End Poverty", "Quality Education" and "Healthy and Quality Life" came to the fore. Candidates stated that they intend to do visuals, animations, hands-on activities and awareness studies to convey a sustainable lifestyle to students. In addition, most of the pre-service teachers think that sustainable development issues are not given enough space in social studies lessons and suggest that this issue be addressed in a broader context. It was stated that for the transition to a sustainable life, it is necessary to increase education, create individual awareness, disseminate recycling practices and encourage the use of renewable energy. Candidates also suggest that sustainable development issues should be included more in the curriculum, that social media should be used for awareness-raising purposes, and that applied courses in education should be increased. According to the results of the research, pre-service teachers' awareness levels of sustainable development are limited to basic knowledge and the subject needs to be addressed more comprehensively. Awareness-raising activities should be carried out in education faculties, sustainable development education should be integrated into the curriculum and activities such as seminars and workshops should be organized for teacher candidates. As a result, increasing the awareness of sustainable development is directly related to the fact that pre-service social studies teachers, who are the teachers of the future, have sufficient knowledge and equipment. In this direction, it is important to renew the education system in accordance with sustainable development goals, to carry out studies that will raise awareness of teachers on this issue and to disseminate awareness trainings.

Keywords: *Social Studies, Sustainability, Pre-Service Teachers*

96. İngilizce Öğretmeni Adaylarının Dinleme Becerilerinin Öğretimine İlişkin Görüşleri

Arş. Gör. Abdullatif UYUMAZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye abdullatifuyumaz@trabzon.edu.tr

Arş. Gör. Oğuzhan DEMİRCİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye oguzhandemirci@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Bilal KARACA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye bilalkaraca@trabzon.edu.tr

ÖZET

Dinleme becerileri, yabancı dil öğrenimi ve öğretiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu beceri yalnızca dil ediniminin temel bir bileşeni olarak değil, aynı zamanda genel dil yeterliliğini etkileyen kritik bir faktör olarak da kabul edilmektedir. Dinleme becerilerine yapılan vurgu, dinlemenin anlamayı teşvik etmesi, iletişimi geliştirmesi ve öğrenme özerkliğini desteklemesi nedeniyle dil becerileri yelpazesindeki ayrılmaz konumundan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, bu nitel çalışma, dinleme becerilerinin dil öğretimi ve öğrenimindeki rolünü öğretmen adaylarının gözünden keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, 10 öğretmen adayıyla yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla mülakatlar yapılmıştır. Görüşmeler, katılımcıların tercihlerine uyum sağlamak ve zengin, ayrıntılı yanıtlar almak için hem yüz yüze hem de çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze ve çevrimiçi yapılan her bir görüşmelerin ses kayıtları alınmış (izin alınarak) ve daha sonra katılımcıların ifadelerinin eksiksiz bir şekilde aktarılması için kelimesi kelimesine yazıya dökülmüştür. Verilerdeki tekrar eden kalıpları, temaları ve içgörüleri belirlemek için tematik analiz kullanılmıştır. Bulgular, öğretmen adaylarının dinleme becerisinin dil öğrenimi ve öğretimindeki rolüne ilişkin görüşlerinin derinlemesine anlaşılmasını sağlayarak pedagojik uygulamalara ve öğretmen eğitimi programlarına değerli katkılarda bulunmaktadır. Bulgularda, öğretmen adaylarının dinlemenin dil eğitiminin hayati bir yönü olduğunu düşündükleri, ancak daha geleneksel dersler lehine genellikle ihmal edildiğini ortaya belirtilmektedir. Bu durum kısmen sınav sisteminden ve de kısmen değerlendirme zorluğundan kaynaklanmaktadır. Ayrıca, öğretmen adaylarının dinleme becerisini çoğunlukla öğretilmesi zor bir beceri olarak gördükleri de saptanmıştır. Son olarak, öğretmen adayları daha fazla dil kullanımını, özellikle de konuşmayı teşvik eden otantik dinleme materyallerinin dinleme becerisini öğretmek için en iyi yöntem olduğunu düşünmektedir. Bu çalışmanın bulguları İngilizce öğretmen adaylarının dinleme becerisine ilişkin görüşlerini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı Dil Eğitimi, Dinleme Becerisi, Öğretmen Eğitimi, Dinlediğini Anlama*

Perceptions of ELT Pre-Service Teachers Regarding Teaching Listening Skills

Res. Asst. Abdullatif UYUMAZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, abdullatifuyumaz@trabzon.edu.tr

Res. Asst. Oğuzhan DEMİRCİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, oguzhandemirci@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Bilal KARACA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bilalkaraca@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Listening skills play an important role in foreign language learning and teaching, serving not only as a foundational component of language acquisition but also as a critical factor influencing overall language proficiency. The emphasis on listening skills arises from their integral position within the spectrum of language abilities, as listening fosters comprehension, enhances communication, and supports learning autonomy. Therefore, this qualitative study aims to explore the role of listening skills in language teaching and learning through the eyes of pre-service teachers. In this regard, 10 pre-service teachers were interviewed via semi- structured interview questions. The interviews were conducted both face-to-face and online to accommodate participants' preferences and ensure rich, detailed responses. Each interview was audio-recorded (with consent) and later transcribed verbatim to capture the full meaning of the participants' statements. Thematic analysis was employed to identify recurring patterns, themes, and insights within the data. The findings provide an in-depth understanding of pre-service teachers' perceptions regarding the role of listening skills in language learning and teaching, contributing valuable insights to pedagogical practices and teacher education programs. According to the data analysis, it was found that pre-service teachers consider that listening is a vital aspect of language education and yet it is often neglected in favor of more traditional lessons. That is in part due to the examination system and difficulty in evaluation. Furthermore, it was also found that pre-service teachers mostly consider listening skills to be a challenging skill to teach. Finally, pre-service teachers also considered authentic listening material that fosters further language use, especially speaking, works best for teaching listening skill. Findings of this study would help us understand the perceptions of pre-service ELT teacher regarding listening skill.

Keywords: *Foreign Language Education, Listening Skill, Teacher Education, Listening Comprehension*

97. Modern Çocuk Anlatısında Çin Mitolojisi

Lisansüstü Öğrencisi Esra ASLAN KOCA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, esraaslankoca@gmail.com

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ungan@trabzon.edu.tr

ÖZET

Mitoloji, insanların etrafındaki sosyal dünyayı algılayış ve anlayışları doğrultusunda anlamlandırdıkları ve nesilden nesile aktardıkları anlatılardır. Tarih boyunca insanın olduğu her yerde mitler ortaya çıkmış ve hayatın içine nüfuz etmiştir. Geçmiş ile bugün arasında modern anlatılar vesilesi ile köprü vazifesi gören mitler fantastik unsurlar, hayali, doğa üstü güçler taşıyan karakterler sayesinde çocuk edebiyatında da birçok önemli eserin kurgu dünyasını zenginleştirmiştir. Tarihi seyri içerisinde edebiyat dünyasına hâkim Antik Yunan mitleri olmuştur. Günümüzde bu durum kültürel etkileşimin artması ve yeni yaratıcı kurgulara ihtiyaç duyulması noktasında farklı kültürlere ait mitler de eserlerde yer almaktadır. Bunlar arasında Çin mitolojisi köklü bir geçmiş ve birikime sahip olması nedeniyle yeni ve yaratıcı eserlerin ortaya çıkmasında zengin bir kaynak sunmaktadır. Bu çalışma Çin mitolojisine ait olan bu yansımalar ile kurgulanmış olan Grace Lin'in Dağın Ayla Buluştuğu Yer ve Kelly Barnhill'in Ay ışığını İçen Kız adlı kitapları Çin Mitolojisine ait taşıdıkları unsurlar açısından 5 başlık altında incelenmiştir. Başlıklar şu şekilde yer almaktadır. 1-Doğa ve Kozmik Unsurlar a-Yeşim Taşı b.Balık c.Şeftali 2- Göksel Varlıklar a. Ay'ın Yaşlı Adamı b. Ay 3- Kahramanlar ve Efsanevi Figürler a. Kadın b. Ejderha 4- Kutsal Dağlar ve Mekanlar a. Dağlar b. Ayın vurgulandığı Mekânlar 5- Ruh ve doğa güçleri a. Kurban Verilme Töreni b. Sihir ve Büyü. Bu çalışmanın amacı iki çocuk edebiyatı eseri üzerinden kurgusal bir metinde mitolojik unsurların eserde nasıl yer bulduğudur. İki eserde de iki kız çocuğu ana karakter rolündedir. Bu iki karakterde ilk önce normal yaşam şartlarına doğmuş kişilerdir. Sonra başlarına gelen olaylar onları yetişkinlerden bağımsız olarak bir maceraya atılmalarına sebep olmuştur. Başlarından geçen olağanüstü olaylardan sonra tekrar normal yaşantılarına ebeveyn kontrolü altında devam etmişlerdir. Dağın Ayla Buluştuğu Yer kitabında Minli ailesine daha refah bir hayat sunabilmek için Ayın Yaşlı Adamı ile buluşmuş ve sonra arzusuna kavuşmuştur. Ayın Dağ ile Buluştuğu Yer romanında Çin mitolojik ögelerinin fazla ve daha açık olarak kullanıldığıgörülürken Ay Işığını İçen Kız romanında bu simge ve metaforların modern bir anlatının içine gizlenmiş şekilde yer aldığı görülmektedir. İncelenen eserlerde, modern anlatıda mitolojik unsurlar kurgunun inşa edilmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Yazarlar kurguyu oluştururken Cambell'in (2017) Kahramanın Sonsuz Yolculuğueserindeki şekliyle kahramanın yola çıkışı, erginlenmesi ve dönüşüyle kahramanın olay dizisini oluşturmuştur. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk Edebiyatı, Çin Mitolojisi, Mitoloji*

Chinese Mythology in Modern Children's Narratives

Graduate Student Esra ASLAN KOCA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, esraaslankoca@gmail.com

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ungan@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Mythology consists of stories created by people to make sense of their world and passed down from generation to generation. Throughout history, every society has developed its own myths, which have become fundamental elements of cultural identity. In literary works, myths appear either explicitly or subtly through symbols and metaphors, carrying traces of the past into the present. In children's literature, mythological elements frequently enrich narratives, incorporating fantastical themes and supernatural characters. For a long time, Ancient Greek mythology dominated the literary world. However, with increasing cultural interaction, myths from various traditions have gained a place in literature. Among these, Chinese mythology stands out due to its deep historical roots and rich narrative tradition, offering a vast source of inspiration for creative storytelling. It features a wide range of mythological elements, including natural symbols, legendary heroes, spirits, and sacred places, making it highly adaptable for modern narratives. This study examines how Chinese mythology is reflected in modern children's literature by analyzing Where the Mountain Meets the Moon by Grace Lin and The Girl Who Drank the Moon by Kelly Barnhill. Both books incorporate various mythological elements and are analyzed under five categories: 1. Nature and Cosmic Elements (Jade stone, fish, peach) 2. Celestial Beings (The Old Man of the Moon, the Moon) 3. Heroes and Legendary Figures (Female heroes, dragons) 4. Sacred Mountains and Places (Mountains, locations associated with the Moon) 5. Spirits and Natural Forces (Sacrificial rituals, magic, and sorcery) In both stories, the protagonists are young girls who initially live ordinary lives. However, they soon find themselves in extraordinary situations that lead them on independent adventures. Through these journeys, they experience personal growth and transformation before eventually returning to their normal lives. In Where the Mountain Meets the Moon, Minli embarks on a quest to meet the Old Man of the Moon, hoping to bring prosperity to her family. Along the way, she encounters various mythological elements, making the story rich in Chinese folklore. In contrast, The Girl Who Drank the Moon incorporates mythological symbols and metaphors in a more subtle and modernized way. While both books reference mythology, their characters cannot be classified as purely mythological figures. The integration of mythological elements in modern children's literature adds depth to the narrative and offers readers valuable cultural insights. Authors use mythology to shape the hero's journey, following Joseph Campbell's The Hero's Journey structure, which consists of departure, initiation, and return. This study, conducted using document analysis, highlights the significant role of mythology in modern storytelling and its ability to connect past traditions with contemporary narratives.

Keywords: *Children's Literature, Chinese Mythology, Mythology*

98. Resimli Öykü Kitaplarının Nitelik Açısından Değerlendirilmesi: İçerik ve Resimleme Yeterlilikleri

Öğr. Gör. Ümit ARSLAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, uarslan@trabzon.edu.tr

Doç. Dr. Bircan EYÜP, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bircaneyup@trabzon.edu.tr

ÖZET

Erken çocukluk döneminde kullanılan resimli öykü kitapları çocukların dil gelişimi, hayal gücü ve estetik algılarının şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, söz konusu kitapların içerik ve resimleme yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi, çocuklara sunulan edebi ve görsel materyallerin niteliğinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, 3-6 yaş arasındaki çocuklara yönelik hazırlanan resimli öykü kitaplarını içerik ve resimleme yeterlilikleri açısından incelemektir. Nitel araştırma yöntemi çerçevesinde tasarlanan çalışmada, veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını, Türkçe yayımlanmış 180 resimli öykü kitabı oluşturmaktadır. Bu kitapların 61'i yerli, 119'u ise yabancı kaynaklıdır. Kitapların değerlendirilmesinde Deniz ve Gönen (2020) tarafından geliştirilen "Resimli Öykü Kitaplarını Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre incelenen 180 kitabın %98,9'unun yeterli düzeyde, %1,1'inin ise kısmen yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Resimleme açısından değerlendirildiğinde kitapların kapak tasarımlarının ilgi çekici olduğu, sayfalarının büyük bir bölümünün resimle desteklendiği, metin ve resimlerin uyumlu olduğu, estetik değer taşıdığı ve çocukların gelişim özelliklerine uygun nitelikte olduğu tespit edilmiştir. İçerik açısından ise öykülerin çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olduğu, konuların ilgi çekici ve çocukların ruhsal ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olduğu, aynı zamanda hayal gücünü destekleyici unsurlar içerdiği belirlenmiştir. Dil ve üslup açısından değerlendirildiğinde ise kitapların çocukların bilişsel seviyelerine uygun olduğu, doğrudan öğüt verici ve didaktik bir yaklaşımdan kaçınıldığı, sözcük dağarcığını geliştirecek nitelikte olduğu ve anlatımın açık, anlaşılır bir yapıya sahip olduğu saptanmıştır. Ayrıca, karakterlerin çocukların özdeşim kurabileceği nitelikte olduğu ve öykülerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluştuğu görülmüştür. Sonuç olarak çalışmada incelenen resimli öykü kitaplarının, çocuk edebiyatına yönelik temel ölçütleri büyük ölçüde karşıladığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk Edebiyatı, Çocuk Kitabı, Resimli Öykü Kitabı, Erken Çocukluk Dönemi*

Evaluation of Picture Storybooks in Terms of Quality: Content and Illustration Qualifications

Lecturer Ümit ARSLAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, uarslan@trabzon.edu.tr

Assoc. Prof. Bircan EYÜP, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bircaneyup@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Picture storybooks used in early childhood play a significant role in shaping children's language development, imagination, and aesthetic perception. In this context, evaluating these books in terms of content and illustration quality is of great importance in determining the literary and visual value of the materials presented to children. The aim of this study is to examine picture storybooks prepared for children aged 3 to 6 in terms of content and illustration quality. Designed within the framework of a qualitative research method, the study utilized document analysis as the data collection technique. The data source of the research consists of 180 picture storybooks published in Turkish, 61 of which are domestic and 119 of which are of foreign origin. The "Picture Storybook Evaluation Scale" developed by Deniz and Gönen (2020) was used to evaluate the books. According to the research findings, 98.9% of the 180 books examined were found to be sufficient, while 1.1% were partially sufficient. In terms of illustration, it was determined that the book covers were engaging, most pages were supported with illustrations, the text and illustrations were compatible, carried aesthetic value, and were appropriate to the developmental characteristics of children. Regarding content, the stories were found to be suitable for children's age and developmental levels, the topics were interesting and met the psychological needs of children, and they contained elements that support imagination. In terms of language and style, the books were appropriate for children's cognitive levels, avoided a directly didactic and instructive approach, had qualities to improve vocabulary, and featured clear and comprehensible narration. Furthermore, the characters were found to be relatable for children, and the stories followed a structure consisting of an introduction, development, and conclusion. In conclusion, it was found that the picture storybooks examined in the study largely met the fundamental criteria of children's literature.

Keywords: *Children's Literature, Children's Books, Picture Storybooks, Early Childhood*

99. Fen Bilimleri 5-8. Sınıf Ders Kitaplarında Kullanılan Bilim İnsanları ve Biyografilerin Değerlendirilmesi

Prof. Dr. Mustafa ÜREY, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mustafaurey@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Hasret ÇAKICI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hasretcakc@hotmail.com

ÖZET

Şüphesiz bilim bir ülkenin ulusal prestijini, millî gelirini ve askeri gücünü artırma, toplumsal ihtiyaçlarını giderme ve yaşam standardını yükseltmede önemli bir role sahiptir. Bu doğrultuda ülkeler, gençleri bilim alanlarında kariyer yapmaya teşvik etme ve bilimsel düşünebilen bireyler yetiştirme eğilimindedirler. Bu nedenle bireyler küçük yaşlardan başlayarak bilim ile meşgul edilmeli ve bilime olan ilgileri arttırılmalıdır. Nitekim ilkokul çağındaki çocuklar genellikle bilime karşı olumlu tutuma sahipmiş gibi görünseler de özellikle ortaokula geçiş sırasında bilime karşı olan ilgilerinin azaldığı ve yaşları arttıkça bilimsel çalışmalara yönelik isteksizliklerinin arttığı ileri sürülmektedir. Bilime olan ilginin azalmasının sebeplerinden biri öğrencilerin bilim ve bilim insanına ilişkin sahip oldukları algılardır. Bu noktada eğitim öğretim ortamında en çok kullanılan fen bilimleri ders kitabı, çocukların bilime olan ilgisini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Fen bilimleri ders kitaplarında yer alan bilim insanları, öğrencilere sadece bilimsel bilgi sunmakla kalmaz, aynı zamanda onların bilime olan ilgilerini artıran ve bu alanda kariyer yapmaya yönlendiren önemli araçlardır. Alan yazınında, bilim insanı algısı üzerine yapılan çok sayıda araştırma mevcutken, fen bilimleri ders kitabında bulunan bilim insanları veya biyografilerinin incelendiği sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Araştırmanın amacı fen bilimleri 5, 6, 7 ve 8. sınıf ders kitaplarında kullanılan bilim insanları ve biyografilerinin değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 2024–2025 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında kullanılan fen bilimleri 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde ders kitapları doküman olarak incelenmiştir. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Tümevarımcı içerik analizinde, bir planlama yapılarak veriler kodlanmış, kategoriler oluşturulmuş ve bulgular yorumlanmıştır. İlk olarak her bir sınıf düzeyine ait ders kitabında adı geçen bilim insanları dikkatli bir şekilde incelenmiştir. Adı geçen bilim insanları kodlanmış ve oluşturulan kodlar ortak özellikleri göz önünde bulundurularak temel bilim dalları olan “fizik”, “kimya” ve “biyoloji” kategorileri altında birleştirilmiştir. Kod ve kategoriler frekans ve yüzde tablosu halinde verilmiştir. Sonraki aşamada fen bilimleri ders kitaplarında yer alan bilim insanlarının hangilerinin biyografisinin bulunduğu incelenmiştir. İncelenen tüm ders kitaplarında gerek ulusal gerekse uluslararası alanda faaliyet gösteren bilim insanlarına yer verildiği tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre fen bilimleri ders kitaplarında toplam 64 bilim insanının adı geçmektedir. Adı geçen bilim insanlarının bilim dallarına göre dağılımı incelendiğinde, büyük bir bölümünün fizik alanında faaliyet gösteren bilim adamları olduğu tespit edilmiştir. Fen bilimleri ders kitaplarında gerek ulusal gerekse uluslararası alandaki bilim insanlarının adı geçse de büyük çoğunluğunun yurtdışı kaynaklı bilim insanları olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ders kitaplarında adı geçen bilim insanlarının üçte birinin biyografisine de yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Bilim İnsanı, Biyografi, Fen Bilimleri, Ders Kitabı*

Evaluation of Scientists and Biographies Used in 5-8. Grade Science Textbooks

Prof. Dr. Mustafa ÜREY, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, mustafaurey@trabzon.edu.tr

Graduate Student Hasret ÇAKICI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hasretcakc@hotmail.com

ABSTRACT

Undoubtedly, science plays an important role in increasing a country's national prestige, national income and military power, meeting social needs and raising living standards. In this context, countries tend to encourage young people to pursue careers in science and raise individuals who can think scientifically. Therefore, individuals should be engaged in science from an early age and their interest in science should be increased. Indeed, although primary school children generally seem to have a positive attitude towards science, it is suggested that their interest in science decreases, especially during the transition to secondary school, and their reluctance to engage in scientific studies increases as they get older. One of the reasons for the decrease in interest in science is the perceptions that students have about science and scientists. At this point, the science textbook, which is most commonly used in the education and training environment, plays an important role in increasing children's interest in science. Scientists in science textbooks not only provide students with scientific information, but are also important tools that increase their interest in science and direct them to pursue a career in this field. While there are numerous studies on the perception of scientists in the literature, a limited number of studies have been found examining scientists or their biographies in science textbooks. The aim of the research is to evaluate scientists and their biographies used in 5th, 6th, 7th and 8th grade science textbooks. Document analysis method, one of the qualitative research methods, was used in the research. In the research, science textbooks used in state schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2024–2025 academic year at the fifth, sixth, seventh and eighth grade levels were examined as documents. Inductive analysis, one of the content analysis methods, was used in the analysis of the data. In the inductive content analysis, a plan was made, data was coded, categories were created and the findings were interpreted. First, the scientists mentioned in the textbook of each grade level were carefully examined. The scientists mentioned were coded and the codes created were combined under the categories of basic science branches "physics", "chemistry" and "biology" by taking into account their common characteristics. Codes and categories are given as frequency and percentage tables. In the next stage, it was examined which scientists' biographies were included in science textbooks. It was determined that all the textbooks examined included scientists who were active both nationally and internationally. According to the obtained data, a total of 64 scientists' names were mentioned in science textbooks. When the distribution of the mentioned scientists according to their branches of science was examined, it was determined that a large portion of them were scientists who were active in the field of physics. Although the names of scientists from both national and international fields were mentioned in science textbooks, it was determined that the vast majority were scientists from abroad. It was also determined that one third of the scientists mentioned in science textbooks also included their biographies.

Keywords: *Scientist, Biography, Science, Textbook*

100. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Yönetimi: Ordu Üniversitesi Örneği

Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

Arş. Gör. Sena KILIÇ, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye, senakilic53@gmail.com

ÖZET

Zamanın hızla geçtiği ve beraberinde de insan yaşamını etkileyen çeşitli yenilikler getirdiği düşünüldüğünde insanlar için son derece önemli bir kavram olarak zaman kavramının alan yazında yer almaya devam edeceğini söylemek şaşırtıcı olmayacaktır. Öyle ki değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte dünyada pek çok şey bu değişim ve gelişmelerden etkilenmektedir. Dolayısıyla bu değişim ve gelişmeler içerisinde zaman yönetimini ele almak değerli sonuçlar çıkarmamıza yol açabilir. Özellikle de zaman yönetimi içerisinde ele alınması gereken durumlardan bir tanesi de boş zaman yönetimidir. Dijitalleşen dünyada gençlerin özellikle boş zamanlarını nasıl değerlendirdiği sorusu önemli bir konu olarak görülmektedir. Nitekim geleceği inşa edecek bireyler olarak gençlerin sağlıklı ve verimli bir şekilde boş zamanlarını değerlendirmelerinin hem kişisel hem toplumsal önemli katkıları olabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda iş, okul ya da çeşitli çalışma durumlarının dışında gençlerin boş zaman değerlendirmelerini anlamak, onların boş zamanlarını nasıl etkili bir şekilde değerlendirebilecekleri noktasında yapılabilecek çalışmalar açısından da değerli görülmektedir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde çeşitli bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimlerini belirlemek ve çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın örneklemini, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturacaktır. Bu araştırma nicel bir araştırma olup tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilecektir. Araştırmada öğrencilerin boş zaman yönetimini değerlendirmek amacıyla Akgül ve Karaküçük (2015) tarafından Türkçe' ye uyarlaması yapılan "Boş Zaman Yönetimi Ölçeği" ve sosyo-demografik özellikleri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılacaktır. Elde edilen veriler SPSS 27.0 programı kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlar tartışılıp çeşitli önerilerde bulunulacaktır. Elde edilen sonuçların yapılacak diğer çalışmalar için önemli bir kaynak olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Zaman, Boş Zaman, Boş Zaman Yönetimi*

Free Time Management of University Students: The Case of Ordu University

Assoc. Prof. Fatih KOCA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

Res. Asst. Sena KILIÇ, Ordu University, Ordu, Türkiye, senakilic53@gmail.com

ABSTRACT

Considering that time passes quickly and brings with it various innovations that affect human life, it would not be surprising to say that the concept of time as an extremely important concept for people will continue to take place in the literature. In fact, with the changing and developing technology, many things in the world are affected by these changes and developments. Therefore, addressing time management within these changes and developments can lead us to draw valuable conclusions. In particular, one of the situations that should be addressed within time management is free time management. In the digitalizing world, the question of how young people spend their free time is seen as an important issue. As a matter of fact, as individuals who will build the future, it is thought that young people's healthy and productive utilization of their free time can make significant personal and social contributions. At the same time, understanding the free time utilization of young people outside of work, school or various working situations is also considered valuable in terms of studies that can be conducted on how they can effectively utilize their free time. Accordingly, the aim of this study is to determine the free time management of university students studying in various departments of Ordu University Faculty of Education and to examine them according to various variables. The sample of the research will consist of university students studying in different departments at Ordu University Faculty of Education in the 2024-2025 academic year. This research is a quantitative research and will be conducted using the survey model. In the study, the "Free Time Management Scale" adapted into Turkish by Akgül and Karaküçük (2015) to evaluate students' free time management and the "Personal Information Form" created by the researchers to obtain socio-demographic characteristics will be used. The data obtained will be analyzed using SPSS 27.0 program. In line with the findings obtained from the research, the results will be discussed and various suggestions will be made. It is thought that the results obtained can be an important source for other studies.

Keywords: *Time, Free Time, Free Time Management*

101. İkinci Dilde Dinlediğini Anlama Modelinin Akademik Türkçe Dinleme Becerisine Etkisi

Lisansüstü Öğrencisi Necla BAYRAKTAR ÖZGÜR, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, necla.bayraktarr@gmail.com

Prof. Dr. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, sallabas@yildiz.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, Akademik Türkçe düzeyinde eğitim alan uluslararası öğrencilerin, Flowerdew & Miller'ın tasarladığı ikinci dilde dinlediğini anlama modeli kapsamında geliştirilen etkinliklerin akademik dinleme becerisinin gelişimine etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Etkinliklerin tasarlanma sürecinde bir kazanım cetveli hazırlanarak uzman görüşüne sunulmuştur. Alınan dönütler doğrultusunda çerçevesi çizilen kazanım tablosuna göre akademik Türkçe dinleme etkinlikleri tasarlanmıştır. Bu süreçte, öğrencilerin akademik dinleme bağlamındaki ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuş ve etkinliklerin gerçek akademik ortamlara uyarlanabilir olmasına özen gösterilmiştir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden öntest- sontest kontrol gruplu yarı deneysel desene göre tasarlanmıştır. Araştırma örneklemini, İstanbul'da bir üniversite bünyesindeki TÖMER'de akademik Türkçe düzeyinde eğitim alan 12 kişilik uluslararası öğrenci grubu ve farklı bir üniversitede dil merkezinde akademik Türkçe düzeyinde eğitim alan 15 kişilik uluslararası öğrenci grubu oluşturmaktadır. Araştırmada uluslararası öğrencilerin dinlediğini anlama becerisini ölçmek amacıyla deney ve kontrol grubuna öntest uygulanmıştır. Öntest uygulamasının ardından ikinci dilde dinlediğini anlama modeli ve hazırlanan kazanım tablosu kapsamında geliştirilen etkinlikler çerçevesinde deney grubuyla 8 haftalık uygulama süreci gerçekleştirilmiştir. Deneysel sürecin tamamlanmasını deney ve kontrol grubuna uygulanacak sontest çalışmaları takip etmiştir. Öntest ve sontest süreçlerinde çalışma gruplarına yabancı dilde dinleme kaygısı ölçeği de uygulanmıştır. Öntest ve sontest çalışmalarının sonucunda deney grubunun dinlediğini anlama becerisinin gelişiminde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca bu süreçte deney grubunun dinleme kaygı düzeyinin kontrol grubuna nazaran daha makul seviyede olduğu belirlenmiştir. İkinci dilde dinlediğini anlama modeli kapsamında geliştirilen etkinliklerin akademik Türkçe düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dinlediğini anlama sürecine katkı sunduğu belirlenmiştir. Hazırlanan etkinlik tasarımları akademik Türkçe düzeyinde eğitim alan uluslararası öğrencilere ve bu alanda eğitim veren akademik personelin çalışmalarına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Türkçe, Dinleme, Dinlediğini Anlama Modeli, Kaygı*

The Effect of the Second Language Listening Comprehension Model on Academic Turkish Listening Skills

Graduate Student Necla BAYRAKTAR ÖZGÜR, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye, necla.bayraktarr@gmail.com

Prof. Dr. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye, sallabas@yildiz.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the effects of activities developed within the scope of the second language listening comprehension model designed by Flowerdew & Miller on the development of academic listening skills of international students receiving education at the Academic Turkish level. During the design process of the activities, an achievement table was prepared and presented to expert opinion. Academic Turkish listening activities were designed according to the achievement table whose framework was drawn in line with the feedback received. In this process, the needs of the students in the context of academic listening were taken into consideration and care was taken to ensure that the activities could be adapted to real academic environments. The research was designed according to the quasi-experimental design with a pretest-posttest control group, which is a quantitative research method. The research sample consists of a group of 12 international students receiving education at the academic Turkish level at TÖMER within a university in Istanbul and a group of 15 international students receiving education at the academic Turkish level at a language center in a different university. In the study, a pretest was applied to the experimental and control groups in order to measure the listening comprehension skills of the international students. Following the pretest application, an 8-week application process was carried out with the experimental group within the framework of the activities developed within the scope of the second language listening comprehension model and the prepared achievement table. The completion of the experimental process was followed by posttest studies to be applied to the experimental and control groups. During the application of the pretest and posttest studies, a foreign language listening anxiety scale was also applied. As a result of the pretest and posttest studies, a significant difference was determined in the development of the listening comprehension skill of the experimental group. In addition, it was determined that the listening anxiety level of the experimental group was at a more reasonable level than the control group in this process. It was determined that the activities developed within the scope of the listening comprehension model in the second language contributed to the listening comprehension process of students learning Turkish as a foreign language at the academic Turkish level. It is thought that the prepared activity designs will contribute to the studies of international students receiving education at the academic Turkish level and academic staff providing education in this field.

Keywords: *Academic Turkish, Anxiety, Listening, Listening Comprehension Model*

102. Fen Öğretiminde Analoji Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması

Dr. Öğr. Üyesi Jülide YAZICI, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, julide.sarigol@giresun.edu.tr

Prof. Dr. Erol TAŞ, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye, eroltass@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, fen öğretiminde analoji kullanımının öğrencilerin akademik başarısını artırmadaki etkisini meta-analiz yöntemi ile araştırmaktır. Analojiler ile ilgili yapılan çalışmaların çoğunda analoji kullanımının akademik başarı üzerindeki etki büyüklüğü belirtilmediği için, bu meta-analizde, analojilerin akademik başarıyı arttırmada ne kadar etkili olduğunun ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Bu nedenle belirlenen moderatör değişkenlerin, çalışmalara etkisi meta-analiz yöntemi ile araştırılarak, farklı değişkenlerde (eğitim düzeyi, konu alanı, uygulamanın kim tarafından yapıldığı, uygulama süresi, analojinin kullanım şekli, ölçme aracının kim tarafından geliştirildiği, ölçme aracındaki soru türü) analoji kullanımın akademik başarıya etkisi ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Fen eğitiminde analoji kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisini araştıran makale, yüksek lisans ve doktora tezleri bu çalışmanın veri kaynağını oluşturmaktadır. Yazarlar, fen eğitiminde analojilerin kullanıldığı çalışmaları ararken, özetlerden birkaç anahtar kalıbını kullanarak (e.g., Pattern 1: science education and analogy; Pattern 2: science education and analogical reasoning; Pattern 3: science education and analogical thinking; Pattern 4: science education and analog method), iyi bilinen veritabanlarında (e.g., EBSCO (319 papers), ERIC (57 papers), Science Direct (85 papers), Web Of Science (102 papers), Wiley Online Library Full Collection (666 papers), ProQuest Dissertations and Theses Global (74 papers), the Higher Education Council (HEC) Dissertations and Theses in Turkiye (115 papers) and ULAKBİM (206 papers)) tarama yapmışlar ve toplam 1624 çalışmaya ulaşmışlardır. Dâhil edilme kriterlerine göre yapılan incelemeler sonucunda; belirtilen tarih aralığında (2006-2020) ve alanlarda olmayan, Türkçe ve İngilizce dillerinin dışında olan çalışmalar elenmiştir. Meta analize makale, yüksek lisans ve doktora tezleri dâhil edilmiş, kitap ve bildiriler hariç tutulmuştur. Birden fazla veri tabanında kayıtlı olan çalışmalar tespit edilmiş ve tekrar eden yayınlar elenmiştir. Hem tez hem makale olarak ulaşılan yayınlarda, kapsamlı bilgi içermeleri nedeniyle tezler meta-analize dâhil edilmiştir. Sonuç olarak; meta-analize 52 çalışma dahil edilmiştir. Bu çalışmalardan bazıları (örneğin, farklı örneklem grubu, farklı ölçme araçları kullananlar vb.) bölünerek, her bir değişken ayrı bir bireysel çalışma olarak kodlanmıştır. Dolayısıyla meta-analize dahil edilen bireysel çalışma sayısı 70 olmuştur. Çalışmalardan elde edilen tüm istatistiksel veriler başlangıçta bir Excel sayfasına yerleştirilmiş ve ardından Hedges'in g değerlerini hesaplamak için kapsamlı meta-analiz (CMA) istatistik yazılımına aktarılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen genel etki büyüklüğüne (Hedges g =1.029) bakılarak; fen dersinde analoji kullanımının akademik başarıya etkisinin olumlu yönde yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu meta-analizin ortalama etki büyüklüğü göz önüne alındığında, fen öğretiminde analoji kullanımının akademik başarıya etkisinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle eğitimcilere, eğitim öğretim faaliyetlerinde analojilerden yararlanmaları

önerilmektedir. Ayrıca moderatör değişken olarak konu alanı, soru türünün öğrencilerin akademik başarılarını etkilediği ancak eğitim düzeyi, uygulamanın kim tarafından yapıldığı ve uygulama süresinin ise etkilemediği bulunmuştur. Buna ek olarak analojinin tek başına ya da başka bir yöntemle birlikte kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını etkilemediği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, fen öğretiminde analoji kullanımının öğrencilerin akademik başarısını artırmada oldukça etkili olduğu söylenebilir. Mevcut çalışma, farklı veri değerleri içeren çalışmaların keşfedilmesi için daha fazla araştırma yapılmasını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Başarı, Analoji, Eğitim Düzeyi, Fen Eğitimi*

The Effect of Using Analogies in Science Education on Students' Academic Achievement: A Meta-Analysis Study

Asst. Prof. Jülide YAZICI, Giresun University, Giresun, Türkiye, julide.sarigol@giresun.edu.tr

Prof. Dr. Erol TAŞ, Ordu University, Ordu, Türkiye, eroltass@gmail.com

ABSTRACT

This study examines the effect of using analogies in science education on students' academic achievement through a meta-analysis. Since many studies on analogy use do not specify effect sizes, this research aims to determine their overall impact. Additionally, the study investigates the influence of several moderator variables, including educational level, subject area, implementer, duration, analogy mode, developer of the measurement tool, and question type. The data sources include journal articles, master's theses, and doctoral dissertations that explore analogy use in science education. The authors conducted systematic searches in major academic databases, such as EBSCO, ERIC, Science Direct, Web of Science, Wiley Online Library, ProQuest, HEC Dissertations and Theses in Turkey, and ULAKBİM, using key phrases like "science education and analogy". As a result, 1,624 studies were identified. During the selection process, studies published between 2006 and 2020, those related to science education, and those written in Turkish or English were considered. Studies outside these criteria, as well as books and conference papers, were excluded. Duplicate studies appearing in multiple databases were removed. In cases where both a thesis and an article from the same study were available, the thesis was preferred due to its more detailed content. Ultimately, 52 studies met the inclusion criteria. Some were further divided based on factors such as different sample groups and measurement tools, increasing the total number of individual studies to 70. All statistical data were initially recorded in Excel and analyzed using Comprehensive Meta-Analysis (CMA) software to calculate Hedges' g values. The overall effect size (Hedges' g = 1.029) suggests that using analogies in science education has a strong positive impact on academic achievement. These findings indicate that analogies are an effective instructional tool and should be incorporated into science education to enhance student success. The analysis of moderator variables revealed that subject area and question type significantly influence academic achievement, whereas educational level, implementer, and duration do not have a noticeable effect. Additionally, whether analogies are used alone or combined with other teaching methods does not significantly alter student performance. These findings confirm that analogies play a crucial role in improving students' understanding and achievement in science education. The study suggests that future research should explore additional variables and methodological factors to expand the understanding of analogy-based learning strategies.

Keywords: *Academic Achievement, Analogy, Educational Level, Science Education*

103. Matematik Öğretmeni Adaylarının Matematiksel Kanıt Yapmaya Yönelik İnançlarının İncelenmesi

Prof. Dr. Derya ÇELİK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, deryacelik@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Kübra ÖZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kubra_oz24@trabzon.edu.tr

ÖZET

İspat, bir iddiaya konu olan genellemenin doğru sayılan veya doğruluğu önceden bilinen matematiksel kavram, ilişki ve özelliklerin zorunlu sonucu olduğunu gösterme sürecidir. Bu süreç sonunda, birbiri ile bağlantılı çıkarımlar dizisinden oluşan matematiksel bir kanıt ortaya konur. Öğrencilerin matematiksel bilgi üretme ve kanıtlama yöntemi olarak ispat fikrini anlamaları önemlidir. Böylesi bir anlayışı geliştirme sürecinde ise matematik öğretmenleri temel bir rol üstlenmektedir. Öğretmenler, sınıf içi ve dışı öğretim uygulamalarında, matematiksel olarak geçerli ve mantıksal bütünlüğe sahip kanıt sunmaya odaklanmalıdır. Bu ise öğretmenlerin ispat fikri bir başka ifade ile matematiksel kanıta bakış açıları ile yakından ilişkilidir. Bu araştırmada, geleceğin öğretmenleri olarak matematik öğretmeni adaylarının, matematiksel kanıt yapmaya yönelik inançları kayıtlı oldukları öğretmen eğitim programının başında ve sonunda karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Bu çalışma ilişkisel karşılaştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Karadeniz bölgesinde bir devlet üniversitesinde, ilköğretim matematik öğretmenliği ve matematik öğretmenliği programlarındaki toplam 219 öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırmada Aydoğdu İskenderoğlu (2011) tarafında geliştirilen "Matematiksel Kanıt Yapmaya Yönelik İnanç" ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, "güven", "tutum ve inanç", "zihinsel süreç", "özdeğerlendirme" olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Verilerin analizinde Rasch modelinden yararlanılmıştır. Rasch modeli, tek boyutlu bir ölçüm aracı üzerinden katılımcıların yeteneklerini ve test maddelerinin zorluk düzeylerini birbirinden bağımsız bir şekilde değerlendirerek, güvenilir ve geçerli sonuçlar elde edilmesini mümkün kılmaktadır. Elde edilen verilerin kişi güvenirlik indeksleri <.7 olan faktörlerde MNSQ değerleri ile Rasch ölçümü temeli baz alınarak düzeltilmiştir. Madde güvenirlik indeksleri düzeltme ihtiyacı duyulmadan >.9 olarak bulunmuştur. Grupların alt faktörler açısından farklılıklarını test etmek amacıyla t-testi uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen temel bulgulara göre matematik/ilköğretim matematik öğretmenliği programına yeni başlayan ve programı tamamlamak üzere olan öğretmen adayları en düşük puanı güven faktöründe, en yüksek puanı ise zihinsel süreç faktöründe almıştır. Diğer taraftan özdeğerlendirme ve tutum inanç faktörleri açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yokken, diğer iki faktör programı tamamlamak üzere olan öğretmen adayları lehinedir. Sonuç olarak matematik öğretmeni adaylarının matematiksel kanıt yapmaya yönelik inançlarını kayıtlı oldukları öğretmen eğitimi programının olumlu bir şekilde desteklediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Matematiksel Kanıt, İnançlar, İspat, Matematik Öğretmeni Adayı*

An Examination of Pre-service Mathematics Teacher's Beliefs on Mathematical Proof

Prof. Dr. Derya ÇELİK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, deryacelik@trabzon.edu.tr

Graduate Student Kübra ÖZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kubra_oz24@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Proof is the process of demonstrating that a generalization, which is the subject of a claim, is a necessary consequence of mathematical concepts, relationships, and properties that are considered true or known to be true beforehand. As a result of this process, a mathematical proof is presented, consisting of a series of interconnected inferences. It is important for students to understand the concept of proof as a method of generating and proving mathematical knowledge. In the process of developing such an understanding, mathematics teachers play a fundamental role. Teachers should focus on presenting mathematically valid proofs with logical integrity in their teaching practices in and out of the classroom. This is closely related to teachers' perspectives on proof or, in other words, mathematical proof. In this research, the beliefs of future mathematics teachers about mathematical proof will be examined in a comparative manner at the beginning and end of the teacher education program in which they are enrolled. This study was conducted using the relational comparison method. The research was carried out with a total of 219 students from Elementary Mathematics Education and Mathematics Education programs at a state university in the Black Sea region. The "Beliefs on Mathematical Proof" scale developed by Aydoğdu İskenderoğlu (2011) was used in the study. The scale consists of four factors: "trust," "attitude and beliefs," "mental process," and "self-evaluation". Rasch model was utilized in the analysis of the data. The Rasch model enables the independent evaluation of participants' abilities and the difficulty levels of test items via a unidimensional measurement tool, making it possible to obtain reliable and valid results. The data were adjusted based on Rasch measurement principles for factors with person reliability indices <.7, using MNSQ values. Item reliability indices were found to be >.9 without the need for correction. A t-test was applied to test the differences between the groups in terms of the sub-factors. According to the key findings of the study, pre-service mathematics/elementary mathematics teachers at the beginning of their program and those nearing completion scored the lowest on the trust factor and the highest on the mental process factor. On the other hand, there was no statistically significant difference between the two groups in terms of the self-evaluation and attitude and beliefs factors, while the other two factors favored the teacher candidates who were about to complete the program. As a result, it can be said that the teacher education program positively supports preservice mathematics teacher' beliefs about mathematical proof.

Keywords: *Mathematical Proof, Beliefs, Proof, Preservice Mathematics Teacher*

104. Türkiye'de Son Çeyrek Yüzyılda Okul Öncesi Dönemde İngilizce Öğretimi: Sistematik Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÖZATA, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, hatice.ozata@giresun.edu.tr

Doç. Dr. Gonca ULUDAĞ, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, gonca.uludag@giresun.edu.tr

ÖZET

Geçmişten günümüze yabancı bir dilin öğretimi pek çok araştırmanın konusu olmuştur. Erken yaşlarda yabancı dil öğretimi de, çocukların bilişsel, sosyal ve dil gelişimi üzerindeki olumlu etkileri nedeniyle dikkat çeken konular arasındadır. Yabancı dil olarak İngilizce dilinin öğretiminde ise küçük çocukların formal eğitimlerinin içeriği ve işleyişi önem kazanmaktadır. Bu konuda yapılan bilimsel çalışmalar, ilgili süreci anlamak ve bu konudaki iyileştirme çalışmalarını planlama, yürütme ve değerlendirme açısından önemli bulgular sunmaktadır. Bu çalışmada okul öncesi dönemdeki çocuklara yabancı dil olarak İngilizce öğretimine yönelik Türkiye'de yürütülen lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Sistematik inceleme yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, 2000-2025 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanından edinilen ve çalışmaya dahil etme kriterlerini karşılayan lisansüstü tez çalışmaların tespiti iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda veri tabanının tez adı/konusu/özeti/dizini başlıklarında okul öncesi eğitim, anaokulu, erken çocukluk eğitimi, İngilizce eğitimi, İngilizce öğretimi, yabancı dil, ikinci dil anahtar kelimeleri Türkçe ve İngilizce olarak taranmıştır. Çalışma kapsamına alınan 53 lisansüstü tezi PRISMA 2020 ilkeleri doğrultusunda incelenmiştir. Veriler Excel programı ile kaydedilmiş ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ilgili konudaki tez çalışmaları daha çok 2018-2021 yılları arasında tamamlanmış olup, çoğunlukla İngiliz Dili Eğitiminin alan araştırmacıları tarafından yürütülmüştür. Çalışmalar için sıklıkla nitel yöntem tercih edilmiş olup, bunu nicel ve karma yöntem çalışmaları takip etmiştir. Okul öncesi dönemdeki çocukların katılımcı olarak yer aldığı çalışmalara sıklıkla rastlanmaktadır. Ayrıca okul öncesi öğretmenleri, İngilizce öğretmenleri, öğretmen adayları, okul öncesi eğitim kurumunun yöneticileri, ebeveynler ve ilkokul öğrencileri ile yürütülen çalışmalar da bulunmaktadır. Çalışmalarda görüşme formları, gözlem, ölçekler, video ve ses kaydının veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu çalışma, ilgili lisansüstü tez çalışmalarındaki genel eğilimleri ve metodolojik yaklaşımları, öğretim yöntemlerinin etkililiğini, paydaşların süreçteki rolünü, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin ve uygulamalarının küçük çocukların gelişimlerine yansımalarını bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymuştur. Ayrıca Türkiye'deki okul öncesi eğitimde etkili İngilizce öğretimine yönelik iyileştirme önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi Eğitim, Yabancı Dil Öğretimi, İngilizce Öğretimi, Küçük Çocuklar, Sistematik Derleme*

Teaching English in Preschool Period in Türkiye Over the Last Quarter-Century: A Systematic Review

Asst. Prof. Hatice ÖZATA, Giresun University, Giresun, Türkiye, hatice.ozata@giresun.edu.tr

Assoc. Prof. Gonca ULUDAĞ, Giresun University, Giresun, Türkiye, gonca.uludag@giresun.edu.tr

ABSTRACT

The teaching of foreign languages has long been the subject of numerous studies. Teaching a foreign language at an early age has also drawn attention due to its positive effects on children's cognitive, social, and linguistic development. In teaching English as a foreign language, the structure and content of young children's formal education become particularly significant. Scientific studies on this subject provide important findings in terms of understanding the relevant process and planning, conducting, and evaluating improvement efforts on this subject. This study aims to examine graduate theses conducted in Türkiye on teaching English as a foreign language to preschool children. Using a systematic review methodology, the researchers identified relevant graduate theses from the National Thesis Center of the Council of Higher Education database between 2000 and 2025. The selection process was conducted independently by two researchers based on inclusion criteria. Keywords such as "preschool education," "kindergarten," "early childhood education," "English education," "English teaching," "foreign language," and "second language" were scanned in both Turkish and English under thesis title, topic, abstract, and index headings in the database. A total of 53 graduate theses that met the study criteria were analyzed following the PRISMA 2020 guidelines. Data were recorded in Excel and analyzed through content analysis. Findings indicate that most of the studies on this topic were completed between 2018 and 2021, with a majority conducted by researchers in the field of English Language Education. Qualitative methods were most frequently preferred, followed by quantitative and mixed-method studies. The studies that included preschool children as participants were more frequent compared to the ones that involved preschool teachers, English teachers, teacher candidates, administrators of preschool education institutions, parents, and primary school students. Data collection tools utilized in these studies included interview forms, observations, scales, video recordings, and audio recordings. This study provides a comprehensive overview of general trends and methodological approaches in graduate theses on the topic, the effectiveness of instructional methods, the roles of stakeholders in the process, and the impact of teaching English as a foreign language on young children's development. Additionally, this current study presents suggestions for improving effective English teaching in preschool education in Türkiye.

Keywords: *Preschool Education, Foreign Language Teaching, English Teaching, Young Children, Systematic Review*

105. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Öykü Tekrar Anlatımlarında Bellek Becerileri ve Öyküyü Anlama Düzeylerinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Özge GÜNDÜZ, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye, ozgndz2@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Özlem OKYAY, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye, ozlemokyay@yahoo.com

ÖZET

Erken çocukluk yılları, bireyin yaşam boyu gelişimini şekillendiren kritik öneme sahip dönemlerden biridir. Bu dönemde gelişmeye devam eden dikkat, algı ve bellek becerileri çocukların düşünen, sorgulayan, problem çözebilen bireyler olarak yetiştirilmesi için oldukça önemlidir. Okul öncesi dönemde bellek becerisini destekleyen en önemli araçlardan birisi resimli öykü kitapları olarak karşımıza çıkmaktadır. Öykü ve resimler çocuğun dikkat ve motivasyonunu arttırarak bilişsel süreci harekete geçirmekte ve hafızayla ilgili becerileri geliştirmektedir. Alan yazın incelendiğinde erken çocukluk döneminde çocukların bellek düzeyleri ve öyküyü anlama düzeylerini inceleyen sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının öykü tekrar anlatımlarında bellek becerileri ve öyküyü anlama düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 eğitim- öğretim yılı bahar yarı yılında Şanlıurfa'da okul öncesi eğitimi alan 48-72 aylık 17 çocuk oluşturmuştur. Karma araştırma desenlerinden açıklayıcı sıralı desenin tercih edildiği bu araştırmada nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli, nitel verilerin elde edilmesinde ise durum çalışması kullanılacaktır. Genel Bilgi Formu, Okul Öncesi Çocuklar İçin Bellek Bataryası ve Küçük Çocuklar İçin Öyküyü Anlama Aracı veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın ilk adımında Okul Öncesi Çocuklar İçin Bellek Bataryası ile bellek verileri toplanmış, ikinci adımda çocuklara öykü kitabı okunarak çocuklardan bireysel olarak kitabı tekrar anlatmaları istenmiştir. Çocukların kitap anlatımlarımdan sonra "Küçük Çocuklar İçin Öyküyü Anlama Aracı"nda yer alan sorular sorulmuştur. Çocukların anlatımları kaydedilerek toplam sözcük sayıları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda katılımcı çocukların bellek düzeyleri, öyküyü anlama düzeyleri, toplam sözcük sayıları ve çocukların anlatımları arasındaki ilişkiler ortaya konulacaktır. Araştırmada analizler devam etmektedir. Veri toplama araçları ile elde edilen veriler dağılımın normalliği test edildikten sonra uygun test teknikleri ile, çocukların anlatımları ise içerik analizi ile yorumlanacaktır. Analiz sonuçları sunum esnasında detaylı olarak paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi Dönem, Bellek Becerileri, Öykü Tekrar Anlatımı, Öykü Anlama Düzeyi*

Examining Preschool Children's Memory Skills and Story Comprehension Levels in Story Retellings

Graduate Student Özge GÜNDÜZ, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye, ozgndz2@gmail.com

Asst. Professor Özlem OKYAY, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye, ozlemokyay@yahoo.com

ABSTRACT

Early childhood is one of the critical periods that shape an individual's lifelong development. During this period, developing skills such as attention, perception, and memory are crucial for raising individuals who can think, question, and solve problems. One of the most important tools that support memory skills in the preschool period is picture storybooks. Stories and pictures increase the child’s attention and motivation, activate cognitive processes, and improve memory-related skills. When the literature was examined, a limited number of studies were found that examined children's memory levels and story comprehension levels in early childhood. This study aimed to examine the memory skills and story comprehension levels of preschool children in story retelling. The study group of the research consists of 17 children aged 48-72 months who received preschool education in Şanlıurfa during the spring semester of the 2024-2025 academic year. This study employed an explanatory sequential design, one of the mixed research methods. A relational survey model was used for quantitative data, and a case study was used for qualitative data collection. The General Information Form, the Memory Battery for Preschool Children, and the Story Comprehension Tool for Young Children were used as data collection tools. In the first step of the research, memory data were collected with the Memory Battery for Preschool Children, and in the second step, a story book was read to the children and they were asked to retell the book individually. After the retelling, the children were asked questions from the "Story Comprehension Tool for Young Children." Their retellings were recorded, and the total number of words used was determined. As a result of the research, the relationships between the participant children's memory levels, story comprehension levels, total word counts and children's narratives will be revealed. The analysis process is still ongoing. The data collected through the tools will be analyzed with appropriate test techniques after testing for normal distribution, and the children's retellings will be interpreted using content analysis. Detailed analysis results will be shared during the presentation.

Keywords: *Preschool Period, Memory Skills, Story Retelling, Story Comprehension Level*

106. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Matematik Öğretim Programı'nın Sosyal Duygusal Beceriler Açısından İncelenmesi

Öğretmen Yasemin GÜL BİRİNCİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, yasemin_gulbirinci24@erdogan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nimet PIRASA, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, nimet.pirasa@erdogan.edu.tr

Dr. Onur BİRİNCİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, onuronline53@gmail.com

ÖZET

Günümüz eğitim yaklaşımları, bireylerin yalnızca akademik bilgileri edinmesini değil; aynı zamanda sosyal, duygusal ve ahlaki yönden de gelişmesini amaçlayan bütüncül bir anlayışı ön plana çıkarmaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bu anlayışla şekillendirilmiş olup, modelin önemli boyutlarından birini de sosyal duygusal öğrenme becerileri oluşturmaktadır. Sosyal duygusal öğrenme; bireyin kendini ve başkalarını tanıma, duygularını yönetme, empati kurma, olumlu ilişkiler geliştirme ve sorumlu kararlar alma gibi temel becerileri kazanmasını sağlar ve öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesi, akademik başarı kadar yaşam becerilerinin kazanılması açısından da kritik bir öneme sahiptir. Bu araştırmada 2024 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürürlüğe konan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde hazırlanan ortaokul matematik dersi öğretim programının sosyal duygusal öğrenme becerileri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada doküman analizi yoluyla 2024 ortaokul matematik dersi öğretim programının hangi sosyal duygusal öğrenme becerilerini ne düzeyde ele aldığı ve bu becerilerin kazandırılmasında hangi etkinliklerin önerildiği ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen verilerin nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizine tabii tutulduğu bu çalışmada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan 2024 ortaokul matematik dersi öğretim programının en fazla iş birliği ve iletişim becerilerine yer verdiği, öz yansıtma, uyum ve öz farkındalık becerilerinin daha az ele alındığı, sınıf düzeylerine göre 5.,6. ve 8. sınıflarda iş birliği ve iletişim becerilerinin, 7. Sınıflarda iş birliği ve sorumlu karar verme becerilerinin öne çıktığı belirlenmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Matematik Dersi Öğretim Programındaki öğrenme çıktıları ile ilişkili olarak sosyal duygusal öğrenme becerilerine yönelik etkinlikler önermektedir. Buna göre öz farkındalık, öz düzenleme ve öz yansıtma becerilerinde öz değerlendirme formu kullanılması önerilirken; iletişim becerisinde tartışma etkinliği önerilmiştir, iş birliği becerisinde grup çalışması, sosyal farkındalık becerisinde bağlamsal hassasiyet, uyum becerisinde strateji belirleme ve strateji değiştirme etkinlikleri, esneklik becerisinde yeniden planlama ve strateji geliştirme, sorumlu karar verme becerisinde argümantasyon ve strateji geliştirme etkinlikleri önerildiği belirlenmiştir. Bu çerçevede programa uygun etkinlik örneklerinin detaylandırılmadığı belirlenmiş ve geliştirilmesi gerektiği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Öğretim Programı, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*

Investigation of Türkiye Century Education Model Secondary School Mathematics Curriculum in terms of Social Emotional Skills

Teacher Yasemin GÜL BİRİNCİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, yasemin_gulbirinci24@erdogan.edu.tr

Asst. Prof. Nimet PIRASA, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, nimet.pirasa@erdogan.edu.tr

PhD Onur BİRİNCİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, onuronline53@gmail.com

ABSTRACT

Today's educational approaches emphasise a holistic understanding that aims not only the acquisition of academic knowledge but also the social, emotional and moral development of individuals. The Türkiye Century Education Model has been shaped with this understanding, and one of the important dimensions of the model is social emotional learning skills. Social emotional learning enables individuals to acquire basic skills such as recognising themselves and others, managing their emotions, empathising, developing positive relationships and making responsible decisions, and supporting students' social and emotional development is critical for the acquisition of life skills as well as academic success. In this study, it is aimed to examine the secondary school mathematics curriculum prepared within the framework of the Türkiye Century Education Model, which was put into effect by the Ministry of National Education in 2024, in terms of social emotional learning skills. In the study, through document analysis, it was revealed which social emotional learning skills the 2024 secondary school mathematics curriculum addresses and at what level, and which activities are recommended for the acquisition of these skills. In this study, in which the data obtained were subjected to content analysis, one of the qualitative data analysis methods, it was determined that the 2024 secondary school mathematics curriculum prepared within the scope of the Türkiye Century Education Model included cooperation and communication skills at the highest level, self-reflection, adaptation and self-awareness skills were addressed less, and according to the grade levels, cooperation and communication skills in 5th, 6th and 8th grades, cooperation and responsible decision-making skills in 7th grades were prominent. Türkiye Century Education Model proposes activities for social emotional learning skills in relation to the learning outcomes in the Mathematics Curriculum. Accordingly, while it is recommended to use self-assessment form in self-awareness, self-regulation and self-reflection skills; discussion activity is recommended in communication skill, group work in cooperation skill, contextual sensitivity in social awareness skill, strategy determination and strategy change activities in adaptation skill, re-planning and strategy development in flexibility skill, argumentation and strategy development activities in responsible decision making skill. In this framework, it was determined that the activity examples suitable for the programme were not detailed and suggestions were made that they should be developed.

Keywords: *Mathematics Education Curricula, Social Emotional Learning Skills, Türkiye Century Education Model*

107. Fen Bilgisi Dersini Alan Ortaokul Öğrencilerine Uygulanan Animasyon Tabanlı Dijital İçeriklere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Lisans Öğrencisi Hilal AKKAYA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hilal_akkaya22@trabzon.edu.tr

Lisans Öğrencisi Bilge KIRKYOL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bilge_kırkyol22@trabzon.edu.tr

Dr. Melek ATABAY, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, melekatabay@trabzon.edu.tr

ÖZET

Dünya genelinde gerçekleşen hızlı nüfus artışı, tüketim alışkanlıklarının ve yaşam tarzının olumsuz yönde değişmesi, küresel ticaret ve kentleşmede yükseliş gibi etkenler tabiatın sahip olduğu kaynakların zarar görmesine neden olmaktadır. Özellikle çevre sorunlarındaki hızlı artış iklim değişikliği, küresel ısınma gibi olayların çoğalması konunun önemine dikkat çekilmesini hızlandırmıştır. Dünya genelinde ortaya çıkan çevre sorunlarının küresel boyutlara ulaşacak kadar artması ve arz ettiği tehlikeyi en aza indirmesinin sağlanması gerekmektedir. Doğal kaynakların kullanım miktarını ortaya koyan ekolojik ayak izi sayesinde, kaynakların gittikçe azaldığı ve sınırlı hale geldiği dünyada doğaya verilen zarar nicel olarak belirlenebilir. Ekolojik sınırları belirleyip birey ve toplumun kararlarının merkezine koyarak yaşamı sürdürebilmek, yeni ve sürdürülebilir çözümlerin bulunması ile mümkündür. Bireylerin yaşadığı süre zarfı boyunca gerçekleştirdiği faaliyetler (düzensiz kentleşme, nüfus artışı, sanayileşme vs.) doğal kaynakların hızla tükenme sınırına yaklaşmasına sebep olmakta ve bu durum doğal çevrenin de zarar görmesini etkilemektedir. Bu tür tehlikeli olasılıklar göz önünde bulundurulduğunda sürdürülebilirlik kavramı günümüz ve gelecek için oldukça önemli bir konudur. Bu çözümlerin üretilebilmesi için uygulanacak işlem adımlarından ilki eğitimdir. Bu kapsamda toplumdaki bireylerin çevre sorunlarına farkındalık geliştirebilmeleri için ilgili derslerde bu konularda verilen eğitimlerin yaygınlaşması gerekmektedir. Bu eğitimlerin dijitalleşen dünyada küçük yaştan itibaren dijital içerikler yoluyla kazandırılması ve bu eğitimlere ilkokul seviyesinden başlanması öğrencilerde farkındalık geliştirme açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla, bu çalışmada ekolojik ayak izi, küresel ısınma ve sürdürülebilir çevre konularının ortaokul öğrencilerine animasyon tabanlı dijital içerikler yoluyla kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç çerçevesinde hazırlanan animasyon tabanlı dijital içerikler ortaokul öğrencilerine uygulanmıştır. 30 kişiden oluşan örneklem grubuna yarı yapılandırılmış görüşme soruları araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Ekolojik ayak izi, sürdürülebilir çevre ve küresel ısınma konularına ilişkin geliştirilen animasyonların etkililiği üzerinden öğrencilere açık uçlu dokuz adet soru sorulmuştur. Öğrencilerden gelen cevapların büyük çoğunluğunda öğrencilerin geliştirilen dijital içeriklerden olumlu yönde etkilendiklerini ve konulara olan farkındalıklarının geliştiğini ifade etmişlerdir. Bu durumun aksine az sayıdaki bazı öğrenciler olumsuz yönde görüş beyan ederken, olumlu yönde görüş bildiren öğrencilerden bazıları üst düzey farkındalık geliştirdiklerini konuya ilişkin bildikleri bazı durumların yanlış ve hatalı olduğunu bu sonucu da animasyon tabanlı dijital içerikler yoluyla verilen eğitim sayesinde öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanında, animasyon tabanlı dijital içeriklere ilişkin görüşlerde ise, öyküleyici dijital içerikler sonucunda ders verimli

geçti ve hiç sıkılmadım böylece içerikler akılda kalıcı oldu şeklindeki ifadelerle dijital içeriklerle destekli öğretim uygulamalarına dikkat çekmişlerdir. Dolayısıyla, bu tür eğitimlerin küçük yaşlardan itibaren öğrencilere kazandırılması önemli görülmektedir. Sonuç olarak, fen bilgisi derslerinde işlenen bu konuların öğrencilerin farkındalıklarını geliştirmelerine ilişkin örnek olaylarla destekli animasyon tabanlı dijital içerikler yoluyla verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital İçerik, Animasyon, Ekolojik Ayak İzi, Sürdürülebilirlik, Küresel Isınma*

Investigation of Student Opinions on Animation-Based Digital Content Applied to Secondary School Students Taking Science Course

Undergraduate Student Hilal AKKAYA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hilal_akkaya22@trabzon.edu.tr

Undergraduate Student Bilge KIRKYOL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bilge_kırkyol22@trabzon.edu.tr

PhD Melek ATABAY, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, melekatabay@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Factors such as rapid population growth worldwide, negative changes in consumption habits and lifestyles, global trade and the rise in urbanisation cause damage to the resources of nature. Especially the rapid increase in environmental problems, climate change and global warming have accelerated the attention to the importance of the issue. It is necessary to ensure that the environmental problems emerging worldwide increase enough to reach global dimensions and minimise the danger it poses. Thanks to the ecological footprint, which reveals the amount of use of natural resources, the damage to nature can be quantitatively determined in the world where resources are becoming increasingly scarce and limited. It is possible to sustain life by determining ecological boundaries and putting them at the centre of the decisions of the individual and society by finding new and sustainable solutions. The activities carried out by individuals during their lifetime (irregular urbanisation, population growth, industrialisation, etc.) cause natural resources to rapidly approach the limit of depletion and this situation affects the damage to the natural environment. Considering such dangerous possibilities, the concept of sustainability is a very important issue for today and the future. The first of the process steps to be applied in order to produce these solutions is education. In this context, in order for individuals in the society to develop awareness of environmental problems, the trainings given on these issues in the relevant courses should become widespread. In the digitalised world, it is important to provide these trainings through digital contents from a young age and to start these trainings at primary school level in order to develop awareness in students. Therefore, in this study, it is aimed to teach ecological footprint, global warming and sustainable environment to secondary school students through animation-based digital content. Animation-based digital contents prepared for this purpose were applied to secondary school students. Semi-structured interview questions were prepared by the researchers for the sample group consisting of 30 people. Nine open-ended questions were asked to the students about the effectiveness of the animations developed on ecological footprint, sustainable environment and global warming. In the majority of the answers received from the students, they stated that the students were positively affected by the digital contents developed and that their awareness of the subjects improved. In contrast to this situation, while a small number of students expressed negative opinions, some of the students who expressed positive opinions stated that they developed high-level awareness and that some of the situations they knew about the subject were wrong and erroneous, and that they learned this result thanks to the education provided through animation-based digital content. In addition, in the opinions about animation-based digital contents, they drew attention to the teaching practices supported by digital contents with the statements that the lesson was productive as a result of narrative digital contents and I was never bored so that the contents were memorable. Therefore, it is considered important to provide such trainings to students from an early age. As a result, it can be suggested that these subjects taught in science courses should be taught through animation-based digital contents supported by case studies to develop students' awareness.

Keywords: *Digital Content, Animation, Ecological Footprint, Sustainability, Global Warming*

108. Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitiminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Eğitimine Yönelik İnançlarına Etkisinin İncelenmesi[1]

Öğretmen Ayşe DURAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Bolu, Türkiye, ayse.durak2514@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Fatih KÜÇÜKKARA, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye, mfkucukkara@gmail.com

ÖZET

Sürdürülebilirlik ve çevre bilinci, erken yaşta kazanılması gereken kritik beceriler arasındadır. Okul öncesi öğretmen adaylarının bu konudaki inanışları ve farkındalıkları, gelecekteki nesillerin çevreye duyarlı bireyler olmasında önemli bir etkendir. Bu bildiri, Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitiminin okul öncesi öğretmen adayları üzerindeki etkilerini incelemektedir. Çalışma grubu 2024-2025 eğitim öğretim yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Lisans Eğitimi gören ve çevre eğitim almakta olan üçüncü sınıf öğrencileri arasından seçilmiştir. Bu çalışmada, gönüllü yirmi yedi öğretmen adayı deney, yirmi yedi öğretmen adayı ise kontrol grubuna rastgele bir şekilde atanmıştır. Deney grubuna Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitimi, kontrol grubuna ise çevre eğitimi uygulanmıştır. Veri toplamak için "Kişisel Bilgi Formu", Sungur ve Demirel'in (2018) Türkçeye uyarladığı "Sürdürülebilir Kalkınma Ölçeği" ile Güner-Alpaslan, Olgan ve Çakıroğlu'nun (2017) geliştirdiği "Çevre Eğitiminin Okul Öncesi Eğitimle Bütünleştirilmesine Yönelik İnançlar Anketi" kullanılmıştır. Ölçekler ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Sekiz hafta süren Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitimi, haftada bir gün (Perşembe) iki saat teorik ve uygulamalı yürütülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarına Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli tanıtılmıştır. Öğretmen adaylarından her hafta etkinlik planı ve materyal hazırlayıp sunmaları istenmiştir. Eğitim öncesi ve sonrası hazırlanan günlük planlar incelenmiştir. Verilerin analizinde, deney ve kontrol gruplarının uygulama öncesindeki durumlarının incelenmesi için ön test puanlarına Bağımsız Örneklemler t-Testi uygulanmıştır. Uygulama sonrasındaki durumların değerlendirilmesinde ise yine Bağımsız Örneklemler t-Testi kullanılmıştır. Her iki alt grubun uygulama öncesi ve sonrası puanlarının karşılaştırılmasında ise parametrik istatistiksel testlerden Eşleştirilmiş Gruplar t-Testi tercih edilmiştir. Bulgular, deney grubunda çevre eğitiminin okul öncesi eğitimle bütünleştirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma düzeylerinde anlamlı artış sağlandığını göstermiştir. Eta kare değerleri (η^2 = .743), Etkinlik Temelli Sürdürülebilirlik Eğitiminin yüksek etkisini ortaya koymuştur. Kontrol grubunda ise sınırlı değişim gözlenmiş, toplam puanlarda anlamlı farklılık saptanmamıştır. Deney grubunun plan hazırlama ve materyal tasarlama becerilerinde gelişim belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Çevre, Sürdürülebilirlik, Kalkınma, Maarif, Planlama*

[1] Bu çalışma ilk yazarın yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Investigation of the Effect of Activity-Based Sustainability Education on Preschool Teacher Candidates' Beliefs Regarding Sustainable Development and Environmental Education[1]

Preschool Teacher Ayşe DURAK, Ministry of National Education, Bolu, Türkiye, ayse.durak2514@gmail.com

Assist. Prof. Muhammed Fatih KÜÇÜKKARA, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye, mfkucukkara@gmail.com

ABSTRACT

Sustainability and environmental awareness are among critical skills that should be acquired from an early age. The beliefs and awareness of preschool teacher candidates on this subject are an important factor in raising future generations as environmentally conscious individuals. This paper examines the effects of Activity-based Sustainability Education on preschool teacher candidates. In this study, twenty-seven volunteer preschool teacher candidates were randomly assigned to the experimental group, and twenty-seven preschool teacher candidates were assigned to the control group. The experimental group received Activity-Based Sustainability Education, while the control group received environmental education. For data collection, the "Personal İnformation Form", "Sustainable Development Scale" adapted into Turkish by Sungur and Demirel (2018) and the "Beliefs About Integrating Environmental Education into Early Childhood Education Questionnaire" developed by Güner-Alpaslan, Olgan, and Çakıroğlu (2017) were used. The scales were administered as pre-tests and post-tests. The Activity-Based Sustainability Education lasted for eight weeks and was conducted once a week (on Thursdays) for two hours, combining theoretical and practical sessions. Additionally, the preschool teacher candidates were introduced to the Türkiye Century Education Model. Each week, the preschool teacher candidates were asked to prepare and present activity plan and materials. The daily plans prepared before and after the training were examined. In the data analysis, an Independent Samples t-Test was used to examine the pre-test scores of the experimental and control groups before the intervention. To evaluate the post-intervention outcomes, an Independent Samples t-Test was also applied to the post-test scores. For comparing the pre-test and post-test scores within each group, the Paired Samples t-Test, one of the parametric statistical tests, was employed. The findings showed that the experimental group achieved significant improvements in the integration of environmental education into early childhood education and in sustainable development levels. Eta squared values($\eta^2 = .743$) revealed the strong impact of the Activity-Based Sustainability Education. In the control group, limited changes were observed, and no significant differences were found in the total scores. Improvements were identified in the experimental group's skills in preparing plans and designing materials.

Keywords: *Environment, Sustainability, Development, Maarif, Planning*

[1] This study is derived from the first author's master's thesis.

109. Fen Bilgisi Dersini Alan Ortaokul Öğrencilerinin Ekolojik Ayak İzi, Küresel Isınma ve Sürdürülebilir Çevre Farkındalıklarının İncelenmesi

Lisans Öğrencisi Hilal AKKAYA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hilal_akkaya22@trabzon.edu.tr
Lisans Öğrencisi Bilge KIRKYOL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bilge_kırkyol22@trabzon.edu.tr
Dr. Melek ATABAY, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, melekatabay@trabzon.edu.tr

ÖZET

Dünya genelinde doğal kaynakların bilinçsizce kullanılması sonucunda tahrip görmesi başta su, hava ve toprak kirliliği olmak üzere çeşitli çevre sorunlarına sebep olmaktadır. İklimlerdeki yaşanan değişiklikler su kaynaklarındaki azalmanın sebep olduğu çölleşme ve biyoçeşitlilikte ciddi kayıplara yol açmıştır. Bunun yanında, son yıllarda insan eylemleri dünyayı daha fazla etkileyerek doğayı, iklimi ve ekolojiyi büyük bir yıkıma sürüklemektedir. Bu eylemlerden dolayı ekolojik denge bozulmakta ve iklim krizleri artmaktadır. Canlı çeşitliliğini, atmosfer dengesini, kimyasal ve biyolojik sınırları korumayı amaçlayan girişimler sonuçsuz kalmaktadır. Orman yangınları, biyolojik çeşitlilikte azalma, su ve gıdanın sınırlanması gibi sorunlar örnek olarak verilebilir. Bu sorunlar, doğal çevrenin zarar görmesi sonucunda insanlığın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan hava, su, yiyecek gibi hayati önem taşıyan temel gerekli kaynakların da yok olmasına neden olacaktır. İnsanların faydalandığı dünya kaynaklarının sürdürülebilirliğini yine insanlar sağlamalıdır. Kaynakların sürdürülebilir gelişimini desteklemek açısından ekolojik ayak izi kullanılmaktadır. Ekolojik ayak izini bir öğretim aracı olarak kullanmak önem arz etmektedir. Bunun sebebi ise, ekolojik ayak izi ölçümlerinin yapılması sayesinde insanların faaliyetlerinin doğaya etkilerini gözler önüne sererek bu konuda sorumluluk alıp çevredeki sorunlara karşı duyarlı çözümler üretmelerinin mümkün olmasıdır. Dolayısıyla şu anda Dünya'nın ne kadar kaynağa sahip olduğu ve bu kaynakların ne kadarının kullanıldığı göz önünde tutularak gelecek için planlamaların yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede, çalışmanın amacı ortaokul fen bilgisini dersini alan öğrencilerin ekolojik ayak izi, küresel ısınma ve sürdürülebilirlik konularındaki farkındalıklarını geliştirmeyi amaçlamaktır. Bu bağlamda, deneysel desende yürütülen bu çalışmada deney grubu öğrencilerine araştırmacılar tarafından geliştirilen animasyon tabanlı dijital içerikler yoluyla eğitimler verilmiştir. Bu çerçevede, otuz kişiden oluşan deney grubu öğrencilerine uygulanan ekolojik ayak izi, küresel ısınma ve sürdürülebilir çevre konuları ile ilgili dört adet dijital öğretim materyali araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Kontrol grubuna ise geleneksel öğretim içeriği uygulanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen bu içeriklerin uygulanmasının öncesinde ve sonrasında küresel ısınma, ekolojik ayak izi ve sürdürülebilirlik konularındaki ölçekler sırasıyla uygulanmıştır. Öğrencilerden elde edilen verilerin analizi sonucunda, deney grubunda küresel ısınma bilgi ve algı ölçeği ile ekolojik ayak izi ölçek verisi sonuçlarında orta düzeyde anlamlı bir ilişki çıkarken sürdürülebilirlik verilerin analizi sonucunda anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Sonuç olarak, fen bilgisi derslerinde sürdürülebilirlik konusunda öğrencilerin farkındalıklarını geliştirmek için öğrencilerin aktif olarak yer alacağı uygulamalı dijital etkinliklere yer verilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Küresel Isınma, Ekolojik Ayak İzi, Sürdürülebilirlik, Fen Bilgisi, Deneysel Yöntem*

Investigation of Ecological Footprint, Global Warming and Sustainable Environment Awareness of Secondary School Students Taking Science Course

Undergraduate Student Hilal AKKAYA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hilal_akkaya22@trabzon.edu.tr

Undergraduate Student Bilge KIRKYOL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bilge_kırkyol22@trabzon.edu.tr

PhD Melek ATABAY, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, melekatabay@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The destruction of natural resources worldwide as a result of unconscious use of natural resources causes various environmental problems, especially water, air and soil pollution. Changes in climates have led to desertification and serious losses in biodiversity caused by the decrease in water resources. In addition, in recent years, human actions have been affecting the world more and more, dragging nature, climate and ecology to a great destruction. Due to these actions, ecological balance is deteriorating and climate crises are increasing. Attempts to protect living diversity, atmospheric balance, chemical and biological boundaries remain fruitless. Problems such as forest fires, reduction in biodiversity, limitation of water and food can be given as examples. These problems, as a result of the damage to the natural environment, will lead to the destruction of vital essential resources such as air, water and food, which are necessary for humanity to survive. People should ensure the sustainability of the world resources that people benefit from. Ecological footprint is used to support the sustainable development of resources. It is important to use ecological footprint as a teaching tool. The reason for this is that, thanks to the ecological footprint measurements, it is possible for people to take responsibility and produce sensitive solutions to the problems in the environment by revealing the effects of their activities on nature. Therefore, it is necessary to make plans for the future by taking into account how much resources the Earth currently has and how much of these resources are used. In this framework, the aim of this study is to improve the awareness of students taking middle school science course on ecological footprint, global warming and sustainability. In this context, in this study, which was conducted in an experimental design, the experimental group students were trained through animation-based digital content developed by the researchers. In this framework, four digital teaching materials on ecological footprint, global warming and sustainable environment were developed by the researchers. Traditional teaching content was applied to the control group. Before and after the implementation of these contents developed by the researchers, the scales on global warming, ecological footprint and sustainability were applied respectively. As a result of the analysis of the data obtained from the students, while there was a moderate significant relationship in the results of the global warming knowledge and perception scale and ecological footprint scale data in the experimental group, there was no significant relationship in the analysis of sustainability data. As a result, in order to improve students' awareness of sustainability in science courses, applied digital activities in which students will actively participate can be included.

Keywords: *Global Warming, Ecological Footprint, Sustainability, Science, Experimental Method*

110. Uzamsal Yetenek, Uzamsal Görselleştirme ve Uzamsal İlişkiler ile İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Dr. Hasan ÇOKÇALIŞKAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, hasancokcaliskan@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Eğitim alanında yapılan çalışmaların hangi yönde artış gösterdiğinin anlaşılması için çalışma konularının analizini yapmak son yıllarda daha da önemli hale gelmiştir. Son zamanlarda araştırmacılar tarafından çalışmalarda sıklıkla kullanılan uzamsal yetenek; görsel bir imgeyi meydana getirebilme, bir şekli devam ettirebilme, yeniden düzenleme ve başka bir şekle dönüştürebilme olarak tanımlanabilmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, uzamsal yeteneğin farklı alt bileşenlere ayrıldığı görülmektedir. Bu çalışmada uzamsal yetenek; "uzamsal görselleştirme ve uzamsal ilişkiler" şeklinde iki alt bileşene ayrılmış olarak incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, Web of Science veri tabanında Türkiye'de yapılmış olan uzamsal yetenek, uzamsal görselleştirme ve uzamsal ilişkiler ile ilgili yayınların bibliyometrik analizini yapmaktır. Çalışma bibliyometrik analiz kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada, performans ve bilimsel alan haritalama analizleri kullanılmıştır. Çalışmanın performans analizi sonuçlarına göre, incelenen konulardaki yayınların yıllara göre artış eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan inceleme ile yayınların 1996 yılından başlayarak günümüze kadar yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Web of Science veri tabanı kullanılarak, 1996 ve 2025 yılları arasında Türkiye'de yapılmış 213 yayın; en çok atıf alan yazarlara, yayınlanma yıllarına, en çok atıf alan yayına, ortak yazarlara, ortak anahtar kelimelere, en çok yayına sahip üniversiteye, kaynakça eşleşmelerine ve ortak atıflara göre incelenmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. İncelenen 213 yayının 180 tanesinin makale, kitap gibi kaynaklardan oluştuğu elde edilmiştir. Çalışmalarda en çok yayın yapan ve en çok alıntılama yapılan yazarın Aksoy, S. olduğu, en sık "artırılmış gerçeklik" ve "geometri" kelimelerinin kullanıldığı, en çok alıntı yapılan kaynakları tezlerin oluşturduğu, Sluming, V. 2002, Neuroimage isimli kaynağın en çok alıntılama yapılan kaynak olduğu, en çok yayına sahip olan üniversitenin Bilkent Üniversitesi olduğu ve yine en çok yayının bilgisayar ve eğitim alanında yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bibliyometri, Uzamsal Görselleştirme, Uzamsal İlişkiler, Uzamsal Yetenek, Web of Science*

Bibliometric Analysis of Studies on Spatial Ability, Spatial Visualization, and Spatial Relations in Turkey

PhD Hasan ÇOKÇALIŞKAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, hasancokcaliskan@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

In recent years, analyzing research trends has become increasingly important for understanding the evolving focus areas within the field of education. Spatial ability, frequently investigated in recent studies, is defined as the capacity to create mental visual representations, manipulate shapes, and transform them into new configurations. When examining the literature, spatial ability is often categorized into subcomponents. In this study, two key subcomponents "spatial visualization and spatial relations" are analyzed. The aim of the study is to conduct a bibliometric analysis of publications on spatial ability, spatial visualization, and spatial relations in Turkey, using data from the Web of Science database. A bibliometric methodology was employed, incorporating performance analysis and scientific mapping techniques. The performance analysis revealed a general upward trend in the number of publications over the years, with contributions beginning in 1996 and continuing through 2025. A total of 213 publications from Turkey were analyzed based on criteria including most-cited authors, publication years, most-cited works, co-authorship networks, frequently used keywords, institutions with the highest output, bibliographic coupling, and co-citation patterns. It was found that 180 of the 213 publications analyzed consisted of sources such as articles and books. It has been concluded that Aksoy, S. is the author with the most publications and the most cited author, the words "augmented reality" and "geometry" are used most frequently. Among the most cited sources are theses and the study by Sluming, V. (2002) published in NeuroImage. Bilkent University was identified as the institution with the highest number of publications, and the predominant research areas are computer science and education.

Keywords: *Bibliometrics, Spatial Visualization, Spatial Relations, Spatial Ability, Web of Science*

111. Görme ve İşitme Engelli Bireylere Yönelik Sosyal Bilimler Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, demircioglu61@yahoo.com

Lisansüstü Öğrencisi Ebrar ŞEN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ebrar_sen21@trabzon.edu.tr

ÖZET

İnsanoğlunun geçmişten bugüne hikâyesini inceleyen Sosyal Bilimler Sanayi Devrimi'yle önem kazandı. İnsan ve toplumun farklı yönlerini bilimsel bir anlayışla inceleyen bu bilim alanının disiplinleri 19. Yüzyıldan bu yana öğretim programlarının temel dersleri arasında yer almaktadır. Sosyal Bilimler, yetişen yeni nesillere geçmişten bugüne insanoğlunun gelişimini öğretmenin yanında, onların kimlik ve değer gelişimine de önemli katkı yapar. Bu çerçevede Sosyal Bilimlerin farklı disiplinleri farklı düzeyde de gelişim gösteren öğrencilere de öğretilmelidir. Sosyal Bilimlerin farklı disiplinlerinin gelişim yetersizliği ve engeli olan öğrencilere öğretilebilmesi için öğretim programlarında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Engellilik bireylerin bedensel, zihinsel veya duygusal kapasite eksiklikleri nedeniyle günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirmekte zorluk çektikleri durumlardır. Bu kategoriye giren bireyler yaşadıkları zorluklar nedeniyle toplumda eşit fırsatlara ulaşmakta zorluklar yaşayabilir ve bu durum, onların potansiyelini tam olarak gerçekleştirmelerini engelleyebilir. Engelli bireylerin topluma sağlıklı biçimde katılmaları için nitelikli eğitim ve öğretim süreçlerinden geçmeleri gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, işitme ve görme engelli bireyler ile ilgili sosyal bilimler eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmektir. Böylelikle işitme ve görme engelli bireylerin sosyal bilimler eğitimiyle ilgili yapılan çalışmaları analiz ederek, bu alandaki mevcut bilgi birikimini ortaya koymak ve gelecekte yapılacak araştırmalara yön vermek amaçlanmıştır. Araştırmada 14 makale, 5 bildiri, 14 yüksek lisans ve 4 doktora tezi kullanılmıştır. Bu çalışmaların 16 tanesi görme engellilere yönelik iken, 21 tanesi işitme engellilere yöneliktir. Görme engelli bireylere yönelik çalışmaların 9 tanesi sosyal bilgiler, 2 tanesi tarih eğitimi, 2 tanesi coğrafya eğitimi, 2 tanesi Türkçe eğitimi ve 1 tanesi sınıf eğitimi alanında yapılmıştır. İşitme engelli bireylere yönelik yapılan çalışmalarda ise 15 tanesi sosyal bilgiler eğitimi, 4 tanesi Türkçe eğitimi alanında, 2 tanesi ise coğrafya eğitimi alanında yapılmıştır. Sonuç olarak görme ve işitsel engelli bireylere yönelik sosyal bilimler eğitimi alanında yeterli çalışmanın olmadığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Görme Engelli, İşitme Engelli, Sosyal Bilimler Eğitimi, Tarih Eğitimi*

An Evaluation of Studies in the Field of Social Sciences Education Concerning Individuals with Visual and Hearing Impairments

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, demircioglu61@yahoo.com

Graduate Student Ebrar ŞEN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ebrar_sen21@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The story of humanity from the past to the present has been examined through the lens of Social Sciences, which gained prominence during the Industrial Revolution. This field, which investigates various aspects of human beings and societies through a scientific lens, has been a core component of educational curricula since the 19th century. In addition to teaching the development of humanity to new generations, Social Sciences also play a crucial role in shaping students' identities and value systems. In this context, the various disciplines within Social Sciences should be taught to students with diverse developmental profiles. To ensure that students with developmental challenges and disabilities can access and benefit from Social Sciences education, necessary modifications must be made within educational curricula. Disability refers to limitations in daily life activities resulting from deficiencies in physical, mental, or emotional capacities. Individuals with disabilities may encounter barriers to accessing equal opportunities in society, which in turn can hinder their ability to fully realize their potential. For these individuals to participate actively and effectively in society, they must have access to high-quality and inclusive educational experiences. This study aims to examine academic research related to the education of individuals with hearing and visual impairments in the field of Social Sciences Education, analyzing these studies from various perspectives. By reviewing existing research, the study seeks to identify the current body of knowledge and provide guidance for future academic work in this area. A total of 14 journal articles, 5 conference papers, 14 master's theses, and 4 doctoral dissertations were analyzed. Of these, 16 studies focus on individuals with visual impairments, while 21 are centered on individuals with hearing impairments. Among the studies concerning individuals with visual impairments, 9 pertain to social studies education, 2 to history education, 2 to geography education, 2 to Turkish education and 2 to primary education. In the case of hearing-impaired individuals, 15 studies address social studies education, 4 studies address Turkish education and 2 are focused on geography education. These findings indicate a significant gap in the literature, highlighting the need for more comprehensive research in the field of Social Sciences education for individuals with visual and hearing impairments.

Keywords: *Visual Impairment, Hearing Impairment, Social Sciences Education*

112. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

Dr. Elif TORUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, eliftorun0325@gmail.com

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenliği 4. sınıf öğretmen adaylarının STK kavramına ilişkin metaforik algılarının belirlenmesidir. Çalışmada tarama modeli benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 öğretim yılının bahar yarıyılında Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki (Trabzon, Rize Artvin, Ordu ve Giresun) üniversitelerdeki Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında öğrenim gören dördüncü sınıf öğretmen adayları oluşturmuştur. 144 kadın 41 erkek olmak üzere 155 kişi çalışmaya dahil olmuştur. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yönteminin ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programına kayıtlı ve dördüncü sınıfta öğrenime devam etmek ölçüt olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak online olarak hazırlanan açık uçlu anket formu kullanılmıştır. Anket formu demografik bilgilerin ve katılımcıların STK kavramına ilişkin algılarına yönelik soruların yer aldığı iki kategori olmak üzere toplam üç sorudan oluşturulmuştur. Demografik bilgiler içinde öğretmen adaylarının cinsiyet ve üniversite bilgisi yer almıştır. STK algılarına yönelik soruların bulunduğu kategoride katılımcıların "Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ……..e/a benzer/gibidir……. Çünkü……." ifade kalıbına göre görüşlerini açıklamaları istenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Öğretmen adaylarından elde edilen verilere içerik çözümlemesi yapılmıştır. Öğretmen adayları STK kavramına ilişkin 155 geçerli, 12 geçersiz olmak üzere 119 farklı metafor üretmiştir. En sık tekrar edilen metaforlar Halk, Aile (f=7), Anne, Güneş (f=5) olarak belirlenmiştir. Metaforlar 8 kategori altında birleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının STK kavramını çoğunlukla; koruma/yardım, bağlantı kurma/birleştirme, yol gösterme/rehberlik, işlevsellik/çok yönlülük, çalışkanlık ve kurtarıcılık yönleriyle ele aldığı tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının STK kavramına yönelik algılarının çoğunlukla olumlu olmasına karşın, olumsuz algıya sahip olanlarının da bulunduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının tercih ettikleri metafor ve ilişkilendirdikleri unsurların STK kavramının işlevleriyle örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının STK kavramına yönelik algılarının genel olarak alan yazınla koşut nitelikte olduğu ve öğretmen adaylarının farklı metaforlar kullanarak benzer özellikleri dile getirdikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sivil Toplum Kuruluşları, STK, Metaforik Algı, Metafor, Öğretmen Adayları*

Preservice Social Studies Teachers' Metaphorical Perceptions of the Concept of Non-Governmental Organizations (NGOs)

PhD Elif TORUN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, eliftorun0325@gmail.com

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the metaphorical perceptions of fourth-year preservice social studies teachers regarding the concept of non-governmental organizations (NGOs). The survey model was adopted in the study. The study group consists of senior students enrolled in Social Studies Education programs at universities in the Eastern Black Sea Region (Trabzon, Rize, Artvin, Ordu, and Giresun) during the spring semester of the 2024–2025 academic year. A total of 155 participants—144 female and 41 male—were included in the study. The study group was determined through purposive sampling, specifically using the criterion sampling method. The criterion was defined as being enrolled in the fourth year of a Social Studies Education undergraduate program. An open-ended online questionnaire was used as the data collection tool. The questionnaire consisted of three questions divided into two main categories: demographic information and participants' perceptions of NGOs. The demographic section included participants' gender and the name of their university. In the section on NGO perceptions, participants were asked to complete the sentence: "Non-Governmental Organizations (NGOs) are like/as … because …" in order to express their views metaphorically. The data obtained from the study were analyzed using content analysis. A total of 155 valid and 12 invalid metaphorical expressions were obtained from the participants, resulting in 119 distinct metaphors. The most frequently repeated metaphors were "People" and "Family" (f=7), followed by "Mother" and "Sun" (f=5). These metaphors were grouped under eight categories. It was observed that preservice teachers generally approached the concept of NGOs in terms of protection/aid, establishing connections/unity, guidance/mentorship, functionality/multidimensionality, diligence, and rescue. The findings revealed that although most preservice teachers held positive perceptions of NGOs, a few exhibited negative perceptions. It was concluded that the metaphors selected and the elements they were associated with largely aligned with the actual functions of NGOs. Overall, the preservice teachers' metaphorical perceptions of NGOs were found to be consistent with the relevant literature, and they expressed similar attributes using different metaphors.

Keywords: *Non-Governmental Organizations, Ngos, Metaphorical Perception, Metaphor, Preservice Teachers*

113. Kültürel Miras Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojilerinin Kullanımı

Doç. Dr. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, ayse.seyhan@erdogan.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Simge DİLBER, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, simge_dilber24@erdogan.edu.tr

ÖZET

Kültürel mirasının korunması ve yaşatılması, tarihsel kimliğin gelecek kuşaklara aktarılması açısından büyük önem taşımaktadır. Modernleşme, hızlı kentleşme ve çeşitli çevresel faktörler, somut kültürel mirasın korunmasını güçleştiren başlıca dinamikler arasında yer almaktadır. Bu süreçler, kültürel miras öğelerinin fiziksel bütünlüğünü tehdit etmekte ve bazı değerlerin kalıcı olarak kaybolmasına yol açmaktadır. Kültürel mirasın sürdürülebilirliği, bireylerde kültürel farkındalık ve aidiyet duygusu geliştiren eğitim yaklaşımlarıyla desteklenmelidir. Özellikle yerel tarih ve kültürel miras odaklı eğitim programları, öğrencilerin kültürel değerlere yönelik bilinçli ve sorumlu tutumlar geliştirmesini sağlamaktadır. Bu doğrultuda, kültürel farkındalık ve sorumluluk bilinci kazandırmayı amaçlayan eğitim programlarına yapay zekâ teknolojilerinin entegre edilmesi, öğrenme sürecinin hem niteliğini artırmakta hem de öğrencilerin kültürel mirasa yönelik ilgisini güçlendirmektedir. Yapay zekâ teknolojileri, öğrencilerin somut kültürel mirasa ilişkin bilgiye daha hızlı ve etkileşimli biçimde ulaşmasını sağlayarak öğrenme süreçlerini zenginleştirmektedir. Ayrıca, yapay zekâ destekli sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik uygulamaları, tarihi mekânların ve eserlerin dijital olarak keşfedilmesine olanak tanıyarak kültürel miras eğitimini daha erişilebilir ve ilgi çekici hâle getirmektedir. Yapay zekâ tabanlı teknolojiler, şehirlerin kültürel mirasının dijital ortamda korunmasını ve daha geniş kitlelere etkili biçimde aktarılmasını sağlamaktadır. Eğitim süreçlerine entegre edilen sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamaları, öğrencilerin tarihî mekânları etkileşimli bir şekilde keşfetmelerini sağlayarak derinlemesine bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu sayede, öğrencilerin kültürel farkındalıkları artırılmakta ve şehirlerin tarihî kimliğinin sürdürülebilirliğine önemli katkılar sağlanmaktadır. Ayrıca, yapay zekâ destekli yenilikçi uygulamalar, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırarak kültürel mirasla etkileşimlerini daha anlamlı ve sürdürülebilir hâle getirmektedir. Bu araştırmanın amacı, kültürel miras eğitiminde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımını literatür temelli bir yaklaşımla incelemek ve bu bağlamda söz konusu teknolojilerin eğitsel süreçlere entegrasyonuna yönelik uygulamaya dönük öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kültürel Miras Eğitimi, Tarihi Yapılar, Yapay Zekâ, Eğitim Teknolojileri*

Use of Artificial Intelligence Technologies in Cultural Heritage Education

Assoc. Prof. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, ayse.seyhan@erdogan.edu.tr

Graduate Student Simge DİLBER, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, simge_dilber24@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

The protection and preservation of cultural heritage is of great importance for the transmission of historical identity to future generations. Modernization, rapid urbanization and various environmental factors are among the most important dynamics that complicate the protection of tangible cultural heritage. These processes threaten the physical integrity of elements of cultural heritage and lead to the permanent loss of some values. The sustainability of cultural heritage should be supported by educational approaches that develop cultural awareness and a sense of belonging in people. Educational programs that focus particularly on local history and cultural heritage enable students to develop a conscious and responsible attitude towards cultural values. In this direction, the integration of artificial intelligence technologies in educational programs aimed at instilling cultural awareness and a sense of responsibility increases both the quality of the learning process and students' interest in cultural heritage. Artificial intelligence technologies enrich learning processes by providing students with faster and more interactive access to information about tangible cultural heritage. In addition, applications based on artificial intelligence, such as virtual reality and augmented reality, make the teaching of cultural heritage more accessible and engaging as historical sites and artifacts can be discovered digitally. Artificial intelligence-based technologies ensure that the cultural heritage of cities is preserved in a digital environment and effectively communicated to a wider audience. Virtual and augmented reality applications integrated into educational processes provide a profound learning experience by allowing students to interactively explore historical sites. In this way, the cultural awareness of students is strengthened and an important contribution is made to the sustainability of the historical identity of cities. In addition, innovative applications supported by artificial intelligence increase students' motivation to learn and make their interaction with cultural heritage more meaningful and sustainable. The aim of this study is to investigate the use of artificial intelligence technologies in cultural heritage education using a literature-based approach and, in this context, to make practical suggestions for the integration of these technologies into educational processes.

Keywords: *Cultural Heritage Education, Historical Buildings, Artificial Intelligence, Educational Technologies*

114. Yapay Zekâ Destekli Eğitim Uygulamalarının Ortaokul Öğrencilerinin Tarihsel Empati Becerileri Üzerindeki Etkisi

Doç. Dr. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, ayse.seyhan@erdogan.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Selin ÇAMOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, selin_camoglu24@erdogan.edu.tr

ÖZET

Geçmişi anlamlandırma, farklı bakış açılarını değerlendirme ve tarihî olaylarda yer alan bireylerin duygu ve düşüncelerini kavrama becerisi, tarih eğitiminin temel amaçlarındandır. Bu bağlamda, tarihsel empati, öğrencilerin geçmişteki bireylerin düşüncelerini, amaçlarını ve duygularını dönemin koşulları ışığında anlamalarına olanak tanır. Tarihsel empati, öğrencilerin tarihî olayları sadece kronolojik sırayla değil, aynı zamanda o dönemin insanlarının bakış açıları ve yaşam deneyimleri üzerinden değerlendirmelerini sağlar. Böylece, öğrenciler geçmişteki bireylerin yaşadıkları olayları daha derinlemesine kavrayarak, tarihsel süreçlere daha bütünsel bir perspektiften yaklaşmış olurlar. Ancak tarih öğretiminde, tarihî olaylar genellikle sadece ezberlenmesi gereken bilgiler olarak sunulmakta, bu da öğrencilerin tarihsel empati becerilerini geliştirmeleri için gerekli fırsatların sağlanamamasına yol açmaktadır. Öğrenciler, tarihî olayların yalnızca sebeplerini ve sonuçlarını öğrenmekle kalmakta, bu olayları şekillendiren bireylerin duygusal ve düşünsel süreçlerini anlamada güçlük yaşamaktadır. Bu eksiklik, öğrencilerin geçmişle bağ kurma ve tarihsel empati geliştirme noktasında önemli bir engel oluşturmaktadır. Teknolojinin eğitimle entegrasyonu, günümüzde kaçınılmaz bir gerçeklik halini almış olup, yapay zekâ destekli araçlar, öğretim materyallerinin kişiselleştirilmesi, öğrenci başarı analizleri ve öğretmenlere ders desteği sağlama gibi çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Yapay zekâ alanındaki gelişmeler, tarih öğretimine de entegre edilmeye başlanmıştır. Etkileşimli simülasyonlar ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri aracılığıyla öğrenciler, tarihî olayları dönemin insanlarının bakış açısıyla inceleyip analiz etme imkânı bulmaktadır. Yapay zekâ destekli uygulamalar, geçmişteki bireylerin yaşadıkları dönemin sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarını daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olarak, öğrencilerin tarihsel empati geliştirmelerini ve olayları dönemin insanlarının bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlar. Bu araştırmanın amacı, yapay zekâ destekli etkinliklerin ortaokul öğrencilerinin tarihsel empati becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmada, kontrol gruplu ön test-son test yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verileri, tarihsel empati ölçeği ve yarı yapılandırılmış mülakat formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen nicel veriler, SPSS programı, nitel veriler ise içerik analizi yöntemiyle değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Bilgiler, Tarihsel Empati, Yapay Zekâ, Tarih Öğretimi*

The Impact of Educational Applications Supported by Artificial Intelligence on The Historical Empathy Skills of Secondary School Students

Assoc. Prof. Ayşe SEYHAN, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, ayse.seyhan@erdogan.edu.tr

Graduate Student Selin ÇAMOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, selin_camoglu24@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

The ability to make sense of the past, to evaluate different perspectives and to understand the feelings and thoughts of the people involved in historical events is one of the fundamental aims of history lessons. In this context, historical empathy enables students to understand the thoughts, goals and emotions of individuals in the past in the light of the conditions of the time. Historical empathy enables students to evaluate historical events not only in chronological order, but also through the perspectives and life experiences of the people of the time. In this way, students can better understand the events that individuals experienced in the past and view historical processes from a more holistic perspective. However, in history classes, historical events are often presented as information to be memorized, which prevents students from taking advantage of the necessary opportunities to develop their historical empathy skills. Students only learn the causes and consequences of historical events and have difficulty understanding the emotional and intellectual processes of the people who shaped these events. This deficit presents a significant obstacle for students to connect with the past and develop historical empathy. The integration of technology into education is essential today. AI-powered tools are being used in various areas, such as personalising teaching materials, analysing student learning outcomes and supporting teachers. Developments in the field of artificial intelligence have also begun to be integrated into history lessons. Through interactive simulations and personalized learning experiences, students have the opportunity to examine and analyze historical events from the perspective of the people of the time. Applications powered by artificial intelligence help people in the past to better understand the social, cultural and economic conditions of the times in which they lived. This allows students to develop historical empathy and evaluate events from the perspective of the people of the time. The aim of this study is to investigate the effect of AI-supported activities on the historical empathy skills of middle school students. A semi-experimental pre-test-post-test design with a control group was used for the study. The study group consists of 7th grade students. The research data was collected using the Historical Empathy Scale and a semi-structured interview form. The quantitative data obtained is analyzed using the SPSS program and the qualitative data is analyzed using the content analysis method.

Keywords: *Social Studies, Historical Empathy, Artificial Intelligence, History Teaching*

115. Ders Geçme ve Kredi Sisteminin Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Kurumları Müfredatına Yansıması: İmam-Hatip Liseleri Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Adem ÖTER, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Ankara, Türkiye, ademoter@yahoo.com

ÖZET

Türkiye'de eğitim sistemi, uzun yıllardır öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre yeterince yönlendirilememesi nedeniyle eleştirilmiştir. Bu durum, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer almasına rağmen yeterli düzeyde hayata geçirilememiştir. Özellikle ortaöğretim kurumlarının üniversiteye ve iş yaşamına hazırlık fonksiyonunu yeterince yerine getirememesi, sınıf geçme sisteminin öğrenciler üzerinde yarattığı sosyal ve psikolojik baskılar ile öğretim programlarının öğrenci odaklı olmaktan çok konu merkezli olması, sistemin temel sorunları arasında sayılmaktaydı. Bu sorunlar, sadece kamuoyu gündeminde kalmayıp kalkınma planlarına ve hükümet programlarına da yansımıştır. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, başarısızlık ve sınıf tekrarının yol açtığı kaynak israfını azaltmak amacıyla etkili tedbirlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda 1974-1975 öğretim yılında "Ders Geçme ve Kredi Düzeni Projesi" adıyla 16 lise ve dengi okulda bir pilot uygulama başlatılmış; ancak sistemde karşılaşılan sorunlar nedeniyle 1978'de uygulamaya son verilmiştir. 1990 yılına gelindiğinde ise dönemin Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol'un talimatıyla "Ders Geçme ve Kredili Sistem" yeniden gündeme getirilmiştir. Oluşturulan çalışma gruplarının ön hazırlıkları neticesinde örneklem metodu ile seçilen 18 ilde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamalardan elde edilen sonuçlara göre gerekli yapısal ve yasal düzenlemeler yapılarak 1991-1992 eğitim-öğretim yılında tüm okullarda uygulanmaya başlanmıştır. Yeni sistem; öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmesini, sınıfta kalmaların azaltılmasını ve rehberlik hizmetlerinin artırılmasını hedeflemiştir. Kredi esaslı yapı, ağırlıklı not ortalamasına göre geçiş, seçmeli derslerin artırılması, danışman öğretmenlik sistemi ve bireyselleştirilmiş öğretim planları gibi yenilikleri içermektedir. Ancak uygulamada, özellikle yeterli sayıda öğretmen ve derslik eksiklerinin olduğu görülmüştür. Bu iki sorun sistemin başarılı olmasının önündeki en önemli alt yapısal problemleri oluşturmuştur. Bu durum beraberinde sınıf rehber öğretmen yetersizliği, seçmeli ders açmada yaşanan güçlükler ve zaman planlamasında aksaklıklar gibi çok sayıda sorunu da beraberinde getirmiştir. Ayrıca öğrenci devamsızlıkları ve sınavlardaki başarısızlıklar sistemi olumsuz etkilemiştir. Yaşanan bu sorunlardan dolayı sistem, 1995-1996 yılında kademeli olarak kaldırılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve "Ders Geçme ve Kredili Sistemin", dinî alanda mesleki eğitim veren İmam-Hatip Liselerinin müfredatına ve genel eğitim kalitesine etkileri incelenmiştir. Çalışma, "Ders Geçme ve Kredi Sisteminin" İmam-Hatip Liselerinde ne ölçüde etkili olduğunu ve sistemin avantajları ile karşılaşılan zorlukları klasik-kredili sistem örnek eğitim müfredatlarının karşılaştırmasıyla ortaya koymaktadır. Bulgular: Kültür Dersleri: Klasik sistemde kültür dersleri öğrencilerin üniversite sınavına hazırlanmasına yönelik olarak tüm yıllarda yer almakta ve toplam ders saatlerinin kredili sisteme göre yüksek olduğu görülmektedir. Kredili sistemde kültür dersleri daha modüler yapıda sunulmuş. Bazı dersler ise döneme özel planlanmıştır. Meslek Dersleri: Klasik sistemde meslek dersleri her sınıf düzeyinde istikrarlı

şekilde verilirken; XI. ve XII. sınıfta bu derslerin ağırlığının arttığı görülmektedir. Kredili sistemde ise meslek derslerinden sadece bazılarında istikrarlı bir yoğunluk söz konusudur. Klasik sistemde öğrenciler almış oldukları derslerinde yıllık ortalama 38 hafta eğitim görürken; kredili sistemde her dönem için ortalama 19 hafta, 6 dönem üzerinden toplam 114 haftalık bir eğitim yapılmıştır. Klasik sistemde nitelikli bir meslek elamanı ve isteyen öğrencinin üniversite sınavında başarı göstermesine yönelik yeterli bilgiyle yetişmesine yetecek kadar 8 dönem üzerinden 152 haftalık bir eğitimin verildiği görülmektedir. Sonuç olarak, Türk eğitim sisteminde sık sık yapılan ani ve altyapısız değişikliklerin; özellikle meslekî ve teknik liselerin müfredatını daralttığı, öğrenci başarısını olumsuz etkilediği ve mezunlarının yeterli mesleki ve kültürel dersleri alamadan zayıf bilgi ve donanımla hayata atılmalarına neden olduğu görülmüştür. Kalıcı ve etkili bir milli eğitim sistemi için değişikliklerin ihtiyaç analizine dayalı olarak planlanması; sürdürülebilir bir eğitim-öğretim kültürünün toplumsal ve kurumsal yapıyı dikkate alınarak uygulanması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Millî Eğitim, Toplumsal Değişme, Ders Geçme ve Kredili Sistem, İmam-Hatip Liseleri*

Reflection of the Course Passing and Credit System on the Curriculum of Vocational and Technical Secondary Education Institutions: The Case of Imam-Hatip High Schools

Asst. Prof. Adem ÖTER, Gendarmerie and Coast Guard Academy, Ankara, Türkiye, ademoter@yahoo.com

ABSTRACT

For many years, the education system in Turkey has been criticized for failing to adequately guide students according to their interests and abilities. Although this is included in the Basic Law on National Education No. 1739, it has not been adequately implemented. In particular, the inability of secondary education institutions to adequately fulfill the function of preparing students for university and professional life, the social and psychological pressures created by the class passing system on students, and the fact that curricula were subject-oriented rather than student-oriented were considered among the main problems of the system. These problems have not only remained on the public agenda but have also been reflected in development plans and government programs. In the Sixth Five-Year Development Plan, it was stated that effective measures should be taken to reduce the waste of resources caused by failure and grade repetition. Accordingly, in the 1974-1975 academic year, a pilot program called "Course Passing and Credit Scheme Project" was initiated in 16 high schools and equivalent schools; however, due to problems encountered in the system, the program was terminated in 1978. In 1990, with the instruction of the then Minister of National Education Avni Akyol, the "Course Passing and Credit System" was brought back to the agenda. As a result of the preliminary preparations of the working groups, pilot applications were made in 18 provinces selected by sampling method. According to the results obtained from the pilot applications, necessary structural and legal arrangements were made and the system was implemented in all schools in the 1991-1992 academic year. The new system aimed at directing students according to their interests and abilities by taking into account their individual differences, reducing failing grades and increasing guidance services. It included innovations such as a credit-based structure, transition according to weighted grade point average, an increase in elective courses, a mentor teacher system and individualized teaching plans. In practice, however, it has been observed that there is a shortage of teachers and classrooms. These two problems constitute the most important infrastructural problems preventing the success of the system. This situation brought along many problems such as insufficient class counselors, difficulties in opening elective courses and problems in time planning. In addition, student absenteeism and failures in exams negatively affected the system. Due to these problems, the system was gradually abolished in 1995-1996. In this study, the qualitative research method is adopted and the effects of the "Course Passing and Credit System" on the curriculum and general education quality of Imam-Hatip High Schools, which provide vocational education in the religious field, are examined. The study reveals to what extent the "Course Passing and Credit System" is effective in Imam-Hatip High Schools and the advantages of the system and the difficulties encountered by comparing the classical-credit system sample education curricula. Culture Courses: In the classical system, culture courses are offered in all years to prepare students for the university entrance exam and the total number of hours is higher than in the credit system. In the credit system, culture courses are offered in a more modular structure. Some courses are planned specifically for the semester. Vocational Courses: In the classical system, vocational courses are offered consistently at each grade level; however, the weight of these courses increases in grades XI and XII. In the credit system, on the other hand, there is a consistent intensity in only some of the vocational courses. In the classical system, students receive an average of 38 weeks of education per year in the courses they have taken; in the credit system, an average of 19 weeks per semester, a total of 114 weeks of education over 6 semesters. In the classical system, it is seen that 152 weeks of education over 8 semesters is enough to train qualified professionals and students with sufficient knowledge

to succeed in the university exam. As a result, it has been observed that frequent, sudden and infrastructureless changes in the Turkish education system have narrowed the curriculum of vocational and technical high schools, negatively affected student achievement, and caused graduates to enter life with weak knowledge and equipment without adequate vocational and cultural courses. For a permanent and effective national education system, it is of great importance that changes are planned based on needs analysis and that a sustainable education and training culture is implemented by taking into account the social and institutional structure.

Keywords: *National Education, Social Change, Course Passing and Credit System, Imam-Hatip High Schools*

116. Türkiye'de Sosyal Bilimlerde Öğretmen Yetiştirme Projesi (1996-2008): Düşünceler ve Anılar

Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, rahmicicek60@gmail.com

ÖZET

1994 yılında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ile Dünya Bankası iş birliği ile başlatılan Türkiye'de Eğitimin ve Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması projesi kapsamında çeşitli alanlarda ihtiyaç duyulan öğretmen yetiştirme çalışmalarının bir ayağını da Ortaöğretim Sosyal Bilimler Öğretmeni Yetiştirme Projesi oluşturmaktadır. Bu projenin 1996 yılından itibaren katılımcısı olan üç eğitim fakültesinden birini oluşturan Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi'nde 1996-1998 projenin hazırlık aşaması ve tanıtımı ile 1998-2008 projenin uygulanması aşamasında yaşanan deneyimler bu bildirinin temel konusunu oluşturmaktadır. Bildiride; o zamanki ismi ile "Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü" olarak proje hazırlık aşaması öğretim üyesi olarak ayda bir kez yapılan Ankara'daki proje panel çalışmalarına sağlanan katkı ile projenin bitim aşamalarında çeşitli üniversitelerin eğitim fakülteleri öğretim elemanlarına yapılan tanımı aşamasında sağlanan destekler üzerinde durulacaktır. Ayrıca hazırlanan ve YÖK tarafından basılı malzeme haline getirilen proje kitapçığı hakkında kısa bilgilendirmede bulunularak o dönem uygulamada yaşanan sorunlar üzerinde durulacaktır. Sosyal Bilimler Eğitimi Projesi olarak hazırlanan kitapçık ile bu kitapçıkta yer alan belli başlı konular ele alınacaktır. Proje kapsamında 1997 yılında yapılan düzenleme ile eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılırken, bölümlerin oluşumunda yaşanan sorunlar ve akademik personelin tepkileri ve Karadeniz Teknik Üniversitesinin projeye dayalı olarak uygulamış olduğu yapılanma sorunları ele alınacak konular arasında yer almaktadır. Yine proje kapsamında 1998 yılından itibaren başlatılan uygulama çalışmaları ile yaşanan sorunlar ve bunlarla ilgili anılar ve düşüncelere yer verilecektir. 2008 yılından sonra adım adım tasfiye edilen projenin olumlu ve olumsuz yönleri ele alınarak değerlendirilecektir. Bu çerçevede Türkiye'de öğretmen yetiştirme programlarının tarihsel arka planını oluşturan bir dönemde (1996-2008), öğretmen yetiştirme deneyimine dair tarihsel bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Öğretmen Yetiştirme, Öğretmen Eğitimi, Sosyal Bilimler*

Social Sciences Teacher Training Project (1996-2008) in Turkey: Thoughts and Memories

Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, rahmicicek60@gmail.com

ABSTRACT

Within the scope of the project of restructuring the Education and Education Faculties in Turkey, which could be separated in 1994 with the cooperation of the Council of Higher Education (YÖK) and the World Bank, a talent that can be taught according to the needs in various fields is formed as the Secondary School Social Sciences Teacher Training Project. This is the result of one of the three education faculties that emerged since 1996, the preparation phase and demonstration that started in 1996-1998 at Karadeniz Technical University Fatih Faculty of Education and the experiences experienced in the surviving phase in 1998-2008 are the basic formations that are formed. In the report; the contribution provided to the project panel studies held once a month as a faculty member of the "Social Sciences Education Department" as it was called at the time, and the support provided to the faculty members of the education faculties of various universities during the project's final stages will be emphasized. In addition, brief information will be provided about the project booklet prepared and turned into printed material by the Council of Higher Education, and the problems experienced in practice at that time will be emphasized. The booklet prepared as the Social Sciences Education Project and the main topics included in this booklet will be discussed. While the education faculties were restructured with the regulation made in 1997 within the scope of the project, the problems experienced in the formation of the departments and the reactions of the academic staff and the structuring problems implemented by Karadeniz Technical University based on the project are among the topics to be discussed. Again, within the scope of the project, the problems experienced with the implementation studies initiated since 1998 and the memories and thoughts related to these will be included. The positive and negative aspects of the project, which was gradually liquidated after 2008, will be evaluated. In this context, historical information will be given about the teacher training experience in a period (1996-2008) that constitutes the historical background of teacher training programs in Turkey.

Keywords: *Teacher training, teacher education, social sciences*

117. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılığı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi[1]

Lisansüstü Öğrencisi Esra DEMİR BOLAT, Millî Eğitim Bakanlığı, Bolu, Türkiye, esrabatuhanberat2011@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Fatih KÜÇÜKKARA, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye, mfatihkucukkara@ef.ibu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan nicel bir araştırmadır. Erken çocukluk dönemi, bireyin bilişsel, sosyal, duygusal ve dil gelişiminin en hızlı ve en hassas olduğu kritik bir evredir. Bu nedenle, bu dönemde görev alacak öğretmenlerin çocukların gelişim süreçlerini en iyi şekilde destekleyebilecek bilgi, beceri ve tutumlara sahip olmaları büyük önem arz etmektedir. Yüz yüze iletişimin yerini çoğu zaman dijital etkileşimlere bırakmasına ve bireylerin iletişim becerilerinde azalmaya neden olabilmektedir. Öğretmen adayları özelinde düşünüldüğünde, sosyal medya bağımlılığı mesleki yeterlikleri olumsuz etkileyebilecek bir risk faktörü olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, araştırmada üniversitelerin okul öncesi eğitimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı düzeyleri ile etkili iletişim becerileri arasındaki ilişki, ilişkisel tarama modeli doğrultusunda ele alınmaktadır. Veri toplama sürecinde, araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu'nun yanı sıra Etkili İletişim Becerileri Ölçeği ve Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği kullanılmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, öğretmen adaylarının dijital medya ile kurdukları ilişkinin iletişim yeterliklerine olan etkisini ortaya koyarak, öğretmen yetiştirme programlarında iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırmaya toplam 450 üniversite öğrencisi katılmıştır. Bulgular, kadın ve erkek katılımcıların söz konusu değişkenlerde benzer düzeylerde puanlar aldığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların sosyal medya kullanma sürelerine göre sosyal beceri ve iletişim becerilerinin anlamlı düzeyde farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Analiz bulguları, Ego Dili ile Etkili Dinleme, Empati ve Genel İletişim arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, Etkili Dinleme ile Empati ve Genel İletişim arasında da çok yüksek düzeyde anlamlı pozitif korelasyon bulunmuştur. Benzer biçimde, Empati ile Genel İletişim arasında da yüksek düzeyli pozitif ilişki saptanmıştır. Bununla birlikte, Sosyal Medya Kullanım Süresi değişkeni ile Ego Dili, Etkili Dinleme, Empati ve Genel İletişim arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Bu durum, sosyal medya kullanım süresi arttıkça bireylerin iletişim becerilerinde azalma eğilimi olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya Bağımlılığı, İletişim Yeterlikleri, Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi, Dijitalleşmenin Etkileri*

[1] Bu çalışma ilk yazarın yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Examining The Relationship Between Social Media Addiction and Communication Skills of Preschool Teacher Candidates[1]

Graduate Student Esra DEMİR BOLAT, Ministry of National Education, Bolu, Türkiye,

esrabatuhanberat2011@gmail.com

Assist Prof Muhammed Fatih KÜÇÜKKARA, Bolu Abant İzzet Baysal University, Bolu, Türkiye,

mfatihkucukkara@ef.ibu.edu.tr

ABSTRACT

This study is a quantitative research that aims to examine the relationship between preservice preschool teachers' social media addiction levels and their communication skills. Early childhood is a critical stage in which an individual's cognitive, social, emotional and language development is the fastest and most sensitive. Therefore, it is of great importance that teachers who will work in this period have the knowledge, skills and attitudes that can support children's developmental processes in the best way. Face-to-face communication is often replaced by digital interactions and may lead to a decrease in individuals' communication skills. In the case of pre-service teachers, social media addiction is considered as a risk factor that may negatively affect professional competencies. In this context, in this study, the relationship between social media addiction levels and effective communication skills of pre-service teachers studying in preschool education departments of universities is examined in line with the relational screening model. In the data collection process, in addition to the Demographic Information Form prepared by the researcher, the Effective Communication Skills Scale and Bergen Social Media Addiction Scale are used. The findings of the study are expected to contribute to the creation of strategies to improve communication skills in teacher training programs by revealing the effect of the relationship that pre-service teachers establish with digital media on their communication competencies. 450 university students participated in the study. The findings revealed that male and female participants scored at similar levels in the variables in question. It reveals that social skills and communication skills of the participants do not differ significantly according to the duration of social media use. The findings of the analysis show that there are highly positive and significant relationships between Ego Language and Effective Listening, Empathy and General Communication. Likewise, a very high level of significant positive correlation was found between Effective Listening and Empathy and General Communication. Similarly, a high level positive correlation was found between Empathy and General Communication. On the other hand, significant negative correlations were found between Social Media Usage Duration and Ego Language, Effective Listening, Empathy and General Communication. This suggests that as the duration of social media use increases, there may be a tendency to decrease in individuals' communication skills.

Keywords: *Social Media Addiction, Communication Competencies, Preschool Teacher Education, Effects of Digitalization*

[1] This study was produced from the first author's master's thesis.

118. Bayburt Türk Ocağı ve Halkevinin Vatandaşlık Bilinci Oluşturmaya Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, demircioglu@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Adem SAKA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sadem7240@gmail.com

ÖZET

Atatürk Dönemi Türkiye'de modernleşme adımlarının atıldığı en önemli süreçlerden birisidir. Bu süreçte eğitim temel bir araç olarak kullanılmış ve ulus devlet inşa sürecinin en önemli unsuru olmuştur. Bu çerçevede, eğitim, kültür, sanat ve toplumsal yapıda önemli reformlar yapılmıştır. Atatürk Dönemi'nde reformların hayata geçirilmesi için kurumlar kurulmuştur. Türk Ocakları ve Halkevleri bu doğrultuda kurulan iki önemli kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan bu iki kurum, geniş kitlelere hitap eden birer eğitim ve kültür merkezi olarak faaliyet göstermiş ve Cumhuriyet ilkelerinin topluma aktarılmasını sağlamışlardır. Bu bağlamda, Bayburt'ta da faaliyet gösteren Türk Ocağı ve Halkevi, resmi eğitim sisteminin dışında halkın sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklere katılımını teşvik ederek yaygın eğitim açısından önemli bir işlev görmüşlerdir. Cumhuriyetin ilkelerini halka taşıyan her iki kurum vatandaşlık bilincinin inşasında önemli rol oynamıştır. Bu bağlamda Bayburt özelinde gerçekleştirilen çalışmalar hem yerel hem de ulusal ölçekte toplumsal kalkınmayı desteklemiş ve bireylerin modern yurttaşlık anlayışını benimsemelerine katkıda bulunmuştur. Ayrıca, Bayburt Türk Ocağı ve Halkevi'nin yürüttüğü etkinlikler, halkın eğitim ve kültür seviyesini artırmış ve Cumhuriyet rejiminin temel ilkelerinin benimsenmesini perçinlemiştir. Bayburt Türk Ocağı vatandaşlık eğitimi çerçevesinde bir dizi faaliyet yürütmüşlerdir. Bu faaliyetler arsında konferanslar önemli bir yer tutmaktadır. Konferanslar aracılığıyla halka milli kimlik ve Cumhuriyet'in felsefesi kazandırılmaya çalışılmaktaydı. Konferansların dışında düzenlenen panel ve etkinlikler de benzer bir amaca hizmet etmekteydi. 1931 yılında Türk Ocaklarının kapatılmasını takiben onun yerine Halkevleri Kuruldu. Bu kurumun kurulmasındaki temel gaye sıradan vatandaşlara daha hızlı ve kolay ulaşabilmekti. Halkevleri, okuma-yazma kursları, halk derslikleri ve sosyal etkinliklerle vatandaşların eğitilmesini sağlamıştır. Bayburt Halkevi de bu çerçevede faaliyetlerini yürütmüştür. Bu çalışmanın amacı, Bayburt Türk Ocağı ve Halkevi'nin Atatürk Dönemi vatandaşlık eğitimine katkılarını inceleyerek, bu kurumların vatandaşlık bilinci kazandırma ve Cumhuriyet ilkelerinin benimsetilmesi sürecindeki rollerini değerlendirmektir. Çalışma tarihsel yöntem çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen veriler doküman incelemesi anlayışıyla analiz edilmiştir. Sonuç olarak, Bayburt Türk Ocağı ve Halkevi'nin faaliyetleri Atatürk Dönemi Cumhuriyet felsefesinin yerel düzeyde nasıl uygulandığını gösteren önemli örneklerdendir. Bu kurumlar, düzenledikleri konferanslar, halk dersleri ve kütüphane çalışmaları ile vatandaşlık bilincini güçlendirirken, tiyatro, müzik ve folklor etkinlikleri aracılığıyla da milli kimliğin pekişmesine katkı sunmuşlardır. Aynı zamanda, Cumhuriyet'in temel değerlerini yaygınlaştırarak toplumsal dönüşümü hızlandırmış ve siyasal bilincin gelişmesine zemin hazırlamışlardır.

Anahtar Kelimeler: *Bayburt Türk Ocağı, Bayburt Halkevi, Yaygın Eğitim, Cumhuriyet İnkılapları*

Evaluation of the Educational Activities of Bayburt Türk Ocağı and Halkevi in Terms of Citizenship

Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, demircioglu@trabzon.edu.tr

Graduate Student Adem SAKA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, sadem7240@gmail.com

ABSTRACT

The Atatürk Era marks one of the most significant periods in Turkey's modernization efforts. During this period of time, education was utilized as a fundamental instrument and played an unquestionable role in the process of building a nation-state. In this context, large-scale reforms were carried out in the fields of education, culture, arts, and social structure. To implement these reforms, new institutions were established. Among the most prominent of these were the Türk Ocakları and the Halkevleri. Founded in the early years of the Republic, these two leading institutions operated as educational and cultural centers that reached broad segments of the public and served to transmit the principles of the Republic to the wider population. In this regard, the Türk Ocakları and the Halkevleri in Bayburt also fulfilled a significant role in terms of non-formal education by encouraging public participation in social, cultural, and educational activities beyond the boundaries of the formal education system. Both institutions fulfilled an essential function in the construction of citizenship consciousness and in conveying the principles of the Republic to the people. The activities conducted in Bayburt, in particular, turned to a good purpose in terms of social development at both local and national levels and helped individuals adopt a modern understanding of citizenship. Furthermore, the educational and cultural advances implemented by the Bayburt Türk Ocağı and Halkevleri paved the way of raising the intellectual and cultural level of the public and reinforced adherence to the core principles of the Republican regime. Within the framework of citizenship education, the Bayburt Türk Ocağı initiated a range of activities, among which public conferences held a prominent place. Through these conferences, efforts were made to instill in the public a sense of national identity and to promote the philosophy of the Republic. Along with these conferences, panels and various other events also served similar objectives. After the closure of the Türk Ocakları in 1931, the Halkevleri were established on behalf of replacing them. The main aim of these new institutions was to reach ordinary citizens more efficiently and effectively. The Halkevleri offered literacy courses, public classrooms, and social activities to ensure the education of the populace. The Bayburt Halkevleri entered in the force in accordance with these purposes. The aim of this study is to examine the contributions of the Bayburt Türk Ocağı and Halkevi to citizenship education in the course of the Atatürk Era, and to analyze their roles in fostering citizenship awareness and in facilitating the internalization of the principles of the Republic. The study was conducted within the framework of historical research methodology. The data obtained were analyzed via document analysis. In conclusion, the activities of the Bayburt Türk Ocağı and Halkevi represent noteworthy examples of how the Republican philosophy of the Atatürk Era was applied at the local level. These institutions, through conferences, public lectures, and library services, contributed to strengthening citizenship awareness, and through theater, music, and folklore activities, they also helped consolidate national identity. At one and the same time, by promoting the core values of the Republic, they stimulated social transformation and laid the foundation for the development of political consciousness.

Keywords: *Bayburt Türk Ocağı, Bayburt Halkevi, Non-Formal Education, Republican Reforms*

119. Teknoloji Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojilerinin Etkinliğine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Dr. Öğr. Üyesi Cengiz GÜNDÜZALP, Kafkas Üniversitesi, Kars, Türkiye, cengizgunduzalp@kafkas.edu.tr

ÖZET

Yapay zekâ teknolojilerinin eğitim alanında kullanımının derslerdeki etkinliği son yıllarda araştırılan popüler konular arasında yer almaktadır. Bununla birlikte derslerde kullanılan yapay zekâ teknolojilerinin öğrencilerin öğrenme deneyimlerine olan etkileri nitel araştırmalar ile daha iyi anlaşılabileceğinden alanda daha fazla nitel çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda derslerde yapay zekâ teknolojilerini kullanan öğrencilerin deneyimlerine ilişkin görüşlerini incelemek önemlidir. Bu çalışma, derslerinde yapay zekâ teknolojilerini kullanan öğrencilerin bu teknolojilere ilişkin görüşlerini farklı değişkenler açısından ortaya koymak amaçlamaktadır. Çalışma durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışma Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören toplam 80 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın uygulama süreci Bilişim Teknolojileri dersi kapsamında toplam sekiz haftada gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonrasında katılımcılarla görüşmeler yapılmıştır. Öğrenciler derslerde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımının derse yönelik ilgi (f=60) ve motivasyonlarını artırdığını (f=60) ve öğrenme deneyimlerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında öğrencilerin önemli bir çoğunluğu, derse yönelik olumlu tutum geliştirme ve yeni bilgi ve beceriler edinme konularında bu teknolojilerin kendilerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin çoğu bu teknolojilerin kullanımının kolay (f=62) olduğunu belirtmişlerdir. Birçok öğrenci bu teknolojileri sevdiğini (f=65) ve eğlenceli (f=60) bulduklarını belirtmişlerdir. Ancak bazı öğrenciler bu teknolojileri sevmediğini (f=13), eğlenceli bulmadığını (f=13) ve kullanırken hayal kırıklığı yaşadıklarını (f=12) ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğu bu teknolojileri diğer derslerde (f=64) ve günlük yaşamda kullanabileceklerini (f=60) belirtmişlerdir. Bu bağlamda yapay zekâ teknolojileri, öğrencilerin derse yönelik ilgi ve motivasyonlarını artırma ve derse karşı olumlu tutumlar geliştirmelerini sağlamada kullanılabilir. Bu teknolojiler öğrencilerin öğrenme deneyimleri geliştirebilir ve onların yeni bilgi ve beceriler edinmelerine yardımcı olabilir. Aynı zamanda bu teknolojiler ile öğrencilerin farklı derslere yönelik ön yargıları ortadan kaldırılabilir. Öğrenciler tarafından eğlenceli ve kullanımının kolay olduğu düşünüldüğünde bu teknolojiler farklı derslerde ve günlük hayatta farklı amaçlara ulaşmak için etkili bir şekilde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, Eğitim, Öğretmen Adayları, Durum Çalışması*

Opinions of Prospective Teachers on the Effectiveness of Artificial Intelligence Technologies in Technology Education

Asst. Prof. Cengiz GÜNDÜZALP, Kafkas University, Kars, Türkiye, cengizgunduzalp@kafkas.edu.tr

ABSTRACT

The effectiveness of the use of artificial intelligence technologies in education is among the popular topics researched in recent years. However, since the effects of artificial intelligence technologies used in courses on students' learning experiences can be better understood through qualitative research, more qualitative studies are needed in the field. In this context, it is important to examine the views of students regarding their experiences using artificial intelligence technologies in classes. This study aims to reveal the views of students who use artificial intelligence technologies in their courses regarding these technologies in terms of different variables. The study was designed as a case study. The study was conducted with a total of 80 pre-service teachers studying at the faculty of education of a state university in Turkey. The implementation process of the study was carried out in a total of eight weeks within the scope of the Information Technologies course. After the application, interviews were conducted with the participants. Students stated that the use of artificial intelligence technologies in courses increased their interest (f=60) and motivation (f=60) in the course and improved their learning experiences. In addition, a significant majority of students stated that these technologies helped them develop a positive attitude towards the course and acquire new knowledge and skills. Most students stated that these technologies were easy to use (f=62). Many students stated that they liked (f=65) these technologies and found them fun (f=60). However, some students stated that they did not like these technologies (f=13), did not find them fun (f=13), and were disappointed while using them (f=12). Most of the students who participated in the study stated that they could use these technologies in other courses (f=64) and in daily life (f=60). In this context, artificial intelligence technologies can be used to increase students' interest and motivation towards the course and to help them develop positive attitudes towards the course. These technologies can enhance students' learning experiences and help them acquire new knowledge and skills. At the same time, with these technologies, students' prejudices towards different courses can be eliminated. Considered fun and easy to use by students, these technologies can be used effectively to achieve different purposes in different courses and in daily life.

Keywords: *Artificial Intelligence, Education, Pre-Service Teachers, Case Study*

120. Uluslararası Dil Olarak İngilizce Öğretimi Paradigması Odaklı Öğretim, Materyal, Ölçme-Değerlendirme ve Öğretmen Eğitimi Konusunda Öğretmen Görüşleri: Ortak Akıl Yoluyla Karşılaştırmalı Bir Analiz

Doç. Dr. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sakirecetinkaya@trabzon.edu.tr

ÖZET

İngilizcenin küresel ve gelişen statüsü, geniş kullanıcı ve kullanım yelpazesi, yani bir tür dilsel karmaşa ile karakterize edilmektedir. Bu statü ve yaşanan demografik değişiklikler en önemli ilgili taraf olan öğretmen ve öğrencileri, öğretim, materyal geliştirme, ölçme ve değerlendirme ve öğretmen eğitimi ile ilgili yerleşik ve geleneksel Anglofon merkezli İngilizce dil öğretimi varsayımlarını sorgulamaya teşvik etmiştir. Bu dilsel karmaşa atmosferinde ortaya çıkan yeni yaklaşımlardan biri de Uluslararası Dil Olarak İngilizce Öğretimi'dir (TEIL). Bu yaklaşım, eleştirel düşünmeyi teşvik ederek, öğrenci ve öğretmenleri stratejik yetkinliklerle donatmayı ve onları küresel iletişim bağlamlarına hazırlamayı amaçlamaktadır. Ancak bu paradigma değişimi, yabancı dil eğitimi alanında onaylama ve karşıt olma gibi iki keskin uçta karmaşık duygulara sebebiyet vermiştir ve bu nedenle, konunun tüm farklı açılardan ele alınarak kapsamlı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, bu kongrede sunulacak olan mevcut durum çalışması, İngiliz Dili Eğitimi (ELT) alanında yüksek lisans yapan ve 16 haftalık bir TEIL dersine kaydolmuş olan 2 öğrenciyle yürütülmüştür. Çalışma, biri aktif biri ise aktif olmayan iki öğretmenin EIL odaklı sözlü ve yazılı dil öğretimi, materyaller, değerlendirme ve öğretmen eğitimi konularındaki görüşlerini derinlemesine ve karşılaştırmalı olarak keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, katılımcılarla etkileşimli bir ortamda odak grup görüşmesi yapılarak, konunun öğretmen perspektifinden daha derin bir şekilde anlaşılması için kolektif akıl oluşturulmuştur. Kollektif akıl, farklı bireylerin bilgi birikimi, deneyimleri ve görüşmelerini bir araya getirmesi sebebiyle, bireysel mülakatlarla ulaşılamayacak zenginlikte veriler ve içgörüler ortaya çıkarabilme potansiyeline sahiptir ve mevcut çalışma da bu yüzden tercih edilmiştir. Verilerin nitel analizi hâlen devam etmekte olup, güvenilirlik ve geçerliliği sağlamak amacıyla hem manuel hem de Yapay Zekâ desteğiyle yürütülmektedir. Bulgular, konferansta sunulacak ve tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *TEIL, İngilizce Öğretmenleri, Öğretmen Görüşleri, Nitel Araştırma*

Teachers' Views On TEIL-Oriented Instruction, Materials, Assessment, And Teacher Training: A Comparative Analysis Through Shared Wisdom

Assoc. Prof. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, sakirecetinkaya@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The global and evolving status of English marked by linguistic complexity and a wide range of users and uses, i.e., a kind of linguistic messiness, has encouraged the related parties to question the entrenched and traditional Anglophone-centred English Language Teaching assumptions related to instruction, materials development, assessment and evaluation, and teacher education. One new approach that has emerged in this linguistic messiness is Teaching English as an International Language (TEIL), which aims at empowering both teachers and students through promoting critical thinking, equipping them with strategic competence, and preparing them for global communication contexts. However, that paradigm shift has provoked mixed feelings in foreign language education, and therefore the issue needs to be investigated further from diverse angels to ensure a complete understanding. Therefore, the current case study was conducted with a cohort of 2 graduate students majoring in English Language Teaching (ELT) who were enrolled in a 16-week TEIL course. The study aimed at exploring the perceptions of one active and one inactive teacher regarding EIL-oriented oracy and literacy instruction, materials, assessment and evaluation, and teacher training and education in a comparative fashion. To that end, a focus group interview was conducted in an interactive atmosphere with the participants to let collective wisdom ensure a deeper understanding of the issue from teacher perspectives. Collective wisdom has the potential to reveal a wealth of data and insights that cannot be reached through individual interviews, as it brings together the knowledge, experiences and views of different individuals, which justifies its utilisation as the main data gathering technique in the current study. The qualitative analysis of the data is currently underway, being conducted manually with the assistance of Artificial Intelligence to ensure both trustworthiness and reliability, and the findings will be presented and discussed at the conference.

Keywords: *TEIL, English Language Teachers, Teacher Perceptions, Qualitative Research*

121. Doğrusal İlişkilerin Öğretiminde Tahmini Öğrenme Yol Haritalarına Dayalı Sınıf İçi Uygulamaların Tasarımı

Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Merve ÖZEL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, zeynepmerve_ozel23@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Derya ÇELİK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, deryacelik@trabzon.edu.tr

ÖZET

Doğrusal ilişki kavramı fonksiyonların öğretimine temel oluşturmakla birlikte, doğrusal denklem/eşitsizlikler ve sistemlerinin özellikle grafiksel çözüm süreçlerini anlamak açısından önem arz eder (Özkaya,2021). Diğer taraftan doğrusal ilişki kavramını anlamlandırma, gerçek yaşam bağlamlarında kullanma ve yorumlama, farklı temsillerinin (tablo, grafik, sembolik gibi) karakteristik özelliklerini tanımlamada öğrencilerin çok çeşitli kavram yanılgılarına ve güçlüklere sahip olduğu bilinmektedir (Özkaya,2021; Tekay & Doğan,2015). Doğrusal ilişki kavramının öğretimi ve bu kavrama dönük öğrencilerin sağlam anlamalar inşa etmesi için öğrencilerin zihinsel süreçlerinin irdelenmesi çeşitli çalışmalarda önerilmiştir (Tekay & Doğan,2015). Bu temel gerekçeden hareketle ortaokul öğrencilerinin doğrusal ilişki kavramını anlamalarını destekleyen bir tahmini öğrenme yol haritası (hypothetical learning trajectory) geliştirmek ve bu yol haritası aracılığıyla öğrencilerin bilişsel gelişimlerini incelemek amaçlandığı bir çalışma planlanmıştır. Tahmini öğrenme yol haritaları, öğrenme sürecinin önceden planlanmış bir yapıda ilerlemesini sağlarken, öğretmen ve öğrencilerin sosyal etkileşimiyle şekillenen dinamik bir öğrenme ortamı sunmaktadır (Meletiou-Mavrotheris vd.,2015). Bu yol haritaları, kavramsal anlama odağında öğrencilerin bilişsel gelişimlerini destekleyecek faaliyetleri ve olası zihinsel süreçleri kapsayacak şekilde tasarlanmaktadır ve öğrencilerin öğrenmelerine göre düzenlenmektedir (Clements & Sarama, 2004). Ellis ve Özgür (2024), cebir öğretiminde öğrenme yörüngelerinin etkililiğine dair çalışmaların genişletilebileceğini vurgulamış, bu bağlamda doğrusal ilişkilerin öğretimine yönelik tahmini öğrenme yol haritalarına dayalı uygulamaların önemine işaret etmiştir. Belirlenen amaç doğrultusunda öncelikle doğrusal ilişkilerle ilgili öğrenci kavram yanılgıları ve zorluklarına ilişkin kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Doğrusal ilişki kavramının yapısı ve geçmişten günümüze öğretim programlarda ele alınış biçimi dikkate alınarak öğrenme hedefleri belirlenmiştir. Bu öğrenme hedefleri ve öğrenci anlamalarına ilişkin literatür doğrultusunda; öğrenme etkinlikleri planlanmıştır. Son aşamada öğrencilerin öğrenmesine ilişkin bir yol haritası önerilmiştir. Tasarlanan bu yol haritası çerçevesinde, çalışmanın bir sonraki aşamasında, öğrencilerin doğrusal ilişkilere dönük bilgisini nasıl oluşturduğu ve bu bilginin nasıl gelişim gösterdiğini inceleyen bir öğretim deneyi gerçekleştirilecektir. Bu öğretim deneyi ile geliştirilen tahmini öğrenme yol haritasının öğrenci anlamasına katkısı değerlendirilecek ve bu doğrultuda revizyon yapılacaktır. Çok daha kapsamlı bir çalışmanın bir parçası olarak bu bildiride doğrusal ilişkilerin öğretimine yönelik tahmini öğrenme yol haritası gelişim süreciyle birlikte sunulacaktır. Bu şekilde etkililiği literatürde ortaya konmuş tahmini öğrenme yol haritalarının geliştirilme süreci matematik disiplini özelinde detaylı bir şekilde ortaya konmuş olacaktır. Bu bildiri kapsamı tahmini öğrenme yol haritalarının diğer disiplinlerde de kullanımına dönük bir örnek sunması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Doğrusal İlişkiler, Tahmini Öğrenme Yol Haritaları, Cebir Öğrenme Alanı, Öğretim Deneyi*

Design of in-Class Applications Based on Hypothetical Learning Trajectory for Teaching Linear Relations

Graduate Student Zeynep Merve ÖZEL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, zeynepmerve_ozel23@trabzon.edu.tr

Professor Derya ÇELİK Trabzon University, Trabzon, Türkiye, deryacelik@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

While the concept of linear relationship is the basis for teaching functions, it is important for understanding the graphical solution processes of linear equations/inequalities and systems (Özkaya,2021).On the other hand, it is known that students have various misconceptions and difficulties in making sense of the concept of linear relationship, using and interpreting it in real life contexts, and defining the characteristic features of its different representations (such as tables, graphs, symbolic) (Özkaya,2021; Tekay & Doğan,2015). It has been suggested in various studies that students' mental processes should be analysed in order to teach the concept of linear relationship and for students to construct solid understandings of this concept (Tekay & Doğan,2015). Based on this basic rationale, a study was planned to develop a hypothetical learning trajectory that supports middle school students‘ understanding of the concept of linear relationship and to examine students’ cognitive development through this learning trajectory. Hypothetical learning trajectory ensure that the learning process proceeds in a pre-planned structure and provide a dynamic learning environment shaped by the social interaction of teachers and students (Meletiou-Mavrotheris etc.,2015). These learning trajectories are designed to cover activities and possible mental processes that will support students‘ cognitive development in the focus of conceptual understanding and are organised according to students’ learning (Clements & Sarama, 2004). Ellis and Özgür (2024), emphasised that studies on the effectiveness of learning trajectories in algebra teaching can be expanded, and in this context, they pointed out the importance of applications based on hypothetical learning trajectories for teaching linear relations. In line with the determined purpose, firstly, a comprehensive literature review was conducted on student misconceptions and difficulties related to linear relations. Learning objectives were determined by considering the structure of the concept of linear relationship and the way it has been handled in curricula from past to present. In line with these learning objectives and the literature on student understanding, learning activities were planned. In the last stage, a learning trajectory for students' learning was proposed. Within the framework of this designed learning trajectories, in the next stage of the study, a teaching experiment will be conducted to examine how students form their knowledge of linear relationships and how this knowledge develops. The contribution of the hypothetical learning trajectories developed through this teaching experiment to student understanding will be evaluated and revisions will be made accordingly. As a part of a much more comprehensive study, in this paper, a hypothetical learning trajectory for teaching linear relations will be presented together with the development process. In this way, the development process of hypothetical learning trajectory, the effectiveness of which has been demonstrated in the literature, will be revealed in detail in the discipline of mathematics. The scope of this paper is important in terms of providing an example for the use of a hypothetical learning trajectory in other disciplines.

Keywords: *Linear Relationships, Hypothetical Learning Trajectory, Algebra Learning Domain, Teaching Experiment*

122. Algoritma ve Programlama Eğitiminde Üretken Yapay Zekâ Platformunun Öğrencilerin Programlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Lokman ŞILBIR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, lokmansilbir@trabzon.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Gülbahar Merve ŞILBIR, Trabzon Üniversitesi, *Trabzon, Türkiye,* gmervecakmak@trabzon.edu.tr

Öğr. Gör. Rabia KURNAZ, Trabzon Üniversitesi, *Trabzon, Türkiye,* rabiakurnaz@trabzon.edu.tr

ÖZET

Algoritma ve programlama eğitimi, problem çözme, hesaplamalı ve algoritmik düşünme becerileri geliştirme açısından öğrenciler için oldukça önemli bir eğitim olarak görülse de öğrenme süreçleri genellikle zorlayıcı olabilmektedir. Özellikle geleneksel öğretim yöntemlerinin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre ilerlemede ve öğrenmelerine yanıt vermede yetersiz kalması, programlama eğitiminde temel düzeyden karmaşık algoritmalar ve ileri düzey programlamaya geçişte problem oluşturabilmektedir. Bu bağlamda, ChatGPT'nin öğrenme süreçlerini kişiselleştirme, motivasyonu artırma ve bilgiye hızlı erişim gibi sunduğu fırsatlar göz önüne alındığında, eğitim süreçlerinde etkililiği, pedagojik uygunluğu ve potansiyel sınırlılıklarının detaylı araştırılması gerekmektedir. Bu nedenle, bu araştırma ile ChatGPT'nin algoritma ve programlama eğitiminde üniversite öğrencilerinin programlamaya yönelik öz yeterlilik algısı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Altun ve Mazman (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan Programlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algısı Ölçeği'nin veri toplama aracı olarak kullanıldığı ve toplam 41 öğrencinin katıldığı çalışmada, veriler betimsel istatistikler ve bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan öğrenciler deney (n=24) ve kontrol (n=17) grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Kontrol grubunda geleneksel yöntemlerle sunum ve sınıf içi uygulamalarla dersler yürütülürken, deney grubunda ise kontrol grubundan farklı olarak sınıf içi uygulamalarda öğrencilerin ChatGPT uygulamasından yardım alarak sürecin yürütülmesine izin verilmiştir. Araştırma kapsamında deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin programlamaya ilişkin öz-yeterlik algısı puanları değerlendirilmiştir. Bağımsız örneklemler t-testi analizi sonucunda gruplar arasında programlamaya ilişkin öz-yeterlik algısı değişkeni açısından istatistiksel olarak yorumlanmıştır. Yapılan bağımsız örneklemin ön test puanları arasında t-testi sonucunda, iki grup arasında istatistiksel olarak farklılık bulunmamıştır. Bu durum kontrol ve deney grubu ön test puan ortalamalarının istatistiksel olarak birbirinden farklı olmadığını göstermektedir. Kontrol ve deney grubu arasındaki ön test son test puanları arasında fark olup olmadığını belirlemek için fark puanları hesaplanmıştır. Kontrol ve deney grubunun ön test son test puanlarının fark ortalamaları sırasıyla 6,5 ve 8,47 olarak bulunmuştur. Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu durum algoritma ve programlama eğitiminde ChatGPT platformunun kullanımının öğrencilerin programlamaya ilişkin öz yeterlik algısına yönelik anlamlı bir farklılık oluşturmadığını göstermektedir. Bununla birlikte yapay zekâ destekli öğrenme ortamlarının eğitim ortamlarında kullanımının değerlendirmeye değer olduğu düşünülmektedir. Bu da gelecekteki öğretim tasarımlarında ChatGPT benzeri araçların daha etkin şekilde entegrasyonuna yönelik çalışmaları değerli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Algoritma ve Programlama Eğitimi, Yapay Zekâ, Öz Yeterlik, ChatGPT*

Examining the Effects of Generative Artificial Intelligence Platform on Students' Self-Efficacy Perception in Algorithm and Programming Education

Asst. Professor Lokman ŞILBIR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, lokmansilbir@trabzon.edu.tr

Lecturer Dr. Gülbahar Merve ŞILBIR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, gmervecakmak@trabzon.edu.tr

Lecturer Rabia KURNAZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, rabiakurnaz@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Algorithm and programming education is considered an essential field for students in terms of developing problem-solving, computational and algorithmic thinking skills. However, the learning processes are often challenging. Particularly, traditional teaching methods can be insufficient in addressing individual student needs and in progressing their learning, which can create issues when transitioning from basic concepts to complex algorithms and advanced programming. In this context, considering the opportunities offered by ChatGPT, such as personalizing learning processes, increasing motivation, and providing quick access to information, it is necessary to investigate its effectiveness, pedagogical suitability, and potential limitations in educational processes. Therefore, this study aims to examine the effects of ChatGPT on university students' self-efficacy perception in programming within the context of algorithm and programming education. The Programing Self-Efficacy Scale, adapted to Turkish by Altun and Mazman (2012), was used as a data collection tool, and the study involved 41 students. The data were analyzed using descriptive statistics and independent sample t-tests. The students were divided into two groups: the experimental group (n=24) and the control group (n=17). While the control group received traditional teaching methods with presentations and in-class activities, the experimental group was allowed to use the ChatGPT application for assistance during in-class activities, unlike the control group. The independent sample t-test results for the pre-test scores revealed no statistically significant difference between the two groups. This indicates that the control and experimental groups did not differ significantly in their pre-test score averages. To determine whether there was a difference between the pre-test and post-test scores between the control and experimental groups, the difference scores were calculated. The mean difference scores between the pre-test and post-test for the control and experimental groups were found to be 6.5 and 8.47, respectively. The independent sample t-test results showed no statistically significant difference between the two groups. This suggests that the use of the ChatGPT platform in algorithm and programming education did not result in a significant difference in students' self-efficacy perception regarding programming. Nevertheless, it is considered that the use of AI-supported learning environments in educational settings is worth further evaluation. This emphasizes the importance of future efforts to more effectively integrate tools like ChatGPT into instructional designs.

Keywords: *Algorithm and Programming Education, Artificial Intelligence, Self-Efficacy, ChatGPT*

123. İngilizce Öğretiminde Müziğin Kullanımına İlişkin Akademisyen Görüşleri

Prof. Dr. Meltem DÜZBASTILAR, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, meltemerol78@yahoo.com

Lisans Öğrencisi Saliha Melek ÖZCAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, salihamelek_ozcan21@trabzon.edu.tr

ÖZET

Müzik ve yabancı dil, insanların kendilerini ifade etmelerinde ve birbirleriyle iletişimde ortak bir zeminde buluşarak bilişsel faaliyetleri güçlendirmektedir. Yabancı dil öğretimi aşamasında müzik, keşfetmeye dönük beceriyi besleyen ve yüksek seviyeli bütünleme süreçlerini harekete geçiren bir oyun gibi algılanarak dilsel ve dil ötesi üretimlerle kişinin üretici dil gelişimini destekler. Destekleyici ve tamamlayıcı yapısı ile önemli bir öğretim aracı olarak kabul edilen müziğin bilişsel, duygusal ve bedensel alanlarda farklı birçok disiplinde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de bireyde istendik davranışlar oluşturma aşamasında olumlu katkılarda bulunduğu bilinmektedir. Birçok araştırmada müziğin, yabancı dil öğretiminde öğrenmeyi kolaylaştırdığı, hafızayı güçlendirdiği ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirerek bireylere motivasyon sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür incelendiğinde müziğin, yabancı dil öğretiminde kelime bilgisi, konuşma dilindeki akıcılık, dilbilgisi ve telaffuz yönündeki olumlu etki sağlayan çalışmalara rastlanmıştır. Ayrıca tüm bu kazanımların yanında eğlenceli yapısı sayesinde öğrencilerde yabancı dil dersine katılımı arttıran çalışma sonuçları da görülmüştür. Bunun yanında, derse olan ilgi düzeyinde ve güdülenmede artış görülen, öğrencilerin yabancı dil dersinde müziğin bir araç olarak kullanılmasında olumlu bir tutum sergiledikleri tespit edilen çalışmalar da bulunmaktadır. Buradan hareketle, bu araştırma, İngilizce öğretiminde müziğin kullanımına ilişkin akademisyen görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Ayrıca bu araştırmada, müziğin yabancı dil öğretimindeki yerini, akademisyenlerin İngilizce öğretiminde müziğe karşı tutumlarını, derslerinde müziği araç olarak kullanıp kullanmadıklarını, kullanıyorlarsa nasıl kullandıklarını, öğretim aşamasında müziği kullanmanın etkilerini belirlemek de amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışmada verileri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu uzmanlara gönderilmiş ve uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda görüşme formuna son hali verilmiştir. Akademisyenlerle yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak tablolaştırılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı Dil Öğretimi, İngilizce Öğretimi, Müzik Eğitimi*

Academician Views on the Use of Music in English Language Teaching

Prof. Dr. Meltem DÜZBASTILAR, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, meltemerol78@yahoo.com

Undergraduate Student Saliha Melek ÖZCAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye,

salihamelek_ozcan21@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Music and foreign language strengthen cognitive activities by meeting on a common ground for people to express themselves and communicate with each other. At the stage of foreign language teaching, music is perceived as a game that feeds the skill of discovery and activates high-level integration processes, and supports the productive language development of the person with linguistic and extralinguistic productions. It is known that music, which is accepted as an important teaching tool with its supportive and complementary structure, contributes positively to the formation of desired behaviours in individuals in foreign language teaching as in many different disciplines in cognitive, emotional and physical fields. In many studies, it has been concluded that music facilitates learning in foreign language teaching, strengthens memory and provides motivation to individuals by making learning more fun. When the related literature was examined, it was found that music has a positive effect on vocabulary, fluency in spoken language, grammar and pronunciation in foreign language teaching. In addition to all these gains, the results of studies that increase the participation of students in foreign language lessons thanks to its fun structure were also seen. In addition to this, there are also studies that show an increase in the level of interest and motivation in the lesson and that students have a positive attitude towards the use of music as a tool in foreign language lessons. From this point of view, this study aimed to determine the views of academics on the use of music in English language teaching. In addition, this research also aims to determine the place of music in foreign language teaching, academics' attitudes towards music in English language teaching, whether they use music as a tool in their lessons, how they use it if they use it, and the effects of using music in the teaching phase. In this study, which was conducted using qualitative research method, an interview form was prepared by the researchers to collect data. The interview form was sent to the experts and the interview form was finalised in line with the feedback from the experts. The data obtained from face-to-face interviews with academicians were subjected to content analysis, tabulated and various suggestions were made.

Keywords: *Foreign Language Teaching, English Language Teaching, Music Education*

124. Proje Tabanlı Öğretim ve Mühendislik Tasarımıyla K12 Düzeyinde 21. Yüzyıl Becerilerinin Gelişimi

Doç. Dr. Ali Kürşat ERÜMİT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kerumit@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Atakan KOÇHAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, atakan_kochan22@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, proje tabanlı öğretim yaklaşımı ve mühendislik tasarımı ilkelerinin temel eğitim düzeyindeki Bilişim Teknolojileri dersinde öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirme üzerindeki etkilerini incelemektedir. Çalışmanın amacı, App Inventor kullanarak mobil uygulama geliştiren öğrencilerin yaratıcılık, problem çözme, iletişim ve iş birliği gibi becerilerindeki değişimi değerlendirmektir. Araştırma, karma yöntem (mixed methods) desenine dayalı olarak yürütülmüş ve hem nicel hem de nitel veri toplama yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Araştırma, temel eğitim düzeyinde öğrenim gören 6. sınıf ortaokul öğrencilerinden oluşan 20 kişilik deney ve 20 kişilik kontrol grubuyla gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, proje grupları halinde çalışarak günlük yaşamda karşılaşılan bir soruna çözüm üretmek amacıyla mobil uygulama prototipleri tasarlamışlardır. Çalışmanın nicel boyutunda, uygulama öncesi ve sonrasında 21. yüzyıl becerileri ölçekleri uygulanmıştır. Elde edilen veriler, öğrencilerin tüm beceri alanlarında anlamlı bir gelişim gösterdiğini ortaya koymuştur ($p < .05$). Özellikle yaratıcılık ve problem çözme becerilerinde belirgin bir artış gözlemlenirken, iletişim ve iş birliği becerilerinde de önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu sonuçlar, proje tabanlı öğretim yaklaşımının temel eğitim düzeyindeki öğrencilerin bilişsel ve sosyal becerilerini geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir. Araştırmanın nitel boyutunda ise odak grup görüşmeleri, bireysel görüşmeler ve öğretmen gözlem notları kullanılmıştır. İçerik analizi sonuçları, öğrencilerin somut bir ürün ortaya koyma motivasyonuyla derse daha fazla ilgi gösterdiklerini ve öğrenme sürecinde daha aktif bir rol üstlendiklerini ortaya koymuştur. Ayrıca, mühendislik tasarımı ilkelerinin problem tanımlama, beyin fırtınası, prototip oluşturma ve test etme gibi aşamaları içermesi, öğrencilerin sistematik düşünme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamıştır. Bu süreçte öğrencilerin problem çözme odaklı bir yaklaşımla çalışmaları, öğrenme süreçlerine olan katılımlarını artırmıştır. App Inventor'ın blok tabanlı arayüzü, temel eğitim düzeyindeki öğrenciler için erişilebilir ve eğlenceli bir öğrenme ortamı sunmuş; bu durum dijital okuryazarlık ve özgüven düzeylerinde de artış sağlamıştır. Öğrenciler, mobil uygulama geliştirme sürecinde hem bireysel hem de grup çalışması becerilerini etkin bir şekilde kullanmışlardır. Araştırma bulguları, proje tabanlı öğretim ve mühendislik tasarımı yaklaşımlarının temel eğitim düzeyindeki Bilişim Teknolojileri derslerinde uygulanabilirliğini ortaya koymakta ve bu yaklaşımların öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini güçlendirdiğini vurgulamaktadır. Yenilikçi öğretim yöntemlerinin farklı eğitim seviyelerinde yaygınlaştırılmasının ve öğretmen eğitim programlarına entegre edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Araştırma, 21. yüzyıl becerileri temelli uygulamaların eğitim politikalarında önceliklendirilmesi gerektiğini ve bu tür uygulamaların temel eğitim düzeyinde öğrenme süreçlerini zenginleştirdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *21. Yüzyıl Becerileri, Proje Tabanlı Öğretim, Mühendislik Tasarımı*

Development of 21st Century Skills at the K12 Level Through Project-Based Teaching and Engineering Design

Assoc. Prof. Ali Kürşat ERÜMİT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kerumit@trabzon.edu.tr

Graduate Student Atakan KOÇHAN, Trabzon University, *Trabzon, Türkiye,* atakan_kochan22@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study examines the effects of the project-based teaching approach and engineering design principles on the development of 21st-century skills in students during Information Technology courses at the primary education level. The aim of the study is to evaluate the changes in students' creativity, problem-solving, communication, and collaboration skills as they develop mobile applications using App Inventor. The research was conducted using a mixed-methods design, combining both quantitative and qualitative data collection methods. The study was carried out with 6th-grade middle school students at the primary education level, consisting of a 20-student experimental group and a 20-student control group. Students worked in project groups to design mobile application prototypes aimed at solving real-life problems. In the quantitative dimension of the study, 21st-century skills scales were applied before and after the implementation. The data revealed that students showed significant improvement in all skill areas ($p < .05$). Notably, there was a marked increase in creativity and problem-solving skills, as well as significant progress in communication and collaboration skills. These results demonstrate that the project-based teaching approach is effective in enhancing the cognitive and social skills of students at the primary education level. In the qualitative dimension of the study, focus group interviews, individual interviews, and teacher observation notes were utilized. The results of the content analysis revealed that students showed greater interest in the course and took on a more active role in the learning process due to their motivation to produce a tangible product. Additionally, the inclusion of engineering design principles, such as problem identification, brainstorming, prototyping, and testing, contributed to the development of students' systematic thinking skills. The problem-solving-oriented approach adopted by students during this process increased their engagement in the learning activities. The block-based interface of App Inventor provided an accessible and enjoyable learning environment for primary-level students, which also led to an increase in their digital literacy and self-confidence. During the mobile application development process, students effectively utilized both individual and group work skills. The findings of the study highlight the applicability of project-based teaching and engineering design approaches in Information Technology courses at the primary education level and emphasize their role in strengthening students' 21st-century skills. The study underscores the importance of disseminating innovative teaching methods across different educational levels and integrating them into teacher training programs. It suggests that 21st-century skills-based practices should be prioritized in educational policies and that such practices enrich learning processes at the primary education level. In particular, problem-solving-oriented practices are thought to increase students' interest in learning processes.

Keywords: *21st-Century Skills, Project-Based Teaching, Engineering Design*

125. Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Web 2.0 Araçlarına İlişkin Bilgi Düzeyleri ve Web 2.0 Araçlarını Kullanım Amaçlarının İncelenmesi

Doç. Dr. Hava İPEK AKBULUT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, havaipek@trabzon.edu.tr

Öğretmen İsmihan Nur KALE, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, ismihannurkale@gmail.com

ÖZET

Web 2.0 araçları, bireylerin yerel ağlar üzerinde mevcut içerikleri değiştirmesine veya kendi ürünlerini oluşturabilmesine imkân tanıyan, aktif ve interaktif etkileşimler sunan araçlardır. Bu araçlar, bireylerin bilgiyi doğrudan elde ettikleri ortamdan, bilgiyi kullanabilen, yeni bilgiler ortaya koyan ve paylaşan bir ortama geçiş yaptığı internet ortamını sağlamaktadır. Web 2.0 araçları, içerik oluşturma, bu içeriği paylaşma, işbirlikli çalışma ve dosyalama gibi imkanlar sağlamaktadır. Bu araçlar, teknoloji ve eğitimdeki değişime sundukları destekle eğitim-öğretim ortamlarına uyarlanabilir, kavram öğretiminde kullanılabilir, öğrencilerin teknolojiye ve derse yönelik tutumlarını olumlu yönde değiştirebilir, öğrenci başarısını artırabilir, sorumluluk almalarını ve grup çalışması yapmalarını teşvik edebilir. Ayrıca, Web 2.0 araçları, öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin gelişimini destekleyebilir ve etkileşime dayalı bir öğrenme ortamı oluşturabilir. Fen bilimleri dersi, günlük yaşamla iç içe, soyut kavramlar içeren ve öğrencilerin kavram yanılgılarına sahip olduğu bir derstir. Bu bağlamda, Web 2.0 araçlarının kullanımı, dersin öğretimini daha zevkli, kalıcı ve bireysel öğrenmeyi destekleyici bir hale getirebilir. Aynı zamanda dersin verimini artırabilir, öğrencilerin motivasyonunu yükseltebilir ve derse karşı bakış açılarını olumlu yönde etkileyebilir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının Web 2.0 araçlarıyla ilgili bilgi düzeylerinin ve bu araçları kullanma amaçlarının incelenmesinin, hem öğretmen adaylarının bireysel gelişimleri hem de eğitim süreçlerinin iyileştirilmesi adına önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının Web 2.0 araçlarıyla ilgili bilgi düzeylerini, kullandıkları Web 2.0 araçlarını ve bu araçları kullanma amaçlarını belirlemektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması, bir olayı derinlemesine incelemek ve "Ne? Nasıl? Niçin?" gibi sorulara cevap aramak amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Çalışmanın örneklemi, 2023-2024 eğitim yılında 12 farklı üniversitenin 3. ve 4. sınıfında öğrenim gören 24 fen bilgisi öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, iki açık uçlu sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, öğretmen adaylarının Web 2.0 araçlarıyla ilgili tanımlamaları; kullanım amacı, avantajları, öğrenme ortamı, örnekleri, maliyeti ve tanımı gibi kategorilere ayrılmıştır. Öğretmen adaylarının en çok kullandıkları Web 2.0 araçları arasında Canva, Kahoot, Powtoon ve Storyboardhat yer almakta; bu araçları, afiş hazırlama, online sınav/quiz/anket yapma, video/animasyon üretme ve karikatür hazırlama amacıyla kullandıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Web 2.0 Araçları, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları*

Investigation of Pre-Service Science Teachers' Level of Knowledge on Web 2.0 Tools and Their Purposes of Using Web 2.0 Tools

Assoc. Prof. Hava İPEK AKBULUT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, havaipek@trabzon.edu.tr

Teacher İsmihan Nur KALE, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, ismihannurkale@gmail.com

ABSTRACT

Web 2.0 tools are tools that allow individuals to modify existing content or create their own products on local networks, offering active and interactive interactions. These tools provide an internet environment where individuals move from an environment that they obtain information directly to an environment where they can use information, create and share new information. Web 2.0 tools provide opportunities such as creating content, sharing this content, collaborative work and filing. These tools can be adapted to educational environments with the support they offer to the change in technology and education, can be used in concept teaching, can positively change students' attitudes towards technology and the course, can increase student achievement, and can encourage students to take responsibility and work in groups. Furthermore, Web 2.0 tools can support the development of students' higher order thinking skills and create an interactive learning environment. Science is a course that is intertwined with daily life, contains abstract concepts and students have misconceptions. In this context, the use of Web 2.0 tools can make the teaching of the course more enjoyable, permanent and supportive of individual learning. At the same time, it can increase the efficiency of the course, increase students' motivation and positively affect their perspectives towards the course. It is thought that examining the level of knowledge of pre-service science teachers about Web 2.0 tools and their purposes of using these tools is important for both the individual development of pre-service teachers and the improvement of educational processes. The aim of this study is to determine pre-service science teachers' level of knowledge about Web 2.0 tools, the Web 2.0 tools they use and their purposes of using these tools. Case study, one of the qualitative research methods, was used in the study. A case study is a research method that examines an event in depth and asks “What? How? Why?” is a method used to seek answers to questions such as. The sample of the study consisted of 24 pre-service science teachers studying in the 3rd and 4th grades of 12 different universities in the 2023-2024 academic year. A questionnaire consisting of two open-ended questions was used as a data collection tool. The data obtained in the study were analyzed by content analysis method. As a result of the analysis, pre-service teachers' definitions of Web 2.0 tools were divided into categories such as purpose of use, advantages, learning environment, examples, cost and definition. Canva, Kahoot, Powtoon and Storyboardhat were among the most frequently used Web 2.0 tools by pre-service teachers and it was determined that they used these tools for preparing posters, making online exams/quizzes/surveys, producing videos/animations and preparing cartoons.

Keywords: *Web 2.0 Tools, Pre-Service Science Teachers*

126. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Vatandaşlık ve Vatandaşlığa İlişkin Kavramlara Yönelik Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Testi Temelli Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi M. Talha ÖZALP, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, mtozalp@gmail.com

Arş. Gör. Mehmet YAVAŞ, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, Türkiye, myavas@kastamonu.edu.tr

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, Türkiye, kaymakci37@yahoo.com

ÖZET

Vatandaşlık eğitimi, bireylerin toplumsal hayata aktif katılımını sağlayan, demokratik değerleri benimsemelerine ve hak ve sorumluluklarını bilinçli bir şekilde yerine getirmelerine yardımcı olan temel bir eğitim sürecidir. Küreselleşen dünyada bireylerin sadece ulusal değil, aynı zamanda küresel düzeyde vatandaşlık bilinci geliştirmeleri giderek daha önemli hale gelmekte, bu durum da vatandaşlık eğitiminin kapsamını genişletmektedir. Aynı zamanda vatandaşlık eğitimi, bireylerin eleştirel düşünme, empati ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarını destekleyerek, demokratik toplumların sürdürülebilirliğine katkı sunan temel bileşenlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu süreçte kavram öğretimi, öğrencilerin soyut kavramları doğru anlamlandırmasını ve zihinsel şemalarını geliştirmesini sağlayan kritik bir öğrenme alanıdır. Özellikle sosyal bilgiler öğretimi bağlamında, vatandaşlıkla ilişkili temel kavramların doğru anlaşılması, öğrencilerin etkin vatandaşlık becerileri kazanmalarına katkıda bulunmaktadır. Bu çalışma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının vatandaşlık, vatandaş, vatan, millet, haklar, sorumluluk ve bağımsızlık kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, öğretmen adaylarının bu kavramlara yönelik algılarını ve kavramlar arası ilişkileri belirlemek amacıyla kelime ilişkilendirme testi (KİT) yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Türkiye'de bir eğitim fakültesinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Katılımcılardan her bir anahtar kavrama yönelik çağrıştırdıkları ilk beş kelimeyi yazmaları istenmiş ve elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, öğretmen adaylarının vatandaşlık ve ilgili kavramlara dair temel farkındalığa sahip olduklarını ancak bu kavramların bilimsel ve hukuki boyutlarına ilişkin bazı kavram yanılgıları taşıdıklarını ortaya koymuştur. Özellikle "vatandaşlık" kavramının daha çok hukuki statü ve haklarla ilişkilendirildiği, "vatan" ve "millet" kavramlarının ise daha çok duygusal ve kültürel çağrışımlara sahip olduğu belirlenmiştir. "Haklar" ve "sorumluluk" kavramlarının vatandaşlık bağlamında ele alındığı, ancak katılımcıların bu kavramlar arasındaki dengeli ilişkiyi tam olarak kuramadıkları gözlemlenmiştir. Çalışmanın bulguları, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının vatandaşlık eğitimi konusunda daha derinlemesine bir kavramsal çerçeveye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu doğrultuda, vatandaşlık eğitimi ve kavramsal öğretim süreçlerinde bilişsel yapıların daha etkin biçimde şekillendirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Vatandaşlık, Kelime İlişkilendirme Testi, Kavram Öğretimi, Bilişsel Yapı*

Cognitive Structures of Social Studies Pre-Service Teachers Regarding Citizenship and Citizenship-Related Concepts: A Word Association Test-Based Analysis

Asst. Professor M. Talha ÖZALP, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, mtozalp@gmail.com

Res. Asst. Mehmet YAVAŞ, Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye, myavas@kastamonu.edu.tr

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye, kaymakci37@yahoo.com

ABSTRACT

Citizenship education is a fundamental educational process that enables individuals to actively participate in social life, internalize democratic values, and consciously fulfill their rights and responsibilities. In an increasingly globalized world, fostering national and global citizenship awareness has become essential, broadening the scope of citizenship education. Moreover, citizenship education plays a crucial role in developing critical thinking, empathy, and social responsibility, contributing to the sustainability of democratic societies. In this context, concept teaching is a key pedagogical approach that facilitates students' comprehension of abstract concepts and enhances their cognitive schemas. In social studies education, an accurate understanding of fundamental citizenship-related concepts is essential for equipping students with active citizenship skills. This study examines social studies pre-service teachers' cognitive structures regarding citizenship, citizenship, homeland, nation, rights, responsibilities, and independence. The research employs the Word Association Test (WAT) to analyze participants' perceptions of these concepts and their interrelationships. The study sample consists of social studies pre-service teachers enrolled in an education faculty in Turkey. Participants were asked to list the first five words that came to mind about each key concept, and the collected data were analyzed using content analysis. The findings indicate that while pre-service teachers are fundamentally aware of citizenship and related concepts, they exhibit conceptual misconceptions regarding their scientific and legal dimensions. Specifically, the concept of "citizenship" was predominantly associated with legal status and rights, whereas "homeland" and "nation" evoked more emotional and cultural connotations. Furthermore, although the concepts of "rights" and "responsibilities" were considered within the citizenship framework, participants struggled to establish a balanced relationship between them. The findings suggest that social studies teacher candidates require a more comprehensive conceptual framework for citizenship education. In this regard, the study provides recommendations for enhancing cognitive structures in citizenship education and concept teaching processes.

Keywords: *Citizenship, Word Association Test, Concept Teaching, Cognitive Structure*

127. Birinci Nesil Kadın Öğretmen Adaylarının Refet Romanına İlişkin Görüşleri

Dr. Öğr. Üyesi M. Talha ÖZALP, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye, mtozalp@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, birinci nesil kadın öğretmen adaylarının Fatma Aliye'nin Refet romanına ilişkin görüşlerini ve bu eserin onların kariyer gelişimlerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Refet, Osmanlı toplumunda kadınların eğitim hakkı ve mesleki bağımsızlığı konularına vurgu yaparak, kadınların öğretmenlik mesleği aracılığıyla toplumsal statülerini nasıl yükseltebileceklerini ele almaktadır. Bu bağlamda, araştırma, romanın birinci nesil kadın öğretmen adaylarının kariyer gelişimi, toplumsal cinsiyet rolleri ve mesleki kimlik algıları üzerindeki etkilerini anlamayı hedeflemektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi çerçevesinde tasarlanmış olup, yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla veri toplanmıştır. Katılımcılar, farklı bölümlerde okuyan ve ailelerinde üniversite eğitimi almış birey bulunmayan birinci nesil kadın öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, görüşmeler veri doyumuna ulaşılana kadar devam ettirilmiş ve elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bulgular, Refet romanının katılımcılar üzerinde mesleki motivasyonu artırıcı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, romanın kadınların eğitim hakkı ve mesleki bağımsızlık mücadelesini vurgulayan yönlerinden etkilendiklerini belirtmişlerdir. Özellikle Refet'in ekonomik zorluklara rağmen eğitimini tamamlayarak öğretmen olma hedefini gerçekleştirmesi, katılımcıların kendi kariyer yolculuklarıyla ilişkilendirilmiştir. Birinci nesil öğrenci olmanın getirdiği ekonomik ve sosyal zorluklar bağlamında, katılımcılar romanın kadınların eğitime erişim mücadelesini günümüzle kıyaslamış ve geçmişteki kadar olmasa da devam eden bazı toplumsal engellerin varlığına dikkat çekmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlik mesleğinin bireysel bir kariyer yolu olmanın ötesinde, toplumsal sorumluluk içeren bir meslek olduğu düşüncesi romanın etkisiyle daha da pekişmiştir. Sonuç olarak, Refet romanı, birinci nesil kadın öğretmen adayları üzerinde mesleki motivasyonu destekleyici ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal değerini vurgulayıcı bir etki yaratmaktadır. Elde edilen bulgular, kadınların öğretmenlik kariyerini yalnızca bireysel bir başarı olarak değil, aynı zamanda kadınların toplumsal statüsünü yükselten bir araç olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Birinci Nesil, Kadın Öğretmen Adayları, Fatma Aliye, Refet Romanı*

First-Generation Female Teacher Candidates' Perspectives on The Novel Refet

Asst. Prof. M. Talha ÖZALP, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye, mtozalp@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to examine first-generation female teacher candidates' perspectives on Fatma Aliye's novel Refet and its impact on their career development. Refet highlights women's right to education and professional independence in Ottoman society, emphasizing how women could elevate their social status through the teaching profession. In this context, the study seeks to understand how the novel influences first-generation female teacher candidates' perceptions of career development, gender roles, and professional identity. The study was designed using a qualitative research approach, and data were collected through semi-structured interviews. The participants consisted of first-generation female teacher candidates from different academic disciplines who had no family members with a university education. The interviews continued until data saturation was reached, and the collected data were analyzed using content analysis. The findings indicate that Refet has a motivational effect on participants' professional aspirations. Participants reported being particularly influenced by the novel's emphasis on women's struggle for education and professional independence. Specifically, Refet's determination to complete her education and become a teacher despite economic hardships strongly resonated with the participants' career journeys. In the context of the economic and social challenges associated with being a first-generation student, participants compared the novel's depiction of women's educational struggles to contemporary experiences, noting that while these barriers have lessened over time, some social obstacles persist. Additionally, the idea that teaching is not merely a personal career choice but also a profession carrying social responsibility was reinforced by the novel's themes. In conclusion, Refet serves as a source of professional motivation and a reminder of the societal significance of teaching for first-generation female teacher candidates. The findings suggest that participants view teaching not only as an individual achievement but also as a means of elevating women's social status.

Keywords: *First-Generation, Female Teacher Candidates, Fatma Aliye, Refet Novel*

128. Giresun Türk Ocağı: Eğitim, Kültür ve Sosyal Hayata Katkıları

Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, mehmetozmenli@gmail.com

Öğretmen Serhat ÇAKMAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Giresun, Türkiye, serhatcakmak.1991@gmail.com

ÖZET

Fransız Devrimi, Avrupa başta olmak üzere milliyetçi yapıyı esas alan ulus devletlerin kuruluşuna ortam hazırlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu da Fransız Devrimi'nden etkilenmiş ve milliyetçi isyanlar sonucunda önemli toprak kayıpları yaşamıştır. Toprak kayıplarının ardından Osmanlı'da başlayan yeni dönemin mimarı Türk milliyetçileri olmuştur. Türk milliyetçileri, çeşitli dernekler kurarak Osmanlı Devleti'nin siyasi, kültürel ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmuşlardır. 1912 yılında kurulan Türk Ocakları, Osmanlı topraklarında kurulan etkili ve en uzun ömürlü sivil toplum kuruluşlarından biri olmuştur. Türk Ocakları hem Osmanlı'nın son dönemlerinde hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar devleti ile işbirliği içerisinde Türk milletinin gelişimine katkıda bulunmuştur. Giresun'daki ilk Türk Ocağı şubesi 1917'de kurulmuş ancak 1918'de faaliyetlerine ara vermiştir. 1925'te yeniden teşkilatlanarak faaliyetlerine devam eden ocak, bölgedeki halkın kültürel gelişimine büyük katkı sağlamıştır. 1924-1931 yılları arasında Giresun, Tirebolu, Görele, Alucra ve Şebinkarahisar'da toplam beş şube açılmıştır. Eğitim, hukuk, sanat, spor ve ekonomi gibi birçok alanda konferanslar düzenlenmiş, kültürel faaliyetler yürütülmüştür. Giresun Türk Ocağı, 1917'de "Ana Türk Yurdu" mecmuasını yayınlamış, 1924'ten itibaren yayınlanan "İzler" mecmuasına da önemli katkılarda bulunmuştur. Türk Ocakları, 1928 Harf Devrimi sonrası okuma-yazma kursları açarak yeni harflerin öğretiminde etkin rol oynamıştır. Kadınlara yönelik dikiş-nakış kursları düzenlenmiş, Trabzon'dan gelen uzmanlar eğitim vermiştir. Kütüphaneler kurularak halkın bilgiye erişimi artırılmış, 1928'de müze açılmıştır. Sanatsal etkinlikler kapsamında tiyatro gösterileri, konserler, musiki kursları ve futbol müsabakaları organize edilmiştir. Futbol, atletizm, denizcilik ve mıntıka heyetleri oluşturulmuş, sporcular yetiştirilmiştir. Giresun'da faaliyet gösteren Türk Ocağı şubeleri; okuma yazma kursları, yayın faaliyetleri, konferanslar, kütüphanecilik faaliyetleri, müze kurulması, sanat ve spor etkinlikleri gibi geniş bir yelpazede çalışmalar yürütmüşlerdir. 1917-1931 yılları arasında Türk Ocağı şubelerinin yürüttüğü bu çalışmalar sayesinde hem bölgesel hem de ulusal gelişime önemli ölçüde katkıda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Kültür, Türk Ocakları*

Giresun Turkish Hearth: Contributions to Education, Culture, and Social Life

Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ, Giresun University, Giresun, Türkiye, mehmetozmenli@gmail.com

Teacher Serhat ÇAKMAK, Ministry of National Education, Giresun, Türkiye, serhatcakmak.1991@gmail.com

ABSTRACT

The French Revolution paved the way for the establishment of nation-states based on nationalist structures, particularly in Europe. The Ottoman Empire was also influenced by the French Revolution, resulting in significant territorial losses due to nationalist uprisings. Following these territorial losses, the architects of the new era in the Ottoman Empire were Turkish nationalists. These nationalists contributed to the political, cultural, and social development of the Ottoman Empire by establishing various associations. Founded in 1912, the Turkish Hearths became one of the most effective and long-lasting civil society organizations established in the Ottoman lands. The Turkish Hearths have contributed to the development of the Turkish nation, both during the late Ottoman period and in cooperation with the state from the establishment of the Turkish Republic to the present day. The first Turkish Hearth branch in Giresun was established in 1917, but its activities were interrupted in 1918. It reorganized in 1925 and continued its activities, significantly contributing to the cultural development of the local population. Between 1924 and 1931, a total of five branches were opened in Giresun, Tirebolu, Görele, Alucra, and Şebinkarahisar. Conferences were held, and cultural activities were carried out in various fields such as education, law, arts, sports, and economics. Giresun Turkish Hearth published the “Ana Türk Yurdu” magazine in 1917 and contributed significantly to the publication of the “İzler” magazine, which began in 1924. After the 1928 Alphabet Reform, the Turkish Hearths played an active role in teaching the new alphabet by organizing literacy courses. Sewing and embroidery courses were arranged for women, with experts from Trabzon providing training. Libraries were established to increase public access to information, and a museum was opened in 1928. Artistic activities included theater performances, concerts, music courses, and football competitions. Football, athletics, maritime, and district committees were formed, and athletes were trained. The Turkish Hearth branches in Giresun carried out a wide range of activities such as literacy courses, publishing, conferences, library services, museum establishment, and cultural and sports events. Thanks to the efforts of the Turkish Hearth branches between 1917 and 1931, significant contributions were made to both regional and national development.

Keywords: Education, Culture, Turkish Hearths

129. Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Millî Kültür Unsurlarına Yer Verilme Durumunun İncelenmesi

Doç. Dr. Selman ABLAK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye, selmanablak@gmail.com

ÖZET

Milli kültür bir toplumun tarihi geçmişinden ve ortak değerlerinden beslenen zengin bir kimlik yapısını ortaya koymaktadır. Bu kimlik yapısının inşasında ve toplumsal aidiyet duygusunun oluşmasında dil, din, gelenek, görenek vb. birçok unsur rol oynamaktadır. Burada bahse konu unsurların devamlılığı bir anlamda milletlerin devamlılığını da sağlamaktadır. Bu nedenle milli kültürün aktarımı milletlerin devamlılığında büyük önem taşımaktadır. Eğitim, millî kültürün yeni nesillere aktarılmasında temel araçlardan biri olup, bu süreçte sosyal bilgiler dersi önemli bir rol oynamaktadır. Nitekim Türk Milli Eğitim Sistemi içerisinde sosyal bilgiler dersi, öğrencilere millî kültür unsurlarını kazandırmayı ve bu unsurların nesilden nesile aktarılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Öte yandan sosyal bilgiler dersi aracılığıyla milli kültürün bireylere kazandırılması aynı zamanda onların bilinçli birer vatandaş olmalarına ve birey-devlet ilişkilerini daha derinlemesine kurmalarına katkı sağlayacaktır. Bu araştırmada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bağlamında hazırlanan 2024 yılı 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında millî kültür unsurlarına ne sıklıkla ve ne şekilde yer verildiğini belirlemek amaçlamaktadır. Araştırma nitel desende doküman inceleme tekniği ile yürütülmüştür. Araştırmanın veri kaynağını Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından ders kitabı olarak okutulması kararlaştırılan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Sosyal Bilgiler 5 (1. ve 2. kitap) ders kitabı oluşturmuştur. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları 5. Sınıf düzeyindeki her iki kitapta da metinlerde ve görsellerde millî kültür unsurlarına genel olarak yer verildiğini, ancak bu unsurların çeşitliliği ve dağılımının dengeli olmadığını ortaya koymaktadır. Bu sonuçlardan hareketle ders kitabında millî kültür unsurlarının daha geniş ve kapsamlı bir şekilde yer verilmesi ve bu unsurların kitap geneline dengeli bir şekilde dağıtılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Bilgiler, Millî Kültür, Kültürel Unsurlar, Ders Kitapları*

An Analysis of The Inclusion of National Cultural Elements in the 5th Grade Social Studies Textbook

Assoc. Prof. Selman ABLAK, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye, selmanablak@gmail.com

ABSTRACT

National culture represents a rich identity structure derived from the historical background and shared values of a society. Various elements such as language, religion, traditions, and customs play a significant role in the construction of this identity and the formation of a sense of social belonging. The continuity of these elements ensures, to some extent, the continuity of nations themselves. Therefore, the transmission of national culture is of great importance in ensuring the continuity of nations. Education is one of the primary tools for transmitting national culture to new generations, and in this process, the social studies course plays a crucial role. Indeed, within the Turkish National Education System, the social studies course aims to instill national cultural elements in students and ensure the transmission of these elements from one generation to the next. Furthermore, through the social studies course, the acquisition of national culture by individuals will also contribute to their becoming conscious citizens and establishing a deeper connection with the state-citizen relationship. This study aims to determine how frequently and in what manner national cultural elements are incorporated into the 2024 5th-grade social studies textbook prepared within the framework of the "Turkey Century Education Model." The research was conducted in a qualitative design using document analysis technique. The data source of the research was the 5th-grade Social Studies textbook (Volume 1 and 2) for Middle Schools and Imam Hatip Secondary Schools, which was decided to be used as a textbook by the Ministry of National Education, Directorate of Curriculum and Instruction. Content analysis was used in the analysis of the obtained data. The research results indicate that both textbooks for the 5th grade include national cultural elements in the texts and visuals, but the diversity and distribution of these elements are not balanced. Based on these results, it is recommended that national cultural elements be presented in a broader and more comprehensive manner in the textbook, and that these elements be distributed more evenly throughout the book.

Keywords: *Social Studies, National Culture, Cultural Elements, Textbooks*

130. Değer Eğitim Programının Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Bireysel Değerleri Üzerindeki Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Harun KAHVECİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, psikolojik danışmanlık ana bilim dalı son sınıf öğrencilerinin değerlerinde bir program temelinde bir değişiklik olup olmadığını belirlemektir. Bu çalışmanın örneklemi, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik anabilim dalında okuyan 46 son sınıf öğrencisinden (kadın=35, erkek=11) oluşmaktadır. Bu çalışma, "PDR Etik ve Yasal Konular" dersi kapsamında yürütülmüştür. Ön test ve son test olarak "Kişisel Değerler Envanteri" kullanılmıştır. Ayrıca, bu araştırma, eylem araştırması yöntemini kullanan sınırlı bir çalışmadır. Veriler, t testi ve içerik analizi (eylem araştırması yönteminde) ile değerlendirilmiştir. Bu araştırma, beş tema çerçevesinde yapılmıştır: Disiplin ve sorumluluk, güven ve affetme, dürüstlük ve paylaşma, paylaşma ve saygı, saygı ve dürüstlük. Araştırma bulguları değerlendirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışmada eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Eylem araştırması, uygulayıcının uygulama sürecinde ortaya çıkan sorunları ortaya çıkarma sürecinde kendisi de uygulama içinde olan veya mevcut sorunları anlamak ve çözmek için sistematik veri toplama ve analizini içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu yöntemde yalnızca bilgi üretmek değil, aynı zamanda uygulamaları geliştirmek ve araştırma sırasında ortaya çıkan sorunları çözmek amaçlanmaktadır (Elliot, 1991). Özellikle eğitim uygulamalarını iyileştirme ve çalışanların izleme ve değerlendirme faaliyetlerini yürütme şeklini değiştirme amacı taşıyan bir araştırma modeli sunar (Ekiz, 2006). Bu yöntem, düşünce yapılarını ve eğilimlerini çözme ve yaşam perspektifini özgür bir şekilde inceleme açısından uygun nedenlere dayanır. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Ekşi tarafından yapılan "Kişisel Değerler Envanteri" ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Ayrıca, bu envanterin alt ölçeklerine dayanarak, "Disiplin ve Sorumluluk", "Güven ve Affetme", "Dürüstlük ve Paylaşma", "Saygı ve Dürüstlük", "Paylaşma ve Saygı" konularında öğrenciler her hafta düşüncelerini yazmışlardır. Daha sonra öğrenciler konu hakkında bilgilendirilmiş ve bir değişiklik olup olmadığı yazılmıştır. Buna dayanarak veriler toplanmıştır. Bu araştırmada Kişisel Değerler Envanteri son sınıf öğrencilerine uygulanmış ve veriler SPSS programında bağımsız t testi ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin Kişisel Değerler Envanteri'nin alt tutumları hakkındaki düşünceleri, her hafta ön test ve son test olarak ayrılmış ve her tutum için ifade edilenler bulunmaya çalışılmıştır. Her öğrenci ifadesi cümleler olarak kodlanmış ve kod listesi oluşturulmuştur. Daha sonra, envanterin alt tutumları için aynı kategorilerle temalar kaydedilmiştir Çalışma kapsamında, Schwartz'ın "Bireysel Değerler Envanteri" ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Buna ek olarak, Disiplin ve Sorumluluk, Güven ve Affetme, Dürüstlük ve Paylaşma, Saygı ve Paylaşma, Paylaşma ve Saygı alt faktörleri öğrenciler tarafından uygulama öncesi ve sonrasında belgelenmiştir. Bu belgelerde olumlu bir değişiklik olduğu görülmüştür. Bu açıdan, bu araştırma bir ön çalışma olarak önemli bir özelliğe sahiptir ve bu alanda benzer çalışmalara ne kadar ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Değerler, Disiplin, Sorumluluk, Affetme, Dürüstlük, Etik, Güven*

Effect of Values Education Program on Personal Values of Psychological Counseling Students

Asst. Prof. Harun KAHVECİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, hkahveci@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to reveal whether there is a change in the values of the senior psychological counseling students on a program basis. The sample of this study consisted of 46 senior students (female=35, male=11) studying in the Psychological Counseling and Guidance department of Fatih Faculty of Education at Trabzon University. This study was conducted within the scope of the "Ethical and Legal Issues in Psychological Counseling " course. "Personal Values Inventory" was used as a pre-test and post-test. In addition, this study employed the action research method. The data were analyzed with t-test and content analysis (in the action research method). This study was conducted within the framework of five themes: Discipline and responsibility, trust and forgiveness, honesty and sharing, sharing and respect, respect and honesty. The research findings were evaluated and suggestions were provided. The action research method was used in this study. Action research is a research approach that involves systematic data collection and analysis in order to understand and solve existing problems or problems in the implementation process (Yıldırım & Şimşek, 2006). This method aims not only to produce information but also to develop applications and solve problems that arise during the research (Elliot, 1991). It offers a research model that aims to improve educational practices and change the way individuals carry out the monitoring and evaluation activities (Ekiz, 2006). This method is based on appropriate reasons in terms of solving thought structures and tendencies and examining life perspective freely. "Personal Values Inventory" whose validity and reliability study conducted by Ekşi was applied as a pre-test and post-test. In addition, based on the subscales of this inventory, students wrote their thoughts every week on the subjects of "Discipline and Responsibility", "Trust and Forgiveness", "Honesty and Sharing", "Respect and Honesty", "Sharing and Respect". Later, students were informed about the subject and it was written whether there was a change or not. Data were collected based on this pattern. In this study, the Personal Values Inventory was applied to senior students and the data was analyzed with an independent t-test in the SPSS program. The students' thoughts about the sub-attitudes of the Personal Values Inventory were divided into pre-test and post-test each week and an attempt was made to find the statements for each attitude. Each student's statement was coded as sentences and a code list was created. Then, themes were recorded with the same categories for the sub-attitudes of the inventory. Within the scope of the study, Schwartz's "Personal Values Inventory" was applied as a pre-test and post-test. In addition, the sub-factors of Discipline and Responsibility, Trust and Forgiveness, Honesty and Sharing, Respect and Sharing, Sharing and Respect were documented by the students before and after the application. It was observed that there was a positive change in those documents. In this respect, this research has an important feature as a preliminary study and shows that similar studies are needed in this field.

Keywords: *Values, Discipline, Responsibility, Forgiveness, Honesty, Ethics, Trust*

131. İlkokul 1. Sınıf Matematik Ders Kitaplarında Yer Alan Problemlerin İncelenmesi

Arş. Gör. Beyzanur ŞAT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, beyzanurbayram@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ömer DEMİRCİ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, omer.demirci@erzincan.edu.tr

ÖZET

Matematik denildiğinde birçoğumuzun aklına “problemler” gelmektedir. Günlük hayatımızda da çokça karşılaştığımız problemler, matematik dersini bizler için bir ihtiyaç haline getirmektedir. Matematik problemleri, matematik öğretme ve öğrenmenin temel ve en önemli bileşeni olarak kabul edilmektedir (Akay ve Boz, 2009). Türnüklü ve Yeşildere’ye (2006) göre problem, zihni karmaşıklaştırdığı için bireyde oluşan merak sonucunda çözme isteği uyandıran ve bireyin ilk defa karşılaştığı bir durum olmasından hareketle çözme isteği uyandırıp belirli bir çözüm yolu bulunmayan durumlardır. Posamentier ve Krulik (2019)’e göre ise problem bireylerin karşılaştığı, çözüm yapılması gereken ve çözüm yolunun doğrudan belirlenemediği durumlardır. Problemler bireyin üst düzey düşünme becerilerini geliştirir, günlük hayatta karşılarına çıkabilecek problemlerin üstesinden gelmelerini sağlar ve problem çözme noktasında bireyi geliştirir. Ayrıca problemler ile öğrencilerin erken yaşta karşılaşması becerilerinin gelişimine o denli etkili olabilir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada 1. sınıf matematik ders kitapları incelenmiştir. Matematik ders kitapları 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibari ile güncellenen ilkokul matematik dersi öğretim programına göre hazırlanıp kullanıma bu dönem başlanmıştır. Bir eğitim dönemi için 2 kitap hazırlanmış 1. kitap birinci dönemde, 2. kitap ikinci dönemde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Araştırmada 1. Sınıf matematik ders kitapları belirli kriterlere göre derinlemesine incelendiği için nitel veri toplama yöntemlerinden (Büyüköztürk vd., 2021) biri olan doküman analizi tekniği tercih edilmiştir. 1. Sınıf matematik ders kitaplarında yer alan durumlar matematiksel problem ve matematiksel problem değil kategorisi altında değerlendirilmiştir. Matematiksel problem değil kategorisinde yer alan durumlar soru ve alıştırmaları kapsamaktadır. Soru, alıştırma ve problem genellikle birbiri yerine kullanılabilen kavramlar iken bu kavramlar arasında farklılıklar mevcuttur. Soru, kişinin daha önceki bilgileri doğrultusunda ezbere veya hızlı bir şekilde hatırlayarak çözdüğü durumlardır. Alıştırma ise, çözümü gerçekleştirmek için gerekli araçlara rahatlıkla erişilebilen matematiksel görevlerdir (Van Harpen ve Presmeg, 2013). Bu bakımdan matematiksel problem değil kategorisine soru ve alıştırmalar dahil edilmiştir. Matematiksel problemler ise, amaca uygunluk, günlük yaşama uygunluk ve dil ve anlatıma uygunluk açısından incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda 1. sınıf ders kitaplarında var olan durumların genel anlamda matematiksel problem değil kategorisinde yer aldığı fark edilmiştir. 1. sınıf ders kitaplarından 1. kitapta var olan durumların hepsi matematiksel problem değil kategorisinde yer almaktadır. 2. kitapta ise matematiksel problemlerin varlığı söz konusudur. Ayrıca 2. kitapta yer alan problemler genel anlamda amaca ve günlük yaşama uygundur. Matematiksel problemler kısmında birkaç problemin ise dil ve anlatım bakımından uygun olmadığı da fark edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Eğitimi, Matematik Ders Kitabı, Problem*

Examining the Problems in Primary School 1st Grade Mathematics Textbooks

Res. Asst. Beyzanur ŞAT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, beyzanurbayram@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Ömer DEMİRCİ, Erzincan Binali Yıldırım University, Erzincan, Türkiye, omer.demirci@erzincan.edu.tr

ABSTRACT

When it comes to mathematics, many of us think of “problems”. The problems we encounter frequently in our daily lives make mathematics a necessity for us. Mathematics problems are considered the basic and most important component of teaching and learning mathematics (Akay and Boz, 2009). According to Türnüklü and Yeşildere (2006), a problem is a situation that complicates the mind, arouses the desire to solve as a result of the curiosity in the individual, and arouses the desire to solve because it is a situation that the individual encounters for the first time, but for which there is no specific solution. According to Posamentier and Krulik (2019), problems are situations that individuals encounter, require a solution, and for which the solution cannot be directly determined. Problems develop the individual's higher-level thinking skills, enable them to overcome problems that they may encounter in daily life, and develop the individual in terms of problem solving. In addition, students' encounters with problems at an early age can be so effective in the development of their skills. For this purpose, 1st grade mathematics textbooks were examined in the study. Mathematics textbooks were prepared according to the primary school mathematics curriculum updated as of the 2024-2025 academic year and started to be used this term. 2 books were prepared for an academic term, the 1st book was designed to be used in the first term and the 2nd book was designed to be used in the second term. Since 1st grade mathematics textbooks were examined in depth according to certain criteria in the study, the document analysis technique, which is one of the qualitative data collection methods (Büyüköztürk et al., 2021), was preferred. The situations in the 1st grade mathematics textbooks were evaluated under the categories of mathematical problems and not mathematical problems. The situations in the not mathematical problems category include questions and exercises. While question, exercise and problem are generally interchangeable concepts, there are differences between these concepts. Questions are situations that a person solves by memorization or by quickly recalling in line with their previous knowledge. Exercises are mathematical tasks for which the necessary tools are easily accessible to perform the solution (Van Harpen and Presmeg, 2013). In this respect, questions and exercises were included in the not mathematical problems category. Mathematical problems were examined in terms of suitability for purpose, suitability for daily life and suitability for language and expression. In line with the findings obtained from the research, it was noticed that the situations in the 1st grade textbooks were generally in the category of not being a mathematical problem. All the situations in the 1st book of the 1st grade textbooks were in the category of not being a mathematical problem. There were mathematical problems in the 2nd book. In addition, the problems in the 2nd book were generally suitable for purpose and daily life. It was also noticed that a few problems in the mathematical problems section were not suitable in terms of language and expression. Based on the findings of the research, it can be stated as a suggestion that the new textbooks prepared for the 2024 Primary School Mathematics Curriculum should be diversified in terms of problems.

Keywords: *Mathematics Education, Mathematics Textbook, Problem*

132. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kütüphane Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

Lisansüstü Öğrencisi Rabia Gülfem DOLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, rabiagulfem_dolu24@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Şeyda ALNIAÇIK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, seyda_alniacik20@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, taltun@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bilgiye erişim, günümüz üniversite öğrencilerinin hem akademik hem de kişisel gelişimlerinde hayati bir rol oynamaktadır. Teknolojinin sunduğu dijital kaynakların yaygınlığına rağmen, kütüphaneler hâlâ eşsiz bir öğrenme ve araştırma ortamı sunmaktadır. Sessizlik ve odaklanma alanları, kaynak çeşitliliği ve rehberlik imkânları sayesinde kütüphaneler, öğrencilerin akademik başarılarını destekleyen vazgeçilmez merkezlerdir. Ayrıca, kütüphaneler yalnızca bilgi toplama alanları değil, aynı zamanda entelektüel merakın teşvik edildiği ve bilgiye dayalı düşünme alışkanlıklarının geliştirildiği mekânlar olarak da önem taşımaktadır. Bu kapsamda üniversitede eğitim gören sınıf öğretmeni adaylarının kütüphane kavramına ilişkin metaforik algıları, bu mekânların eğitimdeki rolüne ve bireysel anlamına ışık tutmaktadır. Bu bağlamda, bu araştırma kütüphanelerin sınıf öğretmeni adayları için ne ifade ettiğini, kütüphaneler hakkındaki bilişsel yapılarını ve algılarını daha derinlemesine anlamayı hedeflemektedir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde olgubilim (fenomenoloji) yöntemine uygun bir şekilde tasarlanmış ve yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu eğitim fakültesi sınıf eğitimi programında öğrenim gören toplam 86 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına “Kütüphane... gibidir/benzer; çünkü...” cümlesini tamamlamalarına yönelik verilen boşlukları doldurmalarına yönelik yazılı bir form verilmiştir. Araştırmanın verileri bu form aracılığıyla toplanmıştır. Bu formda yer alan ilk boşlukta “kütüphane” kavramı ile ilgili bir benzetim yapmaları, ikinci boşlukta ise bu benzetmeyi neden yaptıklarına dair bir açıklama yapmaları istenmiştir. Bu form aracılığıyla elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Toplam 86 katılımcıdan elde edilen metaforların 12 tanesi tutarlı olmamalarından dolayı elenmiş olup 74 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. “Kütüphane” kavramı için en çok kullanılan metaforlar sırasıyla “Ev”, “Evren”, “Beyin” ve “Hazine” olmuştur. Katılımcıların “kütüphane” kavramına ilişkin kullandıkları ya da geliştirdikleri metaforlar, ortak özellikleri bakımından 5 başlık altında kategorize edilmiştir. Bu kategoriler sırasıyla; zengin bir ortam olarak kütüphane, sıcak ve samimi bir ortam olarak kütüphane, gereksinim karşılayan bir yer olarak kütüphane, sakinlik veren bir ortam olarak kütüphane ve birikim yapılan bir araç olarak kütüphane şeklinde isimlendirilmiştir. Çalışmada tüm sınıf seviyelerinde ifade edilen metafor “beyin" metaforu olmuştur. Tüm bunlara bakılarak tüm sınıf seviyesinden gelen bu benzetme sınıf öğretmeni adaylarının kütüphane kavramını bilgileri barındıran bir merkez olarak gördükleri, kütüphanenin her bir alanında bilgi barındıran kısımların olduğunu ifade etmişlerdir. Çalışmada kütüphanenin zengin içeriklere sahip olması nedeniyle geçmişten günümüze bilgi birikiminin yapıldığı bir yer olarak nitelendirilmiş, ek olarak bireyin gelişimine uygun sıcak ve samimi bir ortam sağlaması, bu ortamın sessiz ve sakin olması, kişiyi evindeymiş gibi hissettirmesi gibi özelliklerin kütüphanelerin tercih edilme sebeplerinden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kütüphane, Sınıf Öğretmeni Adayı, Metafor*

Metaphorical Perceptions of Prospective Primary School Teachers About the Concept of Library

Graduate Student Rabia Gülfem DOLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, rabiagulfem_dolu24@trabzon.edu.tr

Graduate Student Şeyda ALNIAÇIK, Trabzon University, *Trabzon, Türkiye,* seyda_alniacik20@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Taner ALTUN, Trabzon University, *Trabzon, Türkiye,* taltun@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Access to information plays a vital role in both the academic and personal development of today's university students. Despite the prevalence of digital resources provided by technology, libraries still offer a unique learning and research environment. With spaces of quiet and focus, a variety of resources and guidance, libraries are indispensable centers that support students' academic success. Moreover, libraries are important not only as places for collecting information, but also as places where intellectual curiosity is encouraged and knowledge-based thinking habits are developed. In this context, the metaphorical perceptions of pre-service classroom teachers studying at university about the concept of library shed light on the role and individual meaning of these places in education. In this context, this research aims to understand what libraries mean to pre-service primary school teachers, their cognitive structures and perceptions about libraries in more depth. The research was designed and conducted in accordance with the phenomenology method within the framework of qualitative research approach. The study group of the research consists of 86 pre-service teachers studying in the primary education program of the faculty of education. The pre-service teachers were given a written form to fill in the blanks to complete the sentence "The library is like/similar to... because...". The data were collected through this form. In the first blank of the form, students were asked to make an analogy about the concept of "library" and in the second blank, they were asked to explain why they made this analogy. Content analysis technique was used to analyze the data obtained through this form. Twelve of the metaphors obtained from a total of 86 participants were eliminated because they were not consistent and 74 of them were evaluated. The most frequently used metaphors for the concept of "library" were "Home", "Universe", "Brain" and "Treasure" respectively. The metaphors that the participants used or developed for the concept of "library" were categorized under 5 headings in terms of their common features. These categories were named as; library as a rich environment, library as a warm and friendly environment, library as a place that meets needs, library as a calm environment and library as a tool for accumulation. The metaphor expressed at all grade levels in the study was the "brain" metaphor. Considering all these, this metaphor from all grade levels indicates that prospective primary school teachers see the concept of library as a center that contains information and that there are parts that contain information in each area of the library. In the study, the library was described as a place where knowledge has been accumulated from the past to the present due to its rich content, and in addition, it was concluded that features such as providing a warm and friendly environment suitable for the development of the individual, this environment being quiet and calm, and making the person feel at home are among the reasons why libraries are preferred. At the end of the study, various suggestions were made to encourage pre-service teachers to use libraries.

Keywords: *Library, Classroom Teacher Candidate, Metaphor*

133. Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Kapsayıcı Eğitim Uygulamalarına Yönelik Farkındalıkları, Öz Yeterlik İnançları ve Görüşlerinin İncelenmesi

Dr. Maşide GÜLER, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, masideguler@trabzon.edu.tr

Dr. Bahar CANDAŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bcandas@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe DURMUŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aysedurmus@trabzon.edu.tr

ÖZET

Kapsayıcı eğitim, tüm bireylerin eğitim süreçlerine eşit erişimini ve tam katılımını sağlamak amacıyla geliştirilen bir eğitim anlayışıdır. Bu kavram, özellikle dezavantajlı grupların (engelli bireyler, göçmenler, sosyoekonomik açıdan dezavantajlı bireyler vb.) ayrımcılığa uğramadan eşit şartlarda eğitim almasını sağlamayı hedeflemektedir. Kapsayıcı eğitim farklı öğrenme ihtiyaçlarına sahip öğrenciler için farklılaştırılmış öğretim yöntemlerini kullanmayı, eğitimin temel yapısını değiştirerek herkes için adil bir öğrenme fırsatları sunmayı vurgulamaktadır. Kapsayıcı eğitim uygulamalarının yaygınlaştırılması, toplumsal dayanışmayı artırarak bireyler arasındaki hoşgörüyü teşvik etmek ve eğitimde eşitliği sağlamak eğitim sistemlerinin görevleridir. Eğitim sisteminin gelecekteki uygulayıcıları olan öğretmen adaylarının, kapsayıcı eğitime yönelik farkındalık düzeyleri, özyeterlik inançlarının belirlenmesi; kapsayıcı eğitim hedeflerine ulaşılması, etkili bir kapsayıcı eğitim uygulamalarının gerçekleştirilmesi ve eğitim sürecinin etkinliği açısından oldukça önem taşımaktadır. Özellikle fen eğitiminin bilimsel düşünme, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine olan katkısı düşünüldüğünde; fen öğretmenlerinin fen eğitiminde kapsayıcı eğitim anlayışına sahip olmaları öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak öğretim yöntemlerini çeşitlendirmesi, bilimsel kavramların herkes tarafından anlaşılabilir olmasına olan katkıları açısından önemlidir. Bu açıdan mevcut çalışmanın amacı fen bilgisi öğretmen adaylarının kapsayıcı eğitime yönelik farkındalıkları, öz yeterlikleri ve kapsayıcı eğitim uygulamalarına göre görüşlerinin değerlendirilmesidir. Çalışmada nitel araştırma yönteminin özel durum yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Karadeniz Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde son sınıfta öğrenim gören 30 fen bilgisi öğretmen adayı ile çalışılmıştır. Çalışmada fen bilgisi öğretmen adaylarının kapsayıcı eğitime yönelik öz-yeterliklerinin incelenmesi amacı ile "Kapsayıcı Eğitimde Öğretmen Özyeterlik Ölçeği", farkındalıklarının değerlendirilmesi amacı ile "Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık Ölçeği" ve Kapsayıcı Fen Öğretimi Görüş Formu" veri toplama araçları kullanılmıştır. "Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık Ölçeği" Kılcan ve Şimşek (2021) tarafından geliştirilmiştir. 22 maddeden oluşan ölçek 4 boyutlu yapıda olup ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.88'dir. Şimşek (2019) tarafından geliştirilen "Kapsayıcı Eğitimde Öğretmen Özyeterlilik Ölçeği" ise 27 maddeden oluşmakta ve üç boyutlu bir yapıdadır. Öz yeterlik ölçeğinin Cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0.89'dur. 10 sorudan oluşan görüş formu ise araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Ölçeklerden elde edilen veriler SPSS ile tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik tekniklerinden faydalanılarak analiz edilmiş, görüş formundan elde edilen veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğretmen adaylarının,

kapsayıcı eğitimin amacı, dezavantajlı gruplar için kapsayıcı eğitim ve kapsayıcı eğitimde başarı boyutunda farkındalıklarının yüksek, kapsayıcı eğitim ve mevzuat boyutunda orta, kapsayıcı eğitimin kökeni boyutunda ise orta-düşük seviyede olduğu görülmüş, kapsayıcı eğitimde doğru planlama yapmanın önemi ve kapsayıcı eğitimde kişisel donanıma duyulan endişe boyutlarında özyeterlik inançlarının orta, kapsayıcı eğitimde sorumluluk alma gerekliliği boyutunda ise yüksek-orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Adayların kapsayıcı eğitimin tanımına yönelik bilgi düzeyleri kısmen yeterli olmakla birlikte fen eğitimi bağlamındaki yorumlarının ise sadece farklı yöntem ve tekniklerin kullanımıyla sınırlı kaldığı ve yanılgılı ifadeler içerdiği görülmüştür. Adaylar lisans eğitimlerinde farklı yöntem ve teknikleri deneyimleyerek bilgi ve becerilerini geliştirdiklerini ancak, öğretmenlik uygulaması sürecinde ise düz anlatım dışında farklı yöntem ve teknikleri işe koşamadıkları için zorlandıklarını belirtmişlerdir. Fen bilgisi öğretmen adaylarına lisans eğitimi sürecinde dezavantajlı gruplara yönelik farklı yöntem ve teknikleri kullanmalarını teşvik edecek öğrenme ortamlarının oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kapsayıcı Eğitim, Öz-Yeterlik, Farkındalık, Fen Öğretimi*

Examining of Pre-service Science Teachers' Awareness, Self-Efficacy Beliefs and Opinions Towards Inclusive Education Practices

PhD Maşide GÜLER, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, masideguler@trabzon.edu.tr

PhD Bahar CANDAŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bcandas@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Ayşe DURMUŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aysedurmus@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The participation of all individuals in educational processes is a concept aimed at ensuring that particularly disadvantaged groups (such as individuals with disabilities, immigrants, and socio-economically disadvantaged individuals) receive education on equal terms without discrimination. Inclusive education emphasizes the use of differentiated teaching methods for students with varying learning needs, reshaping the fundamental structure of education, and providing equitable learning opportunities for all. The dissemination of inclusive education practices, the promotion of tolerance among individuals through increased social solidarity, and the achievement of educational equality are essential responsibilities of educational systems. Assessing the awareness levels and self-efficacy beliefs of pre-service teachers—who are the future educators of the system—toward inclusive education is crucial for achieving the goals of inclusive education. This assessment plays a key role in realizing effective inclusive education practices and enhancing the overall effectiveness of the educational process. Given the importance of science education in the development of scientific thinking, problem-solving, and critical thinking skills, it is essential for science teachers to adopt an inclusive education approach. They must diversify their teaching methods to accommodate the individual differences of students, ensuring that all learners can understand scientific concepts. The aim of this study is to evaluate pre-service science teachers' awareness of inclusive education, their self-efficacy, and their views on inclusive education practices. The study employed the case study method, a qualitative research approach. It focused on 30 pre-service science teachers in their final year at a state university in the Black Sea Region during the 2024-2025 academic year. To examine the self-efficacy of pre-service science teachers regarding inclusive education, the "Teacher Self-Efficacy Scale in Inclusive Education" was used. To assess their awareness, the "Awareness Scale for Inclusive Education" and the "Inclusive Science Teaching Opinion Form" were employed. The "Awareness Scale for Inclusive Education," developed by Kılcan and Şimşek (2021), consists of 22 items with a four-dimensional structure, and has a Cronbach's Alpha reliability coefficient of 0.88. The "Teacher Self-Efficacy Scale in Inclusive Education," developed by Şimşek (2019), consists of 27 items and a three-dimensional structure, with a Cronbach's Alpha reliability coefficient of 0.89. The opinion form, containing 10 questions, was prepared by the researchers. The data from the scales were analyzed using descriptive and inferential statistical techniques with SPSS, while the data from the opinion form were subjected to content analysis. The findings revealed that pre-service teachers had high levels of awareness in the dimensions related to the purpose of inclusive education, inclusive education for disadvantaged groups, and success in inclusive education. Their awareness was moderate in the dimensions concerning inclusive education legislation, and somewhat low in their understanding of the origins of inclusive education. In terms of self-efficacy, pre-service teachers exhibited moderate self-efficacy beliefs regarding the importance of proper planning in inclusive education and concerns about personal capabilities in this context. However, they showed a moderately high level of self-efficacy in taking responsibility for inclusive education. While the pre-service teachers demonstrated a somewhat adequate level of knowledge about the definition of inclusive education, their understanding in the context of science education was limited to the use of various methods and techniques and often included misconceptions. The candidates indicated that their knowledge and skills had improved through

exposure to different methods and techniques during their undergraduate education. However, they faced difficulties during teaching practice because they struggled to use methods and techniques other than traditional lectures. Based on these findings, it is recommended to create learning environments that encourage prospective science teachers to explore and apply diverse methods and techniques for teaching disadvantaged groups during their undergraduate studies.

Keywords: *Inclusive Education, Self-Efficacy, Awareness, Science Teaching*

134. Farklı Disiplinlerden Öğretmen Adaylarının Kapsayıcı Eğitim Farkındalıkları ve Fen Öğretiminde Kapsayıcı Uygulamalara Yönelik Görüşleri

Dr. Bahar CANDAŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bcandas@trabzon.edu.tr

Dr. Maşide GÜLER, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, masideguler@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe DURMUŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aysedurmus@trabzon.edu.tr

Dr. Aybüke BAŞTÜRK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aybukebasturk@trabzon.edu.tr

ÖZET

Kapsayıcı eğitim her ders her konu için öğrencinin öğretime dâhil edilmesini vurgulamakla birlikte fen eğitimi bağlamında özel bir vurgu gerektirmektedir. Fen eğitimin konuları olan iklim değişikliği, sağlık ve teknoloji alanındaki gelişmelerin tüm toplumu etkilemesi sebebiyle öğrencilerin eleştirel ve bilimsel düşünme, problem çözme gibi becerileri kullanarak bilinçli bireyler olarak doğru bilgiye erişmesi de kritik bir durum olarak görülmektedir. Fen öğretiminde kapsayıcı yaklaşımla, deneyler, modellemeler ve görsel materyallerle bireysel farklılıklara sahip tüm öğrenciler için bilimin daha erişilebilir hale getirilmesi, bilimsel okuryazarlığın artırılması ve bilim ve teknolojiye katılımının teşvik edilmesi noktasında önemli bir rol oynayarak toplumsal eşitsizlikleri azaltması hedeflenmektedir. Bu hedeflerin de gerçekleştirildiği fen öğretim ortamında yapılan kapsayıcı eğitim uygulamalarında, öğrencileri öğrenmeye hazır hale getirmek için özellikle öğretmenlerin farkındalıkları, yeterlikleri ve inançları önemli bir yer tutmaktadır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynayan öğretmenler, eğitimde çeşitliliğin benimsenmesi ve öğrencilerin bireysel farklarını eğitime entegre etme konusunda öne çıkmaktadır. Bu nedenle, farklı disiplinlerden öğretmen adaylarının fen öğretiminde kapsayıcı eğitim uygulamalarını nasıl hayata geçirebileceği, eğitim sisteminde eşitliği ve kapsayıcılığı güçlendirmek adına önemli bir konudur. Nitelikli kapsayıcı fen öğretimi uygulamalarının gerçekleştirilmesi için geleceğin öğretmenlerinin kapsayıcı eğitim ile ilgili farkındalıklarının ve fen öğretiminde kapsayıcı uygulamalara yönelik görüşlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada, farklı disiplinlerden öğretmen adaylarının kapsayıcı eğitime yönelik farkındalık düzeyleri ile fen öğretiminde kapsayıcı uygulamalara yönelik görüşlerinin belirlenerek karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu araştırma özel durum çalışması olarak Karadeniz Bölgesi'ndeki bir devlet üniversitesinin 4. sınıfta öğrenim gören özel eğitim (f:36), okul öncesi (f:35) ve sınıf öğretmeni (f:43) adaylarıyla yürütülmüştür. Çalışmanın veri toplama araçları, Kılcan & Şimşek (2021) tarafından geliştirilen ve 22 maddeden oluşan "Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık Ölçeği" (Cronbach Alpha=0.88) ve geçerlik ve çalışmaları yapılarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 10 sorudan oluşan "Kapsayıcı Fen Öğretimi Görüş Formu"dur. Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık Ölçeğinden elde edilen veriler tanımlayıcı ve çıkarımsal istatik tekniklerinden faydalanılarak analiz edilmiş, Kapsayıcı Fen Öğretimi Görüş Formundan elde edilen veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Her üç disiplinden öğretmen adaylarının, kapsayıcı eğitimin amacı, dezavantajlı gruplar için kapsayıcı eğitim, kapsayıcı eğitimde başarı boyutlarında farkındalıklarının yüksek, kapsayıcı eğitim ve mevzuat ve kapsayıcı eğitimin kökeni

boyutlarında özel eğitim öğretmen adaylarının yüksek, sınıf ve okul öncesi öğretmen adaylarının orta seviyede olduğunu düşündükleri görülmüştür. Sınıf öğretmeni adaylarının kapsayıcı eğitimin tanımına yönelik bilgi düzeylerinin yüksek, okul öncesi ve özel eğitim öğretmen adaylarının orta düzeyde olduğu ve her üç disiplinden öğretmen adaylarının kapsayıcılığı fen konuları bağlamında yorumlayamadıkları, fen konularının öğretiminde kapsayıcı eğitim bağlamında özel eğitim ve okul öncesi öğretmen adayları kendilerini yetersiz, sınıf öğretmeni adayları kısmen yeterli ve gelişmeye açık olarak gördükleri tespit edilmiştir. Her üç disiplinden öğretmen adayları da lisans eğitiminde aldıkları derslerin genel kapsayıcı eğitim bilgilerine katkı sağladığı ancak fen öğretimi açısından yeterli olmadığı belirtilmiştir. Öğretmenlik uygulaması sürecinde özel eğitim ve okul öncesi öğretmen adayları fen konularının öğretiminde kapsayıcılık ile ilgili bir deneyim yaşamadıklarını, sınıf öğretmeni adayları ise yaşadıkları deneyimlerde sınıf yönetimi açısından zorlandıklarını ve farklı yöntem ve teknikleri işe koşamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının fen konularının kapsayıcı eğitim bağlamında öğretimine yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla, lisans programlarında disiplinler arası iş birliğini içeren teorik ve uygulamalı derslerin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kapsayıcı Eğitim, Fen Öğretimi, Öğretmen Adayı, Farkındalık*

Pre-Service Teachers' Awareness of Inclusive Education and Their Views on Inclusive Practices in Science Teaching Across Different Disciplines

PhD Bahar CANDAŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bcandas@trabzon.edu.tr

PhD Maşide GÜLER, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, masideguler@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Ayşe DURMUŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aysedurmus@trabzon.edu.tr

PhD Aybüke BAŞTÜRK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aybukebasturk@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Inclusive education emphasizes the involvement of all students in teaching for every subject and topic, but it requires special emphasis in the context of science education. Given that topics in science education, such as climate change, health, and technological developments, affect the entire society, it is critical that students use skills like critical thinking, scientific reasoning, and problem-solving to access accurate information and become informed individuals. By adopting an inclusive approach in science teaching, the aim is to make science more accessible to all students with individual differences through experiments, modeling, and visual materials. This approach also aims to increase scientific literacy and encourage participation in science and technology, thereby reducing social inequalities. In inclusive science education environments, teachers' awareness, competencies, and beliefs play a significant role in preparing students for learning. Teachers, who are key to achieving these goals, are at the forefront of adopting diversity in education and integrating students' individual differences into the educational process. Therefore, it is crucial to explore how pre-service teachers from different disciplines can implement inclusive education practices in science teaching, as it strengthens equality and inclusivity within the education system. For the realization of effective inclusive science teaching practices, it is important to determine future teachers' awareness of inclusive education and their views on inclusive practices in science teaching. The aim of this study is to determine and compare pre-service teachers' awareness levels of inclusive education and their views on inclusive practices in science teaching across different disciplines. This research was conducted as a case study with pre-service teachers from the departments of Special Education (n=36), Early Childhood Education (n=35), and Primary School Education (n=43), all of whom were in their fourth year at a state university in the Black Sea Region. The data collection tools used in the study include the "Awareness Scale for Inclusive Education," developed by Kılcan & Şimşek (2021), which consists of 22 items (Cronbach Alpha = 0.88), and the "Inclusive Science Teaching Opinion Form," developed by the researchers with 10 questions after validity and reliability studies. The data obtained from the Awareness Scale for Inclusive Education were analyzed using descriptive and inferential statistical techniques, while the data from the Inclusive Science Teaching Opinion Form were subjected to content analysis. The findings showed that pre-service teachers from all three disciplines had high awareness levels in the dimensions of the purpose of inclusive education, inclusive education for disadvantaged groups, and success in inclusive education. Awareness in the dimensions of inclusive education and legislation, as well as the origins of inclusive education, was higher among the special education teacher candidates, while primary and early childhood education teacher candidates considered their awareness to be at a moderate level. It was found that primary school teacher candidates had a high level of knowledge about the definition of inclusive education, whereas early childhood and special education teacher candidates had a moderate level of knowledge. Furthermore, it was observed that all pre-service teachers struggled to interpret inclusivity in the context of science topics. Special education and early childhood education teacher candidates perceived themselves as insufficient in applying inclusive education in science teaching, while primary school teacher candidates considered themselves partially sufficient and open to improvement.

Moreover, all pre-service teachers indicated that the courses they took during their undergraduate education contributed to their general knowledge of inclusive education, but were not sufficient in the context of science teaching. During their teaching practice, special education and early childhood education teacher candidates reported no experience in inclusive science teaching, while primary school teacher candidates faced challenges in classroom management and in applying diverse methods and techniques. It is recommended to increase interdisciplinary collaboration in both theoretical and practical courses within undergraduate programs to enhance pre-service teachers' knowledge and skills in teaching science in an inclusive context.

Keywords: *Inclusive Education, Science Teaching, Pre-Service Teacher, Awareness*

135. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Dijital İçeriklerin Değerlendirilmesi

Öğretmen Gamze KARA, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, karayagiz_09@hotmail.com

ÖZET

Değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurması beklenen bireylerin, teknolojiyle yaşamı bağdaştırabilen becerilere sahip olması gerekliliği kabul görmektedir. Aynı zamanda, dünyamızın gelişimine katkı sunmak adına yapılan tüm çalışmaların, bilim ve teknoloji temellerine oturtularak hayata geçirildiği gerçeği de bu kabulü desteklemektedir. Globalleşen dünyaya birey yetiştiren eğitim kurumlarının, eğitim programlarını geliştirirken bu hususları temel prensipleri arasına alması önem arz etmektedir. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında ülkemizde uygulanmaya başlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında eğitim programları ve materyaller hazırlanırken dijitalleşen dünya gerçekliği temel alınmıştır. Bu bağlamda dijital içerikli eğitim-öğretim materyalleri sayıca artırılmış ve nitelik açısından geliştirilmiştir. Ders kitaplarının içerisine yerleştirilen karekodlar ile animasyon, simülasyon, dijital tarih, artırılmış gerçeklik ve yapay zekâ ile desteklenmiş uygulamalara erişim kolaylaştırılmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında kazandırılması amaçlanan dijital okuryazarlık becerisine de katkı sağlayan dijital içeriklerin uygulayıcısı olan öğretmenler tarafından nasıl değerlendirildiği önemli bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında birinci sınıf öğretmenliği yapan eğitimcilerin yeni program dahilinde geliştirilen dijital içerikler konusundaki görüşlerinin incelenmesidir. Bu araştırma durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Çalışma, Trabzon ilinin farklı ilçelerinde görev yapan, 2018 öğretim programı dahilinde 1. sınıf öğretmenliği deneyimi olan ve amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen 15 öğretmenin görüşlerine dayanmaktadır. Örneklem seçiminde öğretmenlerin dijital içerik kullanım deneyimleri, mesleki kıdemleri ve teknolojiye adaptasyon seviyeleri dikkate alınmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. 10 sorudan oluşan görüşme formu açık, anlaşılır ve çalışmanın amacına hizmet edecek şekilde hazırlanmıştır. Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve kayıt altına alınarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmektedir. Kodlama sürecinde veriler, temalar ve kategoriler belirlenerek sistematik bir şekilde analiz edilmiştir. Verilerin güvenirliğini artırmak adına araştırmacılar arası kodlayıcı uyumu sağlanmıştır. İçerik analizi sürecinin detaylı sonuçlandırılması henüz tamamlanmamıştır. Araştırma kapsamında, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sunulan dijital içeriklerin, birinci sınıf öğretmenleri tarafından genel olarak olumlu karşılanmasının beklendiği söylenebilir. Özellikle, dijital içeriklerin öğrencilerin dikkatini çekme, öğrenme sürecini destekleme ve etkileşimli bir eğitim ortamı sunma açısından faydalı olduğu görüşünün öne çıkması beklenmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin dijital yeterlilik düzeylerinin bu materyallerin etkin kullanımını nasıl etkilediği, içeriklerin erişilebilirlik ve kapsayıcılık açısından değerlendirilmesi, dijital materyallerin beklenen öğrenme çıktılarına ulaşmadaki yeterliliği gibi konularda farklı görüşlerin ortaya çıkması olasıdır. Ayrıca, dijital içeriklerin öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmedeki rolü konusunda farklı değerlendirmeler olabileceği

düşünülmektedir. Dijital materyallerin teknik ve pedagojik yeterliliği konusunda öğretmenlerin geliştirilmesi gereken yönlere dair eleştiriler getirmesi muhtemeldir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin mevcut dijital içeriklerin daha kapsamlı hale getirilmesi ve dijital eğitim içeriklerine yönelik öğretmen eğitimlerinin artırılması yönünde önerilerde bulunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Eğitim İçerikleri, Dijital Okuryazarlık, Eğitimde Teknoloji Kullanımı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*

Evaluation of Digital Educational Content Based on the Opinions of First Grade Teachers Within the Scope of the Türkiye Century Maarif Model

Teacher Gamze KARA, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, karayagiz_09@hotmail.com

ABSTRACT

It is widely acknowledged that individuals in today's rapidly changing and developing world must possess skills that allow them to integrate technology into their daily lives. Moreover, the fact that all efforts contributing to global progress are increasingly grounded in science and technology reinforces this perspective. Therefore, it is of great importance that educational institutions—which are responsible for raising individuals to meet the demands of a globalized world—adopt these principles as a foundation when developing their curricula. In line with this, the Türkiye Century Maarif (Science and Education) Model, which began to be implemented in the 2024–2025 academic year in Türkiye, has prioritized the realities of an increasingly digital world in the development of curricula and educational materials. Accordingly, the number and quality of digital educational materials have been significantly enhanced. Features such as QR codes embedded in textbooks now allow easy access to animations, simulations, digital history content, augmented reality, and artificial intelligence-supported applications. These digital materials also contribute to the development of digital literacy skills, which are among the key competencies targeted by the new model. Given their role as the primary implementers of these digital contents, teachers' evaluations are of significant research interest. The main objective of this study is to examine the opinions of first grade teachers regarding the digital content developed under the Türkiye Century Maarif Model. This research was conducted using a case study design. The participants consisted of 15 purposefully selected first grade teachers working in different districts of Trabzon province. All participants had prior experience teaching the first grade under the 2018 curriculum. The selection criteria included teachers' experience with digital content, their years of professional experience, and their level of adaptation to technological tools. Data were collected through semi-structured interview forms consisting of 10 clearly worded questions aligned with the research objectives. The interviews were conducted face-to-face, recorded, and subsequently analyzed using content analysis. During the coding process, themes and categories were systematically identified. Inter-coder reliability was ensured to enhance the credibility of the findings. At the time of writing, the detailed content analysis is still in progress. Preliminary findings suggest that the digital content introduced in the Türkiye Century Maarif Model is generally perceived positively by first grade teachers. It is expected that teachers will emphasize the usefulness of digital materials in capturing students' attention, supporting the learning process, and providing an interactive learning environment. However, variations in opinions may emerge regarding how teachers' digital competencies affect the effective use of these materials, the accessibility and inclusiveness of the content, and the extent to which digital resources achieve intended learning outcomes. Additionally, differing views may arise concerning the role of digital content in enhancing students' digital literacy skills. Teachers are also likely to provide constructive criticism regarding the technical and pedagogical adequacy of the materials, and may propose that digital content be made more comprehensive and that professional development opportunities related to digital education be expanded.

Keywords: *Digital Educational Content, Digital Literacy, Technology Integration in Education, Türkiye Century Maarif Model*

136. Ergenlerde Duygusal Yeme, Sosyal Kaygı ve Beden Değerinin İncelenmesi

Lisans Öğrencisi Beyza İSLAMOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye,

beyza_islamoglu21@erdogan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Sema YAZICI KABADAYI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, sema.yazici@erdogan.edu.tr

ÖZET

Ergenlik dönemi, bireylerin beden değerine yönelik algılarının şekillendiği, sosyal kaygı düzeylerinin arttığı ve duygusal yeme davranışları sergilemeye eğilimli olabildikleri kritik bir gelişim evresidir. Ergenlerin ruhsal ve fiziksel iyi oluşlarını etkileme potansiyeli taşıyan bu değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi iyi oluşlarının desteklenmesi için önemli ipuçları sunabilir. Ayrıca, duygusal yeme, sosyal kaygı ve beden değerinin cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzey gibi demografik değişkenler açısından nasıl farklılaştığını incelemek, bu değişkenlerin ergenler üzerindeki etkilerini daha kapsamlı anlamak ve farklı gruplara yönelik özelleştirilmiş müdahale programları geliştirmek açısından önemlidir. Bu doğrultuda bu çalışmada, ergenlerde duygusal yeme, sosyal kaygı ve beden değeri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu değişkenlerin cinsiyet ve algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenlerine göre nasıl farklılaştığına ilişkin hipotezler test edilmiştir. Araştırma kapsamında 478 ergene ulaşılmıştır. Uç değerler çıkarıldıktan sonra, araştırma 43'ü erkek ve 404'ü kadın olmak üzere toplam 447 ergen katılımcı ile analizler gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Ergenler İçin Beden Değeri Ölçeği, Ergenler İçin Sosyal Kaygı Ölçeği, Çocuk ve Ergenler İçin Duygusal Yeme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS v.18 ve JASP paket yazılımları kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda veri setinin normal dağılıma sahip olduğu görülmüş ve gruplar arasındaki farklılıkları incelemek için t testi ile ANOVA yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi kullanılmıştır. Bulgular duygusal yeme ile beden değeri ve sosyal kaygı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermiştir. Ayrıca beden değeri ile sosyal kaygı arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre değişkenler arasındaki farklılıklar incelendiğinde yalnızca sosyal kaygı değişkeni açısından anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Sosyal kaygı puanlarının kadınlarda erkeklere göre anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde beden değeri ve sosyal kaygı değişkenleri açısından gruplar arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Buna karşın duygusal yeme değişkeni ele alındığında ise sosyo-ekonomik düzeyini orta düzeyde algılayan katılımcıların duygusal yeme davranışlarının düşük sosyo-ekonomik düzeydekilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular literatür çevresinde tartışılarak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal Yeme, Sosyal Kaygı, Beden Değeri, Cinsiyet, Ergen*

Investigation of Emotional Eating, Social Anxiety and Body Appreciation in Adolescents

Undergraduate Student Beyza İSLAMOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye,

beyza_islamoglu21@erdogan.edu.tr

Asst. Prof. Sema YAZICI KABADAYI, Recep Tayyip Erdoğan University, *Rize, Türkiye,* sema.yazici@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Adolescence is a critical developmental stage during which individuals' perceptions of body value are formed, social anxiety levels tend to rise, and they may engage in emotional eating behaviors. Understanding the relationships among these variables, which can significantly impact adolescents' mental and physical well-being, is essential for supporting their overall health. Additionally, examining how emotional eating, social anxiety, and body esteem differ according to demographic factors such as gender and socio-economic status is essential for gaining a more comprehensive understanding of these effects and for developing tailored intervention programs for different groups. This study explored the relationships between emotional eating, social anxiety, and body esteem in adolescents. It also tested hypotheses regarding how these variables differ by gender and perceived socio-economic status. A total of 478 adolescents participated in the research; after removing outliers, analyses were conducted with 447 participants (43 males and 404 females). The data collection process involved the Personal Information Form, the Body Appreciation Scale for Adolescents, the Social Anxiety Scale for Adolescents, and the Emotional Eating Scale for Children and Adolescents. The research data were analyzed using SPSS v.18 and JASP software. The analyses revealed that the dataset had a normal distribution, and t-tests and ANOVA methods were employed to examine group differences. The Pearson Correlation analysis was used to assess relationships among the variables. The findings indicated no significant relationship between emotional eating and body value, nor between emotional eating and social anxiety. However, a significant negative relationship was identified between body value and social anxiety. When the differences among the variables were analyzed by gender, significant differences emerged only in social anxiety, with female participants reporting higher scores than male participants. Examining socioeconomic status revealed no significant differences in body value and social anxiety between the groups. However, in terms of emotional eating, participants who perceived their socio-economic level as medium exhibited significantly higher emotional eating behaviors than those who identified as having a low socio-economic status. The findings were discussed in the context of existing literature, and suggestions were provided for future researchers and practitioners.

Keywords: *Emotional Eating, Social Anxiety, Body Appreciation, Gender, Adolescent*

137. Yapay Zekâ Uygulamalarının Ortaokul Düzeyindeki İstatistiksel Kavramlara Yönelik Tanımlamalarının İstatistik ve İstatistik Eğitimi Bağlamında Analizi ve Geliştirme Önerileri

Lisansüstü Öğrencisi Nisanur ÇAKIR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, nisanur_cakir24@erdogan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan UZUN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, neslihan.uzun@erdogan.edu.tr

ÖZET

Teknoloji ve birey arasındaki etkileşim nesillerden beri devam etmektedir. Teknolojik ilerleme ve gelişmeler; bireyle birlikte içinde bulunduğu toplumu da derinden etkilemektedir. Eğitim, birey ve içerisinde bulunduğu toplum üzerindeki kritik rolü sebebiyle; bireyin hayatının her köşesinde yer alan bu teknolojik gelişmeleri takip etmek durumundadır. Böyle bakıldığında; seviyesi, içeriği, amaçları ve stratejileri doğrultusunda çağın teknolojisinin eğitime entegre edilmesi gerektiği söylenebilmektedir. İçinde bulunulan dönemin son teknolojik gelişmelerinden biri olan yapay zekâ teknolojisi; sağlıktan mühendisliğe, içerik üretimlerinden dil çevirilerine kadar birçok alanda kullanılmaktadır. Bu yapay zekâ teknolojilerinden birisi de "büyük dil modelleri" olarak isimlendirilmektedir. Bu modeller, insanlara benzer bir dil kullanabilmekte ve bu doğrultuda çeşitli sorulara cevap verebilmektedir. Böyle bir yapıya sahip olmaları; eğitim alanındaki öğretmen, öğrenci ve akademisyenlerin; çeşitli ödevleri tamamlamak, raporlar hazırlamak, toplanan verileri analiz etmek, yeni bilgiler edinmek gibi konularda; modellere yoğun bir ilgi göstermesine sebep olmaktadır. Ancak burada unutulmaması gereken en önemli husus, bu uygulamaların da belli bir hata payına sahip olmasıdır. Çeşitli internet veri tabanlarının taranması yardımıyla cevaplarını oluşturmaları ve internet kaynaklarında birçok hatalı bilginin bulunması göz önüne alındığında bu durumun kaçınılmaz olduğu görülmektedir. Hatalı ya da yanlış cevaplar akademisyenler ya da öğretmenler tarafından daha kolay bir şekilde fark edilse bile, konuları daha yeni öğrenen öğrencilerin bu durumu fark etmesi oldukça zordur. Bu gibi sebeplerden ötürü, uygulamanın verdiği dönütler incelenmeli ve yanlış ya da eksik olduğu düşünülen dönütleri iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, yapay zekânın ortaokul seviyesinde yer alan istatistiksel kavramlara yönelik tanımlamalarının, istatistik alanı ve istatistik eğitimi alanı kapsamında, tanım olma koşulları göz önüne alınarak analiz edilmesi ve hatalı ya da yanlış olarak görülen tanımlamaları iyileştirmek amacıyla çeşitli öneriler sunulmasıdır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi ile yürütülecek olup, veriler farklı yapay zekâ uygulamalarının dönütlerinden oluşacaktır. Tanımları incelecek olan istatistiksel kavramlar, güncel ortaokul öğretim programında yer alan kavramlar ile sınırlı tutulacaktır. Farklı uygulamalardan elde edilen dönütler, nitel veri analizi yöntemlerinden tümdengelimsel analiz yöntemi ile literatürde ver alan tanım olma koşulları göz önüne alınarak; istatistik ve istatistik eğitimi bağlamında olmak üzere analiz edilecektir. Yapılan analizler doğrultusunda istatistik alanında ve istatistik eğitimi alanındaki yapay zekâ tanımlamalarındaki hata durumları ile birlikte, bu tanımlamalar arasındaki benzerlik durumu da incelenecektir. İncelemeler doğrultusunda yapay zekânın bu konudaki tanımlamalarını iyileştirmek amacıyla bir takım öneri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, İstatistik, İstatistik Eğitimi*

Analysis of Artificial Intelligence Applications' Definitions of Statistical Concepts at the Middle School Level in the Context of Statistics and Statistics Education and Suggestions for Improvement

Graduate Student Nisanur ÇAKIR, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, nisanur_cakir24@erdogan.edu.tr

Asst. Prof. Neslihan UZUN, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, neslihan.uzun@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

The interaction between technology and the individual has been going on for generations. Technological progress and developments deeply affect the individual and the society in which they live. Given its vital role in shaping individuals and society, education must keep pace with technological advancements in all aspects of life. Technology of age should be integrated into education in line with its level, content, objectives, and strategies. Artificial intelligence technology, one of the latest technological developments of the current era, is used in many fields ranging from health to engineering, from content production to language translation. One of these artificial intelligence technologies is called " big language models". These models can use a language like humans and answer various questions accordingly. The fact that they have such a structure causes teachers, students, and academics in the field of education to show great interest in models, completing various assignments, preparing reports, analyzing the collected data, and obtaining current information. However, the most important thing to remember here is that these applications also have a certain margin of error. This is inevitable given the fact that they create their answers by searching various internet databases and that there is much erroneous information in internet sources. Even if academics or teachers more easily recognize faulty or incorrect answers, it is challenging for students who are just learning the subjects to recognize this situation. For these reasons, the feedback given by the application should be examined, and studies should be conducted to improve the feedback that is thought to be incorrect or incomplete. This study aims to analyze the definitions provided by artificial intelligence for statistical concepts at the middle school level within the context of statistics and statistics education. It aims to identify any erroneous or misleading definitions and offers recommendations for improvement. This study will be conducted using the document analysis method, one of the qualitative research methods, and the data will consist of feedback from different artificial intelligence applications. The statistical concepts whose definitions will be examined will be limited to the concepts in the current middle school curriculum. The feedback obtained from different applications will be analyzed in the context of statistics and statistics education by deductive analysis method, one of the qualitative data analysis methods, taking into account the conditions of being a definition in literature. In line with the analysis, the similarities between the definitions of artificial intelligence in the field of statistics and statistics education will also be examined. In line with the analysis, several suggestions will be presented to improve the definitions of artificial intelligence in this field.

Keywords: *Artificial Intelligence, Statistical Concepts, Statistics Education, Definition*

138. 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı 5.Sınıf Yazılı Senaryolarının ve Öğrenim Çıktılarının SOLO Taksonomisine Göre İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Aleyna KAYA, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Antalya, Türkiye, aleynakaya0708@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Berfin MAKAM, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Antalya, Türkiye, berfinmakam@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Sıla BOZDAĞ, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Antalya, Türkiye, slaabozdag@gmail.com

ÖZET

Eğitimde öğrencilere kazandırılmak istenilen bilgi, beceri ve tutumlar vardır. Bu tutumların neler olacağını belirlemeye ve sınıflandırmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyaçları belirlemek iyileştirmek ve sınıflandırmak amacıyla eğitimde taksonomiler kullanılmıştır. SOLO taksonomisi Biggs ve Collis tarafından geliştirilen ve sorulara verilen cevaplar üzerinden öğrencilerin bilişsel bilgi ve becerilerinin değerlendirilebileceği bir taksonomidir. Solo taksonomisi dört boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar: tek yönlü yapı, çok yönlü yapı, ilişkisel yapı ve soyutlanmış yapıdır. Bu araştırmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2024-2025 eğitim öğretim yılı 5. sınıf 1. Dönem 2. Ortak yazılı senaryolarına yönelik örnek sınav soruları ve sınav sorularına ait ilgili öğrenim çıktılarını SOLO taksonomisinin düzeylerine göre incelemektir. 5. sınıf yazılı senaryolarında Türkçe 5, Matematik 6, Fen Bilimleri 5, Sosyal Bilgiler 5, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 5 ve İngilizce 5 olmak üzere toplam 31 sınav sorusu ve ilgili öğrenim çıktısı yer almaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmada 31 sınav sorusu ve öğrenme çıktısı SOLO taksonomisine göre analiz edilmiştir. Bu çalışmanın eğitim alanına katkısı, ortak yazılı sınav senaryolarının içerik analizi yoluyla değerlendirilmesini sağlamaktır. Aynı zamanda, sınav sorularının hangi bilişsel düzeylerde yoğunlaştığını göstererek öğretim programlarının nasıl geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Araştırmada 5. sınıf derslerinin sınav soruları ve öğrenim çıktıları araştırmacılar tarafından SOLO taksonomisinin düzeylerine göre sınıflandırılmıştır. Araştırmanın güvenirliğini arttırmak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırmacılar soruları sınıflandırdıktan sonra bir araya gelerek oluşan görüş farklılıklarını tartışmışlardır. Soruların analizi üzerine fikir birliği oluştuktan sonra uzman ile birlikte sorular sınıflandırılmıştır. Araştırmanın güvenirlik değeri, Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirdiği güvenilirlik formülü ile hesaplanmış ve 0.914 olarak bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda 5. sınıf 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Senaryolarına yönelik sınav sorularının ve öğrenim çıktılarının SOLO taksonomisinin ilişkisel ve soyutlanmış yapılarında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *SOLO Taksonomisi, Öğrenim Çıktısı, 5.Sınıf Ortak Yazılı Senaryoları, Nitel Araştırma*

Analysis of the 2024-2025 Academic Year 5th Grade Exam Scenarios and Learning Outcomes Based on the SOLO Taxonomy

Graduate Student Aleyna KAYA, Alanya Alaaddin Keykubat University, Antalya, Türkiye, aleynakaya0708@gmail.com

Graduate Student Berfin MAKAM, Alanya Alaaddin Keykubat University, Antalya, Türkiye, berfinmakam@gmail.com

Graduate Student Sıla BOZDAĞ, Alanya Alaaddin Keykubat University, Antalya, Türkiye, slaabozdag@gmail.com

ABSTRACT

There are knowledge, skills and attitudes that are desired to be gained by students in education. There was a need to determine and classify what these attitudes would be. Taxonomies have been used in education to identify, improve and classify these needs. SOLO taxonomy is a taxonomy developed by Biggs and Collis in which students' cognitive knowledge and skills can be evaluated through the answers given to questions. Solo taxonomy consists of four dimensions. These dimensions are: undirectional structure, multidirectional structure, relational structure, and abstracted structure. The aim of this study is to examine the sample exam questions and the related learning outcomes in the 2024-2025 academic year 5th grade 1st Term 2nd Common Exam Scenarios published by the Ministry of National Education, according to the levels of the SOLO taxonomy. The 5th grade exam scenarios include a total of 31 exam questions and related learning outcomes: 5 from Turkish, 6 from Mathematics, 5 from Science, 5 from Social Studies, 5 from Religious Culture and Moral Knowledge, and 5 from English. In the study in which qualitative research method was used, 31 exam questions and learning outcomes were analyzed according to the SOLO taxonomy. The contribution of this study to the field of education is to provide the evaluation of common written exam scenarios through content analysis. At the same time, it shows how the curriculum should be developed by showing the cognitive levels at which the exam questions are concentrated. In the study, the exam questions and learning outcomes of the 5th grade courses were classified by the researchers according to the levels of the SOLO taxonomy. In order to increase the reliability of the study, expert opinions were consulted. After classifying the questions, the researchers came together to discuss the differences in their evaluations. Once a consensus was reached regarding the analysis of the questions, the questions were classified together with the expert.The reliability value of the study was calculated with the reliability formula developed by Miles and Huberman (1994) and was found to be 0.914. As a result of the study, it was determined that the exam questions and learning outcomes in the 5th grade 1st Term 2nd Common Exam Scenarios were mostly concentrated at the relational and extended abstract levels of the SOLO taxonomy.

Keywords: *SOLO Taxonomy, Learning Outcome, 5th Grade Common Written Scenarios, Qualitative Research*

139. Türkçe Öğretmenlerinin Instagram Kullanımlarının Mesleki Gelişimlerine ve Eğitim Öğretim Faaliyetlerine Yansımasıyla İlgili Görüşleri

Lisansüstü Öğrencisi Nagihan SAĞLAMEL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, nagihansaglamel@gmail.com

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ungan@trabzon.edu.tr

ÖZET

TÜİK'in 2024 verilerine göre Türkiye'de en çok kullanılan sosyal medya araçlarından biri olan Instagram, kullanıcılarına sunduğu sonsuz çeşitlilikteki içeriğiyle kişilerin her gün giderek daha çok vakit geçirdiği bir alan hâline gelmiştir. Kişilerin bireysel deneyimlerini paylaşmalarını sağlayan yapısı zamanla gelişim göstererek toplulukların buluştuğu, pek çok üretici ve meslek grubunun alıcısıyla buluştuğu bir pazar niteliği kazanmıştır. Öğretmenlerin de kişisel ve mesleki deneyimlerini paylaştığı bir mecra olan Instagram, öğretmenlerin ilgisini çekebilecek pek çok ünlü eğitimci, psikolog ve pedagogun da kitlelerine ulaşmak için tercih ettikleri bir kanaldır. Ayrıca Türkçe dili bağlamında alan uzmanlarının, yazarların, şairlerin ve yayınevlerinin ürünlerini sergileyebilmelerine imkân tanımaktadır. Instagram üzerinde her gün doğrudan ve/veya dolaylı olarak Türkçeyle ilgili yeni içerikler üretilmektedir. Türkçe öğretmenleri de bu içeriklerin hem üreticisi hem tüketicisi olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin Instagram kullanım alışkanlıklarının mesleki gelişimlerine etkisi ve bu etkinin sınıf içi eğitim öğretim faaliyetlerine yansıma düzeyiyle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji desenine uygun olarak yürütülmüştür. Çalışmanın araştırma grubunu 2024 yılında Trabzon ilinde görev yapan ve amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 26 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve açık uçlu anket formu kullanılmıştır. Formların kapsam ve yapı geçerliğini sağlamak için uzman görüşü alınmış ve pilot çalışma yapılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemiyle temalandırılarak yorumlanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, Türkçe öğretmenleri Instagram'ı her gün kullanmaktadır. Dikkate değer bir çoğunluğun Instagram'ı mesleki amaçlı kullanım oranı ise %35'in üzerindedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin neredeyse tamamı Instagram'ın mesleki gelişimlerine katkısı olduğu görüşündedir. 26 katılımcıdan 15'i Instagram'dan edindikleri mesleki bilginin sınıf içine yansıdığını, 7'si ise sınıf içine yansımakla birlikte bu etkinin sınırlı olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak Türkçe öğretmenlerinin Instagram'ı bir mesleki gelişim kaynağı olarak kullandıkları ve edindikleri bilgi deneyim ve izlenimleri sınıf içi eğitim öğretim uygulamalarına yansıttıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya, Instagram, Türkçe Öğretmenleri, Mesleki Gelişim, Sınıf İçi Etkinlik*

Turkish Language Teachers' Perspectives on the Impact of Instagram Use on Their Professional Development and Educational Practices

Graduate Student Nagihan SAĞLAMEL, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, nagihansaglamel@gmail.com

Prof. Dr. Suat UNGAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ungan@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

According to TÜİK's 2024 data, Instagram, one of the most widely used social media platforms in Turkey, has become a space where people spend a considerable amount of time due to the endless variety of content it offers. This platform, which initially enabled users to share personal experiences, has evolved into a marketplace where communities interact and where various producers and professional groups connect with their audiences. It is a medium where teachers share their personal and professional experiences, and used by well-known educators, psychologists, and pedagogues to engage with their followers. It also serves as a platform for experts in various fields, including authors, poets, and publishing houses, to show their work, particularly in relation to the Turkish language. Every day, new content directly and/or indirectly related to Turkish is produced on Instagram. Turkish language teachers can become both producers and consumers of these contents. The aim of this study is to explore Turkish language teachers' views on how their use of Instagram influences their professional development and to what extent this influence is reflected in their classroom teaching and learning practices. The study employed phenomenology design, one of the qualitative research methods. The research group consisted of 26 Turkish language teachers working in Trabzon province in 2024 and determined through purposive sampling. A semi-structured interview form and an open-ended questionnaire form prepared by the researchers were used as data collection methods. Expert opinion was taken to ensure the content and construct validity of the forms, and a piloting procedure was conducted. Data were analysed and interpreted using descriptive analysis. Findings revealed that Turkish language teachers use Instagram every day. More than 35% of the participants' Instagram activity is related to their professional work. Almost all the teachers participating in the study think that Instagram contributes to their professional development. Fifteen out of the 26 participants stated that the professional knowledge they acquired via Instagram was reflected in their classroom practices, while seven reported that, although there was some reflection, it was limited. As a result, it has been revealed that Turkish language teachers use Instagram as a source of professional development and reflect the knowledge, experience and insights they have gained into their classroom teaching and learning practices.

Keywords: *Social Media, Instagram, Turkish Language Teachers, Professional Development, Classroom Practices*

140. Psikolojik Danışmanların Travmaya Müdahale Becerilerinin Değerlendirilmesi

Lisansüstü Öğrencisi Tuğba AYNACI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, tuğba_aynaci22@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Vesile SOYYİĞİT, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, vesile@trabzon.edu.tr

ÖZET

Kitlesel ve bireysel travma deneyimlerinin sıklıkla yaşandığı bir coğrafyada yaşamaktayız. Psikolojik danışmanlara sıklıkla bu konuda görevler düşmektedir. Yapılan çalışmalar travma sonrası yapılan psikolojik müdahalelerin travmayı tedavide oldukça önemli olduğunu ortaya koyulmuştur. Psikolojik yardım hizmeti sunan ve dolayısıyla toplumun psikolojik sağlığını koruma görevi üstlenen psikolojik danışmanların travmaya müdahale yeterliliği doğrudan bireylerin ve toplumun psikolojik sağlığını etkilemektedir. Bu derleme çalışmasının amacı, sahada çalışan psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerilerine dikkat çekmek ve travmaya müdahale becerilerini geliştirmek için önerilerde bulunmaktır. Sahada görev yapan ve sıklıkla travma ile çalışmak zorunda olan psikolojik danışmanların travma bilgi ve becerisine sahip olması, travmaya profesyonel şekilde müdahale edebilmesi gerekmektedir. Tüm bunlar için temel bilgilere sahip olmanın yanında yeni bilgilere ve uygulamalara da sistemli bir şekilde ulaşabilmelidir. Literatürde travma ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde ikincil travmatik stres, travma sonrası büyüme, travmada koruyucu faktörler ve travmaya müdahale yöntemleri kavramlarının araştırmalarda yer aldığı görülmektedir. Psikolojik danışmanların yeterliliği ile alakalı travma psikolojik danışmanlığı yeterliliklerinin neler olduğu ortaya koyulmuş cinsel istismar gibi spesifik konularla ilgili çalışmalar yapılmış ve psikolojik danışmanların yetersizliği sonucuna ulaşılmış, ancak psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerileri yeterince araştırılmamıştır ve bu araştırılmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Travmaya müdahale becerisini belirlemeye yönelik yapılan çalışmalar alan yazınında var olan bilgi birikiminin ne kadarına sahip olduğumuzu ne kadarını uygulamaya dökebildiğimizi ve insanlara ne kadar psikolojik destek sunabildiğimizi gösterecektir. Bu bilgilere sahip olmak travma ile ilgili yapılan çalışma ve müdahale programlarına yeniden yön vereceği düşünülmektedir. Lisans eğitimi ve lisans eğitimi sonrasında da psikolojik danışmanlara travmaya müdahale eğitimleri verilmesi, bilgi ve becerilerinin yeni çalışmalarla geliştirilmesi önemli görülmektedir. Ayrıca konsültasyon ve süper vizyon çalışmaları ile deneyim ve becerilerinin geliştirmeleri de önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Danışman, Travma, Travmaya Müdahale Becerisi*

Evaluation of Psychological Counselors' Trauma Intervention Skills

Graduate Student Tuğba AYNACI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, tuğba_aynaci22@trabzon.edu.tr

Prof. Dr. Vesile SOYYİĞİT, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, vesile@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

We live in a geography where mass and individual trauma experiences are frequently experienced. Psychological counselors often have duties in this regard. Studies have shown that psychological interventions after trauma are very important in the treatment of trauma. The competence of psychological counselors, who provide psychological assistance services and therefore undertake the task of protecting the psychological health of the society, directly affects the psychological health of individuals and society. The aim of this review study is to draw attention to the trauma intervention skills of psychological counselors working in the field and to make suggestions to improve their trauma intervention skills. Psychological counselors, who work in the field and often have to work with trauma, should have trauma knowledge and skills and be able to intervene in trauma professionally. In addition to having basic information for all these, they should also be able to access new information and applications systematically. When the studies on trauma in the literature are examined, it is seen that the concepts of secondary traumatic stress, post-traumatic growth, protective factors in trauma and trauma intervention methods are included in the researches. Studies have been conducted on specific issues such as sexual abuse and the inadequacy of psychological counselors has been revealed, but the trauma intervention skills of psychological counselors have not been adequately investigated and these researches are needed. Studies to determine the ability to intervene in trauma will show how much of the knowledge in the literature we have, how much of it we can put into practice and how much psychological support we can provide to people. It is thought that having this information will redirect the studies and intervention programs related to trauma. It is considered important to provide trauma intervention training to psychological counselors and to develop their knowledge and skills with new studies undergraduate education and after undergraduate education. In addition, it is important to develop their experience and skills through consultation and supervision studies.

Keywords: *Psychological Counselor, Trauma, Trauma Intervention Skill*

141. Yaratıcılığın Duygusal Dinamikleri: Sanatın İlham Verici Gücü

Lisansüstü Öğrencisi Mine KORKMAZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mine_korkmaz24@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Şenay BAŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, senaybas@trabzon.edu.tr

ÖZET

Yaratıcılık, insanın doğuştan sahip olduğu ve tarih boyunca bireysel ve toplumsal gelişimi şekillendiren temel bir beceridir. Günlük yaşamda yalnızca pratik çözümler üretmekle kalmaz, aynı zamanda bireyin kalıpları kırmasını, olaylara farklı perspektiflerden bakmasını ve özgün düşünceler geliştirmesini sağlar. Yaratıcı süreçler ile duygular arasında karşılıklı bir etkileşim söz konusudur. Duygusal dalgalanmalar, yaratıcı üretkenliği zaman zaman zorlaştırsa da aynı zamanda ilham kaynağı olarak insanlığı ileriye taşıyan itici bir güç haline gelebilir. Bu bağlamda, yaratıcı eserler bireylere içsel yolculuk yapma fırsatı sunarken, aynı zamanda toplumsal belleği de şekillendiren önemli araçlar arasında yer almaktadır. Sanat tarihine bakıldığında, yaratıcılığın ve duyguların birbiriyle iç içe geçtiği sayısız eserle karşılaşılmaktadır. Rönesans'tan modern sanata kadar pek çok sanat akımı, dönemin duygusal ve düşünsel atmosferinden beslenmiş ve sanatçılar, yaratıcı süreçlerinde duygu durumlarının etkisini açıkça yansıtmışlardır. Örneğin, Romantizm akımı bireyin iç dünyasını ve güçlü duygularını sanat aracılığıyla ifade etmeyi merkeze alırken, Dadaizm gibi hareketler toplumsal kaos ve belirsizlik duygularından doğmuş ve bunları yıkıcı bir yaratıcılıkla ortaya koymuştur. Sanat, birey için yalnızca bir estetik deneyim değil, aynı zamanda dünyayı algılama, yorumlama ve kendini ifade etme biçimidir. Sanat eğitimi, bireylerin hayal gücünü geliştirirken, eleştirel düşünme, estetik algı, merak duygusu ve farklı bakış açıları geliştirme becerilerini de destekler. Bu yönüyle sanat, bireylerin hem duygusal hem de bilişsel gelişiminde önemli bir role sahiptir. Sanat eğitimi alan bireylerin yalnızca sanatsal beceriler kazanmadığı, aynı zamanda problem çözme, eleştirel düşünme ve özgün fikirler üretebilme gibi 21. yüzyıl becerilerini de geliştirdiği bilinmektedir. Günümüz dünyasında, yaratıcı düşünebilen, sorgulayan ve estetik duyarlılığı gelişmiş bireylere duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Eğitimde yaratıcılığın desteklenmesi, bireyin yalnızca sanatsal alanlarda değil, bilim, teknoloji ve diğer disiplinlerde de yenilikçi yaklaşımlar geliştirmesini sağlamaktadır. Bu çalışmada, yaratıcılık ve duygular arasındaki etkileşim, WOS veri tabanında taranan yaratıcılık temalı dergilerde özellikle sanatta yaratıcılıkla ilgili akademik çalışmaların derlenmesi yoluyla ele alınacaktır. Geleneksel bir derleme yöntemiyle yürütülecek araştırmada, yaratıcı süreçlerin duygularla olan ilişkisi kapsamlı bir şekilde incelenecek ve mevcut literatürdeki eksiklikler eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilecektir. Araştırmada, yaratıcılık üzerine yapılan çalışmaların sanat eğitimi bağlamında nasıl ele alındığı, duyguların yaratıcı süreçleri nasıl etkilediği ve sanatın bireylerin duygusal gelişiminde nasıl bir rol oynadığı gibi temel sorulara yanıt aranacaktır. Böylece, bu alanda yapılan çalışmaların genel bir çerçevesi sunulacak ve gelecekte gerçekleştirilecek araştırmalar için öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Yaratıcılık, Duygular, Sanat, Sanat Eğitimi, Eleştirel Analiz*

Emotional Dynamics of Creativity: The Inspirational Power of Art

Graduate Student Mine KORKMAZ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, mine_korkmaz24@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Şenay BAŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, senaybas@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Creativity is a fundamental skill that humans are born with and has shaped individual and social development throughout history. It not only produces practical solutions in daily life, but also enables individuals to break the mold, look at things from different perspectives and develop original thoughts. There is a mutual interaction between creative processes and emotions. Emotional fluctuations make creative productivity difficult at times, but they can also become a source of inspiration and a driving force that moves humanity forward. In this context, while creative works offer individuals the opportunity to make an inner journey, they are also among the important tools that shape social memory. When we look at the history of art, we encounter countless works in which creativity and emotions are intertwined with each other. From the Renaissance to modern art, many art movements have been nourished by the emotional and intellectual atmosphere of the period, and artists have clearly reflected the impact of their emotional states in their creative processes. For example, while the Romanticism movement centered on expressing the individual's inner world and strong emotions through art, movements such as Dadaism were born out of feelings of social chaos and uncertainty, which they expressed with destructive creativity. Art is not only an aesthetic experience for the individual, but also a way of perceiving and interpreting the world and expressing oneself. While art education develops individuals' imagination, it also supports their critical thinking, aesthetic perception, sense of curiosity and ability to develop different perspectives. In this respect, art has an important role in both emotional and cognitive development of individuals. It is known that individuals who receive art education not only gain artistic skills, but also develop 21st century skills such as problem solving, critical thinking and generating original ideas. In today's world, the need for individuals who can think creatively, question and have developed aesthetic sensitivity is increasing day by day. Supporting creativity in education enables individuals to develop innovative approaches not only in artistic fields but also in science, technology and other disciplines. In this study, the interaction between creativity and emotions will be addressed through a review of academic studies on creativity, especially creativity in the arts, in creativity-themed journals scanned in the WOS database. In the research, which will be conducted with a traditional review method, the relationship between creative processes and emotions will be examined comprehensively and the gaps in the existing literature will be critically evaluated. The research will seek answers to basic questions such as how studies on creativity are handled in the context of art education, how emotions affect creative processes and what role art plays in the emotional development of individuals. Thus, a general framework of the studies conducted in this field will be presented and suggestions for future research will be developed.

Keywords: *Creativity, Emotions, Art, Art Education, Critical Analysis*

142. Teknoloji Destekli Sergileme: Sanatın Yeni Deneyim Alanları Üzerine Eleştirel Bir İnceleme

Lisansüstü Öğrencisi Meltem TAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, meltem_tan21@trabzon.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Şenay BAŞ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, senaybas@trabzon.edu.tr

ÖZET

Sanat ve teknoloji asırlar boyunca birbirlerinden beslenmiş ve birlikte gelişim göstermişlerdir. Günümüz teknolojisinin akıl almaz hızı, etkileşim gücü ve interaktifliği, sanatı da her geçen gün yeni bir öğreti ve merakın içine almaktadır. Son yıllarda sanat alanlarında sergileme teknikleri ile teknolojinin bir arada olmasının gündemde fazlaca yer bulmasının bir nedeni de budur. Belirli bir tarih aralığında kurulup toplanan geleneksel sergileme yöntemleri, tekdüzelikten uzaklaşmaktadır ve yeni teknolojiler aracılığıyla izleyiciye sunularak daha etkileşimli ve erişilebilir hale gelmektedir. Sanatın sergilenme biçimi köklü şekilde değişmekte ve izleyicinin eserlerle etkileşim kurma yöntemleri çeşitlenmektedir. Güncel sergileme teknikleri çağın teknolojisinin getirdikleriyle; dijital ortamda sanat eserlerinin sunumu, büyük veriye dayalı kişiselleştirme teknikleri, yapay zekâ destekli analiz sistemleri ve sanal-gerçeklik deneyimleri gibi yenilikler ile desteklenmektedir. Sanatın erişilebilirliğini arttıran, izleyiciyi aktif bir katılımcıya dönüştüren ve yeni sanatsal deneyimlerin ortaya çıkmasını sağlayan bu teknolojik yenilikler, sanat ve tasarım eğitimi için de farklı olanaklar yaratmaktadır. Eğitimde kullanılan teknoloji tabanlı sergileme teknikleri, öğrenciler için görsel ve interaktif öğrenme imkânları sunarak öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirirken, fiziksel olarak sergi alanı ziyaretlerini zorlayabilecek bireyler için de dijital ortamlar aracılığıyla bu deneyimden faydalanılmasına olanak tanır. Bu çalışma, güncel teknoloji destekli sergileme tekniklerini ele alarak, sanat ve eğitim alanlarında bu teknikleri akademik bir bakış açısı ile incelemeyi hedeflemektedir. Bu temel hedef doğrultusunda son beş yıl içinde yapılan teknoloji destekli sergileme tekniklerine yönelik akademik çalışmalar derlenmiş ve eleştirel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Veriler, alan yazındaki mevcut yaklaşımların karşılaştırılmasıyla bütüncül bir perspektif sunacak şekilde yapılandırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre teknoloji destekli sergileme yöntemleri, sanatın erişilebilirliğini artırmakta, izleyici deneyimini dönüştürmekte ve sergi alanlarında yeni olanaklar yaratmaktadır. Bu çalışma, teknolojik dönüşümün sergileme alanına etkilerini kapsamlı bir şekilde ele alarak, gelecekteki potansiyel gelişmeler için bir temel oluşturmayı da hedeflemektedir. Sonuç olarak, sanatı sergileme biçimleri, hayatı şekillendirmedeki etkisi hızla artan teknolojik değişimler nedeniyle sürekli evrim geçirmekte ve kendine yeni ifade biçimleri katmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Teknoloji Destekli Sergileme, Sanat, Sanat Eğitimi, Sanatsal Deneyim*

Technology-Assisted Exhibition: A Critical Review on New Fields of Experience in Art

Graduate Student Meltem TAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, meltem_tan21@trabzon.edu.tr

Asst. Prof. Şenay BAŞ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, senaybas@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Art and technology have fed off each other and developed together for centuries. The mind-boggling speed, interactivity and interactivity of today's technology is taking art into a new teaching and curiosity every day. This is one of the reasons why the combination of exhibition techniques and technology in the fields of art has been on the agenda in recent years. Traditional exhibition methods, which are established and collected within a certain date range, are moving away from monotony and becoming more interactive and accessible by presenting them to the audience through new technologies. The way art is exhibited is changing radically and the ways in which the audience interacts with the works are diversifying. Current exhibition techniques are supported by the technological advancements of the era, such as the presentation of artworks in digital media, personalization techniques based on big data, artificial intelligence-supported analysis systems and virtual-reality experiences. These technological innovations, which increase the accessibility of art, transform the viewer into an active participant and enable the emergence of new artistic experiences, create different opportunities for art and design education. Technology-based exhibition techniques used in education make learning processes more effective and efficient by providing visual and interactive learning opportunities for students, while enabling individuals who may find it difficult to physically visit the exhibition space to benefit from this experience through digital environments. This study aims to examine these techniques in the fields of art and education from an academic perspective by addressing current technology-supported exhibition techniques. In line with this main objective, academic studies on technology-supported exhibition techniques conducted in the last five years were compiled and evaluated through critical analysis. The data were structured to provide a holistic perspective by comparing the existing approaches in the literature. According to the findings, technology-supported exhibition methods increase the accessibility of art, transform the audience experience and create new possibilities in exhibition spaces. By comprehensively addressing the effects of technological transformation on the field of exhibition, this study also aims to provide a basis for potential future developments. As a result, the ways of exhibiting art are constantly evolving and adding new forms of expression due to technological changes that are rapidly increasing their influence in shaping life.

Keywords: *Technology Supported Exhibition, Art, Art Education, Artistic Experience*

143. Ortaöğretimde Koro Eğitimine Katılan Öğrencilerin Sayısal-Sözel Akademik Başarılarının Karşılaştırılması

Dr. Öğr. Üyesi Çağlar BAKIOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, caglarbakioglu@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Ebru İSMAİLÇEBİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, ebru_besir23@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Birdal BATMAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, birdal_batman22@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, lise öğrencilerinin koro çalışmalarına katılmasının akademik başarıları üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma deneysel araştırma türlerinden gerçek deneysel desen grubuna ait olan sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu seçkisiz desen modelinde yürütülmüştür. Bu araştırmadaki çalışma grubu 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Trabzon ilinin Sürmene ilçesinde bulunan Hasan Tahsin Kırali Anadolu Lisesi 10. sınıfta öğrenim görmekte olan ve denklikleri sağlanmış 20 öğrenciden oluşmaktadır. 10. sınıflardan gönüllü olarak koro faaliyetlerine katılan 10 öğrenci deney grubunu oluşturmaktadır. Koroya katılmayan öğrenciler arasından onlara denk olarak, seçkisiz atanmış 10 öğrenci ise kontrol grubunu oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin 9. Sınıfa ait sayısal (matematik, fizik, kimya) derslerden ve sözel (edebiyat, tarih, coğrafya) derslerden aldıkları ağırlıklı not ortalamalarının aritmetik ortalaması alınmış, öntest olarak kullanılmıştır. Deney grubu belirlendikten sonra güz dönemi boyunca düzenli olarak koro çalışmaları yapılmıştır. Dönem sonunda deney ve kontrol grubunun sayısal-sözel akademik ortalamaları alınarak sontest olarak kullanılmıştır. Araştırma, öğrencilerin 9. Sınıf (öntest) ve 10. (sontest) sınıfa ait sayısal-sözel derslerden ağırlıklı not ortalamalarını karşılaştırarak koro çalışmalarının etkisini değerlendirmiştir. Sonuçlara göre deney grubunun sayısal akademik başarısı %5,02 artarken, kontrol grubunun sayısal akademik başarısında %8,09 oranında bir düşüş gözlenmiştir. Bunun yanında her iki grubun sözel akademik başarısında artış gözlenmiş fakat bu artış deney grubunda % 15,75 oranında iken kontrol grubunda %12,11 oranındadır. Sonuçlar, deney grubunun özellikle sayısal derslerde kontrol grubuna göre daha yüksek bir başarı artışı gösterdiğini ortaya koymuştur. Sözel derslerde de deney grubunda bir artış gözlemlenmiş, ancak bu artış kontrol grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Araştırma sonucunda deney grubunun akademik ortalamasında gözlenen artış bize lisede yapılan koro çalışmalarının öğrencilerin akademik gelişimlerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Müzik Eğitimi, Sosyal Etkinlikler, Koro Eğitimi*

Comparison of Mathematical and Social Academic Success of Students Participating in Choir Training in High School

Asst. Prof. Çağlar BAKIOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, caglarbakioglu@gmail.com

Graduate Student Ebru İSMAİLÇEBİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, ebru_besir23@trabzon.edu.tr

Graduate Student Birdal BATMAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, birdal_batman22@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study examines the effect of high school students' participation in choir activities on their academic achievement. The research was conducted in the post-test matched control group randomized design model, which belongs to the real experimental design group, one of the experimental research types. The study group in this research consists of 20 students who are studying in the 10th grade at Hasan Tahsin Kırali Anatolian High School in Sürmene district of Trabzon province in the 2023-2024 academic year. 10 10th grade students who voluntarily participated in choir activities constitutes the experimental group. The control group consisted of 10 students who were randomly assigned among the students who did not participate in the choir. The arithmetic average of the weighted grade point averages of the experimental and control group students' 9th grade mathematical (mathematics, physics, chemistry) and social (literature, history, geography) courses were taken and used as a pretest. After the experimental group was determined, choral activities were conducted regularly during the fall semester. At the end of the semester, the numerical-verbal academic averages of the experimental and control groups were taken and used as a posttest. The study evaluated the effect of choral activities by comparing the weighted grade point averages of the students in the numerical-verbal courses of the 9th (pretest) and 10th (posttest) grades. According to the results, the numerical academic achievement of the experimental group increased by 5.02%, while the numerical academic achievement of the control group decreased by 8.09%. In addition, there was an increase in the verbal academic achievement of both groups, but this increase was 15.75% in the experimental group and 12.11% in the control group. The results revealed that the experimental group showed a higher increase in achievement than the control group, especially in numerical courses. An increase was also observed in the experimental group in verbal courses, but this increase did not show a significant difference compared to the control group. The increase observed in the academic average of the experimental group as a result of the research shows that choral activities in high school contribute positively to the academic development of students.

Keywords: *Education, Music Education, Social Activities, Choir Education*

144. Eğitsel Oyunla Matematik Öğretimi: Çarpsana

Öğretmen Merve KARABAK, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, mervekarabak61@gmail.com

Öğretmen Derya Nur KARAKOÇ, Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, deryanur6161@gmail.com

ÖZET

Oyun, çocukların birçok yönden doyuma ulaşmalarını sağlamak amacıyla, gerçek yaşamdan farklı bir ortamda yapılan ve sonucunda herhangi bir çıkar sağlanmadan gerçekleştirilen etkinliklerdir. Oyunun her zaman belli bir kuralı vardır. Bu kurallar çerçevesinde, yer ve zaman sınırlandırması yapılarak gönüllü bireylerin katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Oyun insanların zevk aldığı hem eğlenceli hem de öğretim amacıyla kullanılabilen bir eylemdir. Bu eylemin öğretim amacıyla aktarımı eğitsel oyunları ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmada "Çarpsana" oyunu ile ilkokul öğrencilerinin oynayabileceği eğlenceli bir formatta çarpım tablosunun kazanımını sağlayan yeni bir oyun tasarlanmıştır. Araştırmanın amacı öğrenmede birçok öğrencinin zorluk çektiği çarpım tablosunu, eğlenceli rekabet ortamında tasarlanan oyunun uygulanabilirliğini ve uygulama sonucundaki etkililiğini araştırmaktır. Araştırma iki ayrı ilde gerçekleştirilmiş olup, toplam 25 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemi Bingöl ili 2.sınıf düzeyinde 15 öğrenci ve Ağrı ili 2. sınıf düzeyindeki 10 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen oyun dersin değerlendirme aşamasında kullanılmıştır. Bu aşamada cevapların kontrol edilmesi ve hızlı dönütler sağlanması sebebiyle oyunun öğretici yönü de anlam kazanmıştır. Oyun gruplara ayrılarak bir ders saati içerinde oynatılmıştır. Betimsel araştırma yaklaşımı yöntemi kullanılan bu araştırmada öğrencilerle mülakat yapılarak veriler toplanmıştır. Öğrencilerle yapılan mülakat sonucunda oyunu beğendikleri ve yer yer soruları cevaplarken heyecanlandıkları sonucuna varılmıştır. Heyecanlanmalarına sebep olan faktörün rekabet ortamı ve cevapları verirken süre ile sınırlandırılmasının etkili olduğu tespit edilmiştir. Oyunun farklı derslerin öğretiminde kullanılabileceğini ve üst sınıf seviyelerinde uygulanabilirliği önerilmiştir. Eğitsel oyun oynatılırken süreç iyi yönetilebilirse, dersin giriş kısmında konunun aktarılmasını sağlayacağı gibi, dersin pekiştirilmesinde hatta dersin değerlendirme aşamasında da kullanılabileceği öngörülmektedir. Öğrenilmesi zor olan çarpma konusunun bu oyunla birlikte hem dersin eğlenceli hale gelmesini hem de dersin çıktı aşamasındaki çıktılarına büyük katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Matematik Öğretimi, Eğitsel Oyun, Çarpım Tablosu*

Educational Game-Based Mathematics Teaching: Çarpsana

Teacher Merve KARABAK, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, mervekarabak61@gmail.com

Teacher Derya Nur KARAKOÇ, Ministry of National Education, Trabzon, Türkiye, deryanur6161@gmail.com

ABSTRACT

Games are actions that people engage in for enjoyment, and they can also serve as educational tools. The transfer of this activity for educational purposes has led to the development of educational games. In this study, a new game called "Çarpsana" has been designed as a fun format for elementary school students, aimed at helping them master the multiplication table. The objective of the study is to explore the applicability and effectiveness of the game, which is designed in a competitive and enjoyable environment, in teaching the multiplication table—an area where many students often struggle.The research was conducted in two different provinces and involved a total of 25 students. The sample included 15 second-grade students from Bingöl and 10 second-grade students from Ağrı. The developed game was used during the assessment phase of the lesson. During this phase, the game's educational value was reinforced through the checking of answers and providing quick feedback. The game was played in groups during one class period. A descriptive research approach was used in this study, and data were collected through interviews with students. The interviews revealed that the students enjoyed the game and became excited at times while answering the questions. It was determined that the factors contributing to their excitement were the competitive environment and the time-limited nature of answering the questions. The study concluded that the game could be used in the teaching of other subjects, and its applicability in higher grade levels was also suggested.

Keywords: *Mathematics Teaching, Educational Game, Multiplication Table*

145. Yalnızlık ve Cinsiyetin Phubbing Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Serdar Görkem SAKA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, psk.dan.gorkemsaka@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Fatih Mehmet KURU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, fatihmkuru@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Meltem MAZLUM, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, meltem_mazlum19@trabzon.edu.tr

Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

ÖZET

Dijital çağda bireylerin sosyal etkileşim alışkanlıkları değişmekte ve bu durum, bireylerin psikolojik iyi oluşları üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Günümüzde bireylerin yalnızlık düzeyleri ile dijital bağımlılıkları arasındaki ilişki giderek daha fazla araştırılmaktadır. Yalnızlık duygusunun bireyleri sosyal ortamdan uzaklaştırarak dijital cihazlara yönlendirdiği ve bunun sonucunda phubbing davranışını artırdığı birçok çalışmada ortaya konulmuştur. Phubbing, bireylerin yüz yüze sosyal etkileşimlerini ihmal ederek telefonlarıyla meşgul olması olarak tanımlanmaktadır ve günümüzde önemli bir sosyal problem olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada, yalnızlık ve cinsiyetin phubbing üzerindeki etkisi araştırılmış, ayrıca psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerilerinin bu ilişkide aracı bir rol oynayıp oynamadığı incelenmiştir. Çalışma kapsamında katılımcılardan toplanan veriler doğrultusunda çoklu regresyon analizi kullanılarak değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı etkiler analiz edilmiştir. Regresyon analizi, yalnızlığın phubbing üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu ve bireylerin yalnızlık seviyeleri arttıkça phubbing davranışlarının da arttığını göstermektedir. Bununla birlikte, psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerileri yalnızlığın phubbing üzerindeki etkisini zayıflatarak kısmi aracılık rolü üstlenmektedir. Cinsiyet değişkeninin phubbing üzerindeki etkisi incelendiğinde ise kadın ve erkek bireyler arasında farklılıklar gözlemlenmiştir. Erkeklerin phubbing davranışına daha yatkın olduğu, kadınların ise duygu düzenleme becerileri açısından daha güçlü olduğu görülmüştür. Bu durum, cinsiyetin yalnızlık ve phubbing arasındaki ilişkiye dolaylı olarak etki edebileceğini göstermektedir. Çalışma, bireylerin yalnızlık, dijital bağımlılık ve psikolojik sağlamlık ilişkisini daha iyi anlamalarına katkı sağlayarak gelecekte yapılacak araştırmalara önemli bir temel sunmaktadır. Bu sonuçlar, bireylerin yalnızlık duygusunu sağlıklı bir şekilde yönetebilmeleri ve dijital bağımlılıkla ilişkili olumsuz davranışları azaltabilmeleri için psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerilerinin güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle bireylerin duygusal dayanıklılığını artırmaya yönelik psikolojik müdahaleler ve eğitim programları, phubbing davranışını önleme noktasında önemli bir katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: *Yalnızlık, Phubbing, Cinsiyet*

Examining the Effect of Loneliness and Gender on Phubbing

Graduate Student Serdar Görkem SAKA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, psk.dan.gorkemsaka@gmail.com

Graduate Student Fatih Mehmet KURU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, fatihmkuru@gmail.com

Graduate Student Meltem MAZLUM, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, meltem_mazlum19@trabzon.edu.tr

Assoc. Prof. Fatih KOCA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

In the digital age, individuals' social interaction habits are changing, which has significant effects on their psychological well-being. The relationship between individuals' levels of loneliness and digital addiction is being increasingly investigated. Many studies have shown that feelings of loneliness drive individuals away from social environments and direct them toward digital devices, consequently increasing phubbing behavior. Phubbing is defined as neglecting face-to-face social interactions by being preoccupied with one's phone and is considered a significant social problem today. This study examines the effect of loneliness and gender on phubbing, as well as the potential mediating role of psychological resilience and emotion regulation skills in this relationship. Using data collected from participants, multiple regression analysis was conducted to analyze the direct and indirect effects between variables. The regression analysis indicates that loneliness has a significant impact on phubbing, meaning that as individuals' levels of loneliness increase, their phubbing behavior also increases. Additionally, psychological resilience and emotion regulation skills play a partial mediating role in weakening the effect of loneliness on phubbing. When examining the effect of gender on phubbing, differences were observed between male and female participants. It was found that men are more prone to phubbing behavior, while women have stronger emotion regulation skills. This suggests that gender may indirectly influence the relationship between loneliness and phubbing. This study contributes to a better understanding of the relationship between loneliness, digital addiction, and psychological resilience, providing a valuable foundation for future research. These findings highlight the need to strengthen psychological resilience and emotion regulation skills to help individuals manage feelings of loneliness in a healthy way and reduce negative behaviors associated with digital addiction. Psychological interventions and educational programs aimed at enhancing emotional resilience may play a crucial role in preventing phubbing behavior.

Keywords: *Loneliness, Phubbing, Gender*

146. Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Phubbing Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Fatih Mehmet KURU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, fatihmkuru@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Serdar Görkem SAKA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, psk.dan.gorkemsaka@gmail.com

Lisansüstü Öğrencisi Meltem MAZLUM, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, meltem_mazlum19@trabzon.edu.tr

Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, yalnızlık ile phubbing arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerilerinin aracı rolünü incelemektedir. Günümüzde dijital bağımlılık düzeylerinin artması ve bireylerin sosyal etkileşim dinamikleri üzerindeki etkileri, psikoloji ve iletişim alanında önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir. Yalnızlık duygusunun bireyleri sosyal etkileşimden uzaklaştırarak dijital cihazlara yönlendirdiği ve bunun sonucunda phubbing davranışının arttığı çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Ancak, bu süreçte bireyin psikolojik sağlamlık düzeyi ve duygu düzenleme becerileri, sosyal ilişkiler üzerindeki olumsuz etkileri hafifletici bir role sahip olabilir. Bu araştırmada, yalnızlığın (bağımsız değişken) phubbing üzerindeki (bağımlı değişken) etkisi, regresyon analizi ve yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak incelenmiş ve bu ilişkide psikolojik sağlamlık ile duygu düzenleme becerilerinin (aracı değişkenler) rolü test edilmiştir. Regresyon analizi, yalnızlığın phubbing üzerinde doğrudan anlamlı bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Ancak, bu ilişkinin psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerileri ile kısmi aracılık yaptığı gözlemlenmiştir. Yani, yalnızlık düzeyi yüksek olan bireylerde phubbing eğiliminin arttığı, ancak güçlü psikolojik sağlamlık ve etkili duygu düzenleme stratejilerinin, yalnızlığın phubbing üzerindeki etkisini önemli ölçüde azalttığı bulunmuştur. Elde edilen bulgular, yalnızlık duygusunu daha sağlıklı yönetebilmek ve dijital bağımlılıkla ilişkili olumsuz davranışları azaltabilmek için psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme becerilerinin güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu bulgular, yalnızlık ve phubbing ilişkisini anlamada daha derinlemesine bir anlayış sunmakta, psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme stratejilerinin geliştirilmesinin, phubbing davranışını önleme noktasında etkili olabileceğini göstermektedir. Çalışmamız, dijital çağda bireylerin sosyal etkileşim alışkanlıklarını daha sağlıklı hale getirmek ve psikolojik iyi oluşlarını desteklemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmalara önemli bir katkı sunmaktadır. Yalnızlık, dijital bağımlılık ve psikolojik sağlamlık arasındaki etkileşimleri anlamaya yönelik ilerleyen araştırmalar, bireylerin daha dengeli ve bilinçli bir dijital yaşam sürdürmelerine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Duygu Düzenleme, Psikolojik Sağlamlık, Phubbing*

Examining the Effect of Emotional Regulation and Psychological Resilience on Phubbing

Graduate Student Fatih Mehmet KURU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, fatihmkuru@gmail.com

Graduate Student Serdar Görkem SAKA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, psk.dan.gorkemsaka@gmail.com

Graduate Student Meltem MAZLUM, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, meltem_mazlum19@trabzon.edu.tr

Assoc. Prof. Fatih KOCA, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, fkoca@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

This study examines the mediating role of psychological resilience and emotional regulation skills in the relationship between loneliness and phubbing. The increasing levels of digital addiction and their impact on individuals' social interaction dynamics have become a significant research topic in the fields of psychology and communication. Various studies have shown that the feeling of loneliness drives individuals away from social interactions and towards digital devices, resulting in an increase in phubbing behavior. However, in this process, an individual's level of psychological resilience and emotional regulation skills may play a protective role in mitigating the negative effects on social relationships. In this study, the effect of loneliness (independent variable) on phubbing (dependent variable) was examined using regression analysis and structural equation modeling, and the roles of psychological resilience and emotional regulation skills (mediating variables) in this relationship were tested. Regression analysis revealed that loneliness has a direct significant effect on phubbing. However, it was observed that this relationship is partially mediated by psychological resilience and emotional regulation skills. In other words, individuals with high levels of loneliness showed an increased tendency toward phubbing, but strong psychological resilience and effective emotional regulation strategies significantly reduced the impact of loneliness on phubbing. The findings suggest that strengthening psychological resilience and emotional regulation skills is necessary to manage loneliness in a healthier way and reduce the negative behaviors associated with digital addiction. Furthermore, these findings provide a deeper understanding of the loneliness-phubbing relationship and show that developing psychological resilience and emotional regulation strategies can be effective in preventing phubbing behavior. Our study makes an important contribution to research aimed at promoting healthier social interaction habits and supporting psychological well-being in the digital age. Ongoing research on the interactions between loneliness, digital addiction, and psychological resilience may help individuals lead a more balanced and mindful digital life.

Keywords: *Emotion Regulation, Psychological Resilience, Phubbing*

147. Ortaöğretim Kurumlarında Sosyal Kaytarma Davranışlarının Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi[1]

Lisansüstü Öğrencisi Eda GÖGEBAKAN, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, eda2710@gmail.com

Prof. Dr. Habib ÖZKAN, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, ozgan@gantep.edu.tr

ÖZET

Grup hâlinde yapılan işlerde bazı grup üyelerinin bireysel olarak sarf ettikleri çabadan daha az çaba sarf ettiklerine rastlanmaktadır. Sosyal kaytarma olarak adlandırılan bu olgu, bir grup üyesinin grup çalışması sırasında çok az katılım göstermesi ya da hiç katkıda bulunmaması olarak tanımlanmaktadır. Bu olgu grup veya ekip olarak çalışılan hemen her alanda görüldüğü gibi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler arasında da yaşanmaktadır. Bu davranış, öğretmenlerin grup projelerine katkıda bulunmama, okul etkinliklerine katılmaktan kaçınma veya görevleri tamamlamak için iş arkadaşlarına aşırı güvenme gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkmaktadır. Bu olgu işlerin aksamasına, öğretmenlerin performanslarının düşmesine sebep olduğu gibi eğitim faaliyetlerinde aksama, kalitenin düşmesi vb. olumsuzluklara da sebep olmaktadır. Bu bağlamda hazırlanan bu araştırma ortaöğretim kamu kurumlarında görev yapan öğretmenler arasında yaşanan sosyal kaytarma davranışının nedenlerine yönelik öğretmen görüşlerini incelemek amacı yürütülmüştür. Bu alanda yapılmış az sayıda araştırmanın olması özellikle ortaöğretim kurumlarında yapılmış araştırma azlığı bu araştırmanın önemini arttırmaktadır. Araştırma esnasında katılımcıların genel olarak iş arkadaşlarını şikayet etmek yerine onun boşluğunu gidermeye çalıştığı ve bundan dolayı bu araştırma kapsamında bazı katılımcıların iş arkadaşları hakkında olumsuz görüş bildirmekten çekindikleri gözlenmiştir. Bunun yanında katılımcıların araştırılan sosyal kaytarma konusunda kendilerinin nasıl bir tutum sergiledikleri bilinmemektedir. Ancak verdikleri cevaplar kendi tutumlarına göre gelişen samimi görüşleri olarak kabul edilmektedir. Bunun yanında sosyal kaytarma kavramının akademik düzeyde incelenmesi oldukça yeni tarihlere dayandığından ve bu alanda araştırma azlığından dolayı bu alanda geniş bir kaynak havuzu bulunmamaktadır. Özellikle eğitim kurumları ve öğretmenler ile ilgili az sayıda araştırma yapılmış olması kaynaklara ulaşmayı zorlaştırmıştır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Nitel bir araştırma yaklaşımı olarak durum çalışması modeli, belli sınırları olan bir durumu farklı bilgi kaynaklarını kullanarak (gözlem, görüşme, doküman vb.) ile derin bir şekilde incelemeye çalıştığı, duruma bağlı olarak tema, kategori, kodların tanımlandığı bir yöntemdir. Bu çalışmanın temel amacı doğrultusunda belli bir ortaöğretim kurumu, Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde faaliyet gösteren ortaöğretim kurumları içerisinden basit seçkisiz random şekilde belirlenmiştir. Çalışmaya dahil edilecek öğretmenlerde bu kurumda görev yapan öğretmenler arasından amaçlı örnekleme tekniğine göre belirlenmiştir. Bu yaklaşım, araştırmanın hızlı ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlayan, araştırmacı için hazır ve kolay erişilebilir

[1]Bu çalışma Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı bünyesinde Prof. Dr. Habib Özkan'ın danışmanlığında hazırlanan Gögebakan E. (2025) *Ortaöğretim Kurumlarında Sosyal Kaytarma Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezine dayalı olarak hazırlanmıştır.

katılımcıların seçilmesini içermektedir. Ayrıca çalışmaya dahil edilen öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin 2 yıl ve üzeri olmasına dikkat edilmiştir. Son olarak çalışmanın temsil gücünü arttırmak amacıyla yukarıdaki koşulları sağlayan öğretmenlerden farklı cinsiyet, yaş, branş ve görev sürelerine sahip öğretmenler arasından rastgele seçilen 20 öğretmen çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmada araştırmacı tarafından özgün olarak geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma T.C. Gaziantep Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 03.05.2024 tarih ve 10 Toplantı nolu Kararı ve MEB'den izin alınarak yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; öğretmenler arasında yaşanan sosyal kaytarma davranışının mesleki, görevle ilgili, kişisel, grupla ilgili ve ekonomik nedenlerinin olduğu, bu nedenler içerisinde mesleki nedenlerin ön plana çıktığı, sosyal kaytarma davranışının en önemli nedenlerinin görevi önemsememe, bıkkınlık, yorgunluk, tembellik ve fark edilmeme görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, bireysel hesap verebilirliği teşvik edilmesi, öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, eğitim kurumlarındaki grup çalışmalarının, görevlerin vb. öneminin üzerinde durulması gibi çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Grup, Sosyal Kaytarma, Ortaöğretim Kurumları, Öğretmen*

An Investigation of Teachers' Opinions on the Causes of Social Loafing Behaviors in Secondary Education Institutions

Graduate Student Eda GÖGEBAKAN, Gaziantep University, Gaziantep, Türkiye, eda2710@gmail.com

Prof. Dr. Habib ÖZKAN, Gaziantep University, Gaziantep, Türkiye, ozgan@gantep.edu.tr

ABSTRACT

In group work, it is observed that some group members exert less effort than they do individually. This phenomenon, called social loafing, is defined as a group member's little or no contribution during group work. This phenomenon can be seen in almost every field where groups or teams work, as well as among teachers working in educational institutions. This behavior manifests itself in various ways, such as not contributing to group projects, avoiding participation in school activities, or over- reliance on colleagues to complete tasks. This phenomenon leads to disruption of work, decreased performance of teachers, and also causes negativities such as disruption in educational activities, decreased quality, and so on. In this context, this research was conducted to examine the views of teachers on the causes of social shirking behavior among teachers working in secondary education public institutions. The fact that there are few studies in this field, especially in secondary education institutions, increases the importance of this research. During the research, it was observed that the participants generally tried to fill the gap of their coworkers instead of complaining about them, and therefore, within the scope of this research, some participants were hesitant to express negative opinions about their coworkers. In addition, it is not known what kind of attitude the participants themselves have towards social shirking. However, their answers are accepted as their sincere opinions developed according to their own attitudes. In addition, since the study of the concept of social loafing at the academic level is quite recent and there is a lack of research in this field, there is not a large pool of resources in this field. Especially the fact that few studies have been conducted on educational institutions and teachers has made it difficult to access resources. In this study, the case study model, one of the qualitative research methods, was used. As a qualitative research approach, the case study model is a method that tries to examine a situation with certain boundaries in a deep way by using different sources of information (observation, interview, document, etc.) and defines themes, categories and codes depending on the situation. In line with the main purpose of this study, a certain secondary education institution was randomly selected from among the secondary education institutions operating in Şahinbey district of Gaziantep province. The teachers to be included in the study were determined among the teachers working in this institution according to the purposive sampling technique. This approach involves selecting participants who are ready and easily accessible for the researcher, enabling the research to be conducted quickly and efficiently. In addition, it was ensured that the professional seniority of the teachers included in the study was 2 years or more. Finally, in order to increase the representativeness of the study, 20 teachers who were randomly selected among teachers with different gender, age, branch and tenure were included in the study. An interview form originally developed by the researcher was used in the study. The research was conducted with the permission of T.C. Gaziantep University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Board Decision No. 10 Meeting dated 03.05.2024 and permission from the Ministry of National Education. As a result of the research, it was determined that social loafing behavior among teachers stems from professional, task-related, personal, group-related, and economic reasons, with professional reasons being the most prominent. The most significant causes of social loafing behavior were identified as lack of importance given to the task, burnout, fatigue, laziness, and feeling unnoticed. It is recommended to promote individual accountability, improve teachers' professional knowledge and skills, and emphasize the importance of group work and tasks within educational institutions.

Keywords: *Group, Social Loafing, Secondary Education Institutions, Teacher*

148. Aynı Sırada, Farklı Dünyalar: Öğretmenlerin Gözünden Kaynaştırmada Sosyal Kabul Gerçeği

Lisansüstü Öğrencisi Aslı SEVİNÇLER, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, aslisevincler@gmail.com

Doç. Dr. Mehmet Nur TUĞLUK, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, mntugluk@yildiz.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan ilkokul öğretmenlerinin bu öğrencilere yönelik sosyal kabul düzeylerini ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma, betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Çalışma grubunu, Millî Eğitim Bakanlığında görev yapan 70 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Yarı yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu Kaynaştırma Öğrencilerinin Sosyal Kabul Durumları" ve "Sosyal Kabul Ölçeği" kullanılmıştır. Görüşme formunda öğretmenlerin demografik bilgileri (yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, eğitim düzeyi, kaynaştırma eğitimi alma durumu vb.) ile kaynaştırma deneyimlerine (sınıftaki öğrenci sayısı, türü, akran/veli tepkileri vb.) ilişkin sorular yer almaktadır. Ayrıca bu bölümde, kaynaştırma uygulamalarının olumlu/olumsuz yönleri, öğretmenlerin uyguladığı stratejiler, karşılaştıkları zorluklar ve okul desteğine ilişkin sorular bulunmaktadır. Ölçekte ise öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerine yönelik sosyal kabul düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş, 4 faktör (Dışlama-Olumsuz Yargı, Kabul Çabası, Kabullenme-Olumlu Yargı, Farkındalık Oluşturma-Kabullendirme) ve 32 maddeden oluşan 5'li Likert tipi "Sosyal Kabul Ölçeği (SKÖ)" kullanılmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma), nitel verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılacaktır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin genel sosyal kabul düzeylerinin belirlenmesi, bu düzeylerin çeşitli demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi ve öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabulünü artırmak için uyguladıkları stratejiler, karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri de belirlenecektir. Bulguların, kaynaştırma eğitiminin niteliğini artırmaya yönelik öğretmen destek sistemlerinin ve mesleki gelişim programlarının planlanmasına katkı sağlaması, kaynaştırma uygulamalarının etkili bir şekilde yürütülmesi için öğretmenlere ve eğitim politikalarını belirleyenlere önemli veriler sunması beklenmektedir. Ayrıca, kaynaştırma öğrencilerinin akranları tarafından kabul edilmesini kolaylaştıracak ve eğitim ortamlarının daha kapsayıcı hale getirilmesini sağlayacak stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmektedir. Elde edilecek bulgular ışığında, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliklerini artırmaya ve sınıf içi uygulamaları geliştirmeye yönelik öneriler sunulacaktır. Bu çalışma, kaynaştırma eğitiminin niteliğini artırma ve özel gereksinimli öğrenciler için daha kapsayıcı eğitim ortamları oluşturma çabalarına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kaynaştırma Eğitimi, Sosyal Kabul, Özel Gereksinimli Öğrenciler, Kapsayıcı Eğitim*

Same Row, Different Worlds: The Reality of Social Acceptance in Inclusion from Teachers' Perspective

Graduate Student Aslı SEVİNÇLER, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye, aslisevincler@gmail.com

Assoc. Prof. Mehmet Nur TUĞLUK, Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye, mntugluk@yildiz.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the social acceptance levels of primary school teachers who have inclusive students in their classrooms and their views on inclusion practices. The research was designed in descriptive survey model. The study group consisted of 70 primary school teachers working in the Ministry of National Education. “Semi-structured Teacher Interview Form Social Acceptance of Inclusion Students” and “Social Acceptance Scale” were used as data collection tools. The interview form included questions about teachers' demographic information (age, gender, professional experience, educational level, educational level, inclusion education status, etc.) and inclusion experiences (number and type of students in the class, peer/parent reactions, etc.). In addition, this section includes questions about the positive/negative aspects of mainstreaming practices, the strategies used by teachers, the difficulties they face, and school support. In the scale, a 5-point Likert-type “Social Acceptance Scale (SAS)” consisting of 4 factors (Exclusion-Negative Judgment, Acceptance Effort, Acceptance-Positive Judgment, Creating Awareness-Acceptance) and 32 items was used to measure the social acceptance levels of teachers towards mainstreaming students. Descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) will be used to analyze the quantitative data, and content analysis technique will be used to analyze the qualitative data. As a result of the research, teachers' general social acceptance levels will be determined, the relationship between these levels and various demographic variables will be examined, and the strategies that teachers use to increase the social acceptance of mainstreaming students, the difficulties they face and their solution suggestions will be determined. The findings are expected to contribute to the planning of teacher support systems and professional development programs to improve the quality of inclusive education, and to provide important data to teachers and educational policy makers for the effective implementation of inclusive education practices. In addition, it is aimed to contribute to the development of strategies that will facilitate the acceptance of mainstreaming students by their peers and make educational environments more inclusive. In the light of the findings, recommendations will be made to increase teachers' competencies in inclusive education and to improve classroom practices. This study will contribute to efforts to improve the quality of inclusive education and to create more inclusive educational environments for students with special needs.

Keywords: *Inclusion Education, Social Acceptance, Students with Special Needs, Inclusive Education*

149. 2010-2025 Yılları Arasında Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisine Yönelik Yapılan Tez ve Makalelerin İncelenmesi

Lisansüstü Öğrencisi Pelin YÜKSEL, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, pelinnyuksell55@gmail.com

ÖZET

Temel dil becerilerinden dinleme, ilk edindiğimiz ve en sık kullandığımız dil becerisi olmanın yanında diğer dil becerilerinin de temelini oluşturmaktadır. Dinleme becerisi bu denli önemli bir beceri olmasına rağmen önemi yeteri kadar farkına varılmamış ve ihmal edilen beceri olarak nitelendirilmiştir. Yapılan araştırmalarda ülkemizde dinleme becerisine yönelik çalışmaların diğer dil becerilerine göre daha az olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle son yıllarda ülkemizde dinleme becerisine yönelik yapılan araştırmaların durumunda ve yöneliminde bir değişim olup olmadığı sorusu bu araştırmayı ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, son yıllarda dinleme becerisine yönelik yapılan çalışmaların yönelimini ortaya koymak ve bundan sonra bu alanda çalışma yapacak olan araştırmacıların yönünü tayin etmesine yardımcı olmaktır. Çalışmanın amacı doğrultusunda tezlerin ve makalelerin incelenmesinde betimsel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Kavram taramasında, "Dinleme, dinleme eğitimi, dinleme becerisi, dinleme stratejileri, dinleme stili " anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tezler ve makaleler yayımlandığı yıl, konu alanı, üniversite, yöntem, anahtar sözcükler ve çalışma grubu şeklinde altı kategorileri altında incelenmiş ve elde edilen her bulgu için tablolar oluşturulmuştur. Çalışma 2010-2025 yılları arasında sınırlı olup bu yıllar arasında Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Arama Merkezi ve Google Akademik sitelerinden ulaşılabilen tezler ve makaleler çalışma kapsamına alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada dinleme becerisi ile ilgili 2010-2025 yılları arasında 25 doktora, 71 yüksek lisans çalışması olmak üzere toplam 96 tez ve 158 makale tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda en fazla tez çalışmasının 2012 yılında ve Türkçe konu alanında, üniversite kategorisinde Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca en çok kullanılan yöntemin deneysel araştırma yöntemi, çalışma grubunun ise ortaokul kademesine yönelik olduğu tespit edilmiştir. Belirlenen kategorileri doğrultusunda elde edilen bulgulardan hareketle çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Dinleme, Dinleme Becerisi, Dinleme Eğitimi, Dinleme Stratejisi, Dinleme Stili*

An Analysis of Theses and Articles on Listening Skills in Turkish Language Teaching Between 2010 and 2025

Graduate Student Pelin YÜKSEL, Ondokuz Mayıs University, Samsun, Türkiye, pelinnyuksell55@gmail.com

ABSTRACT

Listening, being the first and most frequently used language skill, also forms the foundation for other language skills. Despite being such an important skill, listening has often been regarded as an overlooked skill whose significance has not been fully recognized. Research studies have pointed out that, in our country, there are fewer studies focused on listening skills compared to other language skills. Therefore, the question of whether there has been a change in the state and direction of research on listening skills in our country in recent years has led to the emergence of this study. In this regard, the aim of the research is to reveal the trends in studies related to listening skills in recent years and to assist future researchers in determining the direction of their studies in this field. In line with the aim of the study, the document analysis method, which is one of the descriptive research approaches, was used in the examination of theses and articles. In the concept review, the keywords "Listening, listening education, listening skills, listening strategies, listening style" were used. Theses and articles were examined under six categories: the year of publication, subject area, university, method, keywords, and study group. Tables were created for each finding obtained. The study is limited to the years 2010-2025, and theses and articles available from the Higher Education Council's National Thesis Search Center and Google Scholar, websites during these years were included in the scope of the study. The data obtained were analyzed using descriptive analysis methods. In the research, a total of 96 theses (25 doctoral and 71 master's theses) and 158 articles related to listening skills were identified between 2010 and 2025. As a result of the research, it was determined that the most thesis studies were conducted in 2012 and in the field of Turkish language. In the university category, Gazi University had the highest number of theses. Furthermore, it was found that the most commonly used method was experimental research, and the study group was primarily focused on the middle school level. Based on the findings obtained from the identified categories, various recommendations have been made.

Keywords: *Listening, Listening Skills, Listening Education, Listening Strategy, Listening Style*

150. Beyin Temelli Öğrenmeye İlişkin Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan ALYILDIZ UĞURLU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, aslihan.alyildizugurlu@erdogan.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Muhammed Fazlı YAZICI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, muhammedfazli_yazici24@erdogan.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Çağla MÜFTÜOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, cagla_muftuoglu24@erdogan.edu.tr

Öğretmen İbrahim YARBA, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, ibrahim_yarba25@erdogan.edu.tr

ÖZET

Öğrenme sürecinin beynin işleyişine uygun olarak tasarlanması gerektiğini savunan beyin temelli öğrenme, bireysel farklılıkları dikkate alan ve aktif öğrenmeye vurgu yapan bir öğrenme yaklaşımıdır. Duyguların, hareketin ve müziğin öğrenme üzerinde oldukça önemli role sahip olduğunu savunan bu yaklaşıma göre anlamlı ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşebilmesi, etkin katılım ile mümkündür. Beyinle ilgili yapılan bilimsel araştırma sonuçlarının eğitim uygulamalarına yansıtılmasına dayanan beyin temelli öğrenme yaklaşımı, beynin çalışma ilkeleriyle uyumlu öğrenme ortamlarının oluşturulmasını öngörmektedir. Bu araştırmada beyin temelli öğrenme yaklaşımına ilişkin Türkiye'de hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Sistematik literatür taramasına örnek oluşturan çalışmada 2004-2024 yılları arasında hazırlanan ve Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinde yer alan 72 tez incelenmiş; bu yaklaşımı konu alan 54 yüksek lisans ve 18 doktora tezi yayımlanma yılı, yayımlandığı üniversite, yayımlandığı ana bilim dalı, amaç, araştırma modeli, çalışma grubu/örneklem, veri toplama aracı ve ulaşılan sonuç bakımından kategorize edilmiştir. Veriler analiz edildiğinde en çok tezin 2010, 2014 ve 2024 yıllarında yayımlandığı, beyin temelli öğrenme konusunda en çok tez yayımlanan üniversitenin Gazi Üniversitesi olduğu ve tezlerin en çok ilköğretim ana bilim dalında hazırlandığı tespit edilmiştir. Tezlerde genellikle beyin temelli öğrenme yaklaşımının bir ya da birden fazla değişken üzerindeki etkisinin araştırıldığı ve araştırma modeli olarak en çok nicel araştırmanın tercih edildiği belirlenmiştir. Tezlerin çalışma grubuna/örnekleme göre dağılımına bakıldığında katılımcı olarak en çok ortaokul öğrencilerinin yer aldığı, tezlerde veri toplama aracı olarak başarı testi ve ölçeğin diğer araçlara göre daha fazla kullanıldığı ortaya konulmuştur. Çalışma kapsamına dâhil edilen tezlerde ulaşılan sonuçlar incelendiğinde beyin temelli öğrenme yaklaşımının ele alınan değişkenler üzerinde genel olarak olumlu etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Beyin Temelli Öğrenme, Lisansüstü Tez, Sistematik Literatür Taraması*

Analysis of Postgraduate Theses on Brain Based Learning

Asst. Prof. Aslıhan ALYILDIZ UĞURLU, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye,
aslihan.alyildizugurlu@erdogan.edu.tr
Graduate Student Muhammed Fazlı YAZICI, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye,
muhammedfazli_yazici24@erdogan.edu.tr
Graduate Student Çağla MÜFTÜOĞLU, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye,
cagla_muftuoglu24@erdogan.edu.tr
Teacher İbrahim YARBA, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, ibrahim_yarba25@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Brain based learning, arguing that the learning process should be designed in accordance with the functioning of the brain, is a learning approach that takes into account individual differences and emphasizes active learning. According to this approach, which argues that emotions, movement and music have a very important role in learning, meaningful and permanent learning is possible with active participation. The brain-based learning approach, which is based on reflecting the results of scientific research on the brain into educational practices, envisages the creation of learning environments compatible with the working principles of the brain. The aim of this research is to examine postgraduate theses prepared in Türkiye regarding the brain-based learning approach. In the study that constitutes an example of systematic literature review, 72 theses prepared between 2004-2024 and located in the National Thesis Center of the Council of Higher Education were examined; 54 master's and 18 doctoral theses on this approach were categorized in terms of publication year, university where they were published, department where they were published, aim, research model, study group/sample, data collection tool and achieved result. When the data was analyzed, it was determined that the most theses were published in 2010, 2014 and 2024, that Gazi University was the university with the most theses published on brain-based learning, and that the theses were mostly prepared in the department of primary education. It was determined that the theses generally investigate the effect of the brain-based learning approach on one or more variables and that quantitative research is the most preferred research model. When the distribution of theses according to the study group/sample is examined, it is revealed that secondary school students are the most included as participants, and achievement tests and scales are used more than other tools as data collection tools in theses. When the results obtained in the theses included in the study were examined, it was determined that the brain based learning approach had a generally positive effect on the variables considered.

Keywords: *Brain Based Learning, Postgraduate These, Systematic Literature Review*

151. Beliren Yetişkinlik Döneminde Uyumsuz Hayal Kurma: Demografik Değişkenler Açısından Bir Değerlendirme

Fatma ARÇOK, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, arcokfatmaa@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KALYON, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, aysekalyon@trabzon.edu.tr

ÖZET

Uyumsuz hayal kurma bireyin kişilerarası ilişkilerini, akademik, mesleki veya günlük hayattaki işlevselliğini olumsuz etkileyen yoğun fantezi ya da düş gücü faaliyeti olarak tanımlanmaktadır. Uyumsuz hayal kurma düzeyi yüksek bireyler günlük faaliyetlerini ve sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanabilmekte ve hayal kurma eylemini kontrol etmekte sorun yaşayabilmektedir. Bu araştırmanın amacı beliren yetişkinlik döneminde bulunan bireylerde uyumsuz hayal kurma düzeyini bazı demografik değişkenler açısından incelemektir. Nicel araştırma yaklaşımına dayalı yürütülen bu araştırmada ilişkisel model kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Uyumsuz Hayal Kurma Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi uygun örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir ve katılımcılar çalışmada gönüllü bir şekilde yer almıştır. Araştırmanın örneklem grubu 280 kişiden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında uyumsuz hayal kurma düzeyi cinsiyet, psikiyatrik bir rahatsızlığa sahip olma, sigara kullanımı ve başa çıkmakta zorlanılan acı verici bir yaşantı veya travmatik bir deneyime sahip olma gibi demografik değişkenlere dayalı olarak incelenmiştir. Analiz sonuçları araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymuştur. Cinsiyete dayalı karşılaştırmalara göre kadın ve erkeklerin uyumsuz hayal kurma düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur. Psikiyatrik bir probleme sahip olan bireylerin uyumsuz hayal kurma puanları, psikiyatrik bir tanısı olmayanlara oranla anlamlı düzeyde daha yüksektir. Başa çıkmakta zorlanılan acı verici bir yaşantı veya travmatik bir deneyime sahip olanların uyumsuz hayal kurma puanları bu tür bir yaşantısı olmayanlara oranla anlamlı düzeyde daha yüksektir. Sigara kullanan bireylerin uyumsuz hayal kurma puanları sigara kullanmayan bireylerden anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca çalışmada katılımcıların uyumsuz hayal kurma puanlarında gelir düzeyi açısından da bazı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları ilgili literatür kapsamında tartışılmış ve birtakım öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Uyumsuz Hayal Kurma, Beliren Yetişkinlik, Demografik Değişkenler, Nicel Araştırma*

Maladaptive Daydreaming in Emerging Adulthood: An Evaluation in Terms of Demographic Variables

Fatma ARÇOK, The Ministry of Family and Social Services, Trabzon, Türkiye, arcokfatmaa@gmail.com

Asst. Prof. Ayşe KALYON, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, aysekalyon@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Maladaptive daydreaming is defined as an intense fantasy or imagination activity that negatively affects an individual's interpersonal relationships, academic, professional or daily life functionality. Individuals with high maladaptive daydreaming levels may have difficulty fulfilling their daily activities and responsibilities and may have problems controlling the act of daydreaming. The purpose of this study is to examine the level of maladaptive daydreaming in individuals in the emerging adulthood period in terms of some demographic variables. In this research, which was conducted based on quantitative research approach, the relational model was used. The Maladaptive Daydreaming Scale and the Personal Information Form prepared by the researchers were used as data collection tools in the study. The sample of the study was determined according to the convenience sampling method and the participants participated in the study voluntarily. The sample group of the study consisted of 280 participants. Within the scope of the research, the level of maladaptive daydreaming was examined based on demographic variables such as gender, having a psychiatric disorder, smoking, and having a painful or traumatic experience that is difficult to cope with. Analysis results revealed that the research data showed normal distribution. According to gender-based comparisons, there is no significant difference between the maladaptive daydreaming levels of females and males. Individuals with a psychiatric problem have significantly higher maladaptive daydreaming scores than those without a psychiatric diagnosis. Those who have had a painful or traumatic experience that they had difficulty coping with have significantly higher maladaptive daydreaming scores than those who have not had such an experience. The maladaptive daydreaming scores of individuals who smoke are significantly higher than individuals who do not smoke. In addition, there are some differences in the participants' maladaptive daydreaming scores in terms of income level. The research results were discussed within the scope of the relevant literature and some suggestions were developed.

Keywords: *Maladaptive Daydreaming, Emerging Adulthood, Demographic Variables, Quantitative Research*

152. Yapay Zekâ Destekli Sistemlerle Akıcı Okumayı Geliştirme: Bir Eylem Araştırması

Lisansüstü Öğrencisi Sabire Bilgehan OKKALI, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, bilgehanokkali@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, okuma güçlüğü yaşayan bir ilkokul 2. sınıf öğrencisinin okuma akıcılığı performansının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma, 2025 yılı bahar yarıyılında eylem araştırması şeklinde yürütülmüştür. Araştırmada yapay zekâ destekli okuma programları ile öğrencinin okuma performansındaki gelişim incelenmiştir. İlk değerlendirmede öğrencinin dakikada 33 kelime okuduğu, doğru okuma oranının dakikada 19 kelime olduğu ve anlama oranının %60 seviyesinde kaldığı belirlenmiştir. Sekiz hafta boyunca haftada iki ders saati olacak şekilde uygulanan yapay zekâ destekli okuma programı sonrasında öğrencinin dakikada 74 kelime okuduğu, doğru okuma oranının dakikada 72 kelimeye yükseldiği ve anlama oranının %100'e ulaştığı tespit edilmiştir. Sonuçlar, yapay zekâ destekli akıcı okuma programlarının, okuma doğruluğu, hızı ve prozodiyi geliştirmede etkili bir yöntem olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Okuma akıcılığı, doğruluk, hız ve prozodi olmak üzere üç temel bileşeni içeren, etkili bir okuma sürecinin en önemli unsurlarından biridir. Okuma akıcılığının gelişimi, öğrencinin anlamayı destekleyen otomatik okuma becerilerini kazanmasını sağlamaktadır. Ancak, bazı öğrenciler doğal akıcılık sürecini geliştirmekte güçlük çekebilir. Son yıllarda, yapay zekâ destekli okuma sistemleri, bireyselleştirilmiş geri bildirim sağlama ve okuma sürecini kişiye özgü hâle getirme noktasında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu araştırma, yapay zekâ destekli sistemlerin okuma akıcılığına etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, sekiz hafta boyunca bir ilkokul 2. sınıf öğrencisiyle yapay zekâ destekli akıcı okuma programı uygulanarak öğrencinin gelişimi değerlendirilmiştir.

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması modeliyle yürütülmüştür. Eylem araştırmaları, belirli bir sorunun çözümüne yönelik yapılan sistematik incelemeler olup, eğitimde yenilikçi uygulamaların etkisini değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Öğrencinin okuma akıcılığı performansını ölçmek amacıyla: Yanlış Analiz Envanteri kullanılarak öğrencinin okuma hataları analiz edilmiştir. Prozodik Okuma Ölçeği ile öğrencinin vurgu, tonlama ve duraklama gibi prozodik unsurları değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında sekiz haftalık bir müdahale programı hazırlanmıştır. Haftada iki ders saati olmak üzere toplam 16 ders saati boyunca öğrenciye yapay zekâ destekli akıcı okuma programı uygulanmıştır. Bu süreçte: Yapay zekâ tabanlı okuma uygulamaları ile öğrencinin kelime tanıma ve anlama becerileri güçlendirilmiştir. Tekrarlı okuma, eşli okuma ve kelime tekrar teknikleri yapay zekâ destekli geri bildirim mekanizmaları ile birleştirilmiştir. Öğrencinin okuma hataları gerçek zamanlı olarak analiz edilmiş ve bireysel gelişimine uygun yönlendirmeler yapılmıştır. Sekiz haftalık programın sonunda yapılan son değerlendirmede öğrencinin okuma performansında belirgin bir gelişim gözlemlenmiştir: Dakikada okuma hızı: 33 kelimeden 74 kelimeye çıkmıştır. Doğru okuma oranı: 19 kelimeden 72 kelimeye yükselmiştir. Anlama oranı: %60 seviyesinden %100'e ulaşmıştır. Öğrenci, prozodik okuma ölçeği açısından da belirgin bir ilerleme kaydetmiş, vurgu ve tonlama becerilerinde anlamlı gelişmeler göstermiştir. Bu araştırmada, elde edilen bulgular, yapay zekâ destekli okuma uygulamalarının okuma doğruluğunu, hızını ve prozodik becerileri geliştirmede önemli bir

araç olabileceğini göstermektedir. Geleneksel yöntemlerle karşılaştırıldığında, kişiselleştirilmiş geribildirim sağlayan yapay zekâ destekli sistemlerin öğrenci gelişimini hızlandırdığı gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda, eğitimcilerin ve araştırmacıların, okuma güçlüğü yaşayan öğrenciler için yapay zekâ destekli çözümleri daha yaygın şekilde kullanmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akıcı Okuma, Yapay Zekâ, Eylem Araştırması*

Developing Fluent Reading with Artificial Intelligence-Supported Systems: An Action Research

Graduate Student Sabire Bilgehan OKKALI, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, bilgehanokkali@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to improve the reading fluency performance of a 2nd-grade primary school student experiencing reading difficulties. The study was conducted as an action research during the spring semester of 2025. The research examined the student's reading performance development through artificial intelligence-supported reading programs. Initial assessments revealed that the student read 33 words per minute, with an accuracy rate of 19 words per minute and a comprehension rate of 60%. After an eight-week artificial intelligence-supported reading program, conducted for two lesson hours per week, the final assessments showed that the student read 74 words per minute, with an accuracy rate of 72 words per minute, and achieved 100% comprehension. The results indicate that artificial intelligence-supported fluent reading programs can be an effective method for improving reading accuracy, speed, and prosody. Reading fluency is one of the most crucial components of an effective reading process, consisting of accuracy, speed, and prosody. Developing reading fluency enables students to acquire automatic reading skills that support comprehension. However, some students struggle to develop fluency naturally. In recent years, artificial intelligence-supported reading systems have played a significant role in providing personalized feedback and tailoring the reading process to individual needs. This study was conducted to examine the effects of artificial intelligence-supported systems on reading fluency. Over an eight-week period, an artificial intelligence-supported fluent reading program was implemented with a 2nd-grade student, and the student's progress was evaluated. This research was carried out using the action research model, a qualitative research method. Action research is a systematic approach to solving specific problems and provides an opportunity to evaluate the impact of innovative applications in education. Methods for Measuring Reading Fluency Performance Error Analysis Inventory was used to analyze the student's reading mistakes. Prosodic Reading Scale was utilized to assess the student's intonation, stress, and pauses. Implementation Process An eight-week intervention program was designed. The student participated in an artificial intelligence-supported fluent reading program for a total of 16 lesson hours (two hours per week). Throughout this process: Artificial intelligence-based reading applications enhanced the student's word recognition and comprehension skills. Repeated reading, paired reading, and word repetition techniques were integrated with AI-supported feedback mechanisms. The student's reading errors were analyzed in real-time, and personalized guidance was provided. Findings At the end of the eight-week program, significant improvements in the student's reading performance were observed: Reading speed increased from 33 to 74 words per minute. Reading accuracy rate improved from 19 to 72 words per minute. Comprehension rate rose from 60% to 100%. The student also demonstrated notable progress in the Prosodic Reading Scale, showing significant improvements in intonation and stress patterns. Conclusion and Discussion The findings of this study indicate that artificial intelligence-supported reading applications can be a valuable tool in enhancing reading accuracy, speed, and prosodic skills. Compared to traditional methods, AI-supported systems, which provide personalized feedback, were observed to accelerate student development. Based on these findings, educators and researchers are encouraged to integrate AI-supported solutions more widely to support students struggling with reading fluency.

Keywords: *Fluent Reading, Artificial Intelligence, Action Research*

153. Öğretmen Adaylarının Bağlama Edatlarını Bilme ve Seçip Kullanma Düzeyleri

Öğr. Gör. Dr. Ünal ALDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, unal.aldemir@erdogan.edu.tr

ÖZET

Görevli kelimelerden sayılan edatlar, her ne kadar genel olarak müstakil bir anlam taşımasalar da, anlamlı kelimeler arasında kurdukları onlarca farklı anlam ilişkisiyle, dillerin gerek anlatım gücünde gerekse pratik kullanımında hayati öneme sahiptir. Gerek cümle gerekse paragraf düzeyinde yargılar arasında anlam ilişkisi kurmak söz konusu olduğunda edat çeşitleri (çekim, bağlama, ünlem, hitap vb.) içerisinde bağlama edatlarının dikkate değer bir yeri vardır. Bağlama edatları, iki yargı arasındaki ilişkinin çeşidine göre (tersinelik, birliktelik, sıralılık, açıklama vb.) seçilip kullanılmaktadır. Bu edat çeşitlerini bilmek ve ihtiyaca göre doğrusunu seçip kullanmak gerek alıcı dil gerek üretici dil becerilerinde son derece önemli bir yere sahiptir. Edatlar cümlede anlam ilişkisi kurduğuna göre, metinlerin anlaşılma düzeyini belirlemede onlardan bir araç ve gösterge olarak yararlanılabilir. Başka bir ifadeyle metinlerde anlam ilişkileri kurma konusunda önemli görevler üstlenen edatların öğrenciler tarafından ne düzeyde anlaşıldığının ölçülmesi, dolaylı olarak metinlerin ne düzeyde anlaşıldığı konusunda da fikir verecektir. Öğretmen adayları gerek millî eğitimin gerekse yüksek öğretimin çıktısı durumundadır. Bu çalışma, öğretmen adaylarının bağlama edatlarını bilme ve seçilip kullanma becerisini ölçmeği amaçlamaktadır. Bu bağlamda boşluk doldurmalı cümle tipinde hazırlanan 80 maddelik bir ölçek kullanılacaktır. Söz konusu ölçek, Türkçedeki bağlama edatlarına yönelik yapılan çalışmalardan derlenen ve Türkiye Türkçesinde kullanılan edat çeşitlerini kapsayacak şekilde uzman görüşleriyle desteklenerek hazırlanmıştır. Çalışmada, söz konusu ölçek, öğretmen adayları evrenini temsil etmek üzere seçilmiş olan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adayları örnekleminde uygulanacak, elde edilen veriler analiz edilerek değerlendirilecektir. Söz konusu çalışma, edatlar konusundaki bilgi ve beceri düzeyini, gerek farklı branşlarda öğretmen adaylarını kapsıyor olması dolayısıyla yatay gerekse farklı sınıf düzeylerinde uygulanacak olması dolayısıyla dikey olarak tespit edecek olması bakımından değerlidir.

Anahtar Kelimeler: *Edatlar, Bağlama Edatları, Cümlede Anlam, Cümlede Anlam İlişkileri*

Levels of Knowledge and Selection and Use of Conjunction Prepositions by Prospective Teachers

Lecturer Dr. Ünal ALDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, unal.aldemir@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Postpositions, which are classified as function words, may not carry independent meanings on their own; however, they play a vital role in both the expressive power and practical use of languages through the various semantic relationships they establish between meaningful words. Among the types of postpositions—such as inflectional, conjunctive, interjective, and vocative—conjunctive postpositions hold particular importance when it comes to forming meaning relations between propositions, whether at the sentence or paragraph level. These postpositions are selected and used based on the type of relationship (e.g., contrast, coexistence, sequence, explanation) between the two clauses or ideas. The ability to recognize and appropriately use these types of postpositions is highly significant in both receptive and productive language skills. Given that postpositions establish semantic connections within sentences, they can also serve as tools or indicators in determining the level of text comprehension. In other words, assessing students' understanding of these relational elements can provide indirect insight into their overall text comprehension skills. Pre-service teachers represent the outcome of both national education and higher education systems. This study aims to evaluate pre-service teachers' knowledge of conjunctive postpositions and their ability to select and use them accurately. For this purpose, an 80-item cloze test has been developed. The test is based on existing studies on conjunctive postpositions in Turkish and has been refined with expert opinions to comprehensively cover the types of postpositions used in contemporary Turkey Turkish. The instrument will be administered to a sample group of pre-service teachers enrolled at the Faculty of Education at Recep Tayyip Erdoğan University, selected to represent the target population. The collected data will be analyzed and interpreted accordingly. This study holds value in that it will identify the level of knowledge and skill related to postpositions both horizontally, by encompassing teacher candidates from various disciplines, and vertically, by applying the tool across different grade levels.

Keywords: *Prepositions, Conjunctions, Meaning in Sentence, Meaning Relations in Sentence*

154. Ortaokul Öğrencilerinin Bağlama Edatlarını Bilme ve Seçip Kullanma Düzeyleri

Lisans Öğrencisi Senanur ÇINAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, senanur_cinar22@erdogan.edu.tr

ÖZET

Görevli kelimelerden sayılan edatlar, her ne kadar genel olarak müstakil bir anlam taşımasalar da anlamlı kelimeler arasında kurdukları onlarca farklı anlam ilişkisiyle dillerin gerek anlatım gücünde gerekse pratik kullanımında hayati öneme sahiptir. Gerek cümle gerekse paragraf düzeyinde yargılar arasında anlam ilişkisi kurmak söz konusu olduğunda edat çeşitleri (çekim, bağlama, ünlem, hitap vb.) içerisinde bağlama edatlarının dikkate değer bir yeri vardır. Bağlama edatları, iki yargı arasındaki ilişkinin çeşidine göre (tersinelik, birliktelik, sıralılık, açıklama vb.) seçilip kullanılmaktadır. Bu edat çeşitlerini bilmek ve ihtiyaca göre doğrusunu seçip kullanmak gerek alıcı dil gerek üretici dil becerilerinde son derece önemli bir yere sahiptir. Edatlar cümlede anlam ilişkisi kurduğuna göre metinlerin anlaşılma düzeyini belirlemede edatlar bir araç ve gösterge olarak kullanılabilir. Başka bir ifadeyle metinlerde anlam ilişkileri kurma konusunda önemli görevler üstlenen edatların öğrenciler tarafından ne düzeyde anlaşıldığının ölçülmesi, dolaylı olarak metinlerin ne düzeyde anlaşıldığı konusunda da fikir verecektir. Bu çalışma, TÜBİTAK, 2209 Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı'nca desteklenmiş olan bir proje çerçevesinde yürütülmektedir. Çalışma, ortaokul öğrencilerinin bağlama edatlarını bilme ve seçilip kullanma becerisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda boşluk doldurmalı cümle tipinde hazırlanan 80 maddelik bir ölçek kullanılacaktır. Söz konusu ölçek, Türkçedeki bağlama edatlarına yönelik yapılan çalışmalardan derlenen ve Türkiye Türkçesinde kullanılan edat çeşitlerini kapsayacak şekilde uzman görüşleriyle desteklenerek hazırlanmıştır. Çalışmada, söz konusu ölçek, Türkiye'deki ortaokul öğrencileri evrenini temsil etmek üzere seçilmiş olan Rize ili içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı'nca belirlenen ortaokullarda öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri örnekleminde uygulanacak, elde edilen veriler analiz edilerek değerlendirilecektir. Söz konusu çalışma, edatlar konusundaki bilgi ve beceri düzeyini, gerek farklı okullardaki ortaokul öğrencilerini kapsıyor olması dolayısıyla yatay gerekse farklı sınıf düzeylerinde uygulanacak olması dolayısıyla dikey olarak tespit etmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Edatlar, Bağlama Edatları, Cümlede Anlam, Cümlede Anlam İlişkileri, Geçiş ve Bağlantı İfadeleri*

Secondary School Students' Level of Knowing and Selecting and Using Prepositions of Linking

Undergraduate Student Senanur ÇINAR, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, senanur_cinar22@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Although prepositions, which are considered as function words, do not carry an independent meaning in general, they have a vital importance in both the expressive power and practical use of languages with dozens of different meaning relations they establish between meaningful words. When it comes to establishing a meaning relationship between judgments at both sentence and paragraph level, binding prepositions have a remarkable place among preposition types (inflection, linking, exclamation, address, etc.). Linking prepositions are selected and used according to the type of relationship between two judgments (reversibility, unity, sequentiality, explanation, etc.). Knowing the types of these prepositions and choosing and using the right one according to the need has an extremely important place in both receptive and productive language skills. Since prepositions establish meaning relations in sentences, prepositions can be used as a tool and indicator in determining the level of comprehension of texts. In other words, measuring the level of students' comprehension of prepositions, which undertake important tasks in establishing meaning relations in texts, will indirectly give an idea about the level of comprehension of texts. This study is carried out within the framework of a project supported by TÜBİTAK, 2209 University Students Research Projects Support Program. The study aims to measure the ability of middle school students to know, select and use prepositions of context. In this context, an 80-item scale prepared in fill-in-the-blank sentence type will be used. The scale in question was compiled from the studies on prepositions in Turkish and supported by expert opinions to cover the preposition types used in Turkey Turkish. In the study, the scale in question will be applied to a sample of 7th grade students studying in secondary schools determined by the Ministry of National Education in Rize province, which has been selected to represent the universe of secondary school students in Turkey, and the data obtained will be analyzed and evaluated. The study in question will determine the level of knowledge and skills about prepositions both horizontally as it covers middle school students in different schools and vertically as it will be applied at different grade levels.

Keywords: *Prepositions, Linking Prepositions, Sentence Meaning, Sentence Meaning Relations, Transition and Connection Expressions*

155. İlkokul Dördüncü Sınıf Düzeyinde Bir Bilimsel Süreç Becerileri Testinin Geliştirilmesi

Dr. Onur BİRİNCİ, Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, onuronline53@gmail.com

Prof. Dr. Zeki APAYDIN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, zapaydin@omu.edu.tr

ÖZET

Günümüz fen eğitiminin en önemli amaçlarından birini bilimsel süreç becerilerinin öğrencilere kazandırılması oluşturmaktadır. Öğrencilerin bu becerileri ne düzeyde kazandıklarını ortaya çıkarmak amacıyla çeşitli ölçme araçları geliştirilmekte, bu araçların önemli bir bölümünü de bilimsel süreç becerileri testleri oluşturmaktadır. Özellikle erken yaşlarda öğrencilerin bilimsel süreç becerilerinin ne düzeyde olduğunu belirleyebilecek testlerin geliştirilmesi gereklidir. Bu çalışma kapsamında ilkokul dördüncü sınıf düzeyine uygun geçerli ve güvenilir bir bilimsel süreç becerileri testinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öncelikle gözlem, ölçme, sınıflama, tahmin, çıkarımda bulunma, bilimsel iletişim, sayı ve uzay ilişkileri kurma, hipotez kurma, değişkenleri belirleme, değişkenleri kontrol etme ve değiştirme, deney yapma ve sonuca ulaşma becerileri temelinde 32 sorudan oluşan bir soru yazımı süreci yürütülmüş, ardından test sorularının geçerliliği açısından uzman görüşüne başvurulmuştur. Testin ilk pilot uygulaması araştırmacının çalıştığı ilçedeki çeşitli ilkokullarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiş ve 17 sorunun çıkarılarak bu soruların yerine yeni sorular yazılması yoluna gidilmiştir. Hazırlanan yeni sorularla birlikte tekrar 32 sorudan oluşan testin 162 öğrenci ile son pilot uygulaması yapılmış ve uygulama sonucunda elde edilen verilere göre madde güçlüğü, madde ayırıcılığı ve test güvenirliği açısından değerlendirmeler yapılmıştır. Madde güçlüğü açısından test sorularının 6'sının çok kolay, 12'sinin kolay, 12'sinin orta düzeyde ve 2'sinin ise zor olduğu belirlemiştir. Madde ayırt edicilikleri açısından ise 2 sorunun testten çıkarılması gerektiği, 4 sorunun gözden geçirilmesi gerektiği, 9 sorunun iyi bir ayırt ediciliğe sahip olduğu, 17 sorunun ise çok iyi ayırt ediciliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Yapılan analizler doğrultusunda testten 2 madde çıkarılmış ve testin son halinin güvenirliği KR-20 iç tutarlılık katsayısı üzerinden hesaplanarak .819 (oldukça yüksek) bulunmuştur. Yapılan analizler ve uygulamalar sonucunda 30 sorudan oluşan ve 7'si temel düzeyde olan 12 bilimsel süreç becerisini içerecek şekilde ilkokul dördüncü sınıf seviyesine uygun ve kullanılabilir bir test geliştirilmiştir. Testin araştırmalarda kullanılabileceği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bilimsel Süreç Becerileri, Fen Eğitimi, İlkokul*

Development of a Scientific Process Skills Test at the Primary School Fourth Grade Level

PhD Onur BİRİNCİ, Ministry of National Education, Rize, Türkiye, onuronline53@gmail.com

Prof. Dr. Zeki APAYDIN, Ondokuz Mayıs University, Samsun, Türkiye, zapaydin@omu.edu.tr

ABSTRACT

One of the most important aims of today's science education is to provide students with science process skills. Various measurement tools are developed in order to reveal the level of students' acquisition of these skills, and science process skills tests constitute an important part of these tools. It is necessary to develop tests that can determine the level of students' science process skills, especially at an early age. Within the scope of this study, it was aimed to develop a valid and reliable science process skills test suitable for the fourth grade level of primary school. Firstly, a question writing process consisting of 32 questions based on the skills of observation, measurement, classification, prediction, inference, scientific communication, establishing number and space relationships, hypothesising, determining variables, controlling and changing variables, experimenting and reaching conclusions was carried out, and then expert opinion was sought for the validity of the test questions. The first pilot application of the test was carried out on students studying in various primary schools in the district where the researcher worked and 17 questions were removed and new questions were written instead of these questions. The final pilot application of the test, which consisted of 32 questions with the new questions, was carried out with 162 students and evaluations were made in terms of item difficulty, item discrimination and test reliability according to the data obtained as a result of the application. In terms of item difficulty, it was determined that 6 of the test questions were very easy, 12 were easy, 12 were at medium level and 2 were difficult. In terms of item discrimination, it was determined that 2 items should be removed from the test, 4 items should be revised, 9 items had good discrimination and 17 items had very good discrimination. In line with the analyses, 2 items were removed from the test and the reliability of the final version of the test was calculated using the KR-20 internal consistency coefficient and found to be .819 (quite high). As a result of the analyses and applications, a test consisting of 30 questions and including 12 science process skills, 7 of which are at the basic level, was developed for the fourth grade level of primary school. The test can be used in researches and suggestions were made.

Keywords: *Science Process Skills, Science Education, Primary School*

156. Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Dijital Vatandaşlık: Tez Makale ve Bildiriler Üzerine Doküman Analizi

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

Lisansüstü Öğrencisi Sakine DOĞAN, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, dogansakine@gmail.com

ÖZET

Dijital vatandaşlık, bireylerin dijital ortamlarda etik, güvenli, bilinçli ve sorumlu davranma yeterliliğidir. Bu kavram, yalnızca teknolojiyi kullanma becerisiyle sınırlı kalmayıp, dijital hak ve sorumluluklardan çevrimiçi etkileşimde saygıya, bilgi okuryazarlığından eleştirel düşünmeye kadar çok boyutlu bir bilinç düzeyini kapsamaktadır. Sosyal bilgiler eğitimi ise bireyleri hak ve sorumluluklarını bilen etkin vatandaşlar olarak demokratik yaşama hazırlama işleviyle pek çok niteliği öğrencilere kazandırılması gereken bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersi, dijital vatandaşlık bilincinin kazandırılması gereken derslerden birisidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında dijital vatandaşlık konusunu ele alan tez, makale ve bildiriler sistematik olarak incelenmektir. Araştırma doküman analizi anlayışına dayalı olarak yürütülmüştür. Bu çerçevede çalışmanın verileri 2014–2024 yılları arasında yayımlanmış 17 bildiri, 11 makale ve 17 tez olmak üzere toplam 45 akademik çalışmadan elde edilmiştir. Araştırma bağlamında tespit edilen akademik çalışmalar; başlık, yazar, yıl, yöntem, desen, örneklem, veri toplama araçları, analiz teknikleri, bulgular ve sonuçlar yönünden değerlendirilmiştir. Değerlendirilen çalışmaların 28 tanesi nicel, 10 tanesi nitel bir anlayışıyla gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında karma yöntem kullanılan araştırma sayısı 7'dir. Nicel araştırmalarda sıklıkla t-testi, ANOVA, tanımlayıcı istatistikler gibi analiz teknikleri kullanılırken; nitel çalışmalarda içerik ve betimsel analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Karma araştırmalarda ise hem SPSS hem de NVivo gibi analiz yazılımları kullanılmıştır. Yıllara göre dağılım incelendiğinde 2019, 2022 ve 2023 yıllarının en yoğun üretim dönemleri olduğu görülmektedir. Örneklem grupları çoğunlukla sosyal bilgiler öğretmen adaylarından oluşmakta; bunun yanı sıra öğretmenler, öğrenciler, veliler ve ders materyalleri de incelenmektedir. Araştırma sonucunda dijital vatandaşlık temasının son yıllarda sosyal bilgiler eğitimi literatüründe önemli bir yer kazandığı görülmektedir. Bununla birlikte ders kitapları ve öğretim programlarında dijital vatandaşlık konularının sınırlı ve yüzeysel olarak ele alındığı; buna karşılık etkinlik temelli, teknoloji destekli uygulamaların olumlu sonuçlar verdiği tespit edilmiştir. Cinsiyet, akademik başarı, erişim düzeyi gibi bireysel değişkenler de dijital vatandaşlık algı ve tutumlarını etkilemektedir. Bu bağlamda öğretim programlarının yeniden yapılandırılması, öğretmen eğitiminin zenginleştirilmesi, ders kitaplarının güncellenmesi ve velilere yönelik eğitim çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Vatandaşlık, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Doküman Analizi, Eğitim Teknolojileri*

Digital Citizenship in the Field of Social Studies Education: A Document Analysis of Theses, Articles, and Conference Papers

Prof. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, isiginkizi@yahoo.com.tr

Graduate Student Sakine DOĞAN, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, dogansakine@gmail.com

ABSTRACT

Digital citizenship refers to individuals' ability to act ethically, safely, consciously, and responsibly in digital environments. This concept goes beyond the mere ability to use technology, encompassing a multifaceted awareness that includes digital rights and responsibilities, respectful online interaction, information literacy, and critical thinking. Social studies education, on the other hand, plays a key role in preparing individuals for democratic life as active citizens who are aware of their rights and responsibilities; thus, it is a course through which numerous essential qualities must be imparted to students. In this context, the social studies course is considered one of the primary channels for instilling digital citizenship awareness. The purpose of this study is to systematically examine theses, articles, and conference papers that address the topic of digital citizenship within the field of social studies education in Türkiye. The research was conducted through the method of document analysis. In this scope, data were obtained from a total of 45 academic works published between 2014 and 2024, consisting of 17 conference papers, 11 articles, and 17 theses. The identified academic works were evaluated in terms of title, author, publication year, research method, design, sample group, data collection tools, analysis techniques, findings, and results. Among the reviewed studies, 28 employed quantitative methods, 10 employed qualitative methods, and 7 adopted mixed-method approaches. While t-tests, ANOVA, and descriptive statistics were commonly used in the quantitative studies, content and descriptive analysis methods were favored in the qualitative ones. Mixed-method studies, on the other hand, utilized both SPSS and NVivo software for analysis. An examination of the temporal distribution indicates that 2019, 2022, and 2023 were the most prolific years in terms of publication output. The sample groups in the studies predominantly consisted of pre-service social studies teachers; however, teachers, students, parents, and instructional materials were also investigated. The results reveal that the theme of digital citizenship has gained notable prominence in the recent literature on social studies education. Nevertheless, it has been observed that digital citizenship is addressed only in a limited and superficial manner within textbooks and curricula. In contrast, activity-based and technology-supported implementations yield more effective outcomes. Moreover, individual variables such as gender, academic achievement, and level of access influence perceptions and attitudes towards digital citizenship. In this context, it is recommended to restructure curricula, enrich teacher education programs, update textbooks, and implement educational initiatives targeting parents.

Keywords: *Digital Citizenship, Social Studies Education, Document Analysis, Educational Technologies*

157. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın Politik Okuryazarlık Açısından Değerlendirilmesi

Dr. Elif Torun, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, eliftorun0325@gmail.com

Prof. Dr. İsmail Hakkı Demircioğlu, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, demircioglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Politik okuryazarlık; politik olay, süreç ve durumları bilme, takip etme, anlamlandırma ve faaliyette bulunma becerisi olarak tanımlanabilir. Politik okuryazar olan bir bireyin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak sahip olması ve yerine getirmesi beklenen temel özellikler bulunur. Bireylerin bu özellikleri kazanması adına eğitim ve öğretim süreçleri önemli rol oynar. Bu çerçevede sosyal bilgiler dersi doğası gereği politik okuryazarlık bilinç ve becerisini kazandırmada önemli rol oynayabilir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın politik okuryazarlık açısından değerlendirilmesidir. Veri kaynağı olarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı incelenmiştir. Bu çerçevede, 4. 5. 6. ve 7. Sınıflarda kullanılan sosyal bilgiler öğretim programları değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırmada veriler doküman incelemesiyle elde edilmiş olup, elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmada sosyal bilgiler dersinin temel yaklaşımı ve özel amaçları, sosyal bilgiler dersi öğretim programının uygulanmasına ilişkin esaslar, içerik çerçevesi, öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrenme alanları, öğrenme çıktıları, beceriler, eğilimler ve değerler politik okuryazarlık bağlamında incelenerek değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğretim programında politik okuryazarlığa doğrudan işaret eden ifadelerin yer almadığı ancak politik okuryazarlıkla ilişkili beceri, değer ve ifadelere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda politik okuryazarlığın esas olarak vatandaşlık okuryazarlığı içerisinde ele alındığı belirlenmiştir. Programda vatandaşlık bilgisi, demokrasi ve haklar gibi konular yer alsa da içerikte politik okuryazarlığın yeterince vurgulanmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın politik okuryazarlık açısından doğrudan bir vurgu içermediği, ancak politik okuryazarlığa işaret eden unsurların bulunduğu belirlenmiştir. Politik bilinç ve demokratik katılımın gelişimi açısından Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında politik okuryazarlık doğrudan vurgulanmalı ve bu alanla ilgili bilgi, beceri ve tutumlara yer yer verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Politik Okuryazarlık*

An Evaluation of the Türkiye Century Education Model 2024 Social Studies Curriculum in Terms of Political Literacy

PhD Elif Torun, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, eliftorun0325@gmail.com

Prof. Dr. İsmail Hakkı Demircioğlu, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, demircioglu@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Political literacy can be defined as the ability to know, follow, interpret, and act upon political events, processes, and situations. A politically literate individual is expected to possess and demonstrate certain fundamental cognitive, affective, and behavioral characteristics. Education and instructional processes play a crucial role in fostering these characteristics. In this context, the social studies course, by its very nature, can play a significant role in fostering political awareness and political literacy skills. The aim of this study is to evaluate the Türkiye Century Education Model 2024 Social Studies Curriculum in terms of political literacy. As the data source, the Türkiye Century Education Model 2024 Social Studies Curriculum has been examined. In this framework, the social studies curricula implemented in grades 4, 5, 6, and 7 were subjected to evaluation. The data in the study were obtained through document analysis, and descriptive analysis was used to analyze the data. Within the scope of the study, the fundamental approach and specific objectives of the social studies course, principles regarding the implementation of the curriculum, content framework, learning-teaching experiences, learning domains, learning outcomes, skills, dispositions, and values were examined and evaluated in the context of political literacy. According to the findings, there are no direct references to political literacy in the curriculum; however, it has been determined that there are skills, values, and expressions related to political literacy. In this respect, political literacy is primarily addressed within the scope of citizenship literacy. Although topics such as citizenship knowledge, democracy, and rights are included in the curriculum, it has been identified that political literacy is not sufficiently emphasized in the content. In conclusion, the Türkiye Century Education Model 2024 Social Studies Curriculum does not contain a direct emphasis on political literacy, but it does include elements that point to political literacy. In terms of fostering political awareness and democratic participation, political literacy should be explicitly emphasized in Social Studies Curricula, and knowledge, skills, and attitudes related to this domain should be more clearly integrated.

Keywords: *Türkiye Century Education Model, 2024 Social Studies Curriculum, Political Literacy*

158. Yapay Zekâ Araçlarının Dil Eğitimine Entegrasyonu Üzerine Öğretmen Eğitimi Programı: İki Akademisyenin Perspektifinden

Dr. Öğr. Üyesi Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, sevcan.bayraktarcepni@trabzon.edu.tr

Öğr. Gör. Gamze GÜVEN YALÇIN, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, gamzeguvenyalcın@aybu.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin gelişimi, hızla değişen bir eğitim ortamı yaratmış ve öğretmenler için mesleki gelişim ihtiyacını artırmıştır. Bu nedenle, iki akademisyenin bakış açısından yola çıkan bu çalışma, Yabancı Dil Olarak İngilizce (EFL) öğretmenlerini öğretim yöntemlerine Yapay Zekâyı (YZ) entegre etmek üzere pratik ve etik becerilerle donatmayı amaçlayan bir mesleki gelişim programına dair görüş ve deneyimleri aktarmaktadır. K–12 okullarında, üniversitelerde görev yapan ve öğretmen adayı olan toplam 80 İngilizce öğretmeniyle gerçekleştirilen program, İngilizce öğretimi (ELT) bağlamında ilgili YZ araçlarının teorik temellerini ve pratik kullanımını içermiştir. Program süresince katılımcılar, temel YZ kavramlarının sunulduğu oturumlara katılmış, İngiliz Dili Eğitimi alanındaki uygulamalarını incelemiş ve sınıf içi senaryolardan gerçek zamanlı örneklerle etkileşimde bulunmuştur. Yönlendirici metinlerin (promptların) tasarımı, üretici araçlarla denemeler yapılması ve bu araçların sınıf içi uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi sayesinde katılımcılar YZ'nin bir "ikame" değil, bir "eğitim ortağı" olarak işlevini eleştirel şekilde sorgulama imkânı bulmuştur. Programda aynı zamanda sınıf bağlamında YZ'nin etik kullanımı üzerine tartışmalar gerçekleştirilmiş; önyargı, şeffaflık ve sorumlu uygulama gibi konuların öğretmenlerce düşünülmesi sağlanmıştır. Akademik bakış açılarıyla eğitimi değerlendiren iki eğitici, özellikle hizmet içi öğretmenlerin gönüllü olarak katıldıkları bu eğitimden büyük ölçüde fayda sağladıklarını gözlemlemişlerdir. Bu öğretmenler, YZ destekli pedagojik stratejiler konusundaki bilgi düzeylerinin arttığını ve YZ araçlarını dil öğretimine entegre etme konusunda kendilerine olan güvenlerinin güçlendiğini bildirmişlerdir. Katılımcıların geri bildirimlerinde, mesleki özgüvenlerinin arttığı ve kendilerini mesleki anlamda yenilenmiş hissettikleri görülmüştür. Pek çoğu, YZ'nin farklılaştırılmış öğretimi destekleme, dil becerilerini geliştirme ve öğrenci etkileşimini artırma potansiyeline dair farkındalıklarının yükseldiğini belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, YZ Araçları, İngilizce Öğretmenleri, Öğretmen Eğitimi, Eğitmen Görüşleri*

Teacher Training Program on Integrating AI Tools in Language Education: From Perspective of two Pracademics

Asst. Prof. Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, sevcan.bayraktarcepni@trabzon.edu.tr

Lecturer Gamze GÜVEN YALÇIN, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye, gamzeguvenyalcın@aybu.edu.tr

ABSTRACT

The advancement of technology has led to a rapidly evolving educational setting, creating an increased requirement for professional development for teachers. Therefore, drawing two pracademic' perspective, the current study conveys insights and experiences of two pracademics from a professional development program aimed at equipping English as a Foreign Language (EFL) instructors with practical and ethical skills for integrating Artificial Intelligence (AI) into their teaching methodologies. Conducted with 80 English teachers working in K–12 schools, universities, and pre-service English teachers, the program included both theoretical foundations and practical experience with AI tools pertinent to English language teaching (ELT). During the program courses, participants attended sessions that presented fundamental AI ideas, examined practical applications in ELT, and engaged with real-time examples from classroom scenarios. The design of prompts, experimentation with generative tools, and assessment of their classroom applicability enabled participants, including the trainer as the facilitator, to engage in critical reflection on the function of AI not as a substitute, but as an educational collaborator. The program also included discussions on the ethical use of AI in classroom contexts, prompting educators to consider issues of bias, transparency, and responsible implementation. Drawing from their pracademic lens, the two facilitators observed that volunteer participants—particularly in-service teachers—greatly benefited from the training. These teachers reported enhanced knowledge of AI-supported pedagogical strategies and greater confidence in incorporating AI tools into language instruction. Trainees' feedback revealed enhanced confidence and a feeling of professional renewal. Many noted increased awareness of AI's potential to support differentiated instruction, language skills development, and student engagement.

Keywords: *Artificial Intelligence, AI Tools, English Teachers, Teacher Training, Trainer Perspectives*

159. Okulda İyi Olma Hâli[1]

Öğretmen Sacide KOÇ, Millî Eğitim Bakanlığı, Adıyaman, Türkiye, sacidekoc@gmail.com

ÖZET

Okulda İyi Olma Hali, sınırlar ötesinde bağlantı, anlayış ve ortak deneyimler geliştirilerek öğrenciler arasında iyi olma halini teşvik etmeye odaklanan ilham verici bir eTwinning projesidir. Bu yenilikçi proje, dijital platformların, kültürel oyunların ve işbirlikçi etkinliklerin gücünden yararlanarak, fiziksel, zihinsel ve duygusal iyi olmayı teşvik eder. Küresel iş birliğinin, daha sağlıklı, güvenli, daha kapsayıcı, destekleyici, anlayışlı ve imkân tanıyıcı bir ortamı beslemedeki önemini vurgular. Farklı branşlardan, ülkelerden ve geçmişlerden gelen öğretmenler olarak ortak bir amacımız var: Öğrencilerimizin dört ay boyunca farklı yaratıcı, fiziksel, kültürel ve işbirlikçi etkinlikler ve sanat çalışmalarıyla davranışsal, duygusal, bilişsel ve sosyal açıdan daha iyi hale gelmelerini sağlamak istiyoruz. Öğrencilerimizle birlikte, sosyal, toplumsal, duygusal, fiziksel ve işyeri boyutlarını da içine alarak iyi olma haline bütünsel bir yaklaşım benimseyerek daha barışçıl, sevgi dolu, değerli, kabul edilen ve desteklenen ortamlar yaratılmasına yardımcı olunması hedeflenmektedir. Hedeflerimiz: İyi olma halinin önemini göstererek ve öğrendikleri iyi olma tekniklerini hayatlarına uygulamaları için onları teşvik ederek, iyi olma kavramını öğrencilere tanıtmak. Öğrencilerin davranışsal, duygusal, bilişsel ve sosyal açıdan daha iyi hale gelmelerine yardımcı olmak ve onları teşvik etmek. Öğrencilerimizin kendilerini güvende ve değerli hissetmelerini sağlamak ve aynı zamanda birbirlerine 'iyi' davranarak arkadaşlarının da güvende ve değerli hissetmelerine yardımcı olmak. Öğrencilerin birbirlerini desteklemenin, önemsemenin, saygı duymanın ve kabul etmenin değerini fark etmelerini sağlamak ve bu hedefleri hayatlarının her alanına, okul dahil, uyarlamaları için motivasyon ve cesaret kazanmalarını umuyoruz. Öğrencileri, hem okulda hem de okul dışında, olumlu davranışlar sergilemek için sorumluluk almaya ve istekli olmaya teşvik etmek. Öğrencileri, akademik ve sosyal etkinliklere aktif ve anlamlı bir şekilde katılmaya teşvik etmek. Öğrencilerimizin akranları ve öğretmenleriyle olumlu ve destekleyici ilişkiler kurmalarına yardımcı olmak. Öğrencilerimizin sınıflarına ve okullarına ait olduklarını hissetmelerini sağlamak. Öğrencilerimizin okul hayatlarından mutlu ve tatmin olmuş hissetmelerini sağlayacak fırsatlar yaratmak.

Anahtar Kelimeler: *Okulda Refah, Etwinning Projesi, Zihinleri Beslemek ve İyi Olmayı Teşvik Etmek*

[1] Poster olarak sunulmuştur.

Well-being at School

Teacher Sacide KOÇ, Ministry of National Education, Adıyaman, Türkiye, sacidekoc@gmail.com

ABSTRACT

"Well-being at School" is an inspiring eTwinning project focused on promoting well-being among students by building connections, understanding, and shared experiences beyond borders. This innovative project leverages the power of digital platforms, cultural games, and collaborative activities to encourage physical, mental, and emotional well-being. It highlights the importance of global cooperation in fostering a healthier, safer, more inclusive, supportive, understanding, and empowering environment. As teachers from different disciplines, countries, and backgrounds, we share a common goal: to help our students become better in behavioral, emotional, cognitive, and social aspects over four months through various creative, physical, cultural, and collaborative activities and art projects. Together with our students, we aim to adopt a holistic approach to well-being, encompassing social, societal, emotional, physical, and workplace dimensions, and to help create more peaceful, loving, valued, accepted, and supported environments. Our goals are: To introduce the concept of well-being to students by showing its importance and encouraging them to apply the well-being techniques they have learned to their lives. To help students improve behaviorally, emotionally, cognitively, and socially, and to motivate and encourage them. To ensure that our students feel safe and valued while helping them make their peers feel safe and valued by treating each other with kindness. To help students realize the value of supporting, caring for, respecting, and accepting each other, and to gain motivation and courage to incorporate these goals into all aspects of their lives, including school. To encourage students to take responsibility and be willing to display positive behaviors both at school and outside of school. To motivate students to participate actively and meaningfully in academic and social activities. To help students build positive and supportive relationships with their peers and teachers. To ensure that students feel a sense of belonging to their classes and schools. To create opportunities that will help students feel happy and satisfied with their school life.

Keywords: *Well-Being At School, Etwinning Project, Nourishing Minds and Promoting Well-Being*

160. Öğretmenlerin Yapay Zekâ Farkındalık Düzeyleri: Literatür Taramasına Dayalı Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Hasan KARAL, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, hasankaral@trabzon.edu.tr

Lisansüstü Öğrencisi Mesut AYAZ, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, mesut_ayaz19@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, öğretmenlerin yapay zekâya (YZ) yönelik farkındalık düzeylerini ve bu farkındalığın eğitim ortamlarına yansımalarını mevcut literatür ışığında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yapay zekâ teknolojilerinin son yıllarda hızla gelişmesi ve eğitim sistemlerinin dijital dönüşüm sürecinde önemli bir rol üstlenmesi, öğretmenlerin konuya ilişkin bilgi, tutum ve beceri düzeylerinin araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Öğretmenler, YZ uygulamalarının sınıf içi ve dışı kullanımında önemli paydaşlar olarak öne çıkmakta; bu nedenle teknolojinin etkin ve etik entegrasyonu açısından konuya yönelik farkındalıkları dikkatle incelenmektedir. Araştırma kapsamında, 2015-2024 yılları arasında yayımlanmış ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar sistematik olarak taranmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. İncelenen kaynaklar, öğretmenlerin YZ'ye karşı genel olarak olumlu bir tutum sergilediklerini, ancak kavramsal bilgi düzeylerinin ve uygulama becerilerinin istenen düzeyde olmadığını ortaya koymaktadır. Bulgular, öğretmenlerin YZ araçlarını kullanma oranlarının nispeten sınırlı olduğunu ve kullanımın çoğunlukla ChatGPT, Google Bard, Duolingo gibi belirli popüler araçlarla gerçekleştiğini göstermektedir. Bu durum, teknolojinin potansiyel faydalarının daha geniş bir araç yelpazesi üzerinden değerlendirilebilmesi için ek destek ve eğitim olanaklarına ihtiyaç duyulduğunu işaret etmektedir. Ayrıca, literatürde öğretmenlerin yaş, branş, mesleki deneyim süresi ve görev yaptıkları okulun konumunun farkındalık üzerinde etkili olduğu; özellikle daha genç öğretmenlerin ve şehir merkezindeki eğitim kurumlarında görev alanların teknolojiyi benimseme konusunda daha istekli olduğu belirtilmektedir. Diğer yandan, öğretmenlerin uygulamalı eğitimlere, hizmet içi atölye çalışmalarına ve etik kullanım rehberlerine olan ihtiyacı ile veri güvenliği, etik kaygılar ve öğrencilerde teknolojiye bağımlılık gibi hususlara ilişkin beklentiler de öne çıkmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin yapay zekâ adaptasyonunu desteklemek amacıyla, kapsamlı hizmet içi eğitim programları, uygulamalı dijital atölye çalışmaları ve güncel etik kullanım rehberlerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Eğitim politikalarını belirleyen kurumlar, öğretmen yetiştirme programlarına YZ okuryazarlığı modüllerini entegre ederek teknolojinin eğitim ortamına daha etkin ve güvenli bir şekilde kazandırılmasını destekleyebilirler.

Anahtar Kelimeler: *Yapay zekâ, öğretmen farkındalığı, eğitim teknolojileri, literatür taraması*

161. Bilimsel Araştırmalarda Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Fırsatlar, Etik Sorular ve Paradigma Kaymaları

Doç. Dr. Mehmet Kokoç, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kokoc@trabzon.edu.tr

ÖZET

Üretken yapay zekâ, birçok alanda olduğu gibi bilimsel araştırmalarda da dönüşüm yaratmaktadır. Eğitim bilimleri dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde araştırmacılara fikir geliştirme, literatür tarama ve sentezi, veri analizi ve akademik yazım süreçlerinde destek sunarak üretkenliği artırmaktadır. Örneğin; büyük dil modellerine dayalı üretken yapay zekâ araçları literatür taramasında makaleleri hızla özetleyebilmektedir, veri analizinde başlangıç kodları üretebilmektedir ve yazım sürecinde metinleri düzenleyerek akıcılığı güçlendirebilmektedir. Problem tanımlamadan raporlamaya uzanan ilgili katkılar, araştırmacılara daha geniş bir yaratıcılık ve üretkenlik alanı sunmaktadır. Ancak üretken yapay zekânın kullanımının yaygınlaşması, etik ve akademik dürüstlük tartışmalarını da beraberinde getirmektedir. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı başta olmak üzere üniversiteler, araştırma enstitüleri ve merkezleri, bu bağlamda standart belirlemeye ve özgünlük/eser sahipliği kavramlarıyla birlikte etik hususlara dönük çalışmalar yürütmektedir. Özgünlük ve eser sahipliği kavramları, üretken yapay zekânın yaygın kullanımı ile birlikte yeniden tanımlanmakta; intihal algısı, içeriğin üretim sürecine odaklanmaktadır. Üretken yapay zekâ modellerinin ikna edici ancak hatalı veya kurgusal bilgiler üretebilmesi, doğruluk ve kaynak doğrulama ihtiyacını kritik hale getirmektedir. Bu nedenle, üretken yapay zekâ kullanımına ilişkin politikaların belirlenmesi, rehberlerin oluşturulması, etik standartların güncellenmesi ve araştırmacı farkındalığının artırılması önem arz etmektedir. Bununla birlikte üretken yapay zekâ, bilgi üretiminde araştırmacıların rolünü yeniden şekillendirmektedir. Bu dönüşüm, akademik özgünlüğün ve entelektüel katkının değerlendirilmesinde geleneksel ölçütlerin yetersizliğini ortaya koymaktadır. Bu husus, üretken yapay zekâ destekli çalışmaları derinlemesine değerlendirebilmek için hakemlik ve değerlendirme süreçlerinin de yeniden kurgulanmasının gerekliliğini öne çıkarmaktadır. Yaşanan paradigma kayması, araştırmacıların etik anlayışlarını ve çalışma alışkanlıklarını gözden geçirmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda ilgili bildiri çalışması, bilimsel araştırmalarda üretken yapay zekânın mevcut uygulamalarını, sunduğu fırsatları, etik soruları ve tetiklediği paradigma kaymalarını kapsamlı biçimde tartışmayı amaçlamaktadır. Üretken yapay zekânın geleneksel bilimsel pratikleri nasıl yeniden biçimlendirdiği ve bu dönüşümün araştırmacılara sunduğu olanaklarla birlikte getirdiği etik sorumluluklar ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Üretken Yapay Zekâ, Bilimsel Araştırma, Etik Sorular, Paradigma Kaymaları*

Generative Artificial Intelligence in Scientific Research: Opportunities, Ethical Questions, and Paradigm Shifts

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Kokoç, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kokoc@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Generative artificial intelligence is driving profound changes in many areas, including scientific research. In disciplines such as education, generative artificial intelligence supports researchers in idea generation, literature research and synthesis, data analysis and the academic writing process, significantly increasing productivity and creativity. For example, generative artificial intelligence tools based on large language models can quickly summarize academic articles during literature searches, create initial coding frameworks for data analysis, and improve the coherence and fluency of academic texts. These contributions, ranging from problem identification to research reporting, provide a broader intellectual and creative space for researchers. However, the increasing use of generative artificial intelligence in research has also sparked critical debates about ethics and academic integrity. The Council of Higher Education in Türkiye, universities, research institutes and centres are actively working to establish new standards for originality, authorship and ethical considerations. The concept of originality is being redefined in the context of generative artificial intelligence, as the perception of plagiarism is increasingly focused not only on the final product, but also on the processes by which content is generated. In addition, the ability of generative artificial intelligence models to produce convincing but potentially inaccurate or falsified information makes accuracy, source verification and reliability of content more important than ever. Accordingly, developing clear guidelines for the use of generative artificial intelligence, updating ethical standards and raising awareness among researchers have become essential. Generative artificial intelligence not only serves as a tool but fundamentally changes the processes of knowledge production and the identity of the researcher. This shift reveals the inadequacy of traditional criteria for evaluating academic originality and intellectual contribution and highlights the need to redesign peer review and evaluation mechanisms. This study aims to comprehensively examine the current applications of generative artificial intelligence in scientific research, the opportunities it offers, the ethical issues it raises, and the paradigm shifts it brings about. It critically discusses how generative artificial intelligence is reshaping traditional scientific practices and examines the ethical responsibilities that come with the new opportunities presented to researchers.

Keywords: *Generative Artificial Intelligence, Scientific Research, Ethical Questions, Paradigm Shifts*

162. Yapay Zekâ Destekli Sanal Gerçeklik Ortamında Sosyal Beceri Eğitimi: Öğrenci Deneyimlerine Dayalı Bir Çalışma

Doç. Dr. Mehmet Kokoç, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, kokoc@trabzon.edu.tr

Lisans Öğrencisi Efnan Kulaç, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, efnan_kulac23@trabzon.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarında verilen eğitimin yalnızca bilişsel kazanımlarla sınırlı kalmaması; bireylerin iletişim, liderlik, takım çalışması, problem çözme ve esneklik gibi sosyal ve kişilerarası yeterliklerle de donatılması beklenmektedir. Bu bağlamda sosyal beceriler, mezuniyet sonrası iş gücü piyasasına katılımda belirleyici bir faktör haline gelmiştir. Ancak bu becerilerin kazandırılmasında kullanılan geleneksel pedagojik yöntemler, çoğu zaman sınırlı etkileşim sunmakta, gerçek yaşamla bütünleşik deneyimler sağlayamamakta ve öğrenenin aktif katılımını desteklemekte yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda, sosyal becerilere ilişkin öğrenme süreçlerine sanal gerçeklik ve yapay zekâ gibi gelişmiş teknolojilerin entegrasyonu, önemli bir açılım sağlamaktadır. Bu çalışma, yapay zekâ destekli sanal gerçeklik uygulaması olan VirtualSpeech kullanılarak üniversite öğrencilerinin sosyal beceri eğitimine ilişkin deneyimlerini incelemeyi ve bu ortamların öğrenme açısından taşıdığı potansiyeli ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada nitel desenlerden durum çalışması yöntemi benimsenmiştir. Araştırma süreci, dört öğrenciyle yürütülen pilot uygulama ile başlamış, ardından 16 üniversite öğrencisinin yer aldığı ana uygulama süreciyle devam etmiştir. Uygulama, Oculus Quest 2 cihazı aracılığıyla gerçekleştirilmiş, VirtualSpeech platformunda yer alan üç ayrı simülasyon – topluluk önünde konuşma, problem çözme ve liderlik/takım çalışması – katılımcılar tarafından deneyimlenmiştir. Katılımcılar, her uygulama sırasında yapay zekâ tabanlı gerçek zamanlı geribildirimlerle yönlendirilmiş; uygulamalar sonrasında yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular, yapay zekâ destekli sanal gerçeklik uygulamasının öğrenciler açısından yüksek düzeyde etkileşim, gerçeklik hissi ve öğrenme motivasyonu sağladığını ortaya koymaktadır. Öğrenciler, farklı bağlamlara uyarlanabilen ve tekrar edilebilen simülasyonlar sayesinde sosyal becerilerini riske girmeden uygulama fırsatı bulmuş; yapay zekâ tarafından sunulan kişiselleştirilmiş geribildirimler sayesinde öz değerlendirme yaparak öğrenmelerini derinleştirmiştir. Bu bağlamda ilgili çalışma, sanal gerçeklik ve yapay zekâ teknolojilerinin bütünleşik kullanımının sosyal beceri eğitiminde pedagojik açıdan uygulanabilirliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Sanal Gerçeklik, Yapay Zekâ, Sosyal Beceriler*

Soft Skills Training in a Virtual Reality Environment Supported by Artificial Intelligence: A Study based on Students' Experiences

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Kokoç, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, kokoc@trabzon.edu.tr

Undergraduate Student Efnan Kulaç, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, efnan_kulac23@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

Higher education is increasingly expected to foster not only cognitive performance, but also interpersonal and social skills such as communication, leadership, teamwork, problem solving and adaptability. These skills have become crucial factors for employability in the labour market after graduation. However, traditional pedagogical approaches to soft skills often offer limited interaction, lack real-life relevance and are unable to promote active learner engagement. In this context, the integration of advanced technologies-especially virtual reality and artificial intelligence—into soft skills development represents a great pedagogical opportunity. This study explores college students' experiences of soft skills training using VirtualSpeech, an artificial intelligence-powered virtual reality application, with the aim of uncovering the learning potential of such immersive environments. The investigation follows a qualitative case study design. The study started with a pilot phase involving four students and continued with a main implementation involving sixteen college students. The training was conducted using Oculus Quest 2 devices and students engaged with three different simulations available on the VirtualSpeech platform: Public speaking, problem solving and leadership/teamwork. During the simulations, participants received real-time artificial intelligence-generated feedback, and after the activities, data was collected through semi-structured interviews. The data were analysed using content analysis. The results show that the artificial intelligence-powered virtual reality environment provided students with a high level of interactivity, a strong sense of realism and increased motivation to learn. The participants noted that the repeatable and context-adapted simulations allowed them to practice soft skills in a risk-free environment, while the personalized artificial intelligence feedback supported self-reflection and deeper learning. Overall, the study underlines the pedagogical feasibility of integrating VR and AI technologies for soft skills training in higher education.

Keywords: *Virtual Reality, Artificial Intelligence, Soft Skills*

163. Öğretmenlerin Matematik Öğretme Motivasyonlarının İncelenmesi

Arş. Gör. Deniz KILIÇ, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, Türkiye, dkilic@kastamonu.edu.tr

Doç. Dr. Gökhan UYANIK, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu, Türkiye, guyanik@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni ve matematik öğretmenlerinin matematik öğretme motivasyonlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Söz konusu bu değişkenler öğretmenlerin cinsiyet, yaş, hizmet yılı ve branşları olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada, Yurtbakan (2025) tarafından geliştirilen Öğretmenlerin Matematik Öğretme Motivasyon Ölçeği kullanılacaktır. Ölçekte madde havuzu oluşturmakla başlanan çalışmanın başında ölçekte bulunan 42 soru, 327 öğretmene uygulandıktan sonra AFA sonuçlarına göre 27 soruya düşürülmüş ardından yapılan DFA analizi sonucunda ise 19 soru ile son şeklini almıştır. Güvenilirlik analizi için yapılan Cronbach's Alpha katsayısı hesaplaması sonrasında iyi derecede güvenilir olduğu (α=.85) ortaya çıkmıştır. Soruların; ölçeğin hazırlanması aşamasında tasarlanan istek, endişe ve özveri boyutlarını ölçtüğü saptanmıştır. Yapılan analizler sonucunda; ölçekte bulunan maddelerin .381-.796 aralığında faktör yükü aldığı ve KMO, Bartlett küresellik ve RMSEA, CMIN/DF, GFI, CFI ve NFI değerleri ile Cronbach Alpha değerlerinin güvenilir ve geçerli bir ölçme aracından istenilen aralıkta olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın evrenini Kastamonu merkez ilindeki okullar oluşturmaktadır. Örneklem ise basit rastgele örneklem türüne göre seçilecek okullardan oluşacaktır. Araştırmanın analizi SPSS programı ile yapılacaktır. İkili değişkenler için t-testi, ikiden fazla değişken için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılacaktır. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının üst düzey düşünme becerilerinin cinsiyet, yaş, hizmet yılı ve branş değişkenleri açısından önemli farklılıklar gösterip göstermediği incelenecektir. SPSS programı ile yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin matematik öğretme motivasyonlarının cinsiyet, yaş, hizmet yılı ve branş değişkenleri açısından önemli ölçüde farklılık gösterip göstermediği incelenerek bu sonuçlar tartışılacak ve literatürdeki boşluklar için öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler*: Öğretmenler, Matematik, Motivasyon*

Investigation of Teachers' Motivation in Teaching Mathematics

Research. Asist. Deniz KILIÇ, Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye, dkilic@kastamonu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Gökhan UYANIK, Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye, guyanik@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

The objective of this study is to analyse the motivation of classroom teachers and mathematics teachers in teaching mathematics in terms of various variables. The aforementioned variables are determined by the teachers' gender, age, years of service, and branches. In this study, the Mathematics Teaching Motivation Scale developed by Yurtbakan (2025) will be utilised. The study commenced with the establishment of an item pool for the scale. The initial 42-item questionnaire was administered to 327 teachers, and subsequently reduced to 27 items based on the results of the AFA. Following the analysis, the scale was finalised with 19 questions. The reliability analysis, as indicated by the Cronbach's Alpha coefficient calculation, demonstrated that the scale exhibits a high degree of reliability (α=.85). The questions were determined to measure the dimensions of desire, anxiety, and self-sacrifice that were designed during the scale development phase. The analysis yielded factor loadings ranging from .381 to .796 for the items in the scale. Furthermore, the KMO, Bartlett sphericity, RMSEA, CMIN/DF, GFI, CFI, and NFI values, as well as the Cronbach Alpha values, were found to be within the acceptable range for a reliable and valid measurement tool. The study will employ the survey model, which is one of the quantitative research methods. The population of the study consists of schools in the central district of Kastamonu. The selection of the sample will be made from a number of schools which have been chosen according to the simple random sampling method. The analysis of the research will be conducted using the SPSS programme. T-tests will be used for binary variables, and one-way analysis of variance (ANOVA) will be used for more than two variables. The results of the analyses will examine whether there are significant differences in the higher-order thinking skills of teacher candidates in terms of gender, age, years of service, and subject area. The results of the analyses conducted using the SPSS programme will be examined to determine whether there are significant differences in teachers' motivation to teach mathematics in terms of gender, age, years of service, and subject area. The results of the study will be discussed, and recommendations will be made to address gaps in the literature.

Keywords*:* *Teachers, Mathematics, Motivation*

164. Okul Öncesi ve Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Üstün Yetenekli Çocuklar Hakkındaki Bilgileri ve Bakış Açıları

Lisans Öğrencisi Hasret Duygu SOLAKOĞLU, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, solakogluhasretduygu9@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Meral ALEMDAR SELCİK, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, alemdarm@trabzon.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, özel eğitim ve okul öncesi öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklarla ilgili bakış açılarını belirlemek ve bu alandaki bilgi düzeylerini detaylı bir şekilde incelemektir. Mevcut alan yazında bu konuda yapılmış kapsamlı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla araştırma alandaki eksikliği gidermeyi hedeflemektedir. Projenin konusu olan üstün yetenekli çocukların, geleneksel eğitim sistemlerinde belirlenmesi zordur. Üstün yetenekli çocukların yeteneklerini ve başarı alanlarını belirleyip artırabilmek geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının düşünce ve bilgi seviyeleri ile oluşacağı için öğretmen adaylarının üstün yetenek alanındaki bakış açıları ve bilgileri fazlasıyla önem arz etmektedir. Araştırmanın katılımcı grubunda Trabzon Üniversitesinde 4. sınıfa devam eden 30 okul öncesi öğretmeni adayı ve 30 özel eğitim öğretmeni adayı yer almıştır. Veri toplama süreci, açık uçlu sorularla yapılmış, açık uçlu sorular oluşturulurken alan uzmanlarından görüş alınmıştır. Açık uçlu sorulardan alınan cevaplar tarama yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu araştırmanın özgün değeri, üstün yetenekli çocukların eğitimde öğretmen adaylarının bakış açılarını ve bilgi seviyelerini belirlemek ve gelişmesine yönelik eylemlerin gerçekleştirilmesi ve bu gerekliliğe dikkat çekmek adına önemli bir adım olma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın hipotezi "okulöncesi ve özel eğitim öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklar hakkındaki bakış açıları arasında fark vardır" şeklindedir. Katılımcılardan aldığımız cevaplar göz önüne alındığında okulöncesi öğretmeni adaylarının üstün yetenekli çocuklar ve ihtiyaçları ile ilgili olan bilgileri Özel eğitim öğretmen adaylarına kıyasla daha sınırlı kalmıştır. Özel eğitim öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklarla ilgili bilgi düzeyleri okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durumun Özel eğitim öğretmen adaylarının almış oldukları derslerden kaynaklı olduğu kanaatine varılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen branş farkı, üstün yetenek alanında bilinçli öğretmen yetiştirmenin ve eğitim programlarını geliştirmenin gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu çalışmanın üstün yetenekli çocukların yetiştirilmesi ve keşfedilmesi noktasında farklı bakış açılarından yararlanılarak gelecekteki çalışmalara temel oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi Eğitim, Özel Eğitim, Üstün Yetenek*

Preschool and Special Education Teacher Candidates' Knowledge and Perspectives About Gifted Children

Undergraduate Student Hasret Duygu SOLAKOĞLU, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, solakogluhasretduygu9@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Meral ALEMDAR SELCİK, Trabzon University, Trabzon, Türkiye, alemdarm@trabzon.edu.tr

ABSTRACT

The main purpose of this study is to determine the perspectives of prospective of special education and preschool teachers about gifted children and to examine their level of knowledge in this field in detail. There is no comprehensive research on this subject in the existing literature review. Therefore, the research aims to eliminate the defiency in the field. Gifted children, the subject of the project, are difficult to identify in traditional education systems. Since the ability to identify and increase the talents and achievement areas of gifted children will be formed by the thoughts and knowledge levels of prospective teachers who will be the teachers of the future, the perspectives and knowledge of prospective teachers in the field of giftedness are of great importance. The participant group of the study included 30 pre-service preschool teachers and 30 pre-service special education teachers attending the 4th grade at Trabzon University. The data collection process was conducted with open-ended questions, and field experts were consulted while creating the open-ended questions. The answers received from the open-ended questions were analyzed using the scanning method. The genuine value of this research is to determine the perspectives and knowledge levels of pre-service teachers in the education of gifted children and to take actions for the development of gifted children and to draw attention to this necessity. The hypothesis of the study was “there is a significant difference between preschool and special education preservice teachers' perspectives on gifted children”. Considering the answers we received from the participants, preservice preschool teachers' knowledge about gifted children and their needs was more limited compared to preservice special education teachers. Special education teacher candidates had higher levels of knowledge about gifted children than preschool teacher candidates. It was concluded that this situation was due to the courses taken by pre-service special education teachers. The branch difference obtained as a result of the research revealed the necessity of training conscious teachers in the field of giftedness and developing education programs. It is thought that this study will serve as a basis for future studies by utilizing different perspectives in raising and discovering gifted children.

Keywords: *Preschool Education, Special Education, Giftedness*

165. Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında Yer Alan Eğitim Teknolojileri Konulu Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2004-2024)

Arş. Gör. Melisa KALAYLI, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa melisa.kalayli@iuc.edu.tr

Doç. Dr. İbrahim TURAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ibrahim.turan@iuc.edu.tr

ÖZET

Teknolojik araçların hızla gelişmesi ve yaygınlaşmasına bağlı olarak eğitim alanında da teknoloji kullanımı artmıştır. Eğitimde teknoloji kullanımının artması sonucunda alan yazında bu konuda çalışmalar artış göstermiş ve bu teknolojilerin kullanımına dair yeni perspektif ve yönelimler ortaya çıkmaya başlamıştır. Gerçekleştirilen çalışmamızda bibliyometrik analiz yardımı ile alan yazındaki belli başlı yönelimler saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla 2004-2024 yılları arasında eğitim teknolojileri üzerine yayımlanan çalışmalar incelenmeye alınmıştır. Bibliyometrik analiz yöntemi ile yürütülen çalışmada ulaşılan tezler; tür, yıl, yazar, üniversite, yöntem, örneklem grubu, veri toplama araçları ve anahtar kelimeler değişkenlerine bağlı olarak analize tabi tutulmuştur. Araştırma evrenini Türkiye Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanında "eğitim teknolojileri'' ve "öğretim teknolojileri" anahtar kelimeleri ile listelenen 108 adet yüksek lisans ve doktora tezi oluşturmaktadır. İncelenen bu tez çalışmalarının sonucunda eğitim teknolojileri alanında en sık yayım yapılan yıl 2022 olarak bulunmuştur. Yayımlanan tezlerin %87'si yüksek lisans ve kalan %13'ü doktora tezi olarak yayımlanmıştır. Örneklem grubu olarak en çok öğretmenler seçilmiştir ve bu örneklem grubunu ortaokul öğrencileri takip etmektedir. En sık nicel araştırma modelinin tercih edildiği görülmektedir. Buna bağlı olarak en sık tercih edilen veri toplama aracı ölçek olmuştur. Yayımlanan tezlerin üniversitelere dağılımına bakıldığında ise en yüksek frekansın Gazi Üniversitesine ait olduğu tespit edilmiştir. Gazi Üniversitesi'ni sırasıyla Bahçeşehir Üniversitesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi takip etmektedir. Bu sonuçlardan hareketle literatürde örneklem grubu olarak öğrencilerin dahil edildiği çalışmalara yönelik bir boşluk olduğu söylenebilir. Ayrıca nitel araştırma modeli ile kurgulanmış çalışmaların yalnızca %12 oranında olması da bir yetersizliğe işaret etmektedir. Araştırmacılara literatürdeki bu yetersizlere odaklanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, eğitim teknolojileri, sosyal bilgiler eğitimi

Bibliometric Analysis Of Theses On Educational Technologies In The National Thesis Center Database (2004-2024)

Due to the rapid development and widespread use of technological tools, the use of technology in education has also increased. As a result of the increased use of technology in education, studies on this subject have increased in the literature and new perspectives and orientations on the use of these technologies have begun to emerge. In our study, we tried to determine the main trends in the literature with the help of bibliometric analysis. For this purpose, studies published on educational technologies between 2004 and 2024 were analyzed. The theses reached in the study conducted with bibliometric analysis method were subjected to analysis depending on the variables of type, year, author, university, method, sample group, data collection tools and keywords. The research population consists of 108 master's and doctoral theses listed in the Turkish National Thesis Center (YÖKTEZ) database with the keywords “educational technologies” and “instructional technologies”. As a result of these thesis studies, the most frequently published year in the field of educational technologies was found to be 2022. Of the published theses, 87% were master's theses and the remaining 13% were doctoral theses. Teachers were mostly selected as the sample group, followed by secondary school students. It is seen that quantitative research model is preferred most frequently. Accordingly, the most preferred data collection tool was the scale. When the distribution of published theses by universities is analyzed, it is found that Gazi University has the highest frequency. Gazi University is followed by Bahçeşehir University and Çanakkale Onsekiz Mart University, respectively. Based on these results, it can be said that there is a gap in the literature for studies that include students as the sample group. In addition, the fact that only 12% of the studies designed with qualitative research model also points to an insufficiency. Researchers may be recommended to focus on these inadequacies in the literature.

Keywords: Bibliometric analysis, educational technologies, social studies education.

I. ULUSLARARASI KARADENİZ EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ
I. International Black Sea Educational Sciences Congress

I. INTERNATIONAL BLACK SEA EDUCATIONAL SCIENCES CONGRESS
UKEBK 2025 ABSTRACTS
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
Trabzon Üniversitesi - Türkiye
Trabzon University - Türkiye
Yayınlanma tarihi : 20.06.2025
Tel : 0 462 455 11 11
E-posta: ukebk@trabzon.edu.tr
ISBN : 978-625-7739-03-0